

วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา

กตป.
คณะกรรมการติดตาม และ
ประเมินผลการปฏิบัติงาน

RADIO BROADCASTING

รายงานฉบับสมบูรณ์

Final Report

การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล
ตามนโยบาย กสทช.ที่สำคัญ ในด้านกิจการกระจายเสียง

ประจำปี 2567

ประเด็นนโยบายที่สำคัญ

1 อำนาจหน้าที่ กสทช.
ในด้านกิจการกระจายเสียง
และกิจการเกี่ยวเนื่อง

2 วิทยุกระจายเสียงในสภาวะฉุกเฉิน

3 นโยบายวิทยุดิจิทัล

- ความเห็นจากผู้รับใบอนุญาตและผู้มีส่วนได้เสียในกิจการกระจายเสียง

- สรุปผลการศึกษาการสื่อสารในสภาวะวิกฤต
- ผลการศึกษาที่สำคัญจากผู้ให้บริการวิทยุกระจายเสียง และการศึกษาเชิงลึกในภาคประชาชน

- แนวโน้มภาคผู้รับ
- ผลการศึกษาที่สำคัญจากผู้ให้บริการวิทยุกระจายเสียงและการศึกษาจากภาคประชาชน

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)
การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช.
ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง ประจำปี 2567

เสนอ

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
(สำนักงาน กสทช.)

โดย

วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา

สารจาก กตป.

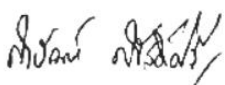
กตป.ด้านการกระจายเสียง

กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการกระจายเสียง มีความตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาเชิงนโยบายที่ต้องดำเนินการให้รวดเร็ว เท้าทันกับปัจจัยทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป จึงกำหนดให้ประเด็นหลักในการติดตาม 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง 2) ศึกษาและ ให้ข้อเสนอแนะต่อกลไก ที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และ 3) ติดตามตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

ทั้งนี้ ผมเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษา การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช.ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง ประจำปี 2567 ฉบับนี้ จะสามารถเป็นแนวทางสำหรับ สำนักงาน กสทช. ในการปรับปรุงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงต่อไป

ผมขอขอบคุณ คณะทำงานของ กตป.กส. มหาวิทยาลัยบูรพา คณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา กรมประชาสัมพันธ์ กองทัพบก สถานีวิทยุ มก. สถานีวิทยุเพื่อการเกษตร บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) บริษัท จีเอ็มเอ็ม มีเดีย จำกัด (มหาชน) บริษัท เจ.เอส.ไนน์ตีวัน จำกัด บริษัทลูกทุ่งเน็ตเวิร์ค 24 ชั่วโมง จำกัด สมาคมสื่อช่อสะอาด โดยเฉพาะ พล.อ.ท. ดร. ธนพันธุ์ หรัยเจริญ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง นายไตรรัตน์ วิริยะศิริกุล รักษาการแทนเลขาธิการ กสทช. สำนักสนับสนุน การตรวจสอบภายใน ติดตามประเมินผล และต่อต้านการทุจริต และสำนักงาน กสทช. ที่ให้ ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง ประจำปี 2567 ด้วยดีตลอดมา

(รศ. (คลินิก) พลเอก นพ.

(สายัณห์ สวัสดิ์ศรี)

กตป.ด้านการกระจายเสียง

วิสัยทัศน์

ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง อย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ประชาชน

นโยบาย

เป็นกัลยาณมิตร ดีเพื่อก่อ เสนอแนะเพื่อสร้างสรรค์

เป้าหมาย

ส่งเสริมให้ กสทช. ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ด้านกิจการกระจายเสียง ตามอำนาจหน้าที่ ตามความใน มาตรา 72 พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่

แนวทาง

ศึกษาแผนแม่บทยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติราชการของ กสทช. การดำเนินการต่าง ๆ โดยการลงพื้นที่ในทุกภูมิภาค โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวบรวมข้อมูลเฉพาะกลุ่มเป้าหมายรวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยทีมคณะที่ปรึกษา ที่นำมาวิเคราะห์และรายงานให้กับ กสทช. วุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร และประชาชน ตามที่กฎหมายกำหนด

สารบัญ

บทคัดย่อ	ง
บทสรุปผู้บริหาร	ฉ
1. ผลการศึกษาประเด็นที่ 1 ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง สรุปได้ดังนี้	ช
2. ผลการศึกษาประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์	ญ
3. ผลการศึกษาประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล	ฉ
4. สรุปการให้ความเห็นต่อผลการศึกษา ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงของสำนักงาน กสทช. และการแก้ปัญหาเชิงนโยบาย ดังนี้	ณ
บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 กลุ่มเป้าหมาย	3
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ	3
บทที่ 2 กรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)	4
2.1 การดำเนินงานตามกรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)	9
2.2 การกำหนดระเบียบวิธีการศึกษาและขอบเขตการดำเนินงาน	14
บทที่ 3 ข้อมูลข้อเท็จจริง บริบทที่สำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องสำคัญในด้านการกระจายเสียง	17
3.1 ข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการศึกษาบริบทที่สำคัญต่อการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง	17
3.2 ข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการศึกษา ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง	56
3.3 ข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการศึกษา ประเด็นที่ 2 การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์	58
3.4 ข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการศึกษา ประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 รายงานผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง	74
4.1 ขอบเขตจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง	74
4.2 ผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง	76
4.3 สรุปการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง	88
บทที่ 5 รายงานการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 และ 3 การสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และติดตาม ตรวจสอบ และประเมินภัยด้าน	93
5.1 ขอบเขตจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 และ 3	93
5.2 ผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 การสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์	95
5.3 ผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล	118
5.4 สรุปผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ประเด็นการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์	133
5.5 สรุปผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ประเด็นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล	137
บทที่ 6 รายงานผลการศึกษาเชิงลึก บริบทการสื่อสารในกลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสภาวะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท.....	141
6.1 ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาเชิงลึกกลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสภาวะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท	141

สารบัญ (ต่อ)

6.2 ผลการศึกษาเชิงลึกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสถานะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท	143
6.3 สรุปผลการศึกษาเชิงลึก บริบทการสื่อสารในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสถานะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท	168
บทที่ 7 ผลการสำรวจเชิงปริมาณ	176
7.1 ขอบเขตการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 โดยการสำรวจเชิงปริมาณภาคประชาชนครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศโดยใช้แบบสอบถาม	176
7.2 การดำเนินการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจเชิงปริมาณภาคประชาชนครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ	176
7.3 สรุปผลการสำรวจข้อมูล	200
บทที่ 8 รายงานผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้กำหนดนโยบายด้านการตรวจสอบ (Policy maker) และ/หรือ ผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษา	203
8.1 ขอบเขตการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้กำหนดนโยบายด้านการตรวจสอบ (Policy maker) และ/หรือผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษา	203
8.2 การดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย	203
8.3 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย	206
บทที่ 9 บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะต่อประเด็นศึกษา	218
9.1 ขอบเขตการวิเคราะห์ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะต่อประเด็นการศึกษา	218
9.2 การวิเคราะห์ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะต่อประเด็นการศึกษา	219
บทที่ 10 สรุปงาน Forum นำเสนอผลการศึกษาและอภิปรายบทบาทวิทยุกระจายเสียงในสถานะฉุกเฉิน นโยบายวิทยุดิจิทัล (DAB+) และอำนาจหน้าที่ กสทช. ในด้านกิจการกระจายเสียง	230
10.1 สรุปการให้ความรู้เพิ่มเติมต่อประเด็นศึกษา	231
10.2 สรุปข้อเสนอแนะ การสื่อสารเชิงนโยบาย และการความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	236

กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านกิจการกระจายเสียง ทำการศึกษาภายใต้บริบทปัจจุบันของปี 2567 เพื่อติดตามตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการกระจายเสียงประจำปี 2567 โดยมี 3 ประเด็นสำคัญได้แก่ ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการเกี่ยวเนื่อง การสนับสนุนกิจการกระจายเสียงในสถานการณ์ฉุกเฉิน และการประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล รวมถึงข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของอุตสาหกรรมกระจายเสียง **วิธีดำเนินการวิจัย** 1) การจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อยในประเด็นที่ 1 ขึ้น จำนวนทั้งหมด 6 หน่วยงาน โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมรวมทั้งสิ้น จำนวน 105 คน 2) การประชุมกลุ่มย่อย ในประเด็นที่ 2 และ 3 ใน 5 ภูมิภาค ครอบคลุมผู้เข้าร่วม 318 คน 3) การศึกษาเชิงลึก บริบทการสื่อสารในกลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสภาวะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท ใน 5 ภูมิภาค รวม 54 คน 4) การสำรวจเชิงปริมาณผ่านแบบสอบถามจากกลุ่มประชาชนทั่วประเทศจำนวน 2,790 ตัวอย่าง 5) การสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย นักวิชาการ และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องเพื่อวิพากษ์ผล จำนวน 15 คน **ผลการศึกษา (1) ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ในบริบทปัจจุบัน:** พบว่า กสทช. ควรปรับปรุงบทบาทและขอบเขตอำนาจหน้าที่ให้ครอบคลุมกิจการกระจายเสียงในแพลตฟอร์มออนไลน์ และเพิ่มความเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากรคลื่นความถี่ของผู้ให้บริการ (2) **กลไกสนับสนุนสถานการณ์ฉุกเฉิน:** ควรพัฒนาโครงข่ายและเทคโนโลยีที่รองรับการแจ้งเตือนภัย และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานีวิทยุและหน่วยงานรัฐ โดยครอบคลุมทั้งมิติระดับชาติและระดับท้องถิ่น (3) **นโยบายวิทยุดิจิทัล:** พบปัญหาเชิงนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับกลไกการตัดสินใจลงทุนในฝั่งผู้ให้บริการและการตัดสินใจรับบริการของผู้ฟัง ซึ่งเป็นปัญหาเชิงระบบ (Systemic Problem) ทำให้เกิดความไม่มั่นใจในการให้บริการโครงข่าย สถานี และไม่นับว่าจะเกิดการยอมรับจากประชาชน **ข้อเสนอแนะ:** เพื่อส่งเสริมความยั่งยืนในอุตสาหกรรม ควรมีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อตัดวงจรปัญหาเชิงระบบ โดยเริ่มต้นจากการสนับสนุนโครงข่ายระดับชาติที่บริหารร่วมกัน (MUX) เพื่อลดต้นทุนโครงข่าย และกำกับดูแลให้มีการกำหนดค่าเช่าโครงข่ายที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ให้บริการเนื้อหา และกระตุ้นการยอมรับจากผู้ฟังในที่สุด ทำการส่งเสริมเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ฟัง และการสร้างแคมเปญประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มการยอมรับในวิทยุดิจิทัล

คำสำคัญ: กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน, กสทช., วิทยุดิจิทัล, สถานการณ์ฉุกเฉิน, การเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยี, การกำกับดูแลสื่อ

Abstract

1

the NBTC's authority in overseeing radio broadcasting

2

radio broadcasting during emergency

3

policies related to digital radio broadcasting

The Monitoring and Evaluation Commission area of Radio Broadcasting conducted a study in 2024, **Objective:** To monitor, evaluate, and assess the implementation of key NBTC policies in the broadcasting sector for 2024, With three key issues as follows: the appropriateness of the NBTC's authority in overseeing radio broadcasting and related industries, support for radio broadcasting operations during emergency situations, and the evaluation of policies related to digital radio broadcasting. Additionally, policy recommendations will be developed to support the industry's adaptation to evolving circumstances. **Research Methods:** 1) Focus group discussions on Topic 1, conducted with six agencies, engaging a total of 105 participants. 2) Focus group discussions on Topics 2 and 3 in five regions, involving 318 participants. 3) In-depth studies on communication contexts among individuals with crisis experiences across five crisis types in five regions, totaling 54 participants. 4) Quantitative surveys collected from 2,790 respondents nationwide. 5) In-depth interviews with policymakers, academics, and executives to critique the findings, involving 15 participants. **Findings: (1) The appropriateness of authority in the current context:** The NBTC's roles and authority should be revised to cover online platforms and promoting equitable access to frequency spectrum resources for service providers. **(2) Emergency Support Mechanisms:** Development of networks and technologies to support emergency alerts and collaboration between radio stations and government agencies is essential covering both nationwide and local dimensions. **(3) Digital Radio Policy:** Policy misalignment with decision-making mechanisms for network providers, service providers and listeners, identified as a systemic problem, causes uncertainty in network services and public acceptance. **Recommendations:** To ensure industry sustainability, legislative reforms to break the cycle of systemic issues, starting with the support for a jointly managed national network (MUX) to reduce network costs and ensure the regulation of fair and appropriate network rental fees. This approach aims to positively influence content providers' decision-making, ultimately encouraging greater audience acceptance, audience-aligned content promotion, and public campaigns for digital radio acceptance are critical.

Keywords: Monitoring and Evaluation Commission of Radio Broadcasting, NBTC, Digital Radio, Technological Transition, Media Governance

บทสรุปผู้บริหาร

การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2567 ได้กำหนดประเด็นในการศึกษาได้แก่

ภาพ ก การกำหนดประเด็นศึกษา 3 ประเด็น

ซึ่งในครั้งนี้ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับมอบหมายให้เป็นที่ปรึกษาโดยแสดงผล การติดตามและประเมินผล รวมทั้งข้อสรุปและข้อเสนอแนะซึ่งจำแนกตามประเด็นศึกษาดังนี้ ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง ใช้วิธีการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ณ หน่วยงานของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 หน่วยงาน โดยมี ผู้เข้าร่วมการประชุมรวมทั้งสิ้น จำนวน 105 คน ดังภาพ

ภาพ ข ภาพรวมการศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง

1. ผลการศึกษาประเด็นที่ 1 ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง สรุปได้ดังนี้

ภาพ ค สรุปการประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง

1.1 ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ในบริบทปัจจุบัน

ด้วยบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การกำหนดอำนาจหน้าที่แต่เดิม ไม่ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ซึ่งจาก การให้ความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความเห็นว่า ในปัจจุบัน ควรปรับปรุงอำนาจหน้าที่ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงใน 3 ปัจจัย ได้แก่

1.1.1 ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การพัฒนาด้านดิจิทัลและการบรรจบกันของสื่อ (Convergence) ทำให้กิจการกระจายเสียงขยายขอบเขตเข้าสู่แพลตฟอร์มออนไลน์ การกำกับดูแลในลักษณะดั้งเดิมอาจไม่สอดคล้องกับรูปแบบการสื่อสารที่เปลี่ยนไป กสทช. จำเป็นต้องปรับบทบาทในการกำกับดูแลให้ครอบคลุมสื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์

1.1.2 ความหลากหลายของขนาดกิจการ กิจการกระจายเสียงในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และชาติ มีความหลากหลายในลักษณะการดำเนินงานและเป้าหมาย การกำกับดูแลควรปรับใช้แนวทางที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละระดับ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมความเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากรคลื่นความถี่ เช่น ระเบียบเกี่ยวกับการยื่นเอกสารที่หน่วยงานระดับชาติ พบปัญหาในการยื่นเอกสารด้านธุรการต่อสำนักงาน กสทช. ซ้ำซ้อน ในขณะที่วิทยุท้องถิ่นกลับขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีทางธุรการ

1.1.3 การตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน ในภาวะวิกฤต เช่น ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินอื่นๆ สื่อวิทยุกระจายเสียงมีบทบาทสำคัญในการแจ้งเตือนและเผยแพร่ข้อมูล กสทช. ควรส่งเสริมการใช้คลื่นความถี่และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการสื่อสารในสถานการณ์ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

1.2.1 ข้อจำกัดทางกฎหมายและระเบียบ บทบัญญัติทางกฎหมายในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมการกำกับดูแลสื่อใหม่ เช่น แพลตฟอร์มสตรีมมิ่งหรือบริการ OTT (Over-the-Top) การปรับปรุงกฎหมายจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันให้ผู้ให้บริการ

1.2.2 การจัดสรรทรัพยากร การจัดสรรคลื่นความถี่ ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการรายย่อยในระดับท้องถิ่น การพิจารณาแนวทางการจัดสรรที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมจึงมีความสำคัญ

1.2.3 การเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ผู้ประกอบการและประชาชนบางส่วนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยุดิจิทัล กสทช. ควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ

1.3 ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

1.3.1 การปรับปรุงกฎหมาย เสนอให้ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครอบคลุมกิจการสื่อในรูปแบบใหม่และกำหนดบทบาทที่ชัดเจนของ กสทช. ในการกำกับดูแลสื่อดิจิทัล

1.3.2 ส่งเสริมความเท่าเทียม ออกมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการระดับท้องถิ่น เช่น การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือหรือการลดค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

1.3.3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแล ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจสอบและกำกับดูแล เช่น ระบบ AI ในการวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้คลื่นความถี่ เพื่อขจัดข้อขัดแย้งอันเกิดจากการใช้ดุลพินิจ

1.3.4 ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา ทั้งด้านทรัพยากรบุคคล จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากรของ กสทช. เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และด้านการพัฒนาเทคโนโลยี โดยสนับสนุนการศึกษาริวิจัยเพื่อประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนผ่านวิทยุดิจิทัลและนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดนโยบาย

ลำดับต่อมาวิธีดำเนินการวิจัย **ประเด็นที่ 2** ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และ **ประเด็นที่ 3** ติดตามตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล ดำเนินการโดย **1) จัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)** จำนวน 5 ครั้ง ครอบคลุม 5 พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมรวม 318 คน **2) การลงพื้นที่ศึกษาเชิงลึก** กลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสภาวะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท ใน 5 ภูมิภาค รวม 51 คน **3) การสำรวจเชิงปริมาณ** เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความเห็นของประชาชนใน

การใช้งานสื่อในสภาวะวิกฤต และความเห็นต่อนโยบายวิทยุในระบบดิจิทัลของผู้ใช้งานภาคประชาชน โดยครอบคลุมทุกช่วงวัย และครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ รวมผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2,790 คน ดังภาพ

ขอบเขตพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาประเด็น 2 และ 3

ประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกการส่งเสริมวิทยุกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน

ประเด็นที่ 3 ประเมินการดำเนินนโยบายวิทยุดิจิทัล

 การประชุมกลุ่ม N = 63 คน

 การศึกษาเชิงลึก N = 12 คน

 ผู้ตอบแบบสอบถามภาคเหนือ n = 595 คน

เชียงใหม่

วิกฤตทางเศรษฐกิจ (Economic crisis)

สุพรรณบุรี

อุบัติเหตุ (Accident)

 การประชุมกลุ่ม N = 60 คน

 การศึกษาเชิงลึก N = 11 คน

 ผู้ตอบแบบสอบถามภาคกลาง n = 452 คน

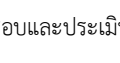
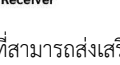
การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) N = 318 คน

กิจกรรมในการลงพื้นที่ศึกษาเชิงลึก N = 51 คน

การสำรวจโดยแบบสอบถามทั่วประเทศ n = 2,790 คน

บุรีรัมย์ เหตุการณ์โรคระบาด (Epidemic)

 การประชุมกลุ่ม N = 61 คน

 การศึกษาเชิงลึก N = 12 คน

 ผู้ตอบแบบสอบถามภาคตะวันออกเฉียงเหนือ n = 528 คน

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

เหตุการณ์ความไม่สงบ (Civil unrest and General strike)

 การประชุมกลุ่ม N = 70 คน

 การศึกษาเชิงลึก N = 11 คน

 ผู้ตอบแบบสอบถาม กทมฯ ปริมณฑล n = 651 คน

 การประชุมกลุ่ม N = 64 คน

 การศึกษาเชิงลึก N = 8 คน

 ผู้ตอบแบบสอบถามภาคใต้ n = 564 คน

สุราษฎร์ธานี

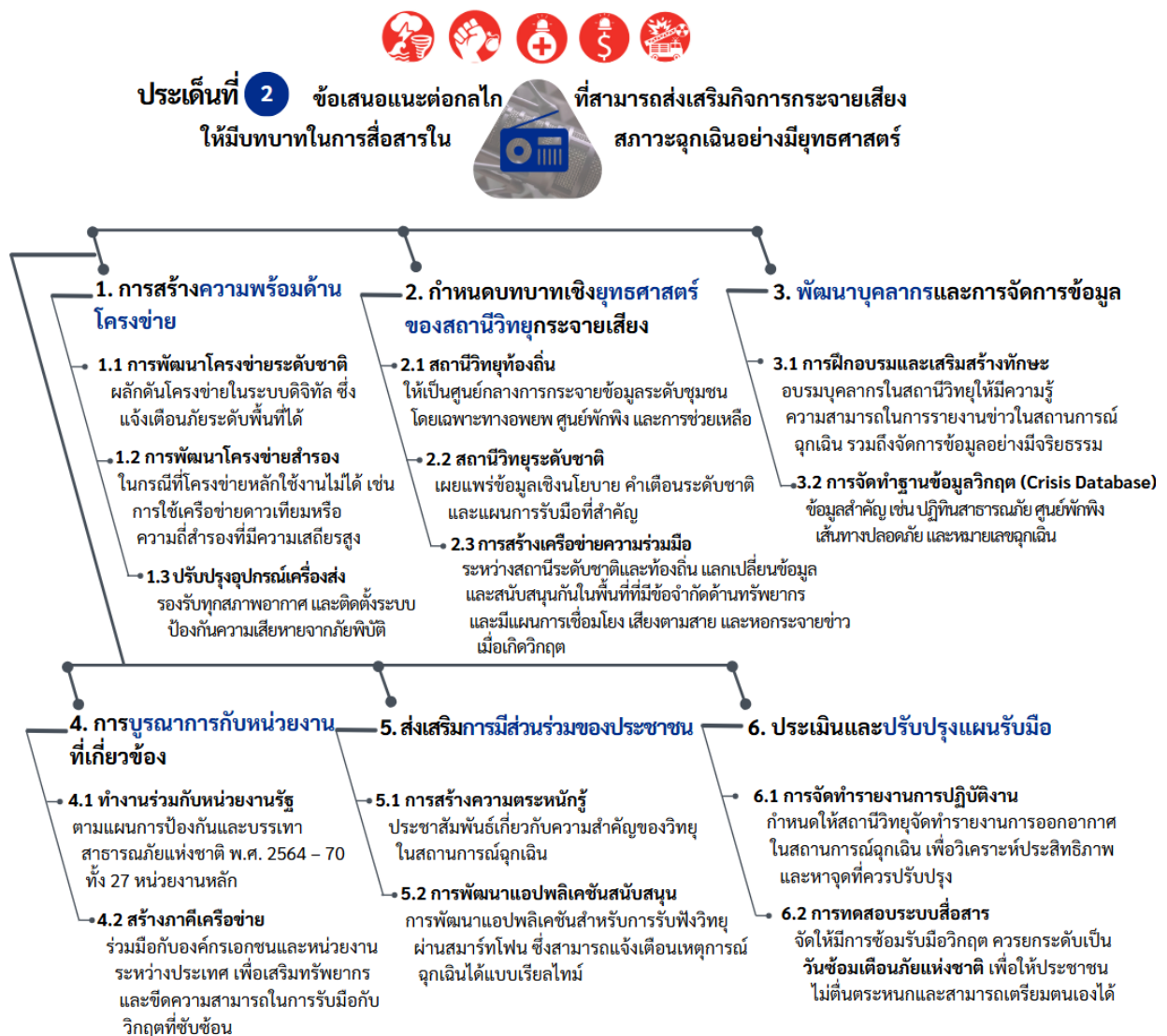
ภัยธรรมชาติ (Natural disaster)

ภาพ ภาพรวมประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน
อย่างมียุทธศาสตร์ และประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลตามนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

2. ผลการศึกษาประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์

กิจการกระจายเสียงมีความสำคัญในการสื่อสารข้อมูลที่จำเป็นและทันท่วงทีในสภาวะฉุกเฉิน เช่น ภัยธรรมชาติ โรคระบาด และเหตุการณ์วิกฤตอื่นๆ ความรวดเร็วและความครอบคลุมของกิจการกระจายเสียงช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถลดผลกระทบจากวิกฤตและช่วยให้การจัดการสถานการณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการกำหนดกลไกเชิงยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมบทบาทของกิจการกระจายเสียงในสภาวะฉุกเฉิน ควรมีองค์ประกอบของกลไกและขั้นตอนดังนี้

ภาพ จ แสดงกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์

2.1 การเสริมสร้างความพร้อมด้านโครงข่ายและเทคโนโลยี

2.1.1 การเตรียมโครงข่ายให้พร้อมใช้การในทุกสภาวะวิกฤต

2.1.1.1 การพัฒนาโครงข่ายระดับชาติ ควรมีการวางแผนโครงข่ายระดับชาติที่สามารถเป็นช่องสื่อสารข้อมูลกลางจากภาครัฐสู่ประชาชน อันเป็นกลไกสำคัญของการสื่อสารที่เชื่อถือได้ในสภาวะวิกฤต ซึ่งวิกฤตนั้นมีหลายระดับทั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ดังนั้นหากสำนักงาน กสทช. กำลังผลักดันกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล ซึ่งมีคุณสมบัติที่สามารถแจ้งเตือนภัยในระดับพื้นที่ได้ การผนวกคุณสมบัติดังกล่าวเข้าเป็นเหตุผลในการผลักดันโครงข่ายระดับชาติวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลจึงเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับอุตสาหกรรมกระจายเสียง โดยสามารถใช้เทคโนโลยีเตือนภัยล่วงหน้าและการบูรณาการระบบแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า เช่น Early Warning System (EWS) ร่วมกับสถานีวิทยุเพื่อกระจายข้อมูลไปยังประชาชนอย่างรวดเร็วและครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย

2.1.1.1 การพัฒนาโครงข่ายสำรอง (Backup Network) ควรมีการวางแผนโครงข่ายสำรองที่สามารถรองรับการส่งสัญญาณได้ในกรณีที่โครงข่ายหลักไม่สามารถใช้งานได้ เช่น การใช้เครือข่ายดาวเทียมหรือคลื่นความถี่สำรองที่มีความเสถียรสูง

2.1.3 การปรับปรุงอุปกรณ์เครื่องส่ง สนับสนุนเครื่องส่งสัญญาณให้มีความทันสมัยและรองรับการออกอากาศในทุกสภาพอากาศ รวมถึงการติดตั้งระบบป้องกันความเสียหายจากภัยพิบัติ

2.2 การกำหนดบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ของสถานีวิทยุกระจายเสียง

2.2.1 สถานีวิทยุท้องถิ่น กำหนดให้สถานีวิทยุท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการกระจายข้อมูลในระดับชุมชน โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางอพยพ ศูนย์พักพิง และการแจกจ่ายความช่วยเหลือ

2.2.2 สถานีวิทยุระดับชาติ ทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลเชิงนโยบาย คำเตือนระดับชาติ และแผนการรับมือที่สำคัญ พร้อมสร้างความตระหนักรู้ในวงกว้าง

2.2.3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานีวิทยุในระดับชาติและท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร และมีแผนการเชื่อมโยงการกระจายเสียงผ่านเสียงตามสาย และหอกระจายข่าวเมื่อเกิดสภาวะวิกฤต

2.3 การพัฒนาบุคลากรและการจัดการข้อมูล

2.3.1 การฝึกอบรมและเสริมสร้างทักษะ จัดฝึกอบรมบุคลากรในสถานีวิทยุให้มีความรู้ความสามารถในการรายงานข่าวในสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงการจัดการข้อมูลอย่างมีจริยธรรมและมีประสิทธิภาพ

2.3.2 การจัดทำฐานข้อมูลวิกฤต (Crisis Database) สร้างฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลสำคัญ เช่น ปฏิทินสาธารณภัย ศูนย์พักพิง เส้นทางปลอดภัย และหมายเลขฉุกเฉิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในสถานการณ์ฉุกเฉิน

2.4 การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 การทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐ บูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบภัยพิบัติต่างๆ ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570 ทั้ง 27 หน่วยงานหลัก เพื่อให้ข้อมูลที่เผยแพร่มีความถูกต้องและสอดคล้องกับแผนการรับมือในระดับประเทศ

2.4.2 การสร้างภาคีเครือข่าย ร่วมมือกับองค์กรเอกชนและหน่วยงานระหว่างประเทศ เช่น UN หรือสภากาชาด เพื่อเสริมทรัพยากรและขีดความสามารถในการรับมือกับวิกฤตที่ซับซ้อน

2.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.5.1 การสร้างความตระหนักรู้ จัดทำแคมเปญประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญของวิทยุในสถานการณ์ฉุกเฉิน พร้อมทั้งให้ข้อมูลวิธีการรับฟังและการปฏิบัติตนในวิกฤต

2.5.2 การพัฒนาแอปพลิเคชันสนับสนุน สนับสนุนการพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับการรับฟังวิทยุผ่านสมาร์ทโฟน ซึ่งสามารถแจ้งเตือนเหตุการณ์ฉุกเฉินได้แบบเรียลไทม์

2.6 การประเมินผลและปรับปรุงแผนการดำเนินงาน

2.6.1 การจัดทำรายงานการปฏิบัติงาน กำหนดให้สถานีวิทยุจัดทำรายงานการออกอากาศในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพและหาจุดที่ควรปรับปรุง

2.6.2 การทดสอบระบบสื่อสาร จัดให้มีการซ้อมรับมือวิกฤตร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความพร้อมและสามารถประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยควรยกระดับเป็นวันซ้อมเตือนภัยแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนไม่ตื่นตระหนกและมีแนวทางในการเตรียมตนเอง และบุคคลรอบข้างเมื่อต้องเผชิญภัยพิบัติประเภทต่างๆ

3. ผลการศึกษาประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

การเพิ่มทางเลือกโดยระบบวิทยุดิจิทัลเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญของการพัฒนากิจการกระจายเสียงในประเทศไทย เพื่อยกระดับกิจการกระจายเสียงให้มีมาตรฐานในระดับสากล และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภค แต่การเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบวิทยุดิจิทัลกลับเผชิญกับสภาพปัญหาจากทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งในด้านนโยบาย โครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนผู้ประกอบการ และการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ดังแสดงในหัวข้อสภาพปัญหาที่พบ พร้อมข้อเสนอเชิงนโยบายที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้านวิทยุดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

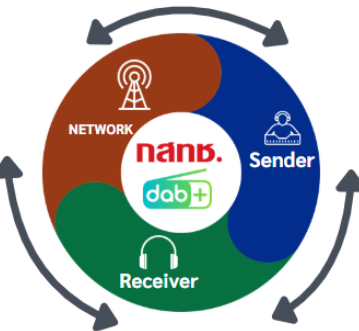

3.1 สภาพปัญหาในการดำเนินนโยบายวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

ตกอยู่ในสภาวะ “Systemic Problem” ปัญหาเชิงระบบ

ผู้ให้บริการโครงข่าย

- ต้องการเห็นแผนการผลักดันให้เกิดตลาดผู้รับจาก กสทช.
- ต้องการทราบจำนวนสถานีที่จะให้บริการ ก่อนตัดสินใจเป็นผู้ให้บริการโครงข่าย
- ตั้งคำถามต่อนโยบายที่ชัดเจนต่อระบบ Analog เพราะเป็นส่วนแบ่งตลาดที่สำคัญ

ผู้ให้บริการเนื้อหา

- ต้องการเห็นตัวเลขการกระจายเครื่องรับอย่างน้อยร้อยละ 50 จึงจะลงทุนเนื้อหาใหม่
- ตั้งคำถามต่อค่าบริการโครงข่ายซึ่งสำคัญต่อการคำนวณจุดคุ้มทุน
- ตั้งคำถามต่อนโยบายที่ชัดเจนต่อระบบ Analog เช่นเดียวกับผู้ให้บริการโครงข่าย

ผู้รับบริการ

- เกินครึ่งสนใจฟังวิทยุดิจิทัล และ ยินดีซื้อได้ราคา 1,000 ฿
- “แต่” คาดหวังให้มีทั้งสถานียอดนิยมที่ออกอากาศในระบบ FM และมีสถานีใหม่ ๆ

ภาพ ฉ แสดงปัญหาในนโยบายวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลซึ่งมีลักษณะเป็นปัญหาเชิงระบบ (Systemic Problem)

3.1.1 ความไม่ชัดเจนในนโยบายและกฎหมาย ปัจจุบันการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงยังมีความไม่ชัดเจนในด้านการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในประเด็นซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าให้บริการของผู้ประกอบกิจการทั้งโครงข่าย และสถานี โดยความไม่ชัดเจนได้แก่ การออกกฎหมายหรือแนวปฏิบัติที่รองรับการผลักดันระบบวิทยุดิจิทัลโดยเฉพาะ เช่น การสนับสนุนให้เกิดเนื้อหาใหม่ตั้งแต่ขั้นทดลองให้บริการปี พ.ศ. 2568 ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้รับบริการ หรือ การสนับสนุนให้มีรูปแบบโครงข่ายร่วม (MUX) ระหว่างผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลเดิม ตัวอย่างความไม่ชัดเจนดังกล่าวส่งผลให้ผู้ประกอบการและหน่วยงานเกี่ยวข้องขาดแนวทางที่ชัดเจนในการปรับตัว จึงขาดความมั่นใจที่จะเข้าสู่กิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

3.1.2 ความไม่พร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาโครงข่ายสำหรับวิทยุดิจิทัลยังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลที่การเข้าถึงโครงข่ายมีต้นทุนสูง นอกจากนี้ การต้องการการผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้ให้บริการโครงข่าย ที่จะทำให้ลดความซ้ำซ้อนในการลงทุนและส่งผลดีต่อการกำหนดอัตราค่าบริการโครงข่ายที่ปัจจัยทางต้นทุนสำคัญสำหรับผู้ให้บริการเนื้อหา

3.1.3 การสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย ผู้ประกอบการวิทยุในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นซึ่งมีข้อจำกัดด้านทุนและทรัพยากร เผชิญความยากลำบากในการปรับตัวสู่ระบบดิจิทัล ขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการรายใหญ่ถึงแม้มีศักยภาพทางการผลิตเนื้อหา แต่ยังไม่มีความมั่นใจอันเกิดจากการขาดการสื่อสารข้อมูลที่ชัดเจนทั้งด้านนโยบาย และแผนงานที่มีระยะยาวเพียงพอที่จะทำให้ผู้ประกอบการสามารถมองเห็นจุดคุ้มทุนในการให้บริการได้

3.1.4 ความเข้าใจและการยอมรับจากผู้บริโภค ผู้บริโภคจำนวนมากยังไม่เข้าใจประโยชน์ของวิทยุดิจิทัล และยังมองว่าวิทยุเป็นสื่อเก่าที่ไม่ตอบโจทย์ความต้องการในยุคดิจิทัล ประกอบกับยังมีความกังวลด้านราคาของเครื่องรับวิทยุดิจิทัลว่าอาจราคาสูง ซึ่งส่งผลต่อการเข้าถึงของประชาชน

ปัญหาการพัฒนาวิทยุดิจิทัลในประเทศไทยสะท้อนลักษณะของปัญหาเชิงระบบที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงกันในหลายมิติ ได้แก่ ความไม่ชัดเจนในที่ทำให้ผู้ประกอบการขาดแนวทางการลงทุนที่มั่นคง ข้องจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ต้นทุนสูง การขาดการสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยที่เผชิญปัญหาต้นทุนและทรัพยากร ตลอดจนการขาดความเข้าใจของผู้บริโภคเกี่ยวกับประโยชน์ของวิทยุดิจิทัลและราคาเครื่องรับที่สูง แนวทางแก้ไขคือการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน โดยแสดงดังนี้

3.2 การจัดลำดับขั้นตอนที่ กสทช. ควรเริ่มดำเนินการเพื่อให้นโยบายวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลประสบผลสำเร็จ

3.2.1 สร้างความชัดเจนด้านนโยบาย กฎหมายและแผนการให้บริการ

3.2.1.1 ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้รองรับการให้บริการวิทยุดิจิทัล เช่น การกำหนดมาตรฐานการออกอากาศในระบบดิจิทัล แนวทางการจัดสรรคลื่นความถี่ที่เหมาะสม และการปรับหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้เกิดเนื้อหาใหม่ในช่วงทดลอง ในปี พ.ศ. 2568

3.2.1.2 ออกประกาศและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน สำหรับผู้ประกอบการทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้กับทุกภาคส่วน

3.2.1.3 สื่อสารนโยบายที่ชัดเจนต่อระบบ Analog ว่าจะควบคู่กันไปกี่ปี หรือมีแผนการยกเลิกอย่างไร เนื่องจากส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ให้บริการ

3.2.2 สนับสนุนการลงทุนในโครงข่ายและเทคโนโลยี

3.2.2.1 กำหนดรูปแบบการให้บริการที่เหมาะสม เช่น การใช้โครงข่ายร่วม (MUX) สำหรับผู้ให้บริการหลายราย เพื่อลดต้นทุน

3.2.2.2 ประสานงานกับผู้ให้บริการโครงข่ายเพื่อสร้างโครงข่ายที่ครอบคลุมและสามารถรองรับการถ่ายทอดสัญญาณวิทยุดิจิทัลในทุกพื้นที่

3.2.2.3 วางแผนการขยายบริการในระยะยาว โดยเริ่มจากพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงไปยังพื้นที่ห่างไกล

3.2.2.4 สนับสนุนเงินทุนหรือจัดหาแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการรายย่อยที่ต้องการเปลี่ยนผ่านไปสู่วิทยุดิจิทัล

3.2.3 สร้างความรู้และความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภค

3.2.3.1 จัดทำแคมเปญประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์และความจำเป็นของวิทยุดิจิทัลแก่ผู้บริโภค เช่น การเข้าถึงสัญญาณที่คมชัด และฟังก์ชันเสริมสำหรับการแจ้งเตือนภัย

3.2.3.2 จัดอบรมผู้ประกอบการเกี่ยวกับเทคโนโลยีวิทยุดิจิทัล เช่น การพัฒนาเนื้อหาในระบบดิจิทัล และการจัดการโครงข่ายที่มีประสิทธิภาพ

3.2.4 เริ่มโครงการนำร่องในพื้นที่เป้าหมาย

3.2.4.1 เลือกพื้นที่นำร่องที่มีศักยภาพ เช่น พื้นที่ที่มีการรับฟังวิทยุ FM สูง หรือพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น เพื่อทดลองการให้บริการวิทยุดิจิทัล

3.2.4.2 เลือกพื้นที่นำร่องที่มีโอกาสในการทดลองใช้ระบบแจ้งเตือนภัย เช่น พื้นที่ที่มีสถิติน้ำป่าไหลหลาก เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ และสร้างการรับรู้ในผู้มีส่วนได้เสียทุกระดับ

3.2.4.3 ประเมินผลการดำเนินโครงการนำร่องในด้านต่าง ๆ เช่น ความพึงพอใจของผู้ฟัง ประสิทธิภาพของโครงข่าย และความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

3.2.5 ส่งเสริมเนื้อหาที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ และบริการสังคม

3.2.5.1 สนับสนุนการผลิตเนื้อหาใหม่เพื่อตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมาย เช่น รายการที่เน้นข่าวสารท้องถิ่น การศึกษา หรือการเตือนภัย

3.2.5.2 กระตุ้นให้ผู้ประกอบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างเนื้อหาที่หลากหลายและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

3.2.6 จัดระบบการติดตามและประเมินผล

3.2.6.1 จัดตั้งกลไกการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงการให้บริการวิทยุดิจิทัลในอนาคต

3.2.6.2 ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนานโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสถานการณ์

และความต้องการของผู้บริโภค

การผลักดันวิทยุดิจิทัลให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่าง กสทช. ผู้ประกอบการ และประชาชน โดยการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุม การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และการสร้างความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของวิทยุดิจิทัลจะเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมนี้ไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

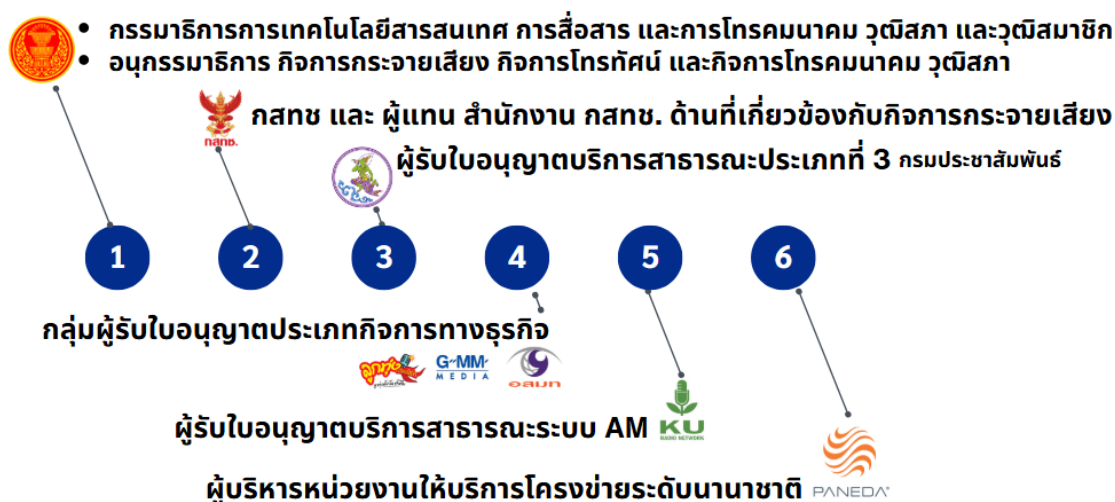
เมื่อได้รับผลการศึกษาทั้ง 3 ประเด็นแล้ว ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาความเห็นต่อการบริหาร การเปลี่ยนแปลงของสำนักงาน กสทช. และการแก้ปัญหาเชิงนโยบาย ในกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้กำหนดนโยบายด้านการตรวจสอบ และผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษาจำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน ดังภาพ

ขอบเขต

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

เพื่อศึกษาความเห็นต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงของสำนักงาน กสทช. และการแก้ปัญหาเชิงนโยบาย

4. สรุปการให้ความเห็นต่อผลการศึกษา ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงของสำนักงาน กสทช. และการแก้ปัญหาเชิงนโยบาย ดังนี้

4.1 ความเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช.

ความเคลื่อนไหวด้านการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. และประเด็นการตรวจสอบคุณสมบัติประธาน กสทช. นั้น โดยภาพรวมสมาชิกวุฒิสภาให้ความเห็นว่า ควรอยู่ในขอบเขตคณะกรรมการสรรหาตามกฎหมาย พร้อมแนะให้ กตป. มุ่งตรวจสอบด้านผลการปฏิบัติงานมากกว่าคุณสมบัติ ส่วนความไม่สอดคล้องในการดำเนินงานของ กสทช. ควรแก้ไขด้วยการจัดลำดับวาระประชุมให้ชัดเจน ลดวาระค้างพิจารณา และปรับปรุงกลไกแก้ไขข้อขัดแย้งให้รวดเร็ว นอกจากนี้ การปรับปรุงการสื่อสารและติดตามผลจะช่วยเพิ่มความโปร่งใสและ

ประสิทธิภาพ และมีความเห็นด้านความชัดเจนในอำนาจหน้าที่ และขั้นตอนการดำเนินงานของวุฒิสภาเองที่ควรต้องมีการตีความก่อนดำเนินการขั้นตอนต่อไป ด้านอนุกรรมการเสนอให้ศึกษาแนวทางการจัดการความขัดแย้งของ FCC ในสหรัฐฯ เช่น การใช้ Alternative Dispute Resolution (ADR คือกระบวนการแก้ไขข้อพิพาทที่ไม่ใช่การฟ้องร้องในศาล โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การเจรจา การไกล่เกลี่ย) หรือการเชิญผู้เชี่ยวชาญอิสระมาไกล่เกลี่ย ซึ่งอาจช่วยลดความล่าช้า ส่งเสริมความร่วมมือ และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

อย่างไรก็ตาม กรณีการใช้แนวทาง ADR นั้น สมาชิกวุฒิสภาให้ความเห็นว่า หากสามารถตั้งโดยมีวัตถุประสงค์เชิงป้องกันสำหรับ กสทช. วาระต่อไป สามารถดำเนินการได้ แต่หากมุ่งหวังแก้ไขปัญหาในปัจจุบันนั้นอาจกลับกลายเป็นการเพิ่มข้อขัดแย้งเพิ่มเติม อาทิ ข้อกังวลในด้านความเป็นกลางหรือจะกลับเป็นวาระค้างคาเพิ่มเติม

ประการสำคัญควรมีการแก้ไขกระบวนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ กสทช. เอง เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาการส่งเสริมงานด้านการกระจายเสียงในปี พ.ศ. 2567 ที่ยังมีอุปสรรคสำคัญ เช่น ความล่าช้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ และแผนงานต่างๆ ที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนและเปลี่ยนผ่านกิจการการกระจายเสียง ดังที่แสดงผลกระทบจากการศึกษาค้นคว้าการผลักดันวิทยุในระบบดิจิทัลยังขาดข้อสรุปเชิงนโยบายที่ชัดเจน แม้ผลการศึกษาระบุว่าเทคโนโลยีนี้มีศักยภาพในการสร้างประโยชน์ เช่น การแจ้งเตือนภัยพิบัติ ซึ่งจำเป็นต้องเร่งดำเนินการโดยเร็ว

4.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงยุทธศาสตร์สำหรับผู้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพกระจายเสียงเพื่อปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม

4.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงยุทธศาสตร์สำหรับผู้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง

4.2.1.1 การกำหนดกรอบนโยบายการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบวิทยุดิจิทัล การเปลี่ยนผ่านสู่ระบบวิทยุดิจิทัลจำเป็นต้องมีกลไกกำกับดูแลที่ชัดเจนและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน โดยควรมีนโยบายที่ครอบคลุมทั้งการจัดสรรคลื่นความถี่ การออกแบบโครงสร้างโครงข่าย และการสนับสนุนผู้ประกอบการในระดับต่างๆ ดังนี้

1) การจัดสรรคลื่นความถี่ กำหนดโครงสร้างการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ยืดหยุ่น โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ประกอบการในระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น พร้อมลดข้อกำหนดที่อาจเป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการรายย่อย

2) กำหนดระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน จัดทำแผนเปลี่ยนผ่านอย่างชัดเจน โดยกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมให้ผู้ประกอบการสามารถเตรียมความพร้อมทางเทคนิคและการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.1.2 การสร้างกลไกสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน

1) โครงข่ายร่วม (MUX) ส่งเสริมการจัดตั้งโครงข่ายร่วมเพื่อช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานของผู้ประกอบการรายย่อย โดยมีมาตรการส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐ หรือจัดสรรให้มีกองทุนพัฒนาวิทยุดิจิทัล

2) การเข้าถึงพื้นที่ห่างไกล ออกแบบโครงสร้างโครงข่ายให้สามารถครอบคลุมพื้นที่ชนบทและห่างไกล เพื่อให้ทุกพื้นที่สามารถเข้าถึงระบบวิทยุดิจิทัลได้อย่างเท่าเทียม

4.2.1.3 การสนับสนุนผู้ประกอบการและผู้บริโภค

1) สนับสนุนทางการเงิน จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ประกอบการที่มีข้อจำกัดด้านการเงิน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการระดับท้องถิ่น

2) การสร้างความรู้ความเข้าใจ จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของวิทยุดิจิทัลแก่ผู้บริโภค รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการยอมรับผ่านแคมเปญทางสื่อ

4.2.1.4 การพัฒนามาตรฐานและข้อกำหนด

1) กำหนดมาตรฐานการออกอากาศ พัฒนามาตรฐานการออกอากาศในระบบดิจิทัล เช่น คุณภาพเสียงและความถี่ในการกระจายเสียง เพื่อให้สามารถรองรับการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) มาตรฐานเครื่องรับ กำหนดมาตรฐานสำหรับเครื่องรับวิทยุดิจิทัล โดยมีมาตรการจูงใจผู้ผลิตในการผลิตเครื่องรับราคาประหยัดเพื่อกระตุ้นการใช้งาน

4.2.1.5 การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วน

1) สร้างเครือข่ายระหว่างผู้กำหนดนโยบาย ประสานความร่วมมือระหว่าง กสทช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประชาสัมพันธ์ องค์การด้านการแจ้งเตือนภัย และภาคีเอกชนเพื่อสร้างกลไกที่รองรับการดำเนินงานของวิทยุดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ส่งเสริมความร่วมมือระดับนานาชาติ ศึกษาและนำตัวอย่างการดำเนินงานวิทยุดิจิทัลในประเทศที่ประสบความสำเร็จมาใช้เป็นแนวทาง เช่น การกำหนดมาตรฐาน DAB+ และการบริหารโครงข่ายร่วม

4.2.1.6 การส่งเสริมการผลิตเนื้อหาและการบริหารธุรกิจ

1) ส่งเสริมเนื้อหาที่หลากหลาย สนับสนุนการผลิตเนื้อหาที่ตอบสนองความต้องการของผู้ฟังในแต่ละพื้นที่ เช่น รายการข่าวสารท้องถิ่น หรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน

2) สนับสนุนการพัฒนาธุรกิจ จัดอบรมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการด้านการบริหารธุรกิจ เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้าสู่ตลาดวิทยุดิจิทัลได้

4.2.1.7 การวางแผนทางการสื่อสารในสถานะฉุกเฉิน

1) การใช้วิทยุดิจิทัลในวิกฤต พัฒนากลไกการใช้วิทยุดิจิทัลสำหรับการแจ้งเตือนภัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2) สร้างแผนสำรอง กำหนดแผนสำรองสำหรับการออกอากาศในกรณีที่เกิดความเสียหายต่อโครงข่ายหลัก เพื่อให้สามารถสื่อสารกับประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง

4.2.1.8 การติดตามและประเมินผล

1) การกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง จัดตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลเพื่อวิเคราะห์ความคืบหน้าของการดำเนินนโยบาย พร้อมปรับปรุงตามสถานการณ์

2) การรวบรวมข้อมูลและการวิจัย ส่งเสริมการวิจัยและการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้ฟังและความต้องการของผู้บริโภคในระบบดิจิทัล

4.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพกระจายเสียงเพื่อปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม

4.2.2.1 พัฒนาและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

1) ลงทุนในเทคโนโลยีที่รองรับระบบวิทยุดิจิทัล เช่น อุปกรณ์ออกอากาศ และซอฟต์แวร์ที่ช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน

2) เรียนรู้และใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ฟัง เช่น การสำรวจความนิยมของเนื้อหาผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

4.2.2.2 ปรับกลยุทธ์การสร้างเนื้อหา

1) ผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพและตอบโจทย์ความต้องการของผู้ฟังในยุคดิจิทัล เช่น การผลิตรายการข่าวสารในพื้นที่ท้องถิ่น หรือเนื้อหาเชิงสารคดีที่สร้างสรรค์

2) พัฒนาเนื้อหาให้เข้าถึงผู้ฟังในกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เช่น เนื้อหาสำหรับเยาวชน ผู้สูงอายุ หรือผู้ฟังในชุมชน

4.2.2.3 สร้างความร่วมมือและเครือข่าย

1) เข้าร่วมโครงการความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ เช่น การจัดตั้งโครงข่ายร่วมเพื่อแบ่งปันทรัพยากรและลดต้นทุนการดำเนินงาน

2) ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาโครงข่ายและสร้างความเข้าใจในข้อกำหนดของนโยบาย

4.2.2.4 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร

1) จัดอบรมหรือเวิร์กช็อปให้กับบุคลากรในองค์กร เพื่อเพิ่มทักษะด้านการผลิตเนื้อหาในระบบดิจิทัลและการใช้งานเทคโนโลยีใหม่

2) สนับสนุนบุคลากรให้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานสากลในอุตสาหกรรม
วิทยุกระจายเสียง

4.2.2.5 เสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้ฟัง

- 1) ใช้ช่องทางสื่อสารที่หลากหลาย เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อเชื่อมต่อกับผู้ฟัง
และรับฟังความคิดเห็นเพื่อพัฒนาคุณภาพเนื้อหา
- 2) จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ เช่น การสำรวจความต้องการของผู้ฟังในพื้นที่
ท้องถิ่น

4.3 ข้อเสนอแนะด้านการกำหนดอำนาจหน้าที่ของการทำงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด
นโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในบริบทปัจจุบันและการคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม
ในอนาคต

4.3.1 การกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงใน ปัจจุบัน

4.3.1.1 การกำกับกิจการข้ามแพลตฟอร์ม กสทช. ควรปรับปรุงอำนาจหน้าที่ให้ครอบคลุมถึง
การกำกับดูแลการออกอากาศที่มีลักษณะข้ามแพลตฟอร์ม โดยเฉพาะกิจการกระจายเสียงที่ดำเนินการผ่าน
ช่องทางออนไลน์และระบบดิจิทัล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภค

4.3.1.2 การบังคับใช้กฎหมายที่ยืดหยุ่น ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้
สามารถดำเนินการควบคุมและส่งเสริมกิจการกระจายเสียงได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยควร
เน้นความสมดุลระหว่างการกำกับดูแลและการสนับสนุนผู้ประกอบการ

4.3.1.3 การกำหนดกลไกสนับสนุน กำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อย เช่น
การลดข้อกำหนดการอนุญาตในระดับท้องถิ่น และการสนับสนุนทางการเงินหรือเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถ
แข่งขันและเติบโตในยุคดิจิทัล

4.3.2 การปรับบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับชาติ

ควรพิจารณาผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับความไว้วางใจในการเปิดรับข่าวสารในสภาวะวิกฤตอยู่แล้ว
เช่น การให้บริการวิทยุกระจายเสียงของกรมประชาสัมพันธ์ ที่ควรได้รับอำนาจเพิ่มเติมในการประสานงานกับ
หน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนากลไกการแจ้งเตือนภัยและการกระจายข้อมูลสำคัญในสภาวะวิกฤต โดยเฉพาะใน
พื้นที่ชนบทและห่างไกล และควรผลักดันให้มีการสร้างความร่วมมือกับ อสมท. และภาคเอกชน เพื่อส่งเสริม
บทบาทในการเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายระดับชาติหรือระดับภูมิภาค เพื่อเป็นการสร้างโครงข่ายที่มีศักยภาพเชิง
พื้นที่ และศักยภาพในการบริหารต้นทุนที่จะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผู้ให้บริการสถานี

4.3.3 การกำหนดแนวทางการปรับตัวของอุตสาหกรรมในอนาคต

4.3.3.1 การเปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัล กำหนดเป้าหมายชัดเจนสำหรับการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบวิทย์ดิจิทัล โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการและผู้บริโภค รวมถึงการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น

4.3.3.2 การพัฒนาทรัพยากรบุคคล จัดทำโครงการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะผู้ประกอบการในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารธุรกิจ และการผลิตเนื้อหา เพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันในตลาดดิจิทัล

4.3.4 การวางโครงสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

4.3.4.1 การบูรณาการนโยบาย ประสานงานระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล เช่น กสทช., กรมประชาสัมพันธ์, และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนโยบายที่สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

4.3.4.2 การพัฒนากลไกการบริหารจัดการร่วม จัดตั้งคณะกรรมการหรือเครือข่ายการบริหารร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมกิจการกระจายเสียงในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

4.3.5 การวางแผนและคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต

4.3.5.1 การศึกษาและวิจัย ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ๆ ต่อกิจการกระจายเสียง เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) เพื่อเตรียมความพร้อมในการกำหนดนโยบาย

4.3.5.2 การพัฒนากฎหมายรองรับเทคโนโลยีใหม่ ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในอนาคต เช่น การกำกับดูแลแพลตฟอร์มออนไลน์และการใช้คลื่นความถี่ในรูปแบบใหม่

4.3.6 การสร้างความยั่งยืนในระบบกิจการกระจายเสียง

4.3.6.1 การพัฒนากองทุนสนับสนุน จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนกิจการกระจายเสียงในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค โดยเน้นการกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียม

4.3.6.2 การสร้างความตระหนักรู้ ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของกิจการกระจายเสียงและบทบาทในสังคม เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการยอมรับ

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภูมิทัศน์สื่อปัจจุบันเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสื่อดั้งเดิมกับสื่อออนไลน์เข้าด้วยกัน และมีลักษณะของการสื่อสารข้ามแพลตฟอร์มบนเนื้อหาเดียวกัน ปัจจุบันสื่อมีบทบาทกับสังคมอย่างมาก ทั้งสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และ สื่อสังคมออนไลน์ การเข้าถึงสื่อมีความหลากหลายช่องทาง รูปแบบและเนื้อหาตลอดจนการเป็นผู้สร้างสื่อเอง เนื่องจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นไปอย่างก้าวกระโดด ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงช่องทางการสื่อสารอย่างมาก จากเดิมที่ช่องทางการสื่อสารหลักที่ใช้สื่อสารในสังคมคือ สื่อมวลชน โทรทัศน์ วิทยุหนังสือพิมพ์ ที่สามารถสื่อสารกับคนจำนวนมากในสังคมได้ในเวลาเดียวกัน ได้เกิดช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ได้สื่อมวลชนเดิมมาบรรจบ (convergent) กับสื่อออนไลน์ ทำให้การเข้าถึงสื่อมวลชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่ถูกจำกัดด้านเวลา ประเด็นดังกล่าวได้ส่งผลให้เกิดแรงกดดันต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. และ สำนักงาน กสทช. ในการกำกับดูแลการออกอากาศที่มีลักษณะข้ามแพลตฟอร์ม และการออกอากาศบนแพลตฟอร์มออนไลน์โดยเฉพาะ จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ในเบื้องต้น ดังนั้นการศึกษาและประเมินขอบเขตอำนาจหน้าที่ในปัจจุบันของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. จึงมีความจำเป็น เนื่องจากต้องมีการประเมินความเหมาะสมกับบริบทของอุตสาหกรรมสื่อที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงที่มีการให้บริการที่ปรับตัวตามอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีการออกอากาศในรูปแบบที่ไม่ต้องขออนุญาตควบคู่ไปกับการออกอากาศในระบบใบอนุญาตเพื่อเป็นการปรับตัวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และกิจการกระจายเสียงมีลักษณะของการประกอบกิจการที่หลากหลาย ทั้งการประกอบกิจการระดับชาติ ระดับภูมิภาค และกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ระดับท้องถิ่นที่ต้องได้รับการออกแบบเชิงนโยบายที่เหมาะสมกับลักษณะของกิจการเพื่อเป็นการสร้างความเท่าเทียมเชิงนโยบาย

ประการสำคัญ ในภาวะการถดถอยของสื่อกระแสหลัก กิจการกระจายเสียงก็ยังคงมีความจำเป็นในบางบริบท ได้แก่ การเข้าถึงชุมชนในหน่วยย่อยโดยใช้รูปแบบและศัพท์ภาษาที่ชุมชนสามารถเข้าใจได้ง่าย ด้านการมีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะวิกฤตโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่สัญญาณจากสื่อประเภทอื่น ๆ ไม่สามารถใช้ได้ และต่อเนื่องไปยังการผลักดันระบบการออกอากาศกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัลที่ยังคงต้องติดตามอย่างใกล้ชิดในการผลักดันให้สามารถเกิดประโยชน์และคุ้มค่าต่อการลงทุน ซึ่งการส่งเสริมกิจการกระจายเสียงนั้นจำเป็นต้องได้รับการออกแบบเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้ประเด็นที่ต้องการส่งเสริมสามารถผลักดันสู่สาธารณะได้อย่างเกิดประสิทธิภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถมุ่งส่งเสริมในประเด็นเดียวกันในแต่ละวาระ และจะทำให้ประชาชนไม่เกิดความสับสนในประเด็นที่ต้องการสื่อสาร

จากอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ที่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ บัญญัติไว้ตามมาตรา 27 นั้น เป็นบทบาทที่มีความสำคัญต่อทุกภาคส่วนของสังคมอย่างยิ่ง ขณะเดียวกันพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ดังกล่าว หมวด 6 การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงาน กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน ขึ้นมาคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการ 5 ด้าน ตามความเชี่ยวชาญที่กฎหมายกำหนดได้แก่ (1) ด้านกิจการกระจายเสียง (2) ด้านกิจการโทรทัศน์ (3) ด้านกิจการโทรคมนาคม (4) ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค และ (5) ด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของ กสทช. นั้น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีแนวทางดำเนินการเพื่อติดตามและประเมินผลตามนโยบาย กสทช. เป็นรายด้าน มุ่งเน้นดำเนินการเชิงรุก เพื่อให้ได้ผลการศึกษาติดตามประเมินที่ทันต่อสถานการณ์ นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรมสามารถใช้ประโยชน์สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการกระจายเสียง ได้อย่างแท้จริง

โดยในปี 2567 กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการกระจายเสียงตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาเชิงนโยบายที่ต้องดำเนินการให้รวดเร็วเท่าทันกับปัจจัยทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง จึงกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียงตามประเด็นหลักในการติดตามนโยบายที่สำคัญทั้ง 3 ประเด็น ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง ประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล ซึ่งการดำเนินการเพื่อติดตามและประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ดังกล่าว จะต้องต้องมีข้อมูลพื้นฐานจากการรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อมูลทางวิชาการ และนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผลที่ดีและมีประสิทธิภาพ สามารถอ้างอิงได้จากผลการศึกษาวิเคราะห์บริบทสำคัญต่างๆ โดยต้องดำเนินการอย่างครอบคลุมทุกมิติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำหรับกิจการกระจายเสียงตามหลักวิชาการและระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม จำเป็นต้องดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์จึงเห็นควรจ้างหน่วยงานหรือองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการติดตามและประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง ประจำปี 2567

เพื่อให้กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้มีแผนการดำเนินงานติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง ประจำปีพ.ศ. 2567 ได้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประกอบการติดตามและประเมินผลอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง จากการรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อมูลทางวิชาการ รวมทั้งมีการวิเคราะห์และสรุปผล ตามหลักวิชาการและระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสมและรอบด้าน โดย วิทยาลัยนานาชาติ

มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินโครงการตามสัญญาจ้างเลขที่ 8670156 ลงนามสัญญาวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2567 ดังแสดงรายละเอียดของกรอบการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช.ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง ประจำปี 2567

1.2.2 เพื่อรวบรวมวิเคราะห์สรุปผลและจัดทำรายงานการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง : ตามประเด็นหลักในการติดตามนโยบายที่สำคัญทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่

1.2.2.1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

1.2.2.2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์

1.2.2.3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

1.3.1 ผู้กำหนดนโยบาย กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง

1.3.2 ผู้แทนสำนักงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาต

1.3.3 ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแลอุตสาหกรรมต่างๆ

1.3.4 นักวิชาการ

1.3.5 กลุ่มผู้ให้บริการกิจการกระจายเสียง และบริการที่เกี่ยวข้อง

1.3.6 ผู้รับใบอนุญาตระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

1.3.7 ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

1.3.8 กลุ่มผู้รับบริการครอบคลุมทุกช่วงวัย

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.4.1 กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการกระจายเสียง ได้ทราบข้อมูลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. ตามนโยบายที่สำคัญด้านการกระจายเสียง

1.4.2 กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการกระจายเสียง ได้รับความต้องการและความคาดหวังต่อนโยบายที่สำคัญด้านการกระจายเสียงของผู้มีส่วนได้เสีย

1.4.3 กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการกระจายเสียง ได้รับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์รองรับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการกระจายเสียงที่ได้มาตรฐาน และสามารถนำไปพัฒนาและสามารถต่อยอดกับภารกิจการปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

บทที่ 2

กรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)

การจัดทำกรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework) และแผนงานโครงการอย่างละเอียด (Project Plan) ในการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง ประจำปี 2567 มีข้อสรุปรายละเอียดดังนี้

ที่ปรึกษาดำเนินการสรุปความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับกำหนดการของโครงการตามสัญญาจ้างที่ปรึกษา เริ่มสัญญาการจ้างที่ปรึกษา เลขที่สัญญา 8670156 ลงนามสัญญาวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2567 โดยเริ่มต้นนับวันดำเนินโครงการจากวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2567 เป็นต้นไป จนถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 รวมระยะเวลาดำเนินโครงการทั้งสิ้น จำนวน 240 วัน ซึ่งมีหัวข้อและประเด็นในการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง ประจำปี 2567 ที่ปรึกษาดำเนินการ 3 ประเด็น ดังนี้

- 1) ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง
- 2) ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์
- 3) ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

ที่ปรึกษาดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านการกระจายเสียง ประจำปี 2567 โดยใช้กรอบแนวคิดห่วงโซ่คุณค่า (Value chain¹) ซึ่งเป็นแนวคิดที่สำคัญในการกำกับดูแลกิจการ ที่สามารถช่วยให้เราเข้าใจว่าแต่ละกิจกรรมในองค์กรมีบทบาทในการสร้างคุณค่าให้กับผู้มีส่วนได้เสียและสร้างความเชื่อมั่นให้กับการดำเนินนโยบายต่าง โดยมีการปรับเป้าหมายปลายทางของห่วงโซ่คุณค่าให้เป็นเป้าหมายที่เหมาะสมสำหรับกิจการภาครัฐ²

โดยการประเมินการดำเนินงานต่างๆ ตามประเด็นนโยบาย กสทช. ที่สำคัญภายใต้กรอบแนวคิดของห่วงโซ่คุณค่า โดยแนวทางการจัดทำข้อเสนอแนะได้ใช้แนวทางการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) ซึ่งเป็นแนวทางที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการช่วยให้องค์กรกำกับดูแลสื่อสามารถเตรียมตัวและปรับตัวให้พร้อมสำหรับ

¹ Michael Porter's value chain อ้างถึงใน Tim Stobierski (2020) เข้าถึงได้จาก Harvard Business School Online : www.online.hbs.edu

² Pollitt, C., & Bouckaert, G. (2017). Public management reform: A comparative analysis-into the age of austerity. Oxford university press.

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยี โดยได้ใช้แนวคิดของ Bazerman, Max, and Michael D. Watkins. (2008) ที่เป็นที่ยอมรับและจำแนกผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงได้อย่างชัดเจน เหมาะสม และขยายผลการวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากองค์กรภาครัฐมีหน้าที่ที่ซับซ้อนและต้องเผชิญกับความเสี่ยงหลายประเภท เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การเข้าใจและจัดการความเสี่ยงเป็นสิ่งสำคัญ โดยความเสี่ยงสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลักๆ ได้แก่ 1) ความเสี่ยงที่ป้องกันได้ (Preventable Risk) 2) ความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ (Strategic Risk) และ 3) ความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก(External Risk) โดยผลการวิเคราะห์นั้นจะเป็นกรอบในการจัดทำกลยุทธ์ที่สามารถย้อนกลับไปเพิ่มคุณค่าของการดำเนินงานด้านกิจการกระจายเสียงของสำนักงาน กสทช. ดังแสดงตามภาพ ความเชื่อมโยงของแนวคิดที่ใช้เพื่อเป็นกรอบในการประเมินและวิเคราะห์ผลการศึกษา ซึ่งสามารถนำมาประมวลร่วมกับประเด็นในการศึกษาทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่

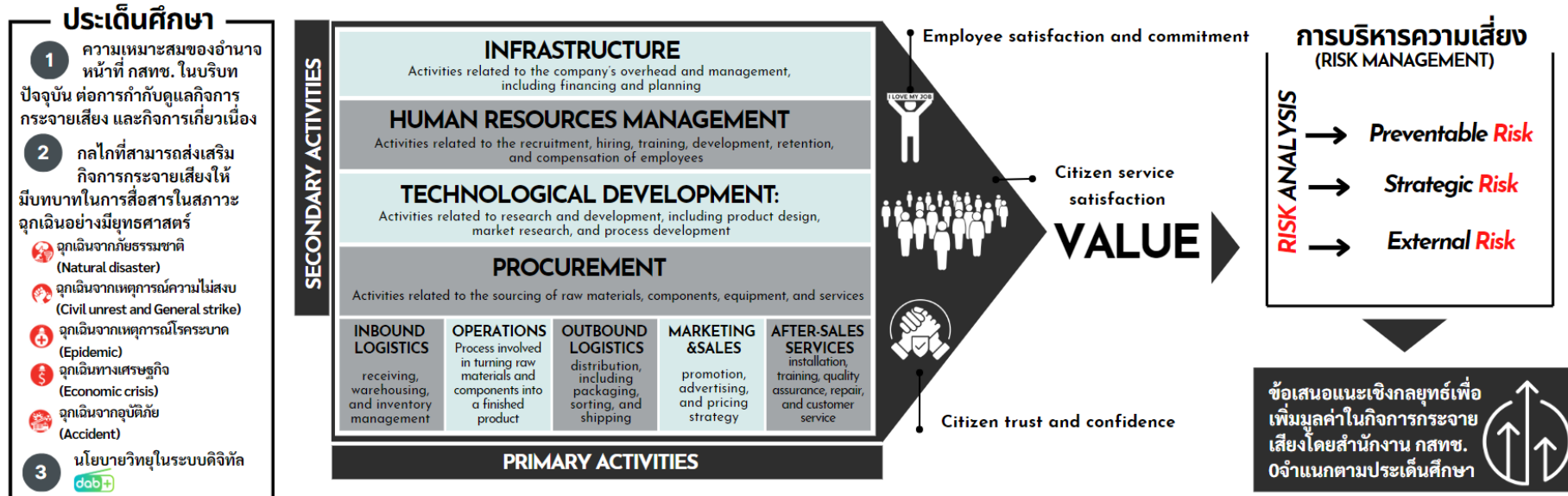
ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสียตามที่กำหนดในห่วงโซ่คุณค่าของการกำกับดูแล ตั้งแต่ต้นทางของการกำกับดูแล ไปจนถึงปลายทางของการส่งมอบบริการ

ประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ โดยในการศึกษาครั้งนี้ได้ระบุสถานะฉุกเฉินเป็น 5 สถานะ ได้แก่ สถานะฉุกเฉินที่เกิดจาก วิกฤตภัยธรรมชาติ เหตุการณ์ความไม่สงบ เหตุการณ์โรคระบาด วิกฤตทางเศรษฐกิจ และวิกฤตอุบัติเหตุ ตามลำดับ

ประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล จากประเด็นติดตามดังที่กล่าวด้านบน จึงประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

การประเมินตามแนวคิดห่วงโซ่คุณค่าสำหรับภาครัฐ และการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อสร้างมูลค่าในกิจการกระจายเสียง

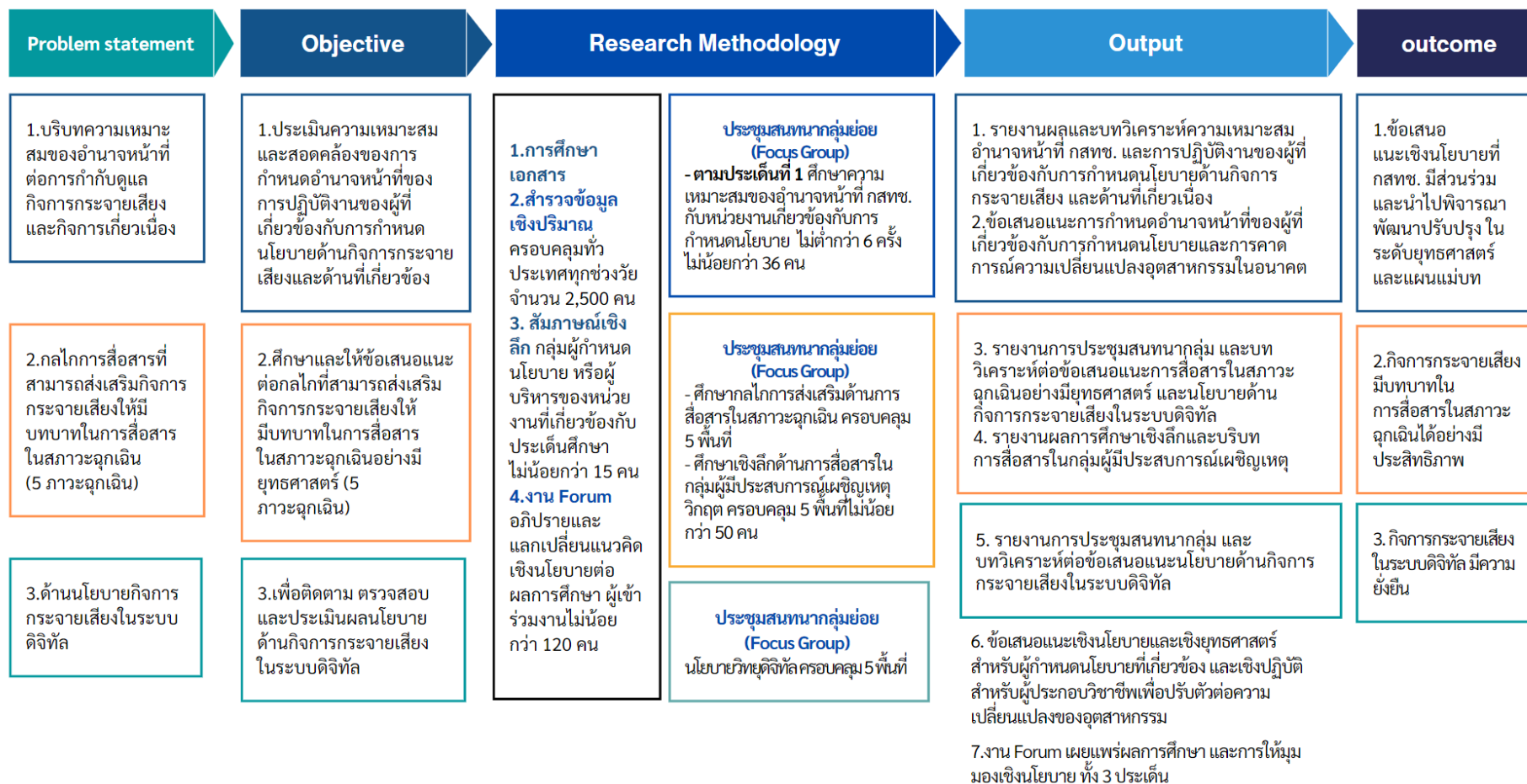
Concept of Value Chain for Public sector & Risk Analysis for Broadcasting radio value creation

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด (Conceptual framework) ด้านทฤษฎีในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2567

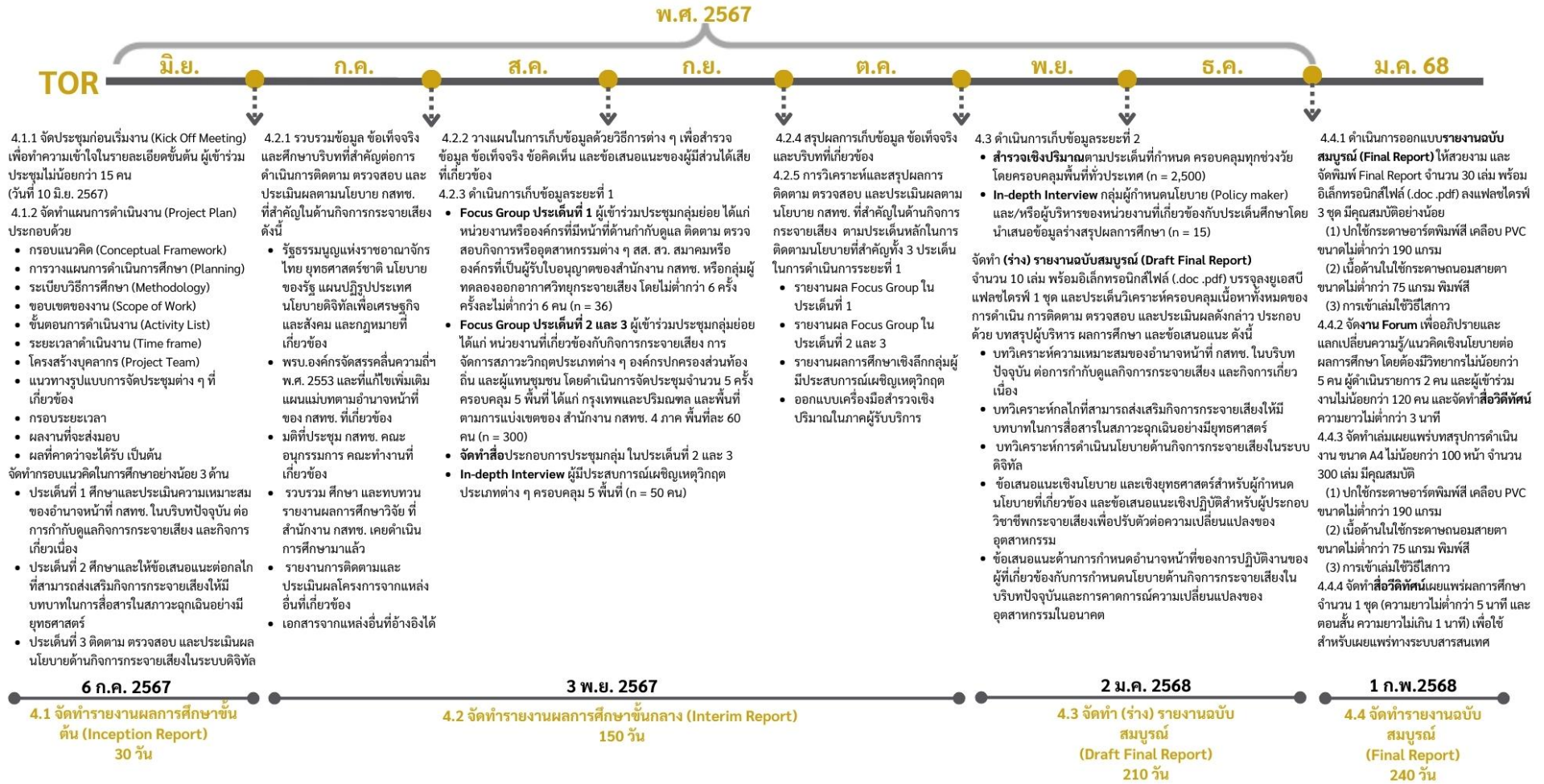
กรอบแนวคิด (Conceptual framework) ด้านระเบียบวิธีวิจัยในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2567

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิด (Conceptual framework) ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2567

แผนการดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาของโครงการและขอบเขตของงาน (TOR)

ภาพที่ 3 แผนการดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาของโครงการและขอบเขตของงาน (TOR)

รายงานฉบับสมบูรณ์ : การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม

ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ

ในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2567

โดยวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.1 การดำเนินงานตามกรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)

กำหนดแนวทางและวิธีการดำเนินงานโดยแบ่งเป็น 4 ระยะงาน ซึ่งสอดคล้องกับงวดงานทั้ง 4 งวดงาน ดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมงาน

ระยะที่ 2 การรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ศึกษาบริบทที่สำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการกระจายเสียง : ตามประเด็นหลักในการติดตามนโยบายที่สำคัญทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง ประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และ ประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

ระยะที่ 3 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการกระจายเสียง : ตามประเด็นหลักในการติดตามนโยบายที่สำคัญทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมิน ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง ประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และ ประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

ระยะที่ 4 การรายงานผลการดำเนินงาน และจัดทำสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการศึกษา

2.1.1 ระยะที่ 1 การเตรียมงาน

2.1.1.1 ที่ปรึกษาต้องจัดการประชุมเริ่มงาน (Kick Off Meeting) ระหว่างที่ปรึกษากับกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการกระจายเสียง กรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษา กรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียดขั้นต้น ก่อนการจัดทำแผนการดำเนินงาน (Project Plan) ตามขอบเขตของการดำเนินงานข้อ 4.1.2 โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน ทั้งนี้ ที่ปรึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการประชุมและค่าใช้จ่ายในการจัดการประชุม อัตราค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงาน กสทช. พ.ศ. 2563

2.1.1.2 ที่ปรึกษาต้องจัดทำแผนการดำเนินงาน (Project Plan) อย่างละเอียด ประกอบด้วย การจัดทำกรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework) ที่ได้จากการประชุมเริ่มงาน (Kick Off Meeting) การวางแผนการดำเนินการศึกษา (Planning) ระเบียบวิธีการศึกษา (Methodology) ขอบเขตของงาน

(Scope of Work) รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน (Activity List) และระยะเวลาดำเนินงาน (Time frame) โครงสร้างบุคลากรของทีปรีกษา (Project Team) แนวทางและหรือรูปแบบการจัดประชุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กรอบระยะเวลา ผลงานที่จะส่งมอบ ผลที่คาดว่าจะได้รับ เป็นต้น โดยแผนการดำเนินงานดังกล่าวจะต้องได้รับ ความเห็นชอบจากสำนักงาน กสทช. ก่อนดำเนินการต่อไป โดยกรอบแนวคิดในการศึกษา ต้องครอบคลุมประเด็นหลักอย่างน้อย 3 ด้าน ต่อไปนี้

1) ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

2) ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทใน การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์

3) ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

2.1.2 ระยะที่ 2 การรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ศึกษาบริบทที่สำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง : ตามประเด็นหลักในการติดตามนโยบายที่สำคัญทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง ประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

2.1.2.1 ทีปรีกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงและศึกษาบริบทที่สำคัญต่อการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง ครอบคลุมหัวข้อดังนี้

1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐ แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2) พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แผนแม่บทตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ที่เกี่ยวข้อง

3) มติที่ประชุม กสทช. คณะอนุกรรมการ คณะทำงานที่เกี่ยวข้อง

4) รวบรวม ศึกษา และทบทวนรายงานผลการศึกษาวิจัยที่มีประเด็นเกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงาน กสทช. เคยดำเนินการศึกษามาแล้ว ทั้งที่ได้นำมาปฏิบัติจนเกิดผลและไม่ได้นำมาปฏิบัติก็ตาม

5) รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการจากแหล่งอื่นที่เกี่ยวข้อง

6) เอกสารจากแหล่งอื่นที่อ้างอิงได้ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลดังกล่าว เช่น ข่าว บทความวิชาการ เป็นต้น

2.1.2.2 ที่ปรึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประกอบการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2567 ระยะที่ 1 ดังนี้

1) ดำเนินการวางแผนในการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อสำรวจข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ตามหลักวิชาการและระเบียบวิธีวิจัยอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย

- 1.1) กำหนดกลุ่มตัวอย่าง
- 1.2) ระบุประเด็นสำคัญในการสำรวจข้อมูลข้อเท็จจริงฯ
- 1.3) ระบุเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.4) จัดทำร่างเอกสาร/แบบสำรวจข้อมูลข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย
- 1.5) กำหนดรูปแบบ/วิธีการจัดประชุมให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและ ผู้ที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้รับข้อมูลข้อเท็จจริงครอบคลุมทุกมิติ

2) ที่ปรึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลระยะที่ 1 ตามที่ได้วางแผนไว้ ซึ่งที่ปรึกษาต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดงาน และดำเนินกิจกรรมตามขอบเขตของงานข้อ 4.2.3 ทั้งหมด โดยวิธีการที่ใช้ในการ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลฯ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

2.1) ดำเนินการจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง โดยขอบเขตของหน่วยงานและผู้เข้าร่วม การจัดประชุม ได้แก่ หน่วยงาน หรือ องค์กรมีหน้าที่ด้านกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบกิจการหรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หน่วยงาน สมาคมหรือ องค์กรที่เป็นผู้รับใบอนุญาตของสำนักงาน กสทช. ซึ่งรวมถึงสมาคมและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ทดลองออกอากาศวิทยุกระจายเสียง โดยเป็นการประชุมกลุ่มย่อยไม่ต่ำกว่า 6 ครั้ง ครั้งละไม่ต่ำกว่า 6 คน รวมไม่น้อยกว่า 36 คน

2.2) จัดทำสื่อประกอบการประชุมกลุ่ม ในประเด็นที่ 2 และ 3 การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบ ดิจิทัล โดยเป็นวิดิทัศน์ที่มีเนื้อหาที่สามารถสื่อสารความเป็นมาและความสำคัญของกรมการติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการกระจายเสียง และความเป็นมาของประเด็นศึกษาเพื่อใช้สื่อสารสำหรับ ผู้เข้าร่วมงานความยาวไม่ต่ำกว่า 3 นาที

2.3) จัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ใน ประเด็นที่ 2 การสื่อสารใน สภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และ ประเด็นที่ 3 ติดตามตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการ กระจายเสียงในระบบดิจิทัล โดยมีบุคลากรหลัก 2 คน และบุคลากรสนับสนุน 2 คน ดำเนินการจัดประชุม จำนวน 5 ครั้ง ครอบคลุม 5 พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพฯและปริมณฑล และพื้นที่ตามการแบ่งเขตของ สำนักงาน กสทช. 4 ภาค พื้นที่ละ 60 คน รวมจำนวน 300 คน โดยขอบเขตของหน่วยงานและผู้เข้าร่วมการประชุม

ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียง การจัดการสภาวะวิกฤตประเภทต่าง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนชุมชน

2.4) ศึกษาเชิงลึก บริบทการสื่อสารในกลุ่มตัวอย่างผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสภาวะวิกฤตประเภทต่าง ๆ ครอบคลุม 5 พื้นที่ไม่น้อยกว่า 50 คน โดยมีบุคลากรหลัก 1 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงลึก

2.1.2.3 ที่ปรึกษาดำเนินการสรุปผลการเก็บข้อมูล ข้อเท็จจริง และบริบทที่เกี่ยวข้อง โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ และข้อมูลบริบทแวดล้อมอื่น ๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับข้อมูล หรือข้อเท็จจริงที่ได้มา

2.1.2.4 ที่ปรึกษาต้องดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาเชิงลึกการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการกระจายเสียง ตามประเด็นหลักในการติดตามนโยบายที่สำคัญทั้ง 3 ประเด็น อย่างน้อยต้องครอบคลุมประเด็นตามขอบเขตของงานข้อ 4.2.3 ดังนี้

1) รายงานผลการรวบรวมข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของการกำหนดอำนาจหน้าที่ของการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายด้านกิจการกระจายเสียง และด้านที่เกี่ยวข้อง ในบริบทปัจจุบัน จากการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

2) รายงานผลจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 และ 3 การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และติดตามตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

3) รายงานผลการศึกษาเชิงลึก บริบทการสื่อสารในกลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสภาวะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท

4) การออกแบบเครื่องมือสำรวจเชิงปริมาณในภาคผู้รับบริการทั่วประเทศโดยต้องนำเสนอ เพื่อให้ กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานและ/หรือ กรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา ได้พิจารณาก่อนการดำเนินการเก็บข้อมูล

2.1.3 ระยะที่ 3 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการกระจายเสียง : ตามประเด็นหลักในการติดตามนโยบายที่สำคัญทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมิน ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง ประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และ ประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

2.1.3.1 ที่ปรึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 ตามที่ได้วางแผนไว้ โดยวิธีการที่ใช้ในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลฯ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

1) การสำรวจเชิงปริมาณตามประเด็นที่กำหนด โดยครอบคลุมทุกช่วงวัย โดยครอบคลุม พื้นที่ทั่วประเทศ ไม่น้อยกว่า 2,500 คน

2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้กำหนดนโยบายด้านการตรวจสอบ (Policy maker) และ/ หรือผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษา โดยนำเสนอข้อมูลร่างสรุปผลการศึกษิตตามขอบเขตของงานข้อ 4.3.2 และสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษา ความเห็นต่อ การบริหารการเปลี่ยนแปลงของสำนักงาน กสทช. และการแก้ปัญหาเชิงนโยบาย จำนวนไม่น้อย กว่า 15 คน

2.1.3.2 ที่ปรึกษาต้องจัดทำ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุใน งานจ้างที่ปรึกษา และนำเสนอต่อกรรมการติดตามและประเมินผล ด้านกิจกรรมกระจายเสียงหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และ ดำเนินการปรับปรุงตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อ ผ่านความเห็นชอบแล้วจึงจัดพิมพ์เป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อไป โดยเนื้อหาของ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report) จัดทำในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ จำนวน 10 ชุด พร้อมอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (doc .pdf) บรรจุลงยูเอสบีแฟลชไดรฟ์ จำนวน 1 ชุด และประเด็นวิเคราะห์ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของการดำเนินการ ติดตามและประเมินผลของงานดังกล่าว ประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหาร ผลการศึกษา และข้อเสนอแนะดังนี้

1) บทวิเคราะห์ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับ ดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

2) บทวิเคราะห์กลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารใน สภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์

3) บทวิเคราะห์การดำเนินนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

4) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงยุทธศาสตร์สำหรับผู้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง และ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพกระจายเสียงเพื่อปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงของ อุตสาหกรรม

5) ข้อเสนอแนะด้านการกำหนดอำนาจหน้าที่ของการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ กำหนดนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในบริบทปัจจุบันและการคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงของ อุตสาหกรรมในอนาคต

2.1.4 ระยะที่ 4 การรายงานผลการดำเนินงานและจัดทำสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ผลการศึกษา

2.1.4.1 ภายหลังจากที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษาเห็นชอบ (ร่าง) รายงาน ฉบับสมบูรณ์แล้ว ที่ปรึกษาดำเนินการจัดพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์

จำนวนในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ จำนวนไม่น้อยกว่า 100 หน้า จำนวน 30 เล่ม พร้อมอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (.doc .pdf) บรรจุลงยูเอสบีแฟลชไดรฟ์ จำนวน 3 ชุด โดยที่ปรึกษาต้องดำเนินการออกแบบรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ให้มีรูปเล่มที่น่าสนใจเรียบร้อยสวยงาม ภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย (1) ปกใช้กระดาษอาร์ตพิมพ์สี เคลือบ PVC ขนาดไม่ต่ำกว่า 190 แกรม (2) เนื้อด้านในใช้กระดาษถนอมสายตา ขนาดไม่ต่ำกว่า 75 แกรม พิมพ์สี และ (3) การเข้าเล่มใช้วิธีไสกาว

2.1.4.2 ที่ปรึกษาดำเนินการจัดงาน Forum เพื่ออภิปรายและแลกเปลี่ยนความรู้/แนวคิดเชิงนโยบายต่อผลการศึกษา โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย วิทยากรผู้แทนจากกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย สำนักงาน กสทช. ผู้แทนผู้รับใบอนุญาตกระจายเสียงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา และผู้แทนนักวิชาการ จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน วิทยากรผู้ดำเนินรายการ 2 คน และผู้เข้าร่วมงานไม่น้อยกว่า 120 คน และที่ปรึกษาต้องจัดทำสื่อวีดิทัศน์ความยาวไม่ต่ำกว่า 3 นาที ประกอบการจัดงาน Forum โดยมีเนื้อหาที่เป็นการสรุปผลการศึกษาเพื่อใช้สื่อสารสำหรับผู้เข้าร่วมงาน

2.1.4.3 ที่ปรึกษาดำเนินการจัดทำเล่มเผยแพร่บทสรุปการดำเนินงาน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย เนื้อหาที่เป็น บทสรุปผู้บริหาร การสรุปประเด็นศึกษา และข้อเสนอในการดำเนินงานสำหรับผู้มีส่วนได้เสีย ขนาด A4 ในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ จำนวนไม่น้อยกว่า 100 หน้า จำนวน 300 เล่ม โดยที่ปรึกษาต้องดำเนินการออกแบบรูปเล่มภาพประกอบให้สวยงาม ภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และเล่มเผยแพร่บทสรุปการดำเนินงาน ต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย (1) ปกใช้กระดาษอาร์ตพิมพ์สี เคลือบ PVC ขนาดไม่ต่ำกว่า 190 แกรม (2) เนื้อด้านในใช้กระดาษถนอมสายตา ขนาดไม่ต่ำกว่า 75 แกรม พิมพ์สี และ (3) การเข้าเล่มใช้วิธีไสกาว

2.3.4.4 ที่ปรึกษาต้องจัดทำสื่อเพื่อสรุปผลการศึกษาให้เข้าใจง่ายและน่าสนใจ ในรูปแบบการทำ มัลติมีเดียเพื่อเผยแพร่ผลการศึกษาโดยประกอบด้วยการผลิตสื่อวีดิทัศน์ จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนยาว ความยาวไม่ต่ำกว่า 5 นาที และตอนสั้น ความยาวไม่เกิน 1 นาที ความละเอียดไม่ต่ำกว่าระดับ HD โดยมีเนื้อหาตามเรื่องที่ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลข้างต้น เพื่อใช้สำหรับเผยแพร่ทางระบบสารสนเทศ

2.2 การกำหนดระเบียบวิธีการศึกษาและขอบเขตการดำเนินงาน

2.2.1 ระเบียบวิธีการศึกษา (Methodology) และขอบเขตของงาน (Scope of Work)

วิธีการดำเนินงานเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2567 ที่ปรึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mix-Method Research) ในการศึกษา โดยแบ่งเป็น

2.2.1.1 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดำเนินการศึกษา 3 รูปแบบ คือ

- 1) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)
- 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
- 3) การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2.2.1.2 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดำเนินการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบสอบถามในการสำรวจด้านผู้รับบริการสื่อเสียงทั่วประเทศ

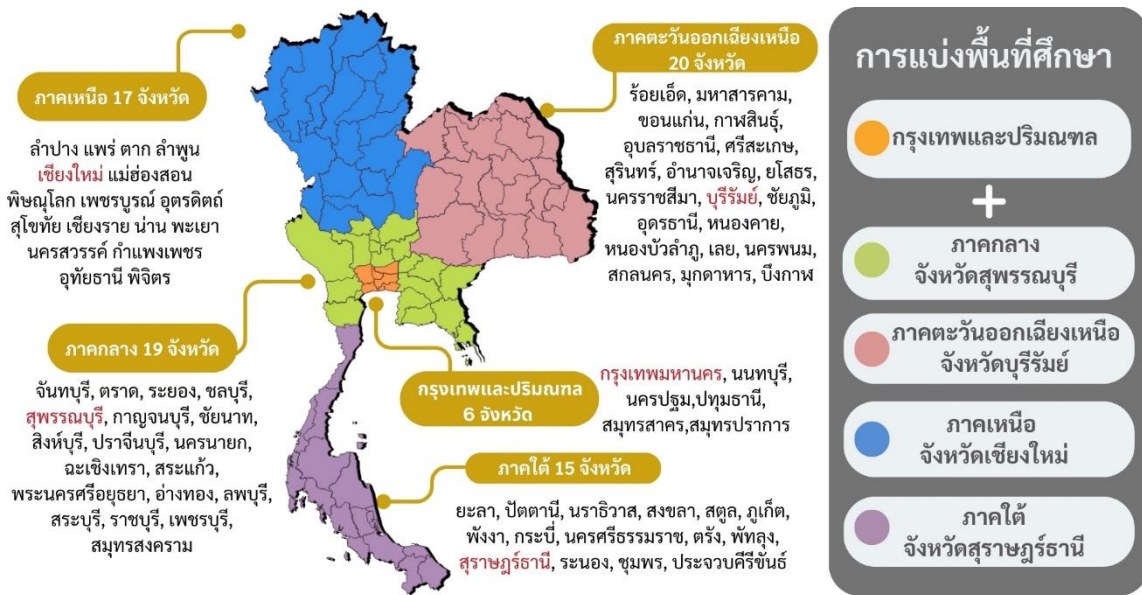

ภาพที่ 4 การจำแนกวิธีการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการศึกษา

2.2.2 การแบ่งพื้นที่ศึกษา

การแบ่งพื้นที่ศึกษาครอบคลุม 1 พื้นที่ส่วนกลาง ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมกับการแบ่งพื้นที่บริการ 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ ตามการแบ่งที่ตั้งและพื้นที่ที่ความรับผิดชอบของสำนักงาน กสทช. ส่วนภูมิภาคจำนวน 4 ภูมิภาค ประกอบด้วย ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉิยเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ โดยการแบ่งภูมิภาคเป็นไปตามขอบเขตของจังหวัดดังภาพต่อไปนี้³

³ www.nbtc.go.th/News/Information/35302.aspx?lang=th-th, คำสั่งสำนักงาน กสทช. ที่ 580/2561 เรื่อง เปลี่ยนแปลงชื่อเรียกสำนักงาน กสทช. เขต และคำสั่งสำนักงาน กสทช.ที่ 1041/2563 เรื่อง การกำหนดที่ตั้งและท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงาน กสทช. ภาค และสำนักงาน กสทช. เขต, 2563

ภาพที่ 5 การแบ่งพื้นที่ศึกษา

ที่มา: คำสั่งสำนักงาน กสทช. ที่ 580/2561

2.2.3 แนวทางและหรือรูปแบบการจัดประชุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2567 มีการจัดประชุม 3 รูปแบบ ได้แก่ การประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) 2 รูปแบบ และการจัดงาน Forum โดยมีแนวทางในการจัดประชุมดังนี้

2.2.3.1 การประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อรับฟังความเห็นตามประเด็นที่ 1 ศึกษาความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. กับหน่วยงานเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย ไม่ต่ำกว่า 6 ครั้ง ไม่น้อยกว่า 36 คน เป็นการรับฟังความเห็นต่อประเด็นประเมิน ณ หน่วยงานของผู้ให้ข้อมูล

2.2.3.2 การประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อรับฟังความเห็น ตามประเด็นที่ 2-3 ศึกษากลไกการส่งเสริมด้านการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน และนโยบายวิทยุดิจิทัล ดำเนินการครอบคลุม 5 พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และพื้นที่ตามเขต กสทช. 4 ภาค พื้นที่ละไม่ต่ำกว่า 60 คน รวมจำนวนไม่น้อยกว่า 300 คน

2.2.3.3 งาน Forum อภิปรายและแลกเปลี่ยนแนวคิดเชิงนโยบายต่อผลการศึกษา ผู้เข้าร่วมงานไม่น้อยกว่า 120 คน เป็นการจัดการเสวนาเพื่ออภิปรายและแลกเปลี่ยนความรู้/แนวคิดเชิงนโยบายต่อผลการศึกษา โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย วิทยากรผู้แทนจากกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย สำนักงาน กสทช. ผู้แทนผู้รับใบอนุญาตกระจายเสียงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา และผู้แทนนักวิชาการจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน วิทยากรผู้ดำเนินรายการ 2 คน และผู้เข้าร่วมงานไม่น้อยกว่า 120 คน

บทที่ 3

ข้อมูลข้อเท็จจริง บริบทที่สำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง

การรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ศึกษาบริบทที่สำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง ซึ่งในการศึกษารั้้งนี้ จำแนกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง ประเด็นที่ 2 การสื่อสารในสถานะถูกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลนโยบายด้านการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล โดยที่มาของข้อมูลครอบคลุมหัวข้อดังนี้

- ก. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐ แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ข. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แผนแม่บทตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ที่เกี่ยวข้อง
- ค. มติที่ประชุม กสทช. คณะอนุกรรมการ คณะทำงานที่เกี่ยวข้อง
- ง. รวบรวม ศึกษา และทบทวนรายงานผลการศึกษาวิจัยที่มีประเด็นเกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงาน กสทช. เคยดำเนินการศึกษามาแล้ว ทั้งที่ได้นำมาปฏิบัติจนเกิดผลและไม่ได้นำมาปฏิบัติก็ตาม
- จ. รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการจากแหล่งอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ฉ. เอกสารจากแหล่งอื่นที่อ้างอิงได้

3.1 ข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาบริบทที่สำคัญต่อการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง

การกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยนั้นมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในด้านการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนและการสร้างความโปร่งใสในกระบวนการสื่อสาร เพื่อให้การกำกับดูแลสื่อมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานสากล ประเทศไทยได้จัดตั้งคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยมีหน้าที่หลักในการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการควบคุมและบังคับใช้กฎหมายที่มีผลต่อการดำเนินกิจการด้านกระจายเสียงและโทรทัศน์ในประเทศ

การศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. เป็นประเด็นที่สำคัญในการพิจารณาว่าองค์กรนี้มีอำนาจหน้าที่เพียงพอและเหมาะสมต่อบริบทปัจจุบันในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการเกี่ยวเนื่องหรือไม่ ในขณะที่สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีและพฤติกรรมของผู้บริโภคสื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งจากการพัฒนาของสื่อดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์สื่อสารมวลชน และการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัล กรอบอำนาจหน้าที่ของ กสทช. จึงควรสอดคล้องและสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนี้

การประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. จึงถูกศึกษาภายใต้บริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐ และแผนปฏิรูปประเทศที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างสังคมที่มีความเท่าเทียมและมั่นคง โดยเฉพาะในแผนยุทธศาสตร์ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมให้มีความทันสมัย การศึกษานี้ยังรวมถึงการพิจารณากฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของ กสทช. ให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่กำหนดขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของ กสทช. รวมถึงแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ และการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมและกิจการกระจายเสียงในประเทศ การศึกษาในหัวข้อนี้จะช่วยให้เกิดความเข้าใจถึงอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ในบริบทปัจจุบันว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการและความท้าทายที่เกิดขึ้นใหม่หรือไม่ และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนโยบายของรัฐ

3.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐ แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.1.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ในปัจจุบันตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้คลื่นความถี่ในกิจการกระจายเสียงมาตรา 60 ได้บัญญัติว่า “รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน การจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะใช้เพื่อส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้ง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรับผิดชอบและกำกับการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปตามวรรคสอง ในกรณีนี้ องค์กรดังกล่าวต้องจัดให้มีมาตรการป้องกัน

มิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็นป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”⁴

แต่อย่างไรก็ดี จุดเริ่มต้นของพัฒนาการของแผนการใช้คลื่นความถี่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 40 ได้บัญญัติว่า “คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติการดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรมความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม”⁵

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. เป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 อันเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นให้เป็นไปตามมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่บัญญัติว่า “คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่งทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”⁶

กสทช. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน โดยมี สำนักงาน กสทช. เป็นหน่วยงานธุรการ ซึ่งได้รับโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ พนักงานและลูกจ้างและเงินงบประมาณมาจากสำนักงาน กทช. ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2553 เป็นต้นมา และในระหว่างที่การแต่งตั้ง กสทช. ยังไม่แล้วเสร็จ กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กทช. ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ กสทช. ไปพลางก่อนตามบทเฉพาะกาล

เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2554 ประเทศไทยได้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. จำนวน 11 คน อันประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากสาขา

⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า16

⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. (2540, 11 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก. หน้า9

⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (2550, 24 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก. หน้า14

ต่าง ๆ ที่ผ่านการสรรหาและคัดเลือกมาอย่างเข้มข้น ก่อนที่วุฒิสภามิมีมติเลือกภายในกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด จนได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เข้ามาดำรงตำแหน่ง กสทช. เพื่อมีอำนาจในการกำกับดูแลกิจการสื่อสารของประเทศอย่างเต็มรูปแบบ และเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติการกิจการกฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการย่อย 2 คณะ ปฏิบัติการแทน กสทช. ในด้านที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ “คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือ กสท.” ปฏิบัติการแทนในส่วนภารกิจเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และ “คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม หรือ กทค.” ปฏิบัติการแทนในส่วนภารกิจเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม และเนื่องจากทั้ง กสท. และ กทค. เป็นคณะกรรมการย่อยในบอร์ด กสทช. การกำหนดนโยบายและตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ยังต้องเป็นการตัดสินใจร่วมกันของบอร์ดทั้ง 11 คน และใช้บุคลากรของสำนักงาน กสทช. ซึ่งมีเลขาธิการ กสทช. เป็นผู้ดูแลในการสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจ

อย่างไรก็ดี ตามที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ รวม 11 คน ตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2554 ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2554 นั้น ประธานกรรมการ และกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ รวม 6 คน ได้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ ขอลาออก และเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามให้ดำรงตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2564 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2564 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสรรหา และคัดเลือกบุคลากรเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติขึ้นใหม่ และให้กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และในกรณีที่มิได้ตำแหน่งว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติชุดใหม่ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ต่อมาที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 12 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2564 ได้มีมติให้ความเห็นชอบบุคคล ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ รวม 5 คน ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว โดยได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งประธาน

กรรมการ และกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามที่เสนอทุก รายตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2565 นอกจากนี้ ในวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2565 ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 22 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) ได้มีมติเห็นชอบบุคคล ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (ด้านอื่น ๆ ที่จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. (ก) ด้านกฎหมาย) และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวในวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2565 ส่วนด้านกิจการโทรคมนาคมในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 24 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) ได้มีมติให้ความเห็นชอบบุคคล ให้ดำรงตำแหน่ง กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งบุคคลดังกล่าว ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2566 ทั้งนี้ ประธานกรรมการ และกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติทั้งหมด 7 คน ดังนี้⁷

1. ศาสตราจารย์คลินิกสรณ บุญใบชัยพฤกษ์	ประธานกรรมการ (ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค)
2. พลอากาศโท ธนพันธุ์ หรัยเจริญ	กรรมการ (ด้านกิจการกระจายเสียง)
3. ศาสตราจารย์พิรงรอง รามสูต	กรรมการ (ด้านกิจการโทรทัศน์)
4. นายต่อพงศ์ เสลานนท์	กรรมการ (ด้านการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน)
5. รองศาสตราจารย์ศุภชัย ศุภชลาศัย	กรรมการ (ด้านอื่น ๆ ที่จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติ หน้าที่ของกสทช. (ข) ด้านเศรษฐศาสตร์)
6. พลตำรวจเอก วัชรุณ เพาะสุนทร	กรรมการ (ด้านอื่น ๆ ที่จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติ หน้าที่ของกสทช. (ก) ด้านกฎหมาย)
7. รองศาสตราจารย์สมภพ ภูริวิทย์พงศ์	กรรมการ (ด้านกิจการโทรคมนาคม)

ดังนั้น จึงสามารถกล่าวได้ว่า ในวันนี้คลื่นความถี่และการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย ได้เข้าสู่ระบบการกำกับดูแลโดย กสทช. อันจะนำมาซึ่ง ประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและก่อให้เกิดการแข่งขันโดยเสรีและอย่างเป็นธรรม⁸

⁷ แต่งตั้งประธานและกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2565, 14 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 139 ตอน พิเศษ 85 ง.

⁸ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.(2558).ประวัติสำนักงาน กสทช., สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2567.จาก www.nbtc.go.th/About/history3.aspx

3.1.1.2 นโยบายในการบริหารงานราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีกับหน้าที่ของรัฐและ แนวนโยบายแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

คณะรัฐมนตรีภายใต้การนำของนางสาวแพทองธาร ชินวัตร ได้แถลงนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2567 โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนและวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว ดังนี้⁹

นโยบายเร่งด่วน 10 ประการที่รัฐบาลจะดำเนินการทันที ได้แก่

- 1) ปรับโครงสร้างหนี้ทั้งระบบ: โดยเฉพาะสินเชื่อบ้านและรถยนต์ เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ทั้งในและนอกระบบ ภายใต้หลักการที่ไม่ขัดต่อวินัยการเงินและไม่สร้างภาวะภัยทางจริยธรรม
- 2) ส่งเสริมและปกป้องผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SMEs: เพื่อป้องกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมจากคู่แข่งต่างชาติ โดยเฉพาะผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์
- 3) ลดราคาค่าพลังงานและสาธารณูปโภค: ปรับโครงสร้างราคาพลังงานและเร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น การทำสัญญาซื้อขายพลังงานโดยตรง และพัฒนาระบบสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อความมั่นคงทางยุทธศาสตร์ของประเทศ
- 4) สร้างรายได้ใหม่ของรัฐ: นำเศรษฐกิจนอกระบบภาษีและเศรษฐกิจใต้ดินเข้าสู่ระบบภาษี เพื่อนำไปจัดสรรสวัสดิการด้านการศึกษา สาธารณสุข และสาธารณูปโภค
- 5) กระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ: โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบางเป็นลำดับแรก และผลักดันโครงการดิจิทัลวอลเล็ต (Digital Wallet) เพื่อวางรากฐานเศรษฐกิจดิจิทัล
- 5) ยกย่องการเกษตรแบบดั้งเดิมสู่เกษตรทันสมัย: ใช้แนวคิด "ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้" นำเทคโนโลยีด้านการเกษตรมาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและรายได้ของเกษตรกร
- 6) ส่งเสริมการท่องเที่ยว: ปรับโครงสร้างการตรวจลงตราเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และนำคอนเสิร์ต เทศกาล และการแข่งขันกีฬาระดับโลกมาจัดในประเทศไทย
- 7) แก้ปัญหายาเสพติดอย่างเด็ดขาดและครบวงจร: เพื่อปกป้องคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงของประเทศ
- 8) แก้ปัญหาอาชญากรรมและอาชญากรรมออนไลน์: เพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามแก๊งคอลเซ็นเตอร์และมิจฉาชีพออนไลน์ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน
- 9) ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและจัดสวัสดิการสังคม: ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สร้างความเท่าเทียมทางโอกาสและเศรษฐกิจให้แก่คนทุกกลุ่ม
- 10) นอกจากนี้ รัฐบาลยังมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจสุขภาพและบริการทางการแพทย์ โดยต่อยอดจากธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์แผนไทยที่เป็นจุดแข็งของประเทศ

⁹ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนางสาวแพทองธาร ชินวัตรนายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภาวันพฤหัสบดีที่ 12 กันยายน 2567

รัฐบาลยังยึดมั่นในหลักนิติธรรมและความโปร่งใส พร้อมปฏิรูประบบราชการและกองทัพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชน

นโยบายเหล่านี้สะท้อนถึงความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนและวางรากฐานการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช. และ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

ตารางที่ 1 นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช. และ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับ กสทช.	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านความมั่นคง	
เร่งแก้ปัญหาอาชญากรรมอาชญากรรมออนไลน์/มิฉฉาชีพ และอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน	3. การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงโดย (1) การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ (2) การพัฒนาและฝึกพลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกัน และรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับ และ (3) การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ
-ผนึกกำลังกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างกลไกการร่วมรับมือกับปัญหาอาชญากรรมอาชญากรรมออนไลน์/มิฉฉาชีพ และอาชญากรรมข้ามชาติของบริษัทผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมและธนาคารพาณิชย์ -เดินทางสานต่อนโยบายการทูต เศรษฐกิจเชิงรุกและการสร้าง Soft Power เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวระหว่างกัน โดยเฉพาะตลาดใหม่ ๆ	4. การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบสุข สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติภูมิภาค และโลก อย่างยั่งยืน โดย (1) การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ (2) การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และ (3) การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาคโลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ
สร้างกลไกการร่วมรับมือกับปัญหาอาชญากรรมอาชญากรรมออนไลน์/มิฉฉาชีพ และอาชญากรรมข้ามชาติของบริษัทผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคม และธนาคารพาณิชย์	การพัฒนาการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไกสำคัญต่าง ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้หลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด โดย (1) การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับ กสทช.	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ
	และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม (2) การบริหารจัดการความมั่นคงให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ ในมิติอื่น ๆ และ (3) การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	
กำกับดูแลให้เกิดการจัดสรรคลื่นความถี่และ สิทธิในวงโคจรดาวเทียมให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการพัฒนาประเทศ	2. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยสร้างอุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศ พัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต ประกอบด้วย (1) อุตสาหกรรมชีวภาพ (2) อุตสาหกรรมและ บริการการแพทย์ครบวงจร (3) อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ (4) อุตสาหกรรมและบริการขนส่ง และโลจิสติกส์ และ (5) อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่มีคุณภาพ มั่นคง ปลอดภัย ครอบคลุม เพียงพอและ เข้าถึงได้ทั้งในด้านพื้นที่และราคา เพื่อให้ ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ และสังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	4. โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลกครอบคลุมถึงโครงสร้าง พื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยีตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ โดย (1) เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ (2) สร้างและพัฒนาเขต เศรษฐกิจพิเศษ (3) เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ (4) พัฒนา โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่และ (5) รักษาและ เสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	
สนับสนุนการสอดแทรกทุนทางวัฒนธรรมไปใน ภาพยนตร์ไทยและสื่อทุกรูปแบบ	3. การเสริมสร้างพลังทางสังคม โดย (1) สร้าง สังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม โดย สนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ (2) การ รองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ (3) สนับสนุนความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และ ภาคประชาชน (4) ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาท ของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม (5) สนับสนุนการพัฒนาบนฐาน ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม และ (6) สนับสนุนการพัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุค ดิจิทัล

3.1.1.3 แผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2561-2580 ฉบับปรับปรุง

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ในการจัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้กำหนดภูมิทัศน์ดิจิทัลหรือทิศทางการพัฒนาและเป้าหมายออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 Digital Foundation ระยะที่ 2 Digital Thailand I: Inclusion ระยะที่ 3 Digital Thailand II: Full Transformation และระยะที่ 4 Global Digital Leadership ซึ่งในนโยบายและแผนระดับชาติฯ ฉบับปรับปรุง ยังคงหลักการพื้นฐานเช่นเดียวกับการจัดนโยบายและแผนระดับชาติฉบับเดิม คือ มุ่งเน้นการดำเนินการที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศการใช้ประโยชน์สูงสุดจากพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัล การเข้าถึงเทคโนโลยีของคนทุกกลุ่ม การวางแผนจากข้อมูลความพร้อมของประเทศ และการรวมพลังทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อน โดยมีรายละเอียด ดังนี้¹⁰

ระยะที่ 1 Digital Foundation (ระยะเวลา 1 ปี 6 เดือน) เป็นระยะที่ประเทศไทยมุ่งลงทุนและสร้างฐานรากในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล

ระยะที่ 2 Digital Thailand I: Inclusion (ระยะเวลา 5 ปี) เป็นระยะที่ประเทศไทยก้าวอย่างเข้าสู่การเป็นดิจิทัลไทยแลนด์ที่ทำให้ทุกภาคส่วนของประเทศ สามารถเข้าถึง มีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม

ระยะที่ 3 Digital Thailand II: Full Transformation (ระยะเวลา 10 ปี) ประเทศไทยก้าวไปสู่การเป็นดิจิทัลไทยแลนด์ที่ขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ระยะที่ 4 Global Digital Leadership (ระยะเวลา 10-20 ปี) ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมอย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ดี ยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ การขับเคลื่อนการพัฒนาดิจิทัลของประเทศไทยตามวิสัยทัศน์ และแนวทางการพัฒนาตามภูมิทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทย 4 ระยะ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 6 ยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้สามารถติดตามและประเมินความก้าวหน้าได้อย่างชัดเจน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ทั้งโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพและแพลตฟอร์มการให้บริการ โดยพัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคม ในภาคพื้นดิน พื้นน้ำ อากาศ และอวกาศ ครอบคลุมทั่วประเทศ ตลอดจนมีศูนย์ข้อมูล (Data Center) กระจายทั่วทุกภูมิภาค และเกิดการพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้เป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ประชาชนทุกคนสามารถ

¹⁰ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2566).แผนปฏิบัติการสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะที่ 5 พ.ศ. 2566-2570. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, สืบค้นเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2567
www.mdes.go.th/law/download/6691

เข้าถึงและใช้ประโยชน์อินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพสูงในราคาที่เข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลก็สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ทั้งยังได้รับบริการดิจิทัลและการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นการเร่งส่งเสริมเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Economy Acceleration) โดยมุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศสำหรับธุรกิจดิจิทัล (Digital Business Ecosystem) และอุตสาหกรรมดิจิทัล เพื่อการปรับตัวเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม 4.0 ควบคู่กับการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในเชิงธุรกิจ ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของวิสาหกิจและเกษตรกร ตลอดจนสามารถสร้างความเข้มแข็งทางการค้าให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการพัฒนาให้ประเทศไทยกลายเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และการให้บริการทางการแพทย์จากระบบอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มมูลค่าและขีดความสามารถทางการแข่งขัน สร้างคุณค่าเพิ่ม และสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองและศักยภาพการผลิตของอุตสาหกรรมในประเทศ ซึ่งจะช่วยในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ในระยะยาวและทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยเติบโตขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

การสร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นการมุ่งหวังที่จะลดความเหลื่อมล้ำและทำให้ประชาชนทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ทั้งยังมีความตระหนักรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อที่จะใช้งานให้เกิดประโยชน์และเข้าถึงบริการดิจิทัลต่าง ๆ ของภาครัฐ และมีความตระหนักรู้ ความเข้าใจในสิทธิดิจิทัล เพื่อที่จะสามารถแสดงออกอย่างเหมาะสม และปกป้องสิทธิ ข้อมูล และความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคลของตนบนโลกออนไลน์ได้ อันจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งประเทศและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

การปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการทำงาน และการให้บริการภาครัฐ สร้างบริการของภาครัฐที่มีธรรมาภิบาล สามารถให้บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูลอัตโนมัติ และมีแพลตฟอร์มกลางเชื่อมโยงข้อมูลบริการระหว่างหน่วยงานของภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกการขับเคลื่อนสำคัญสำหรับการปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้บริการ และสามารถให้บริการแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียม รวมถึงสามารถตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วนได้อย่างแท้จริง ทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาครัฐด้วยกัน ตลอดจนมีกฎหมายและกฎระเบียบที่เอื้อต่อการดำเนินงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและทำให้การเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐที่ไม่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลและความมั่นคงของชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล

การพัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลมุ่งเน้นการพัฒนาคนดิจิทัล (Digital Workforce) โดยส่งเสริมให้กลุ่มคนทำงานในทุกสาขาอาชีพซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญในการสร้างผลผลิต การผลิต (Productivity) ในระบบเศรษฐกิจสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ให้ดีมากยิ่งขึ้น และสามารถดึงดูดกำลังคนซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านดิจิทัลที่มีสมรรถนะสูงจากต่างประเทศให้เข้ามา ทำงานในประเทศ รวมถึงการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนทั่วไปมีความรู้และทักษะด้านดิจิทัลอย่างทัดเทียมกัน เพื่อให้มีกำลังคนที่มีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากภาคเอกชนเข้ามารองรับการทำงานในตลาดแรงงาน นอกจากนี้ ยังมีการสร้างผู้นำการพัฒนาด้านดิจิทัลและสนับสนุนทุนวิจัยในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลขั้นสูงอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยในการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลได้ อย่างก้าวกระโดดอีกด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 6 สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

การสร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมุ่งเน้นการสร้าง ความมั่นคงปลอดภัยและความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการดำเนินกิจกรรมและการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่ทุกภาคส่วน โดยพื้นที่ในโลกดิจิทัลจะต้องปลอดภัยและมีกลไกในการคุ้มครองประชาชนทุกคน ทั้งเรื่องสิทธิดิจิทัล ข้อมูล และความเป็นส่วนตัว กฎระเบียบของภาครัฐต้องเอื้ออำนวยต่อการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีดิจิทัลและการกำกับดูแลในด้านต่าง ๆ ทั้งในส่วนการให้บริการทางดิจิทัลและการส่งเสริมความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการดิจิทัล รวมทั้งมีมาตรฐานดิจิทัลที่มีหน่วยงานกำกับดูแล และมีความน่าเชื่อถือในระดับสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ สร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นให้ผู้ประกอบการ นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของภาครัฐจะต้องมีความมั่นคงปลอดภัยในระดับสากล เพื่อป้องกันความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์และยกระดับความเชื่อมั่นทางด้านดิจิทัลในทุกภาคส่วนที่สำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

3.1.2 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แผนแม่บทตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ที่เกี่ยวข้อง

3.1.2.1 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของ กสทช.¹¹

ซึ่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562 ตามมาตรา 27 กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

¹¹ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 57. (2553, 17 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 127 ตอนที่ 78 ก.

1)¹² จัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม แผนความถี่วิทยุ แผนการบริหารสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม และแผนเลขหมายโทรคมนาคม และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว แต่แผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

2) กำหนดการจัดสรรคลื่นความถี่ระหว่างคลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม และกิจการโทรคมนาคม

3) กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

4)¹³ พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่และเครื่องวิทยุคมนาคมในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม หรือในกิจการวิทยุคมนาคม และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว ในการนี้ กสทช. จะมอบหมายให้สำนักงาน กสทช. เป็นผู้อนุญาตแทน กสทช. เฉพาะการอนุญาตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องวิทยุคมนาคมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนดก็ได้

5) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการรบกวนซึ่งกันและกัน ทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท

6) พิจารณาออกใบอนุญาตและควบคุมการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่มีคุณภาพมีประสิทธิภาพรวดเร็วเหมาะสมและเป็นธรรม และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตเงื่อนไขหรือค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตดังกล่าว

7) พิจารณาออกใบอนุญาตและควบคุมการใช้หมายเลขโทรคมนาคม และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต ดังกล่าว

8) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้หรือเชื่อมต่อ และหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดอัตราค่าใช้หรือค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท ให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ ผู้ให้บริการและผู้ลงทุน หรือระหว่างผู้ให้บริการโทรคมนาคม โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

9) กำหนดโครงสร้างอัตราค่าธรรมเนียมและโครงสร้างอัตราค่าบริการในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการโดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

¹² มาตรา 27 (1) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

¹³ มาตรา 27 (4) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

10) กำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิคในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และในกิจการวิทยุคมนาคม

11) กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

12) กำหนดมาตรการให้มีการกระจายบริการด้านโทรคมนาคมให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกัน ตาม มาตรา 50

12/1)¹⁴ เรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าหรือนำมาใช้ประโยชน์ ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในแผนซึ่งจัดทำขึ้นตาม (1) จากผู้ที่ได้รับอนุญาตเพื่อนำมาจัดสรรใหม่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนด โดยเงื่อนไขดังกล่าวต้องกำหนดวิธีการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่โดยให้คำนึงถึงสิทธิของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูก เรียกคืนคลื่นความถี่ในแต่ละกรณีด้วย

13) คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการ และคุ้มครอง สิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม และส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

14)¹⁵ ดำเนินการในฐานะหน่วยงานอำนาจการของรัฐที่มีอำนาจในการบริหารกิจการสื่อสาร ระหว่างประเทศกับสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ หรือกับองค์การระหว่างประเทศอื่น รัฐบาลและ หน่วยงานต่างประเทศ ตามที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ กสทช. หรือตามที่รัฐบาลมอบหมาย รวมทั้ง สนับสนุนการดำเนินการของรัฐเพื่อให้มีดาวเทียมหรือให้ได้มาซึ่งสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม และประสานงานเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตาม แผนซึ่งจัดทำตาม (1) และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

14/1)¹⁶ ดำเนินการให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของ ชาติ และดำเนินการให้มีการใช้สิทธิดังกล่าวเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศชาติและประชาชน ในกรณีที่มีการรักษาสิทธิดังกล่าวก่อให้เกิดภาระแก่รัฐเกินประโยชน์ที่จะได้รับ กสทช. อาจสละสิทธิดังกล่าว ได้ตามที่กำหนดในแผนการบริหารสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม และให้รายงานคณะรัฐมนตรี พร้อมทั้ง ประกาศเหตุผลโดยละเอียดให้ประชาชนทราบ ในการดำเนินการให้มีการใช้สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม ดังกล่าวให้ กสทช. มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการอนุญาตค่าธรรมเนียมและการยกเว้น

¹⁴ มาตรา 27(12/1) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

¹⁵ มาตรา 27(14) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

¹⁶ มาตรา 27 (14/1) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

ค่าธรรมเนียมการอนุญาต รวมถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องที่ผู้ขอรับอนุญาตหรือผู้รับอนุญาตแล้วแต่กรณี จะต้องรับภาระโดยค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าวเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการอนุญาตแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

14/2)¹⁷ พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยใช้ช่องสัญญาณดาวเทียมต่างชาติ และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไขและค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว

15) วินิจฉัยและแก้ไขปัญหาการใช้คลื่นความถี่ที่มีการรบกวนซึ่งกันและกัน

16) ติดตามตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

17) กำหนดลักษณะการควบคุม การครองสิทธิข้ามสื่อ หรือการครอบงำ กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ ระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเองหรือโดยบุคคลอื่นใด ซึ่งจะมีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน

18) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและการควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม

19) ออกระเบียบหรือประกาศตามมาตรา 58

20) อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสำนักงาน กสทช. รวมทั้งเงินที่จะจัดสรรเข้ากองทุนตามมาตรา 52

21) พิจารณาและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเสนอ ตามมาตรา 55

22) ให้ข้อมูลและร่วมดำเนินการในการเจรจาหรือทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม หรือกิจการอื่นที่เกี่ยวข้อง

22/1)¹⁸ ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของ กสทช. และผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตจาก กสทช. ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับดิจิทัลตามที่สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร้องขอเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

¹⁷ มาตรา 27 (14/2) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

¹⁸ มาตรา 27 (22/1) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

23) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรคลื่นความถี่และการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรคลื่นความถี่ กิจกรรมกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคม

24) ออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งอันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช.

25) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

การกำหนดลักษณะการควบคุม การครองสิทธิข้ามสื่อหรือการครอบงำตาม (17) ให้ กสทช. รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย

การใช้อำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม และกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม

บรรดาระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งใด ๆ ที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง กสทช. ต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ ทั้งต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชนและป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมถึงป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้คลื่นความถี่ตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำ ที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ¹⁹

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคห้า มิให้ถือว่าเป็นการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ²⁰

มาตรา 27/1²¹ ในกรณีที่มีปัญหาว่าการดำเนินการของ กสทช. สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมหรือไม่ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเสนอคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด

ในการวินิจฉัยชี้ขาด ให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาเสนอแนะต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้คณะกรรมการ

¹⁹ มาตรา 27 วรรคห้า เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

²⁰ มาตรา 27 วรรคหก เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

²¹ มาตรา 27/1 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

ประกอบด้วยผู้แทนจากคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ กสทช. จำนวนเท่า ๆ กัน เป็นกรรมการ

คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

3.1.2.2 แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2563 - 2568)²² ฉบับปรับปรุง

ทิศทางของแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง มุ่งเน้นในเรื่องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียเป็นสำคัญ โดยผู้ประสงค์จะประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ได้รับการพิจารณาอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และ/หรืออนุญาตประกอบกิจการอย่างโปร่งใส เป็นธรรม ประชาชนได้รับประโยชน์จากการใช้คลื่นความถี่และการประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ อย่างมีประสิทธิภาพทั่วถึง เป็นธรรม และประชาชนได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ นอกจากนี้ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สามารถแข่งขันอย่างเสรี เป็นธรรม เนื้อหาที่มีคุณภาพ หลากหลาย เชื่อถือได้ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และผู้ประกอบกิจการ ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ได้รับการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพ มีมาตรฐานทางจริยธรรม อีกทั้งอุตสาหกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างสรรค์สังคม และอุตสาหกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ได้รับการขับเคลื่อนสู่ระบบนิเวศทางการสื่อสารดิจิทัลที่ยั่งยืน

วิสัยทัศน์

กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ยกระดับสู่มาตรฐานสากล เพื่อสร้างสรรค์สังคม และเศรษฐกิจให้ยั่งยืน

พันธกิจ

- 1) จัดสรรทรัพยากรการสื่อสารอย่างโปร่งใส เป็นธรรม ครอบคลุมในทุกมิติ
- 2) กำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการแข่งขันเสรีเป็นธรรม เพื่อความมั่นคงและประโยชน์สาธารณะ
- 3) คุ้มครองประชาชนให้ได้รับบริการที่มีคุณภาพ
- 4) ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายและมีคุณภาพ อย่างเท่าเทียม

²² ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563- 2568) ฉบับปรับปรุง. (2566, 28 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 140 ตอนพิเศษ 152 ง . หน้า 11.

5) ขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์สู่ระบบนิเวศทางการสื่อสารดิจิทัลที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์

แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 2 ฉบับปรับปรุง ทั้งหมด 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนากิจการกระจายเสียงของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มีพลวัตสอดคล้องกับบริบทดิจิทัล ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มีพลวัตสอดคล้องกับบริบทดิจิทัล ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและกำกับดูแลด้านเนื้อหา การคุ้มครองผู้บริโภค และการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพเพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในโลกดิจิทัลของประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ และยุทธศาสตร์ที่ 4 การให้บริการและการกำกับดูแลที่มุ่งสู่ความเป็นดิจิทัล ทั้งนี้ แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 2 ฉบับปรับปรุง ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับด้านกิจการกระจายเสียงประกอบด้วยยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนากิจการกระจายเสียงของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มีพลวัตสอดคล้องกับบริบทดิจิทัล การพัฒนากิจการกระจายเสียงของประเทศไทยให้มีพลวัตสอดคล้องกับบริบทดิจิทัลอย่างยั่งยืน มีการกำกับดูแลบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในกิจการกระจายเสียงอย่างมีประสิทธิภาพ และยกระดับกระบวนการอนุญาต การผลิตเนื้อหา เทคโนโลยี ตลอดจนคุณภาพการให้บริการในกิจการกระจายเสียงให้เป็นมาตรฐานสากล

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรคลื่นความถี่ในกิจการกระจายเสียงอย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึง และเป็นธรรม

เป้าหมาย:

1. ผู้ประสงค์จะประกอบกิจการกระจายเสียงสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรคลื่นความถี่ในกิจการกระจายเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึง และเป็นธรรม
2. มีการบริหารจัดการทรัพยากรคลื่นความถี่ เพื่อให้บริการกระจายเสียงด้วยเทคโนโลยีใหม่ เพื่อเพิ่มทางเลือกแก่ผู้ประกอบการ

กลยุทธ์: การบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรคลื่นความถี่ในกิจการวิทยุกระจายเสียงอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงาน พ.ศ. 2567:

1. ดำเนินกระบวนการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียงระบบ FM รวมถึงการประมูล
2. มีมาตรการสนับสนุนเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงการใช้งานคลื่นความถี่ได้ (ตามมาตรา 51, 52)
3. จัดทำแผนความถี่วิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล
4. ประเมินมูลค่าคลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

แนวทางการดำเนินงาน พ.ศ. 2568:

1. อนุญาตโครงข่ายในระบบดิจิทัล
2. มีผู้รับใบอนุญาตวิทยุกระจายเสียงในระบบ FM เพิ่มเติม

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อยกระดับวิทยุกระจายเสียงในระบบแอนะล็อกให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

เป้าหมาย:

1. การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงจะต้องได้รับใบอนุญาตและสอดคล้องกับมาตรฐานเทคนิค
2. มีการออกใบอนุญาตวิทยุกระจายเสียงระบบแอนะล็อกเพิ่มเติม โดยคำนึงถึงการรบกวนและประสิทธิภาพการใช้คลื่นความถี่

3. การรบกวนการใช้คลื่นความถี่ต่อกิจการวิทยุการบินลดลง

กลยุทธ์: การยกระดับวิทยุกระจายเสียงระบบแอนะล็อกสู่มาตรฐานสากล

แนวทางการดำเนินงาน พ.ศ. 2567:

1. มีผู้รับใบอนุญาตวิทยุกระจายเสียงระบบแอนะล็อกเพิ่มเติม
2. ผู้รับใบอนุญาตวิทยุกระจายเสียงทุกรายสามารถประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงตามมาตรฐานเทคนิคที่เป็นสากล

3. สถิติการรบกวนการใช้คลื่นความถี่ที่เข้าข่ายกระทบกิจการการบินลดลง

แนวทางการดำเนินงาน พ.ศ. 2568:

1. มีผู้รับใบอนุญาตวิทยุกระจายเสียงระบบแอนะล็อกเพิ่มเติม
2. ผู้รับใบอนุญาตวิทยุกระจายเสียงทุกรายสามารถประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงตามมาตรฐานเทคนิคที่เป็นสากล

3. สถิติการรบกวนการใช้คลื่นความถี่ที่เข้าข่ายกระทบกิจการการบินลดลง

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ประกอบการในการให้บริการกระจายเสียงประเภทอื่น

เป้าหมาย: ผู้รับใบอนุญาตวิทยุระบบดิจิทัลพร้อมให้บริการควบคู่กับการให้บริการกระจายเสียงผ่านแพลตฟอร์มทางเลือกอื่น ๆ

กลยุทธ์: การวางพื้นฐานสำหรับการให้ใบอนุญาตวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล รวมถึงแพลตฟอร์มทางเลือกอื่น

แนวทางการดำเนินงาน พ.ศ. 2567:

1. จัดทำประกาศที่เกี่ยวข้องกับวิทยุดิจิทัลทางด้านเทคนิคและการอนุญาต/ แผนความถี่วิทยุและประกาศทางเทคนิคที่เกี่ยวข้อง /หลักเกณฑ์การอนุญาต

2. ดำเนินมาตรการสนับสนุนเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าสู่ตลาดได้

3. ประเมินมูลค่าคลื่นความถี่

4. ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อรองรับให้ผู้รับใบอนุญาตวิทยุระบบดิจิทัลสามารถให้บริการกระจายเสียงผ่านแพลตฟอร์มทางเลือกอื่น

แนวทางการดำเนินงาน พ.ศ. 2568:

1. ดำเนินกระบวนการให้ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นและประกอบกิจการ

- อนุญาตโครงข่าย

- อนุญาตให้คลื่น

- ประกอบกิจการ

2. มีการให้บริการวิทยุระบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มทางเลือก

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียงให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย:

1. ความสำเร็จในการพัฒนาข้อมูลระดับความนิยม (Rating) ในกิจการวิทยุกระจายเสียง

2. มีมาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการกระจายเสียงและผู้เกี่ยวข้องให้สามารถแข่งขันได้ตาม

กรอบเวลา

3. ความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนส่งเสริมการประกอบกิจการกระจายเสียง

4. ความสำเร็จในการขับเคลื่อนการส่งเสริมผู้ประกอบการตามแผน USO ตามกรอบเวลาที่กำหนด

กลยุทธ์: การส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียงให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

แนวทางการดำเนินงาน พ.ศ. 2567:

1. บริหาร ติดตามความคืบหน้า/ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาข้อมูลระดับความนิยม (Rating) ในกิจการวิทยุกระจายเสียง

2. เริ่มดำเนินการตามมาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการกระจายเสียงและผู้เกี่ยวข้องให้สามารถแข่งขันได้

แนวทางการดำเนินงาน พ.ศ. 2568:

1. เผยแพร่ข้อมูลระดับความนิยม (Rating) ในกิจการวิทยุกระจายเสียงสู่สาธารณะ

2. ดำเนินมาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการกระจายเสียงและผู้เกี่ยวข้องให้สามารถแข่งขันได้อย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มีพลวัตสอดคล้องกับบริบทดิจิทัล การพัฒนากิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยให้มีพลวัตสอดคล้องกับบริบทดิจิทัลอย่างยั่งยืน มีการกำกับดูแลบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในกิจการโทรทัศน์อย่างมีประสิทธิภาพ และยกระดับการผลิตเนื้อหา เทคโนโลยี ตลอดจนคุณภาพการให้บริการในกิจการโทรทัศน์ให้เป็นมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและกำกับดูแลด้านเนื้อหา การคุ้มครองผู้บริโภคและการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ เพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูล ข่าวสารในโลกดิจิทัลของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมและกำกับดูแลด้านเนื้อหาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเทคโนโลยี มุ่งเน้นความมีประสิทธิภาพในเชิงรุก เหมาะสมต่อสถานการณ์ บนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ส่งเสริมการจัดให้มีบริการกระจายเสียงและบริการโทรทัศน์พื้นฐานโดยทั่วถึง และบริการเพื่อสังคม รวมถึงส่งเสริมให้มีเนื้อหาที่มีคุณภาพ มีความหลากหลายในมิติทางสังคม คุ้มครองผู้บริโภคมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการ

กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตลอดจนส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการรับรู้ เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในโลกดิจิทัลอย่างเท่าเทียม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การให้บริการและการกำกับดูแลที่มุ่งสู่ความเป็นดิจิทัล การให้บริการ และการกำกับดูแลที่มุ่งสู่ความเป็นดิจิทัล มีการใช้ระบบการอนุญาตบนพื้นฐานของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.1.3 มติที่ประชุม กสทช. คณะอนุกรรมการ คณะทำงานที่เกี่ยวข้อง

3.1.3.1 มติที่ประชุม กสทช.

ผลการประชุมคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงในด้านวิทยุดิจิทัล รวมทั้ง ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเตือนภัย (Cell Broadcast) โดยสามารถสรุปประเด็นจากการประชุมได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 มติที่ประชุม กสทช. ที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงในด้านวิทยุดิจิทัลและการเตือนภัย (Cell Broadcast)

ประชุม	กิจกรรม	ประเด็น	จำนวน
ครั้งที่ 1: 10 มกราคม พ.ศ. 2567	พิจารณา	ระเบียบวาระที่ 4.1 : การขอขยายระยะเวลาการอนุญาตให้ใช้งานคลื่นความถี่เพื่อทดลองออกอากาศวิทยุกระจายเสียงโครงการทดลองออกอากาศวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล DAB+ ในส่วนภูมิภาค ระยะที่ 1 ของกองทัพบก โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก	1 เรื่อง
ครั้งที่ 2: 25 มกราคม พ.ศ. 2567	รับทราบ	ระเบียบวาระที่ 3 : เรื่องเสนอเพื่อทราบ กสทช. พลอากาศโท ดร. ธนพันธ์ฯ ขออนุญาตที่ประชุมแจ้งเพื่อทราบ ดังนี้ 1. ในต่างประเทศ ได้เดินทางไปเยี่ยมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ข้อคิดเห็นกับ Regulator Australian "ACMA" Australian Communication and Media Authority และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอนุญาตวิทยุดิจิทัลในระบบ DAB+ ดังนี้ (1) วันจันทร์ที่ 11 ธันวาคม 2566 เวลาประมาณ 19.30 น. เข้าร่วมประชุมและเยี่ยมชมศูนย์ควบคุมของบริษัท Telstra ซึ่งเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายวิทยุดิจิทัลของประเทศออสเตรเลีย โดยมี Dr. Karen Clark, Head of APAC ให้การต้อนรับ ช่วงบ่ายเวลาประมาณ 13.30 น. เข้าร่วมประชุมกับ Dr. Les Sabel และ Community Broadcasting Association of Australia (CBAA) ซึ่งเป็นสมาพันธ์วิทยุสาธารณะชุมชนของออสเตรเลีย (2) วันอังคารที่ 12 ธันวาคม 2566 เวลาประมาณ 09.30 น. เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานกำกับดูแลการสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศออสเตรเลีย (ACMA) โดยมี Mr. Adam Suckling, Authority Member ให้การต้อนรับพร้อมร่วมแลกเปลี่ยนความเห็น ช่วงบ่ายเวลาประมาณ 14.00 น. เดินทางประชุมกับสมาพันธ์วิทยุธุรกิจ	1 เรื่อง

ประชุม	กิจกรรม	ประเด็น	จำนวน
		Commercial Radio & Audio (CRA) โดยมี Mr. Ford Ennals, CEO of CRA ให้การต้อนรับ (3) วันพุธที่ 13 ธันวาคม 2566 เวลาประมาณ 10.00 น. เข้าเยี่ยมชม Australia Broadcast Corporation (ABC), Mr. Gavin Bowman (Head of Content Management) ชมห้องปฏิบัติการของ ABC เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตเพื่อการออกอากาศสถานีวิทยุ Sydney Radio 2. ในประเทศได้ประชุมหารือร่วมกับผู้รับใบอนุญาตหลักกับผู้ทดลองออกอากาศจำนวน 2 ครั้ง เพื่อหาแนวทางในการอนุญาตหลังต้องสิ้นสุดการออกอากาศ 31 ธันวาคม 2567	
ครั้งที่ 7: 27 มีนาคม พ.ศ. 2567	พิจารณา	ระเบียบวาระที่ 4.1 : การขยายระยะเวลาการอนุญาตให้ใช้งานคลื่นความถี่เพื่อทดลองออกอากาศวิทยุกระจายเสียง โครงการทดลองออกอากาศวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล DAB+ ในส่วนภูมิภาค ระยะที่ 1 ของกองทัพบก โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก	1 เรื่อง
นัดพิเศษครั้งที่ 3: 9 เมษายน พ.ศ. 2567	พิจารณา	ระเบียบวาระที่ 5.3 : ระบบการแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cell Broadcast) 1. เห็นชอบในหลักการในการจัดทำระบบแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cell Broadcast) 2. เห็นชอบแหล่งเงินการจัดทำระบบแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cell Broadcast) ในส่วนของ Cell Broadcast Center (CBC) โดยใช้การหักลดหย่อนจากรายได้ที่ต้องจัดสรรเพื่อนำไปใช้ในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม ตามประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากภารกิจด้านโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะมาหักลดหย่อนจากรายได้ที่ต้องจัดสรรเพื่อนำไปใช้ในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม โดยให้เป็นการหักค่าใช้จ่ายตามจริงซึ่งรับรองรายการโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ตามเอกสารที่สำนักงาน กสทช. เสนอ 3. เห็นชอบให้เพิ่มเติมเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาตของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในส่วนของการแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cell Broadcast) ตามเอกสารที่สำนักงาน กสทช. เสนอ 4. ให้สำนักงาน กสทช. รวบรวมข้อขัดแย้งเรื่องการมอบหมายให้หน่วยงานใดทำหน้าที่ในส่วนของการ Cell Broadcast Entity (CBE) รวมทั้งการกำหนดรูปแบบการเชื่อมต่อของระบบแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cell Broadcast) ในส่วนของ Cell Broadcast Entity (CBE) และ Cell Broadcast Center (CBC) รวมถึงอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง และให้นำเสนอที่ประชุมพิจารณาต่อไป 5. มอบหมายให้สำนักงาน กสทช. รับข้อคิดเห็นของที่ประชุมไปศึกษาเปรียบเทียบโครงการพัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cell Broadcast) ในส่วนของ Cell Broadcast Entity (CBE) ระหว่าง 2 หน่วยงาน ได้แก่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทย ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล และกระทรวงดิจิทัล	1 เรื่อง

ประชุม	กิจกรรม	ประเด็น	จำนวน
		เพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีประเด็นเรื่องการทับซ้อนกันหรือไม่ อย่างไร กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเป็นของหน่วยงานใด และหน่วยงานใดควรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินการแจ้งเตือนประชาชนเมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและการใช้ประมาณที่เกินความจำเป็น ทั้งนี้ ให้นำเสนอที่ประชุม กสทช. พิจารณาต่อไป	
ครั้งที่ 17: 14 สิงหาคม พ.ศ. 2567	พิจารณา	ระเบียบวาระที่ 6.2 : ระบบการแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cell Broadcast) : (วาระต่อเนื่อง) 1. รับทราบการดำเนินการร่วมกันของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการส่วนของ Cell Broadcast Entity และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการในส่วนระบบ Cloud Server และการเชื่อมต่อระหว่าง Cell Broadcast Entity (CBE) และ Cell Broadcast Center (CBC) รวมถึง รับทราบรูปแบบการเชื่อมต่อบริษัทแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cell Broadcast) และอุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้องตามเอกสารที่สำนักงาน กสทช. เสนอ 2. อนุมัติกรอบวงเงินที่จะนำมาหักลดหย่อนรายได้ นำส่งค่า USO จากการจัดทำระบบแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cell Broadcast) เฉพาะเงินสนับสนุนระบบ Cell Broadcast Center (CBC) Core Network Radio Network และค่าบำรุงรักษาระบบ (MA) จำนวน 3 ปี ของบริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด จำนวน 377,457,744 บาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และของบริษัท ทรู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด จำนวน 375,264,115.54 บาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และเห็นชอบรายการบัญชีวิธีระบบแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cell Broadcast) โดยมีรายละเอียดตามเอกสารที่สำนักงาน กสทช. เสนอ ทั้งนี้ ในส่วนของบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ให้ทบทวนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและบำรุงรักษา (MA) ให้มีความสมเหตุสมผล สอดคล้องกับจำนวนผู้ใช้บริการสถานีฐาน และนำกลับมาเสนอที่ประชุม กสทช. พิจารณาอีกครั้ง	1 เรื่อง
ครั้งที่ 20: 18 กันยายน พ.ศ. 2567	พิจารณา	ระเบียบวาระที่ 6.2 : ร่างประกาศ กสทช. เรื่อง มาตรฐานทางเทคนิคเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล (มติที่ประชุมเห็นชอบร่างประกาศ กสทช. เรื่อง มาตรฐานทางเทคนิคเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล) ระเบียบวาระที่ 6.3 : ร่างประกาศ กสทช. เรื่อง มาตรฐานทางเทคนิคเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล (มติที่ประชุมเห็นชอบร่างประกาศ กสทช. เรื่อง มาตรฐานทางเทคนิคเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล)	2 เรื่อง

จากการประชุมคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงในด้านวิทยุดิจิทัล รวมทั้ง ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเตือนภัย

(Cell Broadcast) ที่กล่าวไปข้างต้น เป็นประเด็นในการติดตามในส่วนของนโยบายที่ได้วางไว้ตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 1 วัตถุประสงค์ที่ 3 ที่มีการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ประกอบการในการให้บริการกระจายเสียงประเภทอื่น กล่าวคือ ดำเนินการวางพื้นฐานสำหรับการให้ใบอนุญาตวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล ซึ่งแนวทางการดำเนินงาน พ.ศ. 2567 จัดทำประกาศที่เกี่ยวข้องกับวิทยุดิจิทัลทางด้านเทคนิคและการอนุญาต/ แผนความถี่วิทยุและประกาศทางเทคนิคที่เกี่ยวข้อง/หลักเกณฑ์การอนุญาต ทั้งนี้มติที่ประชุม กสทช. ได้มีการกล่าวถึงแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับวิทยุดิจิทัลตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง ที่ได้วางไว้ ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องศึกษาต่อไป อีกทั้ง ในประเด็นเรื่องของการเตือนภัย (Cell Broadcast) ถือได้ว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการติดตามในมุมของการเตือนภัยในส่วนของกิจการโทรคมนาคมที่สามารถนำมาเชื่อมโยงกับการเตือนภัยในส่วนของวิทยุดิจิทัลได้ เพราะ การเตือนภัย (Cell Broadcast) เป็นการเตือนภัยที่ต้องอาศัยระบบสัญญาณโทรศัพท์ แต่ถ้าหากระบบสัญญาณโทรศัพท์ถูกตัดขาด วิทยุดิจิทัลถือเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยเหลือสำหรับการเตือนภัยได้ในลักษณะของระบบสำรอง ดังนั้น การเตือนภัย (Cell Broadcast) ควรที่จะมีการบูรณาการร่วมกันกับวิทยุดิจิทัลเพื่อที่จะช่วยป้องกันและลดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้

3.1.3.2 มติที่ประชุม คณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางการจัดทำระบบเตือนภัยแห่งชาติผ่านเทคโนโลยีด้านสื่อสารโทรคมนาคม ในคณะกรรมการการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สถาผู้แทนราษฎร

ประเด็นในเรื่องของการเตือนภัย คณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางการจัดทำระบบเตือนภัยแห่งชาติผ่านเทคโนโลยีด้านสื่อสารโทรคมนาคม ในคณะกรรมการการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สถาผู้แทนราษฎร จากเอกสารการประชุม มีรายละเอียดของแนวทางการพัฒนาระบบเตือนภัยแห่งชาติในประเทศไทย รวมถึงการบริหารจัดการที่มีการบูรณาการจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตารางที่ 3 มติที่ประชุมคณะอนุกรรมการ

ประชุม	กิจกรรม	ประเด็น	จำนวน
ครั้งที่ 8: 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2567	พิจารณา	ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องที่พิจารณา พิจารณาเรื่องการเตือนภัยผ่านระบบกระจายเสียง ระบบโทรทัศน์ และระบบโทรคมนาคมของประเทศ โดยเชิญ เลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งได้มอบหมายให้ผู้แทนเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ ในการพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยจากภาครัฐแบบเจาะจงพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (USO) ทั้งนี้ ระบบแจ้งเตือนภัยแบบเจาะจงพื้นที่จะเป็นการส่งข้อความเตือนภัยแบบส่งตรงจากเสาสัญญาณสื่อสารในพื้นที่ไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกเครือข่าย ทุกเครื่องในบริเวณนั้น	1 เรื่อง

ประชุม	กิจกรรม	ประเด็น	จำนวน
		แตกต่างจากระบบ SMS ทั่วไป โดยโครงสร้างของการนำเทคโนโลยี Cell Broadcast Service (CBS) มาใช้งานนั้นจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) ดำเนินการและดูแลโดยศูนย์บัญชาการกลางภาครัฐผ่านระบบ Cell Broadcast Entities (CBE) 2) ดำเนินการและดูแลโดยผู้ให้บริการโครงข่ายผ่านระบบ Cell Broadcast Center (CBC) สำหรับสถานีโทรทัศน์ที่สามารถรองรับการเชื่อมต่อผ่านระบบ Cell Broadcast Entities (CBE) มีประมาณ 11 ช่อง สถานี ซึ่งเป็นช่องที่อยู่ในเครือข่ายของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก หรือ ช่อง 5 และโทรทัศน์ Thai PBS ซึ่งการแจ้งเตือนภัยผ่าน Cell Broadcast จะไม่มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ 1. ควรกำหนดหน่วยงานให้ชัดเจนหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานหลักและการรับผิดชอบการแจ้งเตือนภัยต่าง ๆ 2. สำหรับแผนเตรียมความพร้อมหรือแผนขั้นตอนในการปฏิบัติงานควรมีการปรับปรุงแผนให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน 3. ทำอย่างไรให้การแจ้งเตือนภัยโดยวิธีการใช้ตัวอักษรวิ่งสามารถกลับมาใช้ได้อีกครั้งและใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4. หากในกรณีที่พบพื้นที่เสี่ยงภัย แต่พื้นที่ดังกล่าวไม่ได้อยู่ภายใต้ผู้ให้บริการทางหน่วยงานจะมีวิธีการแจ้งเตือนภัยอย่างไร หน่วยงานควรมีระบบการแจ้งเตือนภัยที่ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ 5. อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุก ๆ หน่วยเตรียมความพร้อมไว้เสมอ หากมีภัยเกิดขึ้น ไม่ว่าจะก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ หรือหลังเกิดเหตุ เพื่อจะได้รับมือกับภัยพิบัติด้วยแนวทางที่ยั่งยืน 6. คาดหวังเมื่อตัว 700 เมกะเฮิร์ตซ์ สามารถนำเข้ามาใช้งานได้แล้วนั้น ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นกรณีจุดบอดของแผนที่หรือแผนที่ที่ไม่ได้รับการบริการอย่างทั่วถึงกรณีพื้นที่ในทะเล หรืออ่าวไทยจะได้รับการแก้ไขและตัว 700 เมกะเฮิร์ตซ์ จะสามารถทำงานได้ครบถ้วนสมบูรณ์	
ครั้งที่ 9: 8 สิงหาคม พ.ศ. 2567	พิจารณา	ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องที่พิจารณา พิจารณาเรื่อง ความร่วมมือเพื่อจัดทำระบบ Cell Broadcast System ระหว่างกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และภาพรวมการแจ้งเตือนภัยของประเทศไทย ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเชิญผู้แทนจากสำนักปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และผู้แทนจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เข้าร่วมประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ ผู้แทนจากสำนักปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และผู้แทนจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้ทำความตกลงกันเพื่อดำเนินการบูรณาการระบบ Cell Broadcast Entity (CBE) ร่วมกัน โดย ปภ. จะดำเนินการจัดตั้งระบบ Cell Broadcast Entity (CBE) ทั้งหมด พร้อมกับจัดทำระบบ	1 เรื่อง

ประชุม	กิจกรรม	ประเด็น	จำนวน
		มาตรฐานสากลสำหรับส่งข้อความเตือนภัย (Common Alerting Protocol : CAP) และ CPA Gateway รวมถึงดำเนินการจัดอบรมเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของระบบทั้งหมด อีกทั้งจะดำเนินการเชื่อมต่อบริเวณภัยต่าง ๆ บนอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อถึงกัน หรือ Internet of Thing (IoT) และช่องทางของสื่อต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการเตือนภัยต่าง ๆ ตลอดจนการทดสอบระบบร่วมกับ Cell Broadcast Center (CBC) ที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) รับผิดชอบดำเนินการ และดำเนินการจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure : SOP) ของการใช้งานระบบ CBE จากนั้น ผู้แทนจากสำนักปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่ากระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะมีหน้าที่ในการจัดทำระบบ Cloud Server ตามนโยบาย Cloud First Policy อันเป็นการยกระดับความสามารถของบริการ Cloud กลางภาครัฐก้าวไปอีกขั้น เพื่อตอบสนองแนวโน้มการใช้งานด้านข้อมูลและการพัฒนานวัตกรรมของภาครัฐที่มีความต้องการเพิ่มมากขึ้น รวมถึงจัดทำระบบเชื่อมต่อ (Physical Link) เพื่อเชื่อมโยงระบบ CBE และ CBC รวมถึงระบบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการแจ้งข้อมูลผ่านการสื่อสารโทรคมนาคม และดูแลระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบ CBE พร้อมทั้งดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักรู้กับประชาชนถึงการดำเนินโครงการดังกล่าว และจัดหาอุปกรณ์ (Terminal) หน่วยผลิตข้อความ ในการดำเนินโครงการดังกล่าว ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ 1. ปก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญถึงการบริหารจัดการข้อมูล ที่หน่วยงานต่าง ๆ จะต้องส่งมายังระบบ CBE เพื่อให้ ปก. ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยง หรือหน่วยงานเจ้าของข้อมูลจะดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงมาแล้วและส่งให้ ปก. เพื่อดำเนินการแจ้งเตือนภัยต่อ ทั้งนี้ ปก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดและบูรณาการความร่วมมือดังกล่าวให้ชัดเจน รวมถึงการกำหนดช่องทางการจัดส่งข้อมูลเตือนภัยไปยัง ปก. เพื่อเข้าสู่ระบบ CBE และ CBC ที่จะใช้ในการจัดส่งต่อข้อมูล ที่ได้รับการวิเคราะห์ดังกล่าวไปยังผู้ให้บริการโทรคมนาคมสำหรับเตือนภัยไปยังประชาชนกลุ่มเป้าหมาย อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทันทั่วถึง 2. ปก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการจัดทำ SOP และกำหนด CAP เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติและมาตรฐานกลางในการสื่อสารและส่งข้อความเตือนภัย ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งในส่วนของ CBE และ CBC รวมถึงภาพรวมของการเตือนภัยในทุกรูปแบบเพราะระบบ Cell Broadcast มีใช้เพียงเครื่องมือในการแจ้งเตือนภัยชนิดเดียวที่ใช้ในการเตือนภัย ดังนั้น ปก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดว่าเหตุการณ์หรือสถานการณ์ใดบ้างที่ควรจะใช้เครื่องมือใดในการแจ้งเตือนภัย ซึ่งอาจจะใช้เครื่องมือเดียวหรือมากกว่านั้นก็ได้ อันจะทำให้การแจ้งเตือนภัยในภาพรวมของทั้งประเทศเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วถึง	

ประชุม	กิจกรรม	ประเด็น	จำนวน
		3. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดระบบการแจ้งข้อมูลและการกำหนดระดับความเสี่ยงภัยต่าง ๆ ให้กับหน่วยงานผู้ถือครองข้อมูล โดยหากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าอยู่ในระดับที่จะเกิดภัยหรือมีความเสี่ยงที่จะเกิดภัยสูงแล้ว หน่วยงานนั้น ๆ จะต้องดำเนินการแจ้งข้อมูลเตือนภัยมายัง ปก. เพื่อให้ปก. แจ้งเตือนภัยให้ถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้ทันทั่วทั้ง หรือดำเนินการอื่นใดที่จะเป็นการป้องกัน บรรเทา หรือยับยั้งความเสียหายและผลกระทบต่าง ๆ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนควรจัดตั้งศูนย์การดำเนินการ หรือพื้นที่ที่หน่วยงานเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเตือนภัย เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มิใช่ต่างคนต่างทำ อันจะทำให้เกิดการแจ้งเตือนภัยในระดับต่าง ๆ การเผชิญเหตุ การบรรเทาความเสียหาย และป้องกันและเตรียมรับมือภัยที่จะเกิด มีความเป็นเอกภาพ สอดประสานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันจะทำให้ลดปัญหาความสับสนและความเข้าใจผิดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องให้เหลือน้อยที่สุด 5. การดำเนินการบริหารความเสี่ยง ซึ่งมีมิติที่จะต้องพิจารณาสองมิติ ได้แก่ 1) มิติความเสี่ยงที่ภัยดังกล่าวจะเกิดขึ้นหรือไม่ 2) มิติผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากภัยดังกล่าว ซึ่งในกรณีที่มีความเสี่ยงสูงมากที่จะเกิดภัยขึ้น แต่ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากภัยดังกล่าวไม่มีเลย ความจำเป็นในการแจ้งเตือนภัยดังกล่าวอาจจะน้อยกว่ากรณี ที่ ความเสี่ยงที่ภัยจะเกิดขึ้นน้อยมาก แต่ผลกระทบที่จะเกิดภัยนั้นสูงมาก และสร้างความเสียหายเป็นวงกว้าง ในกรณีนี้อาจจะมีความจำเป็นที่จะต้องแจ้งเตือนภัยมากกว่ากรณีแรก ซึ่งในประเด็นนี้ ปก. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือ SOP ที่ชัดเจน และเป็นระบบ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป	
ครั้งที่ 10: 21 สิงหาคม พ.ศ. 2567	พิจารณา	ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องที่พิจารณา พิจารณาเรื่อง ความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชนในการแจ้งเตือนภัย โดยเชิญ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เข้าร่วมประชุม ซึ่งได้มอบหมายให้ผู้แทนเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการ สรุปลงสาระสำคัญได้ดังนี้ การให้บริการดาวเทียมที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งเตือนภัยและบริหารจัดการภัยพิบัติของ บมจ. ไทยคม นั้นประกอบด้วย 1. โครงการเชื่อมต่ออุปกรณ์ IoT ผ่านดาวเทียม โดยบริษัทไทยคมได้ประสานความร่วมมือกับบริษัท โกลบอลสตาร์ (Globalstar, Inc.) จากประเทศสหรัฐอเมริกาในการพัฒนาระบบสื่อสาร IoT ผ่านวงโคจรต่ำ ซึ่ง บมจ. ไทยคม ได้ขยายผลการพัฒนาระบบดังกล่าวในการสร้างอุปกรณ์ Safeguard Island Visitors ร่วมกับกรมเจ้าท่า และบริษัทท่องเที่ยวทางทะเล เพื่อติดตั้งอุปกรณ์ดังกล่าวบนเรือชูชีพของนักท่องเที่ยว โดยหากเกิดภัยพิบัติทางทะเลหรืออุบัติเหตุทางน้ำ ผู้ที่สวมเสื้อชูชีพที่ติดตั้งระบบดังกล่าวสามารถกดปุ่ม SOS (Save Our Souls) เพื่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือบริษัทนำเที่ยวได้อย่างทันทั่วทั้ง รวมถึงการพัฒนาระบบการเชื่อมต่อ IoT กับดาวเทียม LEO ภายใต้โครงการ Smart One Solar ซึ่ง IoT ที่เชื่อมต่อ	1 เรื่อง

ประชุม	กิจกรรม	ประเด็น	จำนวน
		กับระบบดังกล่าวนั้นล้วนแต่เป็นอุปกรณ์ที่มีคุณสมบัติในการตรวจจับหรือตรวจวัดข้อมูลของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงที่จะเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ 2. โครงการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากดาวเทียม ภายใต้โครงการ CarbonWatch ซึ่งเป็นการพัฒนาเครื่องมือประเมินคาร์บอนเครดิต ด้วยเทคโนโลยีดาวเทียม และ AI เป็นแพลตฟอร์มที่ใช้ตรวจวัดปริมาณคาร์บอน เพื่อใช้ในการเฝ้าระวังไฟฟ้า รวมถึงติดตามการเคลื่อนที่ของไฟ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดไฟฟ้า และประเมินความเสียหายที่จะเกิดขึ้น 3.โครงการ ClimeWatch : Landslide Geohazard Risk Analysis โดย บมจ. ไทยคมประสานความร่วมมือกับกรมทรัพยากรธรณี ในการใช้ดาวเทียมตรวจวัดปริมาณน้ำฝนและความชื้นในดินเพื่อประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดเหตุการณ์ดินถล่มในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย โดยได้มีการทดลองใช้ระบบดังกล่าวในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ 1. การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดภัยพิบัติจากข้อมูลดาวเทียมนั้น มีประโยชน์ต่อการแจ้งเตือน ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยเป็นอย่างยิ่ง หากแต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องตระหนักถึงประเด็นความคลาดเคลื่อนในการตรวจวัดหรือตรวจจับข้อมูลจากดาวเทียมที่มีระยะในการตรวจวัดข้อมูลที่ไกลจากสถานที่ที่จะเกิดภัยเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ควรนำข้อมูลจากอุปกรณ์ตรวจวัดภาคพื้นดินมาประกอบการวิเคราะห์และประเมินผล เพื่อให้เกิดข้อมูลที่ถูกต้องและแม่นยำมากที่สุด 2. การนำข้อมูลปริมาณน้ำฝนและความชื้นในดินจากข้อมูลดาวเทียม เพื่อวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดธรณีพิบัติภัยนั้น นอกจากจะสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดภัยแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และประเมินผลความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนด้วย ซึ่งหากความเสี่ยงที่จะเกิดภัยดังกล่าวอยู่ในระดับที่สูงมาก แต่ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนนั้นน้อยมากหรือไม่เลย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะต้องดำเนินการเตือนภัย และกำหนดระดับความร้ายแรงของภัยที่น้อยกว่าภัยที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดแต่ความเสียหายที่จะเกิดกับประชาชนนั้นสูงมาก ซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณานี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งกรมทรัพยากรธรณีและกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรบูรณาการความร่วมมือในการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติในการเฝ้าระวังภัยดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป 3.การนำเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านดาวเทียมมาปรับใช้กับกรณีการแจ้งเตือนทางทะเลให้กับกลุ่มชาวประมงในเรือขนาดเล็ก โดยใช้การให้บริการbroadcast อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านดาวเทียม สำหรับใช้สื่อสารระหว่างเรือกับชายฝั่งผ่านแพลตฟอร์มบริการ "Nava" ของ บมจ. ไทยคม กรณีการนำอุปกรณ์ IoT มาใช้ในการแจ้งเตือนภัยทางทะเลให้กับกลุ่มชาวประมง ทั้งนี้ หากการนำเทคโนโลยีทั้งสองมาปรับใช้นั้นอาจมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง ที่ประชุมจึงเห็นว่าควรนำวิธีการสื่อสารที่ชาวประมง	

ประชุม	กิจกรรม	ประเด็น	จำนวน
		ใช้ในการรับชมโทรทัศน์มาเป็นช่องทางหนึ่งในการแจ้งเตือนภัย ซึ่งอาจจะมีความค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าการนำเทคโนโลยีข้างต้น 4. นอกจากการนำข้อมูลที่ได้จากดาวเทียมมาใช้ในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดภัยพิบัติ หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับใช้ในการประเมินความเสียหายที่เกิดกับพื้นที่ทางการเกษตร เพื่อหาแนวทางการช่วยเหลือและเยียวยาความเสียหายให้กับเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสมและทันที่ 5. การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดภัยพิบัตินั้นมิใช่ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียว ภาคเอกชนควรมีบทบาทในการดำเนินการหรือให้การสนับสนุนภารกิจดังกล่าวด้วย ซึ่งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรมีช่องทางที่อนุญาตให้แต่ละฝ่ายสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาธารณภัยของตนได้ ทั้งข้อมูลในปัจจุบันและข้อมูลย้อนหลังเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และประเมิน ความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเอกชนที่ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ซึ่งหากกิจการดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการได้หรือหยุดให้บริการ ย่อมสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องพัฒนาความร่วมมือในการแบ่งปันข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินการกิจดังกล่าว เพื่อให้การแจ้งเตือนภัย การป้องกันภัย การเผชิญเหตุ รวมถึงบรรเทาและเยียวยาผลกระทบที่เกิดจากภัยต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นเอกภาพมากที่สุด อย่างไรก็ตาม การแบ่งปันข้อมูลดังกล่าวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องคำนึงถึงการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ตลอดจนการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในประเทศด้วย 6. โครงการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งภาครัฐได้ดำเนินการร่วมกับภาคเอกชน ควรมีแนวทางในการบริหารจัดการที่มีความต่อเนื่อง โดยเฉพาะโครงการที่มีระยะเวลาการดำเนินการมากกว่า 1 ปี ซึ่งควรกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการงบประมาณที่ชัดเจนและต่อเนื่อง อันจะทำให้โครงการดังกล่าวสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่ามากที่สุด	
ครั้งที่ 12: 18 กันยายน พ.ศ. 2567	พิจารณา	ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องที่พิจารณา พิจารณาเรื่อง การพัฒนาระบบเตือนภัยผ่านช่องทางสัญญาณโทรทัศน์และป้ายสาธารณะ โดยเชิญ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และกรรมการผู้จัดการ บริษัท ไทย นิวส์ เน็ตเวิร์ค (ทีเอ็นเอ็น) จำกัด ซึ่งได้มอบหมายให้ผู้แทนเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการธิการ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ สำนักงาน กสทช. ให้ข้อมูลว่า ทั้งนี้ สำนักงาน กสทช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดช่องทางการแจ้งเตือนภัยพิบัติผ่านระบบโทรทัศน์ไว้ 3 ช่องทาง คือ ช่องทางที่ 1 เมื่อมีภัยเกิดขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ภัยพิบัตินั้น ส่งข้อมูลเกี่ยวกับภัยพิบัติดังกล่าวให้ศูนย์เตือน	1 เรื่อง

ประชุม	กิจกรรม	ประเด็น	จำนวน
		ภัยพิบัติแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อนำรายละเอียดในการแจ้งเตือนภัยส่งไปยังโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจฯ จะขึ้นอักษรตัววิ่งเตือนภัยให้ประชาชนทราบ หากประชาชนต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมหรือประสงค์จะติดตามสถานการณ์ภัยพิบัติต่อเนื่อง ประชาชนสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ช่องหมายเลข 1 (เป็นช่องออกอากาศของโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทยมีไว้สำหรับ ถ่ายทอดพระราชกรณียกิจ กีฬาที่รัฐบาลจัด การแจ้งเตือนภัย เป็นต้น) เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนให้ตระหนักรู้ การเตรียมความพร้อมเฝ้าระวังการรับมือ การอพยพ หรือการปฏิบัติหลังเหตุการณ์ ซึ่งการแจ้งเตือนภัยดังกล่าวจะไม่กระทบกับผังรายการ ช่องทางที่ 2 เมื่อมีภัยเกิดขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ภัยนั้น ส่งข้อที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติดังกล่าวให้ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อกำหนดระดับการแจ้งเตือน ส่งไปยังสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก หรือโครงข่ายดิจิทัลทีวีอื่นที่มีความพร้อม เพื่อแจ้งเตือนภัยเบื้องต้น ด้วยข้อมูลที่กระชับในระยะเวลาสั้น ๆ และหากมีรายละเอียดที่ประชาชนสนใจหรือประสงค์จะติดตามสถานการณ์ภัยพิบัติต่อเนื่อง ประชาชนสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ช่องหมายเลข 1 ช่องทางที่ 3 เมื่อมีภัยเกิดขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ภัยพิบัตินั้น ส่งข้อมูลเกี่ยวกับภัยพิบัติดังกล่าวให้ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อกำหนดระดับการแจ้งเตือน จะส่งข้อมูลการแจ้งเตือนให้ กับทีวีดิจิทัลทั้ง 21 สถานี เพื่อพิจารณา ออกอากาศการแจ้งเตือนภัย ตามรูปแบบของแต่ละสถานี เห็นว่าเหมาะสม ผู้แทนจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือ ปภ. ให้ข้อมูลว่า ปภ. เป็นส่วนราชการระดับกรม สังกัดกระทรวงมหาดไทย โดยมีภารกิจหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บทวางแผนมาตรการส่งเสริมสนับสนุนการป้องกัน บรรเทาและฟื้นฟูจากสาธารณภัยโดยกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย สร้างระบบป้องกันเตือนภัย ฟื้นฟูหลังเกิดภัยและการติดตามประเมินผลเพื่อให้หลักประกันในด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยปภ.ได้กำหนดระดับการแจ้งเตือนภัยประชาชนเตรียมความพร้อมภัยพิบัติในพื้นที่ไว้ 5 ระดับดังนี้ สีเขียวระดับ 1 เป็นภาวะปกติ สถานการณ์อยู่ในภาวะปกติขอให้ประชาชนติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ สีน้ำเงินระดับ 2 เป็นการเฝ้าระวัง สถานการณ์อยู่ในการเฝ้าระวังขอให้ประชาชนติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิดทุกๆ 24 ชั่วโมง สีเหลืองระดับ 3 เป็นภาวะเสี่ยงอันตราย มีแนวโน้มที่สถานการณ์จะรุนแรงขึ้น ขอให้ประชาชนเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์และปฏิบัติตามแนวทาง สีส้มระดับ 4 เป็นภาวะเสี่ยงอันตรายสูง อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายสูงเจ้าหน้าที่กำลังควบคุมสถานการณ์ ขอให้ประชาชนอพยพไปยังสถานที่ปลอดภัยและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด สีแดงระดับ 5 ภาวะอันตรายสูงสุด ขอให้ประชาชนอาศัยอยู่ในสถานที่ปลอดภัย	

ประชุม	กิจกรรม	ประเด็น	จำนวน
		และปฏิบัติตามข้อสั่งการ ผู้แทนจากบริษัท ไทย นิวส์ เน็ตเวิร์ค (TNN) จำกัด ให้ข้อมูลว่า TNN เป็นช่องโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิทัลประเภทบริการธุรกิจระดับชาตินำเสนอข่าวสารและสาระ มีความพร้อมแข็งแกร่งไม่ว่าจะเป็นการขึ้นตัววิ่งแจ้งเตือนหรือในกรณีที่มีความเร่งด่วน ก็สามารถประกาศข่าวได้ทันทั่วทั้งที่ ภายในปีหน้าจะมีระบบแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินด้วย SMS ผ่านมือถือโดยใช้เทคโนโลยีเซลล์ บรอดแคสต์ (Cell Broadcast) ซึ่งเป็นระบบการส่งข้อความไปยังโทรศัพท์มือถือหลายเครื่องในเวลาเดียวกัน สามารถส่งเจาะจงเฉพาะพื้นที่ได้โดยอิงจากตำแหน่งเสาสัญญาณโทรศัพท์ จะช่วยให้ประชาชนรับทราบ ข่าวสาร สถานการณ์ได้ทันทั่วทั้งที่ ปัญหาและอุปสรรค 1. ขาดความชัดเจนในการกำหนดเขตพื้นที่ 2. ควรการบูรณาการทั้งระบบไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน ต้องการตั้งคณะกรรมการหรือ War room ขึ้นเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาย่อยต่าง ๆ ผู้แทนจากกรมประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลว่า กรมประชาสัมพันธ์เป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ภาครัฐเพื่อให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างมีระบบโดยเฉพาะการเสนอแนะนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐบาลและส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ เกิดความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งกรมประชาสัมพันธ์มีแนวทางดำเนินการเช่นเดียวกับ กสทช. และ TNN โดยกรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการฯ ได้จัดทำแผนขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์ ในกรณีเกิดภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉิน โดยกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านการบริหารและการจัดการข้อมูล รวมถึงแนวปฏิบัติในการประชาสัมพันธ์ ให้สอดคล้องและครอบคลุมถึงสาธารณภัยต่าง ๆ ให้สามารถนำมาใช้เพื่อประสานงานและบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการบริหารจัดการกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ ที่ประชุมคณะอนุกรรมการมีข้อเสนอแนะให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ควรมีการกำหนดแนวทาง วิธีการ แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน เมื่อมีภัยต่าง ๆ เกิดขึ้น จะได้ดำเนินการได้ทันทั่วทั้งที่ ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่และประชาชนจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน สามารถเตรียมการรับมือและเผชิญเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเห็นข้อมูลไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะช่วยลดความสูญเสียและผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุด	

3.1.4 การรวบรวม ศึกษา และทบทวนรายงานผลการศึกษาวิจัยที่มีประเด็นเกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงาน กสทช. เคยดำเนินการศึกษามาแล้ว ทั้งที่ได้นำมาปฏิบัติจนเกิดผลและไม่ได้นำมาปฏิบัติก็ตาม

รายงานผลการศึกษาวิจัยที่มีประเด็นเกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงาน กสทช. เคยดำเนินการศึกษามาแล้ว โดยเป็นเอกสารที่สามารถนำมาศึกษาเพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการวิเคราะห์การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกระจายเสียง ประจำปี 2567 มีรายละเอียด ดังนี้

3.1.4.1 รายงานการศึกษาการรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล (Digital Radio Broadcasting)²³

รายงานการศึกษานี้จัดทำในปี พ.ศ. 2561 โดย สำนักงาน กสทช. ซึ่งสามารถนำมาศึกษาเพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการพัฒนานโยบาย กระบวนการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลของไทย โดยผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การศึกษาระบบรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล มาตราฐานการรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล รูปแบบการให้บริการ การให้บริการวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลของต่างประเทศ รวมทั้งเครื่องรับสัญญาณวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัลทั่วโลก เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างความรู้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและใช้ประกอบการวิเคราะห์และจัดทำแผนการเริ่มการรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล เพื่อพัฒนาการวิทยุกระจายเสียงของประเทศให้มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและสามารถใช้คลื่นความถี่วิทยุที่เป็นทรัพยากรของชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพรองรับความต้องการและความจำเป็นพื้นฐานในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ ให้บริการได้ทั่วถึงและเป็นประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน การบริหารจัดการด้านการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุเพื่อให้การรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น และใช้งานคลื่นความถี่ได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด การเลือกเทคโนโลยีสำหรับใช้ในกิจการวิทยุกระจายเสียง การกำหนดมาตรฐานในการรับส่งสัญญาณและอุปกรณ์รับสัญญาณ การส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนกิจการวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล รวมถึงการถอดบทเรียนจากกรณีศึกษาจากต่างประเทศเพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการพัฒนานโยบาย กระบวนการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงของไทย

เทคโนโลยีการรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้คลื่นความถี่ที่เพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับเทคโนโลยีระบบแอนะล็อกเดิมที่ขนาดช่องสัญญาณเท่ากัน ระบบดิจิทัลสามารถให้บริการช่องรายการวิทยุได้มากกว่า นับเป็นการจัดสรรทรัพยากรคลื่นความถี่ที่มีอยู่อย่างจำกัดของประเทศให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถนำคลื่นความถี่ที่ว่างลง นำไปจัดสรรใหม่หรือปรับปรุงการใช้คลื่นความถี่ พร้อมทั้งการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ที่ได้คืน จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการรับส่งสัญญาณ

²³ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2561). รายงานการศึกษาการรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล (Digital Radio Broadcasting). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. <https://broadcast.nbtc.go.th/data/academic/file/610600000004.pdf>

วิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล ทำให้คุณภาพในการรับส่งสัญญาณดีขึ้น สามารถทนต่อสัญญาณรบกวนได้ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับระบบแอนะล็อกเดิมส่งผลให้สามารถออกแบบการส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงครอบคลุมพื้นที่บริการทั่วถึงมากขึ้น รวมทั้งอุปกรณ์ส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลยังใช้พลังงานน้อยกว่าอุปกรณ์ส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบแอนะล็อกเมื่อเปรียบเทียบกับขอบเขตพื้นที่บริการที่เท่ากัน ดังนั้นการเปลี่ยนโครงข่ายการรับส่งสัญญาณเป็นระบบดิจิทัลทั่วประเทศเป็นการช่วยลดการใช้พลังงานในภาพรวมของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

ตามข้อเสนอแนะของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ ในการเริ่มระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลสำหรับประเทศไทย ภาครัฐควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงที่มีความพร้อมในการให้บริการวิทยุกระจายเสียงทั้งด้านเนื้อหารายการและรูปแบบบริการต่าง ๆ ได้ทดลองการเริ่มรับส่งสัญญาณวิทยุในระบบดิจิทัลเพื่อทำการทดสอบระบบรับส่งสัญญาณและการให้บริการในระยะแรก ไม่ควรเกินจำนวน 36 รายการ (2 โครงข่าย) ในพื้นที่ให้บริการในเมืองใหญ่ที่ยังมีย่านความถี่ว่างอยู่ คือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ชลบุรี (พัทยา และศรีราชา) ขอนแก่น นครราชสีมา นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ประจวบคีรีขันธ์ และสงขลา ซึ่งครอบคลุมประชากรกว่าร้อยละ 15 ของประเทศ และจัดตั้งคณะทำงานที่มีการทำงานร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ ภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มผู้ผลิตรถยนต์และกลุ่มผู้ผลิตอุปกรณ์เครื่องรับวิทยุดิจิทัล เตรียมความพร้อมของอุปกรณ์รับสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล รองรับการต้องการใช้งานของผู้บริโภคโดยเฉพาะกลุ่มผู้ฟังในรถยนต์ กลุ่มผู้ผลิตรายการเพื่อร่วมกันพัฒนา ส่วนเทคนิค เครื่องรับ รูปแบบการให้บริการ พัฒนาบุคลากร การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชน กลุ่มผู้ให้บริการโครงข่ายควรมีการร่วมทุนสร้างโครงข่ายด้วยกันเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการลงทุน เป็นต้น ทั้งนี้การรับฟังวิทยุดิจิทัลในต่างจังหวัด นอกเขตเทศบาลจะช้ากว่าในเมืองใหญ่ เนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น แผนการสร้างโครงข่ายเข้าถึงผู้ฟังช้ากว่า มีกำลังซื้อต่ำกว่าและถึงแม้ว่าจะระบบรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลจะมีบริการเสริมนอกจากบริการทางเสียง แต่บริการเสริมบางประเภทก็อาจจะเหมาะกับผู้ฟังในเมืองใหญ่ ๆ เท่านั้น ดังนั้น ผู้ให้บริการอาจจะต้องเตรียมเนื้อหาในรูปแบบอื่นที่เหมาะสมกับการให้บริการวิทยุดิจิทัลแก่ผู้ฟังในต่างจังหวัด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ให้บริการนั้นมีต้นทุนผลิตบริการสูงขึ้นอีก ภาครัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแลควรมีการกำหนดมาตรการต่างๆ ร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการผลิตอุปกรณ์รับสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลเพื่อเป็นการลดภาระต้นทุนของผู้บริโภค นอกจากนี้เพื่อให้ประชาชนรับฟังบริการกระจายเสียงในทุกแพลตฟอร์ม จึงควรมีมาตรการในการสนับสนุนการเข้าถึงบริการกระจายเสียงในทุกเทคโนโลยี สนับสนุนให้ประชาชนได้รับบริการกระจายเสียงโดยทั่วถึง ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระบวนการเริ่มระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล เป็นไปตามแผนงานและนโยบายที่เกี่ยวข้อง นอกจากการกำหนดกรอบเวลา พื้นที่ และเงื่อนไขการเริ่มรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลแล้ว ควรพิจารณากำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อเร่งอัตราการเติบโตของกลุ่มผู้บริโภคที่สามารถรับสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล ซึ่งอาจดำเนินการผ่านความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งหน่วยงานรัฐ หน่วยงานกำกับดูแล ผู้ประกอบกิจการ และผู้ผลิตอุปกรณ์ เพื่อเป็นการลดภาระการบริหารจัดการและค่าใช้จ่ายที่ซ้ำซ้อนของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1.4.2 บทสรุปการศึกษาวิเคราะห์สภาพอุตสาหกรรม และข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมและกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงของประเทศไทย²⁴

เป็นการศึกษาของสำนักงาน กสทช. เมื่อปี พ.ศ. 2565 สามารถนำมาศึกษาเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการพัฒนานโยบายแนวทางส่งเสริมและกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงของประเทศไทย โดยผลการศึกษาในการส่งเสริมกิจการกระจายเสียงของประเทศไทย แบ่งได้เป็น 5 ข้อดังนี้

1) การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ กล่าวคือ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงในประเทศที่เป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก พบว่าไม่มีความถนัดในการใช้เทคโนโลยีแบบประยุกต์ หรือการใช้โปรแกรมเพื่อเก็บข้อมูลสถิติผู้รับฟังเพื่อสร้างฐานข้อมูลในการพัฒนาต่อยอดสถานี อีกทั้งในปัจจุบันยังมีผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงในด้านกฎหมาย ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบาย หรือแนวทางการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงได้อย่างครบถ้วน ประกอบกับผลการสำรวจผู้ประกอบการพบว่าผู้ประกอบการประสงค์ให้มีการจัดอบรมความรู้ที่เป็นเนื้อหาที่มีความทันสมัย ดังนั้น เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ ความเข้าใจที่จะสามารถนำไปพัฒนาและดำเนินการสถานีวิทยุของตนได้ อันจะส่งผลให้ผู้ประกอบการกระจายเสียงมีความสามารถในการแข่งขันกันกับสื่อใหม่อื่น ๆ ได้มากยิ่งขึ้น จึงมีควรจัดการอบรมให้กับผู้ประกอบการอย่างสม่ำเสมอ

2) การจัดทำเรตติ้งสถานีวิทยุ กล่าวคือ สถานการณ์กิจการกระจายเสียงในปัจจุบันที่มีการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีใหม่ ๆ (Technological Disruption) ทำให้เกิดการเข้ามาของสื่อออนไลน์ ซึ่งการบริการในรูปแบบออนไลน์เหล่านี้สามารถเก็บข้อมูลผู้ฟังได้แบบเรียลไทม์ทำให้ผู้ซื้อโฆษณาเริ่มหันไปซื้อโฆษณากับสื่อออนไลน์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการมีข้อมูลอ้างอิงในมิติของผู้ฟัง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับตลาดวิทยุแบบดั้งเดิมแล้วการจัดทำเรตติ้งส่วนใหญ่จะจัดทำเรตติ้งของสถานีวิทยุที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นหลัก ทำให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กจะมีความเสียเปรียบในการแข่งขันเนื่องจากไม่มีข้อมูลเรตติ้งอ้างอิง รวมถึงผู้ประกอบการประเภทสาธารณะและชุมชนนั้นในปัจจุบันยังไม่มีการจัดอันดับเรตติ้งของสถานีประเภทนี้ทำให้ผู้ต้องการสนับสนุนไม่มีข้อมูลที่น่ามาใช้อ้างอิงเพื่อเลือกสนับสนุนสถานีวิทยุ

ดังนั้น เพื่อให้มีข้อมูลอ้างอิงจำนวนผู้ฟัง ข้อมูลในการวิเคราะห์ แนวโน้มพฤติกรรมการฟังและข้อมูลความสนใจของผู้ฟัง อันจะช่วยกระตุ้นการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการ เกิดการพัฒนาของตลาดกิจการกระจายเสียงในภาพรวม ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้สู่ผู้ประกอบการที่อยู่ในระดับภูมิภาคและจังหวัดมากขึ้น จึงควรมีการศึกษาความเป็นไปได้และความคุ้มค่าในการจัดทำเรตติ้งสถานีวิทยุให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่จะได้รับกับต้นทุนที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอุตสาหกรรมทุกส่วนได้มากที่สุด

²⁴ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2565). บทสรุป การศึกษาวิเคราะห์สภาพอุตสาหกรรม และข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมและกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. <https://broadcast.nbtc.go.th/data/academic/file/650300000003.pdf>

3) การสนับสนุนเงินทุนที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ถึงแม้ในปัจจุบัน กสทช. จะมีกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ ที่มีเงินทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินการด้านกิจการกระจายเสียง อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงกองทุนยังเป็นไปได้ยากจากสาเหตุผู้ที่ยื่นขอรับบางกลุ่มยังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการเขียนข้อเสนอโครงการ ทำให้เงินทุนสนับสนุน ไม่สามารถเข้าถึงผู้ที่ต้องการดังกล่าวได้ นอกจากนี้ พบว่าผู้ประกอบการสาธารณะและชุมชนหลายรายยังไม่ทราบถึงการมีอยู่ของเงินทุนที่สามารถช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของสถานีวิจัย เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทั่วไป และคนในท้องถิ่น หรือชุมชนให้ได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงควรมีการพัฒนาแนวทางหรือกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถได้รับการสนับสนุนเงินทุนได้ง่ายยิ่งขึ้น

4) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมกระจายเสียงไปสู่ระบบดิจิทัล กล่าวคือ การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ระบบใบอนุญาตฯ อาจส่งผลให้ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งไม่ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการวิทยุต่อไป ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุจากการที่มีเงินทุนไม่เพียงพอหรือไม่ได้รับการคัดเลือก นอกจากนี้ การเปลี่ยนผ่านไปสู่การออกอากาศในระบบบรอดแบนด์กำลังส่งตั้นนั้นอาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการและผู้ฟังในพื้นที่ห่างไกลได้ทั้งหมด ทำให้การออกอากาศผ่านระบบดิจิทัลเป็นหนึ่งในโอกาสใหม่ของอุตสาหกรรมวิทยุของประเทศไทยจากคุณสมบัติเชิงเทคนิคทำให้การส่งสัญญาณได้หลายรายการจากการใช้คลื่นความถี่เพียง 1 คลื่นความถี่ และสามารถลดปัญหาการรบกวนกันของคลื่นความถี่ได้ โดยควรผลักดันให้เกิดการพัฒนาไปสู่การออกอากาศด้วยระบบดิจิทัลคู่ขนานกับการออกอากาศในปัจจุบัน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ซึ่งได้กำหนดให้มีการเพิ่มทางเลือกให้แก่ประชาชนในการรับบริการกิจการวิทยุกระจายเสียง โดยหนึ่งในเป้าหมายคือให้มีการทดลองโครงการนำร่องวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลเพื่อให้มีผลการทดลองที่ชัดเจน

5) การส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยให้สามารถแข่งขันและดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืนภายใต้ระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลงไปผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กล่าวคือ ควรมีการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการรวมกลุ่มกันในรูปแบบสหพันธ์ สมาคม หรือมูลนิธิ ซึ่งเป็นแนวทางที่ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงในหลายประเทศใช้เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมไปถึงการออกข้อกำหนดและกฎระเบียบในการกำกับดูแลตนเองในอุตสาหกรรมเพื่อให้ผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมสามารถดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มาตรา 27 (18) กำหนดให้มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชน ข้อเสนอแนะนี้จึงเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแล ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยให้สามารถแข่งขันและดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยการแบ่งปันทรัพยากรผ่านการรวมกลุ่ม เพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ในยุคเทคโนโลยีหลอมรวมและภายหลังการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ระบบใบอนุญาตฯ

3.1.5 รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการจากแหล่งอื่นที่เกี่ยวข้อง

การปรับปรุงกิจการกระจายเสียงในประเทศไทยให้สามารถให้บริการในสภาวะการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยี (Disruptive Technology) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากภาวะถดถอยของอุตสาหกรรมการกระจายเสียงแบบใช้คลื่นความถี่นั้น เกิดจากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ ความนิยมของผู้ใช้งานสื่อ เคลื่อนย้ายไปสู่สื่อบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ทำให้กิจการกระจายเสียงแบบใช้คลื่นความถี่ถดถอย ซึ่งบ่งบอกได้จากสามปัจจัย ได้แก่ ผู้ฟังลดลง ผู้ผลิตเนื้อหาลดลง และรายได้ลดลง ซึ่งถือเป็นจุดบ่งชี้ที่สำคัญว่า อุตสาหกรรมกระจายเสียงในประเทศไทยถดถอย ดังนั้น จึงนำเสนอแนะจากรายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2566 มาติดตามเพื่อประกอบการวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางและแนวทางการส่งเสริมกิจการกระจายเสียงในอนาคต ซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สำคัญ มีรายละเอียด ดังนี้²⁵

1. ข้อเสนอแนะต่อการกำหนดนโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์สื่อ หากพิจารณาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคที่จำแนกระหว่างกลุ่มเป้าหมายที่ยังคงรับฟังวิทยุแบบดั้งเดิม และกลุ่มที่ยังคงใช้บริการสื่อเสียง แต่รับฟังผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

ควรดำเนินนโยบายทั้ง สองมิติทั้งการส่งเสริมวิทยุกระจายเสียงแบบดั้งเดิมให้สามารถออกอากาศได้อย่างยั่งยืน โดยต้องมีแนวทางในการส่งเสริมให้ปรับตัวได้ เช่น ด้านเนื้อหา ต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการได้ โดยภาพรวมคือการที่ผู้ให้บริการต้องเอาใจใส่ต่อการทำความรู้จักกลุ่มผู้ฟังของตนเอง ว่ากลุ่มเป้าหมายของตนเองนั้นมีลักษณะ อย่างไรแล้วจึงทำการสร้างสรรค์บริการเพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายของตนเอง ประการสำคัญควรปรับตัวเข้าสู่แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการให้บริการที่ยั่งยืน

ในขณะเดียวกันก็ต้องส่งเสริมการปรับตัวทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีดิจิทัล และเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต ที่จะเป็ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบกิจการสามารถประกอบกิจการได้อย่างยั่งยืน

โดยงานด้านกิจการกระจายเสียง ต้องลงทุนลงแรงมากกว่าการดำเนินการกับกิจการโทรทัศน์ เนื่องจากมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมากและมีความซับซ้อนในด้านการประกอบกิจการ ทั้งในเรื่องพื้นที่การออกอากาศ และประเภทใบอนุญาต ต้องมีการจัดตั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและมีการสร้างเครือข่ายเพื่อดำเนินการสื่อสารนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และควรเตรียมช่องทางการให้บริการทางเลือกที่ตอบสนองเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปเอาไว้สำหรับรองรับผู้ให้บริการที่ขอรับใบอนุญาตภาคพื้นดินเอาไว้ด้วยเลย เช่น เมื่อได้รับใบอนุญาตก็จะได้

²⁵ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2566). รายงานฉบับสมบูรณ์การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช.ที่สำคัญในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2566. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.

ออกอากาศผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ทาง กสทช. ได้เอาไว้เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้ประกอบกิจการเข้าสู่ระบบใบอนุญาต และส่งเสริมให้ปรับตัวเข้าสู่แพลตฟอร์มออนไลน์

2. มุมมองของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายในการกำหนดนโยบายที่จะขับเคลื่อนกิจการกระจายเสียงระหว่างแนวทางการส่งเสริมผู้ให้บริการสื่อวิทยุแบบดั้งเดิมให้ผลิตเนื้อหาที่ดึงดูดกลุ่มเป้าหมายรุ่นใหม่ กับแนวทางเตรียมการย้ายการให้บริการไปสู่แพลตฟอร์มออนไลน์

ควรมีการส่งเสริมด้านกองทุน ซึ่งส่งเสริมโดยพิจารณาประโยชน์ของวิทยุกระจายเสียง เช่น สื่อสารนโยบายของรัฐบาล เชื่อมโยงกับการให้ข่าวสารข้อมูลกับกลุ่มเปราะบาง โดยควรส่งเสริมวิทยุแบบดั้งเดิมให้มีอยู่เพื่อกลุ่มต่างจังหวัด หรือ กลุ่มเปราะบาง โดยเนื้อหานั้นไม่ต้องหวือหวา ให้เป็นเนื้อหาที่มีประโยชน์ ซึ่งจุดแข็งของวิทยุแบบดั้งเดิมคือ เป็นทางการ มีหน่วยงานรับผิดชอบ ประชาชนมีความเชื่อถือ ข้อมูลถูกต้อง โดยต้องดึงดูดให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสู่แบบดั้งเดิม ส่วนจุดแข็งของวิทยุออนไลน์คือตรงความต้องการ แต่ข้อมูลไม่ถูกต้อง

ด้านกลุ่มคนรุ่นใหม่ใช้มือถือในการเปิดรับสื่อ การนำเสนอเนื้อหาต้องเป็นรายการที่กลุ่มเป้าหมายเลือกที่จะดู เลือกที่จะฟังและมีความน่าเชื่อถือ เช่น นำเสนอข่าวที่เป็นจริง หรือคาดการณ์ที่เชื่อถือได้จริง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังมีศรัทธาในเนื้อหา ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนทัศนคติ และเปลี่ยนพฤติกรรมการฟังในท้ายที่สุด

3. ความเห็นของของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายต่อภูมิทัศน์สื่อในปัจจุบัน ที่แพลตฟอร์มดิจิทัล เอื้อต่อการบริการสำหรับกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่ได้มากขึ้น

ควรให้อำนาจ สำนักงาน กสทช. ส่วนภูมิภาค ได้มีบทบาทในการกำหนดนโยบายให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละพื้นที่ และให้ความสำคัญกับภูมิภาคมากขึ้น ด้านการส่งเสริมวิทยุชุมชน ควรใช้เวลาอยู่ในผังรายการของคลื่นหลัก และมีรายได้สนับสนุน เช่นเดียวกับกับวิทยุของ อสมท. ที่มีช่วงเนื้อหารายการที่ใช้สื่อสารในชุมชนในเขตพื้นที่ออกอากาศ

โดยแนวทางในการส่งเสริมเชิงพื้นที่นั้นคือการสื่อสารในชุมชน ก็จะเป็นการสื่อสารวาระของชุมชนนั้นอย่างแท้จริง ซึ่งจะแตกต่างจากการสื่อสาร ในระดับ ภาพกว้าง อย่างเช่นวิทยุสาธารณะ ก็จะมีวาระในการสื่อสารที่แตกต่างไป และควรสร้างความเข้มแข็งในการประกอบการให้กับผู้ประกอบการรายเล็กเช่นให้ความรู้ในการบริหารจัดการสถานีได้ความรู้เรื่องรูปแบบการประกอบกิจการ (Business Model)

4. ความเห็นต่อการลดการกำกับดูแลที่ไม่จำเป็น (Deregulation) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในบริบททางเทคโนโลยีในปัจจุบัน

การปรับปรุงด้านความยืดหยุ่นของหลักเกณฑ์นั้น ควรดำเนินไปในทิศทางของการให้อำนาจหน้าที่ของทั้งสำนักงาน กสทช. ส่วนภูมิภาค และกลุ่มผู้รับใบอนุญาตเองให้อำนาจและมีสิทธิในการออกแบบผังรายการที่สอดคล้องกับความต้องการในท้องถิ่นของตนเอง และเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังของตนเอง และสำหรับกิจการทางธุรกิจนั้น ก็สามารถส่งเสริมได้ด้วยการยืดหยุ่นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้เช่าช่วงเวลา เนื่องจากผู้รับอนุญาตดังกล่าวต้องเผชิญกับต้นทุนจากการประมูลในอัตราที่สูง

ประเด็นหลักที่ไม่ควรลดการกำกับดูแล คือ การกำกับดูแลเนื้อหา ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน เช่น ยา และสุขภาพ เนื่องจากสิ่งที่เป็นปรากฏการณ์ด้านเนื้อหาในปัจจุบันนั้นก็ยังมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ส่วนประเด็นอื่นๆ นั้น สามารถพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้ อาทิ

ด้านสัดส่วนเนื้อหารายการ ในปัจจุบันอัตราส่วน 70:30 ทำให้สถานีไม่น่ารับฟัง และอาจทำให้อยู่ไม่ได้ ควรทบทวนจำนวนเวลาในการโฆษณา ส่วนด้านหลักเกณฑ์ที่มีขั้นตอนที่ไม่จำเป็นก็สามารถลดระดับการกำกับดูแลได้ เช่น การตรวจเครื่องส่งสำหรับรายเล็ก อาจจะต้องมีการสนับสนุน เช่น รถโมบายล์ช่วยในการตรวจหรือจัดสรรทุนในการเปลี่ยนเครื่อง ยกตัวอย่างเช่น วิทยุชุมชนที่ประกอบกิจการได้ดีควรได้รับการสนับสนุนในการตรวจหรือซ่อมบำรุงเครื่องส่ง

ด้านการผ่อนปรนเหลือปรับผังรายการให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบันนั้น ต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณา (Evidence base) เช่น ต้องมีวิจัยจากทั่วประเทศ และถ้าเป็นกิจการกระจายเสียงควรใช้หลักการสร้างความยืดหยุ่น (Flexibility) เรียงผังรายการ และต้องสร้างความสามารถในการเคลื่อนย้ายแพลตฟอร์มของผู้ประกอบการ ให้ยกระดับสู่แพลตฟอร์มดิจิทัลและให้ความรู้เรื่องแผนการประกอบธุรกิจและการหารายได้แก่ผู้ประกอบการ

3.1.6 เอกสารจากแหล่งอื่นที่อ้างอิงได้ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล

เอกสารจากแหล่งอื่นที่นำมาอ้างอิงประกอบการศึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2567 มีรายละเอียด ดังนี้

3.1.6.1 แผนปฏิบัติการกรณีเกิดภัยพิบัติ หรือเหตุฉุกเฉินของกรมประชาสัมพันธ์²⁶

เป็นเอกสารที่สามารถนำมาศึกษาในเรื่องของแนวทางในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินที่สถานีวิทยุสามารถนำแผนนี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในการเผยแพร่ข่าวสารสู่ประชาชนได้อย่างถูกต้อง และลดความตื่นตระหนกแก่ประชาชนได้ โดยแผนปฏิบัติการกรณีเกิดภัยพิบัติของกรมประชาสัมพันธ์ ถูกจัดทำขึ้นเพื่อให้การสื่อสารและการตอบสนองในภาวะวิกฤตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทันสถานการณ์ โดยมีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร ข้อมูล อุปกรณ์ และการวางแผนระดับนโยบาย กรมประชาสัมพันธ์เน้นให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างมีเอกภาพ และใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายในการแจ้งเตือนภัยและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนสามารถรับมือและป้องกันตัวเองได้ในภาวะวิกฤต

การจัดการภาวะวิกฤตประกอบด้วยการบริหารการสื่อสารอย่างเป็นระบบ โดยจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (IOC) เป็นศูนย์กลางข้อมูลและการประสานงานระหว่าง

²⁶ กรมประชาสัมพันธ์.แผนปฏิบัติการกรณีเกิดภัยพิบัติ หรือเหตุฉุกเฉินของกรมประชาสัมพันธ์, สืบค้นเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2567 จาก <https://www.nbtc.go.th/getattachment/News/Information/แผนปฏิบัติการในกรณีเกิดภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉิน>

หน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงศูนย์ข้อมูลร่วม (Joint Information Center: JIC) ที่จะเข้ามาดำเนินการตั้งแต่ในภาวะปกติ และพร้อมทำหน้าที่อย่างเต็มรูปแบบในภาวะวิกฤต การเตรียมการนี้แบ่งตามระดับความรุนแรงผ่านแผนปฏิบัติการ “พระอินทรา” 1-4 และแผน “พิทักษ์องค์กร” ซึ่งปรับผังการรายงานข่าวให้เหมาะสมกับระดับความรุนแรง โดยให้สื่อมวลชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและลดความตื่นตระหนกของประชาชน

ในช่วงที่เกิดเหตุ ศูนย์ IOC จะทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลและรายงานให้กับผู้บริหารระดับสูง รวมถึงอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ พร้อมประสานงานกับสื่อมวลชนเพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้อง โดยจะมีการประชุมติดตามสถานการณ์และรายงานสรุปสถานการณ์เป็นระยะ ๆ ในกรณีที่มีหน่วยงานร้องขอให้ออกอากาศแจ้งเตือนภัย ศูนย์ IOC จะดำเนินการประสานงานเพื่อให้การสื่อสารถึงประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง

หลังจากเหตุการณ์สงบ กรมประชาสัมพันธ์จะประเมินผลการดำเนินงาน สรุปบทเรียน และจัดทำรายงานถึงสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมถึงวิธีการแก้ไขปัญหา เพื่อให้การบริหารจัดการในภาวะวิกฤตครั้งต่อไปมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการจัดเก็บเอกสารและข้อมูลสำคัญที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์นั้น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนปฏิบัติการในอนาคต

3.1.6.2 การศึกษาความเหลื่อมล้ำของการเปลี่ยนผ่านวิทยุดิจิทัลในประเทศไทย

เป็นการศึกษาเพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการพัฒนานโยบายเกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงของประเทศไทย โดยในปี พ.ศ. 2561 มีการศึกษาความเหลื่อมล้ำของการเปลี่ยนผ่านวิทยุดิจิทัลในประเทศไทย การศึกษาวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงถึงความเหลื่อมล้ำที่จะเกิดขึ้นเมื่อเกิดการเปลี่ยนผ่านวิทยุดิจิทัลในประเทศไทย ประกอบด้วย ด้านการบริหารธุรกิจ ผู้บริโภค กระบวนการผลิต และการออกอากาศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจำนวนทั้งสิ้น 60 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง จำนวน 30 คน และผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง จำนวน 30 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับความเหลื่อมล้ำเมื่อเกิดการเปลี่ยนผ่านวิทยุดิจิทัลในประเทศไทยทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับด้านของการบริหารธุรกิจเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านผู้บริโภค ด้านการออกอากาศ และลำดับสุดท้ายคือ ด้านของกระบวนการผลิตและจากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่าวิทยุดิจิทัล เป็นเรื่องใหม่ในประเทศไทยจึงอาจยังไม่มีความพร้อมเข้าสู่การเป็นวิทยุดิจิทัลในขณะนี้ ซึ่งการเปลี่ยนผ่านเป็นดิจิทัลนับว่าเป็นการเข้าสู่ความเป็นสากล แต่ควรมีการช่วยเหลือให้กับผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงโดยเฉพาะสถานีที่มีทุนน้อยให้ได้รับการเตรียมตัวอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทั้งประเทศ²⁷ โดยมีข้อเสนอแนะเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารธุรกิจ ด้านผู้บริโภค ด้านกระบวนการผลิต และด้านการ

²⁷ กลุณิษฐ์ ทองเงา. (2561). การศึกษาความเหลื่อมล้ำของการเปลี่ยนผ่านวิทยุดิจิทัลในประเทศไทย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 15(2), กรกฎาคม-ธันวาคม, 1-15.

ออกอากาศ ดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะด้านบริหารธุรกิจ ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้เรื่องวิทยุดิจิทัลให้ประชาชนได้ทราบมากขึ้น เนื่องจากผู้ที่เปิดรับฟังวิทยุกระจายเสียงส่วนใหญ่จะอยู่ตามชุมชนท้องถิ่น ส่วนเรื่องของการบริหารธุรกิจควรแยกความชัดเจนของการลงทุนในธุรกิจวิทยุกระจายเสียงให้มีความชัดเจนทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นไม่ควรให้มีการประมูล หรือแบ่งระดับการประมูล เพราะจะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการในระดับภูมิภาคมีต้นทุนในการดำเนินการต่ำไม่สมดุลกับรายรับที่จะเข้ามา 2) ข้อเสนอแนะด้านผู้บริโภค วิทยุดิจิทัลนับเป็นเรื่องใหม่สำหรับประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้ทำสื่อวิทยุกระจายเสียง หรืออยู่ในกลุ่มผู้ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องพยายามทำให้ผู้บริโภคได้ทราบข้อเท็จจริงและประโยชน์จากสื่อวิทยุดิจิทัลต้องมีการประชาสัมพันธ์และอภิปรายให้กับผู้บริโภคได้เข้าใจ โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นชนชั้นแรงงาน และบางภาคส่วนที่ยังไม่ทราบและไม่สนใจ ประกอบกับผู้บริโภคมีความหลากหลายกลุ่ม ต่างเพศ ต่างวัย ซึ่งจะต้องทำการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมและใช้วิธีการที่หลากหลายในการเข้าถึงกลุ่มคนเหล่านั้นนอกจากทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้บริโภคแล้วต้องสร้างความเข้าใจกับกลุ่มผู้ประกอบการกระจายเสียงด้วยเพราะยังมีความไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิทยุดิจิทัลอยู่มาก ทั้งนี้อาจส่งผลต่อการเตรียมการในอนาคต 3) ข้อเสนอแนะด้านกระบวนการผลิต เมื่อมีการพัฒนาเทคโนโลยีเกิดขึ้นทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดี คือ มีความเสถียรเชื่อถือได้ ทำให้มีความชัดเจนดีขึ้นและมีความรวดเร็วในกระบวนการผลิต สามารถทำงานได้ทุกที่ ทุกเวลาทันต่อเหตุการณ์ ส่วนข้อเสีย อาจจะทำให้คนลืมความรู้สึกและบรรยากาศสมัยเก่า ทำให้คนหรือเด็กลืมวัฒนธรรมโบราณ ทำให้เด็กรู้สิ่งที่ไม่น่ารู้ ทำให้เด็กไม่ทันต่อเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในสมัยใหม่ หรือเปิดรับสื่อมากเกินไปจนขาดการกลั่นกรอง เนื่องจากเทคโนโลยีปัจจุบันสามารถทำให้ใครก็ได้ที่อาจขาดจรรยาบรรณสื่อผลิตสื่อเสียงออกมาเผยแพร่ได้หลายช่องทาง ถ้าขาดการควบคุมที่ตึงงานที่ผลิตออกมาก็จะด้อยคุณภาพ 4) ข้อเสนอแนะด้านการออกอากาศ การเตรียมการเรื่องวิทยุดิจิทัลต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและควรเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งวางแผนรับมือไว้

3.1.6.3 โอกาส และความท้าทายในการเปลี่ยนผ่านวิทยุระบบอนาล็อกสู่การกระจายเสียง ในระบบดิจิทัล (Digital Audio Broadcasting)

เป็นเอกสารที่สามารถนำมาศึกษาเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการพัฒนานโยบายแนวทางส่งเสริมกิจการกระจายเสียงของประเทศไทย โดยสามารถสรุปบทความนี้ได้ความว่า ได้ศึกษาโดยมุ่งเน้นไปที่ความเป็นไปได้ในการจัดการการเปลี่ยนผ่านจากวิทยุแอนะล็อกไปสู่การกระจายเสียงในระบบดิจิทัล บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการการเปลี่ยนผ่านจากวิทยุระบบแอนะล็อกสู่การกระจายเสียงในระบบดิจิทัล (Digital Audio Broadcasting) โดยเป็นการศึกษาแนวคิดพัฒนาการและสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อการเปลี่ยนแปลงของของสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัลในประเทศไทย และหาแนวทางการปรับตัวและการเตรียมความพร้อมเพื่อการเปลี่ยนแปลงของสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัลในประเทศไทย ทำให้ทราบถึงความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการสถานีวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทยเพื่อ

รองรับการเปลี่ยนผ่านจากระบบแอนะล็อกสู่การกระจายเสียงระบบดิจิทัลในประเทศไทย ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับกลุ่มผู้บริหารระดับสูงของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่อยู่ในกระบวนการทดลองการกระจายเสียงดิจิทัลของ กสทช. จำนวน 13 คน ใน 9 จังหวัดน่าน และสัมภาษณ์ นักวิชาการ ด้านสื่อสารมวลชน จำนวน 5 คน และผู้กำหนดนโยบายที่เป็นตัวแทนจาก กสทช. 2 คน รวมจำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีโอกาสและความท้าทายในการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีการกระจายเสียงในระบบดิจิทัลแต่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากร การลงทุนในระบบอุปกรณ์และเครื่องมือที่เป็นดิจิทัล แต่ปัญหาและอุปสรรคสำคัญ คือ การหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนและการเพิ่มช่องทางการเปิดรับสัญญาณการกระจายเสียงในระบบดิจิทัลกับพฤติกรรมของกลุ่มผู้ฟังวิทยุที่ปัจจุบันมีเครือข่ายสังคมออนไลน์เข้ามาทำหน้าที่แทนสื่อกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์ ที่ยังพบว่ามีข้อจำกัดบางประการแต่วิทยุดิจิทัลจะสามารถเชื่อมโยงการใช้งานในเครือข่ายสังคมออนไลน์ให้เข้ากับพื้นที่การกระจายเสียงดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมทุกสถานที่และเวลา²⁸

การเชื่อมโยงระหว่างงานวิจัยทั้งสองนี้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและเทคโนโลยีที่มีผลต่อความสำเร็จของการกระจายเสียงดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนด้านการลงทุนและนโยบายเพื่อสร้างความยั่งยืนในระยะยาว งานวิจัยของทั้งสองฝ่ายยังสะท้อนถึงการเติบโตของการออกอากาศผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ระบบการออกอากาศดั้งเดิมต้องปรับตัวเพื่อแข่งขันในยุคดิจิทัล การกระจายเสียงออนไลน์หรือผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น IPTV และ OTT กลายเป็นเครื่องมือใหม่ที่สร้างโอกาสในการขยายขอบเขตการให้บริการไปยังกลุ่มผู้ฟังในวงกว้าง ซึ่งเป็นประเภทบริการที่ต้องสามารถนำมาบูรณาการกันกับการกระจายเสียงในระบบดิจิทัลเพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้บริการได้ทุกกลุ่ม

3.2 ข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการศึกษา ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และสำนักงาน กสทช. เป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 อันเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นให้เป็นไปตามมาตรา 60 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการจัดสรรคลื่นความถี่ พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ดังนั้น ที่ปรึกษาจึงดำเนินการนำเสนอข้อเท็จจริงหรือข้อสังเกตจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านกิจการกระจายเสียง จากรายงานฉบับสมบูรณ์การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ

²⁸ ณัฏฐ์ณัย ไชยกุล. (2563). โอกาสและความท้าทายในการเปลี่ยนผ่านจากวิทยุระบบอนาล็อกสู่การกระจายเสียงในระบบดิจิทัลในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยนเรศวร.วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 9(1)

กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2566 และ รายงานการประชุมของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ โดยศึกษาในประเด็นการประเมินประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ประเด็นประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน

รายงานฉบับสมบูรณ์การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2566²⁹ ได้สรุปผลการประเมินประเด็นที่เกี่ยวข้อง **การดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช.** นั้น หากพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานเมื่อใกล้สิ้นสุดปี พ.ศ. 2567 ที่พบว่า แผนงานและประกาศฉบับสำคัญต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อโยบายที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงนั้นยังไม่สามารถดำเนินการให้สิ้นสุดและประกาศบังคับใช้ได้ สถานะดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อเป้าหมายปีในปี พ.ศ. 2568 ดังนั้น กสทช. ควรพิจารณาและผลักดัน แผนงานและประกาศอย่างเร่งด่วน ดังนั้น (ร่าง) ประกาศใดที่ยังไม่ได้รับการพิจารณา และไม่สามารถเริ่มปฏิบัติงานตามแผนได้ ควรมีการปรับปรุงขอบเขตและเงื่อนไขเช่นกัน

3.2.2 ประเด็นการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ

รายงานฉบับสมบูรณ์การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2566³⁰ กล่าวถึงการบริหารงานของ กสทช. พบว่า การผลักดันแผนงาน และประกาศที่สำคัญ ยังคงค้างในกระบวนการพิจารณาของ คณะกรรมการ กสทช. ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนงานตามเงื่อนไขของแผนงานได้ ดังนั้นการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นพิจารณาจึงสมควรได้รับการปรับปรุงและควรยึดถือเงื่อนไขเวลาและผลกระทบต่อผู้รับบริการเป็นปัจจัยในการจัดลำดับความสำคัญเนื่องจากจะเป็นการแก้ไขปัญหาจากการใช้ “ดุลพินิจ” ซึ่งเป็นที่มาของการตีความที่ไม่ตรงกันและก่อให้เกิดอุปสรรคในการบริหารงาน ประการสำคัญ **ควรมีการมอบหมายงานที่เป็นนโยบายของ กสทช. สู่เลขาธิการ กสทช. อย่างเป็นทางการ** เพื่อให้กระบวนการของการเร่งรัดงานตามนโยบายได้เกิดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของนโยบายได้มีประสิทธิภาพ และควรระบุความเสี่ยงและความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการกำหนดนโยบายลงไปแผนงานที่เกี่ยวข้อง และสื่อสารต่อสาธารณะอย่างชัดเจน

²⁹ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2566). รายงานฉบับสมบูรณ์การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2566. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร

³⁰ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2566). รายงานฉบับสมบูรณ์การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2566. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร

3.2.3 ประเด็นการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกันกับความคาดหวังของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

รายงานฉบับสมบูรณ์การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2566³¹ กล่าวถึง **ความคาดหวังของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียต่อกสทช.** ได้แก่จากความคาดหวังด้านการปรับปรุงหลักเกณฑ์การเพิ่มช่องทางการหารายได้สำหรับใบอนุญาตประเภทบริการสาธารณะประเภทที่ 1 และประเภทบริการชุมชน ที่มีความคลุมเครือในการตีความ และจำกัดขอบเขตในการหารายได้รวมทั้งไม่สอดคล้องกับบริบทการหารายได้ในปัจจุบัน จึงควรเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้รับใบอนุญาตที่มีความพร้อมในการผลิตเนื้อหาคุณภาพต่อมวลชนแต่ถูกจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินงาน

และในภาพรวมควรเร่งพิจารณาความยืดหยุ่นในการกำหนดสัดส่วนการออกอากาศของแต่ละประเภทใบอนุญาต ให้สอดคล้องกับภูมิทัศน์สื่อในปัจจุบัน รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สื่อในทุกช่วงวัย

3.2.4 ประเด็นการกำกับดูแลกิจการและการพัฒนาองค์กร

จากผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ในรายงานฉบับสมบูรณ์การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2566³² กล่าวถึงปัญหาในการปฏิบัติงานคือ ในข้อขัดข้องหลายครั้งที่ล่าช้าด้วยการตีความระเบียบและข้อกฎหมายขององค์กร ที่เมื่อมีการตีความที่ไม่ตรงกันจึงส่งผลให้การผลักดันแผนงานต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นตามเงื่อนไขเวลา ดังนั้นการเร่งคลี่คลายประเด็นดังกล่าว จึงเป็นวาระเร่งด่วนที่ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ต้องตั้งเป้าหมาย และกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนต่อสาธารณะ ในแง่มุมที่จะคลี่คลายข้อขัดแย้งให้เสร็จสิ้น เพื่อแสดงเจตจำนงต่อสาธารณะในการแก้ไขปัญหาภายในองค์กรร่วมกัน และเพื่อให้เกิดวัฒนธรรมการรับผิดชอบ (Accountability) อันจะเป็นการสร้างประสิทธิภาพมากขึ้นในการปฏิบัติงาน

3.3 ข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ประเด็นที่ 2 การสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์

วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในการเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสารที่รวดเร็วต่อผู้คนในวงกว้าง ไม่ว่าจะเป็นในเขตเมืองหรือชนบท สื่อวิทยุถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือหลักในการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย โดยเฉพาะในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ ซึ่งผู้คนอาจประสบปัญหาการสื่อสารผ่านช่องทางอื่น ๆ เช่น การขาดสัญญาณอินเทอร์เน็ตหรือปัญหาทางไฟฟ้า ทำให้วิทยุเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงในการให้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างทันทั่วถึงและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในสถานะวิกฤต

³¹ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2566). รายงานฉบับสมบูรณ์การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2566. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร

³² เรื่องเดียวกัน

การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความปลอดภัยและความมั่นคงของสังคม แผนแม่บทและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินได้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้แน่ใจว่าประชาชนจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว และตรงกับสถานการณ์ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงการจัดการข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายเพื่อให้เกิดความเข้าใจและการเตรียมพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด แนวคิดของสภาวะฉุกเฉินเป็นพื้นฐานสำคัญในการออกแบบระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในช่วงเวลาวิกฤต การศึกษานี้จึงเน้นถึงการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และการจัดการสื่อสารที่สามารถรองรับสภาวะฉุกเฉิน โดยการเตรียมความพร้อมเพื่อให้การกระจายเสียงและการสื่อสารในภาวะวิกฤตสามารถทำงานได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.3.1 แผนแม่บท แผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติจัดทำปฏิทินสาธารณภัยในประเทศไทย³³ ขึ้นตามช่วงสถานการณ์ภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยแบ่งตามช่วงเวลาของการเกิดภัยนั้น ๆ ในรอบ 1 ปี ซึ่งมีทั้งภัยที่สามารถคาดการณ์ได้ หรือสาธารณภัยรูปแบบใหม่ และ/หรือ มีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากเดิม เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) อาจทำให้คาดการณ์ได้ยาก หรือมีความไม่แน่นอนสูง ดังปรากฏตามหัวเวลาการเกิดภัยดังนี้

ปฏิทินสาธารณภัยในประเทศไทย												
ภัย/เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
 อุทกภัย						ทุกภาค				ภาคใต้		
 ภัยแล้ง	ฤดูแล้งทั่วทุกภาค					ฝนทิ้งช่วง						
 แผ่นดินไหว	เน้นพื้นที่ภาคเหนือและพื้นที่ที่มีรอยเลื่อน ตามข้อมูลกรมทรัพยากรธรณี											
 พายุฤดูร้อน			ทุกภาค									
 อัคคีภัย	ปีใหม่	ตรุษจีน										
 ไฟป่า	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ										ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
		ภาคกลาง / ภาคตะวันออก/ภาคใต้										
			ภาคเหนือ									
 ภัยหนาว	ภาคเหนือ/ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ									ภาคเหนือ/ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
หมายเหตุ	----- เฝ้าระวังตลอดปี											

หมายเหตุ ----- เฝ้าระวังตลอดปี

ที่มา: แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570 จัดทำโดยคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หน้า 9

ภาพที่ 6 ปฏิทินสาธารณภัยในประเทศไทย

³³ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ. (2564). แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

โครงสร้างการบังคับบัญชาและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในประเทศไทย เริ่มจากระดับสูงสุดคือ นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่รับผิดชอบในกรณีเกิดสาธารณภัยร้ายแรง ลำดับต่อมาแบ่งออกเป็น 3 ระดับหลัก ได้แก่

1. กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) มีผู้บัญชาการระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรองผู้บัญชาการระดับปลัดกระทรวงมหาดไทย

2. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.) ผู้บัญชาการกลางคืออธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3. หน่วยงานย่อยตามเขตการปกครอง

3.1 กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.) มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา

3.2 กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร (กอปภ.กทม.) มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บังคับบัญชา

3.3 กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต (กอปภ.เขต) มีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชา

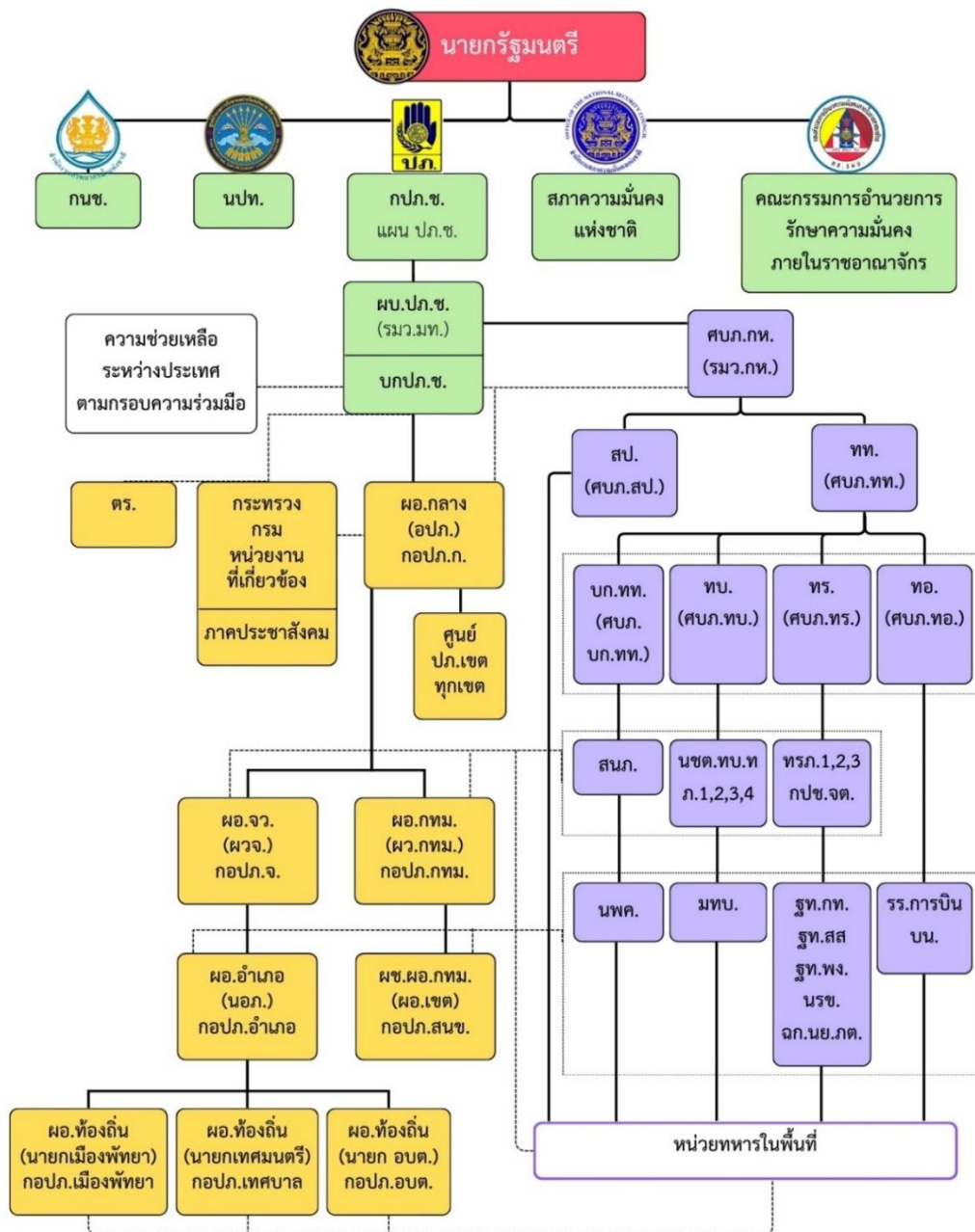
นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานย่อยในระดับอำเภอ และหน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประจำเมือง เช่น เมืองพัทยา เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ที่ช่วยดูแลและปฏิบัติการในระดับท้องถิ่น ดังภาพต่อไปนี้

ที่มา: แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570

จัดทำโดยคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หน้า 43

ภาพที่ 7 แผนภาพกลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

หมายเหตุ: ———— สายการบังคับบัญชา
 - - - - - สายการประสานงาน

ซึ่งการแบ่งมอบพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยทหาร ให้เป็นไปตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม และหนังสือตกลงร่วมกันระหว่างผู้บัญชาการจังหวัด ผู้บัญชาการกรุงเทพมหานคร และผู้บังคับหน่วยทหารในพื้นที่

ภาพที่ 8 แผนผังความเชื่อมโยงการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยต่าง ๆ

ที่มา: แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มีการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570 ได้กำหนดบทบาท หน้าที่ และแนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกัน โดยสรุปได้ดังภาพนี้

สำนักนายกรัฐมนตรี

จัดสรรงบประมาณ บัณฑิตบริหาร ข้าราชการ พัฒนาทรัพยากรน้ำ วิเคราะห์เศรษฐกิจ สังคม มั่นคง บูรณาการดิจิทัล ประธานรัฐ เติบโตพร้อมป้องกัน ฟันฟุวิกฤต เพื่อประชาชนปลอดภัย

กระทรวงการคลัง

การเงินทองรอง สนับสนุนป้องกัน-บรรเทาสาธารณภัย เผยแพร่ ข้อมูลเศรษฐกิจ สร้างความเข้าใจ เตรียมพร้อมรับมือวิกฤต

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ส่งเสริมความรู้ เตรียมพร้อมสาธารณภัย กำหนดมาตรการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบ และสนับสนุนความปลอดภัยในสถานการณ์วิกฤต

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จัดการน้ำ-ฝนหลวง แจ้งเตือนเกษตรกร ประเมินผลกระทบ ฟันฟุเกษตรกรรม ช่วยสัตว์เลี้ยง บูรณาการแผนป้องกันและ ฟันฟุในวิกฤตด้านการเกษตร

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เฝ้าระวัง แจ้งเตือนภัย ฟันฟุทรัพยากร ควบคุมมลพิษ สัตว์ป่า ค้าคนดักนกอากาศ เสริมเจ้าหน้าที่ ฟันฟุสิ่งแวดล้อม ปรับปรุง ระบบแจ้งเตือน

กระทรวงพลังงาน

บริหารจัดการและอนุรักษ์พลังงานในภาวะฉุกเฉิน ทำฐาน ข้อมูลพลังงาน จัดหาทรัพยากรสนับสนุนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อ รองรับและบรรเทาสาธารณภัย

กระทรวงมหาดไทย

สั่งการป้องกันภัย ดำเนินมาตรการกฎหมาย ผังเมือง ช่วยผู้ประสบภัย ส่งเสริมความรู้ เศรษฐกิจชุมชน สร้างชุมชนเข้มแข็ง ยั่งยืน

กระทรวงยุติธรรม

ให้คำแนะนำกฎหมาย สนับสนุนนิติวิทยาศาสตร์ กำลัง แรงงาน Big Data ข้อมูลคนหาย ศพนิรนาม เพื่อช่วยเหลือ และป้องกันสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงวัฒนธรรม

จัดทำฐานข้อมูลโบราณสถานเป็นจุดอพยพ ฟันฟุโบราณสถาน และศาสนสถาน สนับสนุนงบประมาณบูรณะให้กลับมา สมบูรณ์สำหรับการปฏิบัติศาสนกิจหลังสาธารณภัย

กระทรวงศึกษาธิการ

พัฒนาหลักสูตร-ความรู้ป้องกันภัย สนับสนุนศูนย์พักพิงใน สถานศึกษา สร้างจิตสำนึกเยาวชน-ประชาชนร่วมลดความ เสี่ยงสาธารณภัย

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

พัฒนาการแพทย์ฉุกเฉิน เสริมศักยภาพบุคลากร สร้างเครือข่ายช่วยเหลือ เก็บข้อมูลผู้บาดเจ็บ-เสียชีวิต เพื่อรองรับวิกฤตอย่างครอบคลุม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ควบคุมกฎหมาย รักษาความสงบ ติดตามผู้สูญหาย จัดการจราจร สนับสนุนภัย และกำลังเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ประสบภัยเพื่อบรรเทา สาธารณภัย

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์

ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ฟันฟุผู้เดือดร้อน สนับสนุนเด็กกำพร้า ให้ความ การศึกษา และร่วมมือองค์กรการกุศลในกิจกรรมสาธารณประโยชน์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง

กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กำกับผู้รับใบอนุญาตเตือนภัยพิบัติ ใช้คลื่นความถี่ป้องกันภัย ฝึกอบรมสื่อ จัดแผนฉุกเฉินตามหลักเกณฑ์

กระทรวงกลาโหม

สนับสนุนการป้องกันและแก้ปัญหายภัยพิบัติ แจ้งเตือนหน่วยงาน ในพื้นที่เสี่ยงภัยกรณีภัยสู้รบ ภัยทางอากาศ หรือการก่อวินาศกรรม

กระทรวงการต่างประเทศ

ประสานหน่วยงานในไทย-ระหว่างประเทศ บรรเทาทุกข์ ลดความเสี่ยง เตรียมพร้อม ฟันฟุวิกฤต พร้อมประชาสัมพันธ์ บทบาทไทยผ่านสื่อและช่องทางต่างประเทศ

กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

ดูแลผู้ประสบภัย ฟันฟุจิตใจ จัดศูนย์พักพิง สนับสนุนฟันฟุ ใน ศูนย์ ช่วยเหลือเด็กกำพร้า คนพิการ ผู้สูงอายุในภาวะวิกฤต

กระทรวงคมนาคม

จัดแผนฉุกเฉิน ฟันฟุเส้นทาง เสริมเส้นทางสำรอง สนับสนุน อพยพ ประสานแจ้งเหตุ จัดข้อมูลจราจรในพื้นที่ภัยพิบัติ

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

จัดระบบสื่อสารฉุกเฉิน แจ้งเตือนภัย สนับสนุนข้อมูล ฟันฟุระบบสื่อสาร รองรับความช่วยเหลือและป้องกันสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงพาณิชย์

จัดฐานข้อมูลสินค้า ควบคุมราคา ป้องกันกักตุน ประสานจัดส่ง ควบคุมการราคา ช่วยเกษตรกร รองรับการจัดการสาธารณภัย อย่างเหมาะสม

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เป็นหน่วยงานกลางป้องกันภัย ศึกษาวิจัย จัดแผนชาติ สนับสนุน หน่วยงาน ช่วยผู้ประสบภัย อบรม ติดตามผล เพิ่มประสิทธิภาพ การบรรเทาสาธารณภัย

กระทรวงแรงงาน

อบรมแรงงาน ตรวจสอบผลกระทบ ฝึกอบรม จัดหางาน พร้อม บริการประกันสังคมและแรงงานเทคนิค เตรียมเครื่องมือป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยระดับฐาน

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

วิจัยและให้ข้อมูลวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี สนับสนุนองค์ความรู้ จัดการสาธารณภัยนิวเคลียร์-รังสี ป้องกันและบรรเทาภัยอย่างมี ประสิทธิภาพ

กระทรวงสาธารณสุข

พัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข เฝ้าระวังฉุกเฉิน ประสานช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย สื่อสารความเสี่ยง เสริมความรู้ภาคประชาชนทุกระดับ

กระทรวงอุตสาหกรรม

กำหนดมาตรฐานสินค้า จัดแผนป้องกันภัย สนับสนุนข้อมูล- เทคโนโลยีความปลอดภัย ช่วยเหลือภาคอุตสาหกรรม ประสาน ความร่วมมือป้องกัน-ลดผลกระทบจากสาธารณภัยและอุบัติเหตุ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เตรียมวัดเป็นศูนย์พักพิง ฟันฟุวัดที่เสียหายจากสาธารณภัย และสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

สภากาชาดไทย

จัดเตรียมโลหิต ยา อุปกรณ์ ฝึกปฐมพยาบาล ช่วยผู้ประสบภัย ด้านการแพทย์ ประสานสภากาชาดสากล สนับสนุนการช่วยเหลือ หลังภัยพิบัติ

ภาคประชาสังคม เช่น จิตอาสา อาสาสมัคร องค์กรสาธารณกุศล องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ภาคเอกชน เป็นต้น

สนับสนุนป้องกันภัย จัดฐานข้อมูลทรัพยากร ปฏิบัติตามคำสั่งผู้ บัญชาการอย่างเหมาะสมด้วยจิตอาสาและความสามารถและทรัพยากรที่มี

ภาพที่ 9 บทบาท หน้าที่ และแนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ที่มา: แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570 จัดทำโดยคณะกรรมการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

3.3.2 แนวคิดของสภาวะฉุกเฉิน

“สภาวะวิกฤต” หมายถึง สถานการณ์ที่รัฐบาลจำเป็นต้องใช้อำนาจจากกฎหมายพิเศษอย่างเร่งด่วน เพื่อเข้าควบคุมโดยสถานการณ์ที่ถือว่าเป็นภัยคุกคามต่อประเทศนี้ อาจมีสาเหตุจากภัยธรรมชาติ หรือการกระทำของมนุษย์ก็ได้ แต่ทว่ารัฐบาลจำเป็นต้องแก้ไข เพื่อให้สถานการณ์กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว³⁴ อย่างไรก็ตาม สภาวะวิกฤตมีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ภัยธรรมชาติ (Natural Disaster) เหตุการณ์ความไม่สงบ (Civil Unrest and General Strike) โรคระบาด (Epidemic) วิกฤตทางเศรษฐกิจ (Economic Crisis) และอุบัติเหตุ (Accident) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. **ภัยธรรมชาติ** หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ทำให้เกิดความสับสนและการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน โดยอาจสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ทรัพย์สิน และสาธารณูปโภค³⁵

2. **เหตุการณ์ความไม่สงบ (Civil Unrest and General Strike)** หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มประท้วงเพื่อเป้าหมายทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม โดยสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบริบทของประเทศไทย ได้แก่

- เหตุการณ์จลาจล หมายถึง สถานการณ์การชุมนุมที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่น จนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง เข้าสู่สถานการณ์ก่อการจลาจลที่รุนแรงจนกระทบ หรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อย สิทธิและเสรีภาพ ของประชาชน ทำลายหรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ

- เหตุการณ์ก่อวินาศกรรม หมายถึง สถานการณ์ที่มีการกระทำใด ๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการรบกวน ขัดขวางหน่วยงานหรือระบบการปฏิบัติงาน ใด ๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคล อันเป็นการก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

- เหตุการณ์ก่อการร้าย หมายถึง สถานการณ์ก่อวินาศกรรมที่เป็นภัยหรืออาจเป็นภัยอันเกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ทำลาย หรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ³⁶

3. **โรคระบาด (Epidemic)** หมายถึง หมายถึง สถานการณ์ที่เกิดโรคติดต่อ หรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคแน่ชัด ซึ่งอาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว หรือมีภาวะของการเกิดโรคมกัผิดปกติกว่า

³⁴ จริยธรรมเกี่ยวกับการจัดการข่าวลงในสภาวะวิกฤต.(2566) กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.).

³⁵ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ. (2558). แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ.

³⁶ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ. (2558). แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ.

ที่เคยเป็นมารวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่-อุบัติซ้ำ ภัยสุขภาพ หรือภาวะที่มีมลพิษในอัตราสูงที่ส่งผลกระทบ หรืออันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพและชีวิตของประชาชน³⁷

4. วิกฤตทางเศรษฐกิจ (Economic Crisis) หมายถึง หมายถึง สถานการณ์ที่ภาครัฐรับรู้ถึงความเสี่ยงของความน่าเชื่อถือของสถาบันทางการเงิน หรือความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้นเป็นวงกว้าง หรือการที่สถานการณ์วิกฤติด้านอื่น ๆ เช่น วิกฤตโรคระบาด หรือวิกฤตภัยธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ³⁸

5. อุบัติภัย (Accident Crisis) หมายถึง เหตุการณ์ความรุนแรงอันเป็นผลสืบเนื่องจากการกระทำของมนุษย์ที่ไม่ได้เจตนา โดยอาจสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ทรัพย์สิน และสาธารณูปโภค³⁹

อย่างไรก็ดี จากสถานการณ์ภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดการแพร่สะพัดของข้อมูลข่าวสารอย่างไร้ทิศทาง โดยเฉพาะข้อมูลที่เกิดขึ้นบนสื่อออนไลน์ที่มีการแชร์ และส่งต่ออย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้สื่อมวลชนจึงมีบทบาทสำคัญในการคัดกรองข้อมูล และเผยแพร่ข่าวสารที่ถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนเข้าใจสถานการณ์ และลดความตื่นตระหนก ทั้งนี้ ในบางครั้งการเกิดสภาวะวิกฤตอาจส่งผลให้สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่สามารถใช้งานได้ สื่อดั้งเดิม หรือสื่อกระแสหลักจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยเตือนภัยแก่ประชาชน โดยเฉพาะสื่อในระดับท้องถิ่นที่มีการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของการใช้ภาษาถิ่น ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจได้ง่าย อันนำไปสู่การบรรเทาความเสียหายและคลี่คลายวิกฤตการณ์ได้ ทั้งนี้ ในต่างประเทศสื่อดั้งเดิมที่มีบทบาทสำคัญต่อสถานการณ์ภาวะวิกฤตมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ต้องเผชิญกับภัยพิบัติอยู่เสมอ ซึ่งการเกิดภัยพิบัติในแต่ละครั้ง สื่อท้องถิ่นที่เป็นสื่อดั้งเดิมมีบทบาทสำคัญในการรายงานข่าวต่อสาธารณะถึงผลกระทบของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการให้ข้อมูลที่สำคัญและมีส่วนช่วยในการบรรเทาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อาทิ การให้ข้อมูลในด้านความต้องการของผู้ประสบภัย หรือการรายงานข่าวเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น ยกตัวอย่าง ถ้าเจ้าหน้าที่กรมอุตุนิยมวิทยาสามารถตรวจจับแรงสั่นสะเทือนที่ส่งผลให้เกิดแผ่นดินไหวได้ ทางเจ้าหน้าที่จะส่งข้อมูลให้กับสถานี NHK เพื่อดำเนินการแจ้งเตือนให้กับประชาชนในพื้นที่ให้ทราบผ่านการประกาศทางโทรทัศน์และวิทยุ โดยเฉพาะสื่อวิทยุที่ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในเหตุการณ์แผ่นดินไหว⁴⁰ เนื่องจากแรงสั่นสะเทือนของแผ่นดินไหวรุนแรง สายสัญญาณเกิดการชำรุด และมีการจำกัดการใช้เครือข่ายสัญญาณ

³⁷ พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558. (2558, 8 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 26-44.

³⁸ Luis Cortavarria Checkley and Alvaro Piris. (2022). Public Communication During a Financial Crisis. 1-5. สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2567, จาก www.imf.org/-/media/Files/Publications/covid19-special-notes/en-special-series-on-covid-19-public-communication-during-a-financial-crisis.ashx

³⁹ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550. (2550, 9 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 1-23.

⁴⁰ Florian Meissner and Jun Tsukada. (2023). LOCAL MEDIA AND DISASTER REPORTING IN JAPAN, สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2567 จาก https://www.researchgate.net/profile/Florian-Meissner-4/publication/340792109_Local_Media_and_Disaster_Reporting_in_Japan/.

ปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้ข้อมูลภัยพิบัติไม่สามารถได้รับการสื่อสารไปยังประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัญหาหลักประการหนึ่งที่เกิดขึ้นในช่วงสถานการณ์ภัยพิบัติ

ทั้งนี้ สื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนมากที่สุดคือ สื่อวิทยุไร้สายจากภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 60 และรองลงมาคือวิทยุร้อยละ 20 อย่างไรก็ตาม สื่อวิทยุมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารข้อมูลภัยพิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ประสบภัยที่อยู่ภายใต้ภาวะวิกฤต เนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าใจสถานการณ์ในพื้นที่อย่างละเอียด และสามารถเข้าถึงผู้ประสบภัยได้อย่างใกล้ชิดที่สุด ทำให้สามารถถ่ายทอดข้อมูลให้ผู้ประสบภัยต้องการรับทราบอย่างแท้จริง เช่น รายชื่อผู้รอดชีวิต สถานการณ์การใช้ชีวิตในศูนย์อพยพ เป็นต้น นอกจากนี้ การนำเสนอสาระอื่น ๆ รวมถึงรายการบันเทิงของสื่อวิทยุยังช่วยเยียวยาสภาพจิตใจของผู้ประสบภัย ไม่ให้จมอยู่กับสถานการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ทั้งนี้ สามารถสรุปได้ว่า สื่อดั้งเดิมยังคงมีบทบาทสำคัญในสถานการณ์ที่เกิดสภาวะวิกฤต เพราะเป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ และมีคุณค่ามากที่สุดในด้านข้อมูลระดับจุลภาค⁴¹

2. ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 รัฐบาลต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับการแพร่กระจายข่าวลวงที่สร้างความตื่นตระหนก และความสับสนแก่ประชาชนเป็นอย่างมาก ปรากฏการณ์นี้ เรียกว่า การแพร่ระบาดของข้อมูล ซึ่งพบทั้งข้อมูลบิดเบือน ข้อมูลผิด และข้อมูลที่แฝงเจตนาร้าย โดยข้อมูลเหล่านี้ ส่วนใหญ่จะพบในสื่อออนไลน์เป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ในส่วนของสื่อดั้งเดิมที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ Office of Communication (Ofcom) ซึ่งทำหน้าที่ในการกำกับดูแลสื่อกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และบริการสื่อสารไร้สาย ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้มีการเฝ้าระวังการออกอากาศเกี่ยวกับข้อมูลของโรค รวมทั้ง สื่อมวลชนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนการนำเสนอข่าว การรายงานข่าวมีความเป็นกลาง⁴² ด้วยเหตุนี้ จากผลการสำรวจพบว่า ประชาชน 87% หันมาเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางสื่อแบบดั้งเดิมเป็นหลักในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19⁴³ อย่างไรก็ตาม สื่อวิทยุท้องถิ่นในประเทศอังกฤษได้มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับโรคโควิด 19 การให้ข้อมูลด้านสุขภาพ และแนวทางการปฏิบัติในการเว้นระยะห่างทางสังคม รวมทั้ง ดำเนินการผลิตรายการเพื่อความบันเทิงในการช่วยเยียวยาสภาพจิตใจให้กับประชาชนในพื้นที่อีกด้วย โดยภาษาที่ใช้ในการสื่อสารนอกจากภาษาอังกฤษ ยังพบว่า มีการให้ข้อมูลเป็นภาษาท้องถิ่น หรือภาษาในแถบทวีปเอเชียที่มีประชากรชาวเอเชียที่อาศัยอยู่ในประเทศอังกฤษ ยกตัวอย่างเช่น FM 96.7 ที่เป็นรายการให้

⁴¹ นรินธร คำธงชัย.(2563). "ญี่ปุ่นอย่างไรเป็น" ลำดับที่ 10 การสื่อสารภัยพิบัติในญี่ปุ่น : บทเรียนจากแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ทางฝั่งตะวันออกและภัยพิบัติในอดีต. กรุงเทพฯ : โครงการสันติไมตรีไทย - ญี่ปุ่น (Japan Watch) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁴² Stephen Cushion, Marina Morani, Maria Kyriakidou and Nikki Soo. (2022). Why Media Systems Matter: A Fact-Checking Study of UK Television News during the Coronavirus Pandemic. Digital Journalism, Vol 10, No 5, 698-716.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21670811.2021.1965490>

⁴³ Societyofeditors. (2020). Traditional media remains most-used news source for Covid-19 says Ofcom, สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2567 จาก https://www.societyofeditors.org/soe_news/traditional-media-remains-most-used-news-source-for-covid-19-says-ofcom/.

ข้อมูลทางด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคโควิด 19 เป็นภาษาฮินดูเพื่อช่วยเหลือชาวเอเชียใต้ในประเทศอังกฤษในช่วงสภาวะวิกฤตของโรคระบาด⁴⁴

ทั้งนี้ สำหรับประเทศไทย การสื่อสารในสภาวะวิกฤต สื่อดั้งเดิมมีบทบาทสำคัญในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะสื่อวิทยุที่มีบทบาทที่สำคัญในกรณีที่สัญญาณอื่น ๆ ถูกตัดขาด อาทิ กรณีการเกิดภัยพิบัติ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม การเผยแพร่ข่าวสารของสื่อมวลชน ควรตระหนักถึงผลกระทบที่พึงเกิดขึ้นจาก การนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ซึ่งควรนำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจน ครบถ้วน ถูกต้อง ไม่เกินจริง นอกจากนี้ สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญกับการฝึกซ้อมการนำเสนอข่าวสารภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินอย่างเป็นกิจวัตรอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการนำเสนอข้อมูลที่อาจนำไปสู่ภาวะความตื่นตระหนกของสังคม

3.3.3 สภาพปัญหาของการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน

การสื่อสารมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการสภาวะฉุกเฉิน ไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติหรือสถานการณ์ที่เกิดจากมนุษย์ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยชีวิต ลดความเสียหาย และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาหลายประการในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน

ปัญหาของการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน

1. โครงสร้างพื้นฐานที่ไม่เพียงพอ

ในบางพื้นที่ของประเทศไทย โดยเฉพาะพื้นที่ชนบทและภูเขา การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารยังคงมีข้อจำกัด เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น แผ่นดินไหวหรือดินถล่ม โครงข่ายสื่อสารอาจได้รับความเสียหาย ทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปได้ยาก

2. การขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

การสื่อสารระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และองค์กรอาสาสมัครบางครั้งยังขาดการประสานงานที่ดี ทำให้การตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การขาดระบบการสื่อสารที่เป็นเอกภาพอาจนำไปสู่ความสับสนและการทำงานที่ซ้ำซ้อน

3. การใช้เทคโนโลยีที่ล้าสมัย

บางหน่วยงานยังคงใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ล้าสมัย เช่น วิทยุสื่อสารที่มีความถี่จำกัด ทำให้การส่งข้อมูลในสถานการณ์ที่ต้องการความรวดเร็วเป็นไปได้ยาก

4. การขาดการฝึกอบรมและความรู้ความเข้าใจ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสภาวะฉุกเฉินอาจขาดการฝึกอบรมในการใช้ระบบการสื่อสารที่ทันสมัย นอกจากนี้ ประชาชนทั่วไปอาจไม่ทราบวิธีการสื่อสารหรือขอความช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน

5. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

⁴⁴ International Council of Nurses. (2020). Using radio to disseminate COVID-19 information to the UK's south Asian community, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2567 จาก <https://2020.icnvoicetolead.com/case-study/using-radio-to-disseminate-covid-19-information-to-the-uks-south-asian-community/>

ประเทศไทยมีความหลากหลายทางภาษา โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีชนกลุ่มน้อย การสื่อสารในภาวะฉุกเฉินอาจไม่เข้าถึงประชากรทุกกลุ่ม หากไม่มีการแปลหรือสื่อสารในภาษาท้องถิ่น

ตัวอย่างกรณีศึกษาจากการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินได้แก่ เหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ปี 2554 ซึ่งเป็นหนึ่งในภัยพิบัติที่ร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ไทย ปัญหาการสื่อสารในครั้งนั้นทำให้การอพยพและการช่วยเหลือเป็นไปได้ยาก การขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานและการขาดข้อมูลที่ถูกต้องทันเวลาเป็นสาเหตุสำคัญของความล่าช้าในการตอบสนอง⁴⁵ และเหตุการณ์ถ้ำหลวงปี 2561 การช่วยเหลือทีมฟุตบอลหมูป่าที่ติดอยู่ในถ้ำหลวง จังหวัดเชียงราย แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ แม้ว่าจะมีการประสานงานระหว่างประเทศ แต่ยังคงมีความท้าทายในเรื่องการสื่อสารในพื้นที่ที่เข้าถึงยาก

สาเหตุของปัญหาด้านการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินในเบื้องต้น ได้แก่ งบประมาณที่จำกัด การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีการสื่อสารต้องใช้งบประมาณสูง ทำให้บางพื้นที่ยังขาดการพัฒนา การขาดแผนการจัดการสภาวะฉุกเฉินที่ชัดเจน แผนการจัดการสภาวะฉุกเฉินที่ไม่มีการระบุขั้นตอนการสื่อสารอย่างชัดเจนอาจทำให้การตอบสนองไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และความซับซ้อนของระบบราชการ ซึ่งการมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการขาดการประสานงานอาจทำให้ข้อมูลไม่ถูกส่งต่ออย่างถูกต้องและทันเวลา

3.4 ข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อการสื่อสารในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน เป็นช่องทางที่สามารถเข้าถึงผู้ฟังได้ในวงกว้าง และมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจและส่งต่อข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง ด้วยเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วิทยุกระจายเสียงต้องปรับตัวเข้าสู่ระบบดิจิทัลเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ฟังที่เปลี่ยนไป และเพื่อให้การกระจายเสียงมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบดิจิทัลนี้ได้เปิดโอกาสให้การกระจายเสียงสามารถพัฒนาไปสู่รูปแบบใหม่ที่ทันสมัยตอบสนองความต้องการของผู้ฟังในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัลจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการสร้างความมั่นใจว่าทิศทางและนโยบายที่ดำเนินการอยู่จะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาแผนงานและแนวโน้มของการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล รวมถึงมิติที่ประชุม กสทช. และข้อเสนอแนะจากคณะอนุกรรมการ คณะทำงานที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลที่สำคัญต่อการวางรากฐานการพัฒนาวิทยุในอนาคต

ทั้งนี้ รายงานผลการศึกษาวิจัยและการติดตามประเมินผลจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงการที่เคยนำมาปฏิบัติจริงจนเกิดผล หรือโครงการที่ไม่ได้ถูกนำมาปฏิบัติ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และปรับปรุง

⁴⁵ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2555). รายงานสถานการณ์น้ำท่วมปี 2554. เข้าถึงได้จาก <http://www.onep.go.th> ln[8]

แผนงานในอนาคต ซึ่งจะช่วยทำให้การพัฒนาวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลของไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ

3.4.1 แนวโน้มของการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

3.4.1.1 สืบเนื่องจากรูปแบบการจัดทำแผนความถี่วิทยุกิจการกระจายเสียงระบบเอฟเอ็มใหม่ (แอนะล็อก) ไม่สามารถรองรับสถานีวิทยุกระจายเสียงได้เพียงพอถ้าเทียบกับจำนวนสถานีวิทยุทดลองออกอากาศในปัจจุบัน ดังนั้นจึงต้องมีเทคโนโลยีทางเลือกที่สามารถรองรับจำนวนสถานีวิทยุในปัจจุบันได้เพียงพอ คือระบบดิจิทัล (DAB+) ซึ่งคุณสมบัติของวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล (DAB+) มีรายละเอียด ดังนี้

- คุณภาพเสียงคมชัด สามารถรับฟังได้โดยไม่มีสัญญาณรบกวน
- มีฟังก์ชันเสริม เช่น ตัวอักษรวิ่ง (Text Scrolling) แสดงภาพนิ่ง (Slide Show) ผังรายการอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Program Guide: EPG) ข้อมูลจราจรและการเดินทาง (TGEP) ระบบแจ้งเตือนภัย (Emergency Warnings System: EWS)
- สามารถออกอากาศได้ในระดับชาติ ระดับภูมิภาค หรือระดับท้องถิ่น
- สามารถลดต้นทุนในการออกอากาศได้
- เครื่องรับมีหลากหลายประเภท สามารถรับฟังได้ทั้ง AM, FM, Digital Radio และ Internet Radio

• สามารถรองรับสถานีวิทยุกระจายเสียงได้มากขึ้น โดย 1 ความถี่ 1 โครงข่าย รองรับได้ประมาณ 9-18 รายการ/สถานี นอกจากนี้ ยังสามารถแบ่งคุณภาพเสียงตามอัตราความถี่ ซึ่งอัตราความถี่สูงคุณภาพการรับฟังเสียงจะคุณภาพดี ถ้าอัตราความถี่หรืออัตราบิตเรตอยู่ที่ 64 คุณภาพเสียงปกติ สามารถรองรับสถานีวิทยุกระจายเสียงใน 1 ความถี่ 1 โครงข่าย รองรับได้ประมาณ 18 รายการ/สถานี และถ้าอัตราความถี่หรืออัตราบิตเรตอยู่ที่ 128 คุณภาพเสียงสูง สามารถรองรับสถานีวิทยุกระจายเสียงใน 1 ความถี่ 1 โครงข่าย รองรับได้ประมาณ 9 รายการ/สถานี

การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล (DAB+)

- ผู้ให้บริการวิทยุฯ (Service Provider) สามารถทำช่องรายการเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งสามารถเช่าโครงข่ายจากผู้ให้บริการโครงข่ายอื่นได้
- ผู้ให้บริการโครงข่าย (Network Provider) ผู้รวบรวมสัญญาณจากสถานีต่าง ๆ (ผู้ให้บริการวิทยุฯ Service Provider) และเป็นผู้ส่งรายการของสถานีต่าง ๆ ผ่านระบบเครื่องส่งและสายอากาศ โดยสามารถให้บริการโครงข่ายได้ 3 ระดับ ได้แก่ ผู้ให้บริการโครงข่ายระดับชาติ ผู้ให้บริการโครงข่ายระดับภูมิภาค และผู้ให้บริการโครงข่ายระดับท้องถิ่น

3.4.2 แผนงานที่เกี่ยวข้องกับการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

3.4.2.1 แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง

แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง มีทั้งหมด 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนากิจการกระจายเสียงของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มีพลวัตสอดคล้องกับบริบทดิจิทัล ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มีพลวัตสอดคล้องกับบริบทดิจิทัล ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและกำกับดูแลด้านเนื้อหา การคุ้มครองผู้บริโภค และการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ เพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในโลกดิจิทัลของประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ และยุทธศาสตร์ที่ 4 การให้บริการและการกำกับดูแลที่มุ่งสู่ความเป็นดิจิทัล ทั้งนี้ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับด้านกิจการกระจายเสียง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนากิจการกระจายเสียงของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มีพลวัตสอดคล้องกับบริบทดิจิทัล การพัฒนากิจการกระจายเสียงของประเทศไทยให้มีพลวัตสอดคล้องกับบริบทดิจิทัลอย่างยั่งยืน มีการกำกับดูแลบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในกิจการกระจายเสียงอย่างมีประสิทธิภาพ และยกระดับกระบวนการอนุญาต การผลิตเนื้อหา เทคโนโลยี ตลอดจนคุณภาพการให้บริการในกิจการกระจายเสียงให้เป็นมาตรฐานสากล อย่างไรก็ดี ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล ได้แก่

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ประกอบการในการให้บริการกระจายเสียงประเภทอื่น

เป้าหมาย: ผู้รับใบอนุญาตวิทยุระบบดิจิทัลพร้อมให้บริการควบคู่กับการให้บริการกระจายเสียงผ่านแพลตฟอร์มทางเลือกอื่น ๆ

กลยุทธ์: การวางพื้นฐานสำหรับการให้ใบอนุญาตวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล รวมถึงแพลตฟอร์มทางเลือกอื่น

แนวทางการดำเนินงาน พ.ศ. 2567:

1. จัดทำประกาศที่เกี่ยวข้องกับวิทยุดิจิทัลทางด้านเทคนิคและการอนุญาต/ แผนความถี่วิทยุและประกาศทางเทคนิคที่เกี่ยวข้อง /หลักเกณฑ์การอนุญาต
2. ดำเนินมาตรการสนับสนุนเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าสู่ตลาดได้
3. ประเมินมูลค่าสินค้าความถี่
4. ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อรองรับให้ผู้รับใบอนุญาตวิทยุระบบดิจิทัลสามารถให้บริการกระจายเสียง ผ่านแพลตฟอร์มทางเลือกอื่น

แนวทางการดำเนินงาน พ.ศ. 2568:

1. ดำเนินกระบวนการให้ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นและประกอบกิจการ
อนุญาตโครงข่าย อนุญาตใช้คลื่น และประกอบกิจการ
2. มีการให้บริการวิทยุระบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มทางเลือก
- 3.4.2.2 แผนการขับเคลื่อนนโยบายวิทยุดิจิทัลของ กสทช.
 - 1) ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง แผนความถี่วิทยุกิจการกระจายเสียงระบบดิจิทัล

แผนความถี่วิทยุกิจการกระจายเสียงระบบดิจิทัล ได้จัดทำขึ้นโดย กสทช. เพื่อรองรับการอนุญาตให้บริการกิจการกระจายเสียงระบบดิจิทัล โดยอาศัยหลักการใช้งานความถี่วิทยุอย่างคุ้มค่ามีความยืดหยุ่นในการอนุญาตหรือจัดสรรคลื่นความถี่ในแต่ละพื้นที่ คำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้งานคลื่นความถี่โดยปราศจากการรบกวนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้บริโภคและอุตสาหกรรมวิทยุกระจายเสียง โดยดำเนินการตามหลักมาตรฐานสากล และคำนึงถึงการใช้งานคลื่นความถี่คุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด และหลีกเลี่ยงการรบกวนซึ่งกันและกัน ซึ่งมีการออกแบบโดยแบ่งพื้นที่ประเทศไทยเป็น 10 ภูมิภาค และ 34 พื้นที่ โดยพื้นที่หมายถึงจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด อันจะส่งผลให้ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงเกิดความยืดหยุ่นในการกำหนดที่ตั้งของสถานี และสามารถตัดสินใจในการให้บริการวิทยุกิจการกระจายเสียงระบบดิจิทัลตามรูปแบบของการประกอบกิจการได้ตามที่ต้องการ นอกจากนี้ยังยืดหยุ่นต่อการกำหนดหลักเกณฑ์ในการอนุญาตประกอบกิจการ เนื่องจากยังสามารถกำหนดจำนวนช่องรายการในแต่ละพื้นที่ และกำหนดระดับของพื้นที่ในการให้บริการได้ (ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น) โดยขึ้นอยู่กับทางเลือกและจัดกลุ่มของช่องความถี่ที่กำหนดไว้ในแต่ละพื้นที่ โดยสาระสำคัญคือ

1.1) ขอบข่าย

แผนความถี่วิทยุฉบับนี้ครอบคลุมการกำหนดคลื่นความถี่ คุณลักษณะทางเทคนิค และเงื่อนไขการใช้งานคลื่นความถี่สำหรับกิจการกระจายเสียงระบบดิจิทัล ในย่านความถี่วิทยุ 174 - 230 MHz โดยเป็นการกำหนดบล็อก ความถี่วิทยุที่จะสามารถอนุญาตให้ใช้งานได้ในแต่ละพื้นที่ และกำหนดให้ใช้ระบบ Digital Audio Broadcasting (DAB) ที่มีการเข้ารหัสสัญญาณเสียงแบบ MPEG-4 High Efficiency Advanced Audio Coding version 2 (MPEG-4 HE AAC V2) หรือที่เรียกว่า DAB+ Audio

1.2) คลื่นความถี่

ย่านความถี่วิทยุ (Frequency Range) กำหนดให้ใช้ย่านความถี่วิทยุ 174 - 230 MHz

2) การกำหนดพื้นที่ของการใช้งานคลื่นความถี่

แผนความถี่วิทยุฉบับนี้กำหนดช่องความถี่วิทยุที่จะสามารถอนุญาตให้ใช้งานได้ในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้การใช้งานคลื่นความถี่คุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด และหลีกเลี่ยงการรบกวนซึ่งกันและกัน โดยแบ่งพื้นที่ของประเทศไทยออกเป็น 10 ภูมิภาค และแบ่งย่อยเป็น 34 พื้นที่ ซึ่งการกำหนดภูมิภาคและพื้นที่แสดงไว้ในภาพดังนี้

รูปที่ 2 บล็อกความถี่วิทยุของสถานีวิทยุคมนาคม
ในการกระจายเสียงระบบดิจิทัลในแต่ละพื้นที่

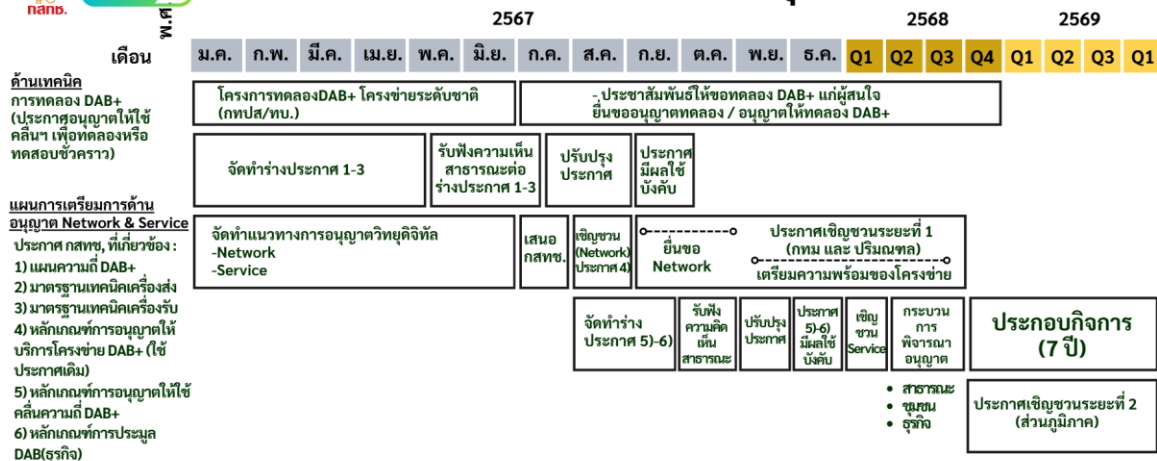
ภาพที่ 10 บล็อกความถี่วิทยุของสถานีวิทยุคมนาคมในการกระจายเสียงระบบดิจิทัลในแต่ละพื้นที่

3) แผนการขับเคลื่อนนโยบายวิทยุดิจิทัลของ กสทช.

เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2567 สำนักงาน กสทช. ได้จัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะเกี่ยวกับร่างประกาศวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล DAB+ จำนวน 3 ฉบับ ที่โรงแรมอัศวินแกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานราชการ ผู้ประกอบการ นักวิชาการ และประชาชนกว่า 200 คนเข้าร่วม โดยพลอากาศโท ดร.ธนพันธุ์ หรั่งเจริญ กรรมการ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง ระบุว่า การเปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัลของวิทยุกระจายเสียงจะเร่งรัดการจัดทำหลักเกณฑ์การอนุญาตใช้โครงข่ายและคลื่นความถี่ DAB+ โดยได้สื่อสารแผนการดำเนินงานดังนี้

แผนการขับเคลื่อนนโยบายวิทยุดิจิทัลของ กสทช.

ภาพที่ 11 แผนการขับเคลื่อนนโยบายวิทยุดิจิทัลของ กสทช.

บทที่ 4

รายงานผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

การจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง ขอบเขตของหน่วยงานและผู้เข้าร่วม การจัดการประชุม ได้แก่ หน่วยงาน หรือองค์กรมีหน้าที่ด้านกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบกิจการหรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หน่วยงาน สมาคม หรือ องค์กรที่เป็นผู้รับใบอนุญาตของสำนักงาน กสทช. ซึ่งรวมถึงสมาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ทดลองออกอากาศวิทยุกระจายเสียง ที่ปรึกษาได้ดำเนินการตามกำหนดการ และประกอบด้วยรายละเอียด ผู้เข้าร่วม ผลการประชุม และสรุปผลการประชุม ตามลำดับ ดังนี้

4.1 ขอบเขตจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

4.1.1 การจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1

ที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ขึ้น จำนวน ทั้งหมด 6 หน่วยงาน โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมรวมทั้งสิ้น จำนวน 105 คน ดังปรากฏรายละเอียดดังนี้

4.1.1.1 กลุ่มผู้รับใบอนุญาตวิทยุคลื่นหลักประเภทกิจการทางธุรกิจ จัดประชุมในวันที่ 2 สิงหาคม 2567 ณ ห้องประชุม 601 ชั้น 6 อาคารอำนวยการ 1 บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ผู้เข้าร่วมจำนวน 24 คน

4.1.1.2 กลุ่มผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะ ระบบ AM จัดประชุมเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2567 ณ ห้องพรสวรรค์จากกลกิจ อาคารพนมสมิตานนท์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีผู้เข้าร่วม 8 คน

4.1.1.3 กลุ่มใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 3 (กิจการเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง รัฐบาลฯ) วันที่ 16 สิงหาคม 2567 จัดประชุมที่ห้องประชุม 203 ชั้น 2 อาคารกรมประชาสัมพันธ์ มีผู้เข้าร่วม 24 คน

4.1.1.4 สมาคมสื่อข้อสะอาตและกลุ่มผู้ทดลองออกอากาศประเภทกิจการทางธุรกิจ การประชุมจัด ขึ้นเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2567 ณ ที่ทำการสมาคมสื่อข้อสะอาต จังหวัดนนทบุรี มีผู้เข้าร่วม 11 คน

4.1.1.5 กลุ่มคณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา จัดประชุมเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2567 ที่ห้องประชุมกรรมาธิการ CA 428 ชั้น 4 อาคารรัฐสภา (ฝั่ง สว.) มีผู้เข้าร่วมจำนวน 32 คน

4.1.1.6 กลุ่มใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 2 (กิจการเพื่อความมั่นคงของรัฐฯ) วันที่ 30 ตุลาคม 2567 มีการประชุม ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 10 อาคารเบญจสิริ สำนักงานกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม กองทัพบก มีผู้เข้าร่วม 6 คน

สรุปผลรวมการประชุมทั้ง 6 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 105 คน โดยการสนทนากลุ่มประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการพัฒนากิจการกระจายเสียงในประเทศไทยในหลากหลายมิติ ทั้งด้านธุรกิจ สาธารณะ และความมั่นคง

4.1.2 ภาพรวมผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ทั้งหมด 6 หน่วยงาน

ขอบเขตกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาประเด็น 1

การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช.

ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

ภาพที่ 12 ภาพรวมผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ทั้งหมด 6 หน่วยงาน

4.2 ผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

4.2.1 ความเห็นต่อการปรับปรุงของ กสทช. เพื่อส่งเสริมให้อุตสาหกรรมกระจายเสียงมีมูลค่ามากขึ้น

4.2.1.1 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทกิจการทางธุรกิจ ให้ความเห็นต่อ การปรับปรุงของ กสทช. เพื่อส่งเสริมให้อุตสาหกรรมกระจายเสียงมีมูลค่ามากขึ้น ดังนี้

ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สำนักวิศวกรรมโครงข่าย บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความเห็นว่า วิทยุคลื่นหลักประเภทบริการสาธารณะเป็นคู่แข่งกับทาง อสมท ซึ่งเดิม อสมท ดำเนินการประมูลโดยใช้เงิน 500 ล้านบาท บนพื้นฐานที่ว่าวิทยุทดลองออกอากาศและวิทยุคลื่นหลักประเภทบริการสาธารณะไม่สามารถหารายได้ได้ สุดท้ายวิทยุคลื่นหลักประเภทบริการสาธารณะสามารถหารายได้ โดยอ้างว่าเพื่อให้สามารถประกอบกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณะต่อไปได้ จากปัจจัยข้างต้นส่งผลให้ผู้เช่าช่วงเวลาที่เคยเช่าช่วงเวลากับ อสมท หันไปเช่าช่วงเวลากับวิทยุคลื่นหลักประเภทบริการสาธารณะแทน โดยคิดอัตราค่าเช่าช่วงเวลาเป็นจำนวนเงิน 300,000 บาทต่อเดือน หากเทียบกับผู้ประมูลคลื่นความถี่ถือว่าต้นทุนต่ำกว่ามาก นอกจากนี้ ถ้าเข้าไปในเว็บไซต์ของ กสทช. จะพบว่า รายได้ของวิทยุคลื่นหลักประเภทกิจการทางธุรกิจมีรายได้ไม่ถึงครึ่งของวิทยุคลื่นหลักประเภทบริการสาธารณะเหมือนการกำหนดอัตราการให้บริการโครงข่าย วิทยุคลื่นหลักประเภทบริการสาธารณะหารายได้เพื่อการประกอบกิจการจริงหรือไม่ ดังนั้น จึงมีความประสงค์ให้ กสทช. ควรมีขบวนการดำเนินการในการกำหนดการหารายได้ของวิทยุคลื่นหลักประเภทบริการสาธารณะรวมทั้งในกรุงเทพมหานครมีวิทยุคลื่นหลักประเภทบริการสาธารณะถือครองคลื่นจำนวน 5 คลื่น จึงเห็นว่าถ้าดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะจริง ทำไมถึงมีการครอบครองถึง 5 คลื่น ดังนั้น มีความประสงค์ให้ กสทช. พิจารณาและเยียวยาวิทยุคลื่นหลักประเภทกิจการทางธุรกิจอย่างไรได้บ้าง

ด้านผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สำนักวิทยุ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความเห็นว่า กสทช. มีการสนับสนุนกิจการกระจายเสียงน้อยมากหรือแทบจะไม่มีเลย ซึ่งการประกอบธุรกิจจริงไม่ได้ นอกจากนี้การสนับสนุนวิทยุดิจิทัลนั้นมองว่า ปัจจุบันไม่ควรดำเนินการเพราะกลุ่มผู้ฟังนิยมฟังออนไลน์มากกว่า igitalkit กสทช. มีแนวทางการเยียวยาวิทยุประเภทธุรกิจหรือไม่

สุดท้าย กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท เจ.เอส.ไนน์ตีวัน จำกัด มีความเห็นว่า การเขียนคำโฆษณาสินค้าตัวเดียวกัน แต่ออกอากาศคนละพื้นที่ทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) บางพื้นที่ให้ออกอากาศได้ แต่บางพื้นที่ออกอากาศไม่ได้ ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะว่า การประเมินการเขียนคำโฆษณาควรมาจากสำนักงาน กสทช. มากกว่า อย. เพื่อเป็นแบบแผนและแนวทางการปฏิบัติเดียวกัน

4.2.1.2 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะ ระบบ AM ให้ความเห็นต่อ การปรับปรุงของ กสทช. เพื่อส่งเสริมให้อุตสาหกรรมกระจายเสียงมีมูลค่ามากขึ้น ดังนี้

ผู้อำนวยการใหญ่สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ AM1107 kHz มีความเห็นว่าการดำเนินงานในช่วงนี้เหมือนกับ กสทช. เอาตัวรอดไปในแต่ละวันจากข่าวการฟ้องร้องที่เป็นอยู่ จึงห่วงใยว่า

จะมีเวลามาดูแลผู้รับใบอนุญาตบ้างหรือไม่ เพราะต้องการให้หันกลับมาให้ความสำคัญกับสื่อพื้นฐานอย่างวิทยุระบบเอเอ็มด้วย เนื่องจากยังมีศักยภาพในการนำไปใช้ในพื้นที่ห่างไกล และสามารถกระจายสัญญาณในพื้นที่ที่มีปัญหาห้วงประเทศเพื่อนบ้านได้

ทางด้านรองผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร AM1386 kHz มีความเห็นว่าปัจจุบันการสนับสนุนผู้ประกอบการน้อยลง และสถานีวิทยุยังประสบปัญหาด้านการตีความหมายของการหารายได้จากผู้สนับสนุนสถานีวิทยุสาธารณะ เนื่องจากหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กระทรวงเดียวกันบางหน่วยงานก็แปรสภาพเป็นรัฐวิสาหกิจ และเมื่อมีการสนับสนุนเงินทุนเข้ามาที่สถานีวิทยุก็จะถูกตีความว่าเป็นรายได้ในการประกอบกิจการ ซึ่งความเป็นจริงเป็นการสนับสนุนเงินเพื่อใช้บริหารกิจการเพียงเท่านั้น ส่วนด้านนโยบายวิทยุดิจิทัลยังไม่เห็นว่าบังคับให้เครื่องรับวิทยุต้องมีระบบเอเอ็มด้วยให้เป็นเพียงทางเลือกเท่านั้น และด้านการกระจายสัญญาณเอเอ็มไปที่พื้นที่ชายขอบได้นั้น ในความจริงก็ยังไม่สามารถกระจายได้ทั้งหมด และการปรับตัวของหน่วยงานสาธารณะที่เมื่อประสบปัญหาเรื่องรายได้ก็ต้องย้อนกลับไปสังกัดหน่วยงานราชการร้อยเปอร์เซ็นต์ ดังนั้น การทำงานก็ต้องทำงานตามนโยบายของต้นสังกัด จึงทำให้มีข้อติดขัดในการบริหารเนื้อหาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานีวิทยุ

4.2.1.3 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะประเภทที่ 3 กิจการเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาล รัฐสภาและประชาชน บริการสำหรับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ในสังคม ให้ความเห็นต่อการปรับปรุงของ กสทช. เพื่อส่งเสริมให้อุตสาหกรรมกระจายเสียงมีมูลค่ามากขึ้น ดังนี้

กรมประชาสัมพันธ์ได้สรุปปัญหาจากทุกสถานีวิทยุทั่วประเทศและสรุปเป็นความคิดเห็นเป็นประเด็นต่อไปนี้ 1) ด้านข้อจำกัดของใบอนุญาตต้องการให้มีการทบทวนรายละเอียดที่เป็นข้อจำกัด เช่น การแบ่งเวลาให้ร่วมผลิตรายการได้เพียงร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมด และข้อจำกัดของหลักเกณฑ์ด้านผังรายการที่กำหนดให้รูปแบบรายการที่มีสัดส่วนของข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ต้องการให้มีการปรับปรุงเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ 2) ด้านการส่งเสริมการขยายโครงข่ายในพื้นที่ห่างไกลเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเปราะบางและกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งประสบข้อติดขัดเนื่องจากการขยายโครงข่ายในพื้นที่ดังกล่าวต้องใช้ต้นทุนสูงด้วยข้อจำกัดเชิงพื้นที่ เช่น พื้นที่ป่าเขา และพื้นที่ที่เข้าทำการได้ยากลำบาก 3) ต้องการส่งเสริมให้มีแพลตฟอร์มใหม่ ๆ ในการออกอากาศ ได้แก่ ช่องทางดิจิทัลหรือเทคโนโลยี Radio on TV 4) ความต้องการให้ กสทช. มีการให้คำแนะนำปัญหาด้านเทคนิคในการกระจายสัญญาณสื่อกระจายเสียง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ 5) คือการให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการแสดงออกของสื่อสารมวลชน

4.2.1.4 กลุ่มผู้รับใบอนุญาตวิทยุ กลุ่มสมาคมสื่อขอเสนอและกลุ่มผู้ทดลองออกอากาศประเภทกิจการทางธุรกิจ ให้ความเห็นต่อการปรับปรุงของ กสทช. เพื่อส่งเสริมให้อุตสาหกรรมกระจายเสียงมีมูลค่ามากขึ้น ดังนี้

ผู้ทดลองออกอากาศประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า การดำเนินงานของอุตสาหกรรมกระจายเสียงกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายประการ หนึ่งในนั้นคือการปรับตัวสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งส่งผลต่อ

รูปแบบการหารายได้ของสถานีวิทยุหลายแห่งที่ยังคงใช้วิธีการแบบดั้งเดิม ทว่าในขณะเดียวกัน แพลตฟอร์มดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการขยายโอกาสทางธุรกิจ การมีแพลตฟอร์มระดับชาตินั้นไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การสร้างแอปพลิเคชัน แต่ต้องเป็นระบบที่รองรับการมีส่วนร่วมจากผู้ฟังและนำเสนอเนื้อหาได้หลากหลายรูปแบบ รวมถึงต้องมีการนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามาใช้ในการกระจายเสียง นอกจากนี้ ทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ควรกำกับผลิตภัณฑ์อย่างเข้มงวดก่อนที่จะให้มาตรฐาน อย. แก่ผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้า เพื่อผู้ประกอบการวิทยุที่ดำเนินการโฆษณาสินค้าสามารถโฆษณาได้อย่างมั่นใจว่า สินค้าเป็นไปตามมาตรฐานและมีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ทางสำนักงาน กสทช. เมื่อออกประกาศหลักเกณฑ์ใดควรใช้ภาษาในการสื่อสารให้ผู้ประกอบการเข้าใจง่ายกว่านี้ รวมทั้ง สร้างความเข้าใจให้กับผู้รับใบอนุญาตถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ กสทช. ด้วย

4.2.1.5 กลุ่มคณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ให้ความเห็นต่อการปรับปรุงของ กสทช. เพื่อส่งเสริมให้อุตสาหกรรมกระจายเสียงมีมูลค่ามากขึ้น ดังนี้

รองประธานคณะกรรมการคนที่ห้า ให้ความเห็นว่า เสาสัญญาณของสถานีวิทยุมีหลากหลายพื้นที่ ส่งผลให้ทัศนียภาพในเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครไม่สวยงาม ดังนั้น ควรดำเนินการรวมศูนย์ของเสาสัญญาณทั้งของวิทยุให้เหมือนกับโทรทัศน์ นอกจากนี้ ประเด็นการรบกวนของคลื่นวิทยุยังคงเกิดขึ้นอยู่และเป็นปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข เสาสัญญาณคลื่นความถี่มีจุดบอดในเมือง ทำให้เสาสัญญาณการรับฟังวิทยุไม่ชัดเจน ต้องดำเนินการปรับปรุงให้ดีขึ้น หากพิจารณาถึงคลื่นความถี่ต้องขอใช้ทุกครั้งกับทางหน่วยงาน ซึ่งสมัยก่อนกรมไปรษณีย์โทรเลขเป็นผู้อนุญาต แต่ปัจจุบันเปลี่ยนมาเป็นสำนักงาน กสทช. เป็นผู้อนุญาต ในขณะที่ประเทศอื่นสามารถใช้คลื่นความถี่ภายใต้ช่วงแบนด์อย่างวิทยุทางทะเลย่านความถี่ไอเอชเอฟที่เป็นคลื่นความถี่ทางทะเล ให้สามารถใช้งานความถี่ของมารีนแบนด์ได้ ดังนั้น หากสร้างความร่วมมือกับสำนักงานตำรวจ หรือกองทัพบก เพื่อแก้ไขปัญหาคลื่นแทรกหรือเกิดการจูนสัญญาณไปใช้ออกอากาศ เช่น ย่านความถี่ของหน่วยงานราชการ ผ่านฟ้า (ข่ายตำรวจนครบาล) ให้เกิดสาระประโยชน์ได้ ถือว่าเป็นการแก้ไขปัญหาของสำนักงาน กสทช. ที่จำเป็นต้องแก้ไขด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันผู้ฟังหันมารับชมและรับฟังผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์กันมาก เพราะมีความสะดวกและสามารถรับชมย้อนหลังได้ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้รับฟังวิทยุเฉพาะในรถยนต์เท่านั้น เนื่องจากพฤติกรรมของผู้ฟังเปลี่ยนแปลงไปฟังพอดแคสต์ (Podcast) แทน ดังนั้น หากเป็นเมื่อ 10 ปีที่แล้ว การส่งเสริมให้อุตสาหกรรมกระจายเสียงเป็นวิทยุในระบบดิจิทัล คาดว่ายังมีความเป็นไปได้สูง แต่ปัจจุบันมองว่าเป็นไปได้อย่างที่จะได้รับความสนใจจากประชาชน ทั้งนี้ การกำกับดูแลของ กสทช. ควรพัฒนาคู่มือกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคหลอมรวมสื่อ เช่น เกมส์ที่ออกแบบมาเหมือนจริงควรควบคุมดูแลด้วย หรืออาจจะมีการดำเนินการผลิตเกมส์สร้างสรรค์เพื่อการศึกษา เป็นต้น และสำนักงาน กสทช. ควรทำความเข้าใจกฎหมายที่ดำเนินการอยู่ด้วย เพราะหลายสำนักงานภายใต้สังกัดของ กสทช. ยังไม่เข้าใจกฎหมายที่ตนประกาศใช้ ณ ปัจจุบัน

4.2.1.6 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะประเภทที่ 2 กิจการเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของสาธารณะ ให้ความเห็นต่อการปรับปรุงของ กสทช. เพื่อส่งเสริมให้อุตสาหกรรมกระจายเสียงมีมูลค่ามากขึ้น ดังนี้

ผู้อำนวยการศูนย์โทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม กองทัพบก ให้ความเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ. 2553 สมัยนั้น กิจการกระจายเสียงยังคงมีคุณค่าอยู่ แต่พอระยะหลังถูกรุกคืบทางเทคโนโลยี (Disruptive technology) เกิด Content on demand ที่ปัจจุบันผู้รับสื่อสามารถเป็นสื่อเองได้ ส่งผลให้คุณภาพเนื้อหาที่ติดต่อสังคมลดน้อยลง ดังนั้น สำนักงาน กสทช. ในเรื่องของการกำกับดูแลต้องมีความเท่าเทียมระหว่างผู้รับใบอนุญาตและกลุ่มผู้ผลิตสื่อออนไลน์ ซึ่งควรมีแนวทางอย่างไรที่จะไม่ทำให้เม็ดเงินไหลออกไปสู่แพลตฟอร์มต่างชาติ ทั้งนี้ อยากให้มีการส่งเสริมให้กิจการกระจายเสียงมีคุณค่าทางสังคม อาจจะมีองค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นผู้กำหนดทิศทางในการส่งเสริมผู้รับใบอนุญาต ยกตัวอย่างเช่น ส่งเสริมการผลิตรายการที่มีคุณค่าต่อสังคมหรือสาธารณะ

4.2.2 ความเห็นต่อความเสี่ยงในการประกอบกิจการกระจายเสียงที่ต้องการให้ กสทช. รับทราบ

4.2.2.1 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทกิจการทางธุรกิจ ให้ความเห็นต่อความเสี่ยงของอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สำนักวิทยุ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความเห็นว่า วิทยุประเภทกิจการทางธุรกิจมีความเสี่ยงที่จะต้องปิดกิจการลง เนื่องจากมีต้นทุนการประมูลสูง ส่งผลให้เกิดภาวะขาดทุนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกลุ่มผู้ฟังลดน้อยลงทำให้ส่งผลต่อการประกอบกิจการที่ไม่สามารถดำเนินการธุรกิจต่อไปได้ และการมีผู้ประกอบการจำนวนมากส่งผลทำให้เกิดการแข่งขันการผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพลดลง อีกทั้งการขยายระยะเวลาใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจในระบบแอนะล็อกจะมีผลกระทบต่อแผนงานของวิทยุดิจิทัลหรือไม่ อย่างไร เพราะถ้าหากมีวิทยุดิจิทัลในขณะที่วิทยุในระบบแอนะล็อกยังคงมีปัญหาอยู่เกรงว่าการมีวิทยุดิจิทัลจะส่งผลให้กลายเป็นปัญหาเพิ่มขึ้น

ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกรีนเวฟ 106.5 เอฟเอ็ม บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความเห็นว่า ผู้ประกอบกิจการที่จะเข้าทดลองวิทยุระบบดิจิทัล DAB+ มีความน่าเป็นห่วงอันเนื่องมาจากการดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้แก่ภาคประชาชนในเรื่องวิทยุดิจิทัลของ กสทช. นั้น ประชาชนรู้นี้น้อยมาก อีกทั้งด้านแผนการดำเนินงานของผู้ประกอบการที่จะนำเข้าเครื่องรับหรือด้านโครงข่ายยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจน ดังนั้น ควรเร่งประชาสัมพันธ์ให้ภาคประชาชนซึ่งเป็นผู้รับบริการได้รับทราบถึงการดำเนินการวิทยุดิจิทัล นอกจากนี้ ควรเร่งสร้างแพลตฟอร์มระดับชาติขึ้นมารองรับด้วย

กรรมการผู้จัดการบริษัท ลูกทุ่งเน็ตเวิร์ค 24 ชั่วโมง จำกัด มีความกังวลว่าหลังจากประมูลคลื่นความถี่มาแล้วนั้น ธุรกิจจะสามารถคืนต้นทุนได้หรือไม่ รวมทั้งด้านวิทยุดิจิทัลถือเป็นการเพิ่มภาระกับผู้ฟัง

เพราะกลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่ฟังสื่อเสียงผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และอาจจะเป็นการเพิ่มต้นทุนต่อผู้ประกอบการด้วยหรือไม่

กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท เจ.เอส.ไนน์ตีวัน จำกัด จึงเห็นว่า ควรขยายระยะเวลาของใบอนุญาตฯ เป็น 30 ปี เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินกิจการให้คุ้มทุน นอกจากนี้ด้านวิทยุดิจิทัล กสทช. ควรลงทุนให้กับผู้ประกอบการได้ทดลองดำเนินการก่อนประกาศบังคับใช้ รวมทั้งนโยบายวิทยุดิจิทัล DAB+ ต้องฉายภาพให้เป็นระยะยาวมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสัดส่วนของวิทยุดิจิทัล DAB+ ที่กันไว้ให้วิทยุคลื่นหลักประเภทบริการสาธารณะ อาจต้องพบกับปัญหาจากการเข้าช่วงเวลาโดยมีข้อได้เปรียบทางต้นทุนมากกว่าวิทยุคลื่นหลักประเภทกิจการทางธุรกิจเช่นเดิม

4.2.2.2 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะ ระบบ AM ให้ความเห็นต่อความเสี่ยงของอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

ผู้อำนวยการใหญ่ สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ AM1107 kHz มีความเห็นว่าเป็นประเด็นที่ผู้ฟังวิทยุเริ่มลดจำนวนลง ดังนั้นจึงต้องริเริ่มสร้างผู้ฟังกลุ่มใหม่ และการสร้างกลุ่มเยาวชนในการเป็นทั้งผู้ฟังและผู้ผลิตรายการ ประการสำคัญต้องสร้างแพลตฟอร์มชุมชน และเพิ่มเติมแอปพลิเคชันต่าง ๆ รวมทั้งการผลักดันเนื้อหารายการให้เข้าไปอยู่ในแอปพลิเคชันพื้นฐานนี้ด้วย ซึ่งทางสถานีวิทยุ มก. นิสิตทุกคนจะสามารถดาวน์โหลดแอปพลิเคชันและทุกคนต้องใช้บริการ

รองผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร AM1386 kHz มีความเห็นว่าการดำเนินงานที่ต้องใช้งบประมาณนั้น ความเสี่ยงในการดำเนินกิจการคือผู้บริหารที่มารับตำแหน่งใหม่ ซึ่งหากผู้บริหารไม่เข้าใจและไม่ให้ความสำคัญของการดำรงอยู่ของวิทยุกระจายเสียง จะมีความยุ่งยากในการอธิบายให้เห็นถึงความสำคัญ ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของกรมส่งเสริมการเกษตรช่วงเวลาปรับเปลี่ยนตำแหน่งของผู้บริหาร มักจะมีคำถามเสมอว่าวิทยุในระบบเอเอ็มยังมีผู้ฟังวิทยุหรือไม่ ดังนั้นจึงควรชี้แจงถึงความชัดเจนว่าใครคือกลุ่มเป้าหมายในการฟังวิทยุในระบบเอเอ็มให้ผู้บริหารทราบ

4.2.2.3 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะประเภทที่ 3 กิจการเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาล รัฐสภาและประชาชน บริการสำหรับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ในสังคม ให้ความเห็นต่อความเสี่ยงของอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

กรมประชาสัมพันธ์ได้สรุปปัญหาจากทุกสถานีวิทยุทั่วประเทศและสรุปเป็นความคิดเห็นต่อประเด็นด้านความต้องการการกำกับดูแลไม่ให้เกิดการครอบงำจากทุนต่างประเทศ และต้องการให้มีการแก้ไขระเบียบให้ผลิตเนื้อหาประเภทบันเทิงให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนสนใจ

4.2.2.4 กลุ่มผู้รับใบอนุญาตวิทยุ กลุ่มสมาคมสื่อขอสะอาด และกลุ่มผู้ทดลองออกอากาศประเภทกิจการทางธุรกิจ ให้ความเห็นต่อความเสี่ยงของอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

ความเสี่ยงที่ผู้ประกอบการไม่มีความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ และพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เนื้อหาที่เคยได้รับความนิยมต้องปรับเปลี่ยนไปตามความต้องการใหม่ ๆ ของผู้ฟัง อีกหนึ่งปัจจัยความเสี่ยงคือกฎหมาย

กฎระเบียบ และความไม่แน่นอนเกี่ยวกับใบอนุญาต ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตทดลองออกอากาศบางรายยังไม่แน่ใจว่าจะสามารถดำเนินการได้ต่อเนื่องหรือไม่ เนื่องจากยังไม่สามารถประเมินได้ว่าจะได้ใบอนุญาตหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงด้านเทคนิค หากอุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณเสียหาย ผู้ประกอบการจะต้องนำเครื่องส่งสัญญาณไปที่สำนักงาน กสทช. ซึ่งเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและอาจทำให้ต้องหยุดการออกอากาศชั่วคราว ดังนั้น กสทช. ควรยึดหยุ่นในเรื่องของเครื่องสำรองที่สามารถให้ผู้ประกอบการดำเนินการออกอากาศชั่วคราวก่อน อีกทั้ง ปัญหาด้านบุคลากรของ กสทช. เองยังเป็นอีกหนึ่งความเสี่ยง โดยเฉพาะเมื่อเกิดปัญหาทางเทคนิค เช่น เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ชำรุด บุคลากรของ กสทช. อาจไม่มีความพร้อมในการจัดการกับปัญหาดังกล่าวอย่างทันท่วงที และกระบวนการแก้ไขปัญหาล่าช้า

4.2.2.5 กลุ่มคณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ให้ความเห็นต่อความเสี่ยงของอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

รองประธานคณะกรรมการคนที่สอง ให้ความเห็นว่า การจัดสรรคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุที่ผ่านมามีทิศทางการจัดสรรคลื่นความถี่อย่างไร ซึ่งได้แสดงความห่วงใยต่อกิจการกระจายเสียงว่ามีความเสี่ยงและได้รับผลกระทบต่อการดำเนินการของ กสทช. อีกทั้งด้านการพาดสายสื่อสารภายในประเทศต้องได้รับการอนุญาตจากสำนักงาน กสทช. ก่อน แต่ถ้าหากเป็นการพาดสายสื่อสารระหว่างประเทศ อำนาจหน้าที่การอนุญาตเป็นของสำนักงาน กสทช. หรือไม่ เพราะกังวลว่าอาจผิดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับใช้ด้านกฎหมาย

กรรมการ ให้ความเห็นว่า ในเขตตามพื้นที่ชายแดนมีการรบกวนจากคลื่นวิทยุของประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ คลื่นวิทยุของประเทศกัมพูชา ดังนั้น ควรมีการจัดตั้งวิทยุในเขตพื้นที่ตามแนวชายแดน เพื่อความมั่นคงของประเทศ อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันวิทยุกระจายเสียงไม่ประสบความสำเร็จ เพราะไม่สามารถแข่งขันสู้กับสื่อออนไลน์ได้

รองเลขาธิการคณะกรรมการ คนที่สอง ให้ความเห็นว่า OTT เป็นปัญหามานานแล้ว ดังนั้น ควรดูบริบทการใช้งาน OTT ในประเทศไทย และควรร่างพระราชบัญญัติควบคุม OTT ในขณะเดียวกัน ต้องมีการพูดคุยกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมร่วมกันในการกำกับดูแล OTT เพราะประเทศไทยมีการจ่ายเงินให้ค่าแพลตฟอร์มออนไลน์จำนวนหลายหมื่นล้านบาท

รองประธานคณะกรรมการคนที่หนึ่ง ให้ความเห็นว่า กสทช. อยู่ภายใต้สื่อยุคเก่าทั้งกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทาง กสทช. ยึดโยงกฎหมายรูปแบบเดิม ในขณะที่เทคโนโลยีไปอย่างรวดเร็ว แต่ กสทช. ไม่ได้ปรับตัวไปตามความทันสมัยของเทคโนโลยี สาเหตุมาจากไม่สามารถแก้ไขกฎหมายได้ อย่างไรก็ดี วิทยุในบริบทปัจจุบันถ้ามีเป้าหมายในการประกอบการเชิงธุรกิจ อาจไปต่одัยาก แต่ถ้ามีเป้าหมายสำรองเพื่อใช้ในเหตุการณ์เมื่อเกิดภัยพิบัติ มองว่าวิทยุยังคงมีความสำคัญ และควรศึกษาเพิ่มเติมว่าควรสำรองคลื่นวิทยุไว้เท่าใด จึงจะเพียงพอต่อสถานการณ์เมื่อเกิดภัยพิบัติจริง อย่างไรก็ดี หากการดำเนินการของ กสทช. ไม่ชัดเจน เช่น กิจการกระจายเสียงประเภทกิจการทางธุรกิจมีวัตถุประสงค์ชัดเจนในการแสวงหาผลกำไร แต่มีการบังคับให้ดำเนินการผลิตเนื้อหาเพื่อประโยชน์สาธารณะ 25 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีความย้อนแย้งกับวัตถุประสงค์ เป็นต้น อำนาจหน้าที่ของ กสทช. บางอย่างกฎหมายมิให้ปฏิบัติ แต่ กสทช.

ไม่ได้ปฏิบัติ เช่น ผังรายการทุกสถานีวิทยุต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ กสทช. แต่แท้จริงแล้วไม่ดำเนินการตามที่แจ้งหรือตามแนวปฏิบัติที่ กสทช. กำหนด ดังนั้น ขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของ กสทช. หย่อนยาน แต่ในขณะที่การกำกับดูแลการโฆษณาของวิทยุกระจายเสียง กสทช. กลับดูแลอย่างเข้มงวด ซึ่งแตกต่างกับโทรทัศน์ที่ได้รับการผ่อนปรน ดังนั้น กสทช. ต้องมีการแก้ไขกฎหมายให้มีความทั่วถึงและมีความยุติธรรมเท่าเทียมกัน อีกทั้งขณะนี้วิทยุทดลองออกอากาศที่จะได้รับใบอนุญาตกำลังเปิดรับสมัครผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะและชุมชน ในช่วงกลางปีหน้ามีการดำเนินการประมูลวิทยุกำลังส่งต่ำ ซึ่งมีความทับซ้อนกันมาก และกำลังส่งที่ได้รับเพียง 500 วัตต์ ไม่สามารถประกอบกิจการได้ถ้าเทียบกับวิทยุคลื่นหลักที่ได้กำลังส่งมากกว่า ดังนั้น ควรกำหนดกำลังส่งคลื่นความถี่ให้มีความเท่าเทียมกัน

รองประธานคณะกรรมการกิจการคนที่ทำให้ความเห็นว่าคุณคลื่นวิทยุในระบบเอฟเอ็มเป็นไปไม่ได้ที่จะไม่มีคลื่นความถี่รบกวนกัน เพราะหากปล่อยคลื่นความถี่ที่ 0.25 กับ 0.5 อย่างใดคลื่นก็ต้องรบกวนกันแน่นอน ดังนั้น ในเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครเป็นไปไม่ได้ที่จะให้มีการออกใบอนุญาตแก่วิทยุทดลองออกอากาศ

4.2.2.6 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะประเภทที่ 2 กิจการเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของสาธารณะ ให้ความเห็นต่อความเสี่ยงของอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

หัวหน้าสำนักงานกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม กองทัพบก ให้ความเห็นว่าการกระจายเสียงอยู่ในช่วงขาลง คนฟังวิทยุปกติจะอยู่ในภาคของผู้ใช้รถยนต์ เพราะปัจจุบันผู้ฟังจะใช้อินเทอร์เน็ตในการเสฟสื่อ อย่างไรก็ดี กองทัพบกยังคงมีสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อยังคงรักษาไว้เพื่อความมั่นคง ในการช่วยเหลือประชาชนในสถานการณ์วิกฤต เช่น ประกาศเตือนภัยน้ำท่วม เพื่อประชาชนที่ประสบภัยได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร และช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชน เพราะเครื่องวิทยุของกองทัพบกคงไว้เพียงพอเพื่อความมั่นคง อย่างไรก็ตาม การที่ใบอนุญาตกิจการกระจายเสียงประเภทที่ 2 ของกองทัพบก สามารถหาผู้เช่าช่วงเวลาได้ร้อยละ 40 นั้น หากเพิ่มเปอร์เซ็นต์ผู้เช่าช่วงเวลา ใ้ว่าจะหาผู้เช่าช่วงเวลาได้ ปัญหาหลักคือ กลุ่มผู้ฟังลดลง เพราะเทคโนโลยีมีการพัฒนา ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป

4.2.3 ความเห็นต่อประเด็นที่ กสทช. ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียง

4.2.3.1 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทกิจการทางธุรกิจ ให้ความเห็นต่อประเด็นที่ กสทช. ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท เจ.เอส.ไนน์ตีวัน จำกัด มีความเห็นว่า ก่อนเข้ารับการประมูลคลื่นความถี่ ทางสำนักงาน กสทช. เคยแจ้งว่าหลังปี พ.ศ. 2565 จะไม่มีสถานีวิทยุทดลองออกอากาศ แต่ภายหลังเมื่อดำเนินการประมูลคลื่นความถี่เรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่าวิทยุทดลองออกอากาศยังคงดำเนินการอยู่ ทำให้เกิดการแข่งขันกันด้านธุรกิจที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากวิทยุทดลองออกอากาศประเภทกิจการทางธุรกิจขายโฆษณาที่มีราคาถูกกว่าคลื่นหลัก เพราะไม่มีต้นทุนในการประมูลคลื่นความถี่ ทั้งนี้ หากสำนักงาน กสทช. ไม่

สามารถเยียวยาผู้ประกอบการได้ด้วยการคืนเงินค่าประมูลคลื่นความถี่ ควรจะเยียวยาด้วยการยืดระยะเวลาใบอนุญาตประกอบการออกไป

ผู้จัดการศูนย์บริหารวิทยุฯ ภาคกลางและภาคตะวันออก บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความเห็นว่า ควรดำเนินการป้องกันการรบกวนจากการส่งสัญญาณออกอากาศของวิทยุทดลองออกอากาศที่ส่งผลให้วิทยุคลื่นหลักไม่สามารถออกอากาศได้ครอบคลุมทั้งจังหวัด ดังนั้นควรลดจำนวนวิทยุทดลองออกอากาศ และวิทยุคลื่นหลักประเภทบริการสาธารณะด้วย

ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สำนักตรวจสอบภายใน บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความเห็นว่า การขอเงินสนับสนุนจากกองทุน กทปส. ถ้าต้องดำเนินการโดยใช้หลักการทางวิชาการ ควรดำเนินการแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้ง่ายต่อผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมกระจายเสียงด้านการดำเนินการของบประมาณ นอกจากนี้ยังมีทางเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการของ อสมท แสดงความต้องการทราบผลการศึกษาด้านเรตติ้งของสำนักงาน กสทช. ว่ามีกระบวนการวัดผลอย่างไร

ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกรีนเวฟ 106.5 เอฟเอ็ม มีความเห็นว่า การขอทุนจากกองทุน กทปส. นั้นมีความยากลำบากเมื่อเปรียบเทียบกับ การหาผู้สนับสนุนด้วยตนเอง

4.2.3.2 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะระบบ AM ให้ความเห็นต่อประเด็นที่ กสทช. ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

รองผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร AM1386 kHz มีความเห็นว่า ต้องการให้ กสทช. เป็นผู้สนับสนุนวิทยุบริการสาธารณะในระบบเอเอ็ม ให้สามารถออกอากาศได้ในวิทยุดิจิทัลด้วย ไม่เพียงผลักดันแค่วิทยุในระบบเอฟเอ็มเท่านั้น

4.2.3.3 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะประเภทที่ 3 กิจการเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาล รัฐสภาและประชาชน บริการสำหรับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ในสังคม ให้ความเห็นต่อประเด็นที่ กสทช. ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

กรมประชาสัมพันธ์ได้สรุปปัญหาจากทุกสถานีวิทยุทั่วประเทศและสรุปเป็นความคิดเห็นต่อประเด็นด้านความต้องการให้มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต โดยผลักดันให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว และการสนับสนุนงบประมาณในรายการประเภทให้ความรู้และการผลิตรายการให้มีความน่าสนใจสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ฟัง การส่งเสริมผู้จัดรายการให้รับทราบมาตรฐานวิชาชีพ และประการสำคัญคือการส่งเสริมความชัดเจนเรื่องลิขสิทธิ์ต่าง ๆ ในบริบทของการให้บริการในปัจจุบัน

4.2.3.4 กลุ่มผู้รับใบอนุญาตวิทยุ กลุ่มสมาคมสื่อช่อสะอาด และกลุ่มผู้ทดลองออกอากาศประเภทกิจการทางธุรกิจ ให้ความเห็นต่อประเด็นที่ กสทช. ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

กลุ่มผู้ทดลองออกอากาศประเภทกิจการทางธุรกิจ ให้ความเห็นว่า การส่งเสริมหรือดำเนินการสนับสนุนควรแยกให้ชัดเจน ทั้งนี้ มีความต้องการให้ กสทช. ช่วยดำเนินการส่งเสริมในเรื่องของความรู้ทางด้านเทคโนโลยี อาทิ ความรู้ด้าน AI ให้กับผู้ประกอบการ เพราะที่ผ่านมา กสทช. จัดอบรมไม่ต่อเนื่อง ยกตัวอย่าง เช่น การจัดอบรมผลิตสื่อออนไลน์จำนวน 2 วัน หลังจบการอบรมไม่มีการติดตามและประเมินผลว่า

ผู้ประกอบการสามารถนำความรู้ไปใช้ผลิตรายการได้หรือไม่ หรือไม่มีการจัดอบรมต่อเนื่องหลังจากนั้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการประกอบอาชีพในระยะยาวได้ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมหรือหาแนวทางในเรื่องวิทยุในระบบแอนะล็อกว่าควรต้องมีการดำเนินการอย่างไร ด้านความชัดเจนเรื่องการประมูลคลื่นความถี่และวิทยุที่ไม่สามารถดำเนินการประมูลได้มีแนวทางการไปต่ออย่างไร รวมถึงการส่งเสริมและให้ข้อมูลด้านวิทยุในระบบดิจิทัลด้วย

4.2.3.5 กลุ่มคณะกรรมการกิจการ การเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ให้ความเห็นต่อประเด็นที่ กสทช. ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

รองประธานคณะกรรมการกิจการคนที่ห้า ให้ความเห็นว่า การส่งเสริมให้เกิดวิทยุดิจิทัลมีความเป็นไปได้ยากสำหรับประเทศไทย เพราะในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการใช้งานของประชาชน ดังนั้น จึงมีข้อเสนอว่าควรสร้างความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) โดยปรับให้มีเสาสัญญาณอินเทอร์เน็ต หรือ WI-FI ที่ครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัด เพื่อให้ประชาชนสามารถรับฟังวิทยุขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ทางออนไลน์ได้ ถือเป็นเทคโนโลยีของอนาคตที่ตอบโจทย์มากกว่าวิทยุในระบบดิจิทัล

4.2.3.6 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะประเภทที่ 2 กิจการเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของสาธารณะ ให้ความเห็นต่อประเด็นที่ กสทช. ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียง ดังนี้

หัวหน้าสำนักงานกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม กองทัพบก ให้ความเห็นว่า มีความประสงค์ให้ กสทช. ปรับหลักเกณฑ์การบังคับใช้บางข้อ อาทิ เรื่องผังรายการที่การผลิตเนื้อหาตลอด 24 ชั่วโมง ควรปรับเวลาเป็นช่วงที่มีผู้ฟังฟังเนื้อหารายการ อาจเป็นช่วงเวลาตั้งแต่ 6 นาฬิกา ถึง 24 นาฬิกา เพราะการผลิตรายการตลอด 24 ชั่วโมง กองทัพบกต้องแบกรับภาระต้นทุนในการผลิตรายการเป็นเงินจำนวนมาก

ผู้อำนวยการศูนย์โทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม กองทัพบก ให้ความเห็นว่า ต้องการการส่งเสริมให้วิทยุมีคุณค่าทางสังคม อาจจะมีองค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นผู้กำหนดทิศทางในการส่งเสริมผู้รับใบอนุญาต เช่น ในเรื่องของการผลิตรายการที่มีคุณค่า

4.2.4 ความเห็นต่อระเบียบปฏิบัติที่ควรปรับปรุงเนื่องจากไม่สอดคล้องกับบริบทในการประกอบกิจการ

4.2.4.1 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทกิจการทางธุรกิจ ให้ความเห็นต่อระเบียบปฏิบัติที่ควรปรับปรุงเนื่องจากไม่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน ดังนี้

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารสถานีวิทยุคลื่น FM 99 Mhz บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความเห็นว่า การออกระเบียบต่าง ๆ และการปรับปรุงแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์นั้นไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะปัจจุบันสื่อออนไลน์มีผลกระทบต่อกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นอย่างมาก

ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สำนักวิทยุ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความเห็นว่า จากเดิมงบการจ้างโฆษณาของสำนักงาน กสทช. ดำเนินการเองโดยตรง ดังนั้นเงินค่าโฆษณาจะเข้าสู่สถานีโดยตรง แต่ปัจจุบัน สำนักงาน กสทช. จ้างผ่านเอเจนซี่ อยากทราบถึงสาเหตุที่ต้องดำเนินการผ่านเอเจนซี่ และหากมีการแก้ไขระเบียบในการอุดหนุนเงินเพื่อประชาสัมพันธ์ กสทช. ผ่านช่องทางของผู้รับใบอนุญาต จะสามารถอุดหนุนงบดังกล่าวมาที่กิจการกระจายเสียงได้อย่างไร

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายงานบริหารจัดการองค์กร บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความเห็นว่า จำนวนผู้ฟังวิทยุค่อยๆ ลดลง โดยกลุ่มผู้ฟังเลือกรับฟังออนไลน์มากขึ้น ซึ่งข้อมูลนี้มาจากผลการศึกษาของสำนักงาน กสทช. แต่ไม่ได้แจ้งให้ผู้ประกอบกิจการทราบก่อนการประมูลคลื่นความถี่ ทำให้ผู้ประมูลคลื่นความถี่เสียประโยชน์ ดังนั้น ทางสำนักงาน กสทช. ควรมีการพิจารณาในเรื่องของการคืนคลื่นความถี่ ในส่วนด้านวิทยุทดลองออกอากาศส่วนใหญ่จะถูกร้องเรียนเรื่องเนื้อหารายการ ฉะนั้น การดำเนินการให้ใบอนุญาตควรพิจารณาจากการนำเสนอเนื้อหารายการมาประกอบการพิจารณาให้ใบอนุญาตด้วย

ผู้จัดการขึ้นตรงต่อสำนักวิทยุ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความเห็นว่า การที่สำนักงาน กสทช. จะประกาศให้วิทยุทดลองออกอากาศยุติการออกอากาศและเข้าสู่ระบบการประมูลคลื่นความถี่นั้นเป็นเรื่องที่ดีต่อใบอนุญาตรายอื่น

ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สำนักบัญชีและการเงิน บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีความเห็นว่า สัดส่วนการพิจารณาการให้ใบอนุญาตของวิทยุดิจิทัลประเภทบริการสาธารณะควรมีสัดส่วนเท่ากับวิทยุประเภทบริการสาธารณะที่เป็นวิทยุระบบแอนะล็อกหรือไม่ รวมทั้งหากให้วิทยุดิจิทัลประเภทบริการสาธารณะยังสามารถดำเนินการหารายได้ อาจส่งผลให้ไม่มีผู้ประกอบการเข้ารับการประมูล และหันไปเช่าช่วงเวลาจากวิทยุคลื่นหลักประเภทบริการสาธารณะแทน

กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท เจ.เอส.ไนน์ตีวัน จำกัด มีความเห็นว่า หากวิทยุทดลองออกอากาศได้รับการอนุญาตหลังจากนี้ การดำเนินการออกอากาศจะกำหนดสัญญาณคลื่นความถี่ที่วัดได้ และเสาส่งสัญญาณสูงเท่าใด นอกจากนี้ การตรวจสอบทางเทคนิคการรบกวนคลื่นวิทยุการบินทุกปีนั้น จะขอให้พิจารณาการตรวจสอบเป็น 2-3 ปี/ครั้ง ได้หรือไม่ เพื่อลดต้นทุนการดำเนินการของผู้ประกอบการด้วย

กรรมการผู้จัดการบริษัท ลูกทุ่งเน็ตเวิร์ค 24 ชั่วโมง จำกัด มีความเห็นว่า ผู้ประกอบการต้องเสียค่าธรรมเนียม และเงินเข้ากองทุน USO โดยยังไม่ได้หักจ่าย อีกทั้งต้องเสียภาษีให้กับสรรพากรอีกด้วย ถ้าเงินกองทุน USO นำมาใช้ไม่ได้ ดังนั้น ค่าเงินกองทุน USO ที่ผู้ประกอบการต้องเสียก่อนหักค่าใช้จ่าย จึงกลายเป็นต้นทุนในการประกอบกิจการที่เอามาใช้ไม่ได้ ควรปรับแก้ไขกฎหมายเปลี่ยนเป็นไม่ต้องเสียได้หรือไม่ และการจัดทำแผนแม่บทหรือ Roadmap เป็นระยะยาว เพื่อให้ผู้ประกอบการวางแผนประกอบกิจการได้

4.2.4.2 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะระบบ AM ให้ความเห็นต่อระเบียบปฏิบัติที่ควรปรับปรุงเนื่องจากไม่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน ดังนี้

ผู้อำนวยการใหญ่ สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ AM1107 KHz มีความเห็นว่า ในขณะนี้มีปัญหาเรื่องรายได้ที่เป็นศูนย์ จึงต้องใช้เงินของกองทุนพัฒนาวิทยุมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และ

ต้องปรับตัวเข้าหาสภามหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์การสนับสนุนทุนจำนวน 15 ล้านบาท โดยมีเงื่อนไขว่าต้องปฏิบัติตามแผนดำเนินการ โดยทุนสนับสนุนที่ได้รับดังกล่าว เมื่อรายงานเข้าไปตามระเบียบของ กสทช. ปรากฏว่าสำนักงาน กสทช. ตีความหมายของทุนสนับสนุนนั้นเป็นรายได้ที่สถานีวิทยุได้รับ ซึ่งข้อเท็จจริงทุนที่ได้รับการสนับสนุนนั้นเป็นไปเพื่อให้บริหารกิจการต่อไปได้ในสภาวะติดขัดทางการเงิน ไม่ได้เป็นไปเพื่อการหารายได้ในการดำเนินการด้านอื่น ๆ ของสถานีวิทยุ

รองผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร AM1386 kHz มีความเห็นว่า ประเด็นการกำกับดูแลด้านการหารายได้ต่าง ๆ ของแต่ละใบอนุญาต ควรมีการทบทวนคำว่าประเภทของรายได้ให้ชัดเจน โดยจะต้องจำแนกระหว่างรายได้จากการสนับสนุนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเกื้อหนุนให้วิทยุกระจายเสียงสามารถประกอบกิจการได้ และรายได้จากการสนับสนุนของผู้สนับสนุนรายการ โดยมีสิ่งตอบแทนเป็นการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนับสนุนนั้น ๆ หรือมีการผ่อนคลายระเบียบที่เกี่ยวข้อง และระเบียบการใช้เงินกองทุนที่ยังไม่สอดคล้องกับระเบียบเบิกจ่ายของหน่วยงานภาครัฐประเภทกระทรวงหรือกรมที่เป็นหน่วยงานราชการ

4.2.4.3 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะประเภทที่ 3 กิจการเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาล รัฐสภาและประชาชน บริการสำหรับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ในสังคม ให้ความเห็นต่อระเบียบปฏิบัติที่ควรปรับปรุงเนื่องจากไม่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน ดังนี้

กรมประชาสัมพันธ์ได้สรุปปัญหาจากทุกสถานีวิทยุทั่วประเทศและสรุปเป็นความคิดเห็นต่อประเด็นด้านต้องการให้พิจารณาการแก้ไขระเบียบด้านผังรายการให้สามารถผลิตเนื้อหาบันเทิงได้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีความสนใจจากสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 30 เพิ่มเป็นอย่างน้อยร้อยละ 45 ส่วนด้านหลักเกณฑ์การแบ่งเวลาให้ร่วมผลิตรายการได้เพียงร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมด ต้องการให้เพิ่มสัดส่วนขึ้น เนื่องจากต้องการรายได้มาเสริมการผลิตรายการในสัดส่วนของกรมประชาสัมพันธ์เอง จากการรายงานงบการเงินของกรมประชาสัมพันธ์ เนื่องด้วยการเป็นต้นสังกัดของสถานีที่ได้รับใบอนุญาตเป็นจำนวนมากและต้องรายงานเป็นรายสถานี ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้วแต่ละสถานีมีบุคลากรจำกัด และแต่ละสถานีไม่มีความถนัดด้านการจัดทำรายงานงบการเงิน จึงต้องการให้มีการทบทวนหรือพิจารณาแนวทางการรายงานงบการเงินของกรมประชาสัมพันธ์ ให้เป็นการรายงานจากส่วนกลางในภาพรวม สำหรับกฎหมายหรือประกาศที่เกี่ยวข้อง ในปัจจุบันบังคับใช้ในระนาบเดียวกันสำหรับทุกประเภทใบอนุญาต มีความเห็นว่าจะทำให้เกิดข้อจำกัด เนื่องจากแต่ละประเภทใบอนุญาต มีบริบทและพันธกิจคนละรูปแบบกัน สุดท้ายด้านการส่งผังรายการภาษาอังกฤษ ต้องการให้บุคลากรที่ตรวจสอบผังรายการของสำนักงาน กสทช. สามารถตรวจสอบผังรายการภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง เนื่องจากปัจจุบันกรมประชาสัมพันธ์จะต้องเป็นผู้แปลผังรายการของภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย เพื่อส่งให้สำนักงาน กสทช. ตรวจสอบ ซึ่งเป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน

4.2.4.4 กลุ่มผู้รับใบอนุญาตวิทยุ กลุ่มสมาคมสื่อช้อสะอาด และกลุ่มผู้ทดลองออกอากาศประเภทกิจการทางธุรกิจ ให้ความเห็นต่อระเบียบปฏิบัติที่ควรปรับปรุงเนื่องจากไม่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน ดังนี้

กลุ่มผู้ทดลองออกอากาศประเภทกิจการทางธุรกิจ ให้ความเห็นว่า ค่าปรับในเรื่องของการโฆษณาสินค้าควรปรับตามขอบเขตพื้นที่ที่ออกอากาศ โดยเฉพาะเรื่อง สปอร์ตโฆษณา ควรมีการพิจารณาจาก อย. อย่างชัดเจนก่อนนำไปออกอากาศ เพื่อความเป็นธรรม หากสปอร์ตโฆษณา มีเนื้อหาที่บิดเบือนหรือไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ควรให้เจ้าของผลิตภัณฑ์เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง นอกจากนี้ ในบางกรณีผู้ประกอบการเองอาจฟ้องร้องหากสปอร์ตโฆษณาส่งผลกระทบต่อธุรกิจหรือสร้างความเสียหาย อีกทั้งประกาศและกฎระเบียบต่าง ๆ ของสำนักงาน กสทช. ควรทำให้เข้าใจง่ายและกระชับ ปัจจุบันมีจำนวนมากและซับซ้อน ควรรวบรวมและจัดทำเป็นคู่มือหรือเอกสารแจกให้ผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าใจและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

4.2.4.5 กลุ่มคณะกรรมการการ การเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ให้ความเห็นต่อระเบียบปฏิบัติที่ควรปรับปรุงเนื่องจากไม่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน ดังนี้

รองประธานคณะกรรมการคนที่สี่ ให้ความเห็นว่า การกระจายเสียงมีทั้งสื่อที่เป็นสื่อกระแสหลัก และสื่อที่เป็น OTT ซึ่งทั้งสองสื่อนี้มีการกำกับดูแลผ่านกฎหมายคนละฉบับ ความเข้มงวดของการบังคับใช้มีความแตกต่างกัน ซึ่งควรจะมีการกำกับดูแลโดยกฎหมายฉบับเดียวกัน แต่ปรับให้สอดคล้องกัน (Synchronize) เพื่อเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง ให้ความเห็นว่า กสทช. ควรดำเนินการสรุปยอดบัญชีแต่ละปี เพื่อชี้แจงให้สาธารณะได้รับทราบว่ามีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานในแต่ละปีเท่าไร อีกทั้ง กสทช. ควรดำเนินการออกพระราชบัญญัติควบคุม OTT เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตสามารถแข่งขันกันได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

รองประธานคณะกรรมการคนที่หนึ่ง ให้ความเห็นว่า กฎหมายเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ กสทช. ไม่สามารถปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปได้ อาทิ วิทยุดิจิทัล ถ้ามีการดำเนินการก่อนหน้านี้ 10 ปี อาจจะเป็นไปได้มากกว่าในปัจจุบัน เนื่องจากในบริบทปัจจุบันถ้าเปรียบเทียบกับทีวีดิจิทัลพบว่า การดำเนินกิจการไปต่อได้ยาก ซึ่งก่อนที่จะมีการหมดใบอนุญาตของทีวีดิจิทัลควรมีแนวทางให้ชัดเจนสำหรับการขอใบอนุญาตใหม่ ในส่วนของโทรคมนาคม การดำเนินการควรรวมทำให้เทคโนโลยีถอยหลัง เช่น พื้นที่ทางไกลไม่สามารถใช้งาน 5G ได้ หรืออินเทอร์เน็ตดาวเทียมประเทศต่าง ๆ ใช้ได้ แต่ประเทศไทยไม่สามารถใช้ได้

4.2.4.6 กลุ่มผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะประเภทที่ 2 กิจการเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของสาธารณะ ให้ความเห็นต่อระเบียบปฏิบัติที่ควรปรับปรุงเนื่องจากไม่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน ดังนี้

ผู้อำนวยการศูนย์โทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม กองทัพบก ให้ความเห็นว่า กิจการกระจายเสียงยังคงอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ. 2553 ฉบับเก่า ส่งผลให้การผลิตรายการไม่สามารถออกนอกกรอบหรือแข่งขันกับ

ผู้ผลิตสื่อออนไลน์ได้ ซึ่งผู้รับใบอนุญาตยังคงอยู่ภายใต้กรอบและหลักเกณฑ์พระราชบัญญัติฉบับเดิมอยู่ ดังนั้น สำนักงาน กสทช. ควรดำเนินการส่งเสริมให้ผู้รับใบอนุญาตสามารถผลิตรายการที่มีคุณภาพ หรือสนับสนุนเงินทุนในการผลิตรายการ

4.3 สรุปการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบันต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

4.3.1 สรุปความเห็นด้านการปรับปรุงของ กสทช. เพื่อส่งเสริมให้อุตสาหกรรมกระจายเสียงมีมูลค่ามากขึ้น

จากความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการประเด็นการปรับปรุงภารกิจหรืออำนาจหน้าที่ของ กสทช. เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียงในประเทศไทยที่กำลังเผชิญกับความท้าทายที่ต้องการการปรับปรุงและการสนับสนุนจาก กสทช. เพื่อเพิ่มมูลค่าและความยั่งยืน โดยมีประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการพิจารณาอย่างเร่งด่วน เริ่มจากการปรับปรุงข้อกำหนดด้านใบอนุญาตและกฎระเบียบ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบกิจการ ความชัดเจนและการลดข้อจำกัดด้านกฎระเบียบจะช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถัดมาคือการสนับสนุนและมีมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยเสริมความยั่งยืนให้กับอุตสาหกรรมกระจายเสียง อีกทั้งการส่งเสริมแพลตฟอร์มดิจิทัลและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การส่งเสริมแพลตฟอร์มออนไลน์ประเภทสื่อวิทยุของผู้รับใบอนุญาต การใช้ AI และ Radio on TV ก็เป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากสื่อดิจิทัลมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในพฤติกรรมการรับฟังของผู้บริโภค และการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนเข้าถึงการฟังได้ง่ายขึ้น เช่น ผ่านโทรศัพท์มือถืออยู่เป็นจำนวนมากในทุกหลังคาเรือน ซึ่งการสร้างแพลตฟอร์มที่ทันสมัยและเอื้อต่อการเข้าถึงของประชาชนนี้จะช่วยเพิ่มโอกาสทางการเข้าถึงสื่อกระจายเสียงทั้งในแง่ของบริการสาธารณะ ธุรกิจ บริการชุมชน ซึ่งส่งผลให้ขยายตลาดได้

นอกจากนี้ การแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพสัญญาณคลื่นที่รบกวนและการรวมศูนย์เสาสัญญาณก็มีความสำคัญ เนื่องจากจะช่วยปรับปรุงคุณภาพการรับฟังในพื้นที่ที่สัญญาณไม่เต็มประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน กสทช. ควรสื่อสารบทบาทหน้าที่และหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนจะช่วยให้การปฏิบัติงานของ กสทช. มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงผลักดันการกำกับดูแลที่ครอบคลุมสื่อออนไลน์และแพลตฟอร์มใหม่ ๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันในการบริการสื่อเสียงในยุคปัจจุบัน

4.3.2 สรุปความเห็นด้านความเสี่ยงในการประกอบกิจการกระจายเสียงที่ต้องการให้ กสทช. รับทราบ

จากความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการประเด็นความเสี่ยงในการประกอบกิจการกระจายเสียง ที่ต้องการให้ กสทช. รับทราบ เพื่อประกอบการออกแบบนโยบายเชิงป้องกันความเสี่ยงที่ทราบได้ สามารถสรุปเป็นประเด็นดังนี้

4.3.2.1 ความเสี่ยงด้านการขาดทุนและความยั่งยืนทางการเงิน

ผู้ประกอบการกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทธุรกิจมีความเสี่ยงด้านต้นทุนสูงจากการประมวลคลื่นความถี่ ซึ่งนำไปสู่การขาดทุนและอาจต้องปิดกิจการ เนื่องจากมีรายได้ที่ลดลงตามจำนวนผู้ฟังที่หันไปใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น อีกทั้งมีความกังวลว่าในอนาคตหากมีการนำวิทยุดิจิทัลเข้ามาใช้งาน จะเป็นการเพิ่มต้นทุนต่อผู้ประกอบการและทำให้แข่งขันยากขึ้น

4.3.2.2 ความเสี่ยงจากการขาดการประชาสัมพันธ์และการสร้างการรับรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับวิทยุดิจิทัล

การประชาสัมพันธ์และการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับวิทยุดิจิทัลในภาคประชาชนมีน้อยมาก ทำให้ประชาชนมีความรู้เรื่องวิทยุดิจิทัลน้อยและอาจทำให้เกิดปัญหาในการเปลี่ยนผ่านไปสู่วิทยุดิจิทัล อีกทั้งการขาดแผนงานที่ชัดเจนด้านโครงข่ายและการนำเข้าอุปกรณ์ที่รองรับเทคโนโลยีนี้ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่สามารถส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้

4.3.2.3 การพึ่งพาผู้บริหารที่เข้าใจความสำคัญของวิทยุกระจายเสียง

กลุ่มบริการสาธารณะระบบ AM มองว่าความเสี่ยงหนึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารในหน่วยงานที่อาจไม่เข้าใจความสำคัญของวิทยุกระจายเสียง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและการใช้งานในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งการขาดความเข้าใจนี้อาจนำไปสู่การลดความสำคัญของสื่อวิทยุและอาจทำให้ขาดการสนับสนุนอย่างเพียงพอ

4.3.2.4 ความเสี่ยงจากการครอบงำของทุนต่างประเทศ

กรมประชาสัมพันธ์มีข้อกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงในการครอบงำกิจการวิทยุโดยทุนต่างชาติ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และการผลิตเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของคนในประเทศ

4.3.2.5 ความเสี่ยงด้านกฎหมายและความไม่แน่นอนในการอนุญาต

ผู้ประกอบการในกลุ่มทดลองออกอากาศมีความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนในการได้รับใบอนุญาตอย่างถาวร อีกทั้งมีความกังวลเกี่ยวกับความซับซ้อนในกระบวนการจัดการปัญหาทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ส่งสัญญาณ ซึ่งหากเกิดปัญหาก็จะได้นำอุปกรณ์ไปซ่อมที่ กสทช. ทำให้ต้องหยุดการออกอากาศเป็นการชั่วคราว

4.3.2.6 ความเสี่ยงจากการรบกวนของคลื่นความถี่ในพื้นที่ชายแดน

การรบกวนจากคลื่นวิทยุของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชา ในพื้นที่ชายแดนเป็นปัญหาที่ทำให้สัญญาณไม่ชัดเจนและอาจเป็นอุปสรรคในการให้บริการสื่อสารในพื้นที่ที่มีความจำเป็นทางด้านความมั่นคง ซึ่งควรมีการจัดตั้งสถานีวิทยุในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อรองรับและแก้ไขปัญหา

4.3.2.7 ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้ฟัง

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่หันไปใช้สื่อออนไลน์มากขึ้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียง ทำให้จำนวนผู้ฟังลดลง โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่หันไปฟังสื่ออื่น ๆ เช่น Podcast ส่งผลให้วิทยุกระจายเสียงต้องปรับตัวและอาจเพิ่มความเสี่ยงในเชิงธุรกิจ

4.3.2.8 ความเสี่ยงจากการขาดการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ

การกำกับดูแลที่ยังยึดติดกับกฎหมายและแนวทางเดิมทำให้ กสทช. ขาดความยืดหยุ่นในการรับมือกับเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว เช่น OTT และแพลตฟอร์มออนไลน์ นอกจากนี้การที่ กสทช. กำกับดูแลการโฆษณาวิทยุกระจายเสียงอย่างเข้มงวดแต่ผ่อนปรนสำหรับโทรทัศน์ยังทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในอุตสาหกรรม

4.3.3 สรุปความเห็นด้านประเด็นที่ กสทช. ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียง

จากความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียงของ กสทช. สามารถสรุปประเด็นดังนี้

4.3.3.1 การแก้ปัญหาการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

ผู้ประกอบการในกลุ่มกิจการทางธุรกิจเห็นว่าการมีสถานีวิทยุทดลองออกอากาศอย่างต่อเนื่องหลังการประมูลคลื่นความถี่ทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม เพราะวิทยุทดลองไม่มีต้นทุนการประมูลเหมือนคลื่นหลัก ส่งผลให้ราคาขายโฆษณาต่ำกว่า ดังนั้น ผู้ประกอบการเสนอให้ กสทช. เยียวยาด้วยการยืดระยะเวลาใบอนุญาตประกอบกิจการให้กับผู้ที่ผ่านการประมูล หรือจัดการลดจำนวนสถานีวิทยุทดลองออกอากาศเพื่อลดการรบกวนสัญญาณที่กระทบต่อวิทยุคลื่นหลัก

4.3.3.2 การส่งเสริมความรู้และสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

กลุ่มผู้ทดลองออกอากาศเสนอให้ กสทช. ส่งเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น AI ให้กับผู้ประกอบการ เพื่อช่วยให้สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับการผลิตสื่อที่ทันสมัยและเหมาะสมต่อพฤติกรรมของผู้ฟังในยุคดิจิทัล อีกทั้งยังเสนอให้มีการจัดอบรมต่อเนื่องและติดตามผลการนำความรู้ไปใช้จริง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจระยะยาว

4.3.3.3 การสนับสนุนวิทยุระบบ AM ให้เข้าสู่วิทยุดิจิทัล

กลุ่มวิทยุบริการสาธารณะระบบ AM ต้องการให้ กสทช. สนับสนุนให้วิทยุ AM สามารถออกอากาศผ่านระบบดิจิทัลได้ เนื่องจากการสนับสนุนในปัจจุบันเน้นเฉพาะวิทยุ FM เท่านั้น ซึ่งการขยายการสนับสนุนไปยัง AM จะช่วยให้บริการสาธารณะเข้าถึงผู้ฟังได้กว้างขึ้น

4.3.3.4 การส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาตและการผลิตเนื้อหาที่ตอบโจทย์พฤติกรรมผู้ฟัง
กรมประชาสัมพันธ์เสนอให้ กสทช. สนับสนุนการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต เพื่อเสริมสร้างอำนาจต่อรองในการแข่งขัน รวมถึงสนับสนุนงบประมาณในการผลิตเนื้อหาที่มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับพฤติกรรมผู้ฟังในปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมความชัดเจนในเรื่องลิขสิทธิ์เพื่อป้องกันปัญหาด้านกฎหมายในอนาคต

4.3.3.5 การปรับเกณฑ์การบังคับใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินงานจริง

กองทัพบกเสนอให้ปรับหลักเกณฑ์การบังคับใช้ด้านผังรายการให้มีความยืดหยุ่น โดยเฉพาะการผลิตรายการในช่วงเวลาที่มีผู้ฟัง เช่น จาก 6.00 น. ถึง 24.00 น. แทนการผลิตรายการตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

4.3.3.6 การพัฒนาระบบการประเมินเรตติ้งและสนับสนุนด้านการวิจัย

ผู้ประกอบการในกลุ่มธุรกิจต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับระบบการประเมินเรตติ้งที่ กสทช. ใช้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในกระบวนการประเมินผล และเสนอให้ กสทช. สนับสนุนด้านการวิจัยเพื่อให้ผู้ประกอบการมีข้อมูลเชิงลึกสำหรับการพัฒนาเนื้อหาและการโฆษณาให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง

4.3.3.7 การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านอินเทอร์เน็ตในระดับท้องถิ่น

คณะกรรมการกิจการเทคโนโลยีสารสนเทศ วุฒิสภาเสนอว่า ควรสนับสนุนให้มีการติดตั้งเสาสัญญาณอินเทอร์เน็ตหรือ Wi-Fi ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงวิทยุผ่านระบบออนไลน์ แทนการพัฒนาวิทยุในระบบดิจิทัลแบบเดิม ซึ่งจะสอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่หันมาใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น

4.3.3.8 การส่งเสริมและกำกับให้วิทยุมีคุณค่าทางสังคม

กองทัพบกเห็นว่าควรมีองค์กรที่กำหนดทิศทางการส่งเสริมเนื้อหาที่มีคุณค่าต่อสังคม เช่น รายการที่เน้นความรู้และการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งจะทำให้วิทยุกระจายเสียงยังคงมีบทบาทสำคัญในฐานะสื่อเพื่อสาธารณะ

4.3.4 สรุปความเห็นด้านระเบียบปฏิบัติที่ควรปรับปรุงเนื่องจากไม่สอดคล้องกับบริบทในการประกอบกิจการ

จากความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อประเด็นระเบียบปฏิบัติที่ควรปรับปรุงเนื่องจากไม่สอดคล้องกับบริบทในการประกอบกิจการ สามารถสรุป 8 ประเด็นดังนี้

4.3.4.1 การปรับระเบียบให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป

หลายผู้ประกอบการให้ความเห็นว่ากฎระเบียบและแผนแม่บทของ กสทช. ไม่ทันสมัยและไม่ตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยเฉพาะการขยายตัวของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลให้ผู้ฟังวิทยุลดลง ทำให้การลงทุนในคลื่นความถี่ไม่คุ้มค่า จึงเสนอให้ กสทช. พิจารณาคืนคลื่นความถี่หรือปรับหลักเกณฑ์การอนุญาตการทดลองออกอากาศเพื่อให้วิทยุที่มีการประมูลสามารถแข่งขันได้อย่างยุติธรรม

4.3.4.2 การปรับเปลี่ยนรูปแบบการสนับสนุนเงินทุนผ่านกองทุน กทปส.

ระเบียบปฏิบัติในการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุน กทปส. มีความซับซ้อนและใช้หลักการทางวิชาการสูง ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการวิทยุรายย่อยเข้าถึงเงินสนับสนุนได้ยาก จึงเสนอให้มีการปรับระเบียบการขอรับการสนับสนุนเพื่อให้เข้าถึงง่ายขึ้น และเพิ่มความสะดวกในกระบวนการสนับสนุนเงินทุนโดยตรงแก่สถานีที่มีความจำเป็น

4.3.4.3 การกำหนดและชี้แจงแนวทางการหารายได้จากการสนับสนุน

ผู้ประกอบการบริการสาธารณะเห็นว่าระเบียบในการตีความรายได้ที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกเป็นรายได้หลักของสถานียังไม่ชัดเจน ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการหารายได้จากแหล่งอื่น จึงเสนอให้ กสทช. ปรับระเบียบเพื่อชี้แจงความแตกต่างระหว่างการสนับสนุนและรายได้จากการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบริหารจัดการรายได้ของสถานี

4.3.4.4 การผ่อนปรนข้อกำหนดด้านผังรายการและการรายงานทางการเงิน

กรมประชาสัมพันธ์เสนอให้ กสทช. ผ่อนปรนข้อกำหนดในผังรายการ โดยเฉพาะการเพิ่มสัดส่วนรายการบันเทิงจาก 30% เป็น 45% เพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับผู้ฟัง และปรับการรายงานงบการเงินให้สามารถจัดทำในภาพรวมจากส่วนกลางแทนการรายงานแยกสถานี เนื่องจากแต่ละสถานีมีบุคลากรและความเชี่ยวชาญจำกัดในการจัดทำงบการเงิน

4.3.4.5 การกำหนดค่าปรับและการกำกับดูแลการโฆษณาอย่างเป็นธรรม

กลุ่มผู้ประกอบการให้ความเห็นว่าค่าปรับในการโฆษณาควรขึ้นอยู่กับขอบเขตการออกอากาศ เพื่อให้สอดคล้องกับต้นทุนการดำเนินงาน นอกจากนี้ การกำกับดูแลด้านโฆษณาโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ควรมีความชัดเจนและควรให้ผู้ผลิตสินค้ารับผิดชอบโดยตรงหากมีเนื้อหาที่บิดเบือนหรือไม่ตรงตามความจริง

4.3.4.6 การปรับระเบียบในการตรวจสอบด้านเทคนิคให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและลดต้นทุนผู้ประกอบการ

การปรับระยะเวลาการตรวจสอบการรบกวนคลื่นวิทยุจากทุกปีเป็น 2-3 ปีครั้ง เพื่อลดต้นทุนการตรวจสอบที่เพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะการตรวจสอบการรบกวนสัญญาณกับคลื่นวิทยุการบินซึ่งมีต้นทุนสูง

4.3.4.7 การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับ OTT และสื่อใหม่

คณะกรรมการฯ เสนอให้มีการออกพระราชบัญญัติควบคุม OTT เพื่อให้ผู้ประกอบการวิทยุและสื่อออนไลน์สามารถแข่งขันได้อย่างเท่าเทียม และควรปรับปรุงกฎหมายที่ครอบคลุมทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อออนไลน์ เพื่อให้มีมาตรฐานการกำกับดูแลที่สอดคล้องกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4.3.4.8 การสนับสนุนการผลิตเนื้อหาที่มีคุณค่าต่อสังคม

หน่วยงานในกลุ่มบริการสาธารณะเสนอให้ กสทช. สนับสนุนเงินทุนและทรัพยากรเพิ่มเติมสำหรับผู้รับใบอนุญาตที่ผลิตรายการที่มีคุณค่าต่อสังคม โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ผู้ฟังยังคงรับฟังสื่อกระจายเสียงอยู่ เช่น ช่วงเหตุการณ์ฉุกเฉิน

บทที่ 5

รายงานการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 และ 3 การสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลนโยบายด้านการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

การจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 และ 3 การสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลนโยบายด้านการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล โดยการจัดประชุมจำนวน 5 ครั้ง ครอบคลุม 5 พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และพื้นที่ตามการแบ่งเขตของสำนักงาน กสทช. 4 ภาค ขอบเขตของหน่วยงานและผู้เข้าร่วมการประชุม ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียง การจัดการสภาวะวิกฤตประเภทต่าง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนชุมชน ที่ปรึกษาได้ดำเนินการ และสรุปผลการประชุมตามลำดับดังนี้

5.1 ขอบเขตจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 และ 3

5.1.1 กำหนดการจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 และ 3

การจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 และ 3 การสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลนโยบายด้านการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล จำนวน 5 ครั้ง ครอบคลุม 5 พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น จำนวน 318 คน ดังปรากฏรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 กำหนดการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 และ 3 จำนวน 5 ภูมิภาค จำแนกตามแนวคิดเรื่องสภาวะฉุกเฉิน 5 ประเภท

ภูมิภาค	สภาวะฉุกเฉิน	จังหวัด	วันที่จัด	สถานที่	ผู้เข้าร่วม
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	ความไม่สงบ 	กรุงเทพฯ	วันอังคาร 9 ก.ค.2567	ห้องพระมาตุลี 1 ชั้น 2 โรงแรมอัศวิน แกรนด์ คอนเวนชัน	70
ภาคเหนือ	วิกฤตเศรษฐกิจ 	เชียงใหม่	วันอังคาร 13 ส.ค.2567	ห้อง Convention โรงแรมวินทรี ซิตี้ รีสอร์ท	63
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	โรคระบาด 	บุรีรัมย์	วันอังคาร 27 ส.ค.2567	ห้องวีไอพีเลาจน์ ชั้น 3 สนามช้างอารีนา โรงแรม อมารี บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด	61
ภาคกลาง	อุบัติเหตุ 	สุพรรณบุรี	วันอังคาร 10 ก.ย.2567	ห้องประกายฟ้า ชั้น 2 อาคารตึกจัดเลี้ยง โรงแรมเลิศธานี	60
ภาคใต้	ภัยธรรมชาติ 	สุราษฎร์ธานี	วันอังคาร 1 ต.ค. 2567	ห้อง Convention ชั้น 1 โรงแรมแก้วสมุย รีสอร์ท	64

5.1.2 ภาพรวมผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 5 พื้นที่

การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ในประเด็นที่ 2 และ 3 การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลนโยบายด้านการจัดการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

ภาพที่ 13 การจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 และ 3 จำแนกตามสภาวะฉุกเฉิน 5 ประเภท

5.2 ผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 2 การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์

5.2.1 การจัดการข่าวสารในสภาวะฉุกเฉินควร “มีการปรับปรุง” ในด้านใดบ้าง

5.2.1.1 สภาวะฉุกเฉินแบบภัยธรรมชาติ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารต้องประเมินเป็นเอกภาพในลักษณะเนื้อหาเดียวกันที่ต้องชัดเจน

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า ควรมีเครื่องสำรองไฟในการดำเนินการสื่อสารในสภาวะวิกฤตหรือมีวิทยุสื่อสาร ในกรณีที่เกิดภัยพิบัติ กรมประชาสัมพันธ์มีแผนปฏิบัติการที่เรียกว่า แผนพระอินทร์ในการดำเนินการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน ณ ปัจจุบันยังคงใช้แผนนี้ นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือกับการลิงก์สัญญาณเสียงตามสายที่ใช้ในการสื่อสารกับภาคประชาชน

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า ควรมีสถานีหลักในการแจ้งเหตุเตือนภัยที่ถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนจะได้รับฟังข่าวสารที่ถูกต้องจากหน่วยงานภาครัฐได้ ผู้ให้บริการข้อมูลควรมีความรู้ทางภูมิศาสตร์เพื่อสามารถให้ข้อมูลที่ชัดเจนและความรู้โดยทั่วไปแก่ประชาชนได้ และทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในสภาวะวิกฤต

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า ควรมีแหล่งข่าวที่จะเผยแพร่ข้อมูลในสถานการณ์ภัยพิบัติ เพื่อดำเนินการเผยแพร่ข่าวสารได้อย่างถูกต้อง และมีตัวแทนสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา โดยสื่อมวลชนลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ หน่วยงานต่าง ๆ ควรปรับปรุงข้อมูลให้ชัดเจน และร่วมกันในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ทั้งนี้ สื่อวิทยุในสถานการณ์การเกิดน้ำท่วมมีการดำเนินการปรับผังรายการ และมีการเตรียมความพร้อมในสถานการณ์วิกฤต แต่ปัญหาคือสถานีวิทยุมีบุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินการเกาะติดสถานการณ์ อย่างไรก็ตาม หากสื่อวิทยุสามารถกระจายข่าวในสถานการณ์วิกฤต ควรเน้นการเชื่อมโยงกับเครือข่ายด้วย ภาครัฐควรให้ข้อมูลในเรื่องของภัยพิบัติกับประชาชนในกลุ่มต่าง ๆ อาทิ ชาวเขา ชาวประมง นอกจากนี้ สถานีวิทยุที่มีความพร้อมจะมีการตั้งเป็นแม่ข่ายในการรวมศูนย์เพื่อรับข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในสภาวะวิกฤต ด้านหน่วยงานภาครัฐควรมีการช่วยเหลือเครื่องสำรองไฟสำหรับใช้สื่อสารในสภาวะวิกฤต เพื่อสื่อวิทยุสามารถสื่อสารไปถึงประชาชนได้ถึงแนวทางปฏิบัติในสถานการณ์น้ำท่วม

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า ควรแบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ 1) ดำเนินการผลิตข้อมูลข่าวสาร ควรดำเนินการเป็นเอกภาพ โดยมีชุดข้อมูลที่รวบรวมเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้สื่อมวลชนนำเสนอไปในทิศทางเดียวกัน และ 2) การนำเสนอข่าวสารผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

มีความรวดเร็วในการนำเสนอ จึงทำให้มีเรื่องราวอื่นกลบข้อมูลเป็นจริง อีกทั้งในช่วงสถานการณ์วิกฤตภัยธรรมชาติเมื่อถนนตัดขาด สิ่งที่สามารถรับข่าวสารได้ดีที่สุดคือสื่อวิทยุ

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีความคิดว่า ควรมีการจัดระบบแจ้งเตือนภัยโดยประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบของรัฐโดยตรงและได้ทุกช่วงเวลา

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า ควรมีการร่วมศูนย์แหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือได้ เพื่อใช้สื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า ทางจังหวัดมีหอกระจายข่าวกับสื่อกระจายเสียงที่ช่วยสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน แต่ปัจจุบันการสื่อสารทางช่องทางออนไลน์ทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายกว่า ทาง อบจ. จึงสื่อสารผ่านสื่อทางออนไลน์สู่ภาคประชาชน ในขณะเดียวกันบางครั้งก็มีข่าวลวง (Fake News) เกิดขึ้น จึงมองว่าควรรับชมข่าวสารให้ครอบคลุมทั้งสื่อทางโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และสื่อออนไลน์ เพื่อให้ได้รับข่าวสารครบถ้วนและถูกต้อง นอกจากนี้ ต้องการให้มีสถานีวิทยุสำหรับสื่อสารภายในชุมชนได้ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในชุมชนได้

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 4 มีความเห็นว่า ควรมีการสื่อสารระหว่างภาครัฐในการสื่อสารในสภาวะวิกฤต

ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมคนตาบอด มีความเห็นว่า ควรมีการเตรียมความพร้อมอยู่เสมอในการรับมือกับสถานการณ์วิกฤต

สมาคมสื่อในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า ภาครัฐควรตั้งศูนย์ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสารเพื่อสื่อวิทยุสามารถนำข้อมูลไปใช้ได้ สถานการณ์วิกฤต และวิทยุเป็นสื่อสำคัญในการดำเนินการสื่อสารในสภาวะวิกฤต แต่สถานีวิทยุแต่ละแห่งนั้นมีผู้ร่วมผลิตรายการหรือเข้าช่วงเวลาในการออกอากาศ ดังนั้นจึงไม่สามารถยกเลิกการช่วงนั้นเพื่อดำเนินการเกาะติดสถานการณ์น้ำท่วมได้

5.2.1.2 สภาวะฉุกเฉินแบบเหตุการณ์ความไม่สงบ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 1 มีความเห็นว่า ควรมีศูนย์ในการเผยแพร่ข่าวสารในสภาวะฉุกเฉินที่มีความชัดเจนและน่าเชื่อถือได้ รวมทั้งสามารถส่งข่าวสารโดยแทรกสัญญาณวิทยุในระบบดิจิทัลได้ทันที

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า การรายงานข่าวของสถานีวิทยุมีการคัดกรองข้อมูลข่าวสาร ส่งผลให้เกิดการรายงานข่าวในสภาวะฉุกเฉินล่าช้า ดังนั้น ควรมีศูนย์กลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มีความรวดเร็วและถูกต้อง ในส่วนของกฎหมายต้องมีการคุ้มครองสื่อ ในขณะเดียวกัน

ควรมีบทลงโทษสำหรับสื่อที่มีการบิดเบือนข้อเท็จจริง และมองว่ากิจการกระจายเสียงมีความสำคัญมากในช่วงสถานการณ์ความไม่สงบเพราะสามารถส่งข้อมูลข่าวสารได้ไกลอย่างเช่นวิทยุในระบบ AM

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า การจัดการข้อมูลข่าวสารในสภาวะฉุกเฉินเป็นภาวะที่ควบคุมยากที่สุด เนื่องจากเกิดการไหลของข้อมูลข่าวสารเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสถานการณ์ทางการเมืองที่มีการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งค่อนข้างมาก ทั้งนี้ ควรมีศูนย์จัดการคัดกรองข้อมูลข่าวสาร เพื่อสื่อสารข้อมูลไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนในสภาวะฉุกเฉินควรนำเสนอข่าวเป็นไปตามความเป็นจริง ไม่ควรเน้นการนำเสนอเพื่อเรียกความนิยมของผู้รับสื่อ โดยสำนักงาน กสทช. ควรมีการจัดอบรมในการนำเสนอข่าวในสภาวะฉุกเฉินสำหรับสื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนสามารถมีแนวทางในการนำเสนอข่าวที่ลดความวิตกกังวลของประชาชนได้

ในกลุ่มผู้ประกอบการที่ดำเนินการเข้าช่วงเวลา มีความเห็นว่า การรายงานข่าวในสภาวะฉุกเฉินควรดำเนินการอย่างไรให้ถูกต้องและเป็นกลาง เนื่องจากรายงานข่าวต้องตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข่าว อีกทั้งผู้สื่อข่าวในพื้นที่หรือหน่วยงานของภาครัฐต้องใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบข้อมูล ส่งผลให้การหาข้อมูลข่าวสารเบื้องต้นในสภาวะฉุกเฉินสำหรับการแจ้งเตือนภัยให้ประชาชนรับทราบในลำดับแรกดำเนินการยาก ดังนั้น ควรมีศูนย์กลางในการคัดกรองและเผยแพร่ข้อมูลในสภาวะฉุกเฉิน การนำเสนอข่าวสารของสื่อกระแสหลักไม่สามารถนำเสนอข่าวที่มีความรวดเร็วเท่าสื่อออนไลน์ เนื่องจากต้องมีการคัดกรองข้อมูลข่าวสารก่อนนำเสนอสู่ประชาชน นอกจากนี้ ควรตั้งระดับสภาวะฉุกเฉินว่ามีระดับใด และหน่วยงานใดเป็นผู้ตัดสินใจในการประกาศสภาวะฉุกเฉินในระดับต่าง ๆ

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า การนำเสนอข่าวในสภาวะฉุกเฉินจะเป็นการแจ้งข้อมูลในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น เครื่องอุปโภคบริโภค ศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในส่วนของข้อมูลในการนำเสนอข่าวในสภาวะฉุกเฉินต้องมาจากหน่วยงานของภาครัฐเป็นหลัก และควรมีการจัดอบรมผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานภาคสนามในการสื่อสารช่วงเกิดสภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข่าวสภาวะฉุกเฉินได้อย่างถูกต้อง

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินในรูปแบบเหตุการณ์ความไม่สงบ ควรมีพระราชบัญญัติคุ้มครองสื่อมวลชน เพราะบางครั้งการนำเสนอข่าวในประเด็นการเมืองสื่อมวลชนไม่สามารถนำเสนอข่าวได้ทุกแง่มุม และการนำเสนอข่าวในช่วงที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินยังไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจน ควรมีแนวปฏิบัติในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินสำหรับสื่อมวลชน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการรายงานข่าวสถานการณ์ฉุกเฉิน หากการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินมีข้อมูลไม่มีความชัดเจน อาจส่งผลให้ไม่สามารถสื่อสารข้อมูลไปสู่ประชาชนได้

ผู้ให้บริการกระจายเสียงและบริการที่เกี่ยวข้อง (สื่อเสียง) มีความเห็นว่า การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินควรมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่ชัดเจน ทั้งนี้ ควรมีหน่วยงานส่วนกลางจัดการด้านข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องรวดเร็ว และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับหน่วยงานของภาครัฐ เพื่อให้ภาครัฐได้นำเสนอข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีความเห็นว่า เรื่องสถานการณ์สภาวะฉุกเฉินทางสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติจะเน้นการดำเนินการด้านความไม่สงบ แต่ด้านภัยธรรมชาติและด้านอุบัติภัยจะเป็นสำนักงานกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งการสื่อสารสถานการณ์สภาวะฉุกเฉินโดยส่วนใหญ่จะทำให้เกิดข่าวลวง ดังนั้น ควรปรับปรุงการสื่อสารแบ่งเป็น 3 เรื่อง ได้แก่ 1) Content management ทิศทางการสื่อสารในทางเดียวกัน 2) การประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชนให้มองเป็นภาพในทิศทางเดียวกัน และ 3) Public engagement เปิดช่องทางในการสื่อสารกับประชาชน

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีความเห็นว่า การสื่อสารของภาครัฐล่าช้ากว่าการสื่อสารของสื่อมวลชน ควรมีแนวทางปรับปรุงการนำเสนอข่าวของภาครัฐในเหตุการณ์ไม่สงบให้รวดเร็วมากกว่านี้ เพื่อลดการบิดเบือนของข้อมูลข่าวสารในสภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เมื่อเกิดสภาวะวิกฤตที่มีระดับความรุนแรงต่างกัน การประกาศข้อมูลข่าวสารจะแตกต่างกันด้วย สื่อบางสำนักนำเสนอข้อมูลข่าวสารขาดความเข้าใจในบริบทของเหตุการณ์ ควรศึกษาเพื่อทำความเข้าใจระดับสภาวะเพื่อที่จะสามารถสื่อสารไปสู่ประชาชนได้อย่างถูกต้อง

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเห็นว่า การนำเสนอข้อมูลข่าวสารในสภาวะฉุกเฉินควรมีแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือได้ที่จะนำเสนอข้อมูลสู่ประชาชน

ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมคนตาบอด มีความเห็นว่า กิจกรรมกระจายเสียงเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนพิการทางสายตาได้มากที่สุด ในส่วนของวิทยุในระบบดิจิทัลถ้ามีสถานการณ์เกิดขึ้น รูปแบบการเตือนภัยจะเป็นวิธีการนำเสนอข่าวโดยขึ้นเป็นข้อความหรือไม่ เพราะกลุ่มผู้พิการทางสายตาไม่สามารถรับรู้ได้ ดังนั้น ควรมีแนวทางในการดำเนินการที่สามารถให้ผู้พิการทางสายตาสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้

สมาคมวิชาชีพนักจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ไทย มีความเห็นว่า ในภาวะฉุกเฉินสื่อแย่งกันนำเสนอข่าวสารเพื่อดึงความนิยมของผู้รับสาร ซึ่งเป็นสิ่งที่น่ากลัวในการรายงานข่าว สื่อมวลชนจำเป็นต้องมีวิจารณญาณในการนำเสนอข่าว หากวิทยุในระบบดิจิทัลมีข้อความขึ้นเพื่อแจ้งเตือนภัยและสามารถช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉินได้จะมีผู้สนใจเป็นจำนวนมาก

กตป. ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค มีความเห็นว่า ในมิติของการคุ้มครองผู้บริโภคในส่วนของกิจกรรมกระจายเสียงจะให้ความสำคัญในเรื่องของเนื้อหาการนำเสนอข่าวในสถานการณ์สภาวะฉุกเฉิน มีกฎหมายพิเศษ ซึ่งสถานการณ์นี้ได้ส่งผลให้สื่อไม่สามารถสื่อสารได้ เมื่อมี 5 วิกฤตเกิดขึ้น มีความเห็นด้วยในเรื่องการเตรียมตัวของสื่อที่ต้องให้เตรียมความพร้อมในการจัดการข้อมูล เนื่องจากข้อมูลอาจส่งผลให้ประชาชนสับสน ดังนั้น อาจจะมีชุดข้อมูลที่เป็นแนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชนในสภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งข้อมูล 5 สภาวะวิกฤตนี้ด้วยว่าหน่วยงานใดเป็นผู้ดำเนินการหลัก

สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความเห็นว่า การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินจะต้องสื่อสารโดยการลดความตระหนกของประชาชน รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลควรคัดกรอง

ข้อมูลข่าวสารก่อนการนำเสนอข้อมูล นอกจากนี้ ควรมีหลักสูตรการประชาสัมพันธ์ การนำเสนอข่าวในสภาวะฉุกเฉิน ซึ่งการนำเสนอข่าวในสภาวะฉุกเฉินควรเชื่อมโยงเครือข่ายกัน เพื่อจะได้นำเสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างถูกต้องที่สุด

ผู้แทนภาคประชาชน มีความเห็นว่า การรายงานสถานการณ์ฉุกเฉินควรมีศูนย์รวมการรายงานหรือคัดกรองข้อมูลก่อนการเผยแพร่ที่สามารถดำเนินการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินไปสู่ภาคประชาชนได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อที่จะสามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วและถูกต้องเช่นกัน

5.2.1.3 สภาวะฉุกเฉินแบบโรคระบาด

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า การหาข้อมูลจากภาครัฐ โดยในช่วงสถานการณ์ของวิกฤตโรคระบาดนั้น ได้หาข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดก่อนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งในสถานการณ์วิกฤตควรจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจในการดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน

ผู้จัดรายการร่วมของใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า มีการหาข้อมูลจากภาครัฐโดยการบูรณาการระหว่างสถานีวิทยุกองทัพบกภาคที่ 2 กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในแง่การบริหารจัดการข่าวสารช่วงสภาวะวิกฤตโรคระบาดควรมีงบประมาณเพิ่มเติม

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า การจัดการข่าวสารในสภาวะวิกฤตโรคระบาดโดยคัดกรองข้อมูลจากศูนย์กลางและมีศูนย์รวมกระจายข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นการเผยแพร่ข้อมูลจะดำเนินการอย่างระมัดระวัง เพื่อไม่สร้างความตื่นตระหนกแก่ภาคประชาชน

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า หน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็ว

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า ทางสถานพยาบาลในระดับท้องถิ่น รวมทั้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่ได้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่สื่อมวลชนในการช่วยดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ควรมีการบูรณาการร่วมกัน โดยตั้งกลุ่มไลน์ขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งภายในกลุ่มนี้ร่วมทุกสายงานที่จำเป็นต้องดำเนินการจัดการโรคระบาด ที่ผ่านมารับข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมองว่าสื่อมวลชนไม่สามารถวิเคราะห์เชิงลึกในระดับวิชาการได้ แต่สามารถให้ข้อมูลโดยการสื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมทั้งให้ข้อมูลด้านแนวทางการปฏิบัติตนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ได้ อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 กลุ่มอาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีบทบาทในการเข้าถึงประชาชนเป็นอย่างมาก

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ มีความเห็นว่า ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในสื่อออนไลน์มีทั้งข่าวลวง ข่าวปลอมเผยแพร่ข้อมูลเป็นจำนวนมาก โดยที่สื่อมวลชนบางส่วนก็นำข้อมูลไปเผยแพร่ ซึ่งการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงนี้เป็นสิ่งที่จะต้องบริหารจัดการให้ดี

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมคนตาบอด มีความเห็นว่า คนตาบอดส่วนใหญ่รับฟังข่าวสารผ่านทางสื่อกระจายเสียง ทั้งนี้อยากให้ทางภาครัฐดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อกระจายเสียง เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ ซึ่งก่อนดำเนินการกระจายข้อมูลข่าวสารควรตรวจสอบข้อมูลก่อนว่าเป็นข้อมูลลวงหรือไม่ อีกทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารกับภาคประชาชนควรให้ผู้นำหมู่บ้านเป็นผู้ประกาศข่าวสารผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงโดยข้อมูลนั้นมาจากทางสาธารณสุขจังหวัด

สมาคมวิชาชีพวิทยุและโทรทัศน์จังหวัดบุรีรัมย์ มีความเห็นว่า เรื่องของสถานการณ์โควิด 19 ทางบุรีรัมย์มีการประชาสัมพันธ์ผ่านความร่วมมือของสมาคมนักวิทยุในจังหวัดบุรีรัมย์ กรมประชาสัมพันธ์ และประชาสัมพันธ์จังหวัดในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ทั้งแนวทางป้องกันและแนวปฏิบัติ ข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอเป็นข้อมูลระดับจังหวัดมาจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งไม่ได้เป็นข้อมูลในระดับท้องถิ่น โดยมีกรมการจังหวัดบุรีรัมย์ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูล

ผู้แทนภาคประชาชน

อาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความเห็นว่า ในชุมชนมีการกระจายข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย ควรมีแหล่งศูนย์รวมข้อมูลภายในชุมชนที่น่าเชื่อถือได้

เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัดสุรินทร์ มีความเห็นว่า ได้รับข่าวสารจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยที่ออกอากาศผ่านเสียงตามสายภายในชุมชน ถึงแนวทางปฏิบัติในสถานการณ์โควิด 19 และนำข้อมูลเผยแพร่สู่ชุมชน มองว่าก่อนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารควรมีการกลั่นกรองข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารก่อน ในด้านการป้องกันควรบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มอาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อกระจายข่าวสารที่ถูกต้องสู่ชุมชน

5.2.1.4 สภาวะฉุกเฉินแบบทางเศรษฐกิจ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 1 โดยนักวิชาการวิทยุสถาบันการศึกษา ให้ความเห็นว่า ต้องมีกระบวนการจำแนกก่อนว่าสถานการณ์ในขณะนั้นเป็นเพียงความโกลาหลหรือเข้าขั้นวิกฤตเรียบร้อยแล้ว ซึ่งการจัดการในปัจจุบันมีความสับสนกับการแบ่งเขตในการบริหารจัดการต่าง ๆ เช่น ปัญหาเรื่องฝุ่นควันเป็นเรื่องสำคัญที่ไม่สามารถจำแนกพื้นที่ชัดเจนได้ โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความเคลื่อนไหวโดยมีศูนย์วิจัยภัยพิบัติของจังหวัดเชียงใหม่ และมีความเห็นว่าควรมีการรวมศูนย์ในการบริหารจัดการข่าวสาร เพราะปัจจุบัน

ทุกคนสามารถเป็นสื่อได้เอง นั่นเป็นบ่อเกิดของความหลากหลายสร้างความตื่นตระหนก หากจะหวังพึ่งพาช่องทางอินเทอร์เน็ต ในกรณีที่ไฟฟ้าใช้ไม่ได้อินเทอร์เน็ตก็ไม่ได้เช่นกัน ดังนั้นประเด็นสำคัญคือต้องมีศูนย์กลางที่เป็นทางการในการกำกับดูแลหรือว่าหน่วยเฝ้าสังเกตการณ์ในสถานการณ์วิกฤตินั้น ๆ

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า ปัญหาอยู่ที่ความรวดเร็วในการให้บริการในสภาวะ สถานีวิทยุต้องทำงานแข่งชันกับการกระจายของข้อมูลที่คลาดเคลื่อน อันเนื่องจากการที่ประชาชนทุกคนมีอุปกรณ์สื่อสารอยู่ในมือ จึงเป็นทั้งผู้สร้างและผู้ส่งสารได้เอง เมื่อมีการสื่อสารที่คลาดเคลื่อนเกิดขึ้น กรมประชาสัมพันธ์ต้องใช้เวลาในการตรวจสอบซ้ำก่อนที่จะสื่อสาร เพื่อแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน และการบริหารจัดการสภาวะวิกฤตของกรมประชาสัมพันธ์คือใช้แผนในการสื่อสารเรียกว่า ‘แผนพระอินทร์’ หนึ่ง สอง สาม ซึ่งผู้อำนวยการเขตของหน่วยงานเป็นประธานในการสั่งการ และในกระบวนการทำงานจะมีคณะทำงานในจังหวัดทำงานร่วมกัน

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) สถานีวิทยุชุมชนคนเมืองลี ให้ความเห็นว่า สถานีวิทยุ นอกเขตหรือต่างอำเภอนั้นจะหาข้อมูลอ้างอิงจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และหาข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต อีกทั้งยังสามารถหาข้อมูลได้จากที่ว่าการอำเภอ แต่ก็มีประเด็นการลงลึกด้านเนื้อหาเชิงลึก เพราะข้อมูลที่ได้จากที่ว่าการอำเภอนั้นรับข้อมูลมาจากส่วนราชการของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาเป็นภาพกว้าง ยังไม่สามารถบ่งบอกถึงสถานการณ์ในระดับที่เคลมมาระดับชุมชนได้

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรม มีความเห็นว่า สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับโควิดนั้น ในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานจะไม่ทราบจริง ๆ ว่าภาครัฐจะปิดจังหวัดเชียงใหม่เมื่อไหร่ ซึ่งขาดข้อมูลข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้

ผู้แทนจากหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ ให้ความเห็นว่า การหาข้อมูลในสภาวะฉุกเฉินต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่าอินเทอร์เน็ตสามารถใช้การได้หรือไม่ ในบางสถานการณ์ที่อินเทอร์เน็ตใช้ไม่ได้ก็ต้องใช้วิทยุ ดังนั้นการวางแผนสื่อสารในสภาวะจึงต้องจำแนกว่าวิกฤตินั้น อินเทอร์เน็ตสามารถใช้การได้หรือไม่

ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ให้ความเห็นว่า ในภาวะที่ประชาชนต้องได้รับข้อมูลข่าวสารควรมีข้อเท็จจริง มีวิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าประกอบด้วย ตัวอย่างเช่น ในช่วงหลังโควิดเกิดความวุ่นวายด้านข้อมูลทางสุขภาพและปัญหาเศรษฐกิจตามมา สิ่งที่ต้องการคือข้อมูลในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้านการสื่อสารควรรีบบัณฑิตออนไลน์ช่วยกระจายข่าวสารเพิ่มเติม หากมองในเรื่องวิทยุในรอบนอกตัวเมืองหรือนอกเขตเทศบาลเห็นว่ามีโอกาสได้ใช้วิทยุกระจายเสียงในการสื่อสารช่วงเกิดสภาวะวิกฤต แต่หากเป็นในตัวเมืองอาจไม่ค่อยมีโอกาสได้ใช้เนื่องจากประชาชนใช้สื่อออนไลน์กันมากกว่า

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ผู้แทนจากสมาคมคนตาบอด ให้ความเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญมาก ยกตัวอย่างวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมา ร้านนวดที่คนตาบอดเป็นผู้ให้บริการนั้นไม่มีคนมาใช้บริการ ทางสมาคมจึงต้องการข้อมูลที่สำคัญในช่วงมีสภาวะวิกฤต เพื่อนำไปจัดรายการวิทยุให้กับกลุ่มคนตาบอดได้รับทราบ เช่น

สวัสดิการต่างๆ ของภาครัฐ เมื่อคนตาบอดมีคำถามเพิ่มเติมแล้วไม่ทราบว่าจะหาข้อมูลได้จากที่ใด สื่อควรต้องเตรียมข้อมูลเพื่อตอบคำถาม ประเภทคำถามที่พบบ่อยๆ

ด้านสมาคมวิชาชีพวิทยุโทรทัศน์ ให้ความเห็นว่า ต้องการให้มีจุดกระจายข่าวโดยให้มีจุดให้ข่าวเพียงจุดเดียวเพื่อความรวดเร็วและความถูกต้องของข้อมูล

ผู้แทนภาคประชาชน

กลุ่มชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก ให้ความเห็นว่า พบปัญหาด้านการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ในสถานะถูกฉ้อโกง ซึ่งต้องหาข้อมูลเพื่อจะช่วยเหลือขอรับความช่วยเหลือ เช่น การหาทุนยังชีพ จากประสบการณ์เมื่อต้องเผชิญเหตุการณ์ทางกลุ่มเปราะบางจะเป็นกลุ่มที่ถูกกลั่นแกล้ง เพราะเป็นคนกลุ่มน้อยและประกอบกับกลุ่มออทิสติกนั้นเรียกร้องสิทธิด้วยตนเองไม่ได้

กลุ่มสภาเด็กและเยาวชน ให้ความเห็นว่า ปัจจุบันนี้การรับสื่อไม่ได้รับฟังวิทยุแล้ว ส่วนใหญ่จะใช้แพลตฟอร์ม X แต่ก็ประสบปัญหาในมุมมองของข้อมูลที่ล้นหลามและไม่เป็นระเบียบ หากมองเรื่องเศรษฐกิจต้องการให้การสื่อสารมีนักข่าวที่เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ ซึ่งในมุมมองของประชาชนไม่เคยได้ยินแผนฟื้นฟูที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจเลย ประกอบกับภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่มีความเป็นราชการมาก จึงทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้อย่างไม่เต็มประสิทธิภาพนัก

กลุ่มเยาวชน ให้ความเห็นว่า จังหวัดเชียงใหม่เกิดสถานการณ์วิกฤตหลายประเภท โดยหลักคือภาวะที่เกิดจากการแข่งขันระหว่างนายทุนท้องถิ่นกับนายทุนรายใหญ่ ซึ่งต้องการให้มีการให้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อสนับสนุนนายทุนท้องถิ่นมากขึ้น จากข้อมูลที่ได้ศึกษามาจะพบว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่นาน จังหวัดเชียงใหม่มีร้านค้าปิดตัวจำนวนเกือบ 200 ร้าน ในการสื่อสารควรสื่อทั้งภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากภาพรวมทั้งในระดับประเทศและระดับสากล เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบความเคลื่อนไหว เนื่องจากการได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจนั้นมิใช่เพียงเกิดจากปัญหาในท้องถิ่นเท่านั้น โดยมากเป็นผลกระทบจากเหตุการณ์ระดับโลก

ผู้แทนในการขับเคลื่อนกลุ่มเยาวชน ให้ความเห็นว่า ต้องการการสื่อสารนโยบายภาครัฐที่สำคัญ เช่น ณ วันที่มีนโยบายปลดล็อกกัญชาก็มีข้อมูลที่นำเสนอไม่รอบด้าน ทำให้การค้าในท้องถิ่นเกิดคำถามว่าจะเอาอย่างไรกับการเปิดร้านที่เกี่ยวข้องกับกัญชา หรือแม้แต่การปลดล็อกพระราชบัญญัติแอลกอฮอล์ก็ล้วนส่งผลกระทบต่อบรรยากาศทางเศรษฐกิจในท้องถิ่นทั้งสิ้น ซึ่งวิทยุชุมชนมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารข้อมูลดังกล่าวอย่างมาก เพราะสามารถสื่อสารกับท้องถิ่นได้โดยตรง

ผู้แทนภาคประชาชน ให้ความเห็นว่า ควรส่งเสริมกลไกในการเชื่อมแหล่งกระจายข้อมูลที่สามารถเข้าถึงชุมชนได้ดี เช่น การเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพราะว่ามีสื่อเสียงตามสายที่ให้ข้อมูลได้โดยตรง ยกตัวอย่าง ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากพื้นที่บริเวณแม่สาย ที่มีข่าวการทำร้ายกันถึงชีวิตหรือเหตุการณ์ไม่สงบจากพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน และมีความกลัวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่แม่สาย จึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่แม่สาย ด้านวิทยุชุมชนก็เคยมีบทบาทในการช่วยเหลือน้ำท่วมในการส่งผ่านข้อมูลการระดมความช่วยเหลือต่าง ๆ

5.2.1.5 สถานะฉุกเฉินแบบอุบัติเหตุ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า มีนักข่าวในการลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลข่าวสารจากพื้นที่จริง ร่วมทั้งการหาข้อมูลจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือจากหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้มีการสั่งการจากส่วนกลางในการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) ประเภทบริการชุมชน มีความเห็นว่า ควรมีการตรวจสอบข้อมูลและดำเนินการประชาสัมพันธ์บ่อย ๆ ในเหตุการณ์สภาวะวิกฤต

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) ประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า ก่อนออกอากาศทางวิทยุควรตรวจสอบข้อมูลเพื่อลดความตื่นตระหนกแก่ภาคประชาชน และควรมีผู้แทนในการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องในสภาวะวิกฤตเพื่อวิทยุสามารถนำข้อมูลไปเผยแพร่ได้

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

เทศบาลจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า เทศบาลได้มีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของข้อมูลอุบัติเหตุต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่ภาคประชาชนได้ในสภาวะวิกฤต

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า เกิดการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารในช่วงสภาวะวิกฤต แต่กลุ่มที่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องได้ต้องเป็นหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในเหตุการณ์จริง ดังนั้นทางวิทยุกระจายเสียงควรมีบทบาทในการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐในสภาวะวิกฤต

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีความเห็นว่า ควรจัดตั้งหน่วยงานกลางในการรวบรวมข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลการสื่อสารสภาวะวิกฤตดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า มีความต้องการให้จังหวัดสุพรรณบุรีมีกลุ่มเฉพาะกิจที่มีการร่วมมือกันในการกระจายข้อมูลข่าวสารในช่วงสภาวะวิกฤต หรือสำนักงาน กสทช. เป็นตัวกลางในการสื่อสารที่จะกำหนดกลุ่มคนที่เปี่ยมช่วยในการนำเสนอสิ่งสัญญาณ นอกจากนี้ ภายในจังหวัดสุพรรณบุรีให้อำนาจการสำนักงาน กสทช. เขต 13 มีการซ้อมการสื่อสารในสภาวะวิกฤตร่วมกับสถานีวิทยุและกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพราะในกรณีพลูระเบิดในจังหวัดนั้น ไม่มีหน่วยงานที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ดังนั้น ควรมีหน่วยงานรวมศูนย์ในการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการสื่อสารในสภาวะวิกฤตที่รวดเร็วและชัดเจน

ผู้อำนวยการสำนักงาน กสทช. เขต 13 มีความเห็นว่า ทางเจ้าหน้าที่ที่มีการสมมติเหตุการณ์และซ้อมแผนกันอยู่แล้ว ทั้งนี้ด้านการสื่อสารสภาวะวิกฤตควรสร้างองค์ความรู้ให้กับหน่วยงานรัฐในการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดกับผู้ประกอบการภาคเอกชนในการทำธุรกิจต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุอุบัติเหตุ

สมาคมกู้ภัย มีความเห็นว่า หากการสื่อสารไม่ชัดเจน หรือข้อมูลไม่มีการอัปเดต จะส่งผลกระทบต่อการทำงาน นอกจากนี้ การสื่อสารทางสื่อออนไลน์เป็นช่องทางแรกและมีการแพร่กระจายไปรวดเร็ว แต่ข้อมูลที่แพร่กระจายบางข้อมูลไม่ถูกต้องและเป็นข้อมูลที่สร้างความตื่นตระหนกของภาคประชาชน ดังนั้นสื่อวิทยุควรมียุทธศาสตร์ในการสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องสู่ภาคประชาชน

ผู้แทนภาคประชาชน

อาสาสมัครสุภาพบุรุษ (อสม.) มีความเห็นว่า ข้อมูลไม่ชัดเจนและไม่เป็นจริง มีการเสริมแต่งด้านข้อมูลลงให้ประชาชนเชื่อกันมาก

5.2.2 ช่องทางที่ใช้ในการหาข้อมูลในสภาวะฉุกเฉิน

5.2.2.1 สภาวะฉุกเฉินแบบภัยธรรมชาติ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า ค้นหาแหล่งข้อมูลจากศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ ทางสถานีโทรทัศน์และสถานีวิทยุ สื่อสังคมออนไลน์ และหาข้อมูลจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือได้

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า ข้อมูลได้จากไลน์กลุ่มของกรมประชาสัมพันธ์ เครือข่ายวิทยุชุมชน และเครือข่ายภาคประชาชน

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า วิทยุสื่อสารของหน่วยกู้ภัยในพื้นที่

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า ในสถานการณ์วิกฤตมีการจัดตั้งการรวมศูนย์ข้อมูลในการสื่อสารในสภาวะวิกฤต อีกทั้งมีการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมประชาสัมพันธ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อออนไลน์จากนักข่าวในพื้นที่และประชาชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม การรับข้อมูลข่าวสารจากประชาชนในพื้นที่ ศูนย์เตือนภัยพิบัติ และสื่อที่มีความน่าเชื่อถือ การรับข่าวสารต้องมีการกรองข้อมูลก่อน โดยเฉพาะจำนวนผู้เสียชีวิตสื่อไม่ควรเน้นประเด็นนี้ ควรเน้นข้อมูลที่สามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ ภาครัฐควรนำส่งข้อมูลให้สื่อวิทยุในการเผยแพร่ในสถานการณ์วิกฤต เพื่อเป็นการเตือนภัยประชาชนและการเตรียมรับมือในสถานการณ์วิกฤต

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า รับข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 4 มีความเห็นว่า รับข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ เช่น Facebook Line เป็นต้น

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด มีความเห็นว่า เครือข่ายวิทยุสื่อสาร สื่อออนไลน์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์ภัยพิบัติแห่งชาติ และกรมอุตุนิยมวิทยา

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเห็นว่า มีกลุ่มไลน์ของกรมป้องกันสาธารณภัยที่มีผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากประชาสัมพันธ์จังหวัด

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมคนตาบอด มีความเห็นว่า ได้รับข่าวสารจากทางโทรศัพท์ และสถานีวิทยุ FM 91.75 Mhz สถานีวิทยุ อสมท และกรมประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องภัยพิบัติได้

สมาคมสื่อในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า สื่อโทรศัพท์ สื่อวิทยุ และสื่อออนไลน์

5.2.2.2 สภาวะฉุกเฉินแบบเหตุการณ์ไม่สงบ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 1 มีความเห็นว่า การนำเสนอข่าวสารในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉินจะเน้นเรื่องภัยธรรมชาติ โดยดำเนินการหาข้อมูลจากหน่วยงานราชการ เช่น กรมชลประทาน นอกจากนี้ มีการติดตามข่าวสารจากแอปพลิเคชัน X ของหน่วยงานราชการ

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า ช่องทางในการหาข้อมูลมาจากเครือข่ายกลุ่มตำรวจ หรือประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งติดตามข้อมูลข่าวสารจากกรมประชาสัมพันธ์ และในสื่อออนไลน์ ได้แก่ แอปพลิเคชัน X หรือ Line ของกลุ่มหน่วยงานภาครัฐ

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า ติดตามข่าวสารจากเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ และสื่อออนไลน์ เช่น Facebook หรือ X ของหน่วยงานราชการ

ในกลุ่มผู้ประกอบการที่ดำเนินการเช่าช่วงเวลา มีความเห็นว่า มีนักข่าวภาคสนามสำหรับการลงพื้นที่และทางสถานีมีผู้ประกาศข่าวที่มีประสบการณ์ในการรายงานข่าว สามารถประเมินข่าวในสถานะได้ ซึ่งการนำเสนอข่าวส่วนใหญ่ในปัจจุบันมาจากสื่อออนไลน์ที่มีการนำเสนอข่าวรวดเร็ว ดังนั้น การควบคุมเนื้อหาในสื่อออนไลน์จะสามารถควบคุมอย่างไรให้สถานการณ์ไม่เลวร้ายลง

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า ทางสถานีมีการหาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ได้แก่ ข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐ เครือข่ายมูลนิธิสภาเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ รวมทั้งมีทีมบรรณาธิการสำหรับการตรวจสอบข้อมูล

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า ไลน์กลุ่มของสมาคมสื่อขอสะอาดที่มีเครือข่ายทั่วประเทศ และติดตามข้อมูลจากกรมประชาสัมพันธ์ รายการโทรศัพท์ที่เป็นรายการข่าวโดยเฉพาะ

ผู้ให้บริการกระจายเสียง และบริการที่เกี่ยวข้อง (สื่อเสียง) มีความเห็นว่า ติดตามข้อมูลจากแหล่งข่าวโดยตรง และติดตามจากสื่อออนไลน์ผ่านช่องทางของหน่วยงานราชการ

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสภาพัฒนาการแห่งชาติ มีความเห็นว่า ติดตามข้อมูลข่าวสารจากแอปพลิเคชัน X ของหน่วยงานราชการ และดำเนินการตรวจสอบกับหน่วยงานราชการโดยตรง

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีความเห็นว่า ติดตามข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานในพื้นที่

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเห็นว่า ติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อออนไลน์

ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ องค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

บริษัท Paneda มีความเห็นว่า ติดตามข่าวสารจากสื่อออนไลน์ พร้อมทั้งตรวจสอบข้อเท็จจริงจากหน่วยงานของภาครัฐ

สมาคมคนตาบอด มีความเห็นว่า ทางสมาคมมีกรรมการประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่ในการคัดกรองข้อมูลข่าวสาร โดยแหล่งข่าวมาจากกรมประชาสัมพันธ์

สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความเห็นว่า ติดตามข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือ ได้แก่ กรมประชาสัมพันธ์

ผู้แทนภาคประชาชน

ภาคประชาชน มีความเห็นว่า ติดตามข่าวสารจากช่องทางออนไลน์ ได้แก่ Facebook YouTube TikTok และ X ซึ่งไม่สามารถประเมินข้อมูลข่าวสารได้ว่าเป็นข้อมูลเท็จหรือจริง ดังนั้น จึงเลือกตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม อาทิ ข่าวสารจากช่องทางโทรทัศน์ นอกจากนี้ การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินควรมีแนวปฏิบัติ ดังนี้ 1) การจัดการในเรื่องของ Wardroom การตั้งโต๊ะข่าว สแกนข้อมูลข่าวสาร 2) การสื่อสารในการนำเสนอข่าวควรนำเสนอในลักษณะการลดความตื่นตระหนก

5.2.2.3 สถานะฉุกเฉินแบบโรคระบาด

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า ได้รับข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย การแถลงข่าวของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง รวมทั้งมีการดำเนินการสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต

ผู้รับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า รับข้อมูลข่าวสารจากการลงพื้นที่ และจากส่วนกลาง โดยนำเสนอข่าวสารผ่านสถานีวิทยุและหอกระจายข่าว เช่น รายการข่าวเช้า บอกข่าวเล่าแจ้ง เป็นต้น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า สืบค้นข้อมูลจากทางโรงพยาบาล หน้าเพจของสำนักงานสาธารณสุข และเว็บไซต์ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า ช่องทางที่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากหน่วยงานราชการ อาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ทางไลน์กลุ่มของสถานีวิทยุ และรับข้อมูลข่าวสารผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีความเห็นว่า ได้รับข้อมูลจากหน่วยงานส่วนกลาง กระทรวงสาธารณสุข

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมคนตาบอด มีความเห็นว่า ได้รับข้อมูลจาก สื่อออนไลน์ Facebook ในกลุ่มของสมาคมคนตาบอด

สมาคมวิชาชีพวิทยุและโทรทัศน์จังหวัดบุรีรัมย์ มีความเห็นว่า จังหวัดบุรีรัมย์มีศูนย์กลางในการคัดกรองข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งรับข้อมูลผ่านในกลุ่มเครือข่ายของสมาคมวิทยุ

ผู้แทนภาคประชาชน

เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค มีความเห็นว่า หาข้อมูลผ่านบุคคลในพื้นที่ โดยตัวแทนของกลุ่มเครือข่าย อีกทั้งรับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของภาครัฐ ได้แก่ สาธารณสุขจังหวัดและสาธารณสุขอำเภอ เป็นต้น นอกจากนี้รับข่าวสารผ่านทางสื่อวิทยุ

อาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความเห็นว่า ดำเนินการลงพื้นที่ในการรับข้อมูลข่าวสาร และสื่อสารผ่านไลน์กลุ่ม อสม.

5.2.2.4 สภาวะฉุกเฉินแบบทางเศรษฐกิจ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะ ให้ข้อมูลว่า มีการสนับสนุนข้อมูลโดยเป็นการออกอากาศในระบบ AM ซึ่งตอบโจทยการสื่อสารในพื้นที่ห่างไกล และอยู่บริเวณหลังเขา และจากการลงพื้นที่พบว่าสัญญาณชัดเจนดี และการออกอากาศผ่านระบบออนไลน์ที่ควบคู่กันก็มีความชัดเจน อย่างไรก็ตาม ควรมีการปรับปรุงด้านการออกอากาศ เพื่อให้ตอบโจทยกลุ่มเปราะบาง และกลุ่มชาติพันธุ์ได้ทั่วประเทศ จากการที่มีวิทยุในระบบ AM ที่ออกอากาศใน 7 ภาษาชาติพันธุ์ เป็นเครื่องมือที่กลุ่มชาติพันธุ์ทราบข้อมูลในสถานการณ์ได้ และในการดำเนินงานมีการตรวจสอบภาษาโดยมีการจ้างผู้เฝ้าฟังด้วยการใช้ภาษาสื่อสารมีความคลาดเคลื่อนหรือไม่

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) สถานีวิทยุชุมชนคนเมืองลี ให้มีความเห็นว่า การหาข้อมูลเพิ่มเติมจากห้องประชุมของที่ว่าการอำเภอ

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมวิชาชีพวิทยุโทรทัศน์ภาคประชาชน มีความเห็นว่า การทำงานในพื้นที่เชิงใหม่และลำพูน จะหาข้อมูลจากแหล่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นโดยตรง เพิ่มเติมกับการใช้ข้อมูลจากกลุ่มไลน์ของสื่อมวลชนที่มีการรวมกลุ่มกับหน่วยงานของรัฐโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นการส่งข้อมูลอย่างเป็นทางการ

ผู้แทนภาคประชาชน

กลุ่มภาคประชาชน มีความเห็นว่า ได้จากการฟังวิทยุและเข้าเฟซบุ๊กของท้องถิ่นเชียงใหม่ซึ่งมีหลายกลุ่มและต้องการให้มีการควบคุมการให้ข้อมูลในสภาวะวิกฤต นอกจากนี้ระบบเสียงตามสายก็มีความสำคัญเนื่องจากผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ใหญ่บ้านที่เมื่อสื่อสารข้อมูลใด ๆ ออกไป ประชาชนในหมู่บ้านก็จะเชื่อข้อมูลที่สื่อสาร ด้านข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนั้นประชาชนต้องค้นหาไปที่ต้นตอที่เกี่ยวข้องกับประเภท และมีการประสานงานไปโดยตรงเอง ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกับเครือข่ายสื่อ เช่น สื่อที่เป็นเสียงตามสาย

ด้านกลุ่มเยาวชน มีความเห็นว่า เมื่อรัฐบาลมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่กลับมีแหล่งข้อมูลที่หลากหลายมากเกินไป และเมื่อมีนโยบายเร่งด่วนในเฟซบุ๊กมักจะมีลิงก์หลอกลวงให้คลิกเข้าไป (Click bait) ในประเด็นที่เชียงใหม่ได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจจากการที่ทุนจีนเข้ามารุกพื้นที่ อยากให้ข้อมูลว่าในประเด็นนี้ในกลุ่มเยาวชนมีความตื่นตัวในเรื่องทุนจีนมาก จึงอยากได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ด้านวิทยุของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นั้น เคยสร้างนักข่าวเศรษฐกิจโดยมองว่าเป็นจุดสำคัญที่จะสื่อสารได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และในยุคปัจจุบันการสื่อสารกับประชาชนควรอบรมให้นักจัดรายการสามารถสื่อสารโดยสัมผัสได้ถึงความรู้สึกเชื่อมโยงถึงผู้คน และส่วนกลางควรทำข้อมูลเป็นกลางเพื่อให้สามารถอ้างอิงข้อมูลได้

5.2.2.5 สภาวะฉุกเฉินแบบอุบัติเหตุ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า ลงพื้นที่จริงในการตรวจสอบข้อมูล และค้นหาข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) ประเภทบริการชุมชน มีความเห็นว่า จากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และหาข้อมูลเพิ่มเติมจากสื่อออนไลน์

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) ประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า มีการติดตามข่าวสารจากหลายหน่วยงาน เช่น วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุพรรณบุรี หาข้อมูลเพิ่มเติมจากการรับฟังสัญญาณของสมาคมสภาวิชาชีพสื่อมวลชนของประเทศไทย จากกรมป้องกันบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลจังหวัดสุพรรณบุรี ประชาสัมพันธ์จังหวัดสุพรรณบุรี และหาข้อมูลผ่านสื่อวิทยุและสำนักข่าวผ่านทางช่องทางออนไลน์ นอกจากนี้ ได้รับข่าวสารจากสื่อออนไลน์ ได้แก่ Facebook X เพราะมีความรวดเร็วในการรับข้อมูลข่าวสาร และมีการเข้าถึงของกลุ่มคนได้หลากหลาย และรับข้อมูลจากกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มไลน์ของผู้ใหญ่บ้าน ข้อมูลที่ส่งมาใน Line เป็นข้อมูลจริง เพราะมีกฎหมายห้ามส่งข้อมูลที่เป็นเท็จ

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีความเห็นว่า รับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุพรรณบุรี และสื่อออนไลน์

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า รับข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มไลน์ เช่น กลุ่มไลน์ของสาธารณสุขจังหวัด หรือจากสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด อีกทั้งรับข้อมูลจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุพรรณบุรี

มูลนิธิเสมอกันกู้ภัย มีความคิดเห็น มีการรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุสื่อสารของหน่วยงานกู้ภัย มีการรับข้อมูลจากสำนักงานตำรวจ หรือทางโรงพยาบาลที่ได้รับแจ้งเหตุ

ผู้แทนภาคประชาชน

ภาคประชาชน มีความเห็นว่า หาข้อมูลจากผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน สมาชิกขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีการหาข้อมูลเพิ่มเติมจากข่าวสารจากโทรทัศน์ เช่น ช่องวัน และไทยรัฐ

อาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความเห็นว่า หาข้อมูลจากทางโทรศัพท์ของกลุ่มคนในพื้นที่ และมีการเดินทางไปสำรวจสถานที่จริง ในส่วนสื่อวิทยุมีการให้ข้อมูลข่าวสารที่ซ้ำ เพราะอาจจะต้องคัดกรองข้อมูลข่าวสารก่อนนำเสนอ

5.2.3 ประเด็นที่ควรปรับปรุงในการสื่อสารผ่านวิทยุกระจายเสียงเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในสภาวะฉุกเฉิน

5.2.3.1 สภาวะฉุกเฉินแบบภัยธรรมชาติ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า ข้อมูลต้องถูกต้อง รวดเร็ว และมีความชัดเจน อีกทั้งระบุพื้นที่ให้ชัดเจน เช่น อำเภอ ตำบล หมู่บ้านใด เป็นต้น การนำเสนอเนื้อหาควรตรวจสอบแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ที่มีแหล่งอ้างอิงบุคคลที่ชัดเจน

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า คลื่นความถี่ของกรมประชาสัมพันธ์มี 2 คลื่นในเขตสุราษฎร์ธานี สามารถรวมกันได้หรือไม่ เพราะมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ นอกจากนี้ช่องสัญญาณของภาครัฐควรมีช่องความถี่ที่ชัดเจน การแพร่สัญญาณควรครอบคลุมทั่วจังหวัด

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า ควรมีการกำหนดด้วยว่าในสถานการณ์วิกฤตหน่วยงานรัฐสามารถสั่งการให้คลื่นวิทยุแทรกในการออกอากาศเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารในสภาวะวิกฤตสถานีวิทยุควรมีแม่ข่ายในการประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐ

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า ในสถานการณ์วิกฤตมีการรวมศูนย์ในการตั้งแม่ข่ายเพื่อสื่อสารในสถานการณ์วิกฤต โดยแม่ข่ายจะเป็นสถานีวิทยุที่มีความพร้อม เช่น อสมท อีกทั้งหน่วยงานรัฐควรลดขั้นตอนในการดำเนินการในสภาวะวิกฤต เพื่อให้การสื่อสารในสภาวะวิกฤตสู่ภาค

ประชาชนจะได้มีความรวดเร็ว นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐควรมีการช่วยเหลือเครื่องสำรองไฟสำหรับใช้สื่อสารในสภาวะวิกฤต เพื่อสื่อวิทยุสามารถสื่อสารไปถึงประชาชนได้ถึงแนวทางปฏิบัติในสถานการณ์น้ำท่วม

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า ควรปรับปรุงในเรื่องของการทันสมัยของข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากข้อมูลข่าวสารล่าช้า

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด มีความเห็นว่า การส่งสัญญาณควรมีเสถียรภาพและสามารถครอบคลุมในทุกพื้นที่ สื่อวิทยุควรมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และรวดเร็วในสถานการณ์วิกฤต

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมคนตาบอด มีความเห็นว่า มีการปรับปรุงการสื่อสารเครือข่ายให้ชัดเจนและครอบคลุมทุกพื้นที่

สมาคมสื่อในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า สื่อวิทยุควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารสู่ภาคประชาชน

5.2.3.2 สภาวะฉุกเฉินแบบเหตุการณ์ไม่สงบ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 1 มีความเห็นว่า สำนักงาน กสทช. ควรดำเนินการ ดังนี้ 1) การสร้างการรับรู้และการยอมรับในสภาวะฉุกเฉิน 2) การจัดระบบการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินให้เด่นชัด โดยมีการจัดระบบแบบรวมศูนย์เพื่อดำเนินการคัดกรองข้อมูลข่าวสาร 3) มีช่องทางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวก และ 4) มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดการรวมศูนย์

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินควรมีแผนการดำเนินการที่ชัดเจน รวมทั้งควรมีการอบรมผู้ประกาศข่าวในการนำเสนอข่าวในสภาวะฉุกเฉิน ซึ่งทางสถานีได้มีการดำเนินการผลิตคลิปสื่อสารสำหรับประชาชนในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่ถ้าออกอากาศในส่วนของวิทยุจะมีข้อจำกัดที่สามารถรับได้เฉพาะเสียง

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า การนำเสนอข้อมูลข่าวสารควรที่จะต้องถูกต้องและรวดเร็ว

กลุ่มผู้ประกอบการที่ดำเนินการเช่าช่วงเวลา มีความเห็นว่า ควรมีศูนย์กลางในการตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้ประชาชนรับทราบข่าวสารได้อย่างถูกต้อง

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า ควรมีแนวปฏิบัติในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินเพื่อสื่อจะได้นำเสนอข้อมูลได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งควรมีองค์กรที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบในการเผยแพร่หรือคัดกรองข้อมูลโดยที่ไม่ปกปิดข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า ควรมีการจัดอบรมหลักสูตรการสื่อสารในสภาวะวิกฤต เพื่อเป็นแนวทางให้กับสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารในสภาวะฉุกเฉิน และควรมีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับสื่อออนไลน์เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์

ผู้ให้บริการกระจายเสียง และบริการที่เกี่ยวข้อง (สื่อเสียง) มีความเห็นว่า ควรมีหน่วยงานกลางที่จัดการข้อมูลข่าวสาร และให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว ไปในทิศทางเดียวกัน

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีความเห็นว่า การนำเสนอข้อมูลข่าวสารควรที่จะเข้าใจง่ายและมีความชัดเจน รวมทั้งควรสื่อสารให้ประชาชนรับทราบข้อมูลถึงแนวปฏิบัติที่ควรทำหรือไม่ควรทำในสถานการณ์สภาวะฉุกเฉิน

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเห็นว่า ควรมีการนำเสนอข่าวทั้งในรูปแบบของสื่อดั้งเดิมและผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ควบคู่ไปด้วย เพื่อประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้หลากหลายช่องทาง

ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

กตป. ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค มีความเห็นว่า ควรมีคู่มือการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน

สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความเห็นว่า ควรมีคู่มือในการสื่อสารในสภาวะวิกฤตเพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอของสื่อมวลชน

นักวิชาการ มีความเห็นว่า การนำเสนอข่าวควรนำเสนอข่าวที่เป็นกลาง รวมทั้งผู้นำเสนอข่าวควรมีความรู้ในเรื่องที่นำเสนอข่าว เพื่อนำเสนอข่าวได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม

ผู้แทนภาคประชาชน

ภาคประชาชน มีความเห็นว่า การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินควรดำเนินการสื่อสารข้อมูลที่รวดเร็ว ชัดเจน และถูกต้อง ซึ่งอาจมีความจำเป็นต้องเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสื่อวิทยุกับสื่อออนไลน์ในการกระจายข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจที่ตรงกัน อย่างไรก็ดี ควรมีสุนัขคัดกรองข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนสามารถเชื่อถือได้ ซึ่งอาจจะนำเทคโนโลยี AI มาดำเนินการช่วยคัดกรองข้อมูล นอกจากนี้ วิทยุมีคลื่นไม่ชัดเจนควรปรับปรุงคุณภาพสัญญาณด้วย

5.2.3.3 สภาวะฉุกเฉินแบบโรคระบาด

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า เตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากร และเครื่องมือให้พร้อมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในสภาวะวิกฤต

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า ในการลิงก์ระบบสัญญาณในบางพื้นที่ไม่สามารถรับได้ ดังนั้น สามารถรับผ่านทาง Facebook

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า การรับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐ ควรมีช่องทางที่เป็นการรวมศูนย์ของข้อมูลในการเผยแพร่ข้อมูลสู่ภาคประชาชน

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า ในด้านงบประมาณควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสำหรับสื่อท้องถิ่น ในด้านการพัฒนาบุคลากรควรมีการฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจต่อดีใจในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในสภาวะวิกฤต ในด้านเชิงเทคนิคควรปรับปรุงปัญหาในการลิงก์สัญญาณของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยที่ไม่สามารถลิงก์ได้ หรือบางครั้งเสียงหาย ดังนั้นอยากได้ไฟล์ข้อมูลที่สามารถเปิดได้ทันที

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีความเห็นว่า ควรพัฒนาของบุคลากรในการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพในการสื่อสารข้อมูลได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีการพัฒนาอุปกรณ์ในการกระจายสัญญาณเพื่อให้ไม่เกิดคลื่นแทรก

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ผู้แทนสำนักงาน กสทช. มีความเห็นว่า สื่อวิทยุควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือ ถือเป็นนโยบายของทางสำนักงานที่จะต้องกำกับดูแลสื่อวิทยุในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

สมาคมวิชาชีพวิทยุและโทรทัศน์จังหวัดบุรีรัมย์ มีความเห็นว่า กสทช. ดำเนินขอความร่วมมือได้ แต่ไม่เคยขอความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหา ค่อยแต่ส่งหนังสือมาในการสั่งปรับอย่างเดียว ส่วนใหญ่ได้ข้อมูลจากสำนักงาน กสทช. เขต แต่ทางสำนักงาน กสทช. ภาค และส่วนกลางไม่มีการส่งเสริม สนับสนุน มีแต่การกำกับดูแลอย่างเดียว

ผู้แทนภาคประชาชน

เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค มีความเห็นว่า วิทยุกระจายเสียงต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการเผยแพร่ข่าวสารในช่วงของสถานการณ์ในสภาวะวิกฤต

อาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความเห็นว่า วิทยุกระจายเสียงต้องมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลด้านสัญญาณจะต้องมีความชัดเจนและไม่เกิดคลื่นแทรกในช่วงสถานการณ์วิกฤต เพื่อภาคประชาชนจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและชัดเจน

5.2.3.4 สภาวะฉุกเฉินแบบทางเศรษฐกิจ

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการ มีความเห็นว่า ควรใช้วิทยุกระจายเสียงเพื่อระดมความช่วยเหลือในขณะที่เกิด ซึ่งในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่วิทยุชุมชนมีความแข็งแรง ควรเชื่อมโยงกับสื่ออื่นและให้ความรู้เรื่องการใช้ศัพท์ทางเศรษฐกิจที่ทำให้ประชาชนเข้าใจได้ง่าย ด้านประเด็นโรคระบาดต้องส่งเสริมการใช้ภาษาว่าต้องใช้ภาษาแบบใด

ในพื้นที่แบบใด เช่น ภาษาคำเมือง ภาษากลาง หรือภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ และควรปรับปรุงการให้ความรู้สำหรับประชาชนในการติดตามข้อมูลจากสื่อของรัฐ เช่น วิทยุของกรมประชาสัมพันธ์ว่าต้องมีความล่าช้าเนื่องจากข้อมูลที่เป็นเท็จมักจะแพร่หลายก่อน และสื่อของรัฐจะต้องติดตามและตรวจสอบแล้วจึงนำเสนอข้อเท็จจริง จึงทำให้ข้อมูลเท็จมากกว่าก่อนข้อมูลจริงเสมอ ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องทำความเข้าใจและสื่อสารในภาคประชาชน และมีการให้ความรู้ เช่น เนื้อหาที่สื่อของรัฐนำเสนอต้องเป็นชุดเนื้อหาที่หักล้างข้อมูลที่คลาดเคลื่อน เป็นต้น

5.2.3.5 สภาวะฉุกเฉินแบบอุบัติเหตุ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า ความชัดเจนในเนื้อหาที่ดำเนินการสื่อสารสู่ผู้ฟัง นักจัดรายการควรมีความรู้ในเรื่องของสถานการณ์วิกฤต เพื่อสามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารและแนวทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) ประเภทบริการชุมชน มีความเห็นว่า ควรติดตามข่าวสารและตรวจสอบข้อมูลก่อนนำเสนอ และหาข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) ประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า ปรับตัวในด้านการสื่อสารผ่านทางช่องทางออนไลน์ควบคู่กับออฟไลน์ นอกจากนี้ ควรมีศูนย์ในการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในสภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้สื่อวิทยุสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่ภาคประชาชนได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในสภาวะฉุกเฉิน

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า วิทยุควรมีการปรับตัวโดยการเผยแพร่ข่าวสารผ่านไลน์กลุ่มเพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า ควรมีแนวทางปฏิบัติในการสื่อสารในสภาวะวิกฤต และมีช่องทางในการรวมศูนย์ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสื่อวิทยุสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องสู่ภาคประชาชน ในสภาวะวิกฤตที่อินเทอร์เน็ตไม่สามารถใช้งานได้ ดังนั้นวิทยุมีความสำคัญที่ควรมีติดประจำบ้านที่อาศัย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีความเห็นว่า ควรร่วมมือในทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานรัฐและสื่อวิทยุในการสื่อสารในสภาวะวิกฤต

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า วิทยุมีการปรับตัวและมีความต้องการช่วยเหลือในสภาวะวิกฤต ควรร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนและวิทยุควรมีบทบาทในการ

สื่อสารในสภาวะวิกฤต นอกจากนี้ ควรปรับปรุงในการเผยแพร่ข่าวสาร โดยหน่วยงานรัฐควรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการสื่อสารในสภาวะวิกฤต

กู้ภัยเสมอกัน มีความเห็นว่า มีการรับข้อมูลจากศูนย์สั่งการของกู้ภัย และมีการใช้วิทยุสื่อสาร รวมทั้ง ติดต่อกับสำนักงานตำรวจ และโรงพยาบาล และวิทยุที่สามารถช่วยเหลือกู้ภัยได้คือ วิทยุดิจิทัล

ผู้แทนภาคประชาชน

อาสาสมัครสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความเห็นว่า อยากให้มีการจัดตั้งหน่วยงานเป็นตัวกลางในการสื่อสารในสภาวะวิกฤต สำนักงาน กสทช. ควรมีแนวปฏิบัติให้กับสื่อมวลชนในช่วงการสื่อสารในสภาวะวิกฤต เพื่อให้สื่อวิทยุได้นำข้อมูลข่าวสารไปเผยแพร่สู่ประชาชน

5.2.4 ความเห็นต่อความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการพึ่งพาวิทยุกระจายเสียงเป็นช่องทางในการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน

5.2.4.1 สภาวะฉุกเฉินแบบภัยธรรมชาติ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า อาจทำให้ผู้ฟังเกิดความตื่นตระหนก ต้องมีแผนปฏิบัติการสื่อสารในสภาวะวิกฤต

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า ช่องสัญญาณของภาครัฐควรมีช่องความถี่ที่ชัดเจน การแพร่สัญญาณควรครอบคลุมทั่วจังหวัด

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า ควรมีการกำหนดด้วยว่าในสถานการณ์วิกฤต หน่วยงานรัฐสามารถสั่งการให้คลื่นวิทยุแทรกในการออกอากาศที่ให้ข้อมูลข่าวสารในสภาวะวิกฤต สถานีวิทยุควรมีแม่ข่ายในการประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐ

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า ภาครัฐควรนำส่งข้อมูลให้สื่อวิทยุในการเผยแพร่ในสถานการณ์วิกฤตเพื่อเป็นการเตือนภัยประชาชน และการเตรียมรับมือในสถานการณ์วิกฤต นอกจากนี้ กสทช. ควรมีแนวปฏิบัติในการสื่อสารในสภาวะวิกฤต เพื่อให้สื่อวิทยุมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการสื่อสารกับประชาชน

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า ควรปรับปรุงในเรื่องของการทันสมัยของข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากข้อมูลข่าวสารล่าช้า

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 4 มีความเห็นว่า การจัดการด้านคลื่นแทรก ควรพัฒนาและปรับปรุงในเรื่องของสัญญาณให้มีความเสถียรภาพมากกว่านี้

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด มีความเห็นว่า การส่งสัญญาณไม่สามารถทำได้ เนื่องจากในสภาวะวิกฤตภัยธรรมชาติกระแสไฟฟ้าไม่สามารถใช้งานได้

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมสื่อในจังหวัดสุราษฎร์ มีความเห็นว่า อาจจะไม่ได้รับข้อมูลจากหน่วยงานรัฐส่งผลให้การสื่อสารอาจจะไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ ในสภาวะวิกฤตการณ์ไฟฟ้าอาจจะใช้งานไม่ได้ การส่งข้อมูลข่าวสารอาจจะทำได้ยาก

5.2.4.2 สภาวะฉุกเฉินแบบเหตุการณ์ไม่สงบ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 1 มีความเห็นว่า พบปัญหาการส่งสัญญาณคลื่นไม่ชัด ส่งผลให้ไม่สามารถสื่อสารข้อมูลได้อย่างครบถ้วน

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า การปฏิบัติงานของกรมประชาสัมพันธ์จะมีคู่มือการสื่อสารในสภาวะวิกฤตอยู่แล้ว การนำเสนอข่าวดำเนินการตามจรรยาบรรณ

กลุ่มผู้ประกอบการที่ดำเนินการเข้าช่วงเวลา มีความเห็นว่า ความเสี่ยงใดบ้างที่อาจเกิดจากการพึ่งพาวิทยุกระจายเสียงเป็นช่องทางในการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน ซึ่งวิทยุสามารถสื่อสารได้เฉพาะเสียง ถ้าข่าวมีความซับซ้อน สื่อวิทยุจึงอาจไม่สามารถตอบโจทย์ในเรื่องนี้ นอกจากนี้ ควรมีเกณฑ์การประเมินข่าวสารในสถานการณ์ในแต่ละระดับให้กับสื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนมีแนวทางในการนำเสนอข่าวในสภาวะฉุกเฉิน ทั้งนี้ ในส่วนการนำเสนอข่าวในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะเข้าไป เพราะไม่ได้เป็นสถานีข่าว

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า การนำเสนอข่าวสารในสภาวะฉุกเฉินควรนำเสนอข่าวรวดเร็ว และถูกต้อง รวมทั้งควรมีการนำเสนอข่าวที่เป็นกลาง

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า มีความเสี่ยงในเรื่องของคลื่นไม่ชัด อาจจะมีผลให้การส่งต่อของข้อมูลข่าวสารเกิดข้อผิดพลาดได้

ผู้ให้บริการกระจายเสียง และบริการที่เกี่ยวข้อง (สื่อเสียง) มีความเห็นว่า กิจการกระจายเสียงอาจไม่สามารถสื่อสารได้ครบถ้วน ดังนั้น ไม่ควรพึ่งพาวิทยุกระจายเสียงเพียงอย่างเดียว

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีความเห็นว่า ควรระมัดระวังในเรื่องของ Fake News ถ้ากิจการกระจายเสียงเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารช่องทางเดียว

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเห็นว่า ควรระมัดระวังในเรื่องของ Fake News ถ้ากิจการกระจายเสียงเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารช่องทางเดียว ควรมีแหล่งข้อมูลที่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงได้

ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ผู้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มีความเห็นว่า กิจการกระจายเสียงสามารถช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ จำเป็นจะต้องมีข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง โดยการตรวจสอบข้อมูลใน

พื้นที่ เช่น หน่วยงานกู้ภัยจะมีข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วมากกว่าหน่วยงานอื่น ดังนั้น สื่อวิทยุควรมีเบอร์โทรศัพท์เพื่อสอบถามข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลกับกรมประชาสัมพันธ์

ผู้แทนภาคประชาชน

ภาคประชาชน มีความเห็นว่า ควรมีงบประมาณสำหรับสื่อกิจการกระจายเสียงเพื่อสามารถช่วยเหลือประชาชนในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ เนื่องจากคุณภาพสัญญาณไม่ชัด เกิดคลื่นแทรก ส่งผลให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารอาจไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ การเกิด CBS ซึ่งเป็นระบบแจ้งเตือนภัยผ่านทางโทรศัพท์มือถือจะสามารถเข้าถึงประชาชนมากกว่า

5.2.4.3 สถานะฉุกเฉินแบบโรคระบาด

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า การผูกขาดของกลุ่มธุรกิจ ส่งผลให้ทำให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือนในการสื่อสารผ่านสื่อวิทยุ

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า ไม่มีความเสี่ยง เพราะมีการตรวจสอบข้อมูลก่อนนำเสนอ ทั้งในเรื่องของวิกฤตโรคระบาดมีการรับข้อมูลจากหน่วยงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดโดยตรง

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) มีความเห็นว่า การเชื่อมโยงข้อมูลไม่บูรณาการร่วมกัน กล่าวคือ ทางสถานพยาบาลในระดับท้องถิ่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ไม่ได้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่สื่อมวลชน ในการช่วยดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ควรมีการบูรณาการร่วมกัน โดยมีกลุ่มไลน์ในการเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งร่วมทุกกลุ่มสายงาน นอกจากนี้ทางสำนักงาน กสทช. ควรดำเนินการวิจัยถึงทิศทางของสถานการณ์ของกิจการกระจายเสียง เนื่องจากสถานีวิทยุไม่สามารถแข่งขันกับสื่อออนไลน์ได้ ดังนั้นสำนักงาน กสทช. ควรทำงานวิจัยเพื่อเขียนแผนให้วิทยุทดลองออกอากาศสามารถไปต่อได้ และขยายเวลาใบอนุญาตให้กับวิทยุทดลองออกอากาศ

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีความเห็นว่า ไม่มีความเสี่ยง เนื่องจากมีการผลิตคลิปสื่อสารเอง เพื่อนำข้อมูลส่งให้สื่อวิทยุในการเผยแพร่ข่าวสาร ดังนั้น ไม่มีความเสี่ยงถ้าสื่อเข้าถึงข้อมูลของภาครัฐ

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความคิดเห็นว่า มีความเสี่ยงเรื่องหอกระจายข่าวที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนเพราะมีอุปกรณ์สื่อสารที่ชำรุดส่งผลให้ประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารลดลง รวมทั้งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรร่วมมือกับทางสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

ผู้แทนภาคประชาชน

เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค มีความเห็นว่า ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงอาจเกิดความเสียหายแก่ผู้ประสบภัยได้

อาสาสมัครสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความเห็นว่า ข้อมูลเป็นความเสี่ยงระดับต้น ๆ ก่อนที่จะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต้องมีการดำเนินการตรวจสอบก่อน

5.2.4.4 สถานะฉุกเฉินแบบทางเศรษฐกิจ

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานป้องกันภัยพิบัติ ให้ความเห็นเห็นว่า ในปัจจุบันการใช้งานวิทยุคือการใช้ประโยชน์จากรายการเพลงแถมข่าว ดังนั้น ควรเน้นบทบาทของการแทรกการแจ้งเตือนภัยพิบัติในวาระสำคัญ

หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเห็นว่า ในการปฏิบัติงานได้รับมอบหมายให้ใช้เสียงตามสาย แต่การส่งข้อมูลสำหรับสื่อสารต่อประชาชนนั้นมักมาถึงช้ามาก จึงควรจัดบริหารจัดการให้มีช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์นั้น ๆ

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

นายกสมาคมวิชาชีพวิทยุโทรทัศน์ภาคประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้ความเห็นเห็นว่า มีความกังวลด้านการอ้างอิงตามแผนความถี่ของกิจการกระจายเสียงฉบับล่าสุด เนื่องจากในบางพื้นที่นั้นคลื่นความถี่เดิมหายไป การสื่อสารจึงอาจจะไม่ครอบคลุมประชาชนทุกภาคส่วน เช่น ในเขตพื้นที่อำเภอภักดีชุมพล ไม่ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ เช่นเดียวกับพื้นที่อำเภอปางมะผ้า เป็นต้น

ผู้แทนภาคประชาชน

ภาคประชาชน ให้ความเห็นเห็นว่า มีความกังวลในพื้นที่ที่สัญญาณวิทยุเข้าไม่ถึง หรือว่าไม่มีการให้บริการวิทยุกระจายเสียง และกรณีการเกิดเหตุวิกฤติที่ส่งผลต่อการจ่ายกระแสไฟฟ้า ก็จะทำให้การสื่อสารไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง รวมทั้ง สถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อส่วนงานที่กระจายสัญญาณวิทยุกระจายเสียง ดังนั้นในการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ควรมีการวางแผน การจ่ายพลังงาน และการสำรองไฟในการให้บริการวิทยุกระจายเสียงที่จะมีผลต่อสถานการณ์วิกฤติ รวมทั้งเชื่อมโยงสัญญาณให้ครอบคลุมทุกประเภทอุปกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นเสียงตามสาย หรือระบบแจ้งเตือนภัยของท้องถิ่น

5.2.4.5 สถานะฉุกเฉินแบบอุบัติเหตุ

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3 มีความเห็นว่า ในด้านถ้าการไฟฟ้าไม่สามารถจ่ายไฟได้ อาจส่งผลให้ไม่สามารถส่งข้อมูลข่าวสารได้ ควรร่วมมือกับหลายภาคส่วนในสถานการณ์วิกฤติ

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) ประเภทบริการชุมชน มีความเห็นว่า การสื่อสารของสื่อวิทยุไม่ทันต่อสถานการณ์และไม่เข้าถึงกลุ่มคนทุกช่วงวัย

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) ประเภทกิจการทางธุรกิจ มีความเห็นว่า อยากให้วิทยุสาธารณะในต่างจังหวัดเป็นตัวกลางในการสื่อสาร โดยกำลังส่งออกอากาศครอบคลุมในทุกพื้นที่เพื่อให้ประชาชนสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้ เพราะบางจังหวัดไม่มีวิทยุสาธารณะหรือบางครั้งสัญญาณเข้าไม่ถึง

ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีความเห็นว่า ควรร่วมมือในทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานรัฐและสื่อวิทยุในการสื่อสารในสภาวะวิกฤต

ผู้แทน สมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า ควรสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมในการสื่อสารในสภาวะวิกฤต

5.3 ผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล ดำเนินการรายงานจำแนกตามประเภทของกลุ่มผู้ตอบ และจำแนกย่อยตามพื้นที่ในการจัดประชุมตามเรียงตามลำดับในการลงพื้นที่ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ดังนี้

5.3.1 รายละเอียดในการดำเนินนโยบายวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล (DAB+) ที่ควรสื่อสารเพิ่มเติม

5.3.1.1 ความเห็นจาก ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 1

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ในการดำเนินการวิทยุในระบบดิจิทัล ผู้ประกอบการรายเดิม หรือภาคประชาชนจะปรับเปลี่ยนมารับวิทยุในระบบดิจิทัล ในส่วนผู้ประกอบการรายเดิม ทางสำนักงาน กสทช. ควรแจ้งแผนการดำเนินงานสำหรับผู้ประกอบการรายเดิม เพื่อให้ผู้ประกอบการรายเดิมจะได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนผ่านจากวิทยุในระบบแอนะล็อกมาสู่วิทยุในระบบดิจิทัล

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีความกังวลว่า นโยบายต่อเทคโนโลยีแอนะล็อกจะเป็นอย่างไร และมีความเห็นว่าวิทยุในระบบดิจิทัลนั้นมีความเหมาะสมในพื้นที่ที่เป็นเมืองใหญ่มากกว่า

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 2

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึงข้อมูลวิทยุในระบบดิจิทัล

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเห็นว่า สอบถามข้อมูลของวิทยุดิจิทัลมีข้อดีข้อเสีย และแตกต่างจากวิทยุแอนะล็อกอย่างไร ทางผู้จัดรายการร่วมของใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า ควรสื่อสารข้อมูลทางด้านเชิงเทคนิคเพื่อให้เข้าใจถึงแนวทางของการประกอบกิจการในวิทยุดิจิทัล

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความเห็นว่า ควรมีการสื่อสารกับประชาชนให้เข้าใจถึงวิทยุดิจิทัล

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยุในระบบดิจิทัลถึงคุณสมบัติที่มีความแตกต่างอย่างไรกับวิทยุในระบบแอนะล็อก เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสื่อมวลชนและภาคประชาชน

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง มีความเห็นว่า ควรสื่อสารเพิ่มเติมในเรื่องของการให้ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างการดำเนินการวิทยุดิจิทัลกับวิทยุออนไลน์ ทั้งในเรื่องของต้นทุน เทคนิค อุปกรณ์ และค่าใบอนุญาต เพื่อผู้ประกอบการจะได้ประเมินมูลค่าของอุตสาหกรรมได้อย่างถูกต้อง

ในกลุ่มผู้ประกอบการที่ดำเนินการเช่าช่วงเวลา จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า สำนักงาน กสทช. ควรสำรวจตลาดของวิทยุในระบบดิจิทัล เพื่อผู้ประกอบการจะได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงว่าจะสามารถประกอบกิจการคุ่มทุนจากการประมูลหรือไม่

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า สำนักงาน กสทช. ควรสื่อสารให้ภาคประชาชนเข้าใจถึงคุณสมบัติของเครื่องรับวิทยุในระบบดิจิทัล รวมทั้งดำเนินการสำรวจความต้องการของภาคประชาชน เพื่อให้ผู้ให้บริการสามารถประเมินถึงแนวทางการดำเนินงานได้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความเห็นว่า ความจำเป็นของการมีวิทยุดิจิทัลมีอย่างน้อยเพียงใด เพราะปัจจุบันมีการสื่อสารผ่านหลายช่องทางออนไลน์

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม)

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า สำนักงาน กสทช. ควรส่งเสริมภาคเอกชนในท้องถิ่นในการดำเนินการวิทยุในระบบดิจิทัล เพื่อให้วิทยุชุมชนสามารถช่วยเหลือประชาชนในสถานะฉุกเฉินได้ ซึ่งควรมีการให้ใบอนุญาตโดยไม่มีการประมูลคลื่นความถี่

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ ผู้แทนใบอนุญาตประเภทบริการชุมชน เช่น วิทยุชุมชนคนเมืองลี้มีความกังวลเรื่องค่าใช้จ่ายในการให้บริการ ซึ่งเท่าที่เคยรับทราบยังมีความรู้สึกที่สูงเกินไป ประการสำคัญปัจจัยด้านเขตพื้นที่ในการออกอากาศนั้นสำหรับวิทยุประเภทบริการชุมชนยังมีความเห็นว่าพื้นที่ออกอากาศกว้าง

เกินวัตถุประสงค์ของสถานี่ จึงไม่ตอบโจทยเพราะวัตถุประสงค์คือมุ่งบริการพื้นที่ชุมชน ดังนั้นโอกาสในการขยายพื้นที่ออกอากาศของวิทยุดิจิทัลจึงยังไม่ตอบอุปสงค์ของวิทยุประเภทบริการชุมชน

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเห็นว่า กังวลด้านการออกอากาศในระบบวิทยุดิจิทัลสามารถออกอากาศควบคู่กับแอนะล็อกได้หรือไม่ รวมทั้งในภาคของผู้รับจะมีเครื่องรับวิทยุดิจิทัลหรือไม่ ลักษณะของเครื่องรับวิทยุดิจิทัลเป็นอย่างไร และสามารถรับสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้หรือไม่ นอกจากนี้การที่จะพัฒนาวิทยุดิจิทัลค่อนข้างยากเพราะสถานีวิทยุไม่สามารถแข่งขันกับสื่อออนไลน์ได้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง มีความเห็นว่า การให้บริการโครงข่ายผู้ใดจะเป็นผู้ให้บริการโครงข่าย และต้นทุนในการเช่าโครงข่ายราคาเท่าใด อีกทั้งวิทยุในระบบแอนะล็อกที่มีเสาโครงข่ายแอนะล็อกสามารถเปลี่ยนเป็นเสาโครงข่ายวิทยุดิจิทัลได้อย่างไร และมาตรฐานในการผลิตเนื้อหารายการที่อยู่ในวิทยุดิจิทัลเหมือนกับระบบแอนะล็อกหรือไม่ ทั้งในเรื่องของสัดส่วนการผลิตเนื้อหาและหลักเกณฑ์การโฆษณา

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความเห็นว่า อยากทราบข้อมูลในเรื่องการส่งสัญญาณของโครงข่ายวิทยุดิจิทัล และกองทุนจะมีการสนับสนุนผู้ประกอบการ ในเรื่องของค่าเช่าใช้โครงข่ายในช่วงแรก รวมทั้งการดำเนินการโครงข่ายสามารถมีผู้ให้บริการที่รายที่สามารถดำเนินการทำได้ องค์กรก็ดี กลุ่มผู้ฟังยังไม่มี ความเข้าใจในเครื่องรับวิทยุดิจิทัล ทางหน่วยงาน กสทช. ควรดำเนินการสื่อสารกับภาคประชาชน

5.3.1.2 ความเห็นจากผู้ให้บริการกระจายเสียง และบริการที่เกี่ยวข้อง (สื่อเสียง)

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า สัญญาณวิทยุในระบบดิจิทัลสามารถครอบคลุมได้มากน้อยเพียงใด และมีแผนการดำเนินการอย่างไรทั้งในเรื่องของโครงข่ายและค่าใช้จ่ายในการออกอากาศวิทยุในระบบดิจิทัล

5.3.1.3 ความเห็นจาก ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเห็นว่า ควรมีระบบเตือนภัยในสภาวะฉุกเฉินเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และเพิ่มการกระจายข่าวสาร

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ให้ความเห็นว่า วิทยุดิจิทัลมีประโยชน์มาก และควรพัฒนาเนื้อหาที่มีความดึงดูดเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนเลือกรับบริการ ด้านผู้แทนจากสมาคมคนตาบอด ให้ความเห็นว่า วิทยุดิจิทัลมีประโยชน์และมีความน่าสนใจมาก มีความยินดีต้องการให้มีการให้บริการเร็ว ๆ นี้ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ อย่างไรก็ตามฟังก์ชันการเตือนภัยอาจไม่ตอบโจทย์สำหรับคนหูหนวก จึงต้องการให้มีการคิดบริการเผื่อเอาไว้ ด้านองค์การบริหารส่วนตำบลมีความกังวลเรื่องค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการให้บริการ จึงต้องการข้อมูลทางงบประมาณให้ชัดเจน ด้านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมีความกังวลในแง่ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องว่าจะเข้าไปกำกับดูแลเนื้อหาวิทยุดิจิทัลหรือไม่ และประการสำคัญผู้ให้บริการโครงข่ายต้องรับผิดชอบต่อเนื้อหาที่ละเมิดของสถานีที่มาเช่าโครงข่ายของตนเอง

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ให้ความเห็นว่า มีกล้องดาวเทียมสามารถรับฟังวิทยุได้ เข้าใจว่าลักษณะนี้คือวิทยุดิจิทัล

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ ผู้แทนจากเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ให้ความเห็นว่า ประเด็นของข้อมูลวิทยุดิจิทัลควรชี้แจงรายละเอียดมากกว่านี้ และผู้แทนจากสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด ให้ความเห็นว่า เครื่องรับวิทยุดิจิทัลควรแบบใส่ถ่าน เพื่อตอบโต้ภัยกับพื้นที่ที่ไฟฟ้าไม่สามารถเข้าถึง

5.3.1.4 ความเห็นจาก ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้าน กตป. ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ให้ความเห็นว่า ไม่แน่ใจว่าทางสำนักงาน กสทช. มีการดำเนินการสนับสนุนเรื่องเครื่องรับสำหรับภาคประชาชน และด้านสมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้ความเห็นว่า ปัญหาการออกอากาศวิทยุในระบบดิจิทัล คือ ภาคประชาชนไม่ทราบข้อมูลวิทยุในระบบดิจิทัล ควรสื่อสารให้ภาคประชาชนเข้าใจถึงการมีบริการวิทยุในระบบดิจิทัล

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ให้ความเห็นว่า การจะเปลี่ยนผ่านการใช้งานวิทยุดิจิทัลสู่ผู้ให้บริการและผู้รับบริการอย่างไร ด้านผู้ประกอบการที่ต้องการใช้วิทยุดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการดำเนินการกิจการจะเข้าถึงได้อย่างไร รวมทั้งราคาของอุปกรณ์และความเสถียรของสัญญาณ ด้านสภาอุตสาหกรรมต้องการความชัดเจนว่าผู้ให้บริการวิทยุรายเดิมหากมีความต้องการจะออกอากาศในระบบดิจิทัลจะต้องเริ่มต้นอย่างไร ต้องการเห็นแผนงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนโดยเร็ว

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สมาคมวิชาชีพวิทยุและโทรทัศน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้ความเห็นว่า อยากทราบข้อมูลในส่วนของผู้ให้บริการโครงข่ายมีการผูกขาดรายใหญ่หรือไม่ อีกทั้ง สอบถามในเรื่องของข้อมูลราคาค่าเช่าโครงข่าย ทางสำนักงาน กสทช. สามารถควบคุมราคาค่าเช่าโครงข่ายได้หรือไม่ ทั้งนี้ การดำเนินการวิทยุดิจิทัลควรมีข้อมูลมากกว่านี้ รวมทั้งแนวทางในการหารายได้ในส่วนของโฆษณาด้วย มีความต้องการทราบข้อมูลเปรียบเทียบในการลงทุนระหว่างวิทยุแอนะล็อกและวิทยุดิจิทัล

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง ให้ความเห็นว่า สมาคมวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จังหวัดสุพรรณบุรี ให้ความเห็นว่า วิทยุในระบบแอนะล็อกไปต่อได้ยาก เนื่องจากมูลค่าการโฆษณาตกลง ในส่วนวิทยุดิจิทัลควรทดลองในส่วนภูมิภาคด้วย ไม่ควรทดลองเฉพาะกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพราะในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความต้องการในการทดลองออกอากาศเช่นกัน

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ ผู้แทนจากสมาคมคนตาบอด ให้ความเห็นว่า อยากสอบถามข้อมูลวิทยุดิจิทัล โปรแกรมสามารถอ่านจอภาพได้หรือไม่ เพื่อต้องการเข้าสู่ฟังชันต่าง ๆ ด้านผู้แทนจากสมาคมสื่อในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้ความเห็นว่า ประเด็นในเรื่องของข้อมูลวิทยุดิจิทัลควรชี้แจงรายละเอียดมากกว่านี้

5.3.1.5 ความเห็นจากผู้แทนภาคประชาชน

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ให้ความเห็นว่า ควรให้ข้อมูลสำหรับภาคประชาชนเกี่ยวกับวิทยุดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนทราบถึงรูปแบบการใช้งาน และความคุ้มค่าสำหรับการลงทุนซื้อเครื่องรับ

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ จากที่ได้ฟังประโยชน์ในการเตือนภัยของวิทยุดิจิทัลมีความสงสัยว่าจะสามารถเตือนภัยได้อย่างไร อย่างไรก็ตามมีความรู้สึกว่าจะเป็นสิ่งที่สำคัญในอนาคต และมีความต้องการอยาก

ทราบด้านคุณสมบัติของเครื่องรับว่ามีความหลากหลายอย่างไรตั้งแต่รุ่นต่ำสุดไปจนถึงรุ่นสูงสุด โดยเฉพาะประเด็นด้านราคา และมีข้อกังวลว่าหากมีสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองจะมีการเข้ามาแทรกแซง เช่น การเข้ามาตัดสัญญาวิทยุดิจิทัลได้อย่างง่ายดาย

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค และอาสาสมัครสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความเห็นในแนวทางเดียวกันว่า กสทช. ต้องให้ความรู้แก่ภาคผู้รับในเรื่องของวิทยุดิจิทัล เพื่อให้ภาคผู้รับมีความเข้าใจมากขึ้น

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง อาสาสมัครสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความเห็นว่า อยากให้ข้อมูลที่เผยแพร่ในวิทยุดิจิทัลเป็นจริง หากเครื่องรับวิทยุแจกประชาชนฟรีเหมือนกล่องทีวีดิจิทัลเพื่อทดลองใช้ก่อน

5.3.2 ข้อกังวลเกี่ยวกับการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นในการเป็นผู้ให้บริการหรือรับบริการ DAB+

5.3.2.1 ความเห็นจาก ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 1

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า มีความกังวลในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการเช่าโครงข่าย และถ้าผู้ประกอบการรายเดิมไม่ออกอากาศในระบบดิจิทัลจะได้รับผลกระทบอะไร

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 2

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า การออกอากาศวิทยุในระบบดิจิทัลควรออกอากาศควบคู่กับวิทยุในระบบแอนะล็อก ซึ่งทางสำนักงาน กสทช. ควรกำหนดชัดเจนในส่วนของงบประมาณในการดำเนินการวิทยุในระบบดิจิทัล อีกทั้ง ควรประชาสัมพันธ์ให้ภาคประชาชนเข้าใจการออกอากาศวิทยุในระบบดิจิทัล

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ มีความเห็นว่า การดำเนินงานของวิทยุเสียงจากทหารเรือนั้นต้องรับนโยบายจากส่วนกลาง จึงยังไม่มีความเห็นในส่วนนี้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้จัดรายการร่วมของใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 2 มีความเห็นว่า กังวลด้านงบประมาณในการดำเนินการวิทยุดิจิทัลในแง่การลงทุน ทั้งเครื่องส่งและเครื่องรับ

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความเห็นว่า การเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังยังคงน้อย เพราะเครื่องรับวิทยุมีราคาสูง ซึ่งภาคประชาชนอาจมองว่าเป็นภาระในเรื่องของค่าใช้จ่าย

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า มีความกังวลในเรื่องของคุณภาพสัญญาณและงบประมาณในการดำเนินการวิทยุในระบบดิจิทัล อาทิ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ มีความเห็นว่า ข้อกังวลในการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีนั้น คือ ต้องรู้หลักการและรายละเอียดเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการเงินและงบประมาณของหน่วยงานผู้ให้บริการด้วย ใน

ส่วนของวิทยุของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีจุดแข็งคือเป็นผู้ถ่ายทอดเสียงของเอ็นเอชเค (NHK) และรายการภาคภาษาจีน ซึ่งเป็นจุดแข็งในการให้บริการในพื้นที่เมืองเชียงใหม่ที่มีชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก และยังมี ความกังวลในเรื่องของกลุ่มที่เข้าเงื่อนไขการประมูลแล้วหากดำเนินการไปอาจมีโอกาสดึงคืนคลื่นเหมือนกัน กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วกับการประมูลโทรทัศน์ดิจิทัล

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเห็นว่า มีความกังวลในการดำเนินการลงทุนใน ส่วนของวิทยุดิจิทัล และในส่วนผู้ประกอบการในพื้นที่ประเภทกิจการทางธุรกิจไม่มีเงินในการประมูล ทั้งนี้ วิทยุทดลองออกอากาศมีบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในสภาวะวิกฤต ถ้าเปลี่ยนผ่านสู่วิทยุดิจิทัลมี แนวทางอย่างไรในการให้ข้อมูล และความชัดเจนแก่ผู้ประกอบการหรือไม่

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง มีความเห็นว่า มีความกังวลในเรื่องของต้นทุนที่ผู้ประกอบการจะต้อง แบกรับ

ในกลุ่มผู้ประกอบการที่ดำเนินการเข้าช่วงเวลา จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล มีความเห็นว่า ในส่วนของกลุ่มผู้ฟังยังคงไม่มีเครื่องรับวิทยุในระบบดิจิทัล ซึ่งมีข้อสอบถามว่า สามารถปรับวิทยุในระบบแอนะล็อกให้สามารถออกอากาศวิทยุในระบบดิจิทัล เพื่อเป็นการลดหย่อนได้หรือไม่

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า มีความกังวลในเรื่องของ ค่าบริการโครงข่าย และค่าใบอนุญาตที่จะต้องประเมินในการประกอบกิจการว่าจะคุ้มทุนหรือไม่ ใน ขณะเดียวกันกังวลว่าจะสามารถแข่งขันกับตลาด OTT ไม่ได้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความเห็นว่า มีความกังวลหากต้องการเป็นผู้ให้บริการวิทยุดิจิทัล จะต้องประมูลคลื่นความถี่ด้วย เพราะวิทยุในระบบแอนะล็อกที่กำลังจะมีการประมูลในส่วนของประเภทธุรกิจ แต่ประเภทสาธารณะไม่ต้องประมูล และประเภทสาธารณะสามารถหารายได้เหมือนกับประเภทธุรกิจ ดังนั้น คิดว่าหากระบบวิทยุดิจิทัลจะมีลักษณะเหมือนระบบแอนะล็อกมองว่าอาจเป็นการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม)

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า สำนักงาน กสทช. เป็นผู้กำหนดผู้ ให้บริการโครงข่ายหรือเปล่า รวมทั้งในช่วงของการทดลองออกอากาศทำไมถึงสามารถทดลองโดยไม่มี ค่าใช้จ่าย และระยะเวลาในด้านการทดสอบมีระยะเวลาสั้น ๆ ทางสำนักงาน กสทช. ไม่เปิดโอกาสให้วิทยุ ทดลองออกอากาศเข้าทดลองออกอากาศวิทยุในระบบดิจิทัล หากการออกอากาศในระบบวิทยุดิจิทัลมี หลักเกณฑ์เรื่องของผังรายการและมีการเข้าช่วงเวลาดังด้วย สำนักงาน กสทช. ควรสื่อสารให้ผู้ประกอบการและ ประชาชนรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับวิทยุในระบบดิจิทัลให้มากกว่านี้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ มีความกังวลด้านการจัดสรรคลื่นความถี่ให้กับผู้ให้บริการ และกังวล ในภาคผู้รับว่าจะตอบรับเทคโนโลยีดังกล่าวกันได้ดีหรือไม่ และกังวลประเด็นการส่งผ่านข้อมูลต่าง ๆ ไปสู่ โครงข่ายกระจายสัญญาณว่าจะมีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความกังวลด้านการลงทุนต้องมียกงบประมาณเท่าไร ซึ่งต้องการความชัดเจนด้านต้นทุนการประมูล รวมถึงข้อมูลวิทยุดิจิทัลในส่วนขอของโครงข่าย กังวลว่าวิทยุดิจิทัลสามารถรับสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ได้ ด้านผังรายการและการโฆษณาในวิทยุดิจิทัลมีความแตกต่างจากระบบแอนะล็อกอย่างไร เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบันวิทยุทดลองออกอากาศขาดรายได้จากการโฆษณา ขาดเงินทุนในการดำเนินการ ดังนั้น จึงต้องศึกษาก่อนการดำเนินการลงทุน

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง ผู้ทดลองออกอากาศประเภทบริการชุมชน มีความกังวลด้านค่าใช้จ่ายในการลงทุนให้บริการวิทยุดิจิทัล การจัดสรรพื้นที่ออกอากาศ ด้านผู้ทดลองออกอากาศประเภทกิจการทางธุรกิจ ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับต่างประเทศที่มีการใช้วิทยุดิจิทัลหรือไม่ และ กสทช. มีแผนการประชาสัมพันธ์ไปยังภาคประชาชนและสร้างกลุ่มผู้ฟังต่อการยอมรับเครื่องรับวิทยุดิจิทัล เพื่อประกอบการพิจารณาการลงทุน ซึ่ง กสทช. ควรมีส่วนช่วยเหลือในเครื่องรับวิทยุดิจิทัลเพื่อให้ประชาชนสามารถมีเครื่องรับในการรับฟัง และเพื่อเพิ่มแรงจูงใจและความมั่นใจต่อผู้ประกอบการในการประกอบการวิทยุดิจิทัล อีกทั้งมีข้อสงสัยในส่วนวิทยุในรถยนต์รุ่นเก่าสามารถรับวิทยุดิจิทัลได้หรือไม่ หรือภาครัฐสามารถช่วยเหลือในภาระค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนผ่านหรือไม่ และควรมีการทำประชาพิจารณ์ในระหว่างผู้ประกอบการวิทยุแอนะล็อกและวิทยุดิจิทัล มีความประสงค์ประกอบการระบบใด รวมทั้งภาคประชาชนมีความต้องการรับฟังวิทยุประเภทใด เพื่อผู้ประกอบการจะได้ประเมินสภาพอุตสาหกรรมได้ ในส่วนทางด้านเทคนิคการดำเนินการวิทยุดิจิทัลสามารถออกอากาศสดได้หรือไม่ หรือเป็นการบันทึกเทป มีการดำเนินการอย่างไร เพื่อจะได้วางแผนในเรื่องของผังรายการในการผลิตเนื้อหาที่ประชาชนน่าสนใจ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการบางส่วนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ไม่มีข้อมูลในเรื่องของระบบวิทยุดิจิทัล เนื่องจากมุ่งหาข้อมูลไปสู่การประมูลวิทยุแอนะล็อกในช่วงปลายปีนี้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความเห็นว่า ระบบดิจิทัลในเรื่องของราคามีราคาเท่าไร ความคงทนของพลังงานสามารถรับได้ในช่วงที่ไม่มีไฟฟ้าหรือไม่ คุณภาพในการรับสัญญาณเป็นอย่างไร และโครงข่ายวิทยุดิจิทัลในเรื่องของพลังงานในช่วงของสถานการณ์วิกฤตในช่วงไฟฟ้าดับสามารถรองรับได้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม วิทยุดิจิทัลอยู่ในช่วงทดลองไม่สามารถรับฟังได้ครอบคลุมในพื้นที่ ส่วนตัวมีเครื่องรับวิทยุ ณ ปัจจุบันยังไม่สามารถรับได้ นอกจากนี้ วิทยุดิจิทัลมีกล่องตัวแปลงเหมือนโทรทัศน์หรือไม่ หรือต้องเปลี่ยนเครื่องใหม่เลย ทั้งนี้ วิทยุดิจิทัลต้องดำเนินการประมูลหรือไม่ อยากทราบถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินการวิทยุดิจิทัล

5.3.2.2 ผู้ให้บริการกระจายเสียง และบริการที่เกี่ยวข้อง (สื่อเสียง)

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ในการเปลี่ยนผ่านวิทยุในระบบแอนะล็อกสู่ระบบดิจิทัลมีข้อกังวลในเรื่องปัญหาที่จะเกิดขึ้นอาจเหมือนกับทีวีดิจิทัล

5.3.2.3 ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีความเห็นว่า การเปลี่ยนผ่านจะวิทยุในระบบแอนะล็อกเป็นวิทยุในระบบดิจิทัลควรวางแผนการเปลี่ยนผ่านให้ดี มีข้อกังวลในเรื่องการดูแลความปลอดภัยของโครงข่าย ด้านกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

มีความเห็นว่า วิทยุกระจายเสียงไม่สามารถสู้กับแพลตฟอร์มออนไลน์ได้ แต่มีประโยชน์ในกรณีที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความกังวลด้านเครื่องรับวิทยุดิจิทัลว่า จะสามารถแพร่หลายในกลุ่มประชาชนผู้รับบริการได้อย่างไร

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีความเห็นว่า ไม่มีความกังวล แต่มีมุมมองว่าเป็นเรื่องดีที่จะสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วและชัดเจนยิ่งขึ้น

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง เทศบาลจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า ทางเทศบาลมีการรับสัญญาณจากวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และข่าวสารจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการผลิตข่าวสารเอง และมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านเสียงตามสาย ซึ่งเพียงพอและครอบคลุมอยู่แล้ว ด้านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีความกังวลด้านอุปกรณ์ที่จะสามารถรองรับวิทยุดิจิทัลได้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ ประชาสัมพันธ์จังหวัด มีความเห็นว่า วิทยุดิจิทัลภาคผู้รับมีต้นทุนเท่าไร และมีต้นทุนแฝงหรือไม่ และวิทยุดิจิทัลสามารถรับระบบแอนะล็อกได้หรือไม่ ทางด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่ปฏิเสธวิทยุดิจิทัล เพราะเป็นเครื่องมือที่ดีในการสื่อสารกับภาคประชาชน

5.3.2.4 ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ องค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สมาคมวิชาชีพนักจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ไทย มีความกังวลว่า ภาคประชาชนยังไม่ทราบข้อมูลวิทยุในระบบดิจิทัล ในส่วนผู้ประกอบการยังไม่ทราบต้นทุน ดังนั้น ก่อนที่จะไปถึงราคาเครื่องรับ ควรให้ความรู้ทางด้านภาคประชาชนด้วยว่าวิทยุดิจิทัลเป็นแพลตฟอร์มตัวเลือก

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ สมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยุกระจายเสียงมีความเห็นว่า อยากให้สนับสนุนผู้รับใบอนุญาตในหมวดบริการสาธารณะและบริการชุมชนให้ได้ไปต่อบนระบบดิจิทัล และต้องการให้ระดมทรัพยากรที่สำคัญ เช่น นักจัดรายการที่ผู้ฟังติดตามมาก ให้ได้ไปจัดรายการบนวิทยุในระบบดิจิทัล ทั้งนี้มีความกังวลเรื่องที่ กสทช. ออกประกาศล่าช้าหรือกระชั้นชิดจนเกินไป และมีความเห็นว่าการผลักดันเครื่องรับให้ลงไปวางขายในระดับตลาดนัดท้องถิ่นนั้น จะเป็นการกระจายเครื่องรับให้แก่ภาคประชาชนอย่างได้ผลมาก และหากเป็นไปได้ ควรให้สามารถซื้อได้ด้วยเงินสดดิจิทัล และผู้ให้บริการยังมีความเห็นว่าค่าธรรมเนียมในการทดลองวิทยุในระบบดิจิทัลเมื่อเปรียบเทียบกับเวลาที่สามารถออกอากาศได้นั้นมีราคาแพงเกินไปพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับในขณะนี้ และยังมีข้อสงสัยว่าในจำนวนประมาณ 18 คลื่นต่อ 1 โคร่งขายนั้น ได้กำหนดสัดส่วนของวิทยุระดับชาติอยู่จุดใดในส่วนนี้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง สมาคมวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า โครงการวิทยุดิจิทัลมีการสำรวจภาคผู้รับหรือไม่ ควรมีการเพิ่มพื้นที่ในการศึกษาวิทยุดิจิทัล และศึกษาผลกระทบว่าการมีวิทยุดิจิทัลส่งผลกระทบต่อวิทยุแอนะล็อก ด้านกฏภัยเสมอกัน มองเรื่องการเข้าถึงของเครื่องรับวิทยุดิจิทัลที่ภาคประชาชนยังไม่สามารถเข้าถึงได้ อีกทั้งภาคประชาชนยังไม่มีความรู้ในเรื่องของวิทยุ

ดิจิทัล ควรสื่อสารกับภาคประชาชนในเรื่องนี้ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเข้าถึงวิทยุดิจิทัลเพื่อใช้ในการกระจายข่าวสารจากภาครัฐสู่ภาคประชาชน

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ สมาคมคนตาบอด มีความเห็นว่า วิทยุดิจิทัลมีประโยชน์สำหรับกลุ่มคนตาบอด และควรมีหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนแจกเครื่องรับวิทยุให้แก่กลุ่มคนตาบอด

5.3.2.5 ผู้แทนภาคประชาชน

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า มีความกังวลในเรื่องของราคาของเครื่องรับที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ กังวลว่าวิทยุดิจิทัลจะใช้งานในพื้นที่ที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ได้ จึงควรมีรุ่นที่เป็นพลังงานแสงอาทิตย์ และในกลุ่มเยาวชนอยากให้มีเนื้อหาที่ออกแบบมาสำหรับวัยของตนเองโดยเฉพาะ และประชาชนวัยต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้สูงอายุ และสำนักงาน กสทช. ควรร่วมกับหน่วยงานอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้มีความสำคัญกับวิทยุกระจายเสียงให้เป็นส่วนสำคัญของการใช้ชีวิต และในกลุ่มเปราะบางที่มีคุณลักษณะที่นิยมรับสื่อกระจายเสียง เช่น เด็กที่เป็นออทิสติกจะชอบฟังเพลงมาก จึงต้องการเห็นการสนับสนุนในส่วนนี้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครือข่ายภาคประชาชน มีความเห็นว่า การนำเสนอข้อมูลข่าวสารควรมีความน่าเชื่อถือ และควรให้ข้อมูลวิทยุดิจิทัลแก่ภาคประชาชนที่ชัดเจน รวมทั้งถ้าทางสำนักงาน กสทช. มองเห็นประโยชน์ของวิทยุดิจิทัลควรเอื้อและดูแลผู้ประกอบการให้สามารถประกอบกิจการได้ ด้านอาสาสมัครสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความกังวลทั้งในส่วนของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เพราะเป็นทางเลือกใหม่ที่ภาคประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ

5.3.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสื่อสารการให้บริการ DAB+ ที่จะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจและใช้งานได้ดียิ่งขึ้น

5.3.3.1 ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 1

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ควรดำเนินการประชาสัมพันธ์วิทยุในระบบดิจิทัลสำหรับภาคประชาชน

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 2

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ควรดำเนินการให้ประชาชนได้ทดลองรับฟังวิทยุดิจิทัลก่อน เพื่อขยายฐานกลุ่มผู้ฟังเพิ่มมากขึ้น

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความเห็นว่า ควรให้คำแนะนำแก่ภาคประชาชนได้เข้าใจถึงความสำคัญหรือประโยชน์ของการมีวิทยุดิจิทัลว่า มีข้อดีต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร และแนะนำวิธีใช้งานเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ควรประชาสัมพันธ์วิทยุในระบบดิจิทัลให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง มีความเห็นว่า ควรให้ข้อมูลวิทยุดิจิทัลเพิ่มเติมด้านข้อดีและข้อเสีย เมื่อเปรียบเทียบกับวิทยุออนไลน์

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า สำนักงาน กสทช. ควรส่งเสริมผู้ให้บริการและผู้รับบริการในช่วงแรกของการดำเนินการออกอากาศวิทยุในระบบดิจิทัล รวมทั้งการส่งเสริมเครื่องรับที่สามารถกระจายไปสู่ภาคประชาชนได้มากที่สุด

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความเห็นว่า ควรสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยุดิจิทัลในพื้นที่มากกว่านี้

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม)

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ในเชิงทางเทคนิคเสาอากาศโครงข่ายมีที่เสาในกรุงเทพมหานคร ด้านค่าดำเนินการสำหรับค่าเช่าโครงข่ายเป็นจำนวนเงินเท่าไร มองว่าในช่วงแรกควรใช้ทุน USO ในการทดลองออกอากาศเพื่อประเมินสภาพตลาดก่อนเกิดการลงทุน

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเห็นว่า สำนักงาน กสทช. ควรดำเนินการสื่อสารทางด้านราคาประมูลให้ชัดเจนในการออกอากาศวิทยุดิจิทัล ราคาการทดลองออกอากาศวิทยุดิจิทัลควรทดลองออกอากาศฟรี ไม่ควรเก็บค่าธรรมเนียมเกินหลักหมื่น วิทยุดิจิทัลควรเชื่อมโยงสัญญาณกับวิทยุในระบบแอนะล็อกได้ นอกจากนี้ อยากรู้นโยบายของเครื่องรับ ประชาชนจะมีเครื่องรับสัญญาณในการรับฟังหรือไม่ ทางสำนักงาน กสทช. ควรมีนโยบายในการดำเนินการสำหรับผู้ประกอบการในการออกอากาศวิทยุดิจิทัลควรควบคู่ไปกับการที่ประชาชนมีเครื่องรับวิทยุดิจิทัล

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง ผู้ทดลองออกอากาศประเภทบริการชุมชน มีความเห็นว่า ควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยุดิจิทัลและความชัดเจนในการดำเนินการ ด้านผู้ทดลองออกอากาศประเภทกิจการทางธุรกิจกังวลใจด้านข้อมูลของวิทยุดิจิทัลสำหรับภาคประชาชนที่ยังไม่มีความรับรู้ กสทช. ควรสื่อสารสู่ภาคประชาชนหรือควรทำวิจัยในภาคของผู้รับบริการถึงความต้องการรับฟังวิทยุดิจิทัล หรือสร้างความสนใจให้แก่ภาคประชาชน ก่อนเกิดการลงทุนต้องการประเมินแผนสื่อสารวิทยุดิจิทัลของ กสทช. รวมทั้งแผนทางด้านการลงทุนก่อน เพื่อประเมินสภาพตลาดของวิทยุดิจิทัล หรือควรพาไปศึกษาดูงานวิทยุดิจิทัล เพื่อผู้ประกอบการได้เข้าใจวิทยุดิจิทัลมากขึ้น

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความกังวลด้านเสาส่งสัญญาณ ค่าใช้จ่ายในการเช่าโครงข่ายหลักเกณฑ์การออกอากาศ และหลักคิดการประมูลวิทยุดิจิทัล เนื่องจากกังวลว่าจะสู้กลุ่มนายทุนไม่ได้ ต้องมีวิธีการสกัดกั้นนายทุนนอกพื้นที่ และควรเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้ามา ควรทบทวนผู้รับใบอนุญาตที่

เคยยกเลิกการประกอบกิจการสามารถกลับมาประกอบกิจการได้ นอกจากนี้ การดำเนินการวิทยุดิจิทัลควรสามารถออกอากาศคู่ขนานกับระบบแอนะล็อกได้

5.3.3.2 ผู้ให้บริการกระจายเสียง และบริการที่เกี่ยวข้อง (สื่อเสียง)

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ควรประชาสัมพันธ์ในกลุ่มผู้รับในเรื่องของคุณสมบัติของวิทยุในระบบดิจิทัล เพื่อสร้างการรับรู้ไปสู่ภาคประชาชนในวงกว้าง

5.3.3.3 ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีความเห็นว่า สื่อกิจการกระจายเสียงควรต้องมีการปรับปรุงเนื้อหาที่จะสามารถตอบโจทย์ของกลุ่มผู้ฟังได้ และสามารถแข่งขันกับแพลตฟอร์มออนไลน์ได้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องการให้มีการสร้างฐานผู้ฟังตั้งแต่ระดับเยาวชน เพื่อให้การประกอบกิจการมีความยั่งยืนมากขึ้น ด้านสภาอุตสาหกรรม มีความเห็นว่า ต้องสื่อสารเรื่องการออกอากาศที่รับฟังได้ฟรี และควรดำเนินการร่วมกับอินฟลูเอนเซอร์ มีการพัฒนาเนื้อหาที่แปลกใหม่และสร้างความเชื่อมโยงในการใช้งานในชีวิตประจำวัน

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานป้องกันป้องกันสาธารณสุข มีความเห็นว่า ควรให้ข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจในระบบวิทยุดิจิทัล

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า พื้นที่ของเทศบาลดูแลประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย มีการดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐสู่ประชาชน เช่น ในด้านการรับสิทธิสวัสดิการรัฐต่าง ๆ ดังนั้น การมีวิทยุดิจิทัลควรมีช่วงในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ ด้านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีความเห็นว่า ควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยุดิจิทัลแก่ภาคประชาชน

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ ประชาสัมพันธ์จังหวัด มีความเห็นว่า วิทยุดิจิทัลควรต้องดำเนินการควบคู่กับแอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือ หรือกำหนดเป็นฟังก์ชันในโทรศัพท์มือถือ

5.3.3.4 ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สมาคมวิชาชีพนักจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ไทย มีความเห็นว่า ควรดำเนินการทดสอบในกลุ่มผู้ฟังวิทยุในระบบดิจิทัล เพื่อให้สามารถเข้าใจและสามารถทำให้เห็นถึงข้อดีของการฟังวิทยุดิจิทัล อาทิ คุณภาพของสัญญาณ เพื่อขยายกลุ่มผู้ฟังเพิ่มขึ้น

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ นักวิชาการ มีความเห็นว่า ต้องสื่อสารให้ภาคผู้รับมีความรู้สึกรู้ว่ามีข้อดีโดยต้องทำแพ็คเกจข้อดีเป็นชุดข้อมูล ด้านผู้แทนจากสมาคมวิทยุ ให้ความเห็นว่า หาก กสทช. ได้ประกาศลงราชกิจจานุเบกษาก็มีความมั่นใจว่าจะต้องมียุทธศาสตร์รอบด้านแน่นอนและไม่กังวลในภาคประชาชนในเรื่องข้อมูลต่าง ๆ ที่จะได้รับ แต่กังวลในภาคผู้ประกอบการมากกว่าว่าจะมีความพร้อมในการเป็นผู้ให้บริการมาน้อยเพียงใด ส่วนสภาอุตสาหกรรม ให้ความเห็นว่า ควรทดลองในรูปแบบโมเดลต้นแบบ เช่น เลือกสถานที่เพื่อทดลองใช้ให้ครอบคลุมสถานการณ์ทุกรูปแบบ โดยครอบคลุมทั้งสถานการณ์วิกฤติและสถานการณ์ทั่วไป โดย

ทำเป็นลักษณะของแซนด์บ็อกซ์ (Sandbox) ในการทดลองใช้วิทยุดิจิทัลเพื่อแก้ไขสถานการณ์ และควรนำเนื้อหาจากแพลตฟอร์มออนไลน์ที่น่าสนใจมาให้บริการในระบบวิทยุดิจิทัลด้วยได้ ในขณะเดียวกันก็ต้องป้องกันเรื่องแหล่งพลังงานไฟฟ้า เพื่อไม่ให้เกิดการกระจายข่าวต้องสะดุด และต้องแก้ไขปัญหาด้านกลุ่มเยาวชนไม่ฟังวิทยุกระจายเสียง

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเห็นว่า สมาคมวิชาชีพวิทยุและโทรทัศน์จังหวัดบุรีรัมย์ มีความสนใจในการให้บริการโครงข่าย แต่ไม่ทราบว่าควรดำเนินการอย่างไรต่อไป

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง สมาคมวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นด้านต้นทุนในการประกอบกิจการและสัญญาโครงข่ายของวิทยุดิจิทัลสามารถรองรับได้ครอบคลุมในทุกพื้นที่หรือไม่ และประชาชนควรสามารถเข้าถึงวิทยุดิจิทัลได้ด้วยการเชื่อมต่อการสื่อสารข้อมูลวิทยุดิจิทัลผ่านทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ทางผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

5.3.3.5 ผู้แทนภาคประชาชน

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ควรนำเสนอข้อมูลวิทยุในระบบดิจิทัลถึงคุณสมบัติเบื้องต้น คู่มือการใช้งานที่ประชาชนสามารถเข้าใจง่าย

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ ผู้แทนเยาวชนมีความเห็นว่า การออกแบบผังรายการจะต้องมีความสอดคล้องกับช่วงวัยต่าง ๆ และข้อมูลที่ออกอากาศจะต้องมีความถูกต้อง ด้านเครื่องรับต้องการให้มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องรับให้มากขึ้น ด้านประเภทและราคารวมทั้งคุณสมบัติที่หลากหลาย และต้องมีการให้ข้อมูลด้านมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการประชาสัมพันธ์ในภาคประชาชนมีความจำเป็นมาก และการส่งเสริมเยาวชนนั้น ในปัจจุบันได้มีการผลิตรายการที่ชื่อช่วงว่า ทีนไอดอล (Teen idol) ในคลื่น FM100 ของจังหวัดเชียงใหม่ จึงคาดหวังว่าจะมีรายการนี้ในวิทยุดิจิทัลเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามคาดหวังการสอนเยาวชนให้เป็นผู้ผลิตรายการได้เอง ประการสำคัญต้องการให้จัดการอบรมให้ฟังของผู้ประกอบการก่อนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจก่อนออกอากาศและควรพัฒนาต่อไปถึงแอปพลิเคชันออนไลน์ และต้องสามารถเชื่อมโยงสภาพวิถีชีวิตในทุกอุปกรณ์ และต้องให้ความสำคัญกับกรณีที่เกิดการแข่งขันสูง เมื่อมีผู้ให้บริการมาราย

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครือข่ายภาคประชาชน มีความเห็นว่า วิทยุดิจิทัลควรมีระบบเตือนภัย ด้านอาสาศาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้ความสำคัญด้านการประชาสัมพันธ์ถึงวิธีการใช้งาน และประโยชน์ของการใช้งานวิทยุดิจิทัล

5.3.4 ความเสี่ยงที่ กสทช. ควรรับทราบในการผลักดันวิทยุในระบบดิจิทัล

5.3.4.1 ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 1

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า วิทยุในระบบดิจิทัลมีความเสี่ยงด้านการลงทุนที่ผู้ประกอบการอาจดำเนินการไม่คุ้มทุนและต้องปิดกิจการลง

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ มีความต้องการให้ช่วยส่งเสริมวิทยุในระบบดิจิทัลและการแก้ปัญหาด้านการสื่อสารระหว่างสถานีวิทยุกับหน่วยงานต้นสังกัด เพราะต้องมีข้อมูลการวัดจำนวนผู้ฟังประกอบการ

พิจารณา โดยต้องให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรตติ้ง สำหรับวิทยุที่ไม่ได้ประกอบกิจการทางธุรกิจ อาจจะเป็นผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น อาทิ วัดผลจาก SROI สุดท้ายการสร้างกลุ่มผู้ฟังช่วงวัยเยาวชนให้หันกลับมาฟังวิทยุมากขึ้น เพราะ ณ วินัยยังมองไม่เห็นว่ายาวชนจะสนใจฟังวิทยุ

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 2

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความกังวลด้านสัญญาณวิทยุในระบบดิจิทัลที่มีความถี่ครอบคลุมพื้นที่ในการออกอากาศ รวมทั้งราคาเครื่องรับวิทยุที่กลุ่มผู้ฟังจะสามารถยอมรับได้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความเห็นว่า วิทยุในระบบดิจิทัลอาจจะได้รับความสนใจและการตอบรับน้อยจากสถานีวิทยุเล็ก ๆ

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ก่อนผลักดันวิทยุในระบบดิจิทัล ควรตอบทเรียนจากกิจการโทรทัศน์ที่มีการเปลี่ยนผ่านจากแอนะล็อกเป็นทีวีดิจิทัล โดยทำการศึกษาให้รอบด้านและวางแนวทางให้วิทยุในระบบดิจิทัลเพื่อจะได้ไม่เกิดข้อผิดพลาดดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง มีความเห็นว่า ควรดำเนินการวิทยุดิจิทัลควบคู่ไปกับการออกอากาศวิทยุในระบบแอนะล็อก

กลุ่มผู้ประกอบการที่ดำเนินการเช่าช่วงเวลา จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า วิทยุในระบบดิจิทัลสามารถดำเนินการ Radio on Demand ได้หรือไม่ รวมทั้งสามารถแข่งขันกับกลุ่มแอปพลิเคชันสื่อเสียงได้หรือไม่

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ค่าดำเนินการในการประกอบกิจการวิทยุในระบบดิจิทัลยังไม่สามารถประเมินต้นทุนได้ รวมทั้งราคาเครื่องรับวิทยุในระบบดิจิทัลไม่ควรสูงเกินกว่าที่ประชาชนจะรับราคาได้ ซึ่งสำนักงาน กสทช. ควรสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนผ่านครั้งนี้ อาทิ ค่าเครื่องรับวิทยุในระบบดิจิทัลให้แก่ประชาชน

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความเห็นว่า ควรสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยุดิจิทัลในพื้นที่มากกว่านี้

ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม)

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า มีความกังวลในเรื่องของค่าบริการโครงข่ายที่ภาคเอกชนจะต้องแบกรับด้านต้นทุน หากมองด้านการลงทุนกับสื่อทางออนไลน์นั้นมีราคาและค่าใช้จ่ายที่ถูกลงและมีประสิทธิภาพมากกว่า

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ มีความเห็นว่า ควรสร้างกลุ่มเยาวชนให้เป็นผู้จัดรายการวิทยุ เพื่อดึงดูดกลุ่มเด็กและเยาวชนหันมาฟังวิทยุกันมากขึ้น สำนักงาน กสทช. อาจจะต้องศึกษาแนวทางในการผ่อนปรนหรือมีพื้นที่ให้เยาวชนมาเป็นผู้ร่วมการผลิตหรือจัดรายการวิทยุได้ และควรจัดทำเป็นโครงการประจำปี ด้านวิทยุกระจายเสียงอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างรายการที่มีคุณภาพและสร้างกลุ่มผู้ฟังรุ่นใหม่

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเห็นว่า ในปัจจุบันกลุ่มผู้ฟังหันไปใช้บริการสื่อออนไลน์ ควรดำเนินการทำแบบสอบถามถึงภาคส่วนของผู้รับถึงความต้องการวิทยุดิจิทัลมากขึ้นเพียงใด และควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านวิทยุดิจิทัลให้มากกว่านี้ เพื่อให้ผู้ให้บริการสามารถประเมินการลงทุนได้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง ผู้ทดลองออกอากาศประเภทบริการชุมชน แสดงความกังวลด้านข้อมูลวิทยุดิจิทัลที่ได้รับรู้้น้อยมาก นอกจากนั้นยังมีเรื่องการให้บริการโครงข่ายด้านการลงทุนเพราะต้องนำเสนอผู้บริหาร ถ้าให้เลือกดำเนินกิจการทางกลุ่มผู้ทดลองออกอากาศยังคงต้องการให้มีวิทยุแอนะล็อก อีกทั้งแสดงข้อกังวลในกลุ่มของผู้ฟังวิทยุในกลุ่มเปราะบาง กลุ่มผู้สูงอายุ หรือกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ว่าจะเป็นการเพิ่มภาระในการซื้อเครื่องรับวิทยุ และมองว่าวิทยุดิจิทัลอาจจะไม่ตอบโจทย์กลุ่มดังกล่าว ซึ่งการดำเนินการวิทยุดิจิทัลควรสำรวจในภาคผู้รับสื่อว่ากลุ่มใดตอบโจทย์การรับฟังวิทยุดิจิทัลที่สุด การที่สำนักงาน กสทช. ไม่สามารถสื่อสารกับภาคผู้รับได้ ส่งผลต่อผู้ประกอบการด้านความเสี่ยงในการลงทุน รวมถึงผู้ประกอบการต้องแข่งขันกับสื่อออนไลน์ ดังนั้น กสทช. ควรให้ความมั่นใจแก่ผู้ประกอบการในการลงทุน และด้านการส่งสัญญาณต้องมีคุณภาพทั้งในภาคของผู้ส่งและผู้รับ อีกทั้งควรสนับสนุนการบริการโครงข่ายแก่ผู้ประกอบการขนาดเล็กด้วย

จากที่ประชุมกลุ่มภาคใต้ มีความเห็นว่า กสทช. ควรให้ข้อมูลแก่ผู้รับใบอนุญาตด้านวิทยุดิจิทัลมากกว่านี้ และสัญญาณในการออกอากาศจะครอบคลุมทุกพื้นที่หรือไม่ อีกทั้งกังวลว่าวิทยุดิจิทัลจะสามารถแข่งขันกับวิทยุออนไลน์ได้อย่างไร เพราะปัจจุบันประชาชนเลือกรับฟังสื่อออนไลน์มากกว่าสื่อดั้งเดิม

5.3.4.2 ผู้ให้บริการกระจายเสียง และบริการที่เกี่ยวข้อง (สื่อเสียง)

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ทิศทางในเรื่องของมูลค่าการโฆษณาในตลาดของวิทยุในระบบดิจิทัล ปัจจุบันมูลค่าการโฆษณาของวิทยุลดลง

5.3.4.3 ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีความเห็นว่า ควรศึกษาแนวทางการสื่อสารในอนาคตว่าจะมีการพัฒนาไปในทิศทางใด วิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลเป็นเพียงกลุ่มเฉพาะมากกว่า

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ มีความเห็นว่า ควรมีช่องรายการที่ใช้ในการสื่อสารสำหรับกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ และควรลดค่าใช้จ่ายให้กับคลื่นวิทยุสีขาว สุดท้ายการสร้างเยาวชนให้เห็นความสำคัญด้านวิทยุนี้ต้องมีการศึกษาว่าเยาวชนต้องการอะไรในสื่อกระจายเสียงบ้าง

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า ถ้าระบบวิทยุดิจิทัลดี ภาคประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย มองว่าเป็นช่องทางที่น่าสนใจที่หน่วยงานจะใช้ในการสื่อสาร ด้านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เสนอให้สำนักงาน กสทช. ควรนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบถึงข้อดีและข้อเสียของวิทยุดิจิทัล

5.3.4.4 ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มีความเห็นว่า ควรส่งเสริมกลุ่มคนชายขอบสำหรับการรับฟังวิถึในระบบดิจิทัลด้วย ด้านผู้บริหารของบริษัท Paneda มีความเห็นว่า สำนักงาน กสทช. ควรสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการวิถึในระบบดิจิทัลและการสร้างตลาดในช่วงแรกก่อน ทางด้าน กตป. ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค เห็นว่า การรับฟังวิถึในระบบดิจิทัลควรมีแผนสำหรับกลุ่มเปราะบาง หรือกลุ่มผู้บริโภคเฉพาะ อาทิ กลุ่มชาวประมง เป็นต้น ในขณะที่สมาคมวิชาชีพนักจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ไทยเห็นว่ากลุ่มผู้บริโภคในกรุงเทพมหานครยังคงรับฟังวิถึในรถยนต์เป็นส่วนใหญ่ แต่การผลิตเนื้อหาประสบปัญหาในเรื่องของลิขสิทธิ์และมีการผลิตเนื้อหารายการที่น่าสนใจน้อยลง ส่งผลให้คนฟังวิทยุค่อยน้อยลงด้วย ดังนั้น เนื้อหาในวิทยุดิจิทัลควรมีรูปแบบรายการที่น่าสนใจ ตอบโจทย์กลุ่มผู้ฟัง ทางสมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้มีความเห็นว่า ควรสื่อสารในการให้ความรู้แก่ภาคประชาชนสำหรับการให้บริการวิทยุในระบบดิจิทัล

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ ผู้แทนสมาคมคนตาบอด มีความกังวลเรื่องการถูกรุกคืบทางเทคโนโลยี (Technology disruption) ที่อาจทำให้วิทยุในระบบดิจิทัลทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ และเป็นห่วงประชาชนในบางช่วงอายุว่าจะเป็นกลุ่มที่ไม่ฟังวิทยุแล้ว

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสมาคมวิชาชีพวิทยุและโทรทัศน์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีความสนใจที่จะดำเนินการประกอบกิจการวิทยุดิจิทัลในส่วนของผู้ให้บริการโครงข่าย ซึ่งทางสำนักงาน กสทช. จำเป็นต้องควบคุมราคาค่าเช่าโครงข่ายได้

จากที่ประชุมกลุ่มภาคกลาง สมาคมวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า ประชาชนไม่ค่อยยอมรับการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ ดังนั้น กสทช. ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลวิทยุดิจิทัลมากกว่านี้ รวมทั้งนำเสนอประโยชน์ของวิทยุดิจิทัลเพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ภาคผู้รับในการซื้อวิทยุดิจิทัล

5.3.4.5 ผู้แทนภาคประชาชน

จากที่ประชุมกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความเห็นว่า ควรสร้างความตระหนักรู้หรือความเข้าใจต่อวิทยุดิจิทัลสำหรับภาคประชาชน รวมทั้ง ควรนำเสนอข้อมูลถึงประโยชน์ของวิทยุดิจิทัล อีกทั้งวิทยุดิจิทัลมีความแตกต่างจากแอปพลิเคชันที่เป็นวิทยุออนไลน์หรือไม่ มีความเหมาะสมที่ภาคประชาชนจะดำเนินการลงทุนหรือไม่

จากที่ประชุมกลุ่มภาคเหนือ มีความเห็นว่า ควรสร้างนักจัดรายการที่เป็นเยาวชน และมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับการใช้ชีวิตของเยาวชนโดยเฉพาะ เช่น รายการที่เกี่ยวข้องกับเกม และเนื้อหาต้องทันสมัย

จากที่ประชุมกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครือข่ายภาคประชาชน มีความเห็นว่า ควรสร้างความเข้าใจแก่ภาคประชาชนในเรื่องของข้อมูลวิทยุดิจิทัล รวมทั้ง งบประมาณในด้านการซื้อเครื่องวิทยุมีราคาเริ่มต้นเท่าใด สามารถใช้งานในรูปแบบใดได้บ้าง คุณภาพกับราคาควรมีความเหมาะสม อาสาสมัครณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความเห็นว่า พื้นที่ในการรับฟังจะครอบคลุมในทุกพื้นที่หรือไม่

ประเด็นเพิ่มเติมจากที่ประชุมคือแนวทางที่จะส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการกระจายเสียง นักวิชาการให้ข้อมูลว่า ควรเชื่อมวิทยุให้เป็นแหล่งข้อมูลให้กับสื่ออื่นๆ และต้องส่งเสริมผ่านระบบแกนนำเยาวชน ด้านการสนับสนุนโดยกองทุนนั้นควร จำแนกลงไปในระดับตำบลเพื่อให้ทุนในการจัดทำวิทยุในระดับท้องถิ่นโดยมีการตั้งสภาเด็กและเยาวชนให้เข้ามามีบทบาทผ่านเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับเยาวชน ซึ่งก็แสดงว่า ในพื้นที่ต้องเชื่อมโยงกับผู้แทนเยาวชนมากขึ้นอาทิมีการจัดเวทีเพื่อเชื่อมโยงเยาวชนกับวิทยุชุมชน และมีบทบาทในการทำงานกับมวลชนมากขึ้น

5.4 สรุปผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ประเด็นการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์

จากผลการลงพื้นที่จัดประชุม ครอบคลุม 5 พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และพื้นที่ตามการแบ่งเขตของสำนักงาน กสทช. 4 ภาค พื้นที่ละ 60 คน รวมจำนวนไม่น้อยกว่า 300 คน โดยขอเขตของหน่วยงานและผู้เข้าร่วมการประชุม ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียง การจัดการสภาวะวิกฤตประเภทต่าง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนชุมชน สามารถสรุปความเห็นต่อ การส่งเสริมวิทยุกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสถานะฉุกเฉิน ดังนี้

5.4.1 สิ่งที่ต้องปรับปรุงการจัดการข่าวสารใน สถานะฉุกเฉิน

5.4.1.1 ในสถานะฉุกเฉินเหตุการณ์ความไม่สงบ เช่น การประท้วง ควรมีศูนย์กลางข่าวสารที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ โดยควรจัดให้มีการแทรกสัญญาณข่าวในวิทยุดิจิทัลได้ทันทีเพื่อลดความล่าช้า ควรจัดการข้อมูลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีการป้องกันข่าวลวง (Fake News) และข่าวบิดเบือน สถานีวิทยุควรจัดอบรมการรายงานข่าวที่ถูกต้องและมีวิจารณ์ญาณ และควรสร้างมาตรฐานในการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบเรียบร้อย

5.4.1.2 ในสถานะวิกฤตเศรษฐกิจ การสื่อสารควรมีการจำแนกข้อมูลอย่างชัดเจนและมีการจัดการข่าวสารในศูนย์กลางที่เป็นทางการเพื่อควบคุมข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตระหนก หน่วยงานท้องถิ่นควรรายงานสถานการณ์เศรษฐกิจอย่างรอบด้านทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เช่น สภาอุตสาหกรรมและหอการค้า ควรสนับสนุนการใช้วิทยุในพื้นที่ห่างไกลเพื่อให้ข่าวสารถึงผู้รับฟังในชุมชนได้ นอกจากนี้ควรให้ข้อมูลแก่กลุ่มเปราะบาง เช่น คนตาบอด หรือกลุ่มคนพิการ เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต

5.4.1.3 ในสถานการณ์โรคระบาด ควรมีหน่วยงานเฉพาะกิจในการจัดการข่าวสารเพื่อประสานกับสำนักงานสาธารณสุขและสื่อมวลชนท้องถิ่น ควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องและไม่สร้างความตื่นตระหนก เช่น แนวทางการปฏิบัติตน ข้อมูลการแพร่ระบาด และการรับมือ ควรมีการตั้งกลุ่มประสานงานที่รวมผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดไว้ในที่เดียวเพื่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องและตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องก่อนเผยแพร่ เพื่อให้สื่อมวลชนสามารถให้ข้อมูลที่เข้าใจง่ายและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

5.4.1.4 สำหรับสถานการณ์อุบัติภัย เช่น อุบัติเหตุทางธรรมชาติที่รุนแรง ควรมีการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่โดยตรงผ่านสถานีวิทยุที่มีบทบาทหลักในการกระจายข้อมูลข่าวสารต้องถูกต้องและมีการตรวจสอบจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น เทศบาลหรือหน่วยกู้ภัย สถานีวิทยุควรจัดเตรียมเครือข่ายการสื่อสารระหว่างกัน เช่น การซ่อมแผนการสื่อสารเพื่อพร้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน ผู้แทนสื่อมวลชนและหน่วยงานท้องถิ่นควรประสานกันเพื่อรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องและนำเสนอไปยังประชาชนโดยเร็ว

5.4.1.5 ในสภาวะฉุกเฉินภัยธรรมชาติ ผู้รับใบอนุญาตการกระจายเสียงระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่นให้ความเห็นว่าการปรับข้อมูลข่าวสารในกรณีภัยธรรมชาติให้เป็นเอกภาพ โดยมีศูนย์กลางข้อมูลที่ชัดเจน ทั้งนี้ควรเตรียมเครื่องสำรองไฟและวิทยุสื่อสารสำรองในสถานีเพื่อการสื่อสารต่อเนื่องในสภาวะวิกฤต กรมประชาสัมพันธ์มีแผน "พระอินทร์" สำหรับการดำเนินการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน นอกจากนี้ ควรตั้งสถานีหลักในการแจ้งเตือนภัยที่สามารถเชื่อถือได้ และมีตัวแทนสื่อมวลชนในพื้นที่เพื่อให้ข้อมูลได้อย่างทันท่วงที ในกรณีที่เกิดน้ำท่วม ควรมีสถานีแม่ข่ายในการกระจายข่าว และควรมีการให้ข้อมูลภัยพิบัติกับประชาชนในกลุ่มต่าง ๆ เช่น ชาวเขาและชาวประมง อีกทั้งควรสนับสนุนเครื่องสำรองไฟให้กับสถานีวิทยุที่ไม่มีเครื่องสำรองไฟเพียงพอ

5.4.2 ช่องทางที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใช้ในการหาข้อมูลในเหตุการณ์ไม่สงบ

5.4.2.1 ในสภาวะฉุกเฉินแบบภัยธรรมชาติ แหล่งข้อมูลหลักที่ใช้คือศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ สื่อสังคมออนไลน์ และหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้รับใบอนุญาตมักใช้ข้อมูลจากหน่วยกู้ภัยในพื้นที่และการรวมศูนย์ข้อมูลจากภาครัฐ เช่น ศูนย์อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อกรองและเผยแพร่ข้อมูลเตือนภัยสู่ประชาชน โดยเน้นข้อมูลที่ช่วยเหลือได้ทันที ไม่เน้นจำนวนผู้เสียชีวิต รวมถึงแหล่งข่าวจากเครือข่ายวิทยุสื่อสารในท้องถิ่น ซึ่งเป็นช่องทางที่ชัดเจนในสถานการณ์วิกฤตนี้

5.4.2.2 ในสภาวะฉุกเฉินแบบเหตุการณ์ไม่สงบ การหาข้อมูลมักพึ่งพาแหล่งข้อมูลจากหน่วยงานราชการ เช่น กรมชลประทาน แอปพลิเคชัน X ของหน่วยงานราชการ เครือข่ายตำรวจในพื้นที่ และสื่อออนไลน์ รวมถึงนักข่าวภาคสนามที่ลงพื้นที่เพื่อรายงานข่าวโดยตรง ทั้งนี้ การรายงานในสถานการณ์ฉุกเฉินมีความสำคัญในการคัดกรองเนื้อหาให้ถูกต้องและตรงประเด็น เพื่อหลีกเลี่ยงการแพร่กระจายของข้อมูลที่อาจทำให้สถานการณ์แย่ลง

5.4.2.3 สำหรับสภาวะฉุกเฉินแบบโรคระบาด แหล่งข้อมูลหลักที่ใช้งานคือหน่วยงานสาธารณสุข เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด การแถลงข่าวของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และการสืบค้นข้อมูลออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและกลุ่มไลน์ อสม. ผู้ประกอบการวิทยุและเครือข่ายหน่วยงานท้องถิ่นทำหน้าที่สำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลเชิงลึกและแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคอย่างครอบคลุมและเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง

5.4.2.4 ในสถานะฉุกเฉินแบบเศรษฐกิจ ข้อมูลถูกเผยแพร่ผ่านระบบวิทยุ AM ซึ่งเข้าถึงพื้นที่ห่างไกลได้ดี เช่น กลุ่มชาติพันธุ์และพื้นที่ห่างไกล โดยมีการออกอากาศข้อมูลภาครัฐควบคู่กับสื่อออนไลน์ การสื่อสารข้อมูลเชิงเศรษฐกิจนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากวิทยุชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่น เช่น การหาข้อมูลจากที่ว่าการอำเภอ และการเผยแพร่ข้อมูลเศรษฐกิจที่สำคัญผ่านเครือข่ายสื่อเสียงตามสายในหมู่บ้าน ซึ่งประชาชนให้ความเชื่อถือเป็นอย่างดี

5.4.2.5 สุดท้ายในสถานะฉุกเฉินแบบอุบัติเหตุ การเข้าถึงข้อมูลมักมาจากหน่วยงานของรัฐและกลุ่มสื่อ เช่น วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สมาคมสภาวิชาชีพสื่อมวลชนของประเทศไทย และกรมป้องกันบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการอัปเดตข้อมูลอย่างรวดเร็วผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook และ Line โดยเฉพาะในกลุ่มไลน์ที่มีผู้ใหญ่บ้านและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เป็นแหล่งข่าวที่สามารถยืนยันความถูกต้องของข้อมูลได้

5.4.3 ประเด็นที่การสื่อสารผ่านวิทยุกระจายเสียงควรมีการปรับปรุง เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในสถานะฉุกเฉิน

5.4.3.1 ในการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินแบบภัยธรรมชาติ จำเป็นต้องปรับปรุงข้อมูลข่าวสารให้มีความถูกต้องและทันสมัย เน้นการระบุพื้นที่เฉพาะให้ชัดเจน พร้อมตรวจสอบแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ เพื่อให้สื่อวิทยุสามารถนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันต่อสถานการณ์ นอกจากนี้ การประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและสถานีวิทยุ รวมถึงการติดตั้งเครื่องสำรองไฟเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้การสื่อสารต่อเนื่องในทุกสถานการณ์

5.4.3.2 สำหรับสถานะฉุกเฉินแบบเหตุการณ์ไม่สงบ ควรมีการจัดระบบสื่อสารแบบรวมศูนย์ โดยการคัดกรองและนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางที่น่าเชื่อถือ ทั้งนี้ จำเป็นต้องจัดอบรมให้ผู้ประกาศข่าวเข้าใจวิธีการนำเสนอข่าวที่มีความถูกต้องและไม่กระตุ้นความวิตกกังวลของประชาชน การสร้างคู่มือการสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉินจึงเป็นสิ่งจำเป็น และควรเสริมการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ควบคู่กับการใช้วิทยุ

5.4.3.3 ในสถานะฉุกเฉินแบบโรคระบาด จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและเครื่องมือให้พร้อมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภาครัฐควรมีช่องทางรวมศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้องและทันเวลา และควรให้การสนับสนุนงบประมาณแก่สถานีวิทยุในท้องถิ่นเพื่อนำเสนอข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง

5.4.3.4 การสื่อสารในสถานะฉุกเฉินแบบเศรษฐกิจ ควรเน้นการให้ความรู้แก่ประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องของศัพท์เศรษฐกิจที่สามารถเข้าใจได้ง่าย และใช้ช่องทางวิทยุ AM เพื่อเข้าถึงพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ การให้ข้อมูลอย่างเป็นกลางและตรวจสอบความถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในข้อมูลข่าวสาร ควรเชื่อมโยงกับสื่ออื่นและเสริมการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายตามบริบทของแต่ละพื้นที่ เช่น ภาษาในกลุ่มชาติพันธุ์

5.4.3.5 สำหรับสถานะฉุกเฉินแบบอุบัติเหตุ ควรมีการจัดตั้งศูนย์รวมข้อมูลเพื่อเผยแพร่ข่าวสารที่ถูกต้องและทันเวลา ทั้งนี้ การสื่อสารควรประสานระหว่างช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ และควรมีแผนปฏิบัติที่ชัดเจนในการใช้สื่อวิทยุเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนในสถานการณ์ฉุกเฉิน นอกจากนี้ ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารในสถานการณ์วิกฤต

5.4.4 ความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการพึ่งพาวิทยุกระจายเสียงเป็นช่องทางในการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน

5.4.4.1 ในสถานะฉุกเฉินแบบภัยธรรมชาติ การพึ่งพาสื่อวิทยุกระจายเสียงในการสื่อสารยังคงเผชิญความเสี่ยงจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การขาดแคลนไฟฟ้าในบางพื้นที่ที่อาจทำให้ไม่สามารถส่งสัญญาณได้ นอกจากนี้ยังพบปัญหาการคลื่นแทรกและสัญญาณไม่เสถียร ส่งผลให้ข้อมูลอาจล่าช้าหรือขาดความทันสมัย ในสถานการณ์ที่ต้องการข้อมูลด่วน การจัดการควรให้มีแผนปฏิบัติการชัดเจนและการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐในด้านการสนับสนุนอุปกรณ์สื่อสารเพิ่มเติม

5.4.4.2 สำหรับสถานะฉุกเฉินแบบเหตุการณ์ไม่สงบ ความเสี่ยงหลักคือการขาดความครอบคลุมในการกระจายสัญญาณ และการที่สื่อวิทยุสามารถนำเสนอเฉพาะข้อมูลเสียง ซึ่งอาจไม่เพียงพอในการสื่อสารเรื่องซับซ้อน รวมถึงความเสี่ยงจากการเผยแพร่ข้อมูลที่อาจมีข้อผิดพลาดหรือไม่ครบถ้วน ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลที่ได้รับไม่ชัดเจน ควรมีระบบกรองข้อมูลก่อนการเผยแพร่ รวมถึงการจัดตั้งศูนย์รวมข้อมูลเพื่อให้สื่อวิทยุสามารถอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้

5.4.4.3 ในสถานะฉุกเฉินแบบโรคระบาด ความเสี่ยงเกิดจากการขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐในการเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งบางครั้งอาจทำให้ข้อมูลล่าช้าหรือไม่บูรณาการ นอกจากนี้ ปัญหาการแข่งขันกับสื่อออนไลน์ที่มีความรวดเร็วอาจทำให้สื่อวิทยุเสียเปรียบ ในทางแก้ไข ควรมีการบูรณาการช่องทางการสื่อสาร และสำนักงาน กสทช. ควรให้การสนับสนุนเพื่อขยายเวลาใบอนุญาตและสร้างระบบที่ทำให้วิทยุชุมชนสามารถสื่อสารในระยะยาวได้

5.4.4.4 สำหรับสถานะฉุกเฉินแบบทางเศรษฐกิจ ความเสี่ยงหลักคือการกระจายสัญญาณที่ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ชนบทหรือภูเขาที่สัญญาณอาจอ่อน นอกจากนี้การสื่อสารข้อมูลเศรษฐกิจผ่านสื่อวิทยุอาจทำได้ยากหากไม่มีการเตรียมตัวด้านเนื้อหาที่เป็นมิตรต่อผู้ฟังในระดับชุมชน จึงควรมีการสำรองพลังงานและระบบสำรองเพื่อให้สัญญาณวิทยุครอบคลุมในกรณีฉุกเฉิน

5.4.4.5 ในสถานะฉุกเฉินแบบอุบัติเหตุ ความเสี่ยงที่สำคัญคือการขาดไฟฟ้าในการดำเนินการส่งสัญญาณ ทำให้ไม่สามารถเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างทั่วถึง รวมถึงปัญหาการสื่อสารที่ไม่เข้าถึงประชาชนในบางพื้นที่ โดยเฉพาะในชุมชนที่ไม่มีวิทยุสาธารณะ การเตรียมการเชื่อมโยงสัญญาณวิทยุกระจายเสียงให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการสื่อสารข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

5.5 สรุปผลการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ประเด็นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล นโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

ด้านความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียง การจัดการสภาวะวิกฤตประเภทต่าง ๆ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนชุมชน ต่อนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัลสามารถสรุปได้ดังนี้

5.5.1 ความต้องการรับรู้รายละเอียดในการดำเนินนโยบาย DAB+

5.5.1.1 การเตรียมการและแผนสนับสนุนจาก กสทช. สำหรับผู้ประกอบการเดิม

ผู้ประกอบการระดับชาติและผู้ให้บริการกระจายเสียงในระบบเดิมต้องการให้ กสทช. สื่อสารแผนดำเนินการและการสนับสนุน เพื่อให้สามารถเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนผ่านจากระบบแอนะล็อกสู่ดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยควรมีการศึกษาและสำรวจตลาด เพื่อประเมินความคุ้มค่าและลดความเสี่ยงในการประกอบกิจการในอนาคต

5.5.1.2 ข้อมูลความแตกต่างและข้อดีของวิทยุดิจิทัลเทียบกับแอนะล็อก

มีความต้องการทราบข้อดี ข้อเสีย และความแตกต่างที่ชัดเจนของระบบดิจิทัลเมื่อเทียบกับแอนะล็อก รวมถึงข้อมูลทางเทคนิคเกี่ยวกับวิทยุดิจิทัล เช่น ค่าใช้จ่ายและอุปกรณ์ที่ใช้ เพื่อให้ผู้ประกอบการและประชาชนมีความเข้าใจถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ของการใช้งาน

5.5.1.3 การสื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลไปยังภาคประชาชน

กลุ่มผู้ประกอบการและผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เห็นว่าควรสื่อสารข้อมูลวิทยุดิจิทัลให้ประชาชนเข้าใจถึงคุณสมบัติ ประโยชน์ และความจำเป็นของระบบใหม่ เพื่อให้รับทราบถึงวิธีใช้งานและคุ้มค่าแก่การลงทุนซื้อเครื่องรับใหม่ รวมถึงควรให้ความรู้ในเรื่องระบบเตือนภัยผ่านวิทยุดิจิทัลเพื่อให้ประชาชนเข้าใจ

5.5.1.4 ความเสถียรและความครอบคลุมของสัญญาณ

มีข้อกังวลในเรื่องของสัญญาณครอบคลุมในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะในภูมิภาคและพื้นที่ชนบทซึ่งอาจมีข้อจำกัดเรื่องสัญญาณและการเชื่อมต่อไฟฟ้า จึงควรมีระบบเตือนภัยในกรณีฉุกเฉินและควรมีเครื่องรับที่สามารถใช้ถ่านได้ รวมถึงการปรับปรุงสัญญาณให้ครอบคลุมและมีความเสถียร

5.5.1.5 การส่งเสริมการใช้งานวิทยุดิจิทัลในพื้นที่ชุมชน

ผู้ทดลองออกอากาศจากวิทยุชุมชนเสนอให้ กสทช. ส่งเสริมการให้บริการวิทยุดิจิทัลแก่ภาคเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้วิทยุชุมชนสามารถช่วยเหลือประชาชนในสภาวะฉุกเฉินและบริการภาคประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยไม่ต้องประมาทคลื่อนความถี่

5.5.1.6 การจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบการลงทุนระหว่างวิทยุแอนะล็อกและดิจิทัล

ควรมีข้อมูลเปรียบเทียบที่ชัดเจนระหว่างต้นทุน การลงทุน การดำเนินการ และโครงสร้างค่าใช้จ่ายสำหรับวิทยุดิจิทัลและแอนะล็อก เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผนการลงทุนและประเมินความคุ้มค่าได้อย่างรอบคอบ

5.5.1.7 การสร้างเนื้อหาดึงดูดผู้ฟังและรองรับฟังค์พิเศษ

การพัฒนาเนื้อหาที่ดึงดูดและเหมาะสมเพื่อให้วิทยุดิจิทัลสามารถสร้างความสนใจให้กับผู้ฟังและควรมีฟังค์ชันการเตือนภัยและการเข้าถึงเนื้อหาสำหรับผู้ฟังทุกกลุ่ม

5.5.2 ข้อกังวลเกี่ยวกับการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นในการเป็นผู้ให้บริการหรือรับบริการ DAB+

5.5.2.1 ค่าใช้จ่ายและต้นทุนในการให้บริการวิทยุดิจิทัล

ผู้ประกอบการทุกกลุ่ม กังวลเรื่องค่าใช้จ่ายในการเช่าโครงข่ายและต้นทุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อุปกรณ์และค่าบริการโครงข่าย เนื่องจากยังไม่แน่ใจว่าการลงทุนนี้จะคุ้มทุนหรือไม่ และอาจประสบปัญหาแข่งขันไม่ได้กับแพลตฟอร์มออนไลน์

5.5.2.2 การเข้าถึงเครื่องรับวิทยุดิจิทัลของภาคประชาชน

กลุ่มผู้ประกอบการ ผู้แทนหน่วยงานราชการ และภาคประชาชนกังวลว่าเครื่องรับวิทยุดิจิทัลมีราคาสูงและอาจเข้าถึงยาก โดยเสนอแนะว่าควรมีการสนับสนุนการจัดจำหน่ายในราคาที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอในการผลิตเครื่องรับที่ใช้พลังงานทางเลือกในพื้นที่ที่ไม่มีไฟฟ้าใช้

5.5.2.3 คุณภาพและความครอบคลุมของสัญญาณวิทยุดิจิทัล

ผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 3 และผู้ทดลองออกอากาศแสดงความกังวลถึงคุณภาพของสัญญาณและความครอบคลุมของสัญญาณในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งอาจส่งผลต่อการรับฟังของประชาชนในพื้นที่ชนบท

5.5.2.4 นโยบายและการสนับสนุนจาก กสทช.

ผู้ประกอบการเรียกร้องให้ กสทช. ให้ข้อมูลและกำหนดแผนการดำเนินการอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านจากแอนะล็อกไปสู่ดิจิทัล โดยเฉพาะเรื่องระเบียบและการจัดสรรคลื่นความถี่ นอกจากนี้ ผู้ทดลองออกอากาศต้องการให้ กสทช. ช่วยเปิดโอกาสให้วิทยุชุมชนเข้าถึงโครงข่ายวิทยุดิจิทัลอย่างเท่าเทียม

5.5.2.5 ข้อกังวลด้านการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

ผู้ประกอบการบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจในระบบแอนะล็อก มีความกังวลว่าการประมูลคลื่นความถี่ในระบบดิจิทัลจะทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากกลุ่มผู้ให้บริการสาธารณะไม่จำเป็นต้องประมูลคลื่น ทำให้มีข้อได้เปรียบในการหารายได้จากการโฆษณา

5.5.2.6 การสื่อสารข้อมูลและการสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน

หลายกลุ่มเห็นว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ภาคประชาชนเข้าใจถึงคุณประโยชน์และความแตกต่างระหว่างวิทยุดิจิทัลและแอนะล็อก รวมถึงการให้ความรู้ในเรื่องการใช้เครื่องรับและการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบดิจิทัล

5.5.2.7 ข้อกังวลด้านเทคนิคการออกอากาศและความมั่นคงของโครงข่าย

ผู้แทนจากหน่วยงานราชการบางกลุ่มแสดงความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยของโครงข่ายวิทยุดิจิทัล และการดูแลในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินหรือขัดข้อง นอกจากนี้ กลุ่มผู้ทดลองออกอากาศยังต้องการทราบรายละเอียดด้านเทคนิค เช่น การปรับปรุงเสาโครงข่ายจากแอนะล็อกเป็นดิจิทัลและการออกอากาศสด

5.5.3 ประเด็นการสื่อสารการให้บริการ DAB+ ที่จะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจและใช้งานได้ดียิ่งขึ้น

5.5.3.1 ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

กลุ่มผู้รับใบอนุญาตประเภทสาธารณะประเภทที่ 1 และ 2 ให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์วิทยุในระบบดิจิทัลแก่ภาคประชาชน โดยเสนอให้ประชาชนได้ทดลองรับฟังวิทยุดิจิทัลก่อนเพื่อขยายฐานผู้ฟัง อีกทั้งต้องการให้ กสทช. สื่อสารรายละเอียดที่ชัดเจนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและนโยบายสำหรับผู้ประกอบการเพื่อเตรียมความพร้อมในช่วงเริ่มต้น สำหรับประเภทสาธารณะประเภทที่ 3 เสนอให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และควรอธิบายข้อดี-ข้อเสียเมื่อเปรียบเทียบกับวิทยุออนไลน์ ด้านผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ แนะนำให้ กสทช. สนับสนุนในช่วงเริ่มต้นและส่งเสริมการกระจายเครื่องรับวิทยุไปสู่ภาคประชาชนในพื้นที่ที่ยังเข้าไม่ถึงข้อมูลวิทยุดิจิทัล ผู้ทดลองออกอากาศ (วิทยุชุมชนรายเดิม) เสนอให้ กสทช. สนับสนุนการทดลองออกอากาศฟรีพร้อมให้ข้อมูลที่ชัดเจนด้านค่าใช้จ่ายเพื่อประเมินสภาพตลาดก่อนการลงทุน รวมถึงควรมีการเชื่อมโยงสัญญาณระหว่างระบบดิจิทัลและแอนะล็อก

5.5.3.2 ผู้ให้บริการกระจายเสียง และบริการที่เกี่ยวข้อง (สื่อเสียง)

ผู้ให้บริการในกลุ่มนี้เสนอให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องคุณสมบัติของวิทยุในระบบดิจิทัล เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ชัดเจนในกลุ่มผู้ฟังและเพิ่มการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ที่แตกต่างจากระบบแอนะล็อก เพื่อขยายกลุ่มผู้ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.5.3.3 ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเสนอให้ปรับปรุงเนื้อหาของวิทยุดิจิทัลให้สามารถตอบโจทย์ผู้ฟังและแข่งขันกับแพลตฟอร์มออนไลน์ได้ ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัดแนะนำให้เริ่มสร้างฐานผู้ฟังตั้งแต่เยาวชนเพื่อให้การประกอบกิจการวิทยุดิจิทัลมีความยั่งยืน ขณะที่เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีมองว่าควรใช้วิทยุดิจิทัลเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐ นอกจากนี้ ประชาสัมพันธ์จังหวัดภาคใต้เสนอให้วิทยุดิจิทัลทำงานควบคู่กับแอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือเพื่อให้เข้าถึงง่ายและเพิ่มประสิทธิภาพการแจ้งเตือน

5.5.3.4 ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ และองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สมาคมวิชาชีพและนักวิชาการเสนอให้ทดสอบกลุ่มผู้ฟังวิทยุดิจิทัลเพื่อขยายกลุ่มผู้ฟังโดยเน้นการแสดงความห่วงใยสัญญาณและข้อดีที่เด่นชัด นอกจากนี้ ควรทำการทดลองรูปแบบโมเดลต้นแบบเช่นแซนด์บ็อกซ์ (Sandbox) สำหรับการทดลองออกอากาศเพื่อแก้ไขปัญหาในการใช้งานในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงการนำเนื้อหาจากแพลตฟอร์มออนไลน์ที่น่าสนใจมาให้บริการผ่านวิทยุดิจิทัล สมาคมวิทยุกระจายเสียงในสุพรรณบุรีแนะนำให้ประสานกับองค์การปกครองท้องถิ่นเพื่อประชาสัมพันธ์วิทยุดิจิทัลถึงชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ยังคงต้องการการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านวิทยุ

5.5.3.5 ผู้แทนภาคประชาชน

ภาคประชาชนเสนอให้มีการให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณสมบัติและคู่มือการใช้งานของวิทยุดิจิทัลที่เข้าใจง่าย รวมถึงการออกแบบผังรายการให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังที่หลากหลาย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและ

กลุ่มเปราะบาง นอกจากนี้ ควรมีการอบรมเยาวชนในด้านการผลิตเนื้อหาเพื่อสื่อสารผ่านวิทยุดิจิทัล อีกทั้งควรพัฒนาวิทยุดิจิทัลให้สามารถเป็นช่องทางสำหรับการแจ้งเตือนภัยในภาวะฉุกเฉิน

5.5.4 ความเสี่ยงที่ กสทช. ควรรับรู้ในการผลักดันวิทยุในระบบดิจิทัล

5.5.4.1 สภาวะฉุกเฉินแบบภัยธรรมชาติ

การสื่อสารผ่านวิทยุกระจายเสียงในช่วงภัยธรรมชาติเผชิญความเสี่ยงจากปัจจัยหลายประการ เช่น การขาดแคลนไฟฟ้าในบางพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถส่งสัญญาณได้ และปัญหาคลื่นแทรกหรือสัญญาณไม่เสถียร ส่งผลให้ข้อมูลล่าช้าหรือไม่ทันสมัย เพื่อแก้ไข ควรมีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนและขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐในด้านอุปกรณ์สื่อสารสำรอง

5.5.4.2 สภาวะฉุกเฉินแบบเหตุการณ์ไม่สงบ

ความเสี่ยงในสภาวะนี้มาจากการขาดความครอบคลุมของสัญญาณวิทยุ และข้อจำกัดในการนำเสนอเฉพาะข้อมูลเสียง ซึ่งอาจไม่เพียงพอในการสื่อสารประเด็นซับซ้อน นอกจากนี้ ความเสี่ยงจากการเผยแพร่ข้อมูลที่มีข้อผิดพลาดหรือไม่ครบถ้วนทำให้ข้อมูลขาดความชัดเจน ทางแก้ไขคือการใช้ระบบกรองข้อมูลและจัดตั้งศูนย์รวมข้อมูลเพื่อให้สื่อวิทยุอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้

5.5.4.3 สภาวะฉุกเฉินแบบโรคระบาด

ความเสี่ยงหลักในสภาวะนี้คือการขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐ ทำให้ข้อมูลล่าช้าหรือขาดความครอบคลุม นอกจากนี้ สื่อวิทยุอาจเสียเปรียบสื่อออนไลน์ที่รวดเร็วกว่า ทางแก้ไขคือการบูรณาการช่องทางการสื่อสารและการสนับสนุนจาก กสทช. เพื่อขยายใบอนุญาตและสนับสนุนวิทยุชุมชนให้สามารถสื่อสารได้ในระยะยาว

5.5.4.4 สภาวะฉุกเฉินแบบทางเศรษฐกิจ

ความเสี่ยงในสภาวะนี้คือการกระจายสัญญาณที่ไม่ครอบคลุม โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทหรือภูเขาที่สัญญาณอ่อน การสื่อสารข้อมูลเศรษฐกิจผ่านวิทยุอาจทำได้ยากหากไม่มีการเตรียมเนื้อหาให้เข้าใจง่าย จึงควรมีระบบสำรองพลังงานเพื่อให้สัญญาณครอบคลุมในกรณีฉุกเฉิน

5.5.4.5 สภาวะฉุกเฉินแบบอุบัติเหตุ

การขาดไฟฟ้าเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถส่งสัญญาณได้ทันเวลาที่ รวมถึงการสื่อสารที่ไม่เข้าถึงชุมชนที่ไม่มีวิทยุสาธารณะ ดังนั้น การเตรียมการเชื่อมโยงสัญญาณให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

บทที่ 6

รายงานผลการศึกษาเชิงลึก บริบทการสื่อสารในกลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤต ตามขอบเขตสภาวะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท

การศึกษาเชิงลึก บริบทการสื่อสารในกลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสภาวะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้งานด้านการสื่อสารของประชาชนเมื่อต้องเผชิญเหตุวิกฤต เช่น การหาข้อมูลและการติดตามข่าวสาร เนื่องจากการสื่อสารมีบทบาทสำคัญในสถานการณ์วิกฤต โดยเฉพาะการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องและทันเวลาเพื่อให้ประชาชนและผู้ประกอบการสามารถรับมือกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมุ่งเน้นสำรวจและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสื่อสารในกลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ ความไม่สงบ โรคระบาด วิกฤตทางเศรษฐกิจ และอุบัติเหตุ เพื่อพัฒนาวิทยุกระจายเสียงให้เป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ โดยมีขอบเขตของกลุ่มเป้าหมาย และผลการศึกษาเชิงลึก ดังนี้

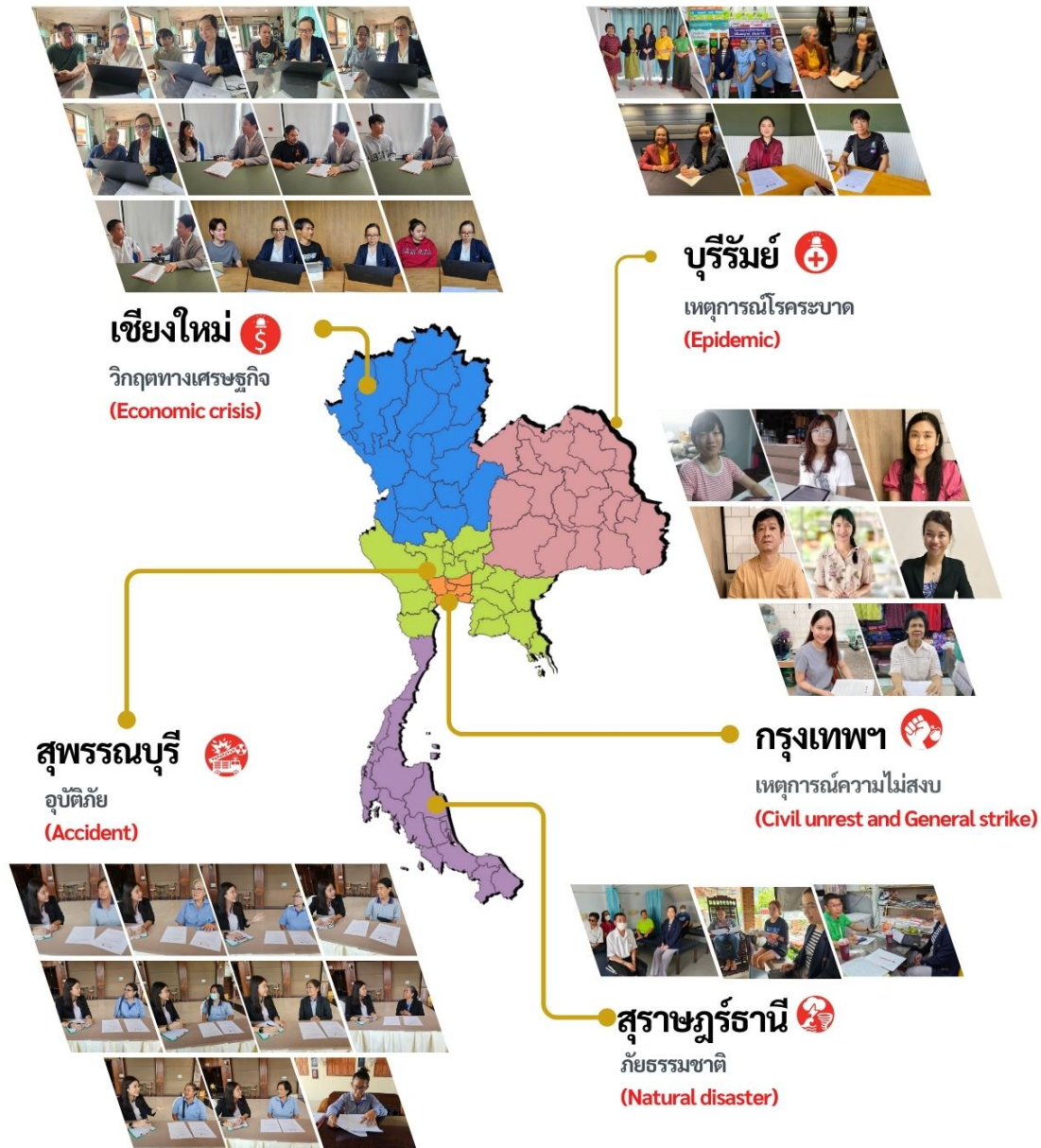
6.1 ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาเชิงลึกกลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสภาวะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเชิงลึก โดยลำดับตามสภาวะวิกฤต

ประเภท วิกฤต	ภาค	จังหวัด /จำนวน	สถานะของผู้ให้สัมภาษณ์
เศรษฐกิจ	เหนือ	เชียงใหม่ จำนวน 12 คน	ประธาน รองประธาน กรรมการ สมาชิกชมรม และ นักศึกษา/นักเรียน สภาเด็กและเยาวชน
โรคระบาด	ตะวันออกเฉียงเหนือ	บุรีรัมย์ สุรินทร์ จำนวน 12 คน	ประธาน อสม. นายก อบต. เจ้าของกิจการ ประชาชน ในเขตเทศบาล และเครือข่ายผู้บริโภค
อุบัติเหตุ	กลาง	สุพรรณบุรี จำนวน 11 คน	ประธาน อสม. อาสาสมัครฯ ผู้อำนวยการสถานีวิทย์ Seven Love
ภัยธรรมชาติ	ใต้	สุราษฎร์ธานี จำนวน 8 คน	ผู้พิการทางสายตา ประธาน อสม. ประชาชนทั่วไป
ความไม่สงบ	กรุงเทพฯ	กรุงเทพมหานคร จำนวน 11 คน	ประชาชนในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล

กิจกรรมในการลงพื้นที่ศึกษาเชิงลึก

บริบทการสื่อสารในกลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสภาวะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท

ภาพที่ 14 ภาพกิจกรรมในการลงพื้นที่ศึกษาเชิงลึกบริบทการสื่อสารในกลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตทั้ง 5 ประเภท

6.2 ผลการศึกษาเชิงลึกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสถานะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท

6.2.1 ผลการศึกษาด้านประสบการณ์ในการเผชิญเหตุวิกฤต

6.2.1.1 ประสบการณ์กับเหตุการณ์วิกฤต 5 ด้าน

1) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอด ในเขตเทศบาล มีความเห็นว่า ในเขตเทศบาลไม่เคยเกิดน้ำท่วมรุนแรง มีเพียงปัญหาน้ำรอการระบาย อย่างไรก็ตาม วิกฤตที่ส่งผลกระทบอย่างหนักคือการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการประกอบอาชีพและช่องทางในการหารายได้ของกลุ่มคนตาบอด ซึ่งได้รับผลกระทบเป็นระยะเวลานาน

ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา มีรายงานภาพพื้นที่เสี่ยงภัยในอำเภอนม รือรัฐ พระแสง และเคียนซา ซึ่งเป็นพื้นที่ติดกับป่าใหญ่ และมีลักษณะคล้ายเขื่อนที่มีการปลูกป่าลุ่มน้ำมัน เมื่อเข้าสู่ช่วงฝนชุก พื้นที่เหล่านี้ถูกทำเครื่องหมายเป็นสีแดง (พื้นที่เสี่ยงน้ำป่า) ซึ่งขณะนี้ระดับความเสี่ยงเริ่มสูงขึ้น แต่ยังไม่ถึงขั้นวิกฤต อย่างไรก็ตาม มีการเตือนภัยในพื้นที่สีแดง เหลือง และฟ้า ซึ่งอยู่ติดกับทะเล ทางอำเภอมืองจะได้รับผลกระทบเมื่อน้ำไหลมาจากทางเหนือและน้ำทะเลหนุนหลัก ซึ่งมักจะมาบรรจบกันที่อำเภอนมพิน ที่เคยเกิดน้ำท่วมหนักในปี 2554 โดยทั่วไปสถานการณ์น้ำท่วมมักเกิดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนหลังจากงานชักพระ ในอำเภอมืองที่มีทั้งหมด 11 ตำบล มีถึง 6 ตำบลที่มักเกิดน้ำหลาก ทำให้ในอดีตการปลูกเรือนสูงเป็นวิธีที่พบได้ทั่วไป แต่ปัจจุบัน การถมที่ดินเพื่อสร้างบ้านจัดสรรทำให้น้ำท่วมขยายวงกว้างมากขึ้น ด้านการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีถือว่ารุนแรง เนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ได้รับหน้าที่จากกระทรวงสาธารณสุขในการเฝ้าระวังและป้องกันโรค ทำให้พวกเขาตกอยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่ต้องสัมผัสกับโรคโดยตรง ช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 นั้นส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างหนัก แม้ร้านค้าต้องเปิดทำการเพื่อรักษาเศรษฐกิจในท้องถิ่น และในด้านอุปถัมภ์ โรงงานในพื้นที่ไม่มีการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย แต่เคยเกิดเหตุวางระเบิดที่สถานีตำรวจครั้งหนึ่ง

ประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า การแพร่ระบาดของโรคส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในด้านการค้าขายออนไลน์ ในช่วงโควิด-19 ทั้งซอมีผู้ติดเชื้อ แต่ที่บ้านไม่พบผู้ติดเชื้อเลย อีกทั้งยังมีสมาชิกในครอบครัวทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ซึ่งได้เชิญให้มาตั้งศูนย์ตรวจโควิดที่ศูนย์อนามัยตาปี ในกรณีน้ำท่วม หากเกิดปัญหาระบายน้ำไม่ทัน อาจส่งผลกระทบเช่นกัน สำหรับปอ เคยประสบกับเหตุการณ์น้ำท่วมที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่ และต้องติดอยู่ที่หอพัก เพราะไม่สามารถออกจากพื้นที่ได้ทัน

2) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 1 มีความเห็นว่า เคยประสบกับเหตุการณ์วิกฤตความไม่สงบ ตอนการประชุมประท้วงต่อรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีนพเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในปี พ.ศ. 2563-2564 ด้านวิกฤตโรคระบาด ประสบเหตุการณ์วิกฤตจากการระบาดของเชื้อไวรัส

Covid-19 ช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 ถึงสิ้นสุดการระบาด และประสบกับวิกฤตทางเศรษฐกิจ เป็นวิกฤตที่มาจากสถานการณ์วิกฤตโรคระบาดส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของสมาชิกในครอบครัว

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 2 มีความเห็นว่า เคยประสบเหตุการณ์ด้านความไม่สงบ 3 เหตุการณ์ ได้แก่ 1) กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (กลุ่มคนเสื้อเหลือง) ในระหว่างปี พ.ศ. 2548-2552 2) แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (กลุ่มคนเสื้อแดง) ในปี พ.ศ. 2553 และ 3) คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอานันท์มหาคษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ในปี พ.ศ. 2556-2557 สำหรับด้านวิกฤตโรคระบาด เคยประสบเหตุการณ์ช่วงที่มีไข้หวัดนก และการระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 และด้านวิกฤตจากภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 3 และ 4 มีความเห็นว่า เคยประสบเหตุวิกฤตด้านโรคระบาดจากสถานการณ์โควิด 19 ด้านวิกฤตจากภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม และด้านวิกฤตความไม่สงบ ในกรณีที่เกิดการประท้วงทางการเมืองขึ้นทำให้เกิดการจลาจลบนท้องถนนกรณีเกิดความขัดแย้งทางการเมืองและเกิดม็อบในกรุงเทพ

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 1 และ 2 มีความเห็นว่า ด้านวิกฤตความไม่สงบประสบกับสถานการณ์ช่วงที่มีการประท้วงและมีความรุนแรงภายในกรุงเทพมหานคร ส่งผลกระทบต่อ การจราจรและความปลอดภัยสำหรับการเดินทาง ด้านภัยทางธรรมชาติ ประสบกับอุทกภัยที่เกิดจากฝนตกหนักและมีปริมาณน้ำที่มากจนเกินจึงไม่สามารถระบายน้ำออกได้อย่างทันทั่วถึง ทำให้เกิดน้ำท่วมในกรุงเทพไม่ได้อย่างง่าย และด้านโรคระบาด คือ โควิด-19 (Covid-19) เป็นโรคที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรง เนื่องจากสามารถแพร่กระจายได้ง่ายผ่านการสัมผัสและการหายใจ อีกทั้งยังไม่มียารักษาเฉพาะทาง ผู้ที่มีโรคประจำตัวมีความเสี่ยงสูงที่จะมีอาการรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้ ทำให้ประชาชนไม่สามารถออกไปทำงานหรือเดินทางได้อย่างสะดวก จนส่งผลให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ราคาสินค้าสูงขึ้น และอัตราการว่างงานเพิ่มมากขึ้น

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 3 และ 4 มีความเห็นว่า ประสบกับเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองของม็อบเยาวชนเรียกร้องประชาธิปไตย ม็อบเสื้อเหลืองกับเสื้อแดงปะทะกัน ทำให้มีการปะทะกัน ชนชนั่งรถแท็กซี่ผ่านพื้นที่ชุมนุมที่การจราจรติดขัด และด้านการระบาดของโรคระบาดโควิด 19

3) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่มสตรีไทย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า วิกฤตภัยธรรมชาติด้านภัยแล้ง และอุบัติเหตุจากเขม่าของการเผาอ้อย ด้านความไม่สงบจะพบในรูปแบบของกลุ่มวัยรุ่นรวมกลุ่มขับขี้อักรยานยนต์ (เด็กแว้น) ผู้ใหญ่ในท้องถิ่นจึงแก้ไขเป็นการให้แข่งในสนามแข่งรถเลย แต่ก็ยังมีปัญหาจากการที่กลุ่มเด็กผู้หญิงติดตามไปด้วย จึงต้องป้องกันเนื่องจากเป็นต้นเรื่องของ การเกิดอุบัติเหตุ การที่ผู้หญิงถูกละเมิด ปัญหายาเสพติด ซึ่งปัจจุบันให้เยาวชนเป็นคนเดินยาเพราะทราบว่า โทษเบา ด้านปัญหาเศรษฐกิจ จังหวัดบุรีรัมย์นั้นมีอัตราหนี้สินครัวเรือนมากเป็นลำดับ 1 ใน 3 ลำดับของภาคอีสาน ด้านอุบัติเหตุยานยนต์นั้นไม่มีความรุนแรง ยกตัวอย่าง 7 วันอันตรายไม่รุนแรง มีการรณรงค์เรื่องดื่มแล้วให้หลับ

กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า น้ำท่วมปี 2554 น้ำท่วมในเขตเมืองและเขตลำดวนได้มีระดับน้ำสูงถึงครึ่งเมตร ถือเป็นเหตุการณ์ที่รุนแรงมาก ความไม่สงบ ปัญหาความไม่สงบเกิดจากการแพร่ระบาดของยาบ้า การลักทรัพย์ และพฤติกรรมของกลุ่มวัยรุ่นที่ซบเซา จักกรยานยนต์ด้วยความเร็ว หรือที่เรียกว่า "เด็กแว้น" ทำให้เกิดความวุ่นวาย ด้านเศรษฐกิจและนโยบายรัฐ เศรษฐกิจการค้าขายซบเซา นโยบายของรัฐผ่านกองสวัสดิการถูกสื่อสารผ่านกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ บางบ้านไม่เข้าใจเหตุผลที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือ และประสบกับโรคระบาด โควิด-19

ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า พนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีความเห็นว่า **ด้านโรคระบาด** ส่วนตัวเป็นคนดูแลตัวเองมาก ตั้งแต่มีข่าวเรื่อง PM 2.5 ก็ใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาอยู่แล้ว พอเกิดโควิดขึ้น คนรอบข้างไม่ได้ระวังและคิดว่าเหตุยังไม่เกิดกับตัวยังไกลตัวอยู่มาก คนในจังหวัดจึงไม่เห็นความสำคัญในการดูแลตัวเอง ส่วนตัวเองนั้นคิดว่าใครไม่ป้องกันตัวเอง ฉ้นป้องกันไว้ก่อนดีกว่า **ด้านอุปนิสัย** ในอำเภอเมืองไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม และไม่มีเหตุการณ์อุบัติภัยเกิดขึ้น แต่ต่างอำเภอมิโรงงาน น้ำตาลอาจมีปล่อยมลพิษบางก็ไม่ถึงกับต้องประกาศเป็นสภาวะฉุกเฉิน **ภัยธรรมชาติ** เคยเกิดขึ้นในบุรีรัมย์ต่างอำเภอไม่เกิน 1 วัน น้ำก็ลดลงแล้ว แต่ในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ น้ำท่วมเพราะฝนตกหนักและเหมือนรอการระบายเท่านั้น ในส่วนของ**ความไม่สงบ** เคยเกิดเหตุการณ์มีข้อต่อด้านรัฐบาลประยุทธ์ ในปี 2563 แต่ไม่ได้เกิดความรุนแรงขึ้น เหมือนเป็นแค่การรวมตัวมากกว่า ด้านเจ้าของธุรกิจ มีความเห็นว่า ช่วงเกิด**โรคระบาด** ส่งผลกับการดำเนินกิจการอยู่พอสมควรเป็นอย่างมาก เพราะต้องป้องกันตัวเอง และลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ รวมถึงต้องนำมาตรการของภาครัฐมาปฏิบัติภายในกิจการ เมื่อเกิดโควิดทำให้ส่งต่อรายได้ที่เข้ามา จากที่เคยซ่อมรถมอเตอร์ไซด์คันใหญ่ (บิ๊กไบต์) ที่มีนักแข่งรถมาใช้บริการ เหลือเพียงรถมอเตอร์ไซด์คันเล็กและผู้ขับ Grab ที่เข้ามาใช้บริการเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม คนไม่ค่อยออกจากบ้านเพราะกลัวโควิด จำนวนรถจักรยานยนต์ที่เข้ามาใช้บริการก็น้อยลงเช่นกัน จะเหลือเพียงรถส่งอาหาร รถบริการสาธารณะ รถขนส่ง เท่านั้นที่เข้ามาเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องบ้าง ปะยางบ้าง ทำให้รายได้หดหายเมื่อเทียบกับการซ่อมรถขนาดใหญ่อย่างบิ๊กไบต์

กลุ่มเครือข่ายผู้บริโภคจังหวัดสุรินทร์ มีความเห็นว่า เคยประสบกับเหตุการณ์**วิกฤตภัยธรรมชาติ** ได้แก่ น้ำท่วม และภัยแล้ง และ**วิกฤตโรคระบาด** คือ โควิด 19

4) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่กองขิง นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า **ด้านวิกฤตเศรษฐกิจ** ได้รับผลกระทบเนื่องจากเป็นปัญหาที่ปูพรมไปทั่ว แต่ในพื้นที่ก็ไม่ถึงขั้นที่ว่าไม่มีกิน และสืบเนื่องจากการเมืองที่ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่เชื่อมั่นกับที่สัญญาไว้ เช่น การชุนโยบายลดค่าครองชีพหรือค่าสาธารณูปโภคต่างๆ แต่เมื่อได้รับเลือกตั้งจริงๆ ก็ไม่ได้ลดตามที่ได้หาเสียงเอาไว้ ส่วน**ด้านภัยธรรมชาติ** เรื่องฝุ่นควันบริเวณชุมชนบ้านไร่กองขิงมีปัญหาหมอกควัน แต่ไม่มากนักและไม่เท่าจุดอื่นๆ ในพื้นที่เชียงใหม่ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีต้นไม้มาก จึงยังไม่รู้สึกว่ารบกวนการใช้ชีวิต สำหรับด้านอุทกภัยในชุมชนบ้านไร่กองขิงมีน้ำท่วมแค่เอ่อ ๆ ต่ำ ๆ โดยใช้เวลาไม่ถึงสองชั่วโมงน้ำก็ลดลง แต่จะมีจุดอื่น ๆ ไกลเคียงชุมชนที่น้ำมาในเวลาข้ามคืนในระดับอกก่อก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน **ด้านวิกฤตโรคระบาด** มีเพียงประเด็นโควิด19 ที่ชุมชนบ้านไร่

กองจึงมีความปลอดภัยสูง โดยมีการปิดหมู่บ้านเพื่อป้องกันการระบาด ไม่ใช่ปิดเพราะเกิดการระบาดในพื้นที่ แต่ก็ยังมีบางพื้นที่ที่เกิดการระบาด ยกตัวอย่างการมีโรคโควิดระบาดในคนงานฟาร์มไก่ แล้วเกิดผลกระทบต่อความเชื่อมั่น คือการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเนื้อไก่ แต่โชคดีที่ฟาร์มดังกล่าวขายไข่ไก่ จึงยังไม่ก่อความเสียหายทางเศรษฐกิจของฟาร์มมากนัก **ด้านวิกฤตอุปถัมภ์** ในพื้นที่ไม่มีเรื่องดังกล่าว

กลุ่มนักศึกษา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่าได้เผชิญวิกฤต PM 2.5 **ด้านเหตุการณ์ไม่สงบ** พบจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอยู่อาศัย แล้วมีการดักทำร้ายร่างกายประชาชนในพื้นที่ในยามวิกาลเพื่อประสงค์ทรัพย์ และละเมิดผู้หญิง โดยเท่าที่ร้าย มี 20 แก๊งค์ โดยในพื้นที่ประชาชนได้สื่อสารกันผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก เฟสบุ๊กช่วง มข. และ เฟจ CM108 โดยเป็นการบอกเล่าสถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ **วิกฤตโรคระบาด** ได้เผชิญกับเหตุช่วงโควิด ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจด้วย เช่น ข้าวของมีราคาสูงขึ้น **ด้านภัยธรรมชาติ** หากอโยธยาศัยบริเวณริมแม่น้ำปิง จะมีเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ประมาณ 10 ปีเกิดขึ้น 1 ครั้ง ตัวอย่างบริเวณบ้านหนองหอยจะแบ่งพื้นที่เป็นสองฝั่งที่ฝั่งใดฝั่งหนึ่งจะน้ำท่วมมากกว่าอีกฝั่ง **ด้านเศรษฐกิจ** ณ ขณะนี้ไม่รู้สึกว่าวิกฤตเพราะวิกฤตจางไปซะกระยะแล้ว โดยนักท่องเที่ยวเริ่มกลับเข้ามาในจังหวัด แต่ถ้าเป็นช่วงที่โควิดหนัก ๆ จะค่อนข้างวิกฤตเพราะไม่มีนักท่องเที่ยว ทำให้ข้าวของขึ้นราคา เช่น ไข่ไก่ จาก 5 บาท เป็น 7 บาท ซึ่งประชาชนก็ต้องทำใจและเข้าใจเนื่องจากมีอุปสรรคมากในการผลิตสิ่งต่าง ๆ **ด้านอุปถัมภ์** ในจังหวัดเชียงใหม่ยังไม่มีความรู้สึกว่าเกิดสภาวะวิกฤต แต่จะมีที่ลำพูนที่เป็นพื้นที่อุตสาหกรรม อย่างไรก็ตามในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่อาจมีที่อำเภอจอมทอง โดยเป็นกรณีโรงงานสารเคมีที่เกี่ยวข้องกับการบ่มลำไยมีปัญหา ซึ่งเป็นย่านชุมชน

กลุ่มนักเรียน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่ายเคยประสบกับเหตุการณ์**วิกฤตภัยธรรมชาติ** ได้แก่ น้ำท่วม หมอกควัน ภัยของโรคระบาด คือ โรคโควิด 19 เป็นโรคระบาดติดต่ออย่างรวดเร็ว รุนแรงในช่วงแรก มีผลกระทบต่อประชาชนทุกคนที่ยังไม่มีความรู้ในเรื่องของโรค ซึ่งต้องมีการเฝ้าระวัง และปรับตัวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น **เหตุการณ์ความไม่สงบ** ที่มีการออกมาเรียกร้องทางการเมืองในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

5) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุปถัมภ์

กลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็น**ด้านอุปถัมภ์** ทางอำเภอเมืองสุพรรณบุรีไม่ได้รับผลกระทบต่อเหตุการณ์โรงงานพลูระเบิดที่ตำบลศาลาขาว เพียงแต่ได้ยินเสียงในขณะเกิดเหตุเท่านั้น สำหรับคนในพื้นที่ที่อยู่ในระแวงนั้น ได้รับความเสียหายประมาณ 10 หลังคาเรือน และมีหน่วยงานเข้าไปให้ความช่วยเหลือ การทำงาน อสม. จะไม่ทำงานข้ามเขตพื้นที่ที่ได้มอบหมาย ทำได้เพียงสอบถามและแสดงความห่วงใยเท่านั้น **เหตุการณ์โรคระบาด** ส่งผลกระทบต่อทุกพื้นที่ ทำให้ อสม. ต้องเข้าเยี่ยมบ้าน และตรวจเช็คบุคคลที่เข้าออกในเขตของตนเกือบทุกวัน แต่ถือว่าไม่ได้เป็นการทำงานหนักอะไร เพราะปกติชาวบ้านในระแวงมีการไปมาหาสู่และพูดคุยกันอยู่แล้ว **วิกฤตทางเศรษฐกิจ** ทั่วประเทศน่าจะได้รับผลกระทบจากสภาวะข้าวของเครื่องใช้มีราคาสูงขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนรัฐบาลบ่อย นโยบายช่วยเหลือหรือพัฒนาเศรษฐกิจไม่ชัดเจน ทำให้ประชาชนเกิดความสับสนขึ้นบ่อยครั้ง ตัวอย่างเช่น

นโยบายดิจิทัลวอลเล็ต ที่ประกาศให้ประชาชนลงทะเบียนรับสิทธิกัน ปัจจุบันก็ไม่ทราบว่าจะได้เงินมากระตุ้นเศรษฐกิจหรือไม่ **วิกฤตจากภัยธรรมชาติ** มีน้ำท่วมในบางพื้นที่ แต่ไม่ได้ท่วมหนักเหมือนจังหวัดอื่น ๆ **ความไม่สงบ** ไม่เคยเกิดเหตุการณ์หรือความวุ่นวายในจังหวัดสุพรรณบุรีเลย

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า **ด้านอุบัติเหตุ** เคยเป็นผู้อยู่ในสถานการณ์พลระเบิดในเทศกาลมังกรสวรรค์พันธุ์มังกรที่อุทยานมังกร ตอนนั้นเป็นการจัดงานช่วงเทศกาลตรุษจีนของจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ 23-29 ม.ค. 2555 ระหว่างเปิดงานมีการจุดพลุขึ้นแต่เกิดความผิดพลาดทำให้พลุที่จัดเตรียมเกิดระเบิด ทำให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในระแวกนั้นเกิดความเสียหายมีคนเจ็บจำนวนมาก ระหว่างนั้นตนเป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์จึง LIVE สดรายงานสถานการณ์ และติดต่อกับหน่วยกู้ภัย อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อสม.เทศบาลเมือง และดับเพลิง ทำให้สถานการณ์คลี่คลายและชาวบ้านได้รับความช่วยเหลือเร็วขึ้น **เหตุการณ์โรคระบาด** ทุกคนในประเทศไทยประสบเหตุการณ์โควิด 19

6.2.1.2 แหล่งข้อมูลข่าวสารที่เปิดรับในสถานการณ์วิกฤต

1) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอด ในเขตเทศบาล มีความเห็นว่า รับข่าวสารผ่านวิทยุ โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ รวมถึงการพยากรณ์อากาศที่เผยแพร่ทางโทรศัพท์และมือถือ ชาวบ้านยังติดตามข้อมูลจากเพจท้องถิ่นบน Facebook Line และยูทูป โดยสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้เอง สำหรับข่าวสารและเพลงทางโทรศัพท์ไม่มีปัญหาในการรับชม แต่หากเป็นละคร มักจะมีปัญหาด้านสัญญาณหรือการรับชมที่ล่าช้ามากขึ้น ดู Facebook ศิริรัฐ และถามคนจากตาดี

ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า รับผ่านช่องทางสื่อสารของสาธารณสุข สื่อวิทยุในสุราษฎร์ธานีมักเน้นการขายโฆษณาและจัดเพลง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ฟังโทรเข้ามาพูดคุยหน้าไมค์ ซึ่งบางครั้งสนทนาต่อหลังไมค์ได้ ในช่วงวิกฤตการณ์สถานีวิทยุมักได้รับข้อมูลล่าช้ากว่าหน่วยงานอื่น โดยรอข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ แม้จะมีข้อดีที่เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง แต่ในบางครั้งกลับสร้างความตื่นตระหนกให้กับประชาชน เนื่องจากการรายงานที่เน้นจำนวนผู้ได้รับผลกระทบมากกว่าการให้สาระสำคัญ การสื่อสารในช่วงวิกฤตควรให้ความสำคัญกับการแจ้งข่าวร้ายอย่างรอบคอบ เน้นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ พร้อมทั้งควรมีแผนการสื่อสารที่ชัดเจน นักจัดรายการวิทยุควรได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานสูง เช่น คุณปรีชา ทรัพย์โสภณ

ประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า เพื่อดังในสุราษฎร์ธานี เช่น เพจสุราษฎร์ และ เพจ "หมาเฝ้าบ้าน" เป็นที่นิยมสำหรับการติดตามข่าวสารต่างๆ ซึ่งเพจหมาเฝ้าบ้านยังมีความร่วมมือกับ ป.ป.ช. ในการรับเรื่องร้องเรียนต่างๆ โดยกลุ่มไลน์ที่ใช้งานกันมักมีการแจ้งข่าวสารแบบไม่ระบุตัวตน รวมถึงเครือข่าย "สตรอง" ที่ร่วมมือกันในการแจ้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ในกรณีของปอ ปอจะติดตามแอปพลิเคชัน Yellotalk ซึ่งเป็นแอปของมหาวิทยาลัย โดยมีการป้อนเหตุติดตามข้อมูลจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง นอกจากนี้ ปอ ยังใช้งาน Instagram (IG) และแอป X เพื่อการติดตามข่าวสารเพิ่มเติม

2) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 1 มีความเห็นว่า ส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารจากโซเชียลเน็ตเวิร์ค ได้แก่ เฟสบุ๊ก (Facebook) และ X (Twitter) เป็นสำคัญ และได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุสื่อสารในช่วงวิกฤต ในเรื่องของความไม่สงบที่เกิดขึ้นจากเหตุวิกฤตประท้วงรัฐบาล ในช่วงวิกฤตจากการระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 เนื้อหาในช่วงดังกล่าวโดยสรุปได้แก่ เรื่องโควิดสายพันธุ์ใหม่ การรักษาอาการเบื้องต้น ยอดผู้ป่วยในแต่ละวัน และการแพร่ระบาดโควิดในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นต้น

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 2 มีความเห็นว่า รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุกระจายเสียงในช่วงวิกฤตกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (กลุ่มคนเสื้อเหลือง) และแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (กลุ่มคนเสื้อแดง) แต่เลิกฟังวิทยุไปในช่วงหลังจากวิกฤตดังกล่าว ก่อนเริ่มวิกฤตคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยฯ ได้เริ่มติดตามข่าวสารจากข่าวในรายการโทรทัศน์และโซเชียลเน็ตเวิร์คอย่าง X (Twitter) เฟสบุ๊ก (Facebook) และอินสตาแกรม (Instagram) แต่ส่วนมากจะติดตามข่าวสารจาก # (Hashtags) ซึ่งเป็นการจัดเรียงเนื้อหาตามหัวข้อของ X (Twitter) เนื่องจากทำงานอาชีพรับจ้างอิสระ (ฟรีแลนซ์) มาโดยตลอด เวลาที่รับฟังข่าวสารจากแหล่งข่าวจึงมีอยู่ตลอดเวลา แต่ไม่ตายตัว และไม่ต่อเนื่อง

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 3 และ 4 มีความเห็นว่า ได้รับข่าวสารจากช่องทางออนไลน์เป็นหลัก เช่น การ Live สดผ่านทาง Facebook รายการที่ถ่ายทอดทาง Youtube อ่านความเคลื่อนไหวผ่าน X (Twitter) รับชมผ่านสื่อทางโซเชียลมีเดีย Tiktok และการแชร์ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่อมาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 1 มีความเห็นว่า ส่วนใหญ่ได้รับจากสื่อข่าวหลัก เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ที่นำเสนอข่าวแบบเรียลไทม์ และเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต หรือแอปพลิเคชัน Facebook และ X (twitter)

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 2 มีความเห็นว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางโทรทัศน์ เครื่องรับวิทยุบนรถยนต์ขณะขับรถ และสื่อออนไลน์ เช่น Facebook Tiktok Youtube

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 3 และ 4 มีความเห็นว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุกระจายเสียง ช่องรายการของโทรทัศน์ช่วงการรายงานข่าวแต่ละช่อง และสื่อออนไลน์ทาง Facebook

3) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่มสตรีไทย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า ในชุมชนมีการสื่อสารผ่านเสียงตามสายจากผู้ใหญ่บ้าน และการเผยแพร่ข้อมูลผ่านโทรศัพท์มือถือเพจข่าวของจังหวัดบุรีรัมย์ และข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท) รวมถึงช่องทางออนไลน์ต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีทีมข่าวที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่หญิงในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และชาวบ้านได้รับข้อมูลข่าวสารจากหอกระจายข่าว ซึ่งต่อมาได้ถูกนำไปลงตามเพจข่าวอีกด้วย ในช่วงที่เกิด

โรคระบาด บ้านสงวนไม่ได้รับผลกระทบใดๆ การรับข่าวสารประจำวันเริ่มจากการเปิดโซเซียล ฟังข่าววิทยุ และชมข่าวทางโทรทัศน์จากช่อง 2, 22, 23, และ 32

กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ในช่วงสถานการณ์โรคระบาด ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ติดเชื้อถูกเผยแพร่ผ่านหลายช่องทาง ทั้งโซเซียลมีเดีย วิทยุกระจายเสียง และเสียงตามสาย ในเขตเทศบาล แม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะไม่ฟังวิทยุ แต่จะรับข้อมูลผ่านเสียงตามสายแทน ส่วนอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ได้ใช้แอปพลิเคชัน Smart อสม. และไลน์กลุ่มที่มีกว่า 18 กลุ่มในการสื่อสารข้อมูลกัน ซึ่งหมอเทพได้ส่งข้อมูลจากเทศบาลเมืองผ่านเพจสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) ในส่วนของการดูแลสุขภาพ ชุมชนถูกแบ่งออกเป็น 3 ศูนย์แพทย์ โดยแต่ละศูนย์รับผิดชอบดูแล 6 ชุมชน ขณะที่กรมการปกครองมีบทบาทในการติดตามผู้ที่เดินทางมาจากต่างถิ่น หากพบว่าผู้เดินทางไม่ได้ลงจากรถตามจุดที่แจ้งไว้ จะต้องประสานกับฝ่ายปกครองเพื่อดำเนินการ ซึ่งโรงพยาบาลทำหน้าที่ดูแลเรื่องผู้ป่วย และการแจ้งให้ผู้มีความเสี่ยงกักตัวตามมาตรการที่กำหนด

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า พนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีความเห็นว่า เล่นโซเซียล เช่น Facebook IG รับชมโทรทัศน์น้อยลงตั้งแต่เริ่มทำงาน ซึ่งตอนเรียนมหาวิทยาลัยจะรับชมข่าวสารช่อง 3 และช่องอมรินทร์ทีวี หลังจากกลับบ้านมาบุรีรัมย์ได้ดูข่าวผ่านช่อง TOP NEWS และละครช่อง 7 กับแม่ เพราะแม่ชอบดู 2 ช่องนี้ ส่วนการฟังวิทยุไม่ค่อยได้ฟังเท่าไร เนื่องจากเปิดฟังในรถขณะขับในเมืองสัญญาณยังไม่ดี มีคลื่นแทรก ไม่รู้ว่าจะต้องฟังคลื่นไหนถึงจะชัดเจน เพราะชาทุกคลื่น จึงทำให้หันมาเปิดฟังผ่านแอปพลิเคชัน Youtube แทน ทั้งได้ฟังข่าว ฟังเพลง ได้ตามความต้องการ ด้านเจ้าของธุรกิจ มีความเห็นว่า ส่วนใหญ่เป็นโซเซียลในโทรศัพท์ เช่น Facebook IG ไม่ค่อยเล่นวิทยุ ในเรื่องความน่าเชื่อถือ ถ้าสนใจข่าวไหนเป็นพิเศษจะนำข้อมูลไปเช็คกับหน่วยงานที่น่าเชื่อถือได้เช่น เพจ สสจ.บุรีรัมย์ ถ้าเป็นข่าวที่เห็นว่าเป็นการโปรโมตเพจของตัวเองไปด้วย เช่น วิดีโอปั่นกระแส ก็จะตรวจสอบอีกทางผ่านช่องข่าวที่น่าเชื่อถือได้ เช่น ช่อง 3 ช่วงข่าวสรยุทธ ถ้าในทีวี ที่บ้านมักเปิด ช่อง 3 ช่อง 7 ค้างไว้ ในเรื่องวิกฤต หน้าร้านของกิมโซมีเสียงตามสาย ซึ่งจะประกาศข่าวที่สำคัญในช่วงเวลาสำคัญ เช่น ในช่วงโควิด มีการประกาศเคอร์ฟิวจากส่วนตำบล เวลาออกอากาศจะพูดช่วง 08.00 และ 16.00 น. ในส่วนการรับฟังวิทยุจะฟังจากในรถยนต์ขณะขับรถ ซึ่งสถานที่ที่ชอบ คือคลื่นในบุรีรัมย์ FM 98.5 (แต่ก่อนเป็น Mod radio แต่ตอนนี้จะเป็นของบริษัทอื่นแล้ว) สาเหตุที่ฟังสถานีนี้เพราะจัดรายการดี โดยมีการแบ่งช่วงการออกอากาศได้ดี ดังนี้ ช่วงเช้าอ่านข่าว ช่วงสายรายการเพลง ช่วงเที่ยงอัปเดตข่าวในสถานการณ์ปัจจุบัน ช่วงบ่ายรายการเพลง ช่วงเย็นรายงานข่าว เป็นต้น ซึ่งการรายงานข่าวหรือช่วงอัปเดตสถานการณ์ ดีเจพูดสรุปเนื้อหาได้เข้าใจง่าย กระชับ ไม่วนไปมาเหมือนที่อื่น

กลุ่มเครือข่ายผู้บริโภคจังหวัดสุรินทร์ มีความเห็นว่า ข่าวสารจากวิทยุและโทรทัศน์ จากกรมประชาสัมพันธ์ และสาธารณสุขจังหวัด

4) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่ทองซิง นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่าได้รับข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์ โดยจะเป็นภาพพื้นที่กว้าง ๆ เช่น ช่อง NBT และข้อมูลที่ส่งมาจากกลุ่มไลน์ของชุมชน เพจเฟซบุ๊ก CM 108 แล้วนำมาแชร์ต่อ ๆ กัน ผ่านหน้าเฟซบุ๊กของตนเอง และLineต่างๆ ด้านการรับข้อมูลผ่านเสียงตามสายจะเป็นไปตามวาระในแต่ละช่วง โดยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ประกาศ เช่น ประกาศเรื่องการป้องกันโควิด ช่องทางการไปรักษา การแจ้งเตือนเรื่องภัยธรรมชาติ

กลุ่มนักศึกษา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่ารับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางโซเชียลที่เป็นเพจในเฟซบุ๊กเพราะเป็นกลุ่มเจาะจงความเคลื่อนไหวของเชียงใหม่และไม่ใช้งานผ่านแอปพลิเคชัน x เพราะประเด็นกว้างเกินไป ถ้าเป็นเฟซบุ๊กจะเห็นการโพสต์ข้อความของเพื่อน ๆ ที่แคบลงมาและมีความใกล้ชิดกว่า อีกทั้งยังรับจากสื่อท้องถิ่นทางช่องทางต่าง ๆ และการรับจากTiktok จะเป็นภาพที่เกี่ยวข้องจากผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ประเภทสื่อบุคคล ด้าน IG story มีการใช้ฟังก์ชัน Add yours ที่เป็นการเพิ่มเรื่องราวที่เกี่ยวข้องต่อกันในการส่งต่อข่าว ยกตัวอย่าง ประเด็นที่เคยมีคนมาใส่สารอันตรายในน้ำดื่มที่ตั้งในห้องสมุด มข. ก็จะมีการแชร์เรื่องราวผ่าน IG และต่อเนื่องด้วยการชี้แจงทั้งรายทั้งหมดจากผ่านเฟซบุ๊ก

กลุ่มนักเรียน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่าวิกฤตต่าง ๆ จะรับข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ ที่เป็นสำนักข่าวที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น The Reporter

5) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

กลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นการพูดคุยกันแบบปากต่อปาก หากมีสถานการณ์ประชาสัมพันธ์เร่งด่วนจะมีหอกระจายข่าวจากหมู่บ้านและเทศบาลตำบลบ้านโพธิ์เป็นผู้ประกาศประชาสัมพันธ์หรือเตือนภัย แต่ไม่ได้ประกาศทุกวัน เพราะมีชาวบ้านไปร้องเรียนว่าเสียงที่ประกาศรบกวนการใช้ชีวิตประจำวันของเขา จึงต้องประกาศเฉพาะช่วงที่จำเป็นเท่านั้น และตอนนี้ทุกคนมีโทรศัพท์มือถือจึงติดต่อกันผ่านทางแอปพลิเคชัน LINE เป็นหลักด้วย และมีการดูข่าวสารผ่านทางโทรทัศน์ช่อง ONE (31), ช่องไทยรัฐทีวี (32), ช่อง 3 (33), ช่อง 7 (35), ช่อง 8 (27) และในโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook สำหรับการฟังวิทยุจะมีเพียงบางบ้านเท่านั้น ซึ่งรายการข่าวจะไม่ค่อยมี ส่วนมากเปิดเข้าไปฟังจะมีแต่โฆษณาและเสียงผู้ดำเนินรายการพูดถึงสินค้าระหว่างเปิดเพลงเท่านั้น แต่บางช่วงก็มีประกาศรายงานข่าวในชุมชนเช่นข่าวพลุระเบิดที่อุทยานมังกรสวรรค์ มีคนบาดเจ็บล้มตายเยอะเช่นกัน

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า หากดูข่าวสารจะรับข่าวสารจากกรมประชาสัมพันธ์ และข่าวพระราชสำนัก ผ่านโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ มองว่าทีวีดิจิตอลบางช่องรายการยังมีภาพค้าง สัญญาณไม่คมชัด มีความไม่ต่อเนื่องเป็นบางช่วงเช่นกัน ด้านวิทยุท้องถิ่นจะมีนักข่าวท้องถิ่นเป็นผู้ส่งเนื้อหาข่าวมาให้กับตนเพื่อให้เปิดในรายการวิทยุของสถานีวิทยุ Seven Love Day FM.101.75 Mhz. ซึ่งเนื้อหาส่วนนี้ทางหอกระจายข่าวของเทศบาลก็ได้รับข้อมูลเดียวกัน แต่หอกระจายข่าวเปิดเสียงตามสายเป็น

ช่วงเวลาคือ 8.00 น. และ 12.00 น. มองว่าสัญญาณเสียงที่ประกาศไม่ทั่วถึงแก่ประชาชนเพราะคนไกลไม่ได้ยินเสียงประกาศ แต่คนใกล้ได้ยินดังเกินไป จึงมองว่าการกระจายเสียงทางวิทยุมีความเหมาะสมมากกว่า เพราะสามารถแพร่สัญญาณไปได้ครอบคลุมในรัศมี 8 อำเภอ สุดท้ายได้รับข่าวสารผ่านทางโซเชียลมีเดีย ได้แก่ LINE Facebook IG และ X

6.2.1.3 การใช้การสื่อสารในช่วงวิกฤตเพื่อช่วยในการรับมือกับสถานการณ์

1) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอด ในเขตเทศบาล มีความเห็นว่า ทำให้ได้รับความเคลื่อนไหว ได้ข้อมูล เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเพื่อรับมือสถานการณ์

ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า การสื่อสารช่วยในรับมือ เช่น ที่ผ่านมามีปัญหา คือ เรื่องที่เกิดต้องทำให้เข้าใจว่าไม่ใช่เรื่องใหญ่ ไม่ควรตื่นตระหนก ต้องสื่อสารให้เข้าใจถึงสถานการณ์ของโรค โดยมีพื้นฐานความรู้ว่าโรคเกิดขึ้นอย่างไร และสามารถจัดการป้องกันได้อย่างไร ไม่ควรเน้นพูดถึงความรุนแรง แต่ควรเปลี่ยนวิธีการสื่อสาร

ประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า ช่วยเตรียมตัว เตรียมของกินไว้ล่วงหน้า รวมถึงอุปกรณ์ต่างๆ เช่น โซลาร์เซลล์ และทำให้เราเตรียมตัวรับมือกับสถานการณ์ เช่น น้ำท่วม ถ้ามีข่าว ออกมาก่อน จะเน้นให้กักตุนของที่จำเป็น

2) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 1 มีความเห็นว่า จากที่ได้เข้าถึงเนื้อหา ทั้งในโซเชียลเน็ตเวิร์ค และวิทยุสื่อสาร ทำให้สามารถรับมือกับสถานการณ์วิกฤตความไม่สงบที่เกิดขึ้นได้ กล่าวคือ ทำให้ทราบได้ว่ามีพื้นที่ใดเป็นพื้นที่การชุมนุม สถานการณ์การชุมนุมในเวลาดังกล่าวเป็นอย่างไร มีผู้ได้รับบาดเจ็บ เสียชีวิต หรือมีการใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมหรือไม่ อย่างไรก็ตาม โดนส่วนตัวนั้นไม่ได้เข้าร่วมในเหตุการณ์ความไม่สงบดังกล่าว และพยายามหลีกเลี่ยงการเข้าไปยังสถานที่ชุมนุมต่าง ๆ รวมถึงพื้นที่ใด เป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการระบอบของเชื้อไวรัสจะหลีกเลี่ยงการเข้าถึงสถานที่ดังกล่าวเพื่อป้องกันตัวเองด้วยเช่นกัน

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 2 มีความเห็นว่า การสื่อสารช่วงวิกฤต นั้นไม่ได้มีส่วนช่วยเหลือในการรับมือกับสถานการณ์นัก เนื่องจากวิกฤตดังกล่าวเกิดขึ้นจากจำนวนคน แต่สามารถทราบได้ว่าจะมีการชุมนุมเกิดขึ้นที่ใด และควรจะเลี่ยงเส้นทางใดในการเดินทางบ้าง และเคยได้รับการช่วยเหลือผ่านความช่วยเหลือทางเรือ จากการสื่อสารกับผู้ช่วยเหลือผ่านการโทรศัพท์ติดต่อกัน จนได้รับความช่วยเหลือในที่สุด

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 3 มีความเห็นว่า การสื่อสารโดยการให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง ชัดเจน กระชับและครบถ้วนจากหน่วยงานกลาง (Center) ที่มีหน้าที่ในการดูแลและจัดการวิกฤตด้านต่าง ๆ นั้นจำเป็น เป็นอย่างมาก เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง เตรียมตัวรับมือต่อสถานการณ์วิกฤตในรูปแบบต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งแง่การตั้งรับมือและการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดการตื่น

ตระหนกและการแชร์ข้อมูลผิด บิดเบือนจากความเป็นจริง ซึ่งสามารถลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้มากมาย อาทิ ชีวิตและทรัพย์สิน ถ้ามีการแจ้งเตือนสถานการณ์ล่วงหน้าอย่างทันทั่วทั้งที่ เช่น กรณีสถานการณ์ภัยทางธรรมชาติ, โรคระบาด, อุบัติภัยและเหตุการณ์ความไม่สงบ โดยสถานการณ์ในปัจจุบันกรณีที่เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมในหลายพื้นที่ทั้งภาคเหนือและภาคอีสาน หากทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการแจ้งเตือนภัยเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยธรรมชาติได้ทันทั่วทั้งที่และมีการให้ข้อมูลความรู้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการรับมือกับสถานการณ์และการป้องกันกรณีเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีการฝึกซ้อมการอพยพคนและทรัพย์สิน มีการแจ้งเตือนระยะสั้นและระยะยาวในหลายช่องทาง (Warning) และวางแผนร่วมกันกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะทำให้การบริหารจัดการความเสี่ยงกรณีที่เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประชาชนสามารถอพยพได้ทันทั่วทั้งที่ในช่วงวิกฤต และมีการจัดการหลังจากการผ่านพ้นวิกฤตไปได้เป็นอย่างดี ลดความเสียหายด้านชีวิตและทรัพย์สิน จึงถือว่ากลไกการสื่อสารในสถานการณ์วิกฤตมีประสิทธิภาพ

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 4 มีความเห็นว่า มีความสำคัญในเรื่อง การเตรียมตัวรับมือต่อสถานการณ์วิกฤต เช่น การป้องกันตัวเองหรือระมัดระวังตัวมากขึ้น ในเรื่องโรคโควิด ถ้ามีการแจ้งเตือนหรือสื่อสารให้ประชาชนได้ทราบก่อน ประชาชนจะได้เตรียมตัวป้องกันตัวเองและคนใกล้ชิดอย่างถูกต้อง หรือหากเกิดสถานการณ์ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ป่า หากมีการแจ้งเตือน หรือสื่อสารให้รับทราบก่อน ทุกคนก็จะได้หลบหนีจากเหตุการณ์นั้นได้ทันทั่วทั้งที่ หรืออพยพคนและทรัพย์สินได้ทัน ก็ป้องกันความสูญเสียได้ค่อนข้างมาก

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 1 และ 2 มีความเห็นว่า สามารถป้องกันหรือหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นอันตรายได้ทันต่อเหตุการณ์ ตัวอย่างเช่นจากวิกฤตจากภัยธรรมชาติ ทำให้ประชาชนสามารถอพยพได้ทันทั่วทั้งที่ วิกฤตจากความไม่สงบเมื่อได้ข้อมูลข่าวสารมีส่วนช่วยให้รู้จุดเกิดเหตุและสามารถหลีกเลี่ยงได้ จากวิกฤตโรคระบาด ทำให้สามารถวางแผนรับมือและป้องกันตัวเองจากโรคระบาด ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาจัดซื้อหน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ การปฏิบัติตนเมื่อออกไปยังพื้นที่สาธารณะ และจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ ทำให้สามารถเตรียมพร้อมเรื่องเศรษฐกิจของครอบครัวไว้ เช่น ซื้อของใช้ตามความจำเป็น

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 3 และ 4 มีความเห็นว่า ในส่วนของเหตุการณ์ความไม่สงบของม็อบเยาวชนนั้น ช่วยให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถหลีกเลี่ยงเส้นทางหรือพื้นที่ที่เกิดม็อบ ป้องกันปัญหาการจราจรติดขัด ป้องกันการได้รับผลกระทบทั้งทางด้านร่างกายและทรัพย์สิน จากการปะทะกันที่รุนแรงระหว่างม็อบเยาวชนกับเจ้าหน้าที่ ส่วนในเรื่องของการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 การสื่อสารมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการดูแลตัวเองเพื่อป้องกันไม่ให้ติดเชื้อ ชี้ตำแหน่งจุดตรวจค้นหาเชื้อโควิด ศูนย์ฉีดวัคซีนตามพื้นที่ต่างๆ และช่วยในการประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุขจังหวัดหรือมูลนิธิต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ที่ติดเชื้อโควิดได้อย่างรวดเร็ว

3) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่มสตรีไทย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า ทำให้ได้ป้องกันตนเอง ฝ้าระวัง ชุมชนและครอบครัว แสดงบทบาทในการช่วยเหลือเรื่องวัคซีน ต้องพยายามประชาสัมพันธ์ความรู้ในการรับบริการ และช่วยเด็กที่ไปทำงานต่างถิ่นและไม่ได้ฉีด ซึ่งอาจไม่ได้งาน สื่อสารผ่านไลน์ส่วนตัว ใช้คอนเนกชันทางการเมือง ต้องฟาดฟันโควตา ทำให้ได้รับมือในการดำรงชีวิต ช่วงโรคระบาดต้องใช้การสื่อสารในระดับบุคคล การสื่อสารมีบทบาทมาก ช่วงวิกฤตต้องตรวจตราระบบเสียงตามสาย ให้ดี ห้ามเสีย เพราะมีการระบาดมาก

กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า การสื่อสารทำให้ อสม. ทำงานได้เร็วขึ้น ประสานกับเจ้าหน้าที่ หาทางแก้ไข ช่วยฝ้าระวังสายพันธุ์ต่างๆ อัปเดตข้อมูลการฉีดวัคซีน หาข้อมูลต่างๆ

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า พนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีความเห็นว่า ช่วงก่อนโควิดระบาด ได้อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ทำงานในภาคสิ่งแวดล้อมและพบกับสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีและมีฝุ่น PM 2.5 จึงเริ่มใส่แมสตั้งแต่ตอนนั้น ซึ่งเวลานั้นยังไม่มีใครใส่แมสกันเลย คนรอบข้างไม่ได้ระวัง และคิดว่าเหตุยังไม่เกิดกับตัวยังไกลตัวอยู่มาก คนในจังหวัดจึงไม่เห็นความสำคัญในการดูแลตัวเอง ส่วนตัวเองนั้นคิดว่าใครไม่ป้องกันตัวเอง ฉ้นป้องกันไว้ก่อนดีกว่า โดยได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของโซเชียลและสื่อรัฐบาลที่รับสารมา เมื่อกลับมาอาศัยในเมืองบุรีรัมย์ โควิดเริ่มระบาดแล้วแต่ก็ยังใส่แมสป้องกันเหมือนเดิม ซึ่งได้สังเกตเห็นว่าคนในจังหวัดบุรีรัมย์ยังไม่มีใครตื่นตัวเกี่ยวกับการระบาดของโควิดเลยเมื่อเทียบกับคนในกรุงเทพมหานคร เพราะมีเพื่อนคอยส่งข่าวและแชร์เกร็ดความรู้กันไปมา ขนาดในจังหวัดมีการประกาศเตือนในช่วงแรกของรัฐบาลไม่ก่อให้เกิดการปฏิบัติตามมากนัก จนกระทั่งเกิดวิกฤตขึ้นกับหมู่บ้านในเมือง จึงจะมีการปฏิบัติตามกันอย่างจริงจัง ด้านเจ้าของธุรกิจ มีความเห็นว่า กิจการจะอาศัยอยู่หน้าหอนาฬิกา ช่วงโควิดระบาดจะมีการประกาศเสียงตามสายให้ประชาชนรับทราบข้อมูลเป็นระยะ จากปกติ 2 ช่วงเวลา ประกาศช่วงเช้ากับช่วงเย็น พอมีโควิดจึงเพิ่มช่วงประกาศเสียงตามสายเป็น 4 ช่วงเวลาเป็นอย่างน้อย เพราะให้ประชาชนร้านค้าได้ปฏิบัติตามคำสั่งของภาครัฐอย่างเคร่งครัด โดยทางอยู่ซ่อมรถก็ได้เพิ่มมาตรการป้องกันเช่นเดียวกันกับกิจการอื่นๆ เช่น จุดบริการหน้ากาก เจลแอลกอฮอล์ เครื่องวัดอุณหภูมิ เป็นต้น ช่วง Covid-19 คือ ใครเข้ามาในร้านจะต้องใส่แมสทุกคน เพื่อป้องกันความเสี่ยงเชื้อ Covid-19 (รับมือตามประกาศของรัฐบาล)

กลุ่มเครือข่ายผู้บริโภคจังหวัดสุรินทร์ มีความเห็นว่า แจ้งข่าวสารให้ได้รับทราบเพื่อป้องกันและช่วยเหลือได้ทันต่อสถานการณ์

4) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่กองขิง นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า ช่วยได้ในการบ่งชี้ให้หลีกเลี่ยงเหตุการณ์เฉพาะหน้า

กลุ่มนักศึกษา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ช่วยให้มีกำลังใจตัวมากขึ้น โดยจะได้รับมือได้ทั้งการขอความช่วยเหลือ และส่งต่อและแจ้งเตือนให้คนใกล้ชิด

ได้ปลอดภัยไปด้วย อีกทั้งช่วยในการป้องกัน การรับมือ และเป็นผู้ช่วยเหลือในกรณีที่ตนเองมิได้เป็นผู้ประสบเหตุ นั้น ๆ ด้วย

กลุ่มนักเรียน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ทำให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว โดยสามารถดำเนินการเตรียมตัว ปรับตัว เพื่อแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้

5) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

กลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ทำให้ชาวบ้านได้รับรู้ข่าวสารหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชุมชน ทันท่วงทีเหตุการณ์ปัจจุบันจะได้หาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อเตรียมการรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น มีสถานีวิจัยรายงานข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์พลุระเบิดที่อุทยานมังกรสวรรค์ตอนจัดงานเทศกาล และที่โรงงานผลิตพลู ทำให้คนในพื้นที่ทราบข่าวและได้ติดตามสถานการณ์ เพื่อเข้าช่วยเหลือได้ทันต่อเหตุการณ์

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า โดยส่วนตัวนอกจากทำงานเกี่ยวกับสถานีวิจัยแล้ว ยังเป็น อสม.ของเทศบาลเมือง อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เป็นกรรมการของชุมชน และเป็นผู้ดูแลวัดพระรูป จึงได้รับข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเมื่อได้รับข้อมูลมาแล้วไม่ได้เชื่อถือทั้งหมด มีการสอบถามไปยังแหล่งอื่นทั้งหน่วยงานรัฐ กรมประชาสัมพันธ์ และบุคคลรอบข้าง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ ด้วยบทบาทของตนที่ทำอยู่จึงต้องตรวจสอบให้แน่ชัดเพื่อจะสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้ไปประชาสัมพันธ์ต่อ เป็นการสร้างการรับรู้แก่ชาวบ้านในจังหวัด และขอความร่วมมือได้อย่างทันท่วงทีเมื่อประสบกับสถานการณ์วิกฤต อีกทั้งยังเชิญชวนประชาชนมาร่วมบริจาคและมอบสิ่งของที่ สามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยอีกด้วย

6.2.2 บทบาทของวิทยุกระจายเสียงในช่วงวิกฤต

6.2.2.1 ความเห็นต่อวิทยุกระจายเสียงด้านการมีบทบาทในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในช่วงวิกฤต

1) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอด ในเขตเทศบาล มีความเห็นว่า วิทยุให้รายละเอียดค่อนข้างน้อย มักต้องไปหาข้อมูลเพิ่มเติมจากโทรทัศน์ ซึ่งในวิทยุเสนอข่าวสั้นเป็นข่าวต้นชั่วโมง ส่วนในโทรทัศน์จะเล่าข่าวได้ละเอียดและยาวกว่า ตัวอย่างเช่น รายการของมาริสสา ทางคลื่น 102.5 ของ อสมท.

ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ถ้าคลื่นวิทยุต้องเข้า ก็ยังคงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับค่าเช่าและสปอนเซอร์ ซึ่งที่ผ่านมา การหาสปอนเซอร์ก็ทำได้เพียง 500 บาท เช่น โฆษณาร้านก็ใช้เวลาไปครึ่งชั่วโมงแล้ว เปิดเพลงต่ออีกสองชั่วโมง ตอนนี้อย่างน้อยขายเสียงของคนจัดและเพลง เช่น เพลงลูกกรุง ซึ่งควรตรวจสอบว่าคลื่นวิทยุได้จัดผังรายการหรือไม่ โดยเฉพาะในสถานการณ์วิกฤต ควรตัดบางช่วงเวลาออกและจัดสรรเวลาให้เหมาะสม ต้องเตรียมข้อมูลและเก็บรายละเอียดที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ข้อมูลที่น่าเสนอควรมีแหล่งที่มา ไม่ใช่เพียง

แค่ให้ผู้จัดคิดเอาเองว่าผู้ฟังจะไปหาข้อมูลวิกฤตจากสื่ออื่นเอง ซึ่งคนสุราษฎร์ธานีนี้น้อยกันแบบไม่กระตือรือร้นมากนัก เพราะเป็นจังหวัดที่สมบูรณ์

ประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า มีเครื่องรับวิทยุแต่ไม่ได้เปิด เพราะไปกุ๊กแกแทน วิทยุจะใช้ดีในรอบนอก และคนแก่ฟัง ซึ่งวิทยุเนื้อหาไม่สอคล้อง ใช้กุ๊กแกง่าย มีเครื่องรับวิทยุแต่ไม่ได้เปิด เพราะหาข้อมูลจากกุ๊กแกแทน วิทยุจะใช้งานได้ดีในพื้นที่รอบนอก และผู้สูงอายุยังคงฟังอยู่ และเนื้อหาของวิทยุไม่สอดคล้องกับความต้องการ จึงใช้กุ๊กแกซึ่งหาข้อมูลได้ง่ายกว่า

2) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 1 มีความเห็นว่า วิทยุกระจายเสียงเป็นหนึ่งในช่องทางที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้รับข่าวสาร ข่าวสารที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้รับทราบเป็นประจำ จะเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขและสถิติ เช่น จำนวนยอดผู้ป่วยในแต่ละวัน และยอดผู้ป่วยสะสม รวมถึงข่าวที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เช่นพื้นที่ที่เสี่ยงที่ต้องระวังไม่เดินทางเข้าไปโดยไม่มีเหตุจำเป็น

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 2 มีความเห็นว่า จากการที่ไม่ได้รับฟังวิทยุแล้ว จึงมีความเห็นว่าวิทยุกระจายเสียงแทบไม่มีบทบาทในการให้ข้อมูลที่จำเป็นประโยชน์ในช่วงวิกฤต เพราะไม่ค่อยมีผู้ฟังวิทยุกระจายเสียง อีกทั้งการใช้อุปกรณ์สื่อสารในปัจจุบัน เช่นสมาร์ตโฟน หรือแท็บเล็ตสามารถใช้เพื่อทดแทนการสื่อสารเรื่องราวผ่านวิทยุสื่อสารได้เป็นอย่างดี

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 3 มีความเห็นว่า วิทยุกระจายเสียงเป็นหน่วยงานหลักในการให้ข้อมูลกับประชาชน ทั้งในด้านการเป็นตัวแทนจากทางภาครัฐเอง และเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับประชาชน โดยวิทยุกระจายเสียงมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลที่จำเป็นประโยชน์ในช่วงวิกฤต ทั้งในแง่การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การนำเสนอข่าวสารจากทางภาครัฐและการเตือนภัยวิกฤตด้านต่างๆ โดยข่าวสารจากทางวิทยุกระจายเสียงจะถือว่ามีความน่าเชื่อถือมากที่สุดและถือเป็นการแจ้งเตือนที่เป็นทางการจากทางภาครัฐ โดยประชาชนในหลายภาคส่วนจะมีความเชื่อถือและไว้วางใจข้อมูลข่าวสารจากทางวิทยุกระจายเสียงเนื่องจากเป็นสื่อกลางการนำเสนอข้อมูลและเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้เป็นอย่างดี

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 4 มีความเห็นว่า วิทยุกระจายเสียงสำคัญมาก ในการให้ข้อมูลกับทุกคน ควรให้ความสำคัญต่อบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพิ่มขึ้นในการสื่อสารในสถานการณ์วิกฤตต่างๆ เพื่อให้ได้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารได้อย่างทันท่วงทีและควรให้ข้อมูลอย่างรวดเร็วเข้าถึงทุกคนได้

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 1 และ 2 มีความเห็นว่า วิทยุกระจายเสียงเป็นอุปกรณ์ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและครอบคลุมพื้นที่กว้าง สามารถเข้าถึงได้ในพื้นที่ห่างไกลและพื้นที่ที่อินเทอร์เน็ตหรือไฟฟ้าขัดข้อง ทำให้คนในพื้นที่ต่าง ๆ สามารถรับข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง และทำให้ประชาชนปลอดภัยไม่มากนัก

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 3 และ 4 มีความเห็นว่า สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่สามารถสื่อสารถึงประชาชนโดยตรงได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมในหลายพื้นที่ สามารถฟังไปด้วย

และทำงานไปด้วยได้ ทำให้เมื่อเกิดสภาวะวิกฤต ผู้ฟังก็จะสามารถรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทันที ทำให้หลีกเลี่ยงและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ชีวิตและทรัพย์สิน

3) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่มสตรีไทย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า การใช้การเชื่อมสัญญาณวิทยุออกเสียงตามสายทำให้รับทราบว่าเป็นเหตุการณ์จริง และการออกวิทยุก็จะทำให้รับทราบว่าเป็นเหตุการณ์จริงแล้วเช่นกัน และต้องเน้นการสื่อสารประชาชนในพื้นที่กลุ่ม “ไทบ้าน (การศึกษาน้อย ยากจน ยากไร้ และเป็นกลุ่มที่หาเช้ากินค่ำ ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย)” จำเป็นต้องสื่อสารกับกลุ่มที่ไม่มีโอกาสออกไปไหน เช่น ผู้สูงอายุ คนที่อยู่ในชนบท อย่างกรณีชุดตรวจโควิดที่บางคนรับไปใช้ผิดวิธี เช่น จุ่มน้ำดื่ม

กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ส่วนใหญ่จะใช้เสียงตามสายในเทศบาลในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งมักออกอากาศในช่วงเช้าเวลา 7.30 น. และช่วงเย็นเวลา 17.30-18.00 น.

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล พนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีความเห็นว่า ปกติไม่ได้ฟังวิทยุผ่านเครื่องรับวิทยุมานานแล้ว แต่อยากจะเปิดฟังวิทยุขณะขับรถ ซึ่งในเมืองสัญญาณไม่ดี มีคลื่นแทรก ไม่รู้ว่าต้องฟังคลื่นใดถึงจะชัดเจน เพราะข่าวทุกคลื่น อาจจะมีปัญหาที่ตัวรถของตัวเองหรือเปล่าไม่ทราบได้ แต่หากมีวิทยุระบบดิจิทัลมาพร้อมกับรถยนต์เลยก็คิดว่าน่าจะดี คลื่นจะชัดเจนกว่านี้ ด้านเจ้าของธุรกิจ มีความเห็นว่า การฟังวิทยุในรถถือว่าข้อมูลที่ได้รับฟังนั้นค่อนข้างดี เพราะเป็นช่วงเวลาที่เล่นโทรศัพท์ไม่ได้ ข้อมูลที่ได้จากโซเชียลค่อนข้างมาก จึงต้องใช้เวลาวិเคราะห์และหาข้อมูลเพิ่มเติม แต่รายการในวิทยุผู้ดำเนินรายการสรุปข่าวสารและประเด็นต่างๆ ไว้ให้แล้ว เป็นเหมือนการย่อข้อมูลจับใจความสรุปมาให้ผู้ฟังเรียบร้อยแล้ว จึงได้รับรู้ข่าวจากช่วงฟังวิทยุได้มากกว่าจากแหล่งอื่น

กลุ่มเครือข่ายผู้บริโภคจังหวัดสุรินทร์ มีความเห็นว่า มีความจำเป็นในการแจ้งข่าวในช่วงวิกฤต ในเรื่องของการป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อประชาชนจะได้รับมือต่อสถานการณ์ดังกล่าวได้ทัน

4) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่ทองชิง นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า ควรต้องให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับวิกฤตนั้นๆ เช่น ช่วงนี้มีอะไรอันตราย รายการต้องมีความหลากหลาย ถ้าคุยข่าวก็คุยไปเลย เพลงต้องอัปเดต เกร็ดความรู้วัฒนธรรมต่างๆ รายการส่งเสริมอาชีพ ท่องเที่ยวชุมชน และอยากได้ขนาดวิทยุที่เล็กๆ ขนาดพกพาใส่กระเป๋าเสื้อหรือกระเป๋ากางเกงได้ จะทำให้มีความสนใจที่จะเปิดรับ

กลุ่มนักศึกษา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ต้องมีความรวดเร็ว เป็นจริง กระชับ เพราะเมื่อเกิดวิกฤตต้องได้ข้อมูลที่รวดเร็ว เพราะคนไทยมีพฤติกรรมเสพข่าวที่เน้นความรวดเร็ว โดยยังไม่ได้เปรียบเทียบกับสำนักอื่น และการทำให้วิทยุกระจายเสียงเข้ากับวัยรุ่น ต้อง

มีเนื้อหาตามกระแส พิจารณาต้องเปลี่ยนอารมณ์ในการสื่อสารใช้ภาษาวัยรุ่น แบ่งการเตือนเป็นช่วงสั้นๆ ใช้ข้อความที่ติดหู

กลุ่มนักเรียน สภากาแฟและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า มีความสำคัญที่จะช่วยให้สามารถรับข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์ เพื่อสามารถประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ แต่อย่างไรก็ดี ในเหตุการณ์ความไม่สงบในประเด็นของการเมือง วิทยุควรสื่อสารอย่างเป็นกลาง และไม่เป็นเครื่องมือทางการเมืองของนักการเมือง

5) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

กลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า วิทยุกระจายเสียงสามารถเปิดรับฟังข่าวสารได้ แม้ในขณะนั้นจะไม่มีไฟฟ้าใช้งานได้ เพียงแต่รายการวิทยุในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่สามารถดึงดูดให้ประชาชนหันไปสนใจรับฟังได้ ต่างกับการกระจายข่าวผ่านเสียงตามสายที่ทุกบ้านได้ยินตลอดเวลาประกาศข่าวทุกครั้ง

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า มีบทบาทมากในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพราะประชาชนที่มีวิทยุแค่ใส่ถ่านไฟฉายก็สามารถเปิดรับฟังได้เลยโดยไม่ต้องใช้ไฟฟ้า

6.2.2.2 ความเห็นต่อการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมข้อมูลในรายการวิทยุเพื่อช่วยในการสื่อสารในช่วงวิกฤตมีประสิทธิผลมากขึ้น

1) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอด ในเขตเทศบาล มีความเห็นว่า ควรมีเนื้อหาใหม่มากกว่านี้ เช่น เหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างไร ต้องทำอะไร หากมีรายละเอียดเพิ่มเติมจะดียิ่งขึ้น วิทยุจะรายงานได้เร็วแต่สั้น ทำให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน

ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า วิทยุยังสื่อสารได้ล่าช้า เพราะต้องรอข้อมูลจากที่อื่น และนักจัดรายการมีช่วงเวลาของแต่ละคน ทำให้ข้อมูลบางครั้งทันสมัย และบางครั้งล้าสมัย ควรใช้ข้อมูลที่เป็นจริงและเกิดขึ้นแล้วเพื่อความถูกต้องและทันเวลา

ประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า เสียงตามสายอาจไม่เหมาะกับการใช้งานในเขตเทศบาล หากเกิดวิกฤต ข่าวสารควรต้องมาถึงเร็ว โดยวิทยุควรมีหน้าที่เตือนผู้ที่อยู่บ้านและแนะนำวิธีการปฏิบัติตัวต่างๆ ปอเสนอให้เพิ่มฟังก์ชันการนำเสนอข้อมูลหลายมุมมอง เช่น การรายงานข่าวเหตุไฟไหม้ ให้มีความทันเหตุการณ์เหมือนในโทรทัศน์

2) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 1 มีความเห็นว่า พอใจกับคุณภาพของข่าวสารที่เคยได้รับฟังจากรายการวิทยุเมื่อสมัยเกิดสถานการณ์วิกฤตแล้ว อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอว่า สำหรับการส่งข้อความผ่านวิทยุกระจายเสียงนั้น ควรปรับปรุงความคมชัดของเสียงที่ส่งออกผ่านวิทยุกระจายเสียง เนื่องจากไม่สามารถควบคุมเรื่องเสียงทุ้ม หรือเสียงแหลมที่มากเกินไป ระหว่างการรับฟังได้

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 2 มีความเห็นว่า แม้ในปัจจุบันจะไม่ได้รับฟังวิทยุแล้ว แต่คุณยายยังคงรับฟังวิทยุอยู่ และเห็นว่ารายการวิทยุนี้ น่าจะคงเดิมได้ แต่สิ่งที่ควรปรับปรุงคือวิทยุควรรวมกับโทรทัศน์ และให้โทรทัศน์เป็นสื่อกลางในการเข้าถึงวิทยุ กล่าวคือให้โทรทัศน์สามารถเลือก “เล่นวิทยุ” ได้ และให้โทรทัศน์เป็นเสมือนเครื่องรับวิทยุเครื่องหนึ่ง

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 3 มีความเห็นว่า ปรับปรุงในแง่การนำเสนอข่าวสาร ให้รวดเร็ว กระชับ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพและเข้าถึงประชาชนได้ทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย เนื่องจากกรณีสถานการณ์วิกฤตด้านต่างๆ มีข่าวสารหลากหลายช่องทางเช่นในโซเชียลมีเดีย จะถูกแชร์ต่อกันจำนวนมาก และประชาชนก็จะรับทราบข้อมูลจากโซเชียลมีเดียเป็นอันดับแรก อาจจะมีการนำเสนอข้อมูลที่ผิด หรือทำให้ประชาชนตื่นตระหนก หวาดกลัว จึงมีความต้องการให้หน่วยงานกลาง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ออกมาเป็นตัวแทนในการสื่อสารกับประชาชนเป็นอันดับแรก กรณีที่เกิดสถานการณ์วิกฤต มีการแจ้งเตือนผ่านรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ ช่องทางวิทยุออนไลน์ มีการนำเสนอข่าวสารที่ถูกต้องอย่างรวดเร็ว กระชับและครบถ้วน ทำให้รายการวิทยุกลับมาน่าสนใจและประชาชนตระหนักถึงการแจ้งเตือนในรายการวิทยุอีกช่องทางหนึ่ง

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 4 มีความเห็นว่า ต้องการให้มีสถานีวิทยุเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมและมีคลื่นความถี่ให้เลือกรับข่าวสารมากขึ้น โดยต้องมีคุณภาพสัญญาณคลื่นความถี่ที่ชัดเจนไม่มีคลื่นแทรก อีกทั้งด้านข้อมูลข่าวสารควรสื่อสารกับภาคประชาชนอย่างรวดเร็วเท่าทันต่อเหตุการณ์ ข่าวสารมีความถูกต้องและกระชับมากที่สุด

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 1 และ 2 มีความเห็นว่า ต้องการให้มีช่องรายการวิทยุเพิ่มขึ้น เพื่อความชัดเจนของสัญญาณและปรับปรุงเรื่องการรายงานสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง เช่น การแจ้งเตือนของภัยพิบัติต่าง ๆ ด้านสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของโรคระบาดว่าสถานการณ์เป็นอย่างไร และการออกอากาศสามารถส่งข่าวกรองควบคู่กับอินเทอร์เน็ตไปด้วยได้ เพราะประชาชนส่วนมากยังเน้นการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นหลัก

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 3 และ 4 มีความเห็นว่า ก่อนนำเสนอรายการในช่วงวิกฤตต้องมีการประสานงานและตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานรัฐที่น่าเชื่อถือ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง แม่นยำ ความครบถ้วนของข้อมูลในการสื่อสารผ่านรายการต่าง ๆ ให้แก่ผู้ฟัง

3) กรณีผู้เชี่ยวชาญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่มสตรีไทย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า เรื่องสัญญาณที่แทรกทำให้ไม่ครอบคลุม การใช้งานในรถไม่เสถียร อยู่บ้านก็ไม่เสถียร ส่วนหอกระจายข่าว หากมีคนร้องเรียนว่ารำคาญ ก็ต้องเจรจา เช่น บางคนทำงานดึกก็ต้องใช้วิธีเจรจา ถ้าเป็นผู้เช่าที่มาอยู่ใกล้หอกระจายข่าว ก็อาจต้องเจรจาลบหรือลดสัญญาณแล้วให้ย้ายไป โดยปกติเปิดหอกระจายข่าวเวลา 6.00-7.00 น. แต่ถ้าเกิดวิกฤต จะมีหนังสือสั่งการให้เปิดเป็นกรณีพิเศษ

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า พนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีความเห็นว่า ในส่วนของวิทยุดิจิทัล ย้ายยินดี แม้ว่าวิกฤตที่บุรีรัมย์จะไม่หนักมาก แต่การเตือนภัยที่ดีย่อมดีต่อประชาชน อย่างไรก็ตาม มีข้อพิจารณาเรื่องราคา และอยากฝากให้วิทยุดิจิทัลมีผังรายการที่น่าสนใจ ทั้งข่าวสาร ความบันเทิง และการแจ้งข่าวผ่านวิกฤต หากผังรายการดี คิดว่าวิทยุดิจิทัลเป็นเรื่องที่น่าสนใจ อย่างไรก็ตาม การซื้อวิทยุแล้วเห็นภาพ ยึดคิดว่ายังไม่น่าสนใจ เพราะการมีเครื่องรับดังกล่าวไม่ต่างกับการใช้โทรทัศน์ หากมีวิทยุกับโทรทัศน์ เราคงเลือกเปิดโทรทัศน์มากกว่า แม้ไปเที่ยว การไปฟังเสียงธรรมชาติเป็นคำตอบมากกว่าการพกพาวิทยุ แต่ถ้าวิทยุดิจิทัลอยู่ในรูปแบบ Application ยึดเห็นว่าสามารถเข้าถึงได้ง่ายมากกว่า ถ้าวิทยุดังกล่าวมาพร้อมกับบลูทูธ มีโอกาสที่ตนจะซื้อใหม่หากมีวิทยุดิจิทัลเพิ่มขึ้นมา และหากมีรายการเกี่ยวกับข่าวสาร ความรู้ สุขอนามัย (เช่น การสอนเพศศึกษา งาน DIY หรือข้อมูลสิ่งที่ไม่ทราบข้อมูลจนกระทั่งต้องโตเป็นผู้ใหญ่) ทริคเล็กๆ ในการใช้ชีวิตประจำวัน บทเรียนภายในชีวิตประจำวัน (เช่น การไม่เสียภาษีผิดกฎหมายอย่างไร ทำอย่างไรในการยื่นภาษี) และความบันเทิงต่างๆ เช่น การเล่าเรื่องผี เป็นต้น ด้านเจ้าของธุรกิจ มีความเห็นว่า ในเรื่องความคาดหวังของการฟังรายการวิทยุในอนาคตนั้น ในส่วนตัวเห็นว่า FM 98.5 วางผังรายการไว้ได้ดีแล้ว และพึงพอใจ แต่สถานีอื่นไม่ได้ฟังมากนัก ส่วนวิทยุดิจิทัลหากมาพร้อมกับรถยนต์เลยคิดว่าน่าสนใจ ด้านเครื่องรับมีโอกาสที่ตนจะซื้อหากมีขนาดเล็ก พกพาง่าย และส่วนตัวตนสนับสนุนให้มีผังรายการที่ดีในวิทยุเช่นกัน

กลุ่มเครือข่ายผู้บริโภคจังหวัดสุรินทร์ มีความเห็นว่า ต้องมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานต่างๆ เช่น หน่วยงานประชาสัมพันธ์จังหวัด เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ต้องการ

4) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่กองขิง นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า ในพื้นที่นี้ไม่กลัววิกฤตหมอก ควัน หรือน้ำท่วม แต่กลัวเรื่องขโมย โจร Call center ต้องการทราบแหล่งที่จะแจ้งเหตุ และหาข้อมูลเพื่อเติม ด้านนโยบายทางการเงินของรัฐ ก็มีความสับสนในการรับข้อมูล เช่น เงินดิจิทัลพอลงทะเบียนไปแล้วก็ขึ้นข้อมูลภาระทางการเงินทั้งหมดซึ่งน่ากังวลด้านความเป็นส่วนตัวของข้อมูล

กลุ่มนักศึกษา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ควรเพิ่มเทคนิคการปฏิบัติตัว เมื่อเจอการคุกคามในพื้นที่ วิธีการนำเสนอต้องไม่น่าเบื่อ พร้อมให้ข้อมูลเทคนิคการหลอกของคอลเซนเตอร์ เพิ่มเนื้อหาที่ทางรายการคิดแนวทางการรับมือไว้ให้แล้ว เช่น เมื่อเกิดเหตุน้ำท่วมทางขาด ต้องบอกวิธีการเลี่ยงไปทางอื่น หรือการเส้นทางเลี่ยงแก่งอันตรายในพื้นที่ การที่ไม่ฟังวิทยุแล้วเพราะไม่สะดวก ต้องเสียบบล็อก เดิมถ่าน ฟังย้อนหลัง ด้านเนื้อหาที่อยากได้เพิ่มเติมคือ เพลงต้องอัปเดต แยกแนวไปเลย ไม่ชอบการเล่าแทรกระหว่างเพลง และมีเนื้อหาตาม Life style ช่องออกกำลังกาย บอกทำทางการออกกำลังกาย เพลงออกกำลังกาย ช่องปรึกษาความรัก การร่วมผลิตรายการกับผู้มีชื่อเสียงในช่องทางออนไลน์ (Collab with Influencer) หรือมีสองช่องทางเหมือนกับ EFM

กลุ่มนักเรียน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ควรนำเสนอข่าวสารที่รวดเร็วในสถานการณ์วิกฤต แต่อย่างไรก็ตามการนำเสนอข่าวสารจะต้องนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง เชื่อถือได้

5) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

กลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า จึงควรการจัดรายการข่าวหรือสาระประโยชน์ที่ให้ความรู้กับประชาชนในการรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และควรสร้างการรับรู้ด้านข่าวสารให้มากขึ้นในการแจ้งข่าวกับคนในจังหวัดอย่างเร่งด่วน เมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤตต่าง ๆ ขึ้นจริง ๆ หากเป็นไปได้ควรมีหน่วยงานสื่อสารหรือสถานีวิฑูรย์มาจัดตั้งที่อนามัยของแต่ละตำบล เพราะเป็นพื้นที่ที่คนในชุมชนจะได้รับข่าวสารจากจุดนี้มากที่สุดอีกจุดหนึ่ง

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า การที่ประชาชนจะได้ทราบข้อมูลอย่างทั่วถึง จำเป็นต้องรับข่าวสารจากสถานีวิทยุที่หลากหลายช่องทาง เพราะเมื่อเกิดเหตุการณ์จริง บางสถานีวิทยุไม่สามารถออกอากาศได้ ก็ยังมีสถานีวิทยุอื่นคอยสื่อสารให้ประชาชนรับทราบได้ จึงมองว่าการสื่อสารไม่ควรจำกัดการเข้าถึงของข้อมูล และไม่ยากให้โดนกฎเกณฑ์ของ กสทช. มากำหนดจนทำให้สถานีวิทยุในจังหวัดลดลง เหมือนการลดทอนข่าวสารที่ประชาชนควรรับรู้ออกไปด้วย ข่าวสารจะไม่กระจายออกไปในวงกว้างเหมือนในอดีตที่มีสถานีวิทยุเป็นจำนวนมาก

6.2.3 ประสบการณ์ส่วนบุคคลและความคาดหวังต่อการสื่อสารในสภาวะวิกฤต

6.2.3.1 ความรู้สึกต่อการสื่อสารที่ได้รับในช่วงวิกฤตที่ผ่านมา

1) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอด ในเขตเทศบาล มีความเห็นว่า การสื่อสารยังไม่มีให้ความสำคัญกับกลุ่มคนตาบอดมากนัก โดยมากต้องอาศัยฟังสิ่งที่สื่อสารสำหรับคนตาดี หรือฟังจากโทรทัศน์ แต่ก็ไม่ได้ข้อมูลรายละเอียดในระดับท้องถิ่น

ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ทุกวันนี้ข่าวสารมักล่าช้าและมีรายละเอียดน้อย เช่น ข่าวเหตุการณ์รถเด็กไฟไหม้ วิทยุก็รายงานช้า และยังไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

ประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่า การสื่อสารมีน้อย เช่น ที่เชียงราย ซึ่งไม่เคยคิดว่าน้ำจะท่วม ในเวลาปกติไม่เคยคิดว่าจำเป็นและไม่มีการซ้อมแผนรับมือภัยธรรมชาติ ควรมีแนวทางบอกไว้ในบ้านควรมีอะไรบ้าง และต้องมีการให้ข้อมูลเพื่อเตรียมชุดสิ่งของเพื่อรับมือวิกฤติ และปัญหาการสื่อสารเรื่องวิกฤตที่ล่าช้า กว่าจะได้รับข้อมูลก็ช้าเกินไป พอบอกข่าวเรื่องน้ำท่วมก็คือเกิดการท่วมแล้ว ทำให้ไม่สามารถเตรียมตัวได้ทันซึ่งทำให้เป็นอันตราย

2) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 1 มีความเห็นว่า จากการเข้าถึงเนื้อหาทั้งในโซเชียลเน็ตเวิร์ค และวิทยุสื่อสาร ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า การสื่อสารที่ได้รับในช่วงวิกฤตที่ผ่านมา

มา ทำให้ตนได้รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ได้ทราบถึงจำนวนยอดรวมผู้ป่วยทั้งหมด ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ รวมไปถึงการปิดประเทศ ที่ส่งผลในด้านเศรษฐกิจ รวมถึงการนำเข้า-ส่งออกของสินค้าบางประเภท

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 2 มีความเห็นว่า จากการสื่อสารที่ได้รับในช่วงวิกฤตที่ผ่านมา รู้สึกว่าได้รับข่าวสารจาก X (Twitter) ได้เร็วที่สุด และได้รับข่าวสารมากที่สุด รองลงมาคือเฟซบุ๊ก (Facebook) และอินสตาแกรม (Instagram) ตามลำดับ ส่วนโทรทัศน์เป็นลำดับสุดท้ายของทั้งความเร็วและการได้รับข่าวสาร อนึ่ง ก็ได้รับข่าวสารบางส่วนจากการชุมนุมโดยเล่าสู่กันฟังของคุณยายที่ได้รับฟังจากวิทยุกระจายเสียงด้วย

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 3 มีความเห็นว่า ประชาชนรับรู้ข่าวสารผ่านโซเชียลมีเดียเป็นอันดับแรก กรณีเกิดสถานการณ์วิกฤตหรือมีการแจ้งเตือนข้อมูลจากทางภาครัฐหรือหน่วยงานกลางมีความล่าช้า กรณีจากสถานการณ์น้ำท่วมล่าสุด ในหลายๆพื้นที่ มีสำนักงานข่าวเอกชนหลายสำนักไปสอบถามประชาชนที่ได้รับผลกระทบวิกฤตอุทกภัย ประชาชนในหลายพื้นที่ไม่ทราบเกี่ยวกับการแจ้งเตือนอุทกภัย ไม่มีการเตรียมตัวรับมือกับอุทกภัย ทำให้เกิดความเสียหายมากมายเกิดขึ้น อยากให้ปรับปรุงในแง่ความเร็วในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร กรณีเป็นการเตือนภัยภัยอันตรายและวิกฤตสำคัญต่างๆที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 4 มีความเห็นว่า ประชาชนได้รับการสื่อสารที่ไม่ทั่วถึงต่อช่วงวิกฤตที่ผ่านมา และการสื่อสารอาจจะล่าช้าจนทำให้หลายคนไม่สามารถรับมือกับวิกฤตด้านต่าง ๆ ได้ ทำให้ประชาชนเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก กรณีน้ำท่วมก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนเรื่องการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือเป็นการสื่อสารที่ประชาชนได้รับล่าช้า ไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่ได้ป้องกันตัวเองและทรัพย์สิน เกิดความเสียหายเป็นวงกว้างและหลายครัวเรือน

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 1 และ 2 มีความเห็นว่า การสื่อสารที่ได้รับในช่วงวิกฤตที่ผ่านมา มีทั้งทันท่วงทีและช้าเกินไป แต่สามารถเข้าใจได้ว่าต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ถึงจะนำมากระจายให้ประชาชนรับรู้ทั่วกัน แต่บางอย่างอาจช้าไป ทำให้รับมือกับสถานการณ์ไม่ทันและเกิดความเสียหายสูญเสียขึ้น

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 3 และ 4 มีความเห็นว่า ข่าวสารจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือได้มีล่าช้าในการประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน ทำให้ไม่ช่วยในขณะเกิดสภาวะวิกฤต จึงมีการสื่อสารในช่วงวิกฤตหลากหลายช่องทาง โดยเฉพาะช่องทางออนไลน์ที่อาจมีข่าวลวงเกิดขึ้นโดยไม่ผ่านการคัดกรองจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ ส่งผลให้เกิดความสับสน

3) กรณีผู้เชี่ยวชาญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่มสตรีไทย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า พอใจในระบบหอกระจายข่าวและเสียงตามสาย ด้านวิทยุชุมชนที่ประโยชน์ก็มี และวิทยุชุมชนถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย ควรเพิ่มขอบเขตของสัญญาณให้กว้างขึ้น ด้าน อสม. สื่อสารได้ดีและให้

ข้อมูลที่ชัดเจน ข้อมูลที่ส่งมาถูกกรองแล้ว และมองว่าการสื่อสารในช่วงนั้นไม่มีข้อมูลมากนัก แต่การจัดการทำได้อย่างรวดเร็ว แต่มีกรณีที่เกิดความสับสนบ้าง คือมีคนไม่ยากักตัวเพราะต้องการไปงานศพ แม้ว่าจะมีการตรวจพบเชื้อแล้วแต่ไม่บอกใคร ใช้วิธีการบอกต่อกันปากต่อปาก จนข้อมูลมาถึง อสม.

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล พนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีความเห็นว่า สิ่งที่ยู่พบเจอคือสถานการณ์ช่วงโควิด รัฐสื่อสารได้ดี แต่ความตื่นตัวของประชาชนที่ได้รับสารอาจเห็นว่าไกลเกินไป แต่ในส่วนของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น (รายงานวิกฤตล่วงหน้า) ยู่ยังไม่ทราบว่าเพจใดเป็นเพจหลักเลย ยู่ติดตามเพจ “บุรีรัมย์ไปไหนดี” เป็นหลัก ด้านเจ้าของธุรกิจ มีความเห็นว่า ภาครัฐจะเตือนผ่านเสียงตามสาย เรื่องการใส่แมส และเตือนบ่อยครั้งขึ้นจาก 08.00 และ 16.00 น. เป็นเพิ่มช่วงสาย และช่วงบ่ายขึ้นมาด้วย หรือหลายรอบต่อวัน ก็ไม่ฟังพอใจกับข้อมูลที่ได้รับ และเห็นว่ารายงานได้ดีแล้ว

กลุ่มเครือข่ายผู้บริโภครัฐบาลจังหวัดสุรินทร์ มีความเห็นว่า มีการแก้ไขปัญหาได้ดี และเฝ้าระวัง แจ้งให้ประชาชนได้รับทราบ

4) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่ทองขิง นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า การสื่อสารรวดเร็ว ทางโทรทัศน์ทำได้ดี และเอามาบอกต่อได้ โดยในหมู่บ้านบอกกันปากต่อปาก ระดับจังหวัดก็มีข้อมูลมาจากหน่วยงานระดับจังหวัดผ่านฝ่ายปกครอง ซึ่งมีความรวดเร็วระดับวันต่อวัน เป็นระบบการสื่อสารผ่านวิทยุจังหวัด การสื่อสารในปัจจุบันเป็นการสื่อสารเพื่อประชาสัมพันธ์โดยทั่วไป แต่ไม่มีข้อมูลด้านมาตรการต่างๆ เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นไม่มี ส่วนมากเป็นการแจ้งให้ทราบ ด้านวิทยุชุมชนในพื้นที่ ปัจจุบันไม่มีการอนุญาต เพราะเมื่อก่อนมีที่ทางสองสถานีแล้วยุบไปจากเรื่องการเมือง หลังจากนั้นก็ไม่มีการอนุญาตอีก ซึ่งก็อยากกลับมามีวิทยุชุมชน เพราะมีเสาคือและสนใจที่จะดำเนินการ การต้องสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์จะมีค่าใช้จ่ายโดยเป็นการใช้กับแพคเกจ WIFI ของที่บ้าน ส่วนแพคเกจมือถือก็เลือกเอาต่ำหน่อย เพราะใช้เน็ตบ้านอยู่แล้ว

กลุ่มนักศึกษา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ตอนนี้ก็ถือว่ามีความสะดวกผ่านทางออนไลน์ แต่ไม่มีช่องทางที่เป็นทางการ (Official) และการมีช่องทางหลากหลาย กระจัดกระจาย ทำให้ไม่รู้จะเชื่อใคร และเคยทราบว่าประเทศอื่นจะมี SMS แจ้งเตือน อยากให้แจ้งเตือนเสียงดังๆ ถ้าเป็นวิกฤต

กลุ่มนักเรียน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นผลดีต่อประชาชนในการรับมือกับสถานการณ์วิกฤต แต่อย่างไรก็ตาม การสื่อสารบางครั้งได้สร้างความวุ่นวายและตื่นตระหนกแก่ประชาชน

5) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า การรายงานข่าวของผู้ประกาศข่าวบางท่านทำให้เกิดการบิดเบือนของข้อมูล เมื่อประชาชนได้ฟังข่าวแล้วเกิดการวิจารณ์แบ่งพรรคแบ่งพวกกันเอง บางครอบครัวเกิดความขัดแย้งเพราะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ตัวอย่างเช่น การนำเสนอข่าวที่นำฝ่ายตรงข้ามกันมาออกอากาศพร้อมกัน มาถกเถียงกันเองภายในรายการ ซึ่งมองว่าควรแบ่งความชัดเจนในการเสนอข่าวที่มีแต่ข้อเท็จจริงเท่านั้น เพื่อไม่ก่อให้เกิดความสับสนขึ้นกับประชาชนที่เป็นเพียงผู้รับสาร

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ข้อมูลที่ได้รับทราบมาจากหลายแห่ง หน่วยงาน ทำให้บางครั้งต้องดูว่าข้อมูลมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ แต่ด้วยความที่ตนเองอาศัยในพื้นที่และดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ อยู่แล้ว จึงสามารถตรวจสอบได้ง่ายกว่าประชาชนคนอื่น

6.2.3.2 ความเห็นต่อการสื่อสารในช่วงวิกฤตที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวัง

1) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอด ในเขตเทศบาล มีความเห็นว่า คาดหวังว่าจะมีการแจ้งเตือนโรคระบาด บอกวิธีการระมัดระวังเบื้องต้น

2) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 1 มีความเห็นว่า มีความคาดหวังว่าการสื่อสารในช่วงวิกฤตนั้นจะทำให้ตนทราบถึงเรื่อง 3 เรื่อง คือ 1) ข่าวสารด้านการป้องกันตัวเองหรือดูแลตนเอง 2) การรักษาอาการที่มาพร้อมกับภัยพิบัติ (ถ้ามี) และ 3) เบอร์โทรที่สำคัญสำหรับการรับมือกับภัยพิบัตินั้นๆ โดยตรง ซึ่งการสื่อสารในช่วงวิกฤตที่ผ่านมา ตนได้รับข่าวสารตรงกับความต้องการ อนึ่ง ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้คาดหวังว่า หน่วยงานภาครัฐท่านนั้นที่จะต้องเป็นผู้ให้ข่าวสาร เนื่องจากเห็นว่า ภาคเอกชนสามารถรวมตัวกันเพื่อส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่สำคัญระหว่างช่วงวิกฤตได้เช่นกัน

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 2 มีความเห็นว่า มีความคาดหวังว่าการสื่อสารในช่วงวิกฤตนั้นต้องประกอบด้วย 3 ประการ คือ 1) สถานที่อพยพ 2) ความช่วยเหลือที่ทางราชการส่งมาให้ 3) เกร็ดความรู้ (Tips) ในการรับมือต่อภัยพิบัติที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม การสื่อสารในช่วงสถานการณ์วิกฤตนั้นตรงกับความต้องการเพราะการสื่อสารในช่วงวิกฤตนั้นไม่จำเป็นต้องกระทำผ่านรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเพียงเท่านั้น เนื่องจากหน่วยงานรัฐทำงานได้ช้า ประชาชนสามารถร่วมมือกัน เพื่อส่งความช่วยเหลือถึงประชาชนด้วยกันเองได้รวดเร็วกว่า ทั้งนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์มีวิสัยพิจารณาข่าวที่ได้รับในสภาวะวิกฤตว่า หากไม่ใช่ข่าวของหน่วยงานของรัฐ ข่าวที่ได้รับนั้นมาจากองค์กรหรือหน่วยงานของเอกชนที่น่าเชื่อถือด้วยหรือไม่

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 3 มีความเห็นว่า การสื่อสารในช่วงวิกฤตมีความตรงกับความต้องการในแง่การนำเสนอข่าวสารที่ถูกต้องและในการเป็นตัวกลางในการนำเสนอข้อมูลในช่วงวิกฤตให้กับประชาชน แต่อยากให้เพิ่มเติมด้านความรวดเร็วของการสื่อสารให้มากขึ้นและเป็นสื่อกลางที่ประชาชนให้ความสนใจมากขึ้น

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 4 มีความเห็นว่า การสื่อสารค่อนข้างตรงกับความต้องการ แต่อยากให้เพิ่มเติมด้านความรวดเร็วของการสื่อสาร และการสื่อสารที่ครอบคลุมและทั่วถึงทุกคนทุกพื้นที่

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 1 และ 2 มีความเห็นว่า ในช่วงวิกฤติที่ผ่านมา การสื่อสารที่ได้รับตรงกับความต้องการ เพราะสามารถเข้าใจได้ เรื่องต้องได้ข้อมูลที่แน่นอนถึงจะกระจายข่าว ให้ทราบโดยทั่วกันได้

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 3 และ 4 มีความเห็นว่า ไม่ตรงกับความต้องการ เพราะการสื่อสารล่าช้า แต่ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องสื่อสารค่อนข้างดี ช่วยให้รับมือกับช่วงที่เกิดเหตุการณ์วิกฤติได้เป็นอย่างดี เมื่อรับสารผ่านสื่อหลักอย่างสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หรือผ่านทางเพจหน่วยงานรัฐ ประจำจังหวัด

3) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤติโรคระบาด

กลุ่มสตรีไทย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า การสื่อสารทำได้ตามที่คาดหวังมาก เพราะมีการบริหารจัดการที่ดี เช่น ในช่วงที่สถานี่ขึ้นส่ง จะมีเจ้าหน้าที่มาตรวจที่สถานี่เลย ปัจจัยสำคัญคือความรับผิดชอบของตัวเองและความใส่ใจต่อผู้อื่น มองว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) เทศบาล และหน่วยงานห้างร้านเอกชนต่างๆ มีส่วนร่วมอย่างดี ซึ่งอย่างดีที่สุดคือโรงพยาบาล เพราะมีการแจ้งข้อมูลครบถ้วน เช่น โรงพยาบาลบุรีรัมย์ ศูนย์แพทย์โรงพยาบาลสาขา 1, 2, 3 และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพสต.)

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล พนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีความเห็นว่า ส่วนตัวเห็นว่าตรง เช่น กรณีวัคซีน และเห็นว่าไม่เป็นปัญหาในการรอคอยวัคซีน ด้านเจ้าของธุรกิจ มีความเห็นว่า ส่วนตัวเห็นว่าตรง เพราะเสียงตามสายที่ตนเองได้รับ เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านของตนเอง ในส่วนของความร่วมมือ นั้น หมู่บ้านแจ้งเบอร์อาสาสมัคร ได้รับความช่วยเหลือจากอาสาสมัคร และได้รับยาเมื่อต้องกักตัวกันเป็นผู้ป่วย ติดเชื้อโควิด เพจที่ได้ใช้ติดต่อคือ สาธารณสุขบุรีรัมย์

กลุ่มเครือข่ายผู้บริโภคจังหวัดสุรินทร์ มีความเห็นว่า รับข่าวสารจากในส่วนของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

4) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤติทางเศรษฐกิจ

กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่กองขิง นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า ยังขาดการตอบโต้ระหว่างสองทาง ขาดช่องทางการแจ้งอัปเดตวิกฤติ และควรใช้เครือข่ายผู้ใหญ่บ้านส่งผ่านสถานการณ์ในหมู่บ้านได้

กลุ่มนักศึกษา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า วัยรุ่นกับผู้สูงอายุมีความแตกต่างกัน ผู้สูงอายุดูแลสื่อโทรทัศน์ รับข้อมูลช้ากว่า จึงเป็นห่วงผู้สูงอายุว่าจะพลาด การแจ้งเตือนเร่งด่วน ห่วงรูปแบบการสื่อสารและลักษณะการใช้งาน (Function) ที่จะทำให้ผู้สูงอายุเข้าถึง ได้ง่าย

กลุ่มนักเรียน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า การนำเสนอเนื้อหาในสื่อวิทยุมีความล่าช้า และในบางครั้งในช่วงของสถานการณ์วิกฤติมีการนำเสนอข้อมูลที่ หลากหลายในสื่อออนไลน์ ส่งผลให้ไม่สามารถรู้ได้ว่าควรเชื่อถือได้หรือไม่ ซึ่งยังไม่ตรงกับความต้องการ

5) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

กลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่าเป็นไม่ตรงกับความต้องการของข้อมูลที่ได้รับ เพราะการสื่อสารก่อนออกรายการควรเป็นบทสรุปที่แน่นอนเป็นข้อเท็จจริงแล้วก่อนเผยแพร่ข้อมูลนั้นแก่ภาคประชาชน เพื่อป้องกันการบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่าเป็นตรงกับความคาดหวัง เพราะเชื่อว่ากรมประชาสัมพันธ์ได้ตรวจสอบข้อมูลมาแล้ว ก่อนนำมาเผยแพร่สู่ประชาชน

6.2.4 ความเห็นต่อการปรับปรุงการสื่อสารโดยวิทยุกระจายเสียงเพื่อให้มีบทบาทในการสื่อสารในช่วงวิกฤต

6.2.4.1 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอด ในเขตเทศบาล มีความเห็นว่าเป็นสมควรมีข่าวสารเกี่ยวกับพายุ ฝนตก ไฟดับ น้ำไม่ไหล รวมถึงข่าวต่างประเทศ เพื่อให้ผู้ฟังได้ทราบข้อมูลจากทั่วโลก การแจ้งเตือนเรื่องน้ำและไฟในแต่ละวัน รวมถึงเนื้อหาละครก็ควรมี ควรจัดทำช่องวิทยุสำหรับคนตาบอดแห่งชาติ และมีช่วงข่าวสารสำหรับกลุ่มคนตาบอด นอกจากนี้ ควรแจ้งเตือนเรื่องโรคระบาด พร้อมบอกวิธีการระมัดระวังเบื้องต้น ส่วนเรื่องน้ำท่วมควรแจ้งล่วงหน้า และแจ้งเตือนเรื่องการเลี่ยงเส้นทาง กรณีอุบัติเหตุควรแจ้งข้อมูลอย่างรวดเร็ว ซึ่งวิทยุควรสื่อสารกับเทศบาลเพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่มคน โดยไม่ลืมกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เช่น มีสถานีหนึ่งที่คนตาบอดเป็นผู้จัดรายการ ที่สุราษฎร์ธานี คลื่น 106.5 โดยคนจัดซื้อดีซีดี และยังได้เปิดตัวธุรกิจของเขาผ่านสถานีนี้ด้วย

ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่าเป็นควรเรียกเจ้าของคลื่นวิทยุมาคุยและตรวจสอบว่าการทำงานของวิทยุตามกติกาหรือไม่ บรรยากาศของวิทยุในสุราษฎร์ธานีดูเนือเน้อๆ เพราะขาดความสามัคคีกัน เรื่องหออกระจายข่าวและเสียงตามสายไม่ต่อเนื่อง เช่น เสียงตามสายที่เปิดก่อนแปดโมง หากต้องการฟังชัดเจนต้องไปฟังตรงหอนาฬิกา ท่านริศ ช่วงวิกฤตสามารถใช้ได้แต่ไม่ตอบโจทย์เพราะไม่ค่อยได้ผล แม้กระทั่งการใช้รถประชาสัมพันธ์ ซึ่งการวิ่งผ่านทำให้ประชาชนได้ยินข้อมูลไม่ต่อเนื่อง จริงๆ แล้วควรจอดรถนิ่งและแจกแผ่นพับเพื่อสื่อสารให้ชัดเจน ด้านวิทยุติดจี้ทลอาจได้รับความสนใจจากนายกฯ ในพื้นที่ แต่ต้องดูช่วงวาระของการดำรงตำแหน่งด้วย เช่น ขณะนี้เป็นช่วงรอยต่อ อาจไม่เหมาะสมที่จะมีนโยบายที่เกี่ยวกับการใช้งบประมาณ โดยให้พื้นที่กับการฟังสื่อหลัก เช่น นายกรัฐมนตรี หรือผู้นำประเทศ ควรให้ความสำคัญ และวิทยุต้องลดการโฆษณา และควรรวบรวมข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และเมื่อมีวิกฤต ควรนำเสนอเป็นวาระหลักที่ชัดเจนและแน่นอน นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับข้อมูลทางภูมิศาสตร์อย่างชัดเจน

ประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่าเป็นควรมีผู้แทนนักข่าวไปเจาะข่าว ข้อเท็จจริง ตั้งตัวแทนรายงานสดเลย เหมือนที่สื่อโทรทัศน์ทำ หรือใช้แนวทางของจิตอาสา ให้ใบประกาศเชิดชู อยากให้มีความรวดเร็วในการรายงานเหมือนสื่อโทรทัศน์ เสาสัญญาณควรมีเพิ่ม หรือ เสียงตามสาย จุดที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน หรือการลิงก์สัญญาณไปที่ผู้ใหญ่ ควรเน้นอบรมคนรุ่นใหม่ให้เข้าไปเป็นจิตอาสาด้วย

6.2.4.2 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 1 มีความเห็นว่า การสื่อสารในช่วงวิกฤต อยากให้มีการเข้าถึงวิทยุสื่อสารได้ง่ายขึ้น และมีการสื่อสารแบบโซเซียล ซึ่งเป็นการสื่อสารสองทาง ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถแชร์ข้อมูล หรือพูดคุยกันได้ และการสื่อสารในช่วงปกติ เห็นว่าวิทยุสื่อสารควรมีการพัฒนาแอปพลิเคชันให้ผู้ใช้สามารถรับฟังคลายเครียด และควรมีการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบถึงประโยชน์ต่าง ๆ ของวิทยุกระจายเสียง รวมถึงการเข้าถึงวิทยุกระจายเสียงด้วย

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 2 มีความเห็นว่า รายการในวิทยุกระจายเสียง ควรมีเนื้อหาของรายการที่ออกอากาศในรายการโทรทัศน์ด้วย หรือให้โทรทัศน์ทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่เนื้อหาต่าง ๆ หรือเป็นผู้ผลิตรายการเองในช่วงเกิดเหตุการณ์วิกฤต

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 3 มีความเห็นว่า อยากให้วิทยุกระจายเสียงมีบทบาทมากขึ้นในการนำเสนอข่าวสารในช่วงวิกฤต และเป็นหน่วยงานแรกที่สามารถสื่อสารกับประชาชนได้ โดยสื่อสารอย่างตรงไปตรงมามากที่สุด เพื่อให้ประชาชนสามารถตั้งรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ทันทั่วทั้งที่ และประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่ ทำให้ประชาชนมีความสนใจและตระหนักถึงการให้ข้อมูลข่าวสารของวิทยุกระจายเสียง

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ท่านที่ 4 มีความเห็นว่า อยากให้วิทยุกระจายเสียงมีบทบาทมากขึ้นในการนำเสนอข่าวสารในช่วงวิกฤต ทำงานประสานงานกันทุกภาคส่วนและทำการสื่อสารให้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด ทำให้สัญญาณและเครือข่ายมีความเสถียรภาพ ชัดเจน และทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลเร็วที่สุด

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 1 และ 2 มีความเห็นว่า ควรปรับปรุงด้านเนื้อหาให้สามารถเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน และหากหน่วยงานภาครัฐประสานความร่วมมือกับวิทยุกระจายเสียง เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเผยแพร่ไปอย่างรวดเร็วและทั่วถึง อาจทำให้สามารถรับมือกับปัญหาวิกฤตได้ทันทั่วทั้งที่และได้ข้อมูลที่แม่นยำแน่นอน ไม่สร้างความตื่นตระหนกกับประชาชนจนเกินไปได้

ประชาชน ที่อาศัยในพื้นที่ปริมณฑล ท่านที่ 3 และ 4 มีความเห็นว่า คลื่นสัญญาณในการออกอากาศติดขัด เกิดคลื่นแทรก ไม่สามารถรับฟังได้อย่างต่อเนื่อง ควรบูรณาการทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขอความร่วมมือในการกระจายข่าวสาร ที่ถูกต้อง รวดเร็วให้กับประชาชนในสภาวะวิกฤตตามพื้นที่ต่างๆ อย่างในกรณีมือเบาะชนที่มักจะรวมตัวกันตามสถานที่อย่างห้างสรรพสินค้าใหญ่ๆรอบเมือง ควรที่จะประสานงานกับห้างสรรพสินค้าในการประชาสัมพันธ์ให้กับพนักงานหรือลูกค้าที่อยู่ภายในห้างให้ทราบ รวมทั้งแนะนำเส้นทางในการเดินทางเพื่อหลีกเลี่ยงจากจุดที่มีการชุมนุมของแกนนำเยาวชน

6.2.4.3 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่มสตรีไทย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า เห็นด้วยกับนโยบายการมีวิทยุดิจิทัล ฟังแล้วน่าสนใจมากเพราะมีผลกระทบต่อชีวิต ทำให้ก้าวทันโลก สิ่งใดที่พัฒนาใหม่ก็มักมีข้อดี เช่น ได้มีทางเลือกที่หลากหลายและเนื้อหาสาระรวดเร็ว กระชับ เหมาะกับเด็ก Gen

Z ด้านเนื้อหาควรให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม กระชับ และเข้ากับยุคของคนรุ่นใหม่ เนื้อหาที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ต้องการความกระชับ เหมือนกับสื่อโทรทัศน์ที่มีความชัดเจนขึ้น ทันสมัย และบันเทิง อีกทั้งประเภทสถานี ควรมีความเป็นกลาง เช่น เพลงควรหลากหลายและดูมีระดับ ประเภทเนื้อหาควรเป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในพื้นที่บุรีรัมย์ ช่วงฤดูเห็ดก็ควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับเห็ด เป็นต้น บางคนอยากฟังนิยายและละครวิทยุ อยากให้มีแต่ต้องควบคุมไม่ให้มีเนื้อหาเลวเลวมากเกินไป ตอนนี้ไม่มีละครวิทยุแล้ว สารคดีเรื่องเล่าและสารคดีประวัติศาสตร์ควรมี โดยอาจต้องสืบหาอาจารย์ที่ทำคลิปเตือนสติ เช่น อาจารย์ยอด มีความเห็นว่าวิทยุยังมีความต้องการฟัง เหมือนกับโทรทัศน์ ถ้ามีคุณภาพคนก็จะฟังเช่นกัน หัวใจสำคัญคือการเตือนภัยที่ต้องเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งในบุรีรัมย์ก็มีความเสี่ยงเรื่องภูเขาไฟ เช่น เคยมีเหตุการณ์แผ่นดินไหวในพื้นที่ ด้านราคาของวิทยุดิจิทัล สำหรับกลุ่มไต้หวันไม่ควรให้เกิน 300 บาท และหน้าปัดวิทยุก็ควรเป็นภาษาไทย ที่สำคัญรูปลักษณ์ของวิทยุควรออกแบบให้หลากหลาย

กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า สนใจนโยบายวิทยุดิจิทัล แต่กังวลการใช้เสาโครงข่ายว่ามีกีดกัน และอันตรายหรือไม่เพราะมีความกังวลเหมือนยุคที่เริ่มใช้มือถือ อยากให้มีข้อมูลที่ทำให้มั่นใจว่าการติดตั้งจะต้องได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย และสนใจเรื่องขนาดของอุปกรณ์ ควรมีขนาดเล็กคุณภาพดีและราคาถูก และทำเป็นแอปพลิเคชันติดตั้งในมือถือได้ก็ดี ควรมีระบบแจ้งเตือนล่วงหน้า และสนใจเรื่องการเตือนภัยแผ่นดินไหว ด้านราคาหากมีวิทยุดิจิทัลที่เตือนภัยได้ ต้องการอุปกรณ์ที่ราคาไม่เกินพันบาท ต้องพิจารณาคุณสมบัติที่เหมาะสม รูปลักษณ์ต้องสอดคล้องกับยุคดิจิทัล ด้านเนื้อหาที่สนใจนอกเหนือจากการแจ้งเตือนวิกฤตคือ ควรมีเนื้อหาที่หลากหลายเพื่อดึงดูดให้ประชาชนหันมาใช้บริการ เช่น ความรู้ทั่วไป เศรษฐกิจ โรคติดต่อ ละครวิทยุ เนื้อหาบันเทิง ตลก ปัญหาสาเหตุดิต การออกกำลังกาย และความรู้เกี่ยวกับเพลง นอกจากนี้ อยากฟังเพลงเก่าๆ ด้วย

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล พนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีความเห็นว่า อยากให้ปรับปรุงด้านการเข้าถึงผู้ประกอบการของ กสทช. เพราะตนไม่มั่นใจว่า กสทช. ได้ควบคุมดูแลทุกคลื่นวิทยุหรือไม่ และหากประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากสถานีวิทยุได้ง่าย สะดวก คลื่นวิทยุคมชัด จะส่งผลดีต่อประชาชน ด้านเจ้าของธุรกิจ มีความเห็นว่า ถ้าเป็นวิทยุดิจิทัลและต้องมีวิทยุนี้ไว้ในบ้านเหมือนโทรทัศน์ สามารถเพิ่มฟังก์ชันเป็นโทรเข้าโทรออกได้หรือไม่ เปรียบเสมือนเป็นโทรศัพท์บ้านฝังในวิทยุอีกหนึ่งเครื่อง ซึ่งวิทยุนี้อาจจะใช้แทนโทรศัพท์มือถือได้หรือไม่ เพราะหากใช้แทนได้ เครื่องนี้จะเป็เครื่องอเนกประสงค์และช่วยเหลือผู้สูงอายุได้ (กิมโซ่เข้าใจความเสี่ยงในการใช้โทรศัพท์แทนวิทยุ ที่ข่าวสารทางวิทยุจะถูกตัดไปเมื่อมีการโทรเข้ามา)

กลุ่มเครือข่ายผู้บริโภคจังหวัดสุรินทร์ มีความเห็นว่า ควรมีการกลั่นกรองข่าวสารที่ชัดเจน เพื่อลดการตื่นตกใจของประชาชน และวิทยุชุมชนควรมีการร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ และเพิ่มศักยภาพของนักจัดรายการวิทยุในการสื่อสารในสภาวะวิกฤต

6.2.4.4 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่กองขิง นอกเขตเทศบาล มีความเห็นว่า ปรับปรุงช่องทางการเข้าถึง การเข้าฟัง ให้เข้าถึงได้ง่าย ความสะดวก อุปกรณ์มีความน่าสนใจ มีภาพประกอบ มีขนาดที่พกพาได้ง่าย ด้านรูปแบบเครื่องรับ แบบดั้งเดิมสีดำๆ ดูไม่น่าสนใจ ควรทำให้ดูทันสมัยมากขึ้น

กลุ่มนักศึกษา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ควรทำแอปพลิเคชันวิทยุ และทำให้สามารถรับทางเว็บไซต์ได้ด้วย ด้านตัวเครื่องรับวิทยุ มีความห่วงใยด้านราคา และควรมีหลายรูปแบบให้เลือก ทั้งฟังก์ชันและราคา ด้านเนื้อหาในช่วงวิกฤต ต้องเน้นรวดเร็ว และใส่รายละเอียดเกี่ยวกับวิกฤตให้ครบ เช่น อุทกภัย ต้องใส่ข้อมูลให้ครบ การเตรียมตัว ป้องกันตัว การรับมือ ด้านราคาขึ้นอยู่กับคุณสมบัติการใช้งาน (Function) เช่น หากบอกเวลาได้ ก็ทำให้รู้สึกราคาที่จ่ายไปแล้วได้มากกว่าวิทยุบางที่ก็พิจารณาเรื่องคุณภาพของลำโพง โดยรับได้ที่ราคาหลักร้อยถึงพันต้น ๆ

กลุ่มนักเรียน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า การสื่อสารที่รอบด้าน อย่างตรงไปตรงมา ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ และสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว

6.2.4.5 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

กลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า กล่าวถึงวิทยุดิจิทัล ณ วันนี้ ทางชุมชนยังไม่มี ความสนใจมากนัก ถึงแม้จะบอกว่ามีการรายงานสถานการณ์วิกฤตและมีคุณภาพสัญญาณที่ชัดเจนกว่า เพราะทุกบ้านมีโทรทัศน์และโทรศัพท์มือถือที่เอาไว้เปิดดูได้ตลอดเวลาอยู่แล้ว หากจะให้ปรับปรุงวิทยุกระจายเสียงเพื่อให้มีบทบาทในการสื่อสารจริง ๆ ควรจัดตั้งหน่วยงานสื่อสารในชุมชนที่อ่อนวัยหรือในองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละพื้นที่ เพราะข้อมูลที่ออกอากาศจะเป็นข้อมูลของคนในพื้นที่ตนเองโดยแท้จริง

ประชาชน ในพื้นที่เขตเทศบาล มีความเห็นว่า ควรเปิดรายการหรือช่องทางให้ประชาชนในพื้นที่มาร่วมจัดรายการในช่วงวิกฤต อาจเป็นการสะท้อนปัญหาที่กำลังประสบ วิธีการแก้ไขปัญหา หรือเตือนภัยที่กำลังจะเกิดขึ้นในพื้นที่ให้ผู้อื่นทราบ

6.3 สรุปผลการศึกษาเชิงลึก บริบทการสื่อสารในกลุ่มผู้มีประสบการณ์เผชิญเหตุวิกฤตตามขอบเขตสถานะวิกฤตทั้ง 5 ประเภท

6.3.1 แหล่งข้อมูลข่าวสารที่เปิดรับในสถานการณ์วิกฤต

6.3.1.1 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอดในเขตเทศบาลรับข้อมูลจากวิทยุ โทรศัพท์ โทรทัศน์มือถือ และแหล่งออนไลน์ เช่น Facebook, Line, YouTube รวมถึงเพจท้องถิ่นและการถามข้อมูลจากผู้ที่มีมองเห็นได้ชัดเจน นอกจากนี้ อสม. ในเขตเทศบาลสุราษฎร์ธานีเน้นรับข้อมูลจากสื่อวิทยุและหน่วยงานสาธารณสุข โดยมีข้อกังวลเรื่องการรายงานข่าวที่อาจล่าช้าหรือทำให้ประชาชนตื่นตระหนกจากเนื้อหาที่เน้นจำนวนผู้ได้รับผลกระทบ ขณะที่ประชาชนสุ

ราษฎรธานีรับข่าวสารจากเพจท้องถิ่นและแอปพลิเคชัน เช่น Yellotalk ของมหาวิทยาลัย รวมถึงการติดตามข่าวสารผ่าน Instagram และ Twitter

6.3.1.2 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชนในกรุงเทพมหานครรับข่าวสารผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์คหลัก เช่น Facebook และ X (Twitter) โดยเน้นติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ประท้วง การระบาดของ Covid-19 และความไม่สงบ โดยมีการติดตามข่าวจากแฮชแท็กและการ Live สดผ่าน Facebook และ YouTube ขณะที่ผู้ที่อาศัยในปริมณฑลติดตามข่าวผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, TikTok, YouTube เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

6.3.1.3 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่มสตรีไทยและ อสม. ในชุมชนติดตามข่าวผ่านเสียงตามสายจากผู้ใหญ่บ้าน วิทยุกระจายเสียง และเพจข่าวของจังหวัด รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลผ่าน Smart อสม. และไลน์กลุ่ม โดยมีการแบ่งเขตดูแลผู้ป่วยตามศูนย์แพทย์ชุมชน ขณะที่ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลติดตามข่าวสารผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook และรับชมข่าวทางโทรทัศน์ แต่มีการใช้ YouTube เป็นหลักในการฟังข่าวและเพลง ส่วนเครือข่ายผู้บริโภคในสุรินทร์ได้รับข้อมูลจากวิทยุและโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์และสาธารณสุขจังหวัด

6.3.1.4 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่กองจิงรับข้อมูลผ่านโทรทัศน์และไลน์กลุ่มของชุมชน เพจเพชบุรี เช่น CM 108 ขณะที่กลุ่มนักศึกษาและนักเรียนในเชียงใหม่รับข้อมูลข่าวสารผ่านโซเชียลมีเดียที่เน้นข่าวเฉพาะถิ่น เช่น Facebook และการแชร์ข้อมูลผ่าน IG และ Tiktok เพื่อเน้นข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น นอกจากนี้ยังติดตามข่าวสารจากสำนักข่าวที่น่าเชื่อถือ เช่น The Reporter

6.3.1.5 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

อสม. ในเขตเทศบาลใช้การสื่อสารแบบปากต่อปาก และหอกระจายข่าวจากหมู่บ้านเพื่อประกาศเตือนภัย นอกจากนี้ยังติดตามข่าวผ่านโทรทัศน์และโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook ขณะที่ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลรับข่าวสารจากกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวผ่านโทรทัศน์ วิทยุท้องถิ่น และโซเชียลมีเดีย รวมถึงช่องทาง LINE, Facebook, IG และ X

6.3.2 การใช้การสื่อสารในช่วงวิกฤตมีเพื่อช่วยในการรับมือกับสถานการณ์

6.3.2.1 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอดในเขตเทศบาลมองว่าการสื่อสารในช่วงวิกฤตทำให้ได้รับข้อมูลที่จำเป็นในการเตรียมตัวและปฏิบัติตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ เช่น การเตรียมอุปกรณ์จำเป็นหรือกักตุนของในกรณีน้ำท่วม ขณะที่ อสม. ในเขตเทศบาลมีความคิดเห็นว่าการสื่อสารควรเน้นให้ประชาชนเข้าใจสถานการณ์อย่างถูกต้อง ลดความตื่นตระหนก และให้ข้อมูลพื้นฐานที่ช่วยให้ประชาชนรู้วิธีป้องกันโรคได้อย่างถูกต้อง โดยไม่เน้นไปที่ความรุนแรงของสถานการณ์

6.3.2.2 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชนในกรุงเทพมหานครเห็นว่าการสื่อสารในช่วงวิกฤต เช่น ผ่านโซเชียลมีเดียและวิทยุสื่อสาร ช่วยให้ทราบสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ชุมนุม และสามารถหลีกเลี่ยงการเดินทางไปยังพื้นที่เสี่ยง รวมถึงการป้องกันตัวเองจากโรคระบาด เช่น Covid-19 การสื่อสารที่ชัดเจนและมีแผนปฏิบัติการจากหน่วยงานกลางจะช่วยลดความเสียหายและการตื่นตระหนกได้ ประชาชนในพื้นที่ที่ปริมาณพลยังได้ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ชุมนุมที่ช่วยให้เลี่ยงเส้นทางและป้องกันการจลาจลติดขัด ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับจุดบริการวัคซีน และการดูแลตนเองในสถานการณ์โรคระบาด

6.3.2.3 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

อสม. ทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลมีความคิดเห็นว่าการสื่อสารในช่วงวิกฤตช่วยให้ชุมชนเฝ้าระวังและป้องกันตัวเองจากโรคระบาด โดย อสม. ใช้แอปพลิเคชันและไลน์กลุ่มในการอัปเดตข้อมูลวัคซีนและมาตรการป้องกันโรค ขณะที่ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลรับข่าวสารจากโซเชียลและสื่อรัฐบาล ทำให้สามารถเตรียมตัวได้ทันก่อนสถานการณ์เลวร้าย เจ้าของธุรกิจยังกล่าวถึงการประกาศเสียงตามสายที่ช่วยประชาสัมพันธ์มาตรการป้องกันต่างๆ เช่น การใส่หน้ากากและการใช้เจลแอลกอฮอล์เพื่อลดความเสี่ยง

6.3.2.4 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่กองขิงเห็นว่าการสื่อสารช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่อาจสร้างผลกระทบต่อชุมชนได้ ขณะที่กลุ่มนักศึกษาสภาเด็กและเยาวชนเชียงใหม่มองว่าการสื่อสารในช่วงวิกฤตทำให้สามารถรับมือได้ดีขึ้น โดยช่วยในการแจ้งเตือนคนใกล้ตัวและให้การช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ นอกจากนี้นักเรียนยังเห็นว่าการสื่อสารช่วยให้เตรียมตัวรับมือและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้อย่างรวดเร็ว

6.3.2.5 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

อสม. ในเขตเทศบาลระบุว่า การสื่อสารทำให้ชาวบ้านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชุมชน ทันต่อสถานการณ์และสามารถเตรียมตัวรับมือได้ทันทั่วทั้งที่ เช่น กรณีพลระเบิดที่อุทยานมังกรสวรรค์ที่สามารถติดตามสถานการณ์และช่วยเหลือผู้ประสบเหตุได้ทัน ส่วนประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลซึ่งทำงานเกี่ยวกับสถานีวิทยุและเป็น อสม. ก็ได้รับข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปประชาสัมพันธ์ต่อ ทำให้สามารถสร้างการรับรู้แก่ชาวบ้านและขอความร่วมมือได้ทันทั่วทั้งที่ในยามวิกฤต

6.3.3 ความเห็นต่อวิทยุกระจายเสียงด้านการมีบทบาทในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในช่วงวิกฤต

6.3.3.1 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอดในเขตเทศบาลเห็นว่าวิทยุให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในช่วงวิกฤตค่อนข้างน้อย รายละเอียดข่าวมีจำกัด ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมจากโทรทัศน์หรือสื่ออื่น เช่น รายการของมารีสาทางคลื่น 102.5 ที่ให้รายละเอียดมากกว่า ส่วนประธานชมรม อสม. ในเขตเทศบาลแนะนำว่าควรจัดผังรายการวิทยุใหม่เพื่อเน้นการให้ข้อมูลที่มีประโยชน์แก่ประชาชนในช่วงวิกฤตมากขึ้น แทนการเน้นโฆษณาและการจัดรายการเพลงที่

ใช้เวลามากเกินไป ขณะที่ประชาชนในสุราษฎร์ธานีเห็นว่าวิทยุเหมาะกับพื้นที่รอบนอกและผู้สูงอายุ โดยตนเลือกใช้ Google แผนที่ฟังวิทยุเพราะเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายกว่า

6.3.3.2 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชนในกรุงเทพฯ มองว่าวิทยุกระจายเสียงช่วยให้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับสถานการณ์และสถิติสำคัญ เช่น ยอดผู้ป่วยและพื้นที่เสี่ยงที่จะหลีกเลียง อย่างไรก็ตาม ประชาชนบางคนมองว่าวิทยุมีบทบาทน้อยลงเนื่องจากปัจจุบันมีอุปกรณ์สื่อสารอื่นที่ใช้งานสะดวกกว่า ขณะที่อีกกลุ่มเชื่อว่าวิทยุยังเป็นสื่อกลางที่มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารกับประชาชน โดยเป็นตัวแทนจากภาครัฐที่น่าเชื่อถือและเข้าถึงได้ง่าย นอกจากนี้ผู้ฟังในเขตปริมณฑลยังมองว่าวิทยุกระจายเสียงมีข้อดีในการเข้าถึงพื้นที่ห่างไกลที่ขาดอินเทอร์เน็ตหรือไฟฟ้า และช่วยประชาชนเตรียมรับมือสถานการณ์ได้รวดเร็วและตรงประเด็น

6.3.3.3 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

อสม. ในพื้นที่นอกเขตเทศบาลเห็นว่าการสื่อสารผ่านวิทยุและเสียงตามสายช่วยกลุ่มคนที่ออกไปไหนไม่ได้ เช่น ผู้สูงอายุและผู้พิการทางการศึกษาสูง เช่น กรณีชุดตรวจโควิดที่บางคนใช้งานผิดวิธีจุ่มในน้ำดื่ม ส่วนอสม. ในเขตเทศบาลใช้เสียงตามสายเป็นหลักในการสื่อสารข่าวสารช่วงเช้าและเย็น ขณะที่พนักงานบริษัทและเจ้าของธุรกิจเขตเทศบาลชี้ว่าวิทยุในรถช่วยย่อยข้อมูลให้ฟังสะดวกในช่วงขับรถ ซึ่งทำให้ไม่ต้องค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมในช่วงเวลานั้น อีกทั้งยังเป็นช่องทางสื่อสารที่ช่วยป้องกันการแพร่ระบาดได้ดี

6.3.3.4 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่กองขิงในเขตเทศบาลเห็นว่าควรให้ข้อมูลที่หลากหลายและเน้นข้อมูลที่อัปเดตเกี่ยวกับสถานการณ์เศรษฐกิจ รายการส่งเสริมอาชีพ และข้อมูลนวัตกรรม โดยอยากให้มีข่าวดูวิทยุที่พกพาสะดวก กลุ่มนักศึกษาจากสภาเด็กและเยาวชนเชียงใหม่เสนอว่าควรมีการนำเสนอข่าวสารที่รวดเร็ว กระชับ เนื่องจากคนไทยนิยมเสพข่าวที่ทันใจ และใช้ภาษาวัยรุ่นเพื่อเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ฟังอายุน้อย ส่วนกลุ่มนักเรียนมองว่าวิทยุควรมีความเป็นกลางในประเด็นการเมือง และไม่ใช่อำนาจทางการเมืองของฝ่ายใด

6.3.3.5 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

อสม. ในเขตเทศบาลชี้ว่าวิทยุสามารถใช้ในการกระจายข่าวสารแม้ไม่มีไฟฟ้า แต่ควรเพิ่มความน่าสนใจในรายการวิทยุเพื่อดึงดูดประชาชนให้รับฟัง ในขณะที่เสียงตามสายเข้าถึงบ้านเรือนทุกครั้งที่มีการประกาศข่าว และประชาชนในเขตเทศบาลยังเห็นว่าวิทยุมีบทบาทสำคัญในสถานการณ์วิกฤต เพราะแค่ใส่ถ่านไฟฉายก็สามารถเปิดรับฟังข้อมูลที่จำเป็นประโยชน์ได้แม้ไฟฟ้าขัดข้อง

6.3.4 ความเห็นต่อการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมข้อมูลในรายการวิทยุเพื่อช่วยในการสื่อสารในช่วงวิกฤตมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6.3.4.1 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอดในเขตเทศบาลเห็นว่ารายการวิทยุควรเพิ่มเนื้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้ฟังได้รับข้อมูลครบถ้วนและทันเหตุการณ์มากขึ้น ขณะที่ประธาน อสม. แนะนำว่าการ

สื่อสารของวิทยุยังล่าช้าเนื่องจากต้องรอข้อมูลจากแหล่งอื่น อีกทั้งนักจัดรายการควรใช้ข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มความถูกต้อง ประชาชนในสุราษฎร์ธานีเสนอโซลูชันให้วิทยุมีบทบาทในการเตือนและแนะนำการปฏิบัติตัวที่ชัดเจนและทันเหตุการณ์ เช่น รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นแบบเรียลไทม์คล้ายโทรศัพท์

6.3.4.2 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชนในกรุงเทพฯ มองว่าคุณภาพเสียงของวิทยุกระจายเสียงควรปรับปรุงเพื่อให้คมชัดขึ้น รวมถึงควรผนวกการฟังวิทยุผ่านโทรศัพท์เพื่อความสะดวก ประชาชนคนอื่นเสนอให้การนำเสนอข่าวสารต้องรวดเร็ว กระชับ ถูกต้อง และเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อป้องกันความตื่นตระหนกจากการรับข้อมูลที่ผิดในโซเชียลมีเดีย นอกจากนี้ ยังต้องการให้มีสถานีวิทยุเพิ่มเติมพร้อมสัญญาณที่ชัดเจนเพื่อการแจ้งเตือนสถานการณ์วิกฤตที่ครอบคลุมทุกพื้นที่

6.3.4.3 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่ม อสม. ในพื้นที่นอกเขตเทศบาลแนะนำว่าควรเพิ่มความเสถียรของสัญญาณวิทยุ และใช้เสียงตามสายเป็นช่องทางหลักในช่วงวิกฤต ด้านประชาชนในเขตเทศบาลแสดงความสนใจในวิทยุดิจิทัลที่สามารถให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิงที่หลากหลาย โดยเสนอให้มีแอปพลิเคชันวิทยุที่สามารถใช้งานได้ง่าย ส่วนเครือข่ายผู้บริโภคจังหวัดสุรินทร์เสนอให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานประชาสัมพันธ์ในจังหวัดเพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ประชาชน

6.3.4.4 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวในบ้านไร่กองขิงเสนอให้รายการวิทยุมีเนื้อหาที่หลากหลายเพื่อเสริมความรู้ด้านการป้องกันเศรษฐกิจ เช่น ข้อมูลการรับมือกับโจรกรรมและการหลอกลวงทางโทรศัพท์ ขณะที่นักศึกษาในเชียงใหม่แนะนำให้วิทยุปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอให้ดึงดูดผู้ฟังวัยรุ่นมากขึ้นด้วยเนื้อหาที่ตามกระแสและมีความรวดเร็ว เพื่อเสริมความรู้และการรับมือกับสถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้น

6.3.4.5 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

อสม. ในเขตเทศบาลเสนอให้วิทยุจัดรายการที่ให้ความรู้กับประชาชนในการรับมือกับวิกฤต และควรมีสถานีวิทยุหรือหน่วยสื่อสารในพื้นที่เพื่อการสื่อสารที่รวดเร็วและเข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น ประชาชนในพื้นที่เห็นว่าควรเพิ่มสถานีวิทยุให้หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมทุกสถานการณ์ โดยหลีกเลี่ยงการจำกัดจำนวนสถานีที่ออกอากาศ

6.3.5 ประสพการณ์ส่วนบุคคลและความคาดหวังต่อการสื่อสารในสภาวะวิกฤต

6.3.5.1 ความรู้สู่การสื่อสารที่ได้รับในช่วงวิกฤตที่ผ่านมา

1) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอดในเขตเทศบาลระบุว่า การสื่อสารยังขาดความใส่ใจต่อคนตาบอด ซึ่งต้องพึ่งข้อมูลที่ออกแบบมาให้คนทั่วไป ประธาน อสม. กล่าวว่า การสื่อสารในปัจจุบันมีความล่าช้าและขาดความแม่นยำในการรายงาน เช่น เหตุการณ์ไฟไหม้รถเด็กที่รายงานข้อมูลล่าช้ากว่าความเป็นจริง ด้านประชาชนในสุ

ราษฎรธานีเห็นว่าควรมีแนวทางการสื่อสารที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเตรียมตัวรับมือภัยธรรมชาติ เนื่องจากการแจ้งเตือนมักมาถึงหลังเกิดเหตุการณ์ไปแล้ว ทำให้ประชาชนไม่สามารถเตรียมตัวได้ทันและเสี่ยงต่ออันตราย

2) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชนในกรุงเทพฯ พบว่าได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์อย่างรวดเร็ว โดย Twitter และ Facebook เป็นแหล่งข้อมูลหลักในการเข้าถึงข่าวสาร ส่วนโทรทัศน์มักเป็นแหล่งสุดท้ายและช้าที่สุด ท่านที่ 3 และ 4 เห็นว่าการสื่อสารในช่วงวิกฤตไม่ทั่วถึงและล่าช้า ทำให้ประชาชนในหลายพื้นที่ไม่ได้รับการแจ้งเตือนให้เตรียมตัวรับมือ จนเกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้ การสื่อสารบางกรณีมีความล่าช้าเนื่องจากต้องรอการตรวจสอบจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มต้องพึ่งข่าวออนไลน์ที่อาจไม่มีการคัดกรอง ทำให้เกิดความสับสน

3) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่ม อสม. และเครือข่ายผู้บริโภคนในจังหวัดสุรินทร์มีความพอใจในระบบหอกระจายข่าวและวิทยุชุมชนซึ่งทำงานได้ดี และแนะนำให้ขยายขอบเขตสัญญาณให้ครอบคลุมมากขึ้น อย่างไรก็ตามยังคงเกิดความสับสนในช่วงแรกเนื่องจากข้อมูลที่ส่งมาไม่ได้มีการจัดการที่สมบูรณ์ ประชาชนในเขตเทศบาลแสดงความคิดเห็นว่าภาครัฐให้การแจ้งเตือนผ่านเสียงตามสายเป็นรอบๆ ซึ่งช่วยในการเตือนภัย และในกรณีของ COVID-19 ก็มักจะกล่าวถึงเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับจากการแจ้งเตือนผ่านเสียงตามสายที่เพิ่มความถี่ในการออกอากาศ

4) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวในบ้านไร่กองซิงมองว่าการสื่อสารทำได้รวดเร็ว เช่น โทรทัศน์และการสื่อสารปากต่อปากในชุมชน อย่างไรก็ตาม เห็นว่ายังขาดการสื่อสารด้านมาตรการต่างๆ ที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ส่วนกลุ่มนักศึกษาในเชียงใหม่มองว่าการสื่อสารออนไลน์ในปัจจุบันสะดวก แต่ยังไม่มีช่องทางที่เป็นทางการ ทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน จึงเสนอให้มีการแจ้งเตือนที่ชัดเจนและเสียงดังในกรณีวิกฤตที่สำคัญ

5) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

กลุ่ม อสม. ในเขตเทศบาลระบุว่า การนำเสนอข่าวบางครั้งอาจทำให้เกิดการบิดเบือนและความขัดแย้งในชุมชน เช่น กรณีที่มีการเชิญผู้เห็นต่างมาแสดงความคิดเห็นร่วมกันในรายการ ส่งผลให้ประชาชนเกิดความสับสน จึงควรให้ข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงเท่านั้น ประชาชนบางคนเห็นว่าความสามารถในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารนั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือกับหน่วยงาน ทำให้สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ง่ายกว่าประชาชนทั่วไป

6.3.5.2 ความเห็นต่อการสื่อสารในช่วงวิกฤตที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวัง

1) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอดในเขตเทศบาลคาดหวังการแจ้งเตือนที่ชัดเจนเกี่ยวกับโรคระบาดและวิธีป้องกันตนเอง เบื้องต้นเพื่อความปลอดภัยในสถานการณ์ต่างๆ ประธาน อสม. ระบุว่า การสื่อสารในปัจจุบันมี

ความล่าช้า ข้อมูลมีน้อยเกินไป ประชาชนในสุราษฎร์ธานีคาดหวังการเตือนภัยล่วงหน้าที่รวดเร็วและครอบคลุมเพื่อให้ประชาชนเตรียมตัวรับมือได้ทัน ซึ่งที่ผ่านมาไม่สามารถตอบสนองความคาดหวังนี้ได้

2) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ประชาชนในกรุงเทพฯ ท่านที่ 1 คาดหวังการสื่อสารที่ช่วยแนะนำวิธีป้องกันตัวและเบอร์โทรฉุกเฉิน ซึ่งที่ผ่านมาได้รับข้อมูลที่ตรงตามความคาดหวัง ส่วนท่านที่ 2 คาดหวังให้การสื่อสารในช่วงวิกฤตประกอบด้วยข้อมูลสถานที่อพยพ การช่วยเหลือ และเคล็ดลับการป้องกันภัยพิบัติ โดยมองว่าความช่วยเหลือจากภาคเอกชนก็สามารถเข้ามามีบทบาทได้ ผู้สัมภาษณ์ท่านที่ 3 และ 4 เน้นว่าการสื่อสารที่รวดเร็วและครอบคลุมเป็นสิ่งสำคัญ อย่างไรก็ตาม บางพื้นที่การสื่อสารไม่สามารถเข้าถึงได้ในพื้นที่ สร้างความล่าช้าในการเตรียมตัว

3) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่ม อสม. ในพื้นที่นอกเขตเทศบาลพึงพอใจต่อระบบการสื่อสารในช่วงโรคระบาด โดยมีการจัดการที่รวดเร็ว เช่น การติดตามดูแลผู้ป่วยและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชนในเขตเทศบาลกล่าวว่าการสื่อสารผ่านเสียงตามสายทำได้ตรงกับความคาดหวัง โดยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนและการกักตัวจากอาสาสมัคร ส่วนเจ้าของธุรกิจในพื้นที่ให้ความเห็นว่าการสื่อสารช่วยเสริมการเข้าถึงข้อมูลและความร่วมมือจากภาครัฐได้ดี

4) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวบ้านไร่กองขิงเห็นว่ายังขาดช่องทางการตอบโต้หรืออัปเดตสถานการณ์ โดยแนะนำให้ใช้เครือข่ายผู้ใหญ่บ้านในการสื่อสารต่อเนื่อง กลุ่มนักศึกษาในเชียงใหม่กังวลว่าผู้สูงอายุอาจไม่ได้รับการแจ้งเตือนที่รวดเร็วพอ จึงคาดหวังช่องทางที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสอดคล้องกับผู้สูงอายุ ขณะที่นักเรียนมองว่าการสื่อสารล่าช้าส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มไม่สามารถแยกแยะข่าวสารที่น่าเชื่อถือได้

5) กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

กลุ่ม อสม. ในเขตเทศบาลระบุว่า การสื่อสารมักไม่ตรงกับความคาดหวัง เนื่องจากควรจะมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนเผยแพร่ข้อมูลสู่ประชาชน เพื่อป้องกันความเข้าใจผิด ในขณะที่ประชาชนบางกลุ่มให้ความเห็นว่าข้อมูลจากกรมประชาสัมพันธ์มีการตรวจสอบก่อนเผยแพร่ ทำให้มั่นใจว่ามีความน่าเชื่อถือ

6.3.6 ความเห็นต่อการปรับปรุงการสื่อสารโดยวิทยุกระจายเสียงเพื่อให้มีบทบาทในการสื่อสารในช่วงวิกฤต

6.3.6.1 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตจากภัยธรรมชาติ

กลุ่มคนตาบอดในเขตเทศบาลเสนอให้วิทยุกระจายเสียงมีช่องสำหรับคนตาบอดและกลุ่มเปราะบาง โดยให้เนื้อหาข่าวครอบคลุมภัยธรรมชาติ ข่าวต่างประเทศ และเรื่องราวในระดับท้องถิ่น ประธาน อสม. แนะนำให้วิทยุทำงานประสานกับเทศบาลและลดโฆษณา พร้อมให้ข่าวที่ครอบคลุมภูมิศาสตร์ของพื้นที่

สำหรับประชาชนในสุราษฎร์ธานี แนะนำการรายงานสดและจัดทีมข่าวเจาะลึกแบบสื่อโทรทัศน์ รวมถึงการฝึกอบรมจิตอาสาคนรุ่นใหม่ให้รายงานข่าวช่วงวิกฤตได้อย่างรวดเร็ว

6.3.6.2 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตความไม่สงบ

ผู้สัมภาษณ์จากกรุงเทพฯ แนะนำให้พัฒนาวิทยุสื่อสารให้สามารถสื่อสารสองทาง เช่น แอปพลิเคชันที่ให้ประชาชนแชร์ข้อมูลได้ และควรมีเนื้อหารายการที่เข้าถึงง่ายและประสานงานกับทุกภาคส่วนเพื่อลดความตื่นตระหนก ผู้สัมภาษณ์ในพื้นที่ปริมณฑลแนะนำให้ปรับปรุงสัญญาณให้ชัดเจนและบูรณาการทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็ว รวมถึงการให้ข้อมูลประชาชนในกรณีที่มีการชุมนุม

6.3.6.3 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตโรคระบาด

กลุ่ม อสม. ในพื้นที่นอกเขตเทศบาลสนใจวิทยุดิจิทัลที่ให้เนื้อหากระชับเหมาะกับคนรุ่นใหม่ พร้อมแนะนำให้เนื้อหาครอบคลุมการแจ้งเตือนภัยและการเตรียมตัวในช่วงวิกฤต ส่วนกลุ่ม อสม. ในเขตเทศบาลสนับสนุนให้มีระบบเตือนภัยและอุปกรณ์ขนาดเล็กที่ใช้ง่ายและไม่แพง ประชาชนในพื้นที่เทศบาลมองว่าวิทยุดิจิทัลควรเพิ่มฟังก์ชันการโทรเข้า-ออกเพื่อรองรับผู้สูงอายุ ส่วนเครือข่ายผู้บริโภควัดสุรินทร์แนะนำให้วิทยุร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการสื่อสารที่ชัดเจนเพื่อลดความตื่นตระหนก

6.3.6.4 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตทางเศรษฐกิจ

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่กองขิงแนะนำให้ปรับปรุงเครื่องรับวิทยุให้ทันสมัยและใช้งานง่าย ส่วนกลุ่มนักศึกษาในเชียงใหม่เสนอให้มีแอปวิทยุที่เข้าถึงได้ทางเว็บไซต์และมีหลายราคาเพื่อตอบโจทย์ผู้ใช้งาน รวมถึงการให้ข้อมูลที่รวดเร็วและครบถ้วนในช่วงวิกฤต นักเรียนในเชียงใหม่แนะนำให้เน้นความตรงไปตรงมาและความน่าเชื่อถือของข้อมูล

6.3.6.5 กรณีผู้เผชิญเหตุวิกฤตอุบัติเหตุ

กลุ่ม อสม. ในเขตเทศบาลเสนอให้มีหน่วยงานสื่อสารในระดับชุมชนเพื่อให้ข้อมูลตรงจุดและครอบคลุมประชาชนในพื้นที่ ส่วนประชาชนในเขตเทศบาลแนะนำให้มียุทธศาสตร์ที่เปิดโอกาสให้ชาวบ้านเข้ามาแบ่งปันปัญหาและการเตือนภัยเพื่อเป็นข้อมูลที่ชัดเจนในการเตรียมตัว

บทที่ 7

ผลการสำรวจเชิงปริมาณ

7.1 ขอบเขตการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 โดยการสำรวจเชิงปริมาณภาคประชาชนครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยใช้แบบสอบถาม

การสำรวจเชิงปริมาณของผู้รับบริการสื่อหรือภาคประชาชนตามประเด็นหลักในการติดตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการกระจายเสียง ทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง ประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบาย ด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล โดยครอบคลุมทุกช่วงวัย และครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ไม่น้อยกว่า 2,500 คน

7.2 การดำเนินการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจเชิงปริมาณภาคประชาชนครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

ที่ปรึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 โดยวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการสำรวจเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความเห็นของประชาชนในการใช้งานสื่อในสภาวะวิกฤต และความเห็นต่อนโยบายวิทยุในระบบดิจิทัลของผู้ใช้งานภาคประชาชน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการให้ข้อเสนอแนะต่อ กสทช. ตามประเด็นหลักในการติดตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการกระจายเสียง ประจำปี 2567 โดยแสดงผลการเก็บข้อมูลดังนี้

7.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 6 สถานะทางเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ที่มาของรายได้ ภูมิภาค และเขตที่ตั้งที่อยู่อาศัยของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานะทางเพศ		
1) ชาย	939	33.66
2) หญิง	1,751	62.76
3) เพศหลากหลาย	100	3.58

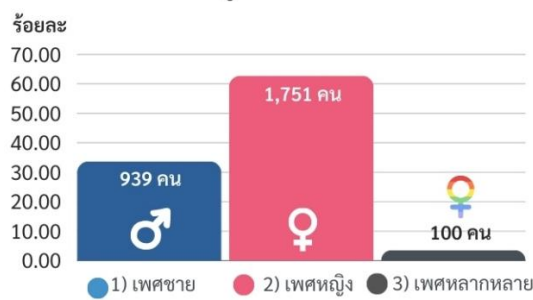

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รวม	2,790	100
อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม		
1) เป็นผู้ปกครองของบุตรหลานที่อายุ 1-13 ปี	46	1.65
2) 14-22 ปี	522	18.71
3) 23-42 ปี	1,252	44.87
4) 43-58 ปี	746	26.74
5) 59 ปีขึ้นไป	224	8.03
รวม	2,790	100
ระดับการศึกษาสูงสุด		
1) ประถมศึกษา	64	2.29
2) มัธยมศึกษาตอนต้น	148	5.30
3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	486	17.42
4) อนุปริญญา/ปวส.	158	5.66
5) ปริญญาตรี	1,478	52.97
6) ปริญญาโท	406	14.55
7) ปริญญาเอก	50	1.79
รวม	2,790	100
สถานะทางอาชีพ		
1) นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	570	20.43
2) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ	758	27.17
3) พนักงานบริษัทเอกชน	440	15.77
4) ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	300	10.75
5) รับจ้างอิสระ	332	11.90
6) แม่บ้าน/พ่อบ้าน	142	5.09
7) เกษตรกร ปลูกสัตว์	78	2.80
8) อาชีพเชิงช่าง เช่น ช่างฝีมือ ช่างเทคนิค ช่างรถ	10	0.36
9) พนักงานโรงงาน นิคมอุตสาหกรรม	12	0.43
10) เกษียณอายุการทำงานแล้ว	114	4.09
11)ว่างงาน	34	1.22
รวม	2,790	100
รายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน		
1) น้อยกว่า 10,000 บาท	978	35.05
2) 10,001-20,000 บาท/เดือน	828	29.68

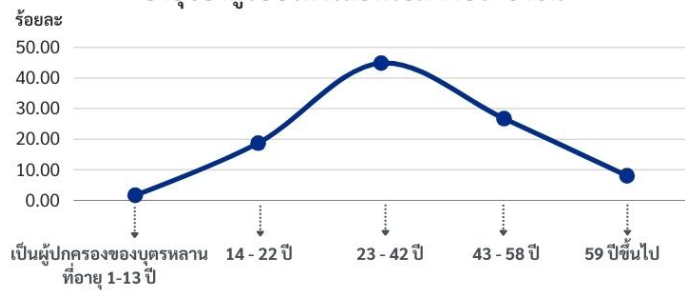

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3) 20,001-30,000 บาท/เดือน	454	16.27
4) 30,001-40,000 บาท/เดือน	208	7.46
5) มากกว่า 40,000 บาท	266	9.53
6) อื่น ๆ	56	2.01
รวม	2,790	100
ที่มาของรายได้หลัก		
1) รายได้จากการประกอบอาชีพของตนเอง	2,048	73.41
2) ผู้ปกครอง	418	14.98
3) บุตรหลาน	42	1.51
4) บำนาญจากภาครัฐ	55	1.97
5) ผลตอบแทนจากการลงทุนต่าง ๆ	81	2.90
6) กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา, ทุนต่าง ๆ	106	3.80
7) อื่น ๆ ได้แก่ ไม่มีรายได้ และ จากคู่สมรส	40	1.43
รวม	2,790	100
ภูมิภาคที่อาศัยอยู่		
1) ภาคเหนือ	595	21.33
2) ภาคใต้	564	20.22
3) กรุงเทพฯ และปริมณฑล	651	23.33
4) ภาคกลาง	452	16.20
5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	528	18.92
รวม	2,790	100
เขตที่ตั้งที่อยู่อาศัย		
1) ในเขตเทศบาลเมือง	1,256	45.02
2) นอกเขตเทศบาลเมือง	1,102	39.50
3) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	432	15.48
รวม	2,790	100

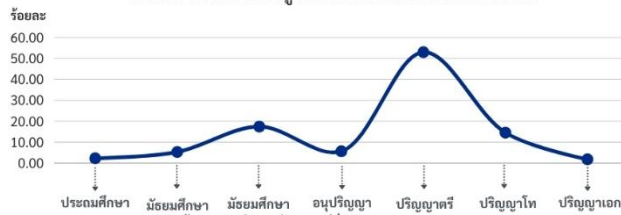
สถานะทางเพศของผู้รับบริการสื่อหรือภาคประชาชน

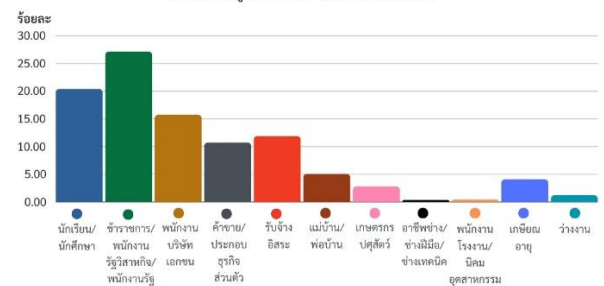
อายุของผู้รับบริการสื่อหรือภาคประชาชน

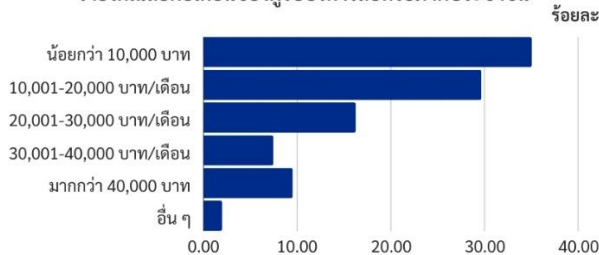
ระดับการศึกษาของผู้รับบริการสื่อหรือภาคประชาชน

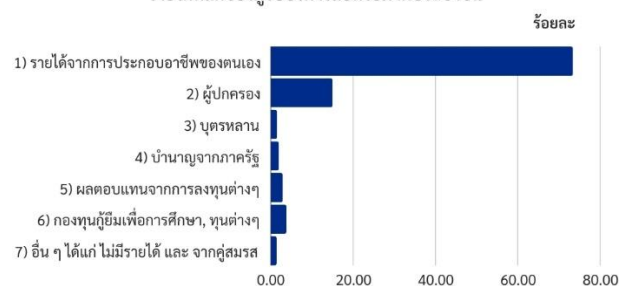
อาชีพของผู้รับบริการสื่อหรือภาคประชาชน

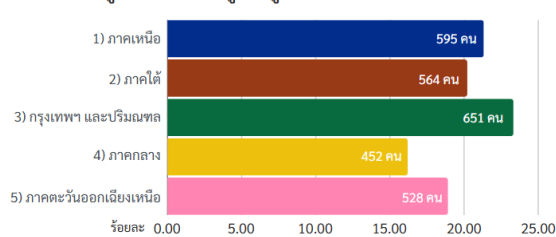
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้รับบริการสื่อหรือภาคประชาชน

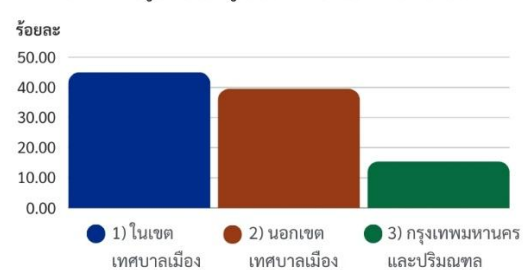
รายได้หลักของผู้รับบริการสื่อหรือภาคประชาชน

ภูมิภาคที่อาศัยอยู่ของผู้รับบริการสื่อหรือภาคประชาชน

เขตที่ตั้งที่อยู่อาศัยของผู้รับบริการสื่อหรือภาคประชาชน

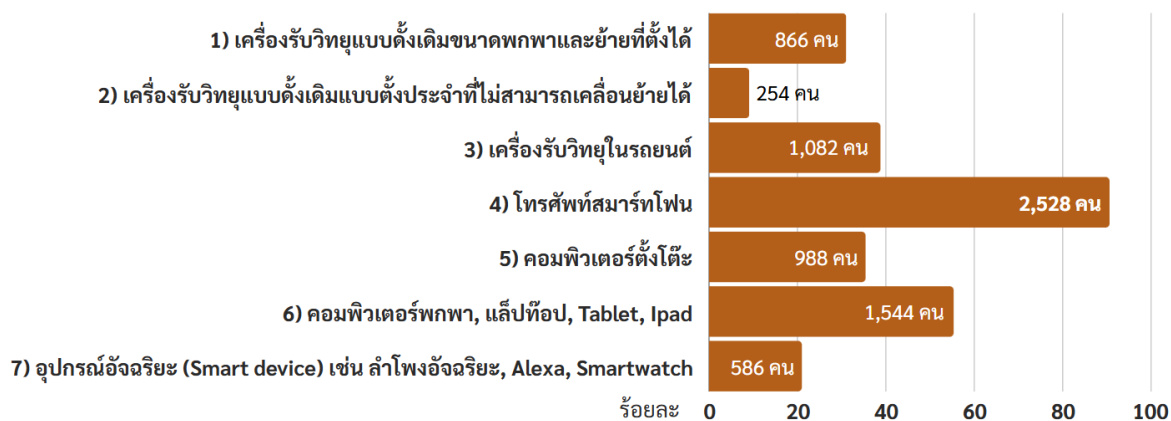

ภาพที่ 15 แผนภาพแสดงสถิติทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ที่มาของรายได้ ภูมิภาค และเขตที่ตั้งที่อยู่อาศัยของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน

7.2.2 ข้อมูลการรับสื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม

7.2.2.1 ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน เป็นเจ้าของอุปกรณ์เพื่อรับสื่อเสียง

ความเป็นเจ้าของอุปกรณ์เพื่อรับสื่อเสียงของผู้รับบริการสื่อหรือภาคประชาชน

ภาพที่ 16 แผนภาพแสดงความเป็นเจ้าของอุปกรณ์เพื่อรับสื่อเสียง

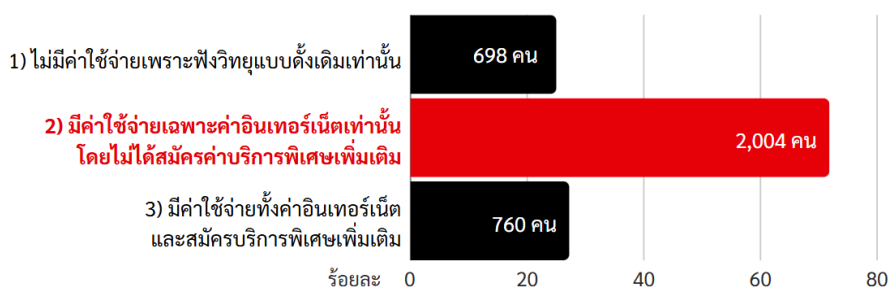
ตารางที่ 7 ความเป็นเจ้าของอุปกรณ์เพื่อรับสื่อเสียง (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

ความเป็นเจ้าของอุปกรณ์เพื่อรับสื่อเสียง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) เครื่องรับวิทยุแบบตั้งเดิมขนาดพกพาและย้ายที่ตั้งได้	866	31.04
2) เครื่องรับวิทยุแบบตั้งเดิมแบบตั้งประจำที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้	254	9.10
3) เครื่องรับวิทยุในรถยนต์	1,082	38.78
4) โทรศัพท์มือถือ	2,528	90.61
5) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ	988	35.41
6) คอมพิวเตอร์พกพา, แท็บเล็ต, Tablet, Ipad	1,544	55.34
7) อุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart device) เช่น ลำโพงอัจฉริยะ, Alexa, Smartwatch	586	21.00

จากผลการสำรวจพบว่า ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีความเป็นเจ้าของอุปกรณ์เพื่อรับสื่อเสียงมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้รับบริการสื่อเป็นเจ้าของโทรศัพท์มือถือมากที่สุด โดยใช้อุปกรณ์รับสื่อเสียงร้อยละ 90.61 ลำดับถัดมาได้รับสื่อเสียงผ่านคอมพิวเตอร์พกพา แท็บเล็ต Tablet Ipad ร้อยละ 55.34 และรับสื่อเสียงผ่านเครื่องรับวิทยุในรถยนต์ร้อยละ 38.78

7.2.2.2 ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียง

ค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียงของผู้รับบริการสื่อหรือภาคประชาชน

ภาพที่ 17 แผนภาพแสดงค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียง

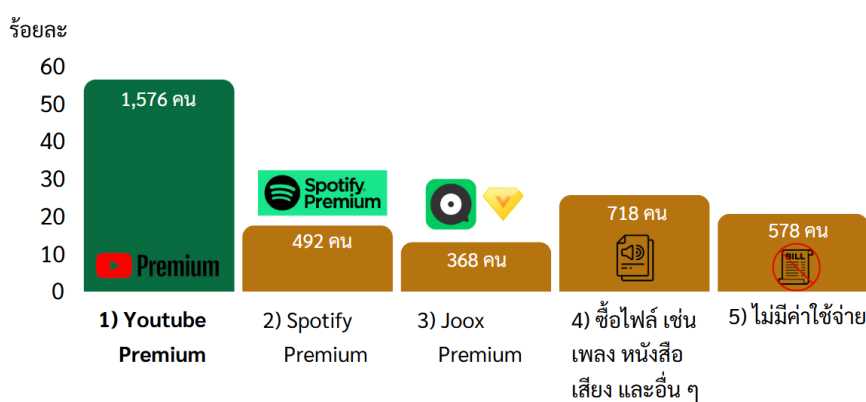
ตารางที่ 8 ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียง (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

ด้านค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) ไม่มีค่าใช้จ่ายเพราะฟังวิทยุแบบดั้งเดิมเท่านั้น	698	25.02
2) มีค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าอินเทอร์เน็ต โดยไม่ได้สมัครค่าบริการพิเศษเพิ่มเติม	2,004	71.83
3) มีค่าใช้จ่ายทั้งค่าอินเทอร์เน็ต และสมัครค่าบริการพิเศษเพิ่มเติม	760	27.24

จากผลการสำรวจพบว่า ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียงเฉพาะค่าอินเทอร์เน็ตเท่านั้น โดยไม่ได้สมัครค่าบริการพิเศษเพิ่มเติม ร้อยละ 71.83 มีค่าใช้จ่ายทั้งค่าอินเทอร์เน็ต และสมัครค่าบริการพิเศษเพิ่มเติม ร้อยละ 27.24 ไม่มีค่าใช้จ่ายเพราะฟังวิทยุแบบดั้งเดิมเท่านั้น ร้อยละ 25.02 ตามลำดับ

7.2.2.3 กรณีที่ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียง

กรณีที่ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียง

ภาพที่ 18 แผนภาพแสดงกรณีที่ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียง

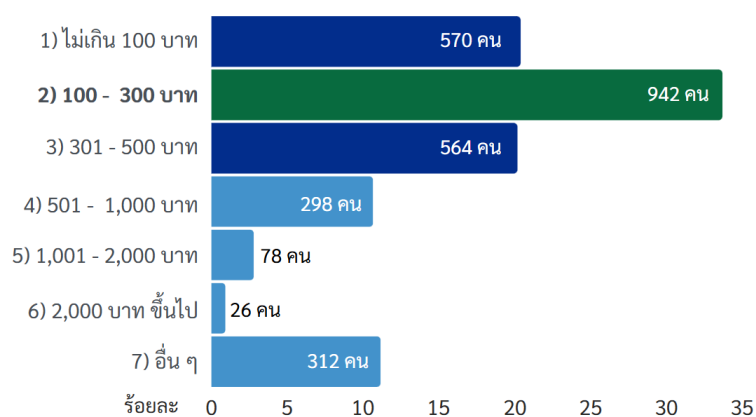
ตารางที่ 9 กรณีผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียง (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

กรณีที่มีค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) Youtube Premium	1,576	56.49
2) Spotify Premium	492	17.63
3) Joox Premium	368	13.19
4) ซื้อไฟล์ เช่น เพลง หนังสือเสียง และอื่น ๆ	718	25.73
5) ไม่มีค่าใช้จ่าย	578	20.72

จากผลการสำรวจพบว่า กรณีที่ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีค่าใช้จ่ายในการรับสื่อเสียงนั้น มีการชำระค่าบริการให้กับแอปพลิเคชัน Youtube Premium มากที่สุด ร้อยละ 56.49 ลำดับถัดมาเป็นการซื้อไฟล์ เช่น เพลง หนังสือเสียง และอื่น ๆ ร้อยละ 25.73 และมีผู้ที่ไม่มีการรับสื่อเสียง ร้อยละ 20.72

7.2.2.4 ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีค่าใช้จ่ายเพื่อรับสื่อเสียงต่อเดือน โดยไม่รวมค่าอินเทอร์เน็ต

ค่าใช้จ่ายเพื่อรับสื่อเสียงต่อเดือน โดยไม่รวมค่าอินเทอร์เน็ต

ภาพที่ 19 แผนภาพแสดงค่าใช้จ่ายเพื่อรับสื่อเสียงต่อเดือน โดยไม่รวมค่าอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 10 ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีค่าใช้จ่ายเพื่อรับสื่อเสียงต่อเดือน โดยไม่รวมค่าอินเทอร์เน็ต

ค่าใช้จ่ายเพื่อรับสื่อเสียงต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) ไม่เกิน 100 บาท	570	20.43
2) 100 - 300 บาท	942	33.76
3) 301 - 500 บาท	564	20.22
4) 501 - 1,000 บาท	298	10.68

ค่าใช้จ่ายเพื่อรับสื่อเสียงต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5) 1,001 - 2,000 บาท	78	2.80
6) 2,000 บาท ขึ้นไป	26	0.93
7) อื่น ๆ	312	11.18
รวม	2,790	100

จากผลการสำรวจพบว่า ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีค่าใช้จ่ายเพื่อรับสื่อเสียงต่อเดือน โดยไม่รวมค่าอินเทอร์เน็ต มีค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระโดยเรียงลำดับจากมากที่สุด ได้แก่ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ 100-300 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 33.76 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ไม่เกิน 100 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 20.43 และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ 301-500 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 20.22

7.2.3 ความเห็นต่อการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินจากสถานการณ์วิกฤตทั้งหมด 5 ด้าน

ผู้ตอบแบบสอบถามจะได้รับข้อมูลก่อนตอบแบบสอบถามดังนี้

สถานะฉุกเฉินจากสถานการณ์วิกฤต หมายถึง ภาวะที่รัฐบาลจำเป็นต้องใช้อำนาจจากกฎหมายพิเศษอย่างเร่งด่วน เพื่อเข้าควบคุมโดยสถานการณ์ที่ถือว่าเป็นภัยคุกคามต่อประเทศนี้ อาจมีสาเหตุจากภัยธรรมชาติ หรือการกระทำของมนุษย์ก็ได้ แต่ทว่ารัฐบาลจำเป็นต้องแก้ไข เพื่อให้สถานการณ์กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว สถานะวิกฤตมีทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

1. ภัยธรรมชาติ (Natural Disaster) หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ทำให้เกิดความสับสนและการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน โดยอาจสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ทรัพย์สิน และสาธารณูปโภค

2. เหตุการณ์ความไม่สงบ (Civil Unrest and General Strike) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มประท้วงเพื่อเป้าหมายทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม โดยสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบริบทของประเทศไทย ได้แก่

- เหตุการณ์จลาจล หมายถึง สถานการณ์การชุมนุมที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่น จนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง เข้าสู่สถานการณ์ก่อการจลาจลที่รุนแรงจนกระทบ หรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อย สิทธิและเสรีภาพ ของประชาชน ทำลายหรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ

- เหตุการณ์ก่อวินาศกรรม หมายถึง สถานการณ์ที่มีการกระทำใด ๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการรบกวน ขัดขวางหน่วยงานหรือระบบการปฏิบัติงาน ใด ๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคล อันเป็นการก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

- เหตุการณ์ก่อการร้าย หมายถึง สถานการณ์ก่อวินาศกรรมที่เป็นภัยหรืออาจเป็นภัยอันเกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ทำลาย หรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ

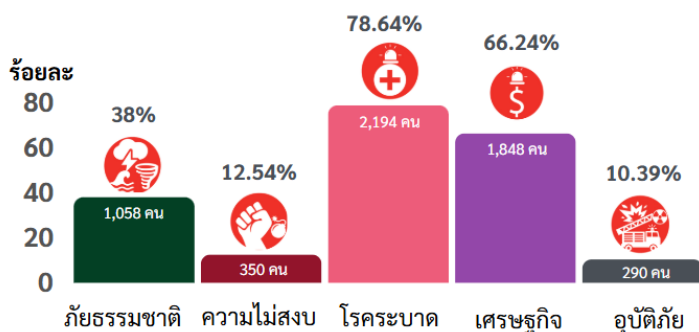
3. โรคระบาด (Epidemic) หมายถึง หมายถึง สถานการณ์ที่เกิดโรคติดต่อ หรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคแน่ชัด ซึ่งอาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว หรือมีภาวะของการเกิดโรคมามากผิดปกติกว่าที่เคยเป็นมารวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่-อุบัติซ้ำ ภัยสุขภาพ หรือภาวะที่มีมลพิษในอัตราสูงที่ส่งผลกระทบ หรืออันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพและชีวิตของประชาชน

4. วิกฤตทางเศรษฐกิจ (Economic Crisis) หมายถึง สถานการณ์ที่ภาครัฐรับรู้ถึงความเสี่ยงของความน่าเชื่อถือของสถาบันทางการเงิน หรือความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้นเป็นวงกว้าง หรือการที่สถานการณ์วิกฤติด้านอื่น ๆ เช่น วิกฤตโรคระบาด หรือ วิกฤตภัยธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

5. อุบัติภัย (Accident Crisis) หมายถึง เหตุการณ์ความรุนแรงอันเป็นผลสืบเนื่องจากการกระทำของมนุษย์ที่ไม่ได้เจตนา โดยอาจสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ทรัพย์สิน และสาธารณูปโภค

7.2.3.1 ความเห็นต่อผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤต ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนและครอบครัว เคยเผชิญหรือได้รับผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤต

ประสบการณ์เผชิญหรือได้รับผลกระทบจากวิกฤต ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา

ภาพที่ 20 แผนภาพแสดงในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา เคยเผชิญหรือได้รับผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤต

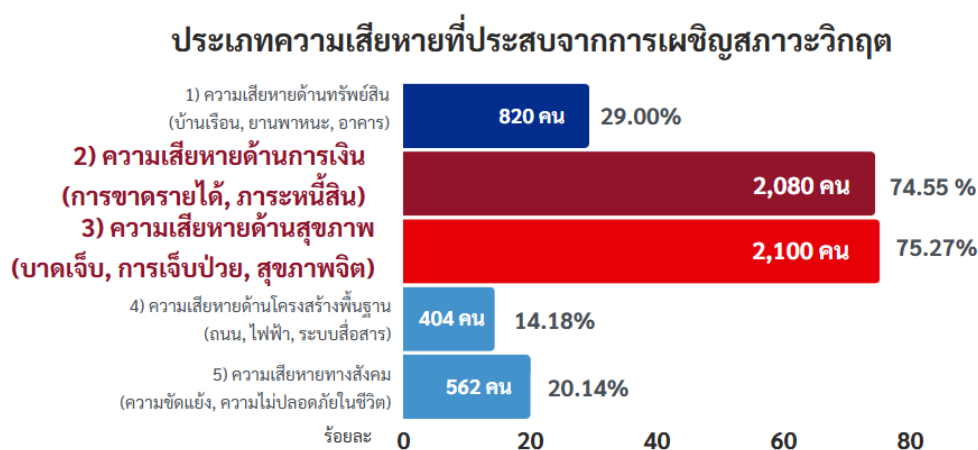
ตารางที่ 11 ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนเคยเผชิญหรือได้รับผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤตในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

เคยเผชิญหรือได้รับผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) ภัยธรรมชาติ	1,058	37.92
2) เหตุการณ์ความไม่สงบ (การรวมกลุ่มประท้วง ก่อการร้าย จลาจล หรือวินาศกรรม)	350	12.54
3) โรคระบาด	2,194	78.64

เคยเผชิญหรือได้รับผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4) วิกฤตทางเศรษฐกิจ	1,848	66.24
5) อุบัติภัย	290	10.39

จากผลการสำรวจพบว่า ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนเคยเผชิญหรือได้รับผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤต 5 ด้าน ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา โดยเรียงลำดับจากการเผชิญและได้รับผลกระทบมากที่สุด ได้แก่ ลำดับที่ 1 สถานการณ์วิกฤตด้านโรคระบาด ร้อยละ 78.64 ลำดับที่ 2 วิกฤตทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 66.24 ซึ่งวิกฤตทางเศรษฐกิจเป็นสถานการณ์ที่สืบเนื่องมาจากประชาชนได้รับผลกระทบจากการเกิดโรคระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่สร้างความเสียหายทั่วประเทศ และลำดับที่ 3 การเผชิญกับสถานการณ์วิกฤตด้านภัยธรรมชาติ ร้อยละ 37.92

7.2.3.2 ประเภทความเสียหายที่ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนและครอบครัวประสบจากการเผชิญสภาวะวิกฤต

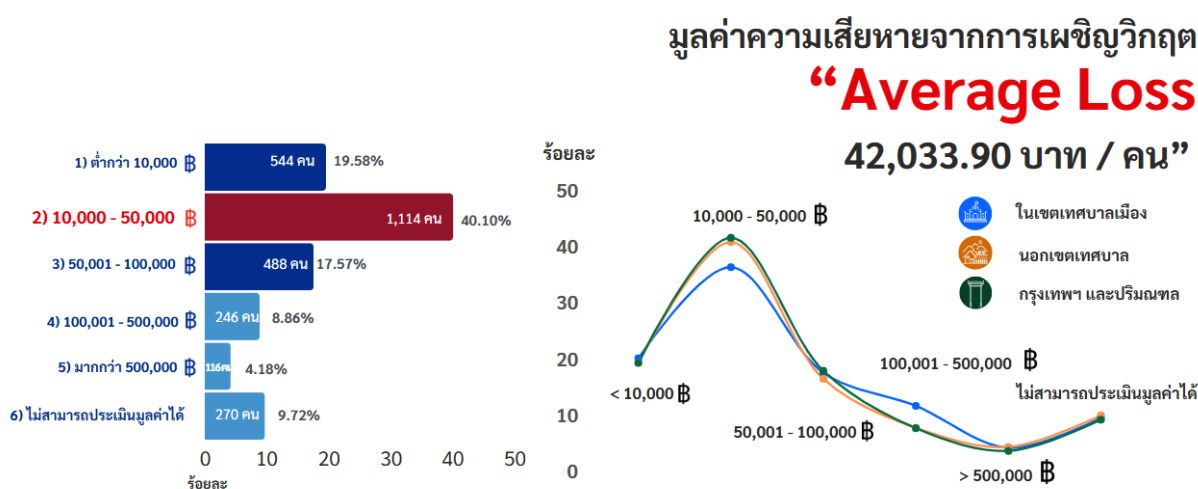
ภาพที่ 21 แผนภาพแสดงประเภทความเสียหายที่ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนและครอบครัวประสบจากการเผชิญสภาวะวิกฤต

ตารางที่ 12 ประเภทความเสียหายที่ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนและครอบครัวประสบจากการเผชิญสภาวะวิกฤต (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

ประเภทความเสียหายที่ประสบจากการเผชิญสภาวะวิกฤต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) ความเสียหายด้านทรัพย์สิน (บ้านเรือน, ยานพาหนะ, อาคาร)	820	29.39
2) ความเสียหายด้านการเงิน (การขาดรายได้, ภาระหนี้สิน)	2,080	74.55
3) ความเสียหายด้านสุขภาพ (บาดเจ็บ, การเจ็บป่วย, สุขภาพจิต)	2,100	75.27
4) ความเสียหายด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ถนน, ไฟฟ้า, ระบบสื่อสาร)	404	14.48
5) ความเสียหายทางสังคม (ความขัดแย้ง, ความไม่ปลอดภัยในชีวิต)	562	20.14

จากผลการสำรวจพบว่า ประเภความเสียหายที่ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนและครอบครัวได้รับความเสียหายจากการเผชิญสภาวะวิกฤตนั้น สิ่งที่ได้รับ ความเสียหายมากที่สุด ได้แก่ ความเสียหายด้านสุขภาพ (บาดเจ็บ การเจ็บป่วย สุขภาพจิต) ร้อยละ 75.27 ความเสียหายด้านการเงิน (การขาดรายได้ ภาระหนี้สิน) ร้อยละ 74.55 และความเสียหายด้านทรัพย์สิน (บ้านเรือน ยานพาหนะ อาคาร) ร้อยละ 29.39 จะเห็นได้ว่าความเสียหายที่ภาคประชาชนและครอบครัวได้รับสอดคล้องกับการเผชิญสภาวะวิกฤตตั้งข้อคำถามก่อนหน้านี้ (ด้านโรคระบาด วิกฤตทางเศรษฐกิจ และด้านภัยธรรมชาติ)

7.2.3.3 มูลค่าความเสียหายจากการเผชิญวิกฤตของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน

ภาพที่ 22 แผนภาพแสดงมูลค่าความเสียหายจากการเผชิญวิกฤตของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน

ตารางที่ 13 มูลค่าความเสียหายจากการเผชิญวิกฤตของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน

มูลค่าความเสียหายจากการเผชิญวิกฤต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) ต่ำกว่า 10,000 บาท	544	19.58
2) 10,000 - 50,000 บาท	1,114	40.10
3) 50,001 - 100,000 บาท	488	17.57
4) 100,001 - 500,000 บาท	246	8.86
5) มากกว่า 500,000 บาท	116	4.18
6) ไม่สามารถประเมินมูลค่าได้	270	9.72
รวม	2,778	100

จากผลการสำรวจผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนโดยเรียงลำดับจากมูลค่าความเสียหายที่ได้รับมากที่สุด พบว่า ลำดับที่ 1 จากการเผชิญสภาวะวิกฤตได้เกิดมูลค่าความเสียหายเป็นจำนวนเงิน 10,000-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.10 ลำดับที่ 2 เกิดมูลค่าความเสียหายเป็นจำนวนเงินต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.58 และลำดับที่ 3 เกิดมูลค่าความเสียหายเป็นจำนวนเงิน 50,001 - 100,000 บาท

คิดเป็นร้อยละ 17.57 ตามลำดับ จากข้อมูลมูลค่าความเสียหาย ดังกล่าว เมื่อนำมาคำนวณค่าเฉลี่ยของความสูญเสียต่อคนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42,033.90 บาท

7.2.3.4 ช่องทางการรับข้อมูลในแต่ละสถานการณ์วิกฤตของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน

ภาพที่ 23 แผนภาพแสดงช่องทางการรับข้อมูลในแต่ละสถานการณ์วิกฤตของผู้รับบริการสื่อ

ตารางที่ 14 ช่องทางการรับข้อมูลในแต่ละสถานการณ์วิกฤตของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

ประเภทของวิกฤต	ช่องทางการรับข้อมูล (ร้อยละ)							
	วิทยุ	โทรศัพท์	หออกระจายข่าว	เสียงตามสาย	ข้อความโทรศัพท์	โปรแกรมแชท/ไลน์	สื่อสังคมออนไลน์	เว็บไซต์ต่าง ๆ
1) ภัยธรรมชาติ	19.57	63.73	7.96	7.38	8.53	15.20	45.38	18.92
2) ความไม่สงบ	15.27	59.86	5.73	3.44	6.52	13.84	42.15	16.92
3) โรคระบาด	24.87	75.05	12.97	11.04	11.40	22.29	54.48	28.46
4) วิกฤตทางเศรษฐกิจ	27.74	68.39	6.74	4.66	8.39	16.49	50.25	25.16
5) อุบัติภัย	18.06	56.70	7.89	5.88	6.38	13.84	41.65	18.28

จากผลการสำรวจผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนด้านช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารในแต่ละประเภทสถานการณ์วิกฤตทั้ง 5 ด้าน ซึ่งได้ปรากฏช่องทางการรับข้อมูลดังนี้

ช่องทางการรับข้อมูลสถานการณ์วิกฤตด้าน**ภัยธรรมชาติ** พบว่า ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางโทรศัพท์มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 63.73 ลำดับถัดมาเป็นการรับข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 45.38 และรับข้อมูลผ่านวิทยุกระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 19.57

ช่องทางการรับข้อมูลสถานการณ์วิกฤตด้าน**ความไม่สงบ** พบว่า ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางโทรศัพท์มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 59.86 ลำดับถัดมาเป็นการรับข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 42.15 และรับข้อมูลผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 16.92

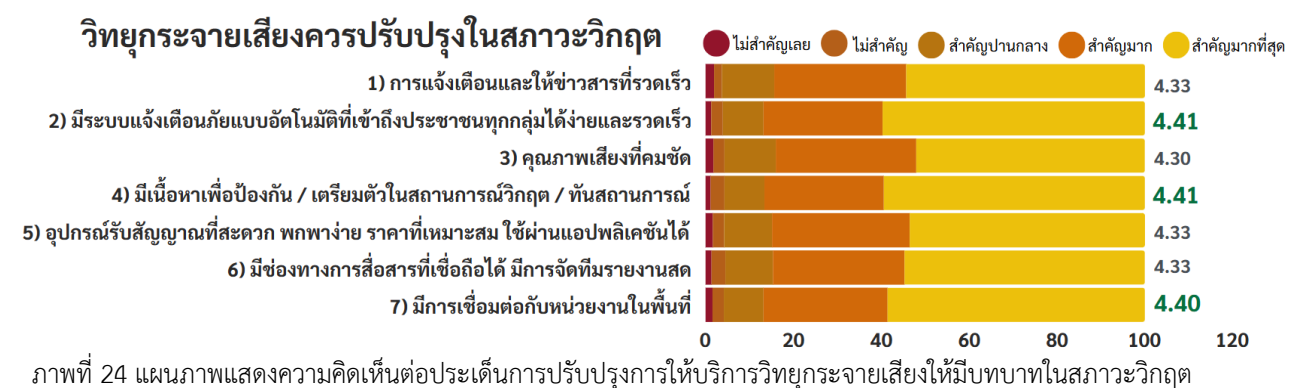
ช่องทางการรับข้อมูลสถานการณ์วิกฤตด้านโรคระบาด พบว่า ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางโทรทัศน์มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 75.05 ลำดับถัดมาเป็นการรับข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 54.48 และรับข้อมูลผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 28.46

ช่องทางการรับข้อมูลสถานการณ์วิกฤตทางเศรษฐกิจ พบว่า ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางโทรทัศน์มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 68.39 ลำดับถัดมาเป็นการรับข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 50.25 และรับข้อมูลผ่านวิทยุกระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 27.74

ช่องทางการรับข้อมูลสถานการณ์วิกฤตด้านอุบัติเหตุ พบว่า ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางโทรทัศน์มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 56.70 ลำดับถัดมาเป็นการรับข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 41.65 และรับข้อมูลผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 18.28

โดยสามารถสรุปได้ว่า จากผลการสำรวจผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนนั้น มีการรับข้อมูลข่าวสารในช่องทางส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ผู้รับบริการสื่อจะเลือกรับข้อมูลจากช่องทางโทรทัศน์มากที่สุด ลำดับถัดมาเป็นการรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ในทุกสถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้น และลำดับที่ 3 เป็นการเลือกรับข้อมูลด้านความไม่สงบ ด้านโรคระบาด และด้านอุบัติเหตุ ผ่านทางเว็บไซต์ต่าง ๆ และเลือกรับข้อมูลด้านภัยธรรมชาติและวิกฤตทางเศรษฐกิจ จะเลือกรับข้อมูลผ่านทางวิทยุกระจายเสียง

7.2.3.5 ความคิดเห็นของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนต่อประเด็นการปรับปรุงการให้บริการวิทยุกระจายเสียงเพื่อให้มีบทบาทในสถานะวิกฤต

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนต่อประเด็นการปรับปรุงการให้บริการวิทยุกระจายเสียงเพื่อให้มีบทบาทในสถานะวิกฤต

การปรับปรุงการให้บริการวิทยุให้มีบทบาทในสถานะวิกฤต	จำนวน (คน)					ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
	ไม่สำคัญเลย	ไม่สำคัญ	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด	
1) การแจ้งเตือนและให้ข่าวสารที่รวดเร็ว	54	50	332	838	1,516	4.33

การปรับปรุงการให้บริการวิทยุให้มี บทบาทในสภาวะวิกฤต	จำนวน (คน)					ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็น
	ไม่สำคัญ เลย	ไม่สำคัญ	สำคัญ ปานกลาง	สำคัญ มาก	สำคัญ มากที่สุด	
2) มีระบบแจ้งเตือนภัยแบบอัตโนมัติ ที่เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มได้ง่ายและรวดเร็ว	36	74	258	756	1,666	4.41
3) คุณภาพเสียงที่คมชัด	50	70	326	892	1,452	4.30
4) มีเนื้อหาเพื่อป้องกัน / เตรียมตัวใน สถานการณ์วิกฤต / ท้นสถานการณ์	32	88	254	758	1,658	4.41
5) อุปกรณ์รับสัญญาณที่สะดวก พกพาง่าย ราคาที่เหมาะสม ใช้ผ่าน แอปพลิเคชันได้	46	72	304	874	1,494	4.33
6) มีช่องทางการสื่อสารที่เชื่อถือได้ มีการจัดทีมรายงานสด	38	88	302	836	1,526	4.33
7) มีการเชื่อมต่อกับหน่วยงานในพื้นที่	44	72	252	788	1,634	4.40

จากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนต่อประเด็นการปรับปรุงการให้บริการวิทยุกระจายเสียงเพื่อให้มีบทบาทในสภาวะวิกฤตนั้น พบว่า **มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเกิน 4.00 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่ไปในทิศทางเดียวกันที่แสดงว่าควรให้ความสำคัญมากที่สุด** หากเรียงตามลำดับความสำคัญมากที่สุดจะเห็นว่า ค่าเฉลี่ยที่ 4.41 ของภาคประชาชนต้องการให้มีระบบแจ้งเตือนภัยแบบอัตโนมัติที่เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มได้ง่ายและรวดเร็ว และต้องการให้มีเนื้อหาเพื่อป้องกัน เตรียมตัวในสถานการณ์วิกฤตให้ทันต่อสถานการณ์ ลำดับถัดมาเป็นค่าเฉลี่ยที่ 4.40 ของภาคประชาชนต้องการให้มีการเชื่อมต่อกับหน่วยงานในพื้นที่ได้

7.2.4 ความเห็นต่อนโยบายวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

ผู้ตอบแบบสอบถามจะได้รับข้อมูลก่อนตอบแบบสอบถามดังนี้

แผนงานที่เป็นนโยบายที่สำคัญเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงในประจำปี 2567 คือ การที่ กสทช. มีนโยบายเพื่อเพิ่มทางเลือกในการให้บริการวิทยุกระจายเสียงเพื่อพัฒนาการให้บริการให้มีมาตรฐานในระดับสากลและลดการรบกวนกันของคลื่นความถี่ซึ่งเป็นปัญหาของการให้บริการให้ระบบแอนะล็อก (Analog) ที่มีหมายเลขคลื่นจำกัด แต่มีผู้ให้บริการเพิ่มขึ้น จึงเกิดการรบกวนกันของคลื่นที่ใกล้เคียงกัน และคลื่นที่มีพื้นที่ให้บริการทับซ้อนกันในบางบริเวณ

ทางเลือกในการให้บริการคือ “วิทยุดิจิทัล” หรือ DAB+ (Digital Audio Broadcasting Plus) ซึ่งเป็นการกระจายเสียงด้วยระบบดิจิทัล ซึ่งขจัดปัญหาคลื่นแทรก สัญญาณมีความชัดเจน โดยท่านสามารถเปรียบเทียบได้จากปรับเปลี่ยนการให้บริการสัญญาณโทรทัศน์ในประเทศไทยจากระบบแอนะล็อก (Analog)

เป็นดิจิทัล ซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดคือ ความคมชัดของสัญญาณ และการมีผู้ให้บริการที่หลากหลายมากขึ้น และยังคงรับบริการได้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายในทุกครัวเรือน

“วิทยุดิจิทัล” (DAB+) ได้รับการยอมรับในประเทศที่เริ่มนำไปใช้งานอย่างกว้างขวาง เนื่องจากมีคุณสมบัติที่โดดเด่นหลายประการที่เหมาะสมกับการใช้งานในปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านการแจ้งเตือนภัย Automatic Safety Alert (ASA) ซึ่งเป็นฟีเจอร์สำคัญในการเตือนภัยพิบัติและเหตุการณ์ฉุกเฉินในเวลาที่เป็นจริง โดยคุณสมบัติเด่นของ DAB+ รวมกับการแจ้งเตือนภัย มีดังนี้:

คุณสมบัติเด่นของ การกระจายเสียงในระบบดิจิทัล DAB+:

1) คุณภาพเสียงที่ดีกว่า ด้วยการบีบอัดข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสูง เช่น AAC+, DAB+ สามารถส่งเสียงคุณภาพดีในพื้นที่ที่มีสัญญาณอ่อนหรือไม่เสถียร

2) ประหยัดพลังงานและมีต้นทุนต่ำ: ระบบนี้ใช้พลังงานน้อยกว่าการกระจายเสียงแบบอนาล็อก ทำให้เหมาะกับการใช้งานในระยะยาว

3) การขยายพื้นที่การส่งสัญญาณ: DAB+ มีความทนทานต่อการรบกวนสัญญาณและสามารถส่งสัญญาณได้ในพื้นที่ห่างไกลหรือภูมิประเทศที่ซับซ้อน

4) ระบบแจ้งเตือนภัย (ASA)

4.1) ความทนทานและความเชื่อถือได้: DAB+ สามารถส่งสัญญาณแจ้งเตือนได้แม้ในสภาวะที่เครือข่ายโทรศัพท์มือถือหรืออินเทอร์เน็ตล่ม เช่น ในเหตุการณ์พายุหรือแผ่นดินไหว

4.2) การแจ้งเตือนอัตโนมัติ: ASA จะส่งข้อความเสียงพร้อมข้อมูลสำคัญให้กับผู้ใช้ในพื้นที่เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

4.3) ส่งข้อมูลแบบเรียลไทม์: ASA สามารถส่งข้อมูลเตือนภัย เช่น ข้อมูลแผนที่ เส้นทางอพยพ หรือคำแนะนำเพื่อความปลอดภัยในสถานการณ์วิกฤตได้ทันที

4.4) รองรับการแจ้งเตือนเฉพาะพื้นที่: ด้วยระบบที่สามารถปรับแต่งให้สอดคล้องกับตำแหน่งที่ตั้ง ทำให้แจ้งเตือนภัยได้เฉพาะกลุ่มผู้ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงโดยไม่รบกวนพื้นที่อื่น

การพัฒนาและทดสอบระบบ ASA นี้ได้รับความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ เช่น WorldDAB และ Digitalradio Deutschland ที่ทำให้ DAB+ สามารถใช้งานได้จริงในสถานการณ์ฉุกเฉิน ช่วยชีวิตและลดความเสี่ยงต่อภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องรับวิทยุดิจิทัล

เครื่องรับ DAB+ ต้องเป็นเครื่องใหม่ที่รองรับสัญญาณดิจิทัล เพราะเทคโนโลยีการบีบอัดเสียงของ DAB+ แตกต่างจาก FM แบบเก่า ทำให้เครื่องรับ FM ปกติไม่สามารถใช้งานได้ หากต้องการคุณภาพเสียงที่ดีกว่า การแจ้งเตือนภัย และการเข้าถึงช่องวิทยุที่มากขึ้น ผู้ใช้จำเป็นต้องซื้อเครื่องรับ DAB+ โดยเฉพาะ

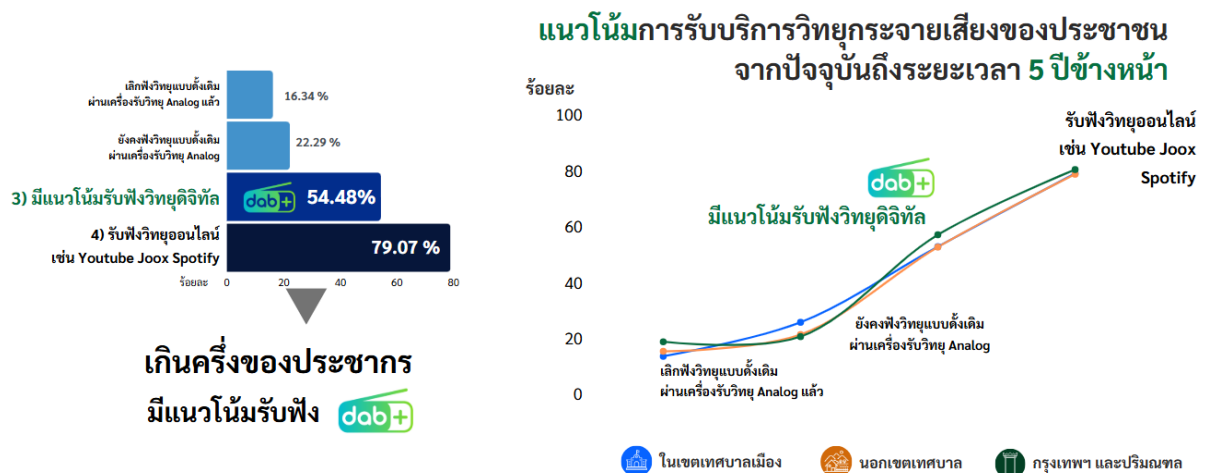
ตัวอย่างความหลากหลายของเครื่องรับวิทยุดิจิทัล

นอกจากนี้ ยังมีเครื่องรับ DAB+ หลายรุ่นที่สามารถเลือกฟังวิทยุ FM และ AM ได้ด้วย ทำให้ผู้ใช้สามารถสลับฟังคลื่นความถี่เดิมที่คุ้นเคยควบคู่ไปกับการใช้งาน DAB+ ได้อย่างสะดวก

เครื่องรับ DAB+ มีหลายรูปแบบและราคา เริ่มต้นตั้งแต่ประมาณ 1,000-2,000 บาท สำหรับรุ่นพื้นฐานไปจนถึง 5,000-10,000 บาท สำหรับรุ่นที่มีฟังก์ชันเพิ่มเติม เช่น Bluetooth, การเล่นเพลงผ่าน USB หรือ SD card, และจอแสดงผล LCD ซึ่งมีทั้งแบบพกพา, ติดตั้งในบ้าน และติดตั้งในรถยนต์ เพื่อตอบสนองการใช้งานที่หลากหลาย

7.2.4.1 แนวโน้มการรับบริการวิทยุกระจายเสียงจากปัจจุบันถึงระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า ของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน

ภาพที่ 25 แผนภาพแสดงแนวโน้มการรับบริการวิทยุกระจายเสียงจากปัจจุบันถึงระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า ของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน

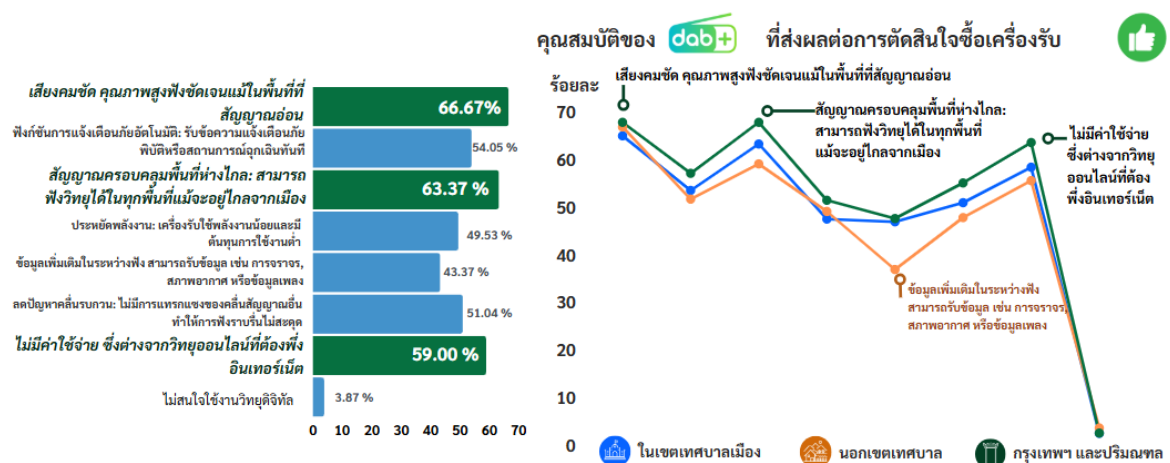
ตารางที่ 16 แนวโน้มการรับบริการวิทยุกระจายเสียงจากปัจจุบันถึงระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า ของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

แนวโน้มการรับบริการวิทยุกระจายเสียง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) เลิกฟังวิทยุแบบดั้งเดิมผ่านเครื่องรับวิทยุ Analog แล้ว	456	16.34
2) ยังคงฟังวิทยุแบบดั้งเดิมผ่านเครื่องรับวิทยุ Analog	622	22.29

แนวโน้มการรับบริการวิทยุกระจายเสียง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3) มีแนวโน้มรับฟังวิทยุดิจิทัล	1,520	54.48
4) รับฟังวิทยุออนไลน์จากผู้ให้บริการเนื้อหาเสียงในปัจจุบัน เช่น Youtube Joox Spotify	2,206	79.07
5) อื่น ๆ	456	16.34

จากผลการสำรวจแนวโน้มการรับบริการวิทยุกระจายเสียงจากปัจจุบันถึงระยะเวลา 5 ปีข้างหน้าของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน พบว่า มีการเลือกรับฟังวิทยุออนไลน์จากผู้ให้บริการเนื้อหาเสียงในปัจจุบัน เช่น Youtube Joox Spotify เป็นต้น ในลำดับที่มีแนวโน้มมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.07 ในขณะที่วิทยุดิจิทัลเป็นเพียงช่วงทดลองออกอากาศ แต่มีแนวโน้มที่ภาคประชาชนจะรับฟังวิทยุดิจิทัล คิดเป็นร้อยละ 54.48 และร้อยละ 22.29 ยังคงต้องการรับฟังวิทยุแบบดั้งเดิมผ่านเครื่องรับวิทยุระบบแอนะล็อก

7.2.4.2 ความเห็นต่อคุณสมบัติของวิทยุดิจิทัล (DAB+) ที่มีความน่าสนใจ และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องรับ

ภาพที่ 26 แผนภาพแสดงความสนใจต่อคุณสมบัติของวิทยุดิจิทัล (DAB+) และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องรับ ตารางที่ 17 ความเห็นต่อคุณสมบัติของวิทยุดิจิทัล (DAB+) ที่มีความน่าสนใจ และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องรับ (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

คุณสมบัติของวิทยุดิจิทัล (DAB+) ที่มีความน่าสนใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) เสียงคมชัดและมีคุณภาพสูง: ฟังวิทยุได้ชัดเจนแม้ในพื้นที่ที่สัญญาณอ่อน	1,860	66.67
2) ฟังก์ชันการแจ้งเตือนภัยอัตโนมัติ: รับข้อความแจ้งเตือนภัยพิบัติหรือสถานการณ์ฉุกเฉินทันที	1,508	54.05
3) สัญญาณครอบคลุมในพื้นที่ห่างไกล: สามารถฟังวิทยุได้ในทุกพื้นที่แม้จะอยู่ไกลจากเมือง	1,768	63.37
4) ประหยัดพลังงาน: เครื่องรับใช้พลังงานน้อยและมีต้นทุนการใช้งานต่ำ	1,382	49.53

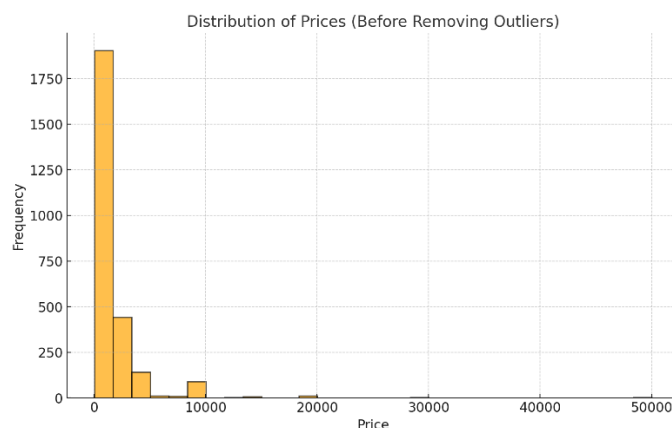
คุณสมบัติของวิทยุดิจิทัล (DAB+) ที่มีความน่าสนใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5) ข้อมูลเพิ่มเติมในระหว่างฟัง: สามารถรับข้อมูล เช่น การจราจร, สภาพอากาศ หรือข้อมูลเพลง	1,210	43.37
6) ลดปัญหาคลื่นรบกวน: ไม่มีการแทรกแซงของคลื่นสัญญาณอื่น ทำให้การฟังราบรื่นไม่สะดุด	1,424	51.04
7) ไม่มีค่าใช้จ่ายในการรับเนื้อหา ซึ่งต่างจากการใช้วิทยุออนไลน์ที่ต้องพึ่งพาสัญญาณอินเทอร์เน็ตและมีค่าใช้จ่าย	1,646	59.00
8) ไม่สนใจใช้งานวิทยุดิจิทัล	108	3.87

จากผลการสำรวจความเห็นต่อคุณสมบัติของวิทยุดิจิทัล (DAB+) ที่มีความน่าสนใจ และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องรับวิทยุดิจิทัล พบว่า สิ่งที่ได้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีความต้องการด้านคุณสมบัติมากที่สุด ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านเสียงคมชัดและมีคุณภาพสูงในการรับฟังวิทยุได้ชัดเจนแม้ในพื้นที่ที่สัญญาณอ่อน ร้อยละ 66.67 ลำดับที่ 2 ด้านสัญญาณครอบคลุมในพื้นที่ห่างไกล โดยสามารถฟังวิทยุได้ในทุกพื้นที่แม้จะอยู่ไกลจากเมือง ร้อยละ 63.37 และลำดับที่ 3 ด้านการไม่มีค่าใช้จ่ายในการรับเนื้อหา ซึ่งต่างจากการใช้วิทยุออนไลน์ที่ต้องพึ่งพาสัญญาณอินเทอร์เน็ตและมีค่าใช้จ่าย ร้อยละ 59

7.2.4.3 ราคาที่ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน ยินดีที่จะซื้อเครื่องรับวิทยุดิจิทัล

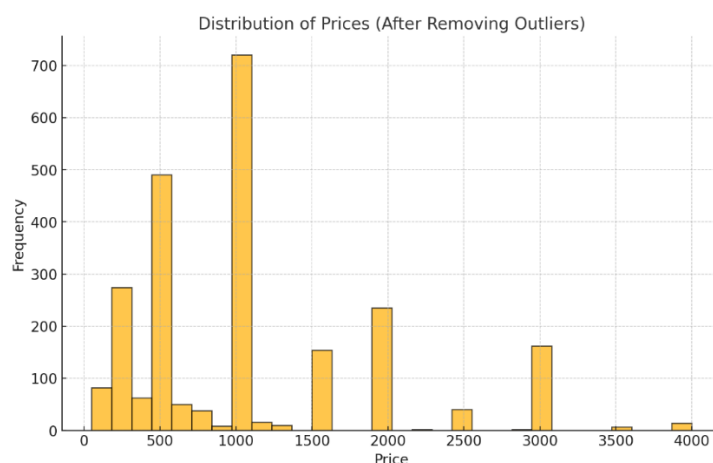
การสำรวจราคาที่ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน ยินดีที่จะซื้อเครื่องรับวิทยุดิจิทัลนั้นสำรวจโดยใช้คำถามปลายเปิด ผ่านคำถามว่า “ท่านยินดีที่จะซื้อวิทยุดิจิทัลในราคาไม่เกินกี่บาท” เพื่อเป็นการไม่จำกัดกรอบความคิดสำหรับผู้ตอบ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นต้องพิจารณาการตัดค่าสูงสุดและต่ำสุด หรือที่เรียกว่า การตัดค่าผิดปกติ หรือ Outlier trimming โดยพิจารณาจากค่าต่ำสุดหรือสูงสุดแตกต่างจากค่ากลางอย่างมาก (outlier) เพื่อช่วยลดการบิดเบือนผลลัพธ์ ซึ่งในเบื้องต้นต้องวิเคราะห์การกระจายตัวของคำตอบในเบื้องต้นก่อน

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเริ่มต้นจากการตรวจสอบข้อมูล ซึ่งมีผู้ตอบคำถามทั้งหมด 2,622 คน จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 2,790 คน คิดเป็นผู้ตอบร้อยละ 93.98 โดยคำตอบกระจายตั้งแต่ราคาต่ำสุด 50 บาท ไปจนถึงสูงสุด 50,000 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1,803.26 บาท และค่ามัธยฐานอยู่ที่ 1,000 บาท ซึ่งการกระจายตัวของคำตอบในเบื้องต้นแสดงดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 27 แผนภาพแสดงราคาที่ได้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน ยินดีที่จะซื้อเครื่องรับวิทยุดิจิทัลโดยยังไม่ตัดค่าผิดปกติ (Outliers)

ขั้นตอนต่อมาคือการตรวจสอบค่าผิดปกติ (Outliers) โดยใช้เกณฑ์ IQR (Interquartile Range)⁴⁶ เพื่อกำหนดช่วงค่าที่เหมาะสม ขอบเขตล่างและบนถูกคำนวณจากค่าควอไทล์ที่ 1 (500 บาท) และค่าควอไทล์ที่ 3 (2,000 บาท) ด้วยสมการ $Q1 - 1.5 \times IQR$ และ $Q3 + 1.5 \times IQR$ ซึ่งให้ผลลัพธ์ช่วงค่าที่เหมาะสมระหว่าง 0 ถึง 3,250 บาท

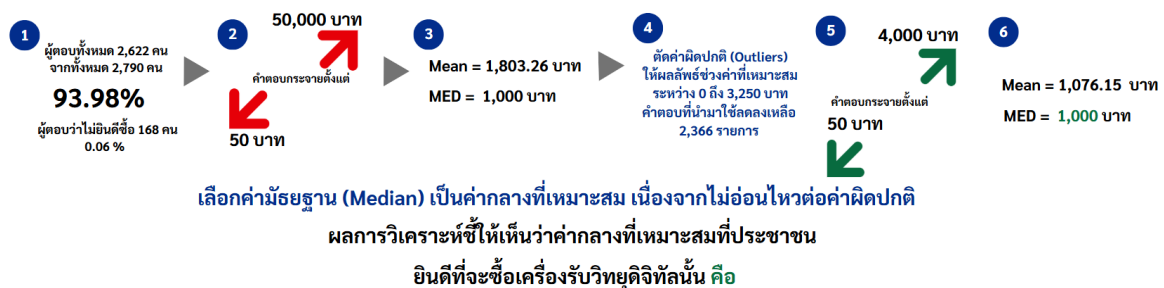

ภาพที่ 28 แผนภาพแสดงราคาที่ได้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน ยินดีที่จะซื้อเครื่องรับวิทยุดิจิทัลโดยตัดค่าผิดปกติ (Outliers) ออกแล้ว

หลังการตัดค่าผิดปกติ ข้อมูลคำตอบที่นำมาใช้คำนวณลดลงเหลือ 2,366 รายการ โดยมีการกระจายตั้งแต่ 50 บาทถึง 4,000 บาท ค่าเฉลี่ยลดลงเหลือ 1,076.15 บาท และค่ามัธยฐานยังคงอยู่ที่ 1,000 บาท การตัดสินใจเลือกค่ามัธยฐาน (Median) เป็นค่ากลางที่เหมาะสม เนื่องจากค่ามัธยฐานไม่อ่อนไหวต่อค่าผิดปกติ ซึ่งในกรณีนี้ช่วยสะท้อนราคาที่กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ยินดีจ่ายได้ดีกว่าค่าเฉลี่ย (Mean) ที่ได้รับ

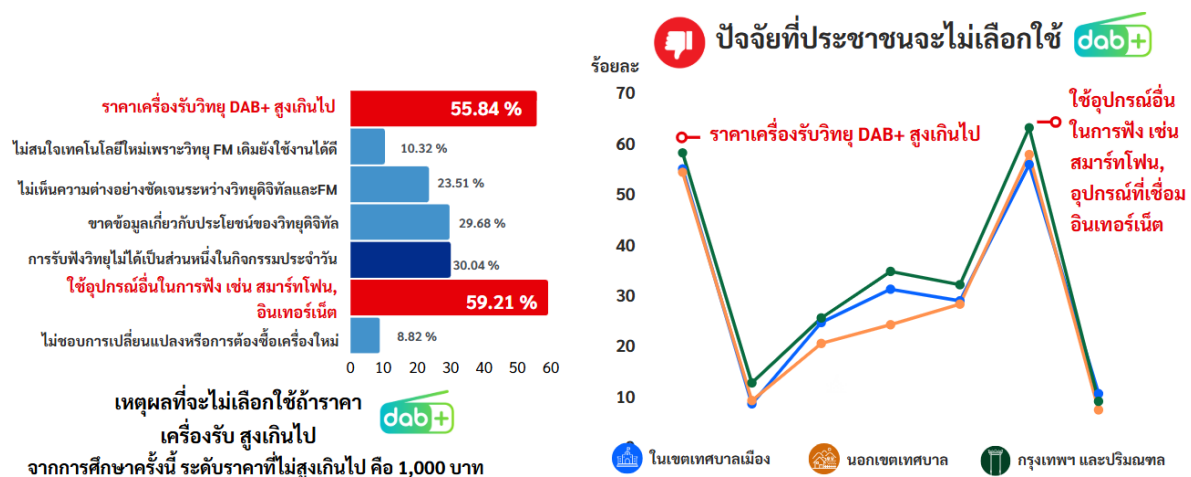
⁴⁶ Kumar, A., & Sharma, A. (2023). Outlier detection using the range distribution. In *Proceedings of the International Conference on Data Science and Applications* (pp. 123-134). Springer.

ผลกระทบจากค่าผิดปกติ Outliers สุดท้าย ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าค่ากลางที่เหมาะสมของราคาที่ได้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน ยินดีที่จะซื้อเครื่องรับวิทยุดิจิทัลนั้น คือ 1,000 บาท

ภาพที่ 29 แผนภาพแสดงราคาที่ได้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน ยินดีที่จะซื้อเครื่องรับวิทยุดิจิทัล

7.2.4.4 ปัจจัยที่มีผลต่อผู้รับบริการที่จะไม่เลือกใช้วิทยุดิจิทัล (DAB+)

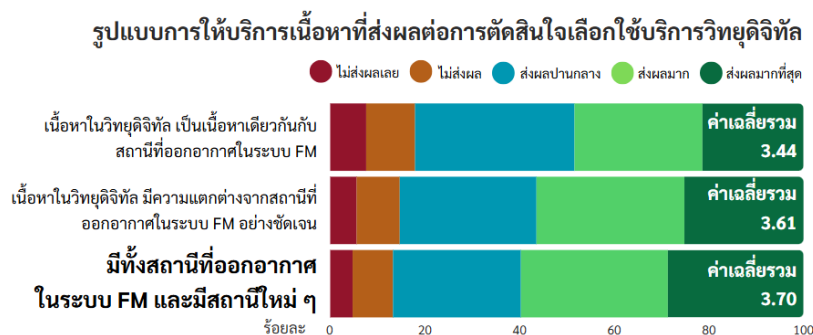
ภาพที่ 30 แผนภาพแสดงปัจจัยที่มีผลต่อประชาชนจะไม่เลือกใช้วิทยุดิจิทัล (DAB+)

ตารางที่ 18 ปัจจัยที่มีผลต่อผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน จะไม่เลือกใช้วิทยุดิจิทัล (DAB+)

ปัจจัยที่จะไม่เลือกใช้วิทยุดิจิทัล (DAB+)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) ราคาเครื่องรับวิทยุ DAB+ สูงเกินไป	1,558	55.84
2) ไม่สนใจเทคโนโลยีใหม่ เพราะวิทยุ FM เดิมยังใช้งานได้ดี	288	10.32
3) ไม่เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างวิทยุดิจิทัลและวิทยุ FM	656	23.51
4) ขาดข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของวิทยุดิจิทัล	828	29.68
5) การรับฟังวิทยุไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมประจำวัน	838	30.04
6) ใช้อุปกรณ์อื่นในการฟังเพลงหรือข่าวสาร เช่น สมาร์ทโฟน, อินเทอร์เน็ต	1,652	59.21
7) ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงหรือการต้องซื้อเครื่องใหม่	246	8.82

จากผลการสำรวจ พบว่า ด้านปัจจัยที่มีผลต่อผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชน จะไม่เลือกใช้วิทยุดิจิทัล (DAB+) ที่มากที่สุด ลำดับที่ 1 ได้แก่ มีการใช้อุปกรณ์อื่นในการฟังเพลงหรือข่าวสาร เช่น สมาร์ทโฟน อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 59.21 เพราะเป็นปัจจัยที่สามารถทดแทนได้และง่ายต่อการพกพา ลำดับที่ 2 ราคาเครื่องรับวิทยุ DAB+ สูงเกินไป คิดเป็นร้อยละ 55.84 หากมีการตั้งราคาที่สูงเกินไปจากราคาที่รับได้ของประชาชนจะเป็นส่วนประกอบสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกใช้งานวิทยุดิจิทัลเช่นกัน และลำดับที่ 3 การรับฟังวิทยุไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 30.04

7.2.4.5 รูปแบบการให้บริการเนื้อหาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการวิทยุดิจิทัล

การจัดสรรให้มีทั้งสถานีรายเดิมจากระบบ FM และมีสถานีใหม่ ๆ

ภาพที่ 31 แผนภาพแสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการให้บริการเนื้อหาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการวิทยุดิจิทัล

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นต่อรูปแบบการให้บริการเนื้อหาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการวิทยุดิจิทัล

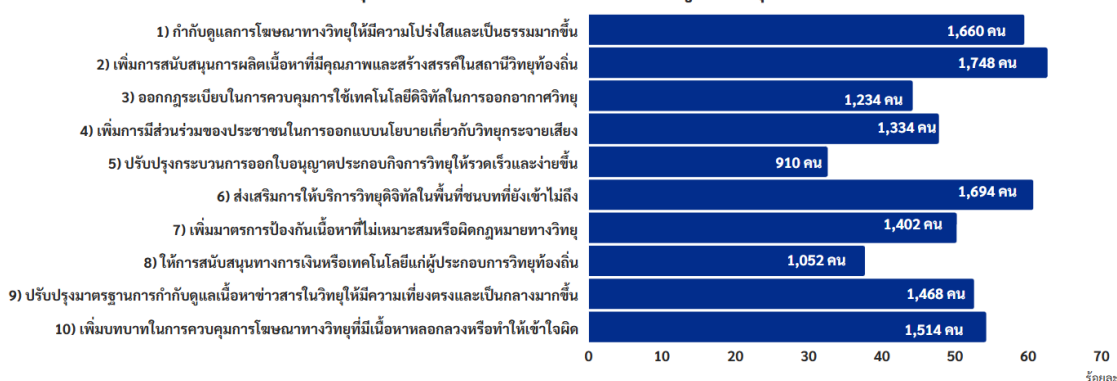
รูปแบบการให้บริการเนื้อหา	จำนวน (คน)					ค่าเฉลี่ย
	ไม่ส่งผลเลย	ไม่ส่งผล	ส่งผลปานกลาง	ส่งผลมาก	ส่งผลมากที่สุด	
1) เนื้อหาในวิทยุดิจิทัล เป็นเนื้อหาเดียวกันกับสถานีที่ออกอากาศในระบบ FM	212	288	940	754	596	3.44
2) เนื้อหาในวิทยุดิจิทัล มีความแตกต่างจากสถานีที่ออกอากาศในระบบ FM อย่างชัดเจน	156	254	806	872	702	3.61
3) มีทั้งสถานีที่ออกอากาศในระบบ FM และมีสถานีใหม่ ๆ	132	238	754	866	800	3.70

จากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนต่อรูปแบบการให้บริการเนื้อหาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการวิทยุดิจิทัล พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเกิน 3.00 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่ไปในทิศทางเดียวกันที่แสดงว่า รูปแบบการให้บริการเนื้อหาส่งผลมากต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการวิทยุดิจิทัล หากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจะเห็นว่า ลำดับที่ 1 รูปแบบการให้บริการที่มีทั้งสถานีที่ออกอากาศในระบบ FM และมีสถานีใหม่ ๆ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการอยู่ที่ค่าเฉลี่ยที่ 3.70 ลำดับที่ 2 รูปแบบการให้บริการเนื้อหาในวิทยุดิจิทัล มีความแตกต่างจากสถานีที่ออกอากาศในระบบ FM อย่างชัดเจน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการอยู่ที่ค่าเฉลี่ยที่ 3.61 และลำดับที่ 3 รูปแบบการให้บริการเนื้อหาในวิทยุดิจิทัล เป็นเนื้อหาเดียวกันกับสถานีที่ออกอากาศในระบบ FM ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการอยู่ที่ค่าเฉลี่ยที่ 3.44

7.2.5 ความเห็นต่อความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

7.2.5.1 ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีความคาดหวังให้ กสทช. ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ เพื่อให้การกำกับดูแลวิทยุกระจายเสียงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

ความคาดหวังให้ กสทช. ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ เพื่อให้การกำกับดูแลวิทยุกระจายเสียงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภาพที่ 32 แผนภาพแสดงความคาดหวังให้ กสทช. ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ เพื่อให้การกำกับดูแลวิทยุกระจายเสียงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 20 ความคิดเห็นต่อความคาดหวังให้ กสทช. ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ เพื่อให้การกำกับดูแลวิทยุกระจายเสียงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

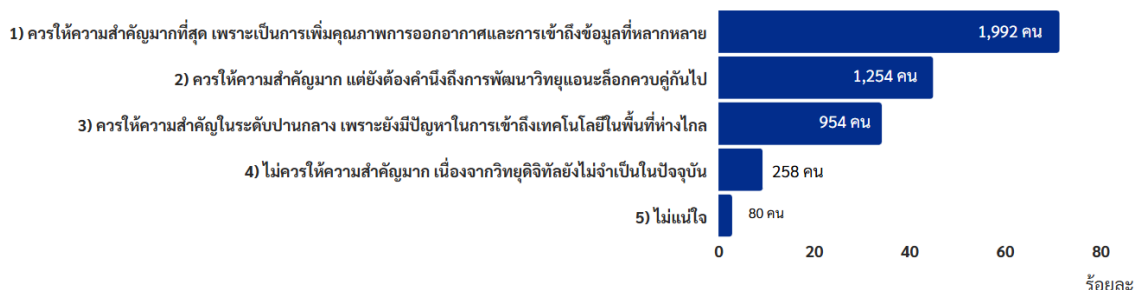
ความคาดหวังให้ กสทช. ปรับปรุงบทบาทหน้าที่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) กำกับดูแลการโฆษณาทางวิทยุให้มีความโปร่งใสและเป็นธรรมมากขึ้น	1,660	59.50
2) เพิ่มการสนับสนุนการผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพและสร้างสรรค์ในสถานีวิทยุท้องถิ่น	1,748	62.65
3) ออกกฎระเบียบในการควบคุมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกอากาศวิทยุ	1,234	44.23

ความคาดหวังให้ กสทช. ปรับปรุงบทบาทหน้าที่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4) เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกแบบนโยบายเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง	1,334	47.81
5) ปรับปรุงกระบวนการออกใบอนุญาตประกอบกิจการวิทยุให้รวดเร็วและง่ายขึ้น	910	32.62
6) ส่งเสริมการให้บริการวิทยุดิจิทัลในพื้นที่ชนบทที่ยังเข้าไม่ถึง	1,694	60.72
7) เพิ่มมาตรการป้องกันเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมหรือผิดกฎหมายทางวิทยุ	1,402	50.25
8) ให้การสนับสนุนทางการเงินหรือเทคโนโลยีแก่ผู้ประกอบการวิทยุท้องถิ่น	1,052	37.71
9) ปรับปรุงมาตรฐานการกำกับดูแลเนื้อหาข่าวสารในวิทยุให้มีความเที่ยงตรงและเป็นกลางมากขึ้น	1,468	52.62
10) เพิ่มบทบาทในการควบคุมการโฆษณาทางวิทยุที่มีเนื้อหาหลอกลวงหรือทำให้เข้าใจผิด	1,514	54.27

จากผลการสำรวจความคิดเห็นต่อความคาดหวังให้ กสทช. ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ เพื่อให้การกำกับดูแลวิทยุกระจายเสียงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น พบว่า ความคิดเห็นของผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีความคาดหวังให้ กสทช. ปรับปรุงบทบาทหน้าที่มากที่สุด ได้แก่ ต้องการให้เพิ่มการสนับสนุนการผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพและสร้างสรรค์ในสถานวิทยุท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 62.65 ลำดับถัดมาต้องการให้ส่งเสริมการให้บริการวิทยุดิจิทัลในพื้นที่ชนบทที่ยังเข้าไม่ถึง คิดเป็นร้อยละ 60.72 และต้องการให้กำกับดูแลการโฆษณาทางวิทยุให้มีความโปร่งใสและเป็นธรรมมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 59.50

7.2.5.2 ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีความคิดเห็นต่อความสำคัญด้านการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีการออกอากาศวิทยุดิจิทัลเป็นสิ่งที่ กสทช. ควรให้ความสำคัญ

ความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีการออกอากาศวิทยุดิจิทัลเป็นสิ่งที่ กสทช. ควรให้ความสำคัญ

ภาพที่ 33 แผนภาพแสดงความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีการออกอากาศวิทยุดิจิทัลเป็นสิ่งที่ กสทช. ควรให้ความสำคัญ

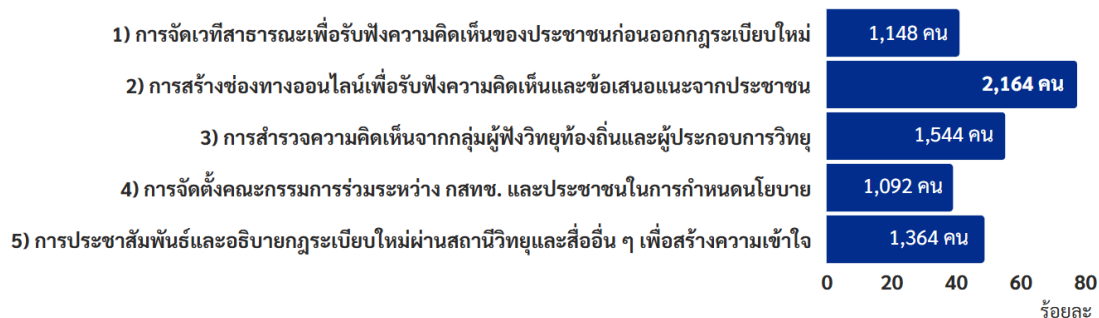
ตารางที่ 21 ความคิดเห็นต่อความสำคัญด้านการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีการออกอากาศวิทยุดิจิทัลเป็นสิ่งที่ กสทช. ควรให้ความสำคัญ (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

ความสำคัญต่อการส่งเสริมเทคโนโลยีการออกอากาศวิทยุดิจิทัล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) ควรให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นการเพิ่มคุณภาพการออกอากาศและการเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลาย	1,992	71.40
2) ควรให้ความสำคัญมาก แต่ยังคงคำนึงถึงการพัฒนาวิทยุแอนะล็อกควบคู่กันไป	1,254	44.95
3) ควรให้ความสำคัญในระดับปานกลาง เพราะยังมีปัญหาในการเข้าถึงเทคโนโลยีในพื้นที่ห่างไกล	954	34.19
4) ไม่ควรให้ความสำคัญมาก เนื่องจากวิทยุดิจิทัลยังไม่จำเป็นในปัจจุบัน	258	9.25
5) ไม่แน่ใจ	80	2.87

จากผลการสำรวจพบว่า ความคิดเห็นโดยส่วนมากของผู้รับบริการต่อความสำคัญด้านการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีการออกอากาศวิทยุดิจิทัล เรียงลำดับจากมากที่สุด ลำดับที่ 1 ได้แก่ การส่งเสริมเทคโนโลยีการออกอากาศวิทยุดิจิทัลควรให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นการเพิ่มคุณภาพการออกอากาศและการเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 71.40 ลำดับที่ 2 ได้แก่ การส่งเสริมเทคโนโลยีการออกอากาศวิทยุดิจิทัลควรให้ความสำคัญมาก แต่ยังคงคำนึงถึงการพัฒนาวิทยุแอนะล็อกควบคู่กันไป คิดเป็นร้อยละ 44.95 และลำดับที่ 3 ได้แก่ การส่งเสริมเทคโนโลยีการออกอากาศวิทยุดิจิทัลควรให้ความสำคัญในระดับปานกลาง เพราะยังมีปัญหาในการเข้าถึงเทคโนโลยีในพื้นที่ห่างไกล คิดเป็นร้อยละ 34.19 ซึ่งจากความคิดเห็นดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนต้องการให้ กสทช. ควรให้ความสำคัญมากถึงมากที่สุด ต่อการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีการออกอากาศวิทยุดิจิทัล

7.2.5.3 ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีความเห็นด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจของ กสทช. เกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง

ความเห็นด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจของ กสทช. เกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง

ภาพที่ 34 แผนภาพแสดงความเห็นด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจของ กสทช. เกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง

ตารางที่ 22 ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนมีความเห็นด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจของ กสทช. เกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง (ตอบคำถามได้หลายข้อ)

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการตัดสินใจของ กสทช.	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) การจัดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนออกกฎระเบียบใหม่	1,148	41.15
2) การสร้างช่องทางออนไลน์เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน	2,164	77.56
3) การสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ฟังวิทยุท้องถิ่นและผู้ประกอบการวิทยุ	1,544	55.34
4) การจัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่าง กสทช. และประชาชนในการกำหนดนโยบาย	1,092	39.14
5) การประชาสัมพันธ์และอธิบายกฎระเบียบใหม่ผ่านสถานีวิทยุและสื่ออื่น ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจ	1,364	48.89

จากผลการสำรวจความเห็นด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจของ กสทช. เกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้รับบริการสื่อหรือผู้ใช้งานภาคประชาชนต้องการมีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจของ กสทช. มากที่สุด ลำดับที่ 1 ได้แก่ การสร้างช่องทางออนไลน์เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน คิดเป็นร้อยละ 77.56 ลำดับที่ 2 ได้แก่ การสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ฟังวิทยุท้องถิ่นและผู้ประกอบการวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 55.34 และลำดับที่ 3 ได้แก่ การประชาสัมพันธ์และอธิบายกฎระเบียบใหม่ผ่านสถานีวิทยุและสื่ออื่น ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 48.89

7.3 สรุปผลการสำรวจข้อมูล

7.3.1 สรุปผลการสำรวจข้อมูลด้านพฤติกรรมและความเห็นของประชาชนในการใช้งานสื่อในสภาวะวิกฤต

จากผลสำรวจชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของสื่อในสภาวะวิกฤต โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ประชาชนส่วนใหญ่เผชิญวิกฤตที่เกี่ยวข้องกับ โรคระบาด (ร้อยละ 78.64) ตามมาด้วย วิกฤตทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ 66.24) และ ภัยธรรมชาติ (ร้อยละ 37.92) สื่อที่ได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงวิกฤต ได้แก่ โทรทัศน์ (ร้อยละ 63.73–75.05) ซึ่งประชาชนให้ความเชื่อมั่นมากที่สุด รองลงมาคือ สื่อสังคมออนไลน์ (ร้อยละ 41.65–54.48) และ วิทยุ (ร้อยละ 19.57–27.74) ซึ่งมีบทบาทมากขึ้นในวิกฤตที่ต้องการข้อมูลเฉพาะพื้นที่ เช่น ภัยธรรมชาติหรือวิกฤตในพื้นที่ชนบท

จากผลการสำรวจดังกล่าว สำนักงาน กสทช. ควรพิจารณา เพิ่มประสิทธิภาพการแจ้งเตือนภัยผ่านวิทยุ กสทช. ควรพัฒนาระบบการแจ้งเตือนอัตโนมัติที่สามารถเชื่อมต่อกับศูนย์เตือนภัยในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น เพื่อให้การแจ้งเตือนเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ลำดับถัดมาคือ เสริมสร้างความเชื่อมั่นในวิทยุท้องถิ่น โดยส่งเสริมการใช้วิทยุในระดับท้องถิ่นเป็นช่องทาง เผยแพร่ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับเส้นทางอพยพ ศูนย์พักพิง และแผนช่วยเหลือในสภาวะวิกฤต

ประการสำคัญ ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างระบบโครงข่ายสำรอง โดยพัฒนาโครงข่ายสำรองสำหรับ วิทยุในกรณีที่โครงข่ายหลักได้รับผลกระทบ เช่น การใช้เทคโนโลยีดาวเทียมหรือระบบคลื่นความถี่สำรอง

7.3.2 สรุปผลการสำรวจข้อมูลด้านความเห็นต่อนโยบายวิทยุในระบบดิจิทัล

จากผลสำรวจสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่แสดงความสนใจใน วิทยุออนไลน์ (ร้อยละ 79.07) และ วิทยุ ดิจิทัล (ร้อยละ 54.48) โดยเฉพาะกลุ่มผู้ฟังที่ต้องการคุณภาพเสียงที่คมชัด (ร้อยละ 66.67) และสัญญาณที่ ครอบคลุมพื้นที่ห่างไกล (ร้อยละ 63.37) อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่วิทยุ ดิจิทัล ได้แก่ ราคาที่สูงของเครื่องรับ (ร้อยละ 55.84) และการที่ประชาชนยังไม่เห็นความแตกต่างที่ชัดเจนเมื่อ เทียบกับอุปกรณ์อื่น เช่น สมาร์ทโฟน (ร้อยละ 59.21) ด้านราคาที่ประชาชนยินดีจ่ายสำหรับเครื่องรับวิทยุ ดิจิทัลอยู่ที่ค่ามัธยฐาน 1,000 บาท

จากผลการสำรวจดังกล่าว สำนักงาน กสทช. ควร กระตุ้นการรับรู้ในด้านผู้รับบริการในประเด็น ดังนี้

- 1) **ลดต้นทุนเครื่องรับวิทยุดิจิทัล** สนับสนุนผู้ผลิตในการพัฒนาเครื่องรับราคาประหยัดผ่านกองทุน วิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยี
- 2) **เพิ่มการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของวิทยุดิจิทัล** จัดทำแคมเปญประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ เกี่ยวกับคุณสมบัติเด่นของวิทยุดิจิทัล เช่น ความคมชัดและการเข้าถึงข้อมูลฉุกเฉิน
- 3) **ทดลองการให้บริการในพื้นที่นำร่อง** เริ่มต้นโครงการในพื้นที่ที่มีการใช้งานวิทยุสูง เช่น ชุมชน ชนบทหรือพื้นที่ที่วิทยุ FM ได้รับความนิยม
- 4) **ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน** ทำงานร่วมกับองค์กรต่าง ๆ เช่น กรมประชาสัมพันธ์และ หน่วยงานด้านการแจ้งเตือนภัย เพื่อใช้ประโยชน์จากวิทยุดิจิทัลในบริบทที่เกี่ยวกับความปลอดภัยและข้อมูล สาธารณะ

7.3.3 สรุปผลการสำรวจข้อมูลด้านความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อ การกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

จากผลการสำรวจ ประชาชนมีความคิดเห็นว่า กสทช. ควรปรับปรุงบทบาทในการกำกับดูแลกิจการ วิทยุกระจายเสียงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป โดย ประเด็นที่ประชาชนให้ความสำคัญสูงสุด ได้แก่ การส่งเสริมเนื้อหาที่มีคุณภาพในสถานีท้องถิ่น (ร้อยละ 62.65)

การลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงคลื่นความถี่ในพื้นที่ชนบท (ร้อยละ 60.72) และการสร้างกลไกตรวจสอบการโฆษณาที่เป็นธรรมในสื่อวิทยุ (ร้อยละ 59.50)

จากความคิดเห็นที่ได้กล่าวมา กสทช. ควรพิจารณาปรับปรุงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง ดังนี้

- 1) **ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง** แก้ไขบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับการกำกับดูแลสื่อดิจิทัล เช่น การกำหนดมาตรฐานคลื่นความถี่และระบบออกอากาศที่รองรับวิทยุดิจิทัล
- 2) **สนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย** จัดตั้งกองทุนสนับสนุนเพื่อช่วยเหลือสถานีวิทยุในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร
- 3) **พัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน** อบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีใหม่ และพัฒนาโครงข่ายที่สามารถรองรับการกระจายเสียงดิจิทัลในพื้นที่ห่างไกล
- 4) **เสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาค** ร่วมมือกับหน่วยงานในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นในการกำหนดนโยบายและกลไกการกำกับดูแล เพื่อสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงและการใช้ทรัพยากร

บทที่ 8

รายงานผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้กำหนดนโยบายด้านการตรวจสอบ (Policy maker) และ/ หรือ ผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษา

8.1 ขอบเขตการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้กำหนดนโยบายด้านการตรวจสอบ (Policy maker) และ/ หรือผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษา

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้กำหนดนโยบายด้านการตรวจสอบ (Policy maker) และ/ หรือผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษาโดยนำเสนอข้อมูลร่างสรุปผลการศึกษาตามขอบเขตของงานข้อ 4.3.2 และสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาความเห็นต่อ การบริหาร การเปลี่ยนแปลงของสำนักงาน กสทช. และการแก้ปัญหาเชิงนโยบาย จำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน

8.2 การดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

8.2.1 รายนามการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้กำหนดนโยบายด้านการตรวจสอบ (Policy maker) และ/ หรือผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษา

ตารางที่ 23 รายนาม และรายละเอียดของหน่วยงานของผู้ให้การสัมภาษณ์เชิงลึก

รายนาม	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1. พลอากาศโท ดร. ธนพันธุ์ หรรษาเจริญ	กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ ด้านกิจการ กระจายเสียง	กสทช.
2. นาย สุทนต์ กล้าการขาย	สมาชิกวุฒิสภา, รองประธาน กรรมาธิการการเทคโนโลยี สารสนเทศ การสื่อสาร และ การโทรคมนาคม, ประธานคณะอนุ กรรมาธิการ กิจการกระจายเสียง	วุฒิสภา

รายนาม	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
	กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม	
3. นาย ชิบ จิตนิยม	สมาชิกวุฒิสภา, กรรมการ การเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม	วุฒิสภา
4. นาย นรเศรษฐ์ รัชฎากร	สมาชิกวุฒิสภา, รองประธาน คณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชน สิทธิ มนุษยชน สิทธิ เสรีภาพ และ การคุ้มครองผู้บริโภค	วุฒิสภา
5. ดร.ณัฐพล ประดิษฐ์ผลเลิศ	อนุกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม วุฒิสภา	วุฒิสภา
6. นายอภิสิทธิ์ จันทน์เจนจบ	อนุกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม วุฒิสภา	วุฒิสภา
7. นางสาวอรศรี ศรีระชา	ผู้อำนวยการส่วนอนุญาตและกำกับ 2 สำนักกิจการดาวเทียมสื่อสาร	สำนักงาน กสทช.
8. นายเอกนรินทร์ ยุพาพิน	ผู้อำนวยการส่วนโครงข่ายที่ใช้คลื่น ความถี่	สำนักงาน กสทช.
9. นาย อภิชาติ ทรัพย์สมบัติ	วิศวกรปฏิบัติการระดับสูง สำนักวิศวกรรมและเทคโนโลยี ในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์	สำนักงาน กสทช.
10. นายชินประภา ปิ่นแก้ว	วิศวกรปฏิบัติการระดับสูง สำนักวิศวกรรมและเทคโนโลยี ในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์	สำนักงาน กสทช.
11. นางสาวนพรัตน์ ป้อมสุข	วิศวกรปฏิบัติการระดับสูง สำนักวิศวกรรมและเทคโนโลยีใน กิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์	สำนักงาน กสทช.
12. นาย คเชนทร์ กรรณิกา	รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	กรมประชาสัมพันธ์

รายนาม	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
13. นางสาว อมรรัตน์ ตั้งขันติธรรม	กรรมการผู้จัดการ	บริษัทลูกทุ่งเน็ตเวิร์ค 24 ชั่วโมง จำกัด
14. นาย อภิสิทธิ์ ปุณณะนิจิ	ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารเทคโนโลยีและสารสนเทศ	บริษัท จีเอ็มเอ็ม มีเดีย จำกัด (มหาชน)
15. ผศ.อนุพร สุวรรณวาทกิจ	ผู้อำนวยการใหญ่	สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
16. นายสุธี สุวรรณประภา	ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารวิศวกรรมสำนักวิศวกรรมโครงข่าย	บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
17. นายบัณฑิต รักวีระธรรม	ผู้จัดการส่วนสื่อสารและควบคุมสัญญาณ สำนักวิศวกรรมโครงข่าย	บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
18. นาย อนุพนธ์ เตจ๊ะวันโน	ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนารัฐกิจภาคพื้นเอเชีย	บริษัท Paneda Tech AB

8.2.2 ภาพรวมการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้กำหนดนโยบายด้านการตรวจสอบ (Policy maker) และ/หรือผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษา

ขอบเขต

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

เพื่อศึกษาความเห็นต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงของสำนักงาน กสทช. และการแก้ปัญหาเชิงนโยบาย

ภาพที่ 35 ภาพรวมการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

8.3 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

8.3.1 ประเด็นที่เป็นข้อพิจารณาเชิงนโยบาย เมื่อรับทราบผลการศึกษา

กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ด้านกิจการกระจายเสียง ได้กล่าวถึง กิจการกระจายเสียงว่ามีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการของสังคมในสถานะฉุกเฉินได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในระบบแอนะล็อก การตอบสนองดังกล่าวมีข้อจำกัดทั้งในด้านขอบเขตและความรวดเร็วในการแจ้งเตือน แต่ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วถึง เช่น ระบบการเตือนภัยฉุกเฉิน (Emergency Warning System: EWS) ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการบรรจุแนวทางดังกล่าวไว้ในแผนแม่บทอย่างชัดเจน เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้ประกอบการ อีกทั้งยังมุ่งหวังให้เป็นเครือข่ายสาธารณะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเตือนภัยเพื่อความปลอดภัยของสังคมและประชาชนอย่างยั่งยืน

สมาชิกวุฒิสภาท่านที่ 1 แสดงความกังวลเกี่ยวกับพื้นที่ให้บริการ (Coverage Area) ของวิทยุกระจายเสียงในระบบแอนะล็อกเดิมที่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ห่างไกลและนอกเขตเทศบาล เนื่องจากไม่มีความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจ จึงเสนอให้พิจารณาขอบเขตพื้นที่บริการของวิทยุดิจิทัลเพื่อเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว พร้อมทั้งแนะนำการใช้โครงข่ายแอนะล็อกเสริมในลักษณะเฉพาะกิจในพื้นที่ที่โครงข่ายดิจิทัลยังเข้าไม่ถึง ตามตัวอย่างจากต่างประเทศ แนวทางนี้จะช่วยสร้างความต่อเนื่องในการให้บริการ สนับสนุนความยั่งยืนของอุตสาหกรรม และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง ท่านที่ 2 กล่าวว่า DAB+ ควรถูกกำหนดให้เป็นระบบหลักในการดำเนินงาน เนื่องจากมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการได้รวดเร็ว ภายใต้การพัฒนาแอปพลิเคชันที่ร่วมมือกับภาคเอกชน ที่มีการพัฒนาอยู่แล้ว โดยเฉพาะ กสทช. ควรเป็นผู้ดำเนินการหลักในการส่งเสริมและกำหนดนโยบาย ทั้งนี้ จากการติดตามการดำเนินการของกรมการโทรคมนาคม พบว่ามีความคืบหน้า แต่ควรเร่งรัดการเปิดตัวให้ทันการณ์ ด้านท่านที่ 3 มีความเข้าใจว่าปัจจุบัน กสทช. อยู่ระหว่างการดำเนินการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับระบบเตือนภัยพิบัติ ซึ่งเป็นหัวข้อที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างต่อเนื่อง จากการลงพื้นที่ทั้งในภาคเหนือและภาคใต้ ยังพบข้อจำกัดในเรื่องการเตือนภัยที่ครอบคลุมทั้งระบบราชการ เช่น ระบบโทรทัศน์ดิจิทัลที่ยังไม่มีการเตือนภัยอย่างชัดเจน อีกทั้งปัญหาด้านความน่าเชื่อถือของการเตือนภัย เช่น การเตือนภัยที่ไม่เกิดเหตุจริง ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในระบบ ทั้งนี้ ควรมีการจัดตั้งองค์กรเดียวที่รับผิดชอบหลัก เช่น หากกรมประชาสัมพันธ์เป็นผู้ดำเนินการเรื่องนี้ ความน่าเชื่อถือและการตอบรับจากประชาชนน่าจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อนุกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม วุฒิสภา กล่าวว่า มีความกังวลเกี่ยวกับการดำเนินงานที่ขาดความชัดเจน เช่น การจัดสรรคลื่นความถี่ที่ควรสื่อสารล่วงหน้าอย่างน้อย 2 ปี เพื่อให้หน่วยงานระดับกรมหรือกระทรวงเตรียมแผนงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างได้ทันเวลา อีกทั้งมาตรฐานเครื่องรับและการออกใบอนุญาตยังไม่ชัดเจน ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อระบบ DAB+ ราคาของเครื่องรับควรถูกกำกับให้มีตัวเลือกพื้นฐานไม่เกิน 1,000 บาท เพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย

พร้อมกับปรับปรุงการสื่อสารเกี่ยวกับประโยชน์ของวิทยุดิจิทัล ปัจจัยเหล่านี้ รวมถึงตลาดวิทยุที่อยู่ในช่วงขาลง ทำให้ผู้ประกอบการขาดความมั่นใจในการลงทุนในระบบใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ผู้แทนจากกรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมในภาวะวิกฤต พบว่าประชาชนมักพึ่งพาข่าวสารจากกรมประชาสัมพันธ์ เนื่องจากมีความน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะด้านการเตือนภัย อย่างไรก็ตาม ควรนิยามคำว่า "การเตือนภัย" ให้ชัดเจนในเชิงป้องกันล่วงหน้า (Early Warning) ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถลดความเสียหายได้มากที่สุด แผนการเตือนภัยต้องมีความน่าเชื่อถือ และมีการแจ้งเตือนด้วยเสียงหรือสัญญาณที่ทำให้ผู้รับสารสามารถรับรู้ได้อย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งให้คำแนะนำแนวทางแก้ไขหรือการป้องกันตัวเอง เช่น การอพยพออกจากพื้นที่วิกฤต การแจ้งเตือนภัยในประเทศไทยยังไม่เน้นระบบ Early Warning อย่างจริงจัง เนื่องจากไม่ได้อยู่ในพันธกิจหลักของกรมประชาสัมพันธ์ และยังไม่มีกำหนดให้เป็นหน้าที่อย่างชัดเจน กรมจึงใช้วิธีการยกเลิกรายการปกติในช่วงวิกฤตเพื่อนำเสนอข้อมูลสถานการณ์แทน ซึ่งเป็นลักษณะของการกู้ภัยมากกว่าการเตือนภัย

ผู้แทนสำนักงาน กสทช. **สำนักที่ 1** กล่าวว่า ความสำเร็จของวิทยุดิจิทัลขึ้นอยู่กับ การสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนทดลองรับฟังในระยะแรก โดยต้องพัฒนาเนื้อหาที่น่าสนใจและตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับฟังที่ยั่งยืน การออกแบบเนื้อหาที่ตรงความต้องการจะช่วยเพิ่มโอกาสในการดึงดูดผู้ฟังและส่งเสริมการใช้งานในระยะยาว **สำนักที่ 2** กล่าวว่า การผลักดันวิทยุดิจิทัลต้องให้ความสำคัญกับผู้ฟัง (User) และเนื้อหา (Content) เป็นหลัก เนื่องจากเนื้อหาเป็นหัวใจสำคัญของการดึงดูดความสนใจ และสร้างความผูกพันกับผู้ฟัง (Content is King) ในขณะที่แพลตฟอร์ม (Platform) ทำหน้าที่เป็นช่องทางที่ช่วยให้เนื้อหาสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Platform is Queen) การออกแบบเนื้อหาที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ฟังในแต่ละพื้นที่ รวมถึงการเลือกใช้แพลตฟอร์มที่เหมาะสม เช่น วิทยุดิจิทัล DAB+ หรือแอปพลิเคชันออนไลน์ จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจและสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้ฟัง อันเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันวิทยุดิจิทัลให้ประสบความสำเร็จและเกิดความยั่งยืนในตลาด

ด้านผู้แทนสำนักงาน กสทช. **สำนักที่ 3** กล่าวว่า ประเด็นที่น่ากังวลคือ ความสามารถในการเข้าถึงของผู้รับบริการ โดยเฉพาะกลุ่มประชาชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลและพื้นที่ห่างไกล ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากราคาของเครื่องรับ DAB+ ที่สูง ซึ่งจากผลการสำรวจพบว่า ร้อยละ 59 ของผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าราคาเครื่องรับมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้งาน ดังนั้น การลดต้นทุนของอุปกรณ์และการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของ DAB+ จึงเป็นมาตรการที่ควรได้รับการส่งเสริมอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะในขั้นตอนการทดลองให้บริการในปี พ.ศ. 2568 ซึ่งคาดว่าจะช่วยสร้างตลาดและกระตุ้นการใช้งานในกลุ่มผู้รับบริการอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในส่วนของประเด็นเกี่ยวกับโลโก้สำหรับประชาชน ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากใช้ระบบการยื่นรับรองตนเอง (Self-Declaration of Conformity) ซึ่งผู้จำหน่ายอุปกรณ์เป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของเครื่องเอง ดังนั้น สำนักงาน กสทช. ควรพิจารณากำหนดข้อความหรือถ้อยคำที่ชัดเจน เพื่อยืนยันให้ผู้จำหน่ายเครื่องรับสามารถใช้อ้างอิงถึงมาตรฐานของ

เครื่องรับได้อย่างถูกต้องและโปร่งใส ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค ตลอดจนสนับสนุนการยอมรับในคุณภาพและความน่าเชื่อถือของอุปกรณ์ดังกล่าวในตลาด

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ **รายชื่อที่ 1** กล่าวว่า ความกังวลหลักคือความไม่ชัดเจนของนโยบาย เช่น การประมวลผลข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อสถานียอดออกอากาศที่ยังไม่มีระบบใบอนุญาตชัดเจน ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถวางแผนธุรกิจได้เต็มที่ ตัวอย่างเช่น การขายแพ็คเกจโฆษณาต้องพึ่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และส่งผลให้ลูกค้าขาดความเชื่อมั่น อีกทั้งยังมีปัญหาด้านการตอบสนองต่อผู้ฟังรุ่นใหม่ที่ใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น รวมถึงวิทยุถูกมองเป็นสื่อเก่าที่ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นโยบายจึงควรเร่งแก้ไขเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการและสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการ **รายชื่อที่ 2** กล่าวว่า การพัฒนาเนื้อหาที่ตอบสนองความต้องการของผู้ฟังในระดับท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ที่ไม่ต้องการเนื้อหาส่วนกลางหรือระดับประเทศมากนัก รายการที่เหมาะสม เช่น รายการสนทนาให้ความรู้ ควรถูกออกแบบให้เหมาะสมกับช่วงเวลาการรับฟัง เช่น ช่วงคำสำหรับรายการสารคดีหรือให้ความรู้ ส่วนกลุ่มผู้ใช้แรงงานควรมีรายการที่เหมาะสมในช่วงเวลาทำงาน อย่างไรก็ตาม ความน่าสนใจของเนื้อหาในระบบดิจิทัลยังเป็นเรื่องท้าทายผู้ประกอบการต้องพัฒนาเนื้อหาให้สร้างสรรค์และตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่เพื่อเพิ่มการดึงดูด **รายชื่อที่ 3** กล่าวว่า จากผลการศึกษา พบว่าผู้ฟังมีความพร้อมในการซื้ออุปกรณ์ แต่ยังมีคำถามเกี่ยวกับนโยบายการประชาสัมพันธ์ที่ต้องครอบคลุมกลุ่มผู้ฟังทุกกลุ่ม เช่น การใช้ช่องทาง TikTok หรืออินฟลูเอนเซอร์ ด้านการกระจายเครื่องรับยังต้องพิจารณาว่าครอบคลุมพื้นที่บริการไม่น้อยกว่า 50% จึงจะสามารถสร้างตลาดที่เพียงพอ การเปิดช่องรายการใหม่แม้ผู้ประกอบการเดิมจะมีศักยภาพมากกว่า แต่ยังคงกังวลเรื่องต้นทุนโครงข่ายและใบอนุญาต สำหรับพื้นที่ต่างจังหวัด การผลิตเนื้อหาควรสอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่นซึ่งต่างจากกรุงเทพฯ ในระยะเริ่มต้น ผู้ให้บริการอาจเผชิญปัญหาความคุ้มทุน และระยะเวลา 5 ปีจึงจะคืนทุน ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมทดลองระบบใหม่

ผู้รับใบอนุญาตประเภทบริการสาธารณะ กล่าวว่า ผู้ประกอบการต้องปรับตัวทั้งในด้านเนื้อหาและการนำเสนอผ่านสื่อผสม เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เปลี่ยนแปลงไป ความท้าทายอยู่ที่การสร้างเนื้อหาที่ตอบโจทย์ผู้ฟังในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งมักมีความต้องการแตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้ฟังในเขตท้องถิ่นที่มุ่งเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ อย่างไรก็ตาม การขาดความชัดเจนในนโยบาย เช่น การประมวลผลข้อมูลและการจัดสรรทรัพยากร ยังเป็นอุปสรรคสำคัญ นอกจากนี้ การที่ผู้ฟังมีตัวเลือกในการรับข้อมูลข่าวสารมากขึ้น ทั้งทางออนไลน์และแพลตฟอร์มอื่น ๆ ทำให้วิทยุต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรง ผู้ให้บริการต้องหาวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจและตอบโจทย์ความต้องการทั้งในระดับส่วนตัวและส่วนรวมของผู้ฟัง

ผู้บริหารหน่วยงานให้บริการโครงข่ายระดับนานาชาติ กล่าวว่า จากการพิจารณานโยบายในปัจจุบัน พบว่ามาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของเครื่องรับยังมีความอ่อนปรนมากเกินไป อาทิ การไม่มีการติดตั้งเกอรัรับรองมาตรฐานบนเครื่องรับ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค ส่งผลให้เครื่องรับที่เข้าสู่ตลาดอาจมาจากแหล่งผลิตที่หลากหลายและมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ หากไม่มีการควบคุมอย่างเหมาะสม

อาจนำไปสู่การใช้งานเครื่องรับที่ไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งอาจกระทบต่อทัศนคติของผู้ใช้งานที่มีต่อเทคโนโลยี DAB+ ในระยะยาวได้

8.3.2 ความเห็นเชิงนโยบายต่อผลการศึกษาที่ประชาชนต้องการให้มีทั้งสถานีรายเดิมจากระบบ FM และมีสถานีใหม่ ๆ ให้บริการในวิทยุระบบดิจิทัล

สมาชิกรัฐสภาเห็นว่า **เนื้อหาท้องถิ่น** เป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดผู้ฟังวิทยุกระจายเสียง จึงควรสนับสนุนความรู้และพัฒนาทักษะการผลิตเนื้อหาให้ตอบโจทย์ประชาชนในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะสถานีวิทยุท้องถิ่นกว่า 2,000 สถานีที่แสดงความประสงค์เข้าสู่ระบบแอนะล็อก ควรได้รับการยกระดับมาตรฐานการประกอบกิจการ กระบวนการนี้ควรเริ่มต้นก่อนการขยายเข้าสู่ระบบดิจิทัล เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ประกอบการ และผลักดันเนื้อหาท้องถิ่นให้มีคุณภาพและแข่งขันได้ในตลาดวิทยุดิจิทัล

อนุกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม วุฒิสภา กล่าวว่า แนวคิดที่ให้มีทั้งสถานีรายเดิมและสถานีใหม่ในระบบ DAB+ นั้น สามารถเกิดขึ้นได้หากได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสมจากผู้กำกับดูแล โดยผู้ประกอบการรายเดิมควรได้รับการสนับสนุนให้ปรับปรุงเนื้อหาและเพิ่มความหลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจของประชาชน ในขณะเดียวกัน การเปิดโอกาสให้สถานีใหม่เกิดขึ้นก็ต้องพิจารณามาตรการจูงใจ เช่น การลดค่าธรรมเนียมใบอนุญาต การสนับสนุนเงินทุน และการกำหนดกรอบการดำเนินงานที่เหมาะสม ซึ่งความสำเร็จของสถานีใหม่จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการตอบโจทย์ผู้ฟังในพื้นที่เป้าหมายและการสนับสนุนจาก Regulator เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการ

ผู้แทนสำนักงาน กสทช. **สำนักที่ 1** กล่าวว่า ช่วงทดลองของวิทยุดิจิทัลยังมีข้อจำกัดด้านเนื้อหาและการหารายได้ อย่างไรก็ตาม หลังระยะเวลา 6 เดือน อาจปรับปรุงประกาศเพื่อเปิดโอกาสให้สถานีใหม่และเนื้อหาใหม่เกิดขึ้น การผ่อนปรนข้อกำหนดในช่วงทดลอง เช่น การอนุญาตให้หารายได้เชิงพาณิชย์ จะช่วยกระตุ้นการลงทุนและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการพัฒนาเนื้อหา ผู้แทนสำนักงาน กสทช. **สำนักที่ 2** กล่าวว่า การคงสถานีรายเดิมและเพิ่มสถานีใหม่ในระบบ DAB+ เป็นสิ่งที่เป็นไปได้หากมีการจัดสรรช่องสัญญาณและคลื่นความถี่อย่างเหมาะสม และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการออกแบบโครงข่าย DAB+ ให้มีความยืดหยุ่นสำหรับสถานีใหม่ ๆ ซึ่งจะเป็นการช่วยส่งเสริมการแข่งขันรวมถึงการพัฒนาคุณภาพเนื้อหาได้

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ **รายที่ 1** กล่าวว่า การมีทั้งสถานีรายเดิมและสถานีใหม่อาจสร้างภาระเกินจำเป็น โดยควรใช้บุคลากรและเนื้อหารายการเดิม แต่ปรับรูปแบบเข้าสู่ระบบดิจิทัล สำนักงาน กสทช. ควรส่งหนังสือเชิญผู้ประกอบการทุกรายเข้าร่วมระบบใหม่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและให้คุณค่าแก่ผู้ประกอบการ การสร้างสถานีใหม่ที่ต้องพัฒนาเนื้อหาและบุคลากรเพิ่ม อาจไม่ตอบโจทย์ทางเศรษฐกิจ และควรปรับแนวทางให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้ประกอบการเดิม **รายที่ 2** กล่าวว่า การมีสถานีใหม่พร้อมรายเดิมอาจเกิดขึ้นได้ยาก เนื่องจากการออกอากาศระบบ FM และดิจิทัลคู่ขนานกันต้องการการลงทุนและแรงจูงใจเพิ่มเติม การยื่นขอทดลองในปี 2568 อาจเจอข้อจำกัด เช่น การห้ามหารายได้ในช่วงทดลองซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาเนื้อหาใหม่ แนวทางที่ควรส่งเสริมคือการปรับหลักเกณฑ์ให้มีความยืดหยุ่น และสร้างระบบแยก

โครงการสาธารณะและธุรกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน รวมถึงสนับสนุนผู้ประกอบการรายเดิมให้ปรับตัวเข้าสู่ระบบดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ **รายชื่อ 3** กล่าวว่า ความเป็นไปได้ในการมีสถานีใหม่พร้อมรายเดิมขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนจาก กสทช. เช่น การยกเว้นค่าใช้จ่ายในการทดลองออกอากาศ หากต้องเพิ่มเนื้อหาใหม่เพื่อทดลองตลาด การลงทุนจะเป็นอุปสรรคสำคัญ ควรเริ่มต้นด้วยการใช้รายการคุณภาพจาก FM มาทดลองในระบบ DAB+ เพื่อสร้างความสนใจจากผู้ฟัง โดยเฉพาะเนื้อหาท้องถิ่นในพื้นที่ต่างจังหวัด การอนุญาตหารายได้ในช่วงทดลองอาจช่วยส่งเสริมการผลิตเนื้อหาใหม่ แต่ถ้าไม่มีการสนับสนุนเพิ่มเติม การทดลองอาจจำกัดอยู่แค่การเผยแพร่เนื้อหาที่มีอยู่แล้วเท่านั้น ซึ่งอาจไม่ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ผู้รับใบอนุญาตประเภทบริการสาธารณะ กล่าวว่า การพัฒนาสถานีใหม่ควรพิจารณาความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจและทรัพยากร โดยเนื้อหารายการจากสถานีเดิมอาจปรับใช้ในระบบ DAB+ เพื่อลดต้นทุนในระยะเริ่มต้น อย่างไรก็ตาม การสร้างสถานีใหม่และบุคลากรใหม่สำหรับวิทยุดิจิทัลอาจไม่ตอบโจทย์ GDP โดยตรง เนื่องจากวิทยุ FM ในปัจจุบันยังคงครอบคลุมความต้องการในเขตเมืองได้ดี แต่ควรเน้นการพัฒนาบริการในพื้นที่ห่างไกลที่ขาดโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การสร้างความร่วมมือกับผู้ให้บริการรายเดิมและการทดลองออกอากาศโดยไม่มีค่าใช้จ่ายอาจช่วยส่งเสริมความสนใจในระบบใหม่มากขึ้น

ผู้บริหารหน่วยงานให้บริการโครงข่ายระดับนานาชาติ กล่าวว่า แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับรูปแบบที่นิยมในต่างประเทศ เช่น Format Radio ซึ่งเป็นการออกอากาศที่มุ่งเน้นเนื้อหาที่ตอบสนองความสนใจเฉพาะกลุ่มของผู้ฟัง เช่น การฟังเพลงสุนทราภรณ์ตลอดเวลา สำหรับ Format Radio จะช่วยตอบสนองความต้องการของผู้ฟังที่ต้องการบริโภคเนื้อหาที่ตรงกับความต้องการของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งลักษณะดังกล่าวคล้ายกับแพลตฟอร์มออนไลน์ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม แนวทางนี้ไม่ได้หมายถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสู่ตลาดเท่านั้น แต่ควรมุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการรายเดิมสามารถปรับปรุงและยื่นแผนผังรายการใหม่ได้ ทั้งนี้ยังไม่มีความชัดเจนในระดับนโยบายเกี่ยวกับแนวทางดังกล่าว หากสามารถดำเนินการได้สำเร็จ คาดว่าจะส่งผลให้ประชาชนหันมาใช้บริการเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มที่เกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก

8.3.3 ความเห็นต่อการผลักดันการให้บริการวิทยุในระบบดิจิทัล และตอบสนองต่อสภาวะวิกฤตในเชิงนโยบาย และการทำโครงข่ายระดับชาติ โดยมุ่งเน้นจุดแข็งของหน่วยงานที่เป็นที่พึ่งพาได้ด้านความน่าเชื่อถือของข่าวสารในสภาวะวิกฤต

สมาชิกรัฐสภาเสนอว่า การพัฒนาโครงข่ายวิทยุให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ควรจัดตั้งโครงข่ายระดับชาติผ่านความร่วมมือจากผู้ประกอบการกิจการโครงข่ายโทรทัศน์เดิม และดำเนินการขยายโครงข่ายทีละส่วนเมื่อมีผู้ใช้บริการเต็มศักยภาพ เพื่อลดความเสี่ยงและต้นทุนส่วนเกินของผู้ให้บริการ การใช้โครงข่ายลักษณะนี้จะช่วยให้สถานีวิทยุได้รับประโยชน์จากราคาเช่าที่เหมาะสม ทั้งนี้ สำนักงาน กสทช. ควรมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลและกำหนดราคาค่าเช่าโครงข่ายอย่างเป็นธรรม เพื่อปกป้องสถานีวิทยุและส่งเสริมความยั่งยืนในอุตสาหกรรม

อนุกรรมการ การกระจายเสียง การโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม วุฒิสภา กล่าวว่า การผลักดันระบบวิทยุดิจิทัลควรมุ่งเน้นการนำร่องโครงการในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อทดสอบประสิทธิภาพและการตอบสนองของตลาด โดยเฉพาะการพัฒนา ระบบ DAB+ สำหรับการแจ้งเตือนภัยในสถานการณ์วิกฤต (Early Warning) เพื่อสร้างการรับรู้ถึงประโยชน์ของระบบนี้ การสนับสนุนในระยะแรกควรรวมถึงการผ่อนปรนข้อกำหนด เช่น อนุญาตให้หารายได้เชิงพาณิชย์ในช่วงทดลองออกอากาศ และความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประชาสัมพันธ์ พร้อมสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของ DAB+ ต่อประชาชน ในระยะยาว ควรพัฒนาเทคโนโลยีตรวจจับภัยพิบัติที่ครอบคลุมทุกประเภทเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินประชาชน

ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์กล่าวว่า กรมเคยดำเนินการทดลองระบบเตือนภัยผ่านคลื่นวิทยุระบบเอเอ็ม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งสามารถแจ้งเตือนในโทรทัศน์ได้ด้วย แต่ไม่ได้ใช้งานทั่วไป เนื่องจากขาดประกาศสนับสนุนที่ชัดเจน รวมถึงข้อกำหนดว่าใครมีอำนาจประกาศเตือนภัย ในเชิงเทคนิค ระบบเตือนภัยสามารถทำได้ทั้งในระบบเอเอ็มและเอฟเอ็ม หาก กสทช. สนับสนุนการใช้วิทยุดิจิทัล (DAB+) ควรมีประกาศและนโยบายที่ชัดเจนก่อน อย่างไรก็ตาม อุปสรรคสำคัญในอดีตคือเครื่องรับที่ประชาชนยังไม่สามารถเข้าถึงได้อย่างแพร่หลาย และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงต่อเนื่องทำให้ไม่ได้ใช้งานระบบการเตือนภัยนี้อย่างเป็นทางการ

ผู้แทนสำนักงาน กสทช. **สำนักที่ 1** กล่าวว่า การจัดตั้งโครงข่ายระดับชาติควรเน้นการใช้จุดแข็งของหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเหมาะกับการให้บริการในสภาวะวิกฤต อย่างไรก็ตาม ความยั่งยืนของโครงข่ายยังขึ้นอยู่กับรายรับจากผู้ให้บริการ สำนักงาน กสทช. ควรช่วยสนับสนุนแนวทางแก้ไข ปัญหา เช่น การลดข้อจำกัดหรืออุปสรรคที่ผู้ประกอบการเผชิญ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ผู้แทนสำนักงาน กสทช. **สำนักที่ 2** กล่าวว่า เห็นว่าการจัดตั้งโครงข่ายวิทยุดิจิทัลระดับชาติเป็นแนวทางสำคัญตามนโยบายที่วางไว้ เนื่องจากวิทยุกระจายเสียงยังเป็นช่องทางที่ประชาชนไว้วางใจสำหรับการรับข่าวสารในสถานการณ์วิกฤต เช่น ภัยธรรมชาติ โรคระบาด หรือเหตุการณ์ไม่สงบ ทั้งนี้ ผลการศึกษาชี้ว่า ประชาชนต้องการระบบแจ้งเตือนภัยอัตโนมัติและข้อมูลเตรียมความพร้อมในสถานการณ์ฉุกเฉิน การสร้างโครงข่ายระดับชาติจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลระหว่างพื้นที่ต่าง ๆ ยกตัวอย่างหน่วยงานกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีจุดแข็งสำคัญ ได้แก่ การมีเครือข่ายที่ครอบคลุมทุกภูมิภาค รวมถึงพื้นที่ห่างไกล มีศูนย์ข้อมูลระดับจังหวัดที่สามารถสื่อสารโดยตรงกับประชาชน และเป็นหน่วยงานที่ได้รับความไว้วางใจในการแจ้งเตือนภัยและสร้างความเข้าใจในสถานการณ์วิกฤต กรมประชาสัมพันธ์ยังมีศักยภาพในการผลิตเนื้อหาที่หลากหลาย รวมถึงการสื่อสารหลายภาษา เช่น ภาษาไทย ภาษาถิ่น และภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การใช้จุดแข็งเหล่านี้ร่วมกับโครงข่ายวิทยุดิจิทัลระดับชาติ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารข่าวสารที่ถูกต้องและรวดเร็วในทุกสถานการณ์

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ **รายที่ 1** กล่าวว่า กสทช. ควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนวิทยุระบบแอนะล็อกควบคู่ไปกับดิจิทัล และพิจารณาความท้าทายจากคู่แข่ง เช่น OTT และวิทยุออนไลน์ที่มีความยืดหยุ่นกว่า ด้านกฎระเบียบควรปรับให้เหมาะสมกับสภาพตลาด เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการอย่าง

แท้จริง การสื่อสารเพื่อการเตือนภัยควรเป็นพื้นฐานที่รัฐบาลและทุกสื่อต้องทำงานในทิศทางเดียวกัน การสนับสนุนบทบาทของวิทยุในภาวะวิกฤตควรมุ่งเน้นการสร้างความพร้อมของโครงข่ายและการจัดทำแผนสื่อสารที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ **รายชื่อ 2** กล่าวว่า การผลักดันวิทยุดิจิทัลควรเริ่มจากการวางแผนแม่บทระดับชาติที่เน้นการสนับสนุนโครงข่ายและการพัฒนาเนื้อหา การแจ้งเตือนภัยควรถูกออกแบบให้เชื่อมโยงกับเนื้อหาได้ทันทีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในภาวะวิกฤต กรมประชาสัมพันธ์และ อสมท. ควรร่วมมือกันในการให้บริการโครงข่ายระดับชาติ การรวมตัวผู้ให้บริการโครงข่ายในรูปแบบบริษัทเดียวจะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มความชัดเจนในการดำเนินงาน การแยกโครงข่ายสาธารณะและธุรกิจจะช่วยให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและส่งเสริมความยั่งยืนของอุตสาหกรรม **รายชื่อ 3** กล่าวว่า การผลักดันวิทยุดิจิทัลควรเริ่มจากการสนับสนุนโครงการนำร่อง โดยภาครัฐควรจัดตั้งช่องรายการต้นแบบในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ เช่น กรมประชาสัมพันธ์ที่มีศักยภาพในการให้บริการแจ้งเตือนภัย การทดลองออกอากาศควรมีการสร้างช่องรายการใหม่เพื่อสร้างการรับรู้และกระตุ้นความสนใจของประชาชน สำหรับพื้นที่เป้าหมายที่โครงข่ายระดับชาติยังไม่พร้อม อาจพัฒนาโครงข่ายท้องถิ่นให้สามารถให้บริการได้ชั่วคราว การสนับสนุนให้หน่วยงานที่มีความพร้อม เช่น กรมประชาสัมพันธ์และ อสมท. มีบทบาทในโครงข่ายระดับชาติ จะช่วยเสริมความต่อเนื่องในการให้บริการและการแจ้งเตือนภัยในภาวะวิกฤตอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้รับใบอนุญาตประเภทบริการสาธารณะ กล่าวว่า การผลักดัน DAB+ ควรมุ่งเน้นโครงข่ายที่ครอบคลุมและตอบสนองต่อวิกฤต เช่น การเตือนภัยผ่านระบบ Early Warning โดยออกแบบระบบที่สามารถแจ้งเตือนได้โดยตรงระหว่างออกอากาศ กรมประชาสัมพันธ์ที่มีความเชี่ยวชาญในการเตือนภัยควรเป็นผู้เริ่มต้นในพื้นที่เป้าหมาย ในระยะยาว การจัดตั้งโครงข่ายระดับชาติที่เกิดจากความร่วมมือของผู้ให้บริการเดิม จะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดระบบการสื่อสารให้เป็น Single Command เพื่อความรวดเร็วและครอบคลุมจะเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยเสริมศักยภาพของวิทยุดิจิทัลในประเทศไทย

ผู้บริหารหน่วยงานให้บริการโครงข่ายระดับนานาชาติ กล่าวว่า กสทช. ควรดำเนินโครงการนำร่องในประเด็นสำคัญ เช่น การสื่อสารในยานพาหนะ เพื่อแสดงผลเชิงประจักษ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยสามารถใช้เหตุการณ์เตือนภัยที่เกิดขึ้นตามปฏิทินภัยพิบัติเป็นกรณีศึกษา ทั้งนี้ การฟังพาทรีสต์มือถือ (Cell broadcast) เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ เนื่องจากข้อจำกัดด้านสัญญาณและการครอบคลุม รวมถึงปัญหาข่าวสารที่ไม่ผ่านการตรวจสอบในแพลตฟอร์มออนไลน์ การใช้วิทยุกระจายเสียงจะช่วยลดปัญหาดังกล่าว ตัวอย่างในต่างประเทศ เช่น National Warning Day ในเยอรมนี ที่สร้างความตระหนักรู้ผ่านการซ้อมเตือนภัยระดับชาติ และกรณีการถล่มของภูเขาในนอร์เวย์ ซึ่งมีการพัฒนาระบบเตือนภัยที่แม่นยำเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยประชาชนมีเวลาเพียง 10 นาทีในการอพยพ การเตรียมความพร้อมดังกล่าวทำให้ประชาชนเข้าใจและตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางนี้ควรนำมาปรับใช้ในประเทศไทย โดยเฉพาะการส่งเสริมการใช้วิทยุเป็นเครื่องมือในการสื่อสารสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและเสริมศักยภาพด้านการเตือนภัยของประเทศ

8.3.4 จากแผนงานของ สำนักงาน กสทช. ที่จะให้บริการ DAB+ เป็นการทั่วไป โดยเริ่มจากกรุงเทพฯ และปริมณฑล ในปี พ.ศ. 2569 ท่านมีความเห็นว่าจะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด หากประเมินจากเวลาในการเตรียมความพร้อมทั้งด้านโครงข่าย และสถานี

ผู้แทนจากกรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า ในมุมมองทางเทคนิค กรมประชาสัมพันธ์สามารถเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายวิทยุดิจิทัลได้ แต่การดำเนินการต้องสอดคล้องกับแผนงานและงบประมาณของ กสทช. ตัวอย่างเช่น ในปัจจุบัน กรมได้จัดทำงบประมาณสำหรับปี พ.ศ. 2568 เสร็จเรียบร้อยแล้ว และกำลังเตรียมของงบประมาณสำหรับปี พ.ศ. 2569 หากแผนการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน จะกระทบต่อการวางแผนและการจัดทำโครงข่ายเพื่อให้บริการในอนาคต

ผู้แทนสำนักงาน กสทช. **สำนักที่ 1** กล่าวว่า การพัฒนาวิทยุระบบดิจิทัลให้ยั่งยืนจำเป็นต้องเริ่มจากการสร้างความสนใจในหมู่ประชาชนผ่านเนื้อหาที่มีคุณภาพและตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะในพื้นที่นอกเขตเทศบาลที่มีศักยภาพเป็นตลาดใหม่ จากการศึกษาพบว่าพื้นที่เหล่านี้อาจดึงดูดผู้ฟังได้มากกว่าเขตเมือง ผู้ให้บริการควรพัฒนาเนื้อหาที่หลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการของผู้ฟังในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ สำนักงาน กสทช. ควรสื่อสารถึงประโยชน์ของวิทยุดิจิทัลกับสถานี เพื่อสนับสนุนการปรับกลยุทธ์และขยายการให้บริการ การตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่จะช่วยเปิดโอกาสทางการตลาดและสนับสนุนความสำเร็จของระบบดิจิทัลในระยะยาว ผู้แทน**สำนักที่ 2** กล่าวว่า แผนวิทยุดิจิทัลที่ทำอยู่การมุ่งใช้แนวทางการจัดตั้งโครงข่าย หรือด้านเทคนิคเป็นตัวตั้ง อาจจะทำให้สำเร็จได้ยาก เนื่องจากปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผู้รับคือเนื้อหาที่ต้องมีความแตกต่างจากเดิม

ด้านผู้แทนสำนักงาน กสทช. **สำนักที่ 3** กล่าวว่า คาดว่ามีความเป็นไปได้ แต่ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้ 1) หลักเกณฑ์การอนุญาตให้บริการโครงข่าย และหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ยังคงเป็นไปตามกรอบระยะเวลาแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับการอนุญาตวิทยุระบบดิจิทัล 2) ความพร้อมทางด้านโครงข่าย เนื่องจากต้องมีการคำนึงถึงระยะเวลาในการติดตั้งอุปกรณ์ในการออกอากาศ และการขออนุญาตที่เกี่ยวข้อง และ 3) การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรายการสถานีวิทยุในพื้นที่เข้าร่วมโครงข่ายก็ยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญ

ผู้รับใบอนุญาตประเภทกิจการทางธุรกิจ **รายที่ 1** กล่าวว่า การเริ่มให้บริการ DAB+ ต้องลงทุนสูง ทั้งในด้านเครื่องส่ง โครงข่าย และลิขสิทธิ์ แต่ยังไม่ชัดเจนว่าผู้ประกอบการจะคืนทุนได้เมื่อใด กสทช. ควรส่งเสริมการลงทุนในระยะแรก เช่น การสนับสนุนเครื่องส่งและเสาสัญญาณ หรือการใช้โครงข่ายฟรีในช่วงทดลอง เพื่อให้ผู้ประกอบการเห็นโอกาสในการดำเนินธุรกิจ การรวมตัวของผู้ให้บริการเดิมอาจช่วยลดต้นทุนได้ แต่ผู้ประกอบการยังคงกังวลเรื่องผลกำไรในระยะยาว ซึ่งต้องการความชัดเจนจาก กสทช. **รายที่ 2** กล่าวว่า การให้บริการ DAB+ ต้องเผชิญกับความท้าทายด้านต้นทุนและการเข้าถึงตลาด เช่น ค่าโครงข่าย เครื่องรับ และอุปกรณ์เสริม กสทช. ควรสนับสนุนการทดลองโดยลดต้นทุน เช่น การใช้โครงข่ายฟรีในระยะแรก และสนับสนุนเครื่องรับสำรอง ผู้ประกอบการยังต้องการความชัดเจนด้านการลงทุนและการคืนทุนในระบบใหม่ แนวทางที่เหมาะสมคือการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการเพื่อกระจายต้นทุนและเพิ่มความยั่งยืน

ในการดำเนินธุรกิจในระยะยาว **รายชื่อที่ 3** กล่าวว่า การให้บริการ DAB+ สามารถเกิดขึ้นได้ แต่ต้องพิจารณาค่าใช้จ่ายและการตอบรับของตลาด ผู้ประกอบการกังวลเรื่องต้นทุน เช่น ค่าโครงข่ายและอุปกรณ์ หากการครอบครองเครื่องรับไม่ถึง 50% จะส่งผลต่อความคุ้มค่าทางธุรกิจ การสนับสนุนจาก กสทช. เช่น การใช้โครงข่ายฟรีในช่วงเริ่มต้นหรือการสนับสนุนเครื่องรับสำรอง จะช่วยลดความกังวลด้านต้นทุน อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบกับต้นทุนเดิมในระบบ FM เป็นสิ่งที่ควรทำอย่างรอบคอบ เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการดำเนินงานและช่วยให้ผู้ประกอบการปรับตัวเข้ากับระบบใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้รับใบอนุญาตประเภทบริการสาธารณะ กล่าวว่า แนวทางนี้มีโอกาสสำเร็จ แต่ต้องแก้ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายโครงข่ายและการยอมรับของประชาชน เครื่องรับ DAB+ ยังคงเป็นความท้าทาย เนื่องจากต้องการมาตรฐานที่ชัดเจนเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภค และควรพิจารณาการแจกเครื่องรับในช่วงเริ่มต้นหรือให้บริการโครงข่ายฟรีเพื่อลดภาระต้นทุนของผู้ประกอบการ การพิจารณาความคุ้มค่าระหว่างต้นทุนของระบบใหม่กับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับยังเป็นข้อกังวลใหญ่ ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการว่าจะเข้าร่วมโครงการหรือไม่

ผู้บริหารหน่วยงานให้บริการโครงข่ายระดับนานาชาติ กล่าวว่า ระยะเวลา 12 เดือนสำหรับการเตรียมการถือว่าเหมาะสม โดยคาดว่าจะในไตรมาสที่ 2 ปลายปีนี้ อาจเริ่มออกอากาศได้ ทั้งนี้ การพิจารณาผู้ให้บริการที่เข้าร่วมดำเนินการต้องดูที่ผู้เล่นหลัก เช่น อสมท. ซึ่งมีทรัพยากรพื้นฐานที่พร้อม ขณะที่การทดลองออกอากาศใน พ.ศ. 2568 อาจดำเนินการโดย ททบ.5 และผู้ให้บริการที่มีความพร้อม 4 ราย สำหรับกรมประชาสัมพันธ์แม้มีศักยภาพในด้านการเตือนภัยสูง แต่ไม่ได้กำหนดให้เป็นพันธกิจหลักตามกฎหมาย ดังนั้น การร่วมมือของผู้ประกอบการที่เหลือจะเป็นกุญแจสำคัญ สำหรับการให้บริการโครงข่ายระดับชาติ ผู้ให้บริการหลักคือ อสมท. และกรมประชาสัมพันธ์ โดยกรมประชาสัมพันธ์มีความพร้อมใน 9 โซนภูมิภาค ขณะที่ระบบ DAB+ ออกแบบไว้ 10 โซน โดยแยกกรุงเทพฯ และปริมณฑลออกจากภาคกลาง อสมท. มีความพร้อมให้บริการในกรุงเทพฯ และปริมณฑลและได้ศึกษาเรื่องนี้แล้ว ด้านแนวทางการจัดตั้ง MUX แบบรวมศูนย์ (Centralized) มีประสิทธิภาพสูงสุด แต่ข้อกฎหมายที่แยกระหว่างบริการสาธารณะและบริการเชิงธุรกิจในประเทศไทยอาจต้องมีการปรับแนวทางเพิ่มเติม การเริ่มต้นในแต่ละ MUX ให้เต็มศักยภาพก่อนขยายพื้นที่ให้บริการ เช่นในต่างประเทศ เป็นแนวปฏิบัติที่ควรนำมาใช้ โดย กสทช. ควรมีบทบาทผลักดันเพื่อให้การดำเนินงานราบรื่นและมีประสิทธิภาพสูงสุด

8.3.5 การปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ให้สามารถส่งเสริมอุตสาหกรรมกระจายเสียง

กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง ให้ความเห็นถึงการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ กสทช. โดยสะท้อนปัญหาอุปสรรคของการบริหารกิจการกระจายเสียงใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ข้อเท็จจริงที่เคยถูกหยิบยกขึ้นพิจารณาโดยคณะกรรมการ ICT วุฒิสภาชุดที่แล้ว ได้มีการสรุปและนำเสนอในรายงานการศึกษา โดยพบปัญหาและอุปสรรคสำคัญ อาทิ ข้อสั่งการที่ขัดขวางการปฏิบัติงานจากที่รายงานระบุว่า ประธาน กสทช. ได้ออกข้อสั่งการห้ามพนักงานสำนักงาน กสทช. ดำเนินการใด ๆ ตามคำร้องขอหรือการมอบหมายจากกรรมการ กสทช.

โดยไม่ได้รับอนุมัติจากประธาน กสทช. หรือเลขาธิการ กสทช. ล่วงหน้า ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของ กรรมการ กสทช. ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความเสียหายต่อองค์กร 2) การโยกย้ายผู้ปฏิบัติงานทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในการดำเนินงาน โดยเฉพาะการผลักดันนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในช่วงการเปลี่ยนผ่านระบบใบอนุญาต ซึ่งเป็นประเด็นที่ซับซ้อนและต้องการบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และ 3) ความล่าช้าในการพิจารณาแผนงาน โดยแผนการเปลี่ยนผ่านกิจการกระจายเสียงที่ควรได้รับการพิจารณาตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2566 ถูกระงับในวันที่ 7 ธันวาคม 2566 และพิจารณาอนุมัติจริงในวันที่ 20 มีนาคม 2567 กินเวลานานกว่า 6 เดือน นอกจากนี้ ยังพบว่ามีวาระสำคัญที่ถูกข้ามและวาระค้างจำนวนมากถึง 40 วาระ ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาในการจัดสรรระเบียบวาระการประชุม สรุปได้ว่าปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้สะท้อนถึงความท้าทายในการดำเนินงานของ กสทช. ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการกำกับดูแล และการพัฒนากิจการกระจายเสียงและโทรคมนาคมในภาพรวม และการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดทำเรตติ้งทางด้านวิทยุกระจายเสียงที่ดีที่ประชุมของคณะกรรมการกองทุน กทปส. ไม่อนุมัติให้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการดังกล่าว โดยกระบวนการพิจารณาได้เกิดข้อคำถามเกี่ยวกับความคุ้มค่าของโครงการ ส่งผลให้ข้อเสนอแนะไม่ได้รับการอนุมัติ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลให้เกิดเป็นรูปธรรมตามที่ผู้ประกอบการร้องขอ และไม่สามารถบรรลุตัวชี้วัดตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทได้เช่นเดียวกัน

สมาชิกวุฒิสภา กล่าวว่า หนึ่งในจุดแข็งของวิทยุกระจายเสียงคือความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะพื้นที่ กสทช. ควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการสนับสนุนผู้ประกอบการในระดับท้องถิ่น เช่น การสร้างโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตเนื้อหา เพื่อให้สามารถนำเสนอเนื้อหาที่มีความน่าสนใจและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเชื่อมโยงระหว่างผู้ฟังกับสถานี และยังเป็นการสนับสนุนการเติบโตของชุมชนในระยะยาวอีกด้วย

ผู้แทนจากกรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า การเปลี่ยนผ่านระบบวิทยุดิจิทัลยังต้องเผชิญกับความยากลำบากมากกว่าการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์ดิจิทัล เนื่องจากผู้บริโภคจำเป็นต้องซื้อเครื่องรับใหม่ทั้งหมด ต่างจากโทรทัศน์ที่สามารถใช้ตัวแปลงสัญญาณได้ การผลักดันเครื่องรับและการสนับสนุนเชิงนโยบาย เช่น การแจกอุปกรณ์เสริมจาก กสทช. จะเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเปลี่ยนผ่าน ทั้งนี้ การพัฒนาโครงข่ายและเครื่องรับควรดำเนินการควบคู่กัน โดยหลีกเลี่ยงปัญหา "ไก่กับไข่" ที่มักเป็นประเด็นถกเถียงในเรื่องความชัดเจนของการดำเนินงาน โดยปัจจัยสำคัญที่สุดคือ ความชัดเจนด้านนโยบายและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันระบบใหม่

อนุกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม วุฒิสภา กล่าวว่า กสทช. ควรเพิ่มบทบาทในเชิงรุก โดยเฉพาะการสนับสนุนและกำกับดูแลการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ เช่น การพิจารณานำเทคโนโลยีดาวเทียมมาใช้ในโครงข่ายการสื่อสารพื้นที่ห่างไกลที่อาจไม่คุ้มทุนสำหรับการลงทุนโครงข่าย และเลือกสนับสนุนงบประมาณเฉพาะพื้นที่ห่างไกล เพื่อความทั่วถึงของบริการ ซึ่งกรณีดังกล่าวสามารถใช้แนวทางการจัดการเชิงพื้นที่ของประเทศออสเตรเลียเป็นแนวทางในการดำเนินการได้ และต้องทบทวนการออกแบบกระบวนการออกใบอนุญาตที่โปร่งใส รวดเร็ว และลดข้อจำกัดที่ไม่จำเป็น ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจและ

กระตุ้นการลงทุนในระบบใหม่ นอกจากนี้ กสทช. ควรจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะทางเพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและสื่อสารมวลชนอย่างมีประสิทธิภาพ

8.3.6 ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ กสทช. ซึ่งมีหลากหลายประเด็นต้องอาศัยการตีความซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานต่างๆ เกิดความล่าช้า

กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง กล่าวว่าประเด็นนี้โดยสรุปถือเป็นที่รับทราบโดยทั่วไปว่าเป็นอำนาจของวุฒิสภา ซึ่งควรเป็นผู้ที่มีหน้าที่ตอบคำถามหรือชี้แจงในประเด็นดังกล่าว โดยในขณะที่ดำเนินการประเด็นนี้ ประธานวุฒิสภาได้มอบหมายอำนาจให้แก่ประธานคณะกรรมการการ (กมธ.) ซึ่งควรมีบทบาทและอำนาจในการตรวจสอบเรื่องนี้อย่างเหมาะสม และกรรมการ กสทช. หลายท่านได้เคยแสดงข้อห่วงใยในประเด็นการร้องเรียนต่อวุฒิสภาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามต่อประธาน กสทช. ในการประชุมอย่างเป็นทางการแล้วเช่นกัน เนื่องจากการบริหารราชการแผ่นดินจะเป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งที่ใช้อำนาจย่อมจะต้องดำรงตำแหน่งโดยมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด มิเช่นนั้นจะส่งผลให้การบริหารราชการแผ่นดินมิชอบด้วย

สมาชิกวุฒิสภาท่านที่ 1 ให้ความเห็นว่า การตรวจสอบคุณสมบัติของประธาน กสทช. ควรอยู่ในขอบเขตหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เหมาะสมตามกฎหมาย หากมีข้อถกเถียงเรื่องคุณสมบัติ คณะกรรมการสรรหาและองค์คณะในคณะกรรมการสรรหาควรเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบและพิจารณา สำหรับความเคลื่อนไหวของ กตป. ต่อประเด็นดังกล่าว อาจมีคำถามในเรื่องอำนาจหน้าที่ว่าดำเนินการในขอบเขตที่เหมาะสมหรือไม่ เช่นเดียวกับบทบาทของคณะกรรมการการ ซึ่งควรเน้นตรวจสอบด้านจริยธรรมมากกว่าคุณสมบัติโดยอิงจากกรอบกฎหมายที่ระบุไว้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของ กตป. ที่จะเกิดประโยชน์ต่ออุตสาหกรรม คือการพิจารณากรณีที่เห็นว่าการดำเนินงานของ กสทช. มีข้อขัดแย้งหรือไม่ตอบโจทย์การส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยสามารถให้เห็นได้ในกรณีที่ทำการประเมินตามอำนาจหน้าที่แล้วพบว่า กสทช. ปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความรู้ความสามารถ หรือมีความรู้ที่ไม่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ ทั้งนี้หากจะมีการตั้งคณะทำงานใดๆ เพิ่มเติมเพื่อตรวจสอบหรือแก้ไขข้อขัดแย้ง อาจเพิ่มความซับซ้อนและความทับซ้อนในกลไกการทำงานที่มีอยู่แล้ว เช่น โครงสร้างการตรวจสอบของ กตป. สำนักตรวจสอบภายในของสำนักงาน กสทช. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สมาชิกวุฒิสภาท่านที่ 2 ให้ความเห็นว่า จากการพิจารณาข้อสงสัยใน 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ การตรวจสอบการทำงานของ กสทช. ในการไม่แต่งตั้งเลขาธิการ และการตรวจสอบคุณสมบัติที่ยังปะปนกันในกระบวนการ โดยข้อสั่งการของประธาน กสทช. ที่ยับยั้งการดำเนินการของ กมธ. ส่งผลให้เกิดความล่าช้าและปัญหาการล่าช้า ขณะเดียวกันประเด็นสภาไม่มีอำนาจถอดถอนในประเด็นจริยธรรม ทำให้การดำเนินการหลังพบข้อเท็จจริงในปัจจุบันยังไม่มีคำตอบชัดเจนว่ามีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร นอกจากนี้ การโต้แย้งในประเด็นอำนาจแต่งตั้งเลขาธิการระหว่าง กมธ. และประธาน กสทช. เกี่ยวกับการมอบหมายอำนาจตามกฎหมายยังคงเป็นปัญหา โดยความขัดแย้งนี้ทำให้กระบวนการทำงานไม่ต่อเนื่องและเกิดความล่าช้า จึงมี

ความเห็นว่าการแยกกระบวนการตรวจสอบคุณสมบัติ และการแต่งตั้งเลขาธิการ กสทช. ออกจากกันอย่างชัดเจน พร้อมจัดตั้งทีมกฎหมายเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งและสร้างความชัดเจนในกระบวนการดำเนินงาน ลดปัญหาซ้ำซ้อนและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานของ กสทช. ต่อไป

สมาชิกรัฐสภาท่านที่ 3 ให้ความเห็นบนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้รับจาก กตป. โดยเห็นในทางเดียวกับเลขาธิการวุฒิสภาท่านที่แล้วว่าวุฒิสภามีอำนาจในการตรวจสอบองค์กรของรัฐตามบทบาหน้าที่ ดังนั้นกรรมการที่ถูกแต่งตั้งจึงอยู่ภายใต้อำนาจการตรวจสอบ และในกรณีที่รายงานดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ก็ควรดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด โดยเลขาธิการวุฒิสภาควรดำเนินการขั้นตอนต่อไปตามกระบวนการ สำหรับประเด็นการแย้งว่า กรรมการ ไม่มีอำนาจในการตรวจสอบคุณสมบัติ สิทธิในการแย้งและการชี้แจงกลับเป็นสิทธิของแต่ละฝ่าย อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนต่อไปควรให้ความสำคัญกับการหาความชัดเจนในอำนาจการตรวจสอบองค์กรอิสระของวุฒิสภาโดยอาจต้องส่งให้กฤษฎีกาศึกษาความอำนาจดังกล่าวก่อน เพื่อให้เกิดความชัดเจนก่อนดำเนินการต่อไปประเด็นนี้

อนุกรรมการฯ กิจกรรมกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคม วุฒิสภา กล่าวว่า ความไม่สอดคล้องในการดำเนินงานของคณะกรรมการ กสทช. ควรได้รับการแก้ไขผ่านการปรับปรุงกระบวนการประชุม เช่น การจัดลำดับวาระการประชุมให้ชัดเจนและลดจำนวนวาระที่ค้างพิจารณา รวมถึงการสร้างกลไกบริหารจัดการความขัดแย้งที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถหาข้อยุติในประเด็นสำคัญได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การสร้างระบบติดตามผลการดำเนินงานและการปรับปรุงการสื่อสารภายในให้มีความโปร่งใสมากขึ้น จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร การสนับสนุนให้ กสทช. มีบทบาทเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายอย่างชัดเจน จะช่วยให้การพัฒนาตลาดวิทยุดิจิทัลและการปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่เป็นไปได้อย่างราบรื่นและยั่งยืนในระยะยาว

อาจพิจารณาตัวอย่างการจัดการความขัดแย้งของหน่วยงานกำกับดูแลในสหรัฐอเมริกา เช่น Federal Communications Commission (FCC) มีการจัดตั้งแผนกบริหารความขัดแย้งระหว่างผู้มีส่วนได้เสียชื่อว่า Market Disputes Resolution Division (MDRD) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการไกล่เกลี่ยและตัดสินข้อพิพาทระหว่างผู้ให้บริการด้านการสื่อสาร โดยหน่วยงานนี้ช่วยลดความขัดแย้งและความล่าช้าที่อาจเกิดขึ้นระหว่างผู้เข้าร่วมตลาด ด้านความขัดแย้งในองค์กร FCC ยังมีโปรแกรม Alternative Dispute Resolution (ADR) ที่เน้นการใช้การไกล่เกลี่ยเพื่อป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งในองค์กร ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่าย และรักษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้น กสทช. ควรพิจารณาจัดตั้งกลไกที่คล้ายคลึงกัน โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญอิสระเข้ามามีบทบาทในกระบวนการไกล่เกลี่ย ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการข้อพิพาท ลดความล่าช้า และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในตลาดสื่อสารของประเทศไทย

บทที่ 9

บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะต่อประเด็นศึกษา

9.1 ขอบเขตการวิเคราะห์ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะต่อประเด็นการศึกษา

การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญใน ด้านกิจการกระจายเสียง : ตามประเด็นหลักในการติดตามนโยบายที่สำคัญทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ศึกษาและประเมิน ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการ กระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง ประเด็นที่ 2 ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อกลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการ กระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์ และประเด็นที่ 3 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล โดยวิเคราะห์ครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1

บทวิเคราะห์ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแล กิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

2

บทวิเคราะห์กลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารใน สภาวะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์

3

บทวิเคราะห์การดำเนินนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

4

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงยุทธศาสตร์สำหรับผู้กำหนดนโยบายที่ เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพกระจายเสียง เพื่อปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม

5

ข้อเสนอแนะด้านการกำหนดอำนาจหน้าที่ของการทำงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในบริบทปัจจุบันและการคาดการณ์ ความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมในอนาคต

ภาพที่ 36 ขอบเขตการวิเคราะห์ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะต่อประเด็นการศึกษา

9.2 การวิเคราะห์ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะต่อประเด็นการศึกษา

9.2.1 บทวิเคราะห์ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) มีบทบาทสำคัญในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลกิจการกระจายเสียง โทรทัศน์ และโทรคมนาคมของประเทศไทย โดยมีหน้าที่กำหนดนโยบาย จัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับดูแลการใช้คลื่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ. 2553 อำนาจหน้าที่เหล่านี้มีความสำคัญในการสร้างความโปร่งใส สนับสนุนการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน โดยประเด็นความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง สามารถวิเคราะห์โดยจำแนกเป็น 3 ประเด็นได้แก่

9.2.1.1 ความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ในบริบทปัจจุบัน

1) **ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี** การพัฒนาด้านดิจิทัลและการบรรจบกันของสื่อ (Convergence) ทำให้กิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ขยายขอบเขตเข้าสู่แพลตฟอร์มออนไลน์ การกำกับดูแลในลักษณะดั้งเดิมอาจไม่สอดคล้องกับรูปแบบการสื่อสารที่เปลี่ยนไป กสทช. จำเป็นต้องปรับบทบาทในการกำกับดูแลให้ครอบคลุมสื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์

2) **ความหลากหลายของกิจการ** กิจการกระจายเสียงในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และชาติ มีความหลากหลายในลักษณะการดำเนินงานและเป้าหมาย การกำกับดูแลควรปรับใช้แนวทางที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละระดับ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมความเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากรคลื่นความถี่

3) **การตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน** ในภาวะวิกฤต เช่น ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินอื่นๆ สื่อวิทยุกระจายเสียงมีบทบาทสำคัญในการแจ้งเตือนและเผยแพร่ข้อมูล กสทช. ควรส่งเสริมการใช้คลื่นความถี่และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการสื่อสารในสถานการณ์ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

9.1.1.2 ความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

1) **ข้อจำกัดทางกฎหมายและระเบียบ** บทบัญญัติทางกฎหมายในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมการกำกับดูแลสื่อใหม่ เช่น แพลตฟอร์มสตรีมมิ่งหรือบริการ OTT (Over-the-Top) การปรับปรุงกฎหมายจึงเป็นสิ่งจำเป็น

2) **การจัดสรรทรัพยากร** การจัดสรรคลื่นความถี่ในบางกรณียังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการรายย่อยในระดับท้องถิ่น การพิจารณาแนวทางการจัดสรรที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมจึงมีความสำคัญ

3) **การเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ** ผู้ประกอบการและประชาชนบางส่วนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยุดิจิทัล กสทช. ควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ

9.2.1.3 ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ กสทช. ในบริบทปัจจุบัน ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการเกี่ยวเนื่อง

1) **การปรับปรุงกฎหมาย** เสนอให้ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครอบคลุมกิจการสื่อในรูปแบบใหม่และกำหนดบทบาทที่ชัดเจนของ กสทช. ในการกำกับดูแลสื่อดิจิทัล

2) **ส่งเสริมความเท่าเทียม** ออกมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยในระดับท้องถิ่น เช่น การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือหรือการลดค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

3) **การเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแล** ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจสอบและกำกับดูแล เช่น ระบบ AI ในการวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้คลื่นความถี่

4) **การพัฒนาทรัพยากรบุคคล** จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากรของ กสทช. เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

5) **การวิจัยและพัฒนา** สนับสนุนการศึกษารายละเอียดเพื่อประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนผ่านวิทยุดิจิทัลและนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดนโยบาย

การประเมินความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ กสทช. แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับบทบาทและแนวทางการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล การพัฒนากฎหมาย การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยเป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยให้ กสทช. สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบันและอนาคต

9.2.2 บทวิเคราะห์กลไกที่สามารถส่งเสริมกิจการกระจายเสียงให้มีบทบาทในการสื่อสารในสถานะฉุกเฉินอย่างมียุทธศาสตร์

การกระจายเสียงถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารข้อมูลที่จำเป็นและทันทั่วทั้งในสถานะฉุกเฉิน เช่น ภัยธรรมชาติ โรคระบาด และเหตุการณ์วิกฤตอื่นๆ ความรวดเร็วและความครอบคลุมของกิจการกระจายเสียงช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถลดผลกระทบจากวิกฤตและช่วยให้การจัดการสถานการณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการกำหนดกลไกเชิงยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมบทบาทของกิจการกระจายเสียงในสถานะฉุกเฉิน ควรมีองค์ประกอบของกลไก และขั้นตอนดังนี้

9.1.2.1 การเสริมสร้างความพร้อมด้านโครงข่ายและเทคโนโลยี

1) การพัฒนาโครงข่ายสำรอง (Backup Network) ควรมีการวางแผนโครงข่ายสำรองที่สามารถรองรับการส่งสัญญาณได้ในกรณีที่โครงข่ายหลักไม่สามารถใช้งานได้ เช่น การใช้เครือข่ายดาวเทียมหรือคลื่นความถี่สำรองที่มีความเสถียรสูง

2) การใช้เทคโนโลยีเตือนภัยล่วงหน้า การบูรณาการระบบแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า เช่น Early Warning System (EWS) ร่วมกับสถานีวิทยุเพื่อกระจายข้อมูลไปยังประชาชนอย่างรวดเร็วและครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย

3) การปรับปรุงอุปกรณ์เครื่องส่ง สนับสนุนการอัปเดตเครื่องส่งสัญญาณให้มีความทันสมัยและรองรับการออกอากาศในทุกสภาพอากาศ รวมถึงการติดตั้งระบบป้องกันความเสียหายจากภัยพิบัติ

9.2.2.2 การกำหนดบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ของสถานีกระจายเสียง

1) สถานีวิทยุท้องถิ่น กำหนดให้สถานีวิทยุท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการกระจายข้อมูลในระดับชุมชน โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางอพยพ ศูนย์พักพิง และการแจกจ่ายความช่วยเหลือ

2) สถานีวิทยุระดับชาติ ทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลเชิงนโยบาย คำเตือนระดับชาติ และแผนการรับมือที่สำคัญ พร้อมสร้างความตระหนักรู้ในวงกว้าง

3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานีวิทยุในระดับชาติและท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

9.1.2.3 การพัฒนาบุคลากรและการจัดการข้อมูล

1) การฝึกอบรมและเสริมสร้างทักษะ จัดฝึกอบรมบุคลากรในสถานีวิจัยให้มีความรู้ความสามารถในการรายงานข่าวในสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงการจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ

2) การจัดทำฐานข้อมูลวิกฤต (Crisis Database) สร้างฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลสำคัญ เช่น ปฏิทินสาธารณะภัย ศูนย์พักพิง เส้นทางปลอดภัย และหมายเลขฉุกเฉิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในสถานการณ์ฉุกเฉิน

9.1.2.4 การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) การทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐ บูรณาการการดำเนินงานกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมอุตุนิยมวิทยา และหน่วยงานด้านสาธารณสุข เพื่อให้ข้อมูลที่เผยแพร่มีความถูกต้องและสอดคล้องกับแผนการรับมือในระดับประเทศ

2) การสร้างเครือข่ายภาคีเครือข่าย ร่วมมือกับองค์กรเอกชนและหน่วยงานระหว่างประเทศ เช่น UN หรือสภากาชาด เพื่อเสริมทรัพยากรและขีดความสามารถในการรับมือกับวิกฤตที่ซับซ้อน

9.2.2.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

1) การสร้างความตระหนักรู้ จัดทำแคมเปญประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญของวิทยุในสถานการณ์ฉุกเฉิน พร้อมทั้งให้ข้อมูลวิธีการรับฟังและการปฏิบัติตนในวิกฤต

2) การพัฒนาแอปพลิเคชันสนับสนุน สนับสนุนการพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับการรับฟังวิทยุผ่านสมาร์ทโฟน ซึ่งสามารถแจ้งเตือนเหตุการณ์ฉุกเฉินได้แบบเรียลไทม์

9.2.2.6 การประเมินผลและปรับปรุงแผนการดำเนินงาน

1) การจัดทำรายงานการปฏิบัติงาน กำหนดให้สถานีวิจัยจัดทำรายงานการออกอากาศในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพและหาจุดที่ควรปรับปรุง

2) การทดสอบระบบสื่อสาร จัดการซ้อมรับมือวิกฤตร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความพร้อมและสามารถประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.2.3 บทวิเคราะห์การดำเนินนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

การเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบวิทยุดิจิทัลเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญของการพัฒนากิจการกระจายเสียงในประเทศไทย เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนผ่านดังกล่าวกลับเผชิญกับสภาพปัญหาที่หลากหลาย ทั้งในด้านนโยบาย โครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนผู้ประกอบการ และการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน บทวิเคราะห์นี้จะอธิบายถึงประเด็น

ปัญหาที่พบ พร้อมข้อเสนอเชิงนโยบายที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้านวิทยุดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

9.2.3.1 สภาพปัญหาในการดำเนินนโยบายวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

1) **ความไม่ชัดเจนในนโยบายและกฎหมาย** ปัจจุบันการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงยังมีความล่าช้าในด้านการออกกฎหมายหรือแนวปฏิบัติที่รองรับระบบวิทยุดิจิทัลโดยเฉพาะ เช่น มาตรฐานเทคโนโลยี ความถี่ที่เหมาะสม หรือการกำหนดรูปแบบโครงข่ายร่วม (MUX) ส่งผลให้ผู้ประกอบการและหน่วยงานเกี่ยวข้องขาดแนวทางที่ชัดเจนในการปรับตัว

2) **ความไม่พร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน** การพัฒนาโครงข่ายสำหรับวิทยุดิจิทัลยังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลที่การเข้าถึงโครงข่ายมีต้นทุนสูง นอกจากนี้ ความร่วมมือระหว่างผู้ให้บริการโครงข่ายยังไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการลงทุน

3) **การสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย** ผู้ประกอบการวิทยุในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นซึ่งมีข้อจำกัดด้านทุนและทรัพยากร เผชิญความยากลำบากในการปรับตัวสู่ระบบดิจิทัล ขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการรายใหญ่ยังสามารถครองตลาดได้อย่างต่อเนื่อง

4) **ความเข้าใจและการยอมรับจากผู้บริโภค** ผู้บริโภคจำนวนมากยังไม่เข้าใจประโยชน์ของวิทยุดิจิทัล และมองว่าวิทยุเป็นสื่อเก่าที่ไม่ตอบโจทย์ความต้องการในยุคดิจิทัล ประกอบกับราคาของเครื่องรับวิทยุดิจิทัลยังคงสูง ส่งผลต่อการเข้าถึงของประชาชน

9.2.3.2 การจัดลำดับความสำคัญและขั้นตอนที่ กสทช. ควรเริ่มดำเนินการเพื่อให้นโยบายวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลประสบผลสำเร็จ

1) สร้างความชัดเจนด้านนโยบายและกฎหมาย

1.1) ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้รองรับการให้บริการวิทยุดิจิทัล เช่น การกำหนดมาตรฐานการออกอากาศในระบบดิจิทัล และการจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ที่เหมาะสม

1.2) ออกประกาศและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับผู้ประกอบการทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้กับทุกภาคส่วน

2) สร้างความรู้และความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภค

2.1) จัดทำแคมเปญประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์และความจำเป็นของวิทยุดิจิทัลแก่ผู้บริโภค เช่น การเข้าถึงสัญญาณที่คมชัด และฟังก์ชันเสริมสำหรับการแจ้งเตือนภัย

2.2) จัดอบรมผู้ประกอบการเกี่ยวกับเทคโนโลยีวิทยุดิจิทัล เช่น การพัฒนาเนื้อหาในระบบดิจิทัล และการจัดการโครงข่ายที่มีประสิทธิภาพ

3) สนับสนุนการลงทุนในโครงข่ายและเทคโนโลยี

3.1) ประสานงานกับผู้ให้บริการโครงข่ายเพื่อสร้างโครงข่ายที่ครอบคลุมและสามารถรองรับการถ่ายทอดสัญญาณวิทยุดิจิทัลในทุกพื้นที่

3.2) สนับสนุนเงินทุนหรือจัดหาแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการรายย่อยที่ต้องการเปลี่ยนผ่านไปสู่วิทยุดิจิทัล

4) เริ่มโครงการนำร่องในพื้นที่เป้าหมาย

4.1) เลือกพื้นที่นำร่องที่มีศักยภาพ เช่น พื้นที่ที่มีการรับฟังวิทยุ FM สูง หรือพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น เพื่อทดลองการให้บริการวิทยุดิจิทัล

4.2) ประเมินผลการดำเนินโครงการนำร่องในด้านต่าง ๆ เช่น ความพึงพอใจของผู้ฟัง ประสิทธิภาพของโครงข่าย และความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

5) จัดการโครงสร้างการให้บริการ

5.1) กำหนดรูปแบบการให้บริการที่เหมาะสม เช่น การใช้โครงข่ายร่วม (MUX) สำหรับผู้ให้บริการหลายราย เพื่อลดต้นทุน

5.2) วางแผนการขยายบริการในระยะยาว โดยเริ่มจากพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงไปยังพื้นที่ห่างไกล

6) ส่งเสริมเนื้อหาที่ตอบโจทย์สังคม

6.1) สนับสนุนการผลิตเนื้อหาใหม่ตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมาย เช่น รายการที่เน้นข่าวสารท้องถิ่น การศึกษา หรือการเตือนภัย

6.2) กระตุ้นให้ผู้ประกอบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างเนื้อหาที่หลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น

7) จัดระบบการติดตามและประเมินผล

7.1) จัดตั้งกลไกการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงการให้บริการวิทยุดิจิทัลในอนาคต

7.2) ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนานโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของผู้บริโภค

การผลักดันวิทยุดิจิทัลให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่าง กสทช. ผู้ประกอบการ และประชาชน โดยการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุม การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และการสร้างความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของวิทยุดิจิทัลจะเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมนี้ไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

9.2.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงยุทธศาสตร์สำหรับผู้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพกระจายเสียงเพื่อปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม

9.2.4.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงยุทธศาสตร์สำหรับผู้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง

1) การกำหนดกรอบนโยบายการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบวิทยุดิจิทัล การเปลี่ยนผ่านสู่ระบบวิทยุดิจิทัลจำเป็นต้องมีกลไกกำกับดูแลที่ชัดเจนและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน โดยควรมีนโยบายที่ครอบคลุมทั้งการจัดสรรคลื่นความถี่ การออกแบบโครงสร้างโครงข่าย และการสนับสนุนผู้ประกอบการในระดับต่างๆ ดังนี้

1.1) การจัดสรรคลื่นความถี่ กำหนดโครงสร้างการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ยืดหยุ่น โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ประกอบการในระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น พร้อมลดข้อกำหนดที่อาจเป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการรายย่อย

1.2) กำหนดระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน จัดทำแผนเปลี่ยนผ่านอย่างชัดเจน โดยกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมให้ผู้ประกอบการสามารถเตรียมความพร้อมทางเทคนิคและการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การสร้างกลไกสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน

2.1) โครงข่ายร่วม (MUX) ส่งเสริมการจัดตั้งโครงข่ายร่วมเพื่อช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานของผู้ประกอบการรายย่อย โดยมีมาตรการส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐ หรือจัดสรรให้มีกองทุนพัฒนาวิทยุดิจิทัล

2.2) การเข้าถึงพื้นที่ห่างไกล ออกแบบโครงสร้างโครงข่ายให้สามารถครอบคลุมพื้นที่ชนบทและห่างไกล เพื่อให้ทุกพื้นที่สามารถเข้าถึงระบบวิทยุดิจิทัลได้อย่างเท่าเทียม

3) การสนับสนุนผู้ประกอบการและผู้บริโภค

3.1) สนับสนุนทางการเงิน จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ประกอบการที่มีข้อจำกัดด้านการเงิน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการระดับท้องถิ่น

3.2) การสร้างความรู้ความเข้าใจ จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของวิทยุดิจิทัลแก่ผู้บริโภค รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการยอมรับผ่านแคมเปญทางสื่อ

4) การพัฒนามาตรฐานและข้อกำหนด

4.1) กำหนดมาตรฐานการออกอากาศ พัฒนามาตรฐานการออกอากาศในระบบดิจิทัล เช่น คุณภาพเสียงและความถี่ในการกระจายเสียง เพื่อให้สามารถรองรับการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2) มาตรฐานเครื่องรับ กำหนดมาตรฐานสำหรับเครื่องรับวิทยุดิจิทัล โดยมีมาตรการจูงใจผู้ผลิตในการผลิตเครื่องรับราคาประหยัดเพื่อกระตุ้นการใช้งาน

5) การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วน

5.1) สร้างเครือข่ายระหว่างผู้กำหนดนโยบาย ประสานความร่วมมือระหว่าง กสทช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประชาสัมพันธ์ องค์กรด้านการแจ้งเตือนภัย และภาคเอกชนเพื่อสร้างกลไกที่รองรับการดำเนินงานของวิทยุดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2) ส่งเสริมความร่วมมือระดับนานาชาติ ศึกษาและนำตัวอย่างการดำเนินงานวิทยุดิจิทัลในประเทศที่ประสบความสำเร็จมาใช้เป็นแนวทาง เช่น การกำหนดมาตรฐาน DAB+ และการบริหารโครงข่ายร่วม

6) การส่งเสริมการผลิตเนื้อหาและการบริหารธุรกิจ

6.1) ส่งเสริมเนื้อหาที่หลากหลาย สนับสนุนการผลิตเนื้อหาที่ตอบสนองความต้องการของผู้ฟังในแต่ละพื้นที่ เช่น รายการข่าวสารท้องถิ่น หรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน

6.2) สนับสนุนการพัฒนาธุรกิจ จัดอบรมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการด้านการบริหารธุรกิจ เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้าสู่ตลาดวิทยุดิจิทัลได้

7) การวางแผนทางการสื่อสารในสถานะฉุกเฉิน

7.1) การใช้วิทยุดิจิทัลในวิกฤต พัฒนากลไกการใช้วิทยุดิจิทัลสำหรับการแจ้งเตือนภัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

7.2) สร้างแผนสำรอง กำหนดแผนสำรองสำหรับการออกอากาศในกรณีที่เกิดความเสียหายต่อโครงข่ายหลัก เพื่อให้สามารถสื่อสารกับประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง

8) การติดตามและประเมินผล

8.1) การกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง จัดตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลเพื่อวิเคราะห์ความคืบหน้าของการดำเนินนโยบาย พร้อมปรับปรุงตามสถานการณ์

8.2) การรวบรวมข้อมูลและการวิจัย ส่งเสริมการวิจัยและการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้ฟังและความต้องการของผู้บริโภคในระบบดิจิทัล

9.2.4.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพกระจายเสียงเพื่อปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม

1) พัฒนาและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

1.1) ลงทุนในเทคโนโลยีที่รองรับระบบวิทยุดิจิทัล เช่น อุปกรณ์ออกอากาศ และซอฟต์แวร์ที่ช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน

1.2) เรียนรู้และใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ฟัง เช่น การสำรวจความนิยมของเนื้อหาผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

2) ปรับกลยุทธ์การสร้างเนื้อหา

2.1) ผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพและตอบโจทย์ความต้องการของผู้ฟังในยุคดิจิทัล เช่น การผลิตรายการข่าวสารในพื้นที่ท้องถิ่น หรือเนื้อหาเชิงสารคดีที่สร้างสรรค์

2.2) พัฒนาเนื้อหาให้เข้าถึงผู้ฟังในกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เช่น เนื้อหาสำหรับผู้สูงอายุ หรือผู้ฟังในชุมชน

3) สร้างความร่วมมือและเครือข่าย

3.1) เข้าร่วมโครงการความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ เช่น การจัดตั้งโครงข่ายร่วมเพื่อแบ่งปันทรัพยากรและลดต้นทุนการดำเนินงาน

3.2) ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาโครงข่ายและสร้างความเข้าใจในข้อกำหนดของนโยบาย

4) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร

4.1) จัดอบรมหรือเวิร์กช็อปให้กับบุคลากรในองค์กร เพื่อเพิ่มทักษะด้านการผลิตเนื้อหาในระบบดิจิทัลและการใช้งานเทคโนโลยีใหม่

4.2) สนับสนุนบุคลากรให้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานสากลในอุตสาหกรรมวิทยุกระจายเสียง

5) เสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้ฟัง

5.1) ใช้ช่องทางสื่อสารที่หลากหลาย เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อเชื่อมต่อกับผู้ฟัง และรับฟังความคิดเห็นเพื่อพัฒนาคุณภาพเนื้อหา

5.2) จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ เช่น การสำรวจความต้องการของผู้ฟังในพื้นที่ท้องถิ่น

9.2.5 ข้อเสนอแนะด้านการกำหนดอำนาจหน้าที่ของปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายด้านกิจการกระจายเสียงในบริบทปัจจุบันและการคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมในอนาคต

9.2.5.1 การกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงในปัจจุบัน

- 1) การกำกับกิจการข้ามแพลตฟอร์ม กสทช. ควรปรับปรุงอำนาจหน้าที่ให้ครอบคลุมถึงการกำกับดูแลการออกอากาศที่มีลักษณะข้ามแพลตฟอร์ม โดยเฉพาะกิจการกระจายเสียงที่ดำเนินการผ่านช่องทางออนไลน์และระบบดิจิทัล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภค
- 2) การบังคับใช้กฎหมายที่ยืดหยุ่น ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการควบคุมและส่งเสริมกิจการกระจายเสียงได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยควรเน้นความสมดุลระหว่างการกำกับดูแลและการสนับสนุนผู้ประกอบการ
- 3) การกำหนดกลไกสนับสนุน กำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อย เช่น การลดข้อกำหนดการอนุญาตในระดับท้องถิ่น และการสนับสนุนทางการเงินหรือเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถแข่งขันและเติบโตในยุคดิจิทัล

9.2.5.2 การปรับบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับชาติ

- 1) กรมประชาสัมพันธ์ ควรได้รับอำนาจเพิ่มเติมในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนากลไกการแจ้งเตือนภัยและการกระจายข้อมูลสำคัญในสภาวะวิกฤต โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและห่างไกล
- 2) อสมท. และภาคเอกชน ส่งเสริมบทบาทในการเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายระดับชาติ หรือระดับภูมิภาค โดยมีมาตรการจูงใจ เช่น การสนับสนุนทางเทคนิคหรือการลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

9.2.5.3 การกำหนดแนวทางการปรับตัวของอุตสาหกรรมในอนาคต

- 1) การเปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัล กำหนดเป้าหมายชัดเจนสำหรับการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบวิทยุดิจิทัล โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการและผู้บริโภค รวมถึงการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น
- 2) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล จัดทำโครงการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะผู้ประกอบการในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารธุรกิจ และการผลิตเนื้อหา เพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันในตลาดดิจิทัล

9.2.5.4 การวางโครงสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

- 1) การบูรณาการนโยบาย ประสานงานระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล เช่น กสทช., กรมประชาสัมพันธ์, และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนโยบายที่สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน
- 2) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการร่วม จัดตั้งคณะกรรมการหรือเครือข่ายการบริหารร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมกิจการกระจายเสียงในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

9.2.5.5 การวางแผนและคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต

- 1) การศึกษาและวิจัย ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ๆ ต่อกิจการกระจายเสียง เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) เพื่อเตรียมความพร้อมในการกำหนดนโยบาย
- 2) การพัฒนากฎหมายรองรับเทคโนโลยีใหม่ ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในอนาคต เช่น การกำกับดูแลแพลตฟอร์มออนไลน์และการใช้คลื่นความถี่ในรูปแบบใหม่

9.1.5.6 การสร้างความยั่งยืนในระบบกิจการกระจายเสียง

- 1) การพัฒนากองทุนสนับสนุน จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนกิจการกระจายเสียงในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค โดยเน้นการกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียม
- 2) การสร้างความตระหนักรู้ ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน เกี่ยวกับความสำคัญของกิจการกระจายเสียงและบทบาทในสังคม เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการยอมรับ

บทที่ 10

สรุป Forum นำเสนอผลการศึกษาและอภิปรายบทบาทวิทยุกระจายเสียง

1

อำนาจหน้าที่ กสทช.
ในด้านการกระจายเสียง

2

วิทยุกระจายเสียงในสภาวะฉุกเฉิน

3

นโยบายวิทยุดิจิทัล

งาน Forum นำเสนอผลการศึกษาและอภิปรายบทบาทวิทยุกระจายเสียงในสภาวะฉุกเฉิน นโยบายวิทยุดิจิทัล (DAB+) และอำนาจหน้าที่ กสทช. ในด้านการกระจายเสียง" จัดขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2568 เวลา 12.00 – 16.30 น. ณ ห้องประชุม Jubilee Room ชั้น 19 โรงแรม เดอะควอเตอร์ รัชโยธิน บาย ยูเอชจี เป็นงานอภิปรายผลการศึกษาที่ได้ผ่านการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากข้อเท็จจริง พร้อมทั้งเป็นการให้ข้อมูลเพื่อคลี่คลายข้อสงสัยและนำไปสู่การสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องต่อผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงในประเทศไทย ทั้งในระบบใบอนุญาตของสำนักงาน กสทช. และกิจการเกี่ยวเนื่อง โดยการนำเสนอประกอบด้วย 3 ช่วงได้แก่ 1) เสนอผลการศึกษาที่สำคัญจากผู้ให้บริการวิทยุกระจายเสียงและการศึกษาจากภาคประชาชนด้านประสบการณ์การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน 5 ประเภท ได้แก่ วิกฤตจากภัยธรรมชาติ ความไม่สงบ โรคระบาด วิกฤตทางเศรษฐกิจ และอุบัติเหตุ จากมิติผู้ให้บริการและมิติภาคประชาชน ด้านนโยบายวิทยุดิจิทัล (DAB+) อาทิ โอกาสในภาคผู้ให้บริการ ความเห็นของภาคประชาชนต่อวิทยุดิจิทัล และด้านการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ กสทช.ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการเกี่ยวเนื่อง 2) การให้ความรู้เพิ่มเติมต่อประเด็นศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ และ 3) ความเห็นจากผู้กำหนดนโยบาย ข้อเสนอแนะ การสื่อสารเชิงนโยบาย และการแลกเปลี่ยนความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการกระจายเสียง

งาน Forum นำเสนอผลการศึกษาและอภิปรายบทบาทวิทยุกระจายเสียงในสภาวะฉุกเฉิน นโยบายวิทยุดิจิทัล (DAB+) และอำนาจหน้าที่ กสทช. ในด้านการกระจายเสียง" จัดขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2568 เวลา 12.00 – 16.30 น. ณ ห้องประชุม Jubilee Room ชั้น 19 โรงแรม เดอะควอเตอร์ รัชโยธิน บาย ยูเอชจี เป็นงานอภิปรายผลการศึกษาที่ได้ผ่านการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากข้อเท็จจริง พร้อมทั้งเป็นการให้ข้อมูลเพื่อคลี่คลายข้อสงสัยและนำไปสู่การสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องต่อผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงในประเทศไทย ทั้งในระบบใบอนุญาตของสำนักงาน กสทช. และกิจการเกี่ยวเนื่อง โดยการนำเสนอประกอบด้วย 3 ช่วงได้แก่ 1) เสนอผลการศึกษาที่สำคัญจากผู้ให้บริการวิทยุกระจายเสียงและการศึกษาจากภาคประชาชนด้านประสบการณ์การสื่อสารในสภาวะฉุกเฉิน 5 ประเภท ได้แก่ วิกฤตจากภัยธรรมชาติ ความไม่สงบ โรคระบาด วิกฤตทางเศรษฐกิจ และอุบัติเหตุ จากมิติผู้ให้บริการและมิติภาคประชาชน ด้านนโยบายวิทยุดิจิทัล (DAB+) อาทิ โอกาสในภาคผู้ให้บริการ ความเห็นของภาคประชาชนต่อวิทยุดิจิทัล และด้านการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ กสทช.ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการเกี่ยวเนื่อง 2) การให้ความรู้เพิ่มเติมต่อประเด็นศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ และ 3) ความเห็นจากผู้กำหนดนโยบาย ข้อเสนอแนะ การสื่อสารเชิงนโยบาย และการแลกเปลี่ยนความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการกระจายเสียง

ในบทนี้จะมุ่งเน้นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นการให้ความรู้เพิ่มเติมต่อประเด็นศึกษา พร้อมทั้งประเด็นความคิดเห็นจากผู้กำหนดนโยบาย ข้อเสนอแนะ การสื่อสารเชิงนโยบาย และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการกระจายเสียง เพื่อให้เห็นถึงแนวทางสำคัญในการกำหนดทิศทางของกิจการกระจายเสียงสำหรับการมีบทบาทในสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งนโยบายวิทยุดิจิทัล (DAB+) ที่เป็นประเด็นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการกระจายเสียงให้ความสนใจและเป็นประเด็นที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อผลักดันนโยบายวิทยุดิจิทัล (DAB+) ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่าต่อการลงทุน และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

10.1 สรุปการให้ความรู้เพิ่มเติมต่อประเด็นศึกษา

ภาพที่ 37 วิทยากรเวทีที่ 2

10.1.1 หัวข้อ การใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการภัยพิบัติ และเชื่อมโยงการเตือนภัยในกิจการกระจายเสียง และคำแนะนำในการทดสอบการเตือนภัยจากน้ำป่าโดยใช้ DAB+ กรณีกำหนดพื้นที่ทดสอบเป็น อำเภอคีรีวง จ. นครศรีธรรมราช และข้อคิดเห็นในการพัฒนาการเตือนภัยจากโคลนถล่ม

ภาพที่ 38 วิทยากรเวทีที่ 2 รศ. ดร. รังสรรค์ วงศ์สรณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการเตือนภัยพิบัติ

รศ. ดร. รังสรรค์ วงศ์สรณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการเตือนภัยพิบัติ กล่าวว่า เทคโนโลยีการเตือนภัยควรประกอบด้วยเซ็นเซอร์ตรวจจับที่เหมาะสม สามารถเชื่อมต่อผ่านระบบสื่อสารเพื่อส่งข้อมูลเข้าสู่กระบวนการ

ประมวลผลอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อแจ้งเตือนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รับทราบสถานการณ์และเตรียมความพร้อมในการดำเนินมาตรการอพยพประชาชนหรือจัดทำแนวทางการป้องกันได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา

ปัจจุบันประเทศไทยมีการใช้งานวิทยุสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ 1) วิทยุสื่อสารความถี่ 350 KHz ซึ่งสามารถสื่อสารผ่านชั้นหินและเชื่อมต่อสื่อสารจากภายในถ้ำไปยังปากถ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) วิทยุสื่อสารที่มีระบบเซลลูลาร์ โดยใช้ความถี่ 2.0 GHz สำหรับการติดต่อสื่อสารภายในถ้ำระหว่างผู้ที่เข้าไปสำรวจ 3) ระบบหาพิกัดภายในถ้ำ ซึ่งขณะนี้ได้ถูกส่งมอบให้กรมทรัพยากรธรณีเป็นผู้ดำเนินการต่อ 4) ระบบส่งภาพสีผ่านชั้นหินที่ช่วยในการตรวจสอบพื้นที่ใต้ดิน ทั้งนี้ เครื่องมือและเทคโนโลยีดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณของสำนักงาน กสทช.

ในการพัฒนาระบบเตือนภัยพิบัติล่วงหน้า จำเป็นต้องพิจารณาบริบทของประเทศไทยและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เพื่อออกแบบเซ็นเซอร์สำหรับการเตือนภัยที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สำหรับการสื่อสารข้อมูลที่ได้รับจากระบบเซ็นเซอร์ ประเทศไทยมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานในการดำเนินการ แต่ประเด็นสำคัญอยู่ที่การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ ตัวอย่างเช่น ในกรณีการตรวจพบดินโคลนถล่ม ระบบเซ็นเซอร์จะส่งสัญญาณแจ้งเตือนไปยังกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการแจ้งเตือนประชาชนผ่านช่องทางที่เหมาะสม เช่น วิทยุดิจิทัล เป็นต้น ทั้งนี้ การจัดการดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือและการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

ในส่วนระบบการแจ้งเตือนภัยประเด็นใดที่ต้องวางแผนเพิ่มเติม มีความคิดเห็นว่า ระบบเซ็นเซอร์มีความพร้อมในการแจ้งเตือนภัยผ่านวิทยุดิจิทัล ซึ่งถือเป็นเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับการสื่อสารข้อมูลสู่ประชาชน ทั้งในรูปแบบเสียงและข้อความ ปัจจัยสำคัญอยู่ที่การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในการวิเคราะห์ข้อมูลจากเซ็นเซอร์ เพื่อประเมินระดับความรุนแรงของสถานการณ์และวางแผนการรับมืออย่างเหมาะสม

สำหรับการนำวิทยุดิจิทัลมาใช้ในระบบเตือนภัย ตัวอย่างพื้นที่ที่น่าร่องที่เหมาะสม เช่น ชุมชนศิรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประสบกับปัญหาน้ำท่วมและน้ำป่าไหลหลากบ่อยครั้ง โดยมีความเสียหายที่รุนแรงเนื่องจากกระแสน้ำที่ไหลเร็วมาก การนำวิทยุดิจิทัลมาใช้สามารถเริ่มต้นด้วยการให้ภาคเอกชนเป็นผู้ให้บริการโครงข่าย โดยเชื่อมโยงระบบเซ็นเซอร์กับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและดำเนินการแจ้งเตือนภัยผ่านระบบดังกล่าว นอกจากนี้ หน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการลงทุนในเครื่องรับวิทยุดิจิทัลเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย เพื่อให้ประชาชนสามารถรับการแจ้งเตือนและเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติได้อย่างทันท่วงที ซึ่งจะช่วยลดความสูญเสียและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการภัยพิบัติในระดับชุมชน

อย่างไรก็ตาม การแจ้งเตือนภัยพิบัติในกรณีดินโคลนถล่มยังคงเป็นความท้าทาย เนื่องจากระบบเซ็นเซอร์อาจถูกดินโคลนกลบทับ ส่งผลให้ประสิทธิภาพของการตรวจจับลดลงหรือใช้งานไม่ได้ ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาระบบเซ็นเซอร์ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของ

ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศ เพื่อให้การเฝ้าระวังและการแจ้งเตือนภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย

ทั้งนี้ สามารถสรุปได้ว่า การส่งเสริมการใช้วิทยุดิจิทัลเพื่อการแจ้งเตือนภัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโครงสร้างพื้นฐานใต้ดิน เช่น รถไฟฟ้าใต้ดินจำนวนมาก การติดตั้งระบบวิทยุดิจิทัล จะช่วยให้สามารถแจ้งเตือนภัยได้อย่างทันท่วงทีในกรณีที่เกิดภัยพิบัติบริเวณรถไฟฟ้าใต้ดิน

สำหรับการให้บริการวิทยุดิจิทัล ปัจจุบันยังคงมีความท้าทายในด้านความพร้อมของผู้ให้บริการโครงข่าย ผู้ให้บริการเนื้อหา และการตอบรับจากผู้ใช้บริการ ซึ่งอาจเกิดปัญหาในลักษณะ "ใช่กับไก่อ" ว่าอะไรควรเกิดขึ้น ก่อน ดังนั้น แนวทางที่เหมาะสมคือ การนำเงินจากกองทุนที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการทดลองและประเมิน ประสิทธิภาพของระบบวิทยุดิจิทัลในพื้นที่นำร่อง หรือในระยะแรก อาจส่งเสริมให้ภาคเอกชนที่มีศักยภาพเข้ามา ดำเนินการให้บริการเนื้อหาในระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นการทดลองและสร้างความมั่นใจในระบบ จากนั้นจึงขยาย การดำเนินงานในระดับชาติ แนวทางนี้จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนเกี่ยวกับประสิทธิภาพของวิทยุ ดิจิทัล และยกระดับการแจ้งเตือนภัยในประเทศไทยให้มีความครอบคลุมยิ่งขึ้น

10.1.2 หัวข้อ กรณีศึกษารูปแบบการให้บริการวิทยุดิจิทัล (DAB+) ในประเทศที่ให้บริการเต็มรูปแบบ แล้ว และกรณีศึกษาการเตือนภัยผ่าน DAB+ ในประเทศนอร์เวย์และประเทศเยอรมัน

ภาพที่ 39 วิทยากรเวทีที่ 2 นายอนุพนธ์ เตจ๊ะวันโน ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงข่ายสื่อสาร

นายอนุพนธ์ เตจ๊ะวันโน ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงข่ายสื่อสาร กล่าวว่า ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกหลายประเทศเริ่ม พัฒนาวิทยุดิจิทัลอย่างจริงจัง เช่น เวียดนามทดลองวิทยุดิจิทัลในเมืองใหญ่ ได้แก่ ฮานอยและโฮจิมินห์ อินโดนีเซียเริ่มกระบวนการทดลองออกอากาศวิทยุดิจิทัล และมาเลเซียจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพัฒนา วิทยุดิจิทัล ดังนั้น ความเคลื่อนไหวเหล่านี้สะท้อนถึงความสำคัญที่ประเทศในภูมิภาคให้การพัฒนาวิทยุดิจิทัล

สำหรับเนื้อหาในวิทยุดิจิทัลของต่างประเทศ พบว่า ประเทศนอร์เวย์ ในระบบ FM ไม่สามารถมีวิทยุ ที่เป็นการให้บริการระดับชาติได้มาก เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินการค่อนข้างสูง แต่เมื่อเปลี่ยนมาเป็นระบบ วิทยุดิจิทัล การให้บริการระดับชาติจึงสามารถทำได้มากขึ้น ในงบประมาณที่มีจำกัด มีช่องทางการให้บริการ ระดับชาติที่มีเนื้อหาหลากหลาย อาทิ สังคม วัฒนธรรม หรือเนื้อหาเฉพาะกลุ่มที่เป็นเยาวชน ส่วนใน สหราชอาณาจักร สถานีวิทยุดิจิทัลจะเน้นการนำเสนอเนื้อหาเรื่องเดียว (Format radio) เช่น สถานีวิทยุกีฬา

เป็นต้น ประเทศออสเตรเลีย สถานีวิทยุ SBS สร้างขึ้นมาเพื่อตอบโจทยความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ดังนั้น ในประเทศไทยที่มีชาวต่างชาติเข้าทำงาน บางส่วนยังไม่สามารถอ่านภาษาไทยออก สถานีวิทยุสามารถผลิตเนื้อหาที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารได้ นอกจากนี้ เนื้อหาที่น่าสนใจที่ในประเทศไทยยังไม่ค่อยมีคือ เนื้อหาสำหรับเยาวชน ดังนั้นเนื้อหาเหล่านี้ถือเป็นโอกาสใหม่ที่จะเกิดขึ้นในวิทยุดิจิทัลที่มีต้นทุนในการดำเนินการน้อยกว่าวิทยุในระบบ FM

ในส่วนของการเตรียมการภัยพิบัติในประเทศนอร์เวย์ พบว่า ประเทศนอร์เวย์เคยเกิดภูเขาถล่ม ดังนั้น จึงมีการตั้งระบบเซ็นเซอร์เพื่อตรวจจับภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น การเคลื่อนตัวของภูเขา Åkerneset⁴⁷ มีการเตรียมความพร้อมภูเขาถล่ม โดยการซ้อมเตือนภัยพิบัติและการอพยพ ซึ่งได้มีการนำวิทยุดิจิทัลมาใช้ในการเตือนภัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแจ้งเตือนภัยมากขึ้น ทั้งนี้ การเตือนภัยในประเทศนอร์เวย์ในภาพรวมมีทั้งการเตือนภัยแบบ cell broadcasting โทรศัพท์ หรือวิทยุดิจิทัล ซึ่งในส่วนของวิทยุดิจิทัลได้มีการพัฒนาให้สามารถแจ้งเตือนภัยในลักษณะอื่น ๆ เช่น ภาพรูปครแสดงจุดอพยพ หรือแจ้งเตือนผ่านเสียงที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ แนวทางปฏิบัติ และการอพยพได้ สำหรับประเทศไทยพบปัญหาวิทยุระดับชาติในการแจ้งเตือนภัยได้แก่ กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เหมาะสมตามพันธกิจ

นอกจากนี้ ประเทศเยอรมันได้ให้ความสำคัญกับการเตือนภัยเป็นอย่างมาก โดยมีวันเตือนภัยแห่งชาติ National Warning Day เพื่อดำเนินการซักซ้อมแนวปฏิบัติเมื่อเกิดภัยพิบัติ โดยมีการซักซ้อมเป็นระยะ ซึ่งอาจจะเตือนภัยครั้ง เพื่อให้ประชาชนสามารถรับมือเมื่อเกิดภัยพิบัติจริงได้ ทั้งนี้ สำหรับประเทศไทยควรมีการซ้อมเตือนภัยระดับชาติ เพื่อให้ประชาชนสามารถเตรียมการรับมือต่อสถานการณ์วิกฤตที่อาจเกิดขึ้นได้

การใช้วิทยุดิจิทัลเพื่อการแจ้งเตือนภัยในประเทศเยอรมันเริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 2021 โดยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบ DAB+ เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นหลังจากประเทศเยอรมันประสบปัญหาอุทกภัยครั้งใหญ่ ซึ่งสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อระบบการสื่อสารในหลายพื้นที่ ส่งผลให้วิทยุเป็นช่องทางการสื่อสารเพียงช่องทางเดียวที่ยังสามารถใช้งานได้ จากเหตุการณ์นี้ ได้นำไปสู่การพัฒนาระบบ Automatic Safety Alert (ASA) ซึ่งเป็นระบบแจ้งเตือนภัยที่สามารถส่งข้อมูลผ่านวิทยุดิจิทัล DAB+ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบดังกล่าวช่วยให้การสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉินสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องแม้ในสภาวะที่โครงข่ายการสื่อสารอื่นไม่สามารถใช้งานได้ ซึ่งนับเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของวิทยุดิจิทัลในการรองรับสถานการณ์วิกฤต และแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของเทคโนโลยีนี้ในด้านการจัดการภัยพิบัติ

รูปแบบของลักษณะการเตือนภัยระหว่าง Early Warning System (EWS) เตือนในกรณีที่เป็นภัยพิบัติที่สามารถคาดการณ์ได้ และ Automatic Safety Alert (ASA) เตือนในกรณีที่เป็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นทันที มีความแตกต่างกัน การดำเนินการใช้งานอย่างไร มีความคิดเห็น ว่า ต้องดูประเภทของภัยพิบัติว่า

⁴⁷ ภูเขา Åkerneset ในประเทศนอร์เวย์มีรอยแยกที่กำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการเคลื่อนที่ประมาณ 3.5 นิ้ว (ประมาณ 9 เซนติเมตร) ต่อปี อย่างไรก็ตาม มีรายงานบางแหล่งที่ระบุว่าอัตราการเคลื่อนที่อาจสูงถึง 15 เซนติเมตรต่อปี การเคลื่อนตัวนี้ทำให้ภูเขามีความเสี่ยงที่จะเกิดดินถล่มขนาดใหญ่ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดสึนามิที่มีความสูงถึง 80 เมตร เพื่อป้องกันภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น หน่วยงานท้องถิ่นได้ติดตั้งระบบเฝ้าระวังและตรวจสอบการเคลื่อนตัวของภูเขาอย่างใกล้ชิด ที่มา : www.nationalgeographic.com/environment/article/akernes-rockslide-tsunami-norway? และ www.spacedaily.com/reports/Mountain_split_to_trigger_tsunami_in_Norwegian_fjord_but_when_999.html

ดำเนินการรูปแบบใดที่เหมาะสม สำหรับการแจ้งเตือนภัย ยกตัวอย่างเช่น พ.ศ. 2566 พบสารกัมมันตภาพรังสี ที่ จังหวัดปราจีนบุรี อันนี้จำเป็นที่จะต้องดำเนินการแจ้งเตือนทันทีโดยระบบ Automatic Safety Alert (ASA) เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการป้องกันและเฝ้าระวัง

10.1.3 หัวข้อ โอกาสการเตือนภัยเมื่อเกิดสภาวะฉุกเฉินด้วยช่องทางวิทยุกระจายเสียง

ภาพที่ 40 วิทยุการเวทีที่ 2 นายอาร์ม จินตนาติก ผู้ชำนาญการส่วนวิชาการการเตือนภัย ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ

นายอาร์ม จินตนาติก ผู้ชำนาญการส่วนวิชาการการเตือนภัย ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องของระบบเซ็นเซอร์กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะมีระบบเซ็นเซอร์ที่วัดปริมาณน้ำฝน (โทรมาตร) แต่ถ้าเป็นระบบเซ็นเซอร์ที่วัดดินโคลนถล่มนั้นจะเป็นหน่วยงานของกรมทรัพยากรธรณีวิทยา

ในส่วนการแจ้งเตือนภัยทางหน่วยงานยึดตามหลัก แผนการป้องกันและบรรเทาภัยสาธารณะแห่งชาติ พ.ศ. 2564 ถึง 2570 ซึ่งในแผนมีระดับการแจ้งเตือนภัย แบ่งเป็น 5 สี ได้แก่ สีเขียว สีฟ้า สีเหลือง สีส้ม และสีแดง ซึ่งสีเขียวและสีฟ้าเป็นระดับการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ระดับสีเหลืองจะเป็นการแจ้งเตือนยกของขึ้นที่สูง ส่วนระดับสีส้มและสีแดงจะเป็นการแจ้งเตือนเพื่อทำการอพยพ ซึ่งการสั่งการอพยพ อยู่ในอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ที่มีการให้อำนาจแก่ผู้ชำนาญการในแต่ละระดับ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ นายกการปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจในการสั่งการอพยพ ทั้งนี้อำนาจหน้าที่ในการแจ้งเตือนภัยกับอำนาจหน้าที่ในการสั่งการให้ประชาชนอพยพนั้นจะต้องดำเนินการแยกกัน

อย่างไรก็ดี การเตือนภัย 5 ระดับ ได้กำหนดหรือไม่ว่าใช้การสื่อสารช่องทางใดในแต่ละระดับ โดยในส่วนนี้ ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติเกิดขึ้นในช่วงของการที่มีสึนามิในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2546 มีการตั้งห้องส่งที่มีลักษณะคล้ายกับโทรทัศน์รวมกันเฉพาะกิจ โดยสามารถตัดเพื่อแพร่ภาพการแถลงการณ์ แต่ในปัจจุบันจะเป็นการส่งข้อมูลให้ทางบรรณาธิการพิจารณาก่อนการออกอากาศ

พื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการเป็นพื้นที่นำร่องสำหรับการแจ้งเตือนภัย มีความคิดเห็นว่าเป็นจังหวัดทางภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา จังหวัดทางภาคใต้ เช่น ยะลา นราธิวาส สงขลา ที่ประสบปัญหาน้ำท่วม ยกตัวอย่าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ที่เกิดดินโคลนถล่ม เนื่องจากประเทศพม่ามีการถางป่าทำเหมือง เมื่อเกิดฝนตกหนัก ส่งผลให้เกิดดินโคลนไหลมาเกินกว่าที่ทางหน่วยงานคาดการณ์ ปัจจุบันในเรื่องของระบบเซ็นเซอร์ มูลนิธิ อาสา เพื่อน พึ่ง (ภา ฯ) ยาม ยาก ร่วมกับสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำได้เข้าไปติดตั้ง

ระบบเซ็นเซอร์เพื่อวัดระดับปริมาณของน้ำในประเทศพม่า ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างประเทศ นอกจากนี้ พื้นที่ที่น่าสนใจในการติดตั้งระบบเตือนภัยสำหรับดินโคลนถล่ม ได้แก่ อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา หรือการเตือนภัยเรื่องน้ำท่วม ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

แนวทางการผลักดันการข้อมติเตือนภัยระดับชาติที่จะต้องมีความหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง ที่จะนำวิทยุดิจิทัลเข้ามาใช้สำหรับการเตือนภัยมีข้อกฎหมายใดเพิ่มเติมที่ต้องปรับปรุงหรือไม่ มีความคิดเห็นว่าเป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ให้อำนาจหน้าที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดำเนินการแจ้งเตือนภัยแก่ประชาชน ถ้าจะนำวิทยุดิจิทัลมาใช้ในการแจ้งเตือนมีข้อกังวลในเรื่องของข้อมูล เกณฑ์ระดับภัยพิบัติระดับไหนที่ควรจะใช้เป็น cell broadcasting ระดับใดใช้วิทยุดิจิทัล ดังนั้นแนวทางในเรื่องของการแจ้งเตือนภัยผ่านระบบ cell broadcasting ทางกรมจะต้องมีศึกษา และการพิจารณาหารือร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อจัดทำแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในเรื่องของเกณฑ์การแจ้งเตือน ระดับใดที่ต้องใช้ cell broadcasting รวมถึงขั้นตอนการประสานงาน และแนวทางการประกาศการแจ้งเตือนภัยที่ชัดเจน ซึ่งวิทยุดิจิทัลจะต้องมีแนวทางสำหรับการแจ้งเตือนภัยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ทางกรมมีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ที่ดำเนินการพิจารณาในเรื่องของระบบการแจ้งเตือนภัยและนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอประกาศเป็นราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น ระบบการแจ้งเตือนภัย เช่น cell broadcasting ต้องเป็นระบบที่ประชาชนจะต้องรับทราบการทำงานของระบบที่จะสามารถช่วยเหลือประชาชนได้ มีขั้นตอนและขบวนการอย่างไร ซึ่งเป็นแนวทางที่ทางกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดำเนินการคิดไว้ ซึ่งการแจ้งเตือนภัยผ่านวิทยุดิจิทัลควรดำเนินการในลักษณะเช่นเดียวกันกับ cell broadcasting

10.2 สรุปข้อเสนอแนะ การสื่อสารเชิงนโยบาย และการความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ภาพที่ 41 วิทยากรเวทีที่ 3

10.2.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เสนอความเห็น ต่อ นโยบาย DAB + ของ กสทช.

ภาพที่ 42 วิทayarเวทีที่ 3 นายคเชนทร์ กรรณิกา รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

ผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์สามารถรวมกันให้บริการโครงข่ายวิทยุดิจิทัลได้หรือไม่ มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องยากเนื่องจากมีประสบการณ์ในการเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลมาก่อน ดังนั้น ควรที่จะเรียนรู้บทเรียนจากปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงข่ายโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล กล่าวคือ พบปัญหาในเรื่องของสัญญาณที่ภาคประชาชนในบางพื้นที่ไม่สามารถรับได้ รวมทั้ง เกิดเทคโนโลยีเข้ามา Disruption ซึ่งปัญหาดังกล่าวข้างต้นควรนำมาศึกษาและดำเนินการแก้ไขปัญหามาสำหรับการให้บริการวิทยุดิจิทัล โดยการดำเนินการโครงข่ายควรให้สามารถรับสัญญาณได้ง่าย เพื่อให้ประชาชนมีความสนใจที่จะซื้อเครื่องรับ อีกทั้ง ช่องรายการอาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องมีความมากมาย แต่เน้นเนื้อหารายการที่จะต้องมีความคุณภาพ ซึ่งการให้บริการโครงข่าย กสทช. ควรสนับสนุนเงินทุน เพราะ การดำเนินการทำโครงข่ายระดับชาติมีต้นทุนที่สูง ในส่วนการรวมโครงข่ายเป็นสิ่งที่ 4 หน่วยงานจะต้องดำเนินการเจรจาร่วมกันในขั้นตอนต่อไป

มองเรื่องการให้บริการวิทยุดิจิทัลอย่างไรบ้าง มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยาก เพราะเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการ แต่การดำเนินการต้องไม่เกิดการตั้งคำถามต่อภาคประชาชน และควรให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด ในส่วนกรมประชาสัมพันธ์ที่ผ่านมาในเรื่องของการเตือนภัยมีการดำเนินการอยู่แล้ว ทั้งนี้ ควรมองการเตือนภัยเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การเตือนภัยล่วงหน้า Early Warning System (EWS) เป็นหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่ในส่วนของกรมประชาสัมพันธ์ได้มีการดำเนินการแจ้งเตือนภัย โดยการส่งข้อมูลข่าวสารและให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยพิบัติ ส่วนอีกเรื่องหนึ่ง ในช่วงการเกิดภาวะวิกฤต เช่น เหตุกราดยิง เป็นต้น ทางกรมประชาสัมพันธ์จะมีการรวมศูนย์ข้อมูลข่าวสาร (Information Center) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ การเตือนภัยเป็นเรื่องละเอียดอ่อนควรมีหน่วยงานที่ดำเนินการชัดเจน อีกทั้งระบบเตือนภัยผ่านวิทยุดิจิทัลควรมีระบบเซ็นเซอร์ที่มีประสิทธิภาพเหมือนกับประเทศญี่ปุ่น เพื่อการป้องกันการผิดพลาดของข้อมูล ถ้าดำเนินการทำวิทยุดิจิทัลแล้วสามารถยกระดับคุณภาพเนื้อหาวิทยุในระบบ FM เดิมได้ย่อมส่งผลให้ผู้รับหันกลับมาฟังวิทยุ

โอกาสที่กรมประชาสัมพันธ์จะดำเนินการเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายวิทยุดิจิทัลระดับชาติด้วยงบประมาณของหน่วยงานจะมีความเป็นไปได้หรือไม่ มีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้ เพราะ กรมประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานรัฐ 100 เปอร์เซ็นต์ แต่งบประมาณประจำปีสามารถขอได้ 20 เปอร์เซ็นต์จากงบประมาณทั้งหมด ซึ่ง

การลงทุนโครงข่ายสามารถทำได้ แต่ค่า operation cost ที่จะต้องของงบประมาณเพิ่มเติมอาจทำได้ยาก ซึ่งถ้าลงทุนโครงข่ายแล้วมีแนวทางที่สามารถหารายได้ ได้ ทางกรมประชาสัมพันธ์สามารถเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายได้

ขอสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการโครงข่ายของกรมประชาสัมพันธ์ เนื่องจากในกรณีของโครงข่ายโทรทัศน์ที่ผ่านมา กรมประชาสัมพันธ์ไม่ได้มีผู้เช่าใช้ที่เป็นภาคธุรกิจ อย่างไรก็ตาม หากกรมประชาสัมพันธ์มีการผลักดันอุตสาหกรรมวิทยุดิจิทัล และเปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจเช่าใช้โครงข่ายเพื่อสร้างรายได้จากส่วนนี้ การดำเนินการดังกล่าวจะถือว่าขัดต่อกฎหมายหรือไม่ ซึ่งในเรื่องนี้ทางกรมประชาสัมพันธ์ มีความคิดเห็นว่า สามารถดำเนินการได้ แต่มีต้นทุนที่จะต้องดำเนินการสูง เนื่องจาก ในปัจจุบันผู้ให้บริการมีทั้งหมด 3 ราย ได้แก่ 1. ผู้ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก 2. ผู้ให้บริการโครงข่าย 3. ช่องรายการ ต้นทุนที่จะต้องดำเนินการคือ ค่าสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ เช่าสถานที่ ค่าระบบเชื่อมโยงสัญญาณ ค่าไฟ ซึ่งมีต้นทุนสูง ทั้งนี้ สิ่งที่จะควรเน้นมากที่สุดคือ ภาคผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อเพิ่มความสนใจในการซื้อเครื่องรับ

10.2.2 รองประธานคณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา เสนอความเห็นต่อ กสทช. ในการผลักดันนโยบายในกิจการกระจายเสียง

ภาพที่ 43 วิทียากรเวทีที่ 3 นายสุทนต์ กล้าการขาย รองประธานคณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา

แนวคิดการผลักดันวิทยุดิจิทัล มีความคิดเห็นว่า ในมิติของกิจการกระจายเสียงระบบแอนะล็อกและระบบดิจิทัลต้องมีการดำเนินการแบบคู่ขนาน วิทยุมีความสำคัญในเรื่องของการเตือนภัย ดังนั้น วิทยุดิจิทัลเข้ามาต่อยอดวิทยุในระบบเดิมในเรื่องของการเตือนภัย เพราะ สัญญาณสามารถเข้าถึงได้ในทุกพื้นที่

ผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์สามารถรวมกันให้บริการโครงข่ายวิทยุดิจิทัลสามารถผลักดันได้อย่างไร มีความคิดเห็นว่า มีความห่วงใยเนื่องจากกรมประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน มีทรัพยากรบุคคล เมื่อ กสทช. เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เป็นภาครัฐที่มีนโยบายที่ชัดเจนว่าต้องการพัฒนาด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนซึ่งเป็นพันธกิจที่สำคัญของ 4 องค์กรนี้เช่นกัน อาทิ กองทัพบก ไทยพีบีเอส กรมประชาสัมพันธ์ รัฐสภา ดังนั้น การผลักดันนโยบายควรมุ่งเน้นผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในกรณีที่ประชาชนมีความต้องการเพิ่มช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์จากช่องทางที่มีอยู่เดิม ทั้งนี้ ควรพิจารณาว่าหน่วยงานสื่อสามารถร่วมมือกันได้หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการใช้ทรัพยากรไปแล้ว

ตัวอย่างเช่น การดำเนินงานในกิจการโทรทัศน์ ซึ่งได้ใช้ทรัพยากรไปแล้วแต่ประสบความล้มเหลว เนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว แต่การปรับเปลี่ยนนโยบายหรือกฎหมายกลับต้องใช้เวลา เป็นปีจึงจะสามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้น การพิจารณานโยบายใด ๆ ควรให้ความสำคัญกับประโยชน์ของประชาชน เป็นอันดับแรก จึงขอเสนอให้กรมประชาสัมพันธ์พิจารณาศึกษานโยบายที่มีอยู่ในปัจจุบัน และทบทวนแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรเดิมที่มีอยู่ รวมถึงการแบ่งปันทรัพยากรเพื่อให้การลงทุนของรัฐมีต้นทุนต่ำที่สุด โดยมุ่งเน้นในมุมมองของประโยชน์สาธารณะมากกว่ามิติทางธุรกิจ

ในส่วนของการดำเนินงานเชิงธุรกิจนั้น กสทช. มีความชัดเจนในด้านกิจการกระจายเสียงและการทดสอบ ทดลอง ซึ่งค่าใช้จ่ายและความรับผิดชอบในส่วนนี้อยู่ในความรับผิดชอบของภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม สำหรับ ภาคสาธารณะควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานของ 4 หน่วยงานของรัฐที่ได้รับงบประมาณ สนับสนุนจากกองทุนรัฐบาล ซึ่งมีบุคลากรที่มีความพร้อมและเชี่ยวชาญในด้านการประชาสัมพันธ์อยู่แล้ว

สำหรับกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีเครือข่ายวิทยุแวนะล็อกครอบคลุมทั่วประเทศ ควรพิจารณานำเนื้อหา รายการจากระบบแวนะล็อกไปเผยแพร่ในระบบวิทยุดิจิทัลเพิ่มเติม เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกในการรับข้อมูล ข่าวสารให้แก่ประชาชน ช่วยให้ประชาชนสามารถติดตามข่าวสารบ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ และส่งเสริมการรวมตัวเพื่อทำงาน ร่วมกันเพื่อประโยชน์ของชาติบ้านเมือง โดยไม่ควรมองในมุมของการดำเนินงานเชิงธุรกิจเพียงอย่างเดียว

ในเรื่องของการของงบประมาณในการดำเนินการเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายของกรมประชาสัมพันธ์ มีความคิดเห็นว่า เป็นพันธกิจของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งได้รับงบประมาณโดยตรงจากสำนักนายกรัฐมนตรีและจาก หน่วยงานอื่น ในส่วนค่า operation cost ควรดำเนินการจัดทำงบประมาณออกมา ฝาก กสทช. ที่ตั้งงบประมาณ ไว้สำหรับผู้ให้บริการโครงข่ายใดเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนตัวมีความคิดเห็นว่า กรมประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสม ในการเป็นผู้ให้บริการโครงข่าย มีบุคลากรที่มีความพร้อม มีงบประมาณในการบริหารจัดการวิทยุในระบบ แวนะล็อก ถ้าในกรณีที่ผู้ให้บริการโครงข่ายทั้ง 4 หน่วยงาน ไม่สามารถรวมกันได้ เพื่อประโยชน์สูงสุด กรมประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสมในการเป็นผู้ให้บริการโครงข่าย เนื่องจาก กรมประชาสัมพันธ์มีเครือข่าย สถานีวิทยุทั่วประเทศในการดำเนินการทำวิทยุในระบบแวนะล็อกอยู่แล้ว ดังนั้นถ้าดำเนินการวิทยุดิจิทัลเพิ่มเติม การลงทุนจะมีต้นทุนต่ำที่สุด

ฝากเรื่องสถานีวิทยุแวนะล็อกและวิทยุดิจิทัลในเรื่องของการนำระบบโซล่าเซลล์มาใช้ เพราะ สามารถ ช่วยลดต้นทุนในการดำเนินการได้ในระยะยาว รวมทั้ง ถ้าในยามวิกฤตไฟฟ้าไม่สามารถใช้ได้ ยังมีระบบโซล่าเซลล์ สามารถใช้งานได้

10.2.3 พลอากาศโท ดร. ธนพันธุ์ หะรายเจริญ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง สื่อสารนโยบายสำคัญของสำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 44 วิทญากรเวทีที่ 3 พลอากาศโท ดร. ธนพันธุ์ หะรายเจริญ กสทช. ด้านกิจการกระจายเสียง

ผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์สามารถรวมกันให้บริการโครงข่ายวิทยุดิจิทัลได้หรือไม่ มีความคิดเห็นที่นโยบายวิทยุดิจิทัลของสำนักงาน กสทช. มีความชัดเจน จากแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 ฉบับปรับปรุง ได้เขียนไว้ชัดเจนถึงความต้องการในการยกระดับกิจการกระจายเสียงไปสู่มาตรฐานสากล โดยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนากิจการกระจายเสียงสู่ดิจิทัล การเกิดวิทยุดิจิทัลจะต้องมีโครงข่าย โดยทางสำนักงานได้มีการประกาศมาตรฐานทางเทคนิคด้านโครงข่ายและเครื่องรับเรียบร้อยแล้ว ซึ่งระดับต่อไปต้องมีผู้ให้บริการโครงข่าย โดยการให้บริการโครงข่ายมีทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น โดยในระดับท้องถิ่นได้มีการให้ผู้ประกอบการที่ไม่ใช่หน่วยงานรัฐมาดำเนินการทดลองทดสอบจำนวน 2 ราย ได้แก่ บริเวณกรุงเทพมหานคร และจังหวัดขอนแก่น เมื่อเกิดผู้ให้บริการแล้ว ในส่วนของภาคผู้รับจะตามมา

ส่วนหน่วยงานรัฐจะดำเนินการโครงข่ายระดับชาติ มีการเสนอโครงการและได้บรรจุในแผนกองทุน USO ว่า ปีแรกจะเริ่มดำเนินการสร้างโครงข่าย และหาหน่วยงานรัฐมารับผิดชอบ แนวความคิดตอนนี้ไม่อยากให้มีผู้ประกอบการโครงข่ายของหน่วยงานรัฐถึง 4 หน่วยงาน น่าจะมีเพียง 1 โครงข่าย ดังนั้น ต้องมีการพิจารณาความเหมาะสมต่อไป ส่วนตัวมีความต้องการให้ผู้ให้บริการโครงข่ายที่เป็นหน่วยงานรัฐดำเนินการเจรจาเพื่อหาแนวทางร่วมกัน ส่วนผู้ให้บริการโครงข่ายระดับท้องถิ่นเชิงธุรกิจจะดำเนินการในลักษณะของ Market-driven

การดำเนินการด้านเนื้อหารายการที่มีความใหม่และแตกต่างควรคำนึงถึงความเหมาะสมและไม่สร้างภาระให้กับสถานีวิทยุ โดยสามารถแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ภาคส่วน ดังนี้

1. การดำเนินการเพื่อชุมชน สังคม และสาธารณะ กล่าวคือ การผลิตเนื้อหาใหม่สำหรับภาคสาธารณะเป็นเรื่องท้าทาย เนื่องจากข้อกำหนดทางกฎหมายและข้อจำกัดด้านทรัพยากร จุดเด่นของวิทยุดิจิทัลคือการแจ้งเตือนภัยพิบัติ ซึ่ง กสทช. สนับสนุนระบบ Cell Broadcast Service แต่ในกรณีฉุกเฉินที่สัญญาณโทรศัพท์ล้มเหลว วิทยุแอนะล็อกยังคงมีบทบาทสำคัญ รัฐบาลควรส่งเสริมการแจ้งเตือนภัยในพื้นที่ไม่มีอินเทอร์เน็ต และสนับสนุนงบประมาณผ่านกองทุน กทปส. ให้หน่วยงานที่มีความพร้อมดำเนินการด้านวิทยุดิจิทัล โดยเฉพาะการพัฒนาเนื้อหาการแจ้งเตือนภัย

2. การดำเนินการเชิงธุรกิจ กล่าวคือ การพัฒนาวิทยุเชิงธุรกิจดำเนินตามแนวทาง Market-Driven โดยระยะแรกยังไม่อนุญาตให้โฆษณา แต่ในอนาคตจะเปิดให้ดำเนินการเชิงพาณิชย์เต็มรูปแบบ ผู้ประกอบการควรวางแผนล่วงหน้า เช่น รวมกลุ่มสถานีในระบบแอนะล็อกเพื่อสร้างโครงข่ายดิจิทัลร่วมกัน และพัฒนารายการที่สอดคล้องกับความต้องการตลาด เพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจ การเปลี่ยนผ่านนี้จะขึ้นอยู่กับสภาพตลาดในอนาคตว่ามีความสอดคล้องกับการคาดการณ์ของ กสทช. หรือไม่

ในส่วนนโยบายเพิ่มเติม กล่าวคือ กิจกรรมกระจายเสียงยังคงใช้ระบบแอนะล็อกและไม่ได้เข้าสู่ระบบใบอนุญาตอย่างเป็นทางการ ปัจจุบันจำเป็นต้องขอใบอนุญาตอย่างถูกต้อง ตัวเลขสถานีวิทยุที่มายื่นคำขอใบอนุญาตในปัจจุบันมีเพียง 2,645 สถานี ผู้ประกอบการประเภทชุมชนหรือสาธารณะจะเข้าสู่กระบวนการ Beauty Contest เพื่อประเมินคุณสมบัติ ขณะที่ผู้ประกอบการประเภทธุรกิจจะต้องเข้าร่วมการประมูล ทั้งนี้ จากจำนวนผู้ยื่นคำขอมียุโรปการรายใหม่ถึง 590 สถานี (คิดเป็น 18% ของผู้ประกอบการทั้งหมด) อีกประเด็นหนึ่งคือ ประเภทธุรกิจเข้ามายื่นคำขอ 2,481 สถานี มีสถานีที่สามารถจัดสรรให้ได้ 2,022 สถานี แสดงว่าส่วนใหญ่มีผู้แข่งขันรายเดียว ราคาประมูลเริ่มต้น 25,000 บาท ถูกกว่าเดิมที่ต้องเสีย 50,000 บาท ในระยะเวลา 5 ปี ดังนั้น ระบบใบอนุญาตจึงเป็นระบบที่ Free and fair

รายงานฉบับสมบูรณ์

การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช.ที่สำคัญ
ในด้านการกระจายเสียง ประจำปี 2567

กตป.
คณะกรรมการติดตาม และ
ประเมินผลการปฏิบัติงาน

วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา